

NEDELJNA ISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretploja

Godište... Din 72...
Godište... Din 18...

Uredništvo i uprava: Kunderdžiluk ulica broj 22a

Izlazi svakog petka

God. I.

Pretploja sa poštovanjem
Godište Din 120

4. oktobra 1935.

Sarajevo

7. redžeba 1353

Rukopis se prima za
utiska o podne

Br. 1.

Naša prva riječ

Esteije bil-lah:
Irene-dine inde-lahil-islam.

Kur'an-kerim.

Sa vjerom se čovjek rađa, ona mi je prirodna, sa vjerom i umire. Providnost Božja je vjera u njeziju nedjeljivom od čovjeka, i čovjek je od prvih početaka svoga opstanka očuvao u duši svojoj snagu vjere. Čovjek je Bog odredio da gospoduje i vlada zemljom i dobrima, zemaljacima, ali slabostu snage čovjekove ključ se spotaču u gotome silu prirode zemaljske, vjera ga ispunja nadom u pobjedu, vjera ga u zadatku njegovu na ovaj od Boga darovani planeti dovede do pobjede. Vjera je čovjeka vodila od njegovih prvih dana umnog djetinjstva i dovela ga do doba njegove unne zrelosti, do punog umnog sazrijevanja, u period punu umnog nezavisnosti. Samo je vjera omogućila čovječanstvu da i najteže časove svoga teognobna života savlada i da do pobjede dođe. Kad ne bi vjera čovjeka nadahnjivala i ispunjavala ga nadom u konačnu pobjedu njegovu, zadatak na zemlji, koji mu svemoć Božja odredi, sudbina čovjekova bi bila poveze drukčije, ne bi više bilo čovjeka gospodara zemalji i zemaljacima, nego bi to bilo žanije i nemoguć bice izloženo udarcima žanije, koje bi lako klunulo pod teškim bremenom, što mu ga život namijenio.

Od prvog svog postanka kroz desetina pa možda i stotine hiljada godina, čovjek je u sebi razvio i njegova osjećaja, da je on podvrgnut većoj sili, Sili i Moći Boga, da sva njegova djela ovise o toj Sili, koja je vrhunac svog umnog Svjetla svemu dala i sve na svjetlu njezinu otvorila i na svoje mjesto postavila. Nauka nam je to jasno potvrdila i dokazala. Svi ostaci davne ljudske starije nam dokazuju da je vjera i njihova najvrijetnija aloga i u životu onih starih i drevnih naroda. I da njih je bila učvršćena i ustaljena misao o Bogu, ta je misao ispunjavala čitav život čovjekov i njemu stupnju života umnog razvika, ta se misao gova umnog razvika, ta se misao manifestirala u raznim pravicima, dok nije sa umnim sazrijevanjem čovjekovim došla do svog vrhunca i svog pravo izražaja.

Svemoć Božja je stvorio čovjeka kao najsvjetlije biće zemaljsko. Darovao mu je savršeno tijelo i najveći svoj dar: um i razum, koji je u životu mora voditi. Ali da bi čovjek bio u mogućnosti i pravu spoznavu o životu i svrsi njegovoj i da ne bi stramputično zalutao, Bog ga je obdario još jednim darom, koji je po vrijednosti svojio isto tako velik kao i razum. U svojoj velikoj mudrosti je prvom čovjeku Ademu dao objavu Svjeto, da bi potomstvo svoje poveo do puta Istine i sreće. Objava Božja bila je otkrivenje Istine postepeno, kako su je oni mogli snimati i razumjeti. Vjerovjesnici i poslanici Božji, koji je bilo mnogo i čiji broja mi neznamo, dobili su potomstvo Ademovo u raznim vremenima i raznim krajevima, da ga povedu do puta spasa i sreće, da ga nauče da razumom misli i da svoj razum razvija. Poslanici Božji su postepeno čovječanstvo podvrgli razvijajući njegove umne sposobnosti, da ga tako dovedu do njegovog zrelog doba, do umnog sazrijevanja.

Kad je u svom umnom razviku čovječanstvo došlo na stepen da može umom svojim da spozna Velikost Istinu, jedinstvo i bitak Božji, onda se pojavio najveći umnik svih vremena, odabranik Božji, koji je providnost Božja odredila da među ljudima izvrši najveću najvažniju zadaću, da izvođa potpunu pobjedu carstva nauke i carstvu razuma. Muhammed-resul-lah, Veliki Učitelj čovječanstva i objavitelj sveopće vjere, Ismaila, Božjeg pravca, koji vodi sreću i spasenje, pojavio se u redini, koja je bila daleko od natruba nekog vjerskog života starog svijeta, koji je bio ogrizan u tui, opatimama i mnogim pokvarenostima. Puto je narod arapski koji je po svojoj prirodi uman i bistar, ali je bio ogrizan u poroke i podao se životinjskim nagominama svoga tijela, koji je u duši svojio osjećaj čudni za vodu, koji je bio potpuno bezvredan. I došlo je do čudo. Iz najzastupljenijih dijela starog svijeta počelo se naništati svjetlo, koje je svojim predromnim znakama svijet svijet obasjalo, u narod arapski, koji je bio u potpunosti nepregnut, koji više nikad niče neće moći ugasi.

Sveopća vjera Ismail, taj nedostižni Božji Pravac objavljen po Božjoj poslaniku i čudno, za kratko vrijeme se razširio diljem čitavog svijeta, sve od zidina kineskih, pa do zalova atlantskih. A morao je da pobjedi, jer njegovo učenje je pravo čovječansko, onako kako ga je Bog čovjeku u dušu udario. U tom učenju razum nalazi svoje pravo zadovoljenje, jer to učenje čovjeku zajamčilo namjere, predak i sreću, vodi ga uspjehu i čuva dostojanstvo čovjeka kome Bog odredi gospodstvo i vladavinu nad svim što je na zemlji, pa do svoga vrhunca. Svemoć Božja Muhammedu glasi: 'slike' bismi rabik-el-ile haleka... e-tu i ime tvoje Gospodara koji stvorio čovjeka od zgrušane krvi. Uči i čitaj! Tvoj je Gospodar najdželatiji koji je sa perom naučio čovjeka. Naučio ga je, što ni ne znao. Da li je prvi Božji Svemoć Božja objavio Muhammedu kažu da Božji Pravac, vjera Ismail, moglo ispravno slijediti i shvatiti samo oni koji pomoću vještine pisanja uče i istovremeno istaknu, zna svoje i do kaze Moći Božje, koji se ugleda i u svakom mjestu u prirodi otključa. Pismenost i nauka su ugodi i temeljni kamen vjeste islamske zgrade sa izdvojenim jedinstvom i razumom i punog svog izražaja. Razumom nam odo do istinske spoznavne vrijednosti velikog Božjeg Pravca, zato nas Kur'an uči: 'Innama tetjezekkeru il-lah-hu ne razumemo razumom, ali razumje dolaze'. Razumom spoznajemo vjeste Istine sveopće vjere Ismaila, za to Hazreti Muhammed govoreći o tome velikom daru Božjem kaže: «Ed-din skun. Ve men al aklie leha, la dine leha... Vjera je razum. Ko nema razum, nema vjere. Daj svom bogati umom i duhom moglo biti pravi vjernici i poslušati sreću zemaljsku i blaženstvo vječnosti. Siromašni duhom i umom ne stiču punog spo-

kojstva, ne zaslužuju pravog blaženstva.

Pet vijekova je prošlo kako se vjera velike Istine pojavila u svijetu i blagodatnim krasovila našim. Pet vijekova djetinji naši sljedeći uzvišenu vjeru Ismail namirli su je nama, sinovima i unucima svojim, da taj najveći amanet njihov ljudumotvorno, da taj nepreviđeniji dragulj stvarima u nasleđe svojim i unucima našim, da on još bolje čuvaju. Djetinji naši izvršili su dužnost svoje, ostavili su nam mnoge spomenike svoga trudjeljubivog i islamskog rada, ostavili su čvrste temelje na kojima mi moramo da dogradimo vjehnu zgradu prave i istinske čovječnosti, ljubavi, slobode, bratstva i napredka.

Čuvati ovaj svet amanet djetinji to je najveća i najvelika dužnost svako brata muslimana, jer se takvo dužnostima predima svojim, a njihove duše su spokojne i mirne kad sjeme koje su oni poslali dobrih plodova rada. Kako smo dužni zahvalnost predima svojim, dužni smo povesti i brigu o potomstvu svome. Dužni smo potomcima svojim i steći najveću pobjedu najvećih brigu. A najveće dobiti je potpuno zadovoljenje i najbolju ostaviti, ako im osigurano pretpostavlja. koji su potrebni da se oni budu mogli razvijati kao pravi i istinski muslimani, kao nosioci istinske kulture Ismaila, koji je najveće jamstvo da čovječanstvo dođe do svoje prave sreće, da zadovolji svome od Boga postavljenim i određenom zadatak.

Hazreti Muhammed naš odgoj i svetlo sveto. Svaki musliman je dužan brinuti se za interese svoje vjerske zajednice kao i za svoje lične interese i prohibite, jer samo ako su interesi zajednice osigurani i obezbijeđeni, može se i pojedinac za svoje interese potpuno zadovolji i osigurati. Zajednička stvaranja osigurava opstanak zajednice, učvršćava je, a u takoj zajednici se pojedinac ne može izgubiti, jer zajednica nad njim brine se i mušjaji da ga zaštiti i očuva. Da bi taj svoj zadatak ispunila, zajednica se dobro svojih pripadnika mora voditi stvarnom borbu i iznatižiti sredstva, kojima bi mogla, što bolje zaštititi svoje interese.

Bez prosvjete nema napredka. Vi doli smo da prve Irti Objave Božje upućene Hazreti Muhammedu kažu, da sa nauka i pismenosti temelj Božjeg pravca, vjera Ismaila, da bez toga nema pravo vjerskog saznanja. Pravičnjena zajednica osigurava budućnost sebi i potomstvu svome, postavljajući uspehe i prihvaćajući poštovanje sebi.

Da bi mišak i u maloj mjeri zadovoljili potrebama našeg vjerskog, kulturnog i prosvjetnog života i ispunili pravdu koju u tom pravcu kod nas vlada, odlučili smo pokrenuti ovaj kulturno-prosvjetni i informativni list u punom uvjerenju da ćemo naći na puno razumijevanje i kod naše brate muslimane. Na naš zahtjev isao je pisane riječi Velikog Učitelja Ismaila Hazreti Muhammeda: «El-mumini il-mumini keb-bun-jani feaddu ba' duhul hađen» - Musliman je musliman, ako se zgrada kome se poverava povjerava. Vjerujemo, da ćemo se na ovom putu svi u jednom bratskom kole našu, da učvrstimo naše islamsko bratstvo, da pomognemo što jačemo vjerskog predmetom pridizanju svih naših jedinki, a onda da poradi-

mo na našem pridizanju i u drugim pravcima.

Slijedeći propise i zapovijedi svoje uzvišene vjere Ismaila, mi ćemo zajednički i osigurati svoj opstanak u svojoj slobodnoj narodnoj državi, na svojoj rođenoj krajini, koju su naši djetinji čuvajući je kao najveći biser naših naroda domajle krajivili svojim nastopili. Naša pobudna i jaka narodna svijest, koji ni ne dozvoli da se naši divni krajevi odrede od velikog jugoslovenskog stabla, donijela je ove krajeve u krakove Istine i velike gospodavice kao njen najbliži nar. dragulj. Djetinji su se naši borili da očuvaju ove gruda našu, jer ih je vjera učila da je ljubiti domovinu vjerska dužnost. I mi smo na ovaj način dobili ovakav otkaz primljenom njihovom piti, jer nas tim naša uzvišena vjera duži. Slijedeći amanet otkaz čuvajući vjeru i domovinu, izrtvujući krv i meso svoje za njih. Kao svjetni građani svoje narodne države vidjeli smo dužnost čuvajući svoja državljanska prava i ne dopuštajući nikome da nam ih krši i gazi. Ismail je proglasio obliku među ljudima bez razlike na vjeru i na etničkoj napretku, i traži od svojih pripadnika da dobro čine i nemusliman bez razlike na rod i plemu, pa je prirodno da svom sunarodnjaku i suplemeniku mora dobar biti. Mi smo našu dužnost ispunili u prošlosti dokazali da nijesmo pravili razlike između svoga brata po narodnosti, kako muslimana tako i nemuslimana, pa smo šta više svako brata po narodnosti, nemusliman pretpostavljajući i prednost mu davalj pred tudinom muslimanom. Tim su naši djetinji dokazali da su shvatili štašnju svoje vjere, a to smo i mi dokazali i dokazujemo, a to će i potomci naši dokazati.

Naša duboka narodna svijest popovjedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu sobom upoznali, Buditi i razvijati narodnu svijest naša smatra kao neminovnu potrebu i dužnost čovječanstva, koja je veliki važnost njegova kulturnom razviku. Mi smo taj narodni osjećaj uvijek ispunjavali goiti, i taj osjećaj je kod nas bio i ostao i bez ikakvih natruba. Našoj narodnoj svijesti je demokracija svojstven, jer ga Ismail u svoje osnovne zasade stavila sa kur'anomski zapovijedi: «Ve šavirhum il-fil-mrie kosa na kur'anom učenju koje nasza: «Ve džihakum kumbe ve kabele il-litarea» - Stvorili smo narode i plemena da bi se u vidu

Lejlei-Dželei-Regaib

Zahvalnost, to je odlika svakog dobro islamski odgojenog čovjeka. Vjera je najveći dar što ga je Svevmoćni Stvoritelj čovjeku podario. Zahvalnost onoga, koji stiču veliku bogatstva dara je svesrdna, spontana i iskrena. Islam je u sebi sabrao najveće vrednote i uputio čovječanstvo na stazu vječnog napretka pokazujući mu sreću i blaženstvo, ako se bude uputio putem, koji mu milost Božija ukazuje. I ta zbiljka je osnovna prena Svevmoćnom Gospodaru vasiona nikad ne jenjava, ona buktu u zahvalnim srcima dobrih roba Božijih.

A ta zahvalnost dobrog Muslimana je najveća, kad je on izreče svoje Stvoritelju za darovana dobra vjere, koja se ni kojom drugim darom ne može mjeriti, jer vjera Islam, vjera zreloug doba čovječanstva done se prave i istinske vjere, koja čovjeka oslobodi tiranije, ropstva, mržnje, neznanja, kukavičluk, malodušja i svega onoga što može ubiti duh dostojanstva i halakata. I uputio je stazama svjetla i nauke i kara mu i naredi, da dar razuma upotrebi i razvije ga do najveće moguće mjere, da tako lakše mogne spoznati i naučiti istine vjerske, koje od njega zahtijevaju da se trajno usavršava i uči i Svevmoćnog milostivog, koji mu svega i umnoži, jer zapovijed Božija glasi: »ve kul rabbi zidil ilme«.

Božija mudrost koja čovjeku darova razum, da bi pomoću njega mogao spoznati dobro i zlo, taj dar upotrijebi sa još većim darom, jer pošta čovječanstvu svoje vjerovjesnike, koji ga upućivaju na put istine i spasenja, da ne bi zalutao i podlegao utjecaju niskih materijalnih prohtjeva i

duševni život kao glavni zanimario. U nizu ovih odabranika Božijih dođe kao kruna, koja ukrasi mnoštvo onih odabranika, kojima Svevmoćni poslanik svojih milostivih čovječanstva, najzajedni i najodabraniji poslanik Njegov. Dode Veliki Učitelj čovječanstva da ga sa vrhunarsvom knjigom, Objavom Božijom *Kur'nom*, povede u sretnu i ljepšu budućnost, da proklamira gospodstvo čovjekovo, ako se bude pridržavao svetih zaklona, prekrativši milijona pravovjernih aljdenika Njegovih avse godine krst trinaest stoljeća iz duboke zahvalnosti prema svom Velikom Stvoritelju, koji im polara svoje vjerovjesnika i nedostojit učitelja slavi uspomenu one blage noć, kad svetla svijetla čina ponese najmilije čedo čovjekovo, budućeg kralja Mudrosti i Bora za pobjedu dobra, istine, ljubavi, pravde, mudrosti i nauke. Taj divni čin se zbi prvog uoči petka mjeseca redzebe, kad se počeo pojavljivati zora novog svjetla, a svaki pravedni zalutalog i ispaćenog čovječanstva.

Ove blage noći je Musliman u skrušenoj molitvi zahvaliti svome velikom Allahu, koji ga ne ostavi i ne zaboravi, nego posla svoje najodabranije i najmilijeg roba da ga povede trnovitim stazom života i usavršava mu put života, kako bi došao do svog cilja, da postigne sreću i vječno blaženstvo. Te noći će se svaki Musliman sjetiti da je u toj blagotvornoj ukazala se zora, koja je razbila tminu i čovječanstvu donijela vječno svjetlo, jer je od te noći počeo zemni život *Habibula*. Neka vječni blagoslov Božiji bijde nad njim, a naša nekada obasjavalj svjetlo svete Objave, koju nam Svevmoćni preko Njega objavio.

mane je dovoljno jasan. Na ovo njegovo vredanje i molitve ja tu odgovoriti, koliko znam, a pozvani trebaju da dadu jedan stručan i dostojan odgovor.

»Jes Petegamber a. a. (Jus Hrist) ili »Kuhulleh« t. j. Božiji duh je jedan između pet velikih Božijih poslanika. U ovom pitanju »Božiji duh« postoji velika razlika među islamskom i hrišćanskom religijom. Hrišćanski narodi, koji nisu dublje razmislili o nejasnim doktrinama svoje vjere, dostraju se struje čudnih govora. Ako zapitate jednoga hrišćanina, šta je to »trojstvo« on će vam reći: »Otač, sin i svetli duh, a da ga bolje »razumijete« dodati će »Tri u osobe, ali je jedan Bog«. Kada bi o njega zatražili, da vam o ovom pitanju da istinito i potpuno objašnjenje, onda će vam bez sumnje reći: »To je jedna vjerska tajna«.

Riječ »trojstvo« nije uzeta iz Svete pisma. Ovaj se izraz, koliko sam mogao doznati, ne nalazi ni u jednoj hrišćanskoj vjerskoj knjizi, već je u hrišćanstvu nastao kao rezultat napaštavanja u bogatstvo triju osoba u drugom stoluju »p. I. Ni veliki pisci hrišćanske crkve nisu mogli objasniti ovo hrišćansko dogmu, pa sve njihovo mišljenje u tom pogledu sastoji se u tome, da je »trojstvo« nedokučiva tajna.

U hrišćanskoj Bibliji piše to ovako tumači: »Vječno stvoje trojstvo duboka je tajna, koja daleko stoji izvan dohvata slabog čovječijeg razuma, i koja je visoko uzvišena, a da bi je mogla izmisliti smjela ljudska pamet«. Prema ovome, onda bi morali stvoriti Bogom objavom avr ova ometta vjerovanja, kojim obiluje skandinavka i stara egipatska mitologija i današnja hinduska vjera. Ali znamo da, hrišćani to neće priznati.

Mi znamo, da se ni u jednoj stranici hrišćanskih crkvenih knjiga ne spominje riječ »trojstvo«. I sam franuski historičar i dogmatičar Augustin Calmet (1672—1757) priznao je, da se princip »trojstva« ne nalazi ni u jednom primjerku starih jevanđelja. Da bi ovo bolje potvrdili navesti ćemo riječi koje je sami Is (a. s.) izrekao: »U njima potvrdio pravu vjeru vjerovanje u Božije jedinstvo. Na pitanje nekoga sudca: »Dobri gospodine! da steem vječni život, šta trebam raditi? Is (a. s.) mu je odgovorio: »Zašto me nazivaš dobrim gospodinom, kad oim avemogućeg Boga, koji se zasluzuje, da mu se pripisuje dobrota?«

O ovom riječima njegovim trebali bi malo dublje razmisliti oni koji tvrde, da je Is (a. s.) ravan i jednak velikom Stvoritelju, kojega je on ova-ako od sebe razlikovao. Dosta je ovo-liko progovori o »trojstvu« i o hrišćanskom vjerovanju u Is (a. s.), kojega su oni uzdigli na stepen bogaštva. Sada ćemo vidjeti, kako naša islamaka religija govori o Is (a. s.). Na prvom mjestu ćemo dokazati, da se misao »Bog i čovjek ili obratno« vjerovanju protiv čovječijeg razumu jer u tim riječima nema nikakove logike. One se sastoje iz mješavine dvaju govornja, koji su među sobom sasvim opretni.

U Kur'anu nalazimo ovo razjašnjenje o lasovoj bitnosti, koja se pove-ala sa razumom i filozofijom. Bez sumnje je Meshi sin Merjem (Mešija sin Marjin) poslanik Božiji i Njegovo stvorenje, koje je vrgao u Merjemu, on je duh koji je došao od Boga. Vjeruje dakle u Boga i Njegovu pomoć, ne govore: »To je treći između trojice« i prodi se trojstva. To će biti za vas mnogo bolje, jer Bog je samo jedan, nema društva ni djece. Njema pripada sve što je na nebesima i na zemlji. On je svim ravna i gospodar. Njegova je zaštita dovoljna, dosta je imati Boga za zaštitnika. Meshi nije mrakto biti rođak velikog Stvoritelja, kao ni anđela, koji su blizu Božije milosti.

Bog vam je to rasgovjetno rastumačio, da ne zablude na krivi put. (Iz surei Tisa).

Čovjek je sposoban da služi svome Stvoritelju, on u molitvama slavi i velika Njega. Bez je stvorio čovjeka i čovjek je Njegov Stvor. Onim na to Is je čovjek, pa kad mu se kaže, da je Božiji poslanik, tim mu se neće ni najmanje čast »govoriti«, nego će mu se priznati, da je Bog odlikovao jednim najuzvišenijim darom — poslanstvom.

Onaj, koji potpisuje istupnim uvjerenjem, da je razumu nedokučiva av hrišćanska dogma o »trojstvu« i da je Is — Bog, pošta putem koji ne vodi do istinitoga Boga i udalja je mnoge ljude od prave vjere. Hrišćani za nas mudriane kažu, da smo »došli na pola puta« i razstavljamo jedni druge, koji nemaju sposobnosti, da priznaju istinitost ove dogme o trojstvu. Mi se možemo samo smijati ovom fanatizmom govoreći im: »Čovjek koji vjeruje, da je Is sin Merjem Bog, taj čovjek bez sumnje nije pravovjeran«. To nam Is (a. s.) rekao je: »Djeco Izraelova! Obasjavajte onog dobrog Boga, koji je moj i vaš gospodar!«

Ako prelistamo malo hrišćanskav evanđelja i tamo ćemo naći, da je Is podučavali svoje učenike, ka-ke će Boga slaviti ovim molit: »Oče naš! Tvoja moć nadmoć nad nebesa, alava imeni Tvome! Oprosti nam grijehe naše!«

Ovo iznesoh povodom ove uvrede i molitve ovoga misionara, a nadam se da će biti od naših poznatih vjerskih pisaca i naučnjaka data što bolje i dostojni odgovor.

Hamika Ajkid.

Merhum Hasna hanuma Kusturica

Na dan 10. oktobra u Herceg Novom nestalo je iz svijeta živih uzor muslimanke, dobre majke i jedne plemenite žene. U 85. godini svoje života preselila je na vječni avjet Hasna hanuma Kusturica, majka brate Kusturice, trgovca, nastanjenog u Herceg Novom. Merhuma Hasna prije 25 godina sa svojim sinovima stalno se je naselila u Herceg-Novom, od kada se je počela razvijati nova islamaka zajednica u Boki Kotorskoj, koja danas broji nekoliko stotina avjnih članova.

Merhum Hasna hanuma čitav svoj život utrajlja je u vršenju propisa avjove vjere i odgajanju svoje djece u duhu Islama. U nemuslimanskoj sredini kroz 25 godina, ona je vrila ča-ku avjnih propisa islamake učiteljice, koja je znala avo muslimansku djecu, koja su ugledala svijet u Herceg Novom i obližnjim mjestima, poučila propisima avjove vjere. Kod merhume Hasne do zamjernih vjeina bila je razvijena islamaka svijet o potpoma-đu avjnih propisa. Ona je učiteljica muslimanskog pokopno društva »Zatue u Herceg-Novom, koje danas broji oko 60 članova i blagotvorno djeluje među muslimanima Roke Kotorske. Kada je prije dvije godine u Herceg-Novom pokopno akcija za groblje, u kome su stanije u jedinu, merhum Hasna je prva poklonila u tu plemenitu avrhu 1000 dinara. Radi avje plemenitosti i dobrote, ona je bila vrlo popularna starica u avome mjestu i čitavoj Boki Kotorskoj. Kao najizvrsniji dokaz koji govori o njeznoj plemenitosti je ogromna dazna na 11. IX, u kojoj su učestvovali mnogi sugrađani i drugih vjera. Njezinom smrću mlada islamaka vjerska zajednica u Boki Kotorskoj gubi avog dobrog i plemenitog člana. Neka Svevmoćni Allah merhumi Hasni nagradi i dostojnim naseljom a porodici podijeli islamski asbur.

Rahmetulahi alejha.

Mustafa S. Buladžić.

Pretplatu za naš list pošaljite ček. uplatni-
kom. Godišnja pretpлата je 72 Din, polugodišnja
36 Din, a četvrtgodišnja 18 Dinara.

Molitva za muslimane

Velika »brigae« jednog svetitelja za muslimane.

U posljednje vrijeme učestala su vriedjanja i napadaji na Islam preko dnevnih i nedeljnih listova, a štampaju se i posebne brošure u kojima neki nepoučeni napadaju uzvišeni Islam. Uvreda jednoga misionara prelazi sve granice, pa preko ove njegove uvrede ne smijemo čući preći.

S blagoslovom Episkopa Ohridsko-Bitolskog g. Nikolaja Velimirovića, koji je poznat širokoj javnosti, izdaje se list »Misionar« i objavljuje mjesečno sa ciljem, da pomogne usutarnjati i spolnom pravoslavlom misionarstvu.

Ovaj list izdaje se mjesto dosadašnjih »Misionarskih pisama«, a uređuju ga jeromonah g. Irinej Zlatić i g. dr. R. Arsović. Kao svoj redovni dotratak ovaj list ima brošuricu »Mali Misionar«, koja se štampa u Bitolju!

U ovome »Malome misionar«u koji je nedavno izlazio nalaze se rekolic »molitve jednoga misionara«, za između ostalih molitava ima i jedna molitva za nas muslimane. Sačuvaj nas Bože njegove »molitve«, kada znamo, kako oni glasi:

»Jedini si Ti bog i nema drugoga Boga osim tebe. Tako govorimo i jedni drugima, i hrišćani i muslimani. No muslimani su došli na pola puta, pa zatvorili vrata pred sobom. Zatvorili su vrata pred svetom istinom, da si Ti Bog trojstvo u jedinstvu. Onihovog boga troje. I zatvorili su vrata pred svjedocanstvom o posjeti tvojoj svijetu kroz avoplaćenu Mudrost tvoju, kao i pred svjedocanstvom o ljubavi

tvojoj naspram ljudi, pokazane na krlu«.

»Koliko je mjesec visok nad zemljom, toliko je Islam uzdignut nad idolopoklonstvo. No mjesec što ima svjetlost nema je od sebe, nego od sunca, tako i Islam, što ima svjetlost i u sebi ima je od istine javljene svijetu Sinom tvojom Hristom Isu«.

»Ti si hitio blagi Bože, po blagosti svojoj, da čovjek ne bude rođo nego sin tvoj, i da kao sin ude u tajne bogatstva tvoga, — bića tvoga i ljubavi tvoje. Islamski »prorok« je obratio robove kamenih idola u robove tvoje, a sin tvoj mu učinio je av roba sinovima tvojim. »Prosvetlilsi Bole naš, smiluj se na sve narode mudahanekane, jer i oni vjeruju u milost tvoju. Dosta su živjeli kao robovi pred tobom, učini ih sada sinovima tvojim. Pokreni ih Duhom tvojim svetim, da pognu i vide u Hristu tvome Spasitelja svoga. Otvori zatvorena im vrata na polovini puta, da gledaju nebo otvoreno Hristom i na nebu Ocu svoga nebeskog«.

»Da bi mnogi milioni duša muslimanskih sa mnogim milionima duša hrišćanskih bili ujedinjeni u misli o tebi, u ljubavi k tebi i u proslavljanju tebe, jednoga živoga Boga u trojstvu svetom, po molitvama svih svetih, koji do sada predobe iz Isama u Hristu« i koji Teba slave na nebesima u horu anđela tvojih svetitelja. AMIN«

Cilj ovoga misionara i njegove molitve i »velike brigae« za nas muslimane je

Isa i Maria
s a magarac
i Si
TVORNICAFESOVA
Sarajevo
Telefon br. 317. Pošt. pretnar br. 178.

KROZ ŠEHER - SARAJEVO:

VAKTİJA

Redžeb 1354. (1935.)

Broj dana	Da	Šab	Ubo	Čet	Pet	Sub	Ne	Šab	Ubo	Čet	Pet	Sub	Ne
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													
18													
19													
20													
21													
22													
23													
24													
25													
26													
27													
28													
29													
30													
31													

"ISLAMSKI GLAS"

Nezavisni, kulturno-prosvjetni i informativni list.
Uredništvo i uprava: Kundurđić ul. br. 22. I.
Cekovni račun Poštanske Stedionice Sarajeva br. 1600. .
Broj 1. Godina I. dne 4. oktobra 1935.

JAVNA ZAHVALNOST "ISLAMSKI GLAS"

Ovim javno Uprava i uredništvo "Islamskog Glasa" izriče svoju najtopliju zahvalnost gosp. Imetu Glibi, vlasniku musliman. pokop. zavoda "Tezhdiz", koji je svoje prostorije (poslovnice) u Kundurđić ul. br. 22/I. besplatno ustupio Uredništvu "Islamskog Glasa" na upotrebu. Ovaj povratni primjer zaslužio primanje, pa zahvaljujući mu na ovoj su sretnosti, molimo Boga da ga pomogne u njegovom radu.

JEDNA POHVALNA RODIJELEŠKA AKCIJA U SARAJEVOU.

Vjeronaučna nastava u osnovnim školama ne zadovoljava u punoj mjeri, i mnogi su roditelji u velikoj brizi da bi svojoj djeci dali potpun vjersko-moralni odgoj. Jedan veći broj roditelja u Sarajevu osjećajući ovu veliku prazninu u vjerskom odgoju svoje djece nadložao je na ideju da bi u ovom pravcu trebalo nešto učiniti i našoj djeci, uzdajući našoj, dati potpuno ispravni islamski odgoj bez koga ne može biti ni čestitih ljudi ni dobrih građana. Nikla je ideja da se osnuje jedna zadruga (ustanova) na zajedničkoj bazi, gdje bi roditelji doprinisili svoj udio, da bi se ova ustanova mogla održavati. Po zamisli trebalo bi osnovati jedan polinterнат gdje bi djeca osnovnih škola po završetku nastave dolazila i tu primala vjersku obuku i jačala svoj moralni odgoj. Ovu akciju treba svakako poticati i vjerujemo da će naići na puno razumijevanje svih dionika, jer imaju djecu u osnovnim školama, jer će tako svojoj djeci prikriti ba za život ono što im je najpotrebnije. Kako je ova akcija istom u tom pravcu, ne možemo ništa pobliže o tome reći, ali kad se bude ova akcija privela kraju izvjestilom opširnije naše poštovane čitače.

NAŠIM PRIJATELJIMA!

Pokrećući "Islamski Glas" molimo sve naše prijatelje da nas pomognu saradnjom i da nam sve važnije vijesti iz našeg vjerskog, kulturnog i privrednog života šalju kako bi mogli naša muslimanska javnost o svemu što se u našem društvenom životu događa, obavještavati. Vjerujemo da naši prijatelji neće žaliti trudu u tom pravcu, samo ih molimo da kod sastavljanja dopisa i raznih napisa budu što stvarliji i krdi, kako bi mogli svojoj djaci izmisliti o svemu raspraviti.

POPRAVAK BAČARŠIJSKE ULMIE.

Ovih dana je Vlada upravo pristupila popravci mulara bačaršijske čitavnice, koji je bila u vrlo derutnom stanju. Ovim prilikom lišćeno da bi bilo iskranje vrijeme da se i džamija u Lučeviću popravi, odnosno isti hareni koji je još prije tri mjeseca arhitekt da bi se popravio. Od hamije je napravljeno dječje igralište pa da to bezuvjetno trebalo odmah popraviti.

Širimo i pomažimo našu muslimansku štampu

Mozda će ja biti prvi, koji ću u ovom prvom broju našeg novog lista napisati nekoliko redaka u prilog širenja naše muslimanske štampe u našoj Jugoslaviji.

Svima nam je poznato da je kod nas u Bosni i Hercegovini kroz zadnjih pedesetak godina izlazilo mnogo raznih listova koje izdavaju razni izdavači i uređivali razni urednici.

Svi su ti listovi pokretani sa jednom idejom da poštuje kulturno-poznavanje naša muslimanska javnost, i njeni na tom polju težiti na to, da naše široke narodne slojeve prođe, ali ih osvijetle i spremne za novi život jačajući u njima islamsku poštovnost i rodoljublje.

Treba priznati da je ovaj rad naših kulturnih radnika na ovom polju imao i lijepih uspjeha. Sijao je sjeme napretka, koje je počelo davati i plodove, makar ti plodovi bili i skromni. Kroz svu tu našu štampu u prošlosti provlačila se mit islamskog prevaranja i želje da se posluži dobru muslimana.

Kad uvažimo sve teškoće na koje su u ovom radu naši kulturni trubljenici nailazili, moramo im biti zahvalni na njihovoj velikoj žrtvi i trudu, kažući žrtvi zato što je mišleno, da su ovi listovi postali stalni izlasci, samo radi nemarnosti stali čitavice publike, koji je iz nemarnosti zabavljajući da listove treba plaćati, ako se hoće da izlaze, i da treba doprinijeti mahu i neznačajnu ma-

terijalnu žrtvu plaćanja pretpetaje za listove. Malo je naših listova koji su prestali izlaziti ih nekih drugih razloga.

Danas mi nemamo nijednog svoga lista, pa se opala velika praznina u našem društvenom životu. To mi je dalo povoda, da napisem nekoliko listova a ovom na novo pokrenutom listu, da smo mi kao muslimani dužni pomagati svakom listu i širiti ga među naše široke muslimanske mase, kako bi mogao nesmetano izlaziti i krčiti put pravoj islamskoj prosvjetli. Evo sada je počelo izlaziti ovaj naš novi list, i ja opeliram na svu braću muslimane u čitavoj našoj Kraljevini, da se u što većem broju pretpetaje na njega, jer sam uvjeren, da mu se osigurava uspjeh i opstanak jedino tako, da se uredno plaća tu neznačajna godišnja pretpetaja. Mislim da nema potrebe da naglašavam koliko nam je potrebno da imamo ovaj list, ne samo ovaj, nego kad bi ih po sreći imali i više, da tako dobro i lijepo štivo što jače prođe u naše široke narodne slojeve i omogući im što brži i veći napredak.

Neka je dragi Allah na pomoći svima, koji u kojem bilo pravcu doprinese jačanju i širenju naše muslimanske štampe, jer ćemo samo na takav način podignuti naš vjerski i kulturni život na viši stepen i poći u susret boljoj i sretnijoj budućnosti.

DEZMALUDDIN CAUSEVIC.

Sa skupštine udruženja zemljoposjednika

Uspjehi uprave. — Izbor novog odbora.

Na 28. prošlih mjeseca je u prostorijama "El-kamedas" održana prva glavna godišnja skupština Udruženja zemljoposjednika Kraljevine Jugoslavije. Prisustvovalo joj je oko 600 ljudi iz Sarajeva. Delegeti iz Mostara, Vlasenice, Tuzle, Banje Luke, Tešnja i drugih mjesta.

Otvorajući skupštinu predsjednik dr. Husejin ef. Masid, sudija, pozdravljajući prisutne i zahvaljujući im na brojnom odzivu. Potom iznosi bilans rada novosnovanog udruženja. Ono je osnovano 1. juna 1934. g. i do sada je pokazalo lijepu rezultatu u svom radu. Na intervenciju udruženja ministarstvo je razazalo raspise svim banaskim upravama da putem podređenih areških načelnika prikupie podatke o potraživanjima i epovima zemljoposjednika, kako bi se moglo pristupiti četvrti omeđiti državnih 6% obveznica, te da se konačno privedu definitivnom riješenju svi preostali agrarni sporovi.

Naglašeno je, da na području bivše Bosne i Hercegovine živi 70.000 agrarnih interesenata sa kojih 21 hiljada članova obitelji ako se raču-

na da svaki pojedinac ima prosječno 3 člana obitelji.

Kako je u pogledu agrarnih pitanja podneseno više predloga iz različitih, riješeno je, da se izabere naročiti odbor, koji će sve te predloge razmisliti u normalnim uslovima, koja će se predati mjerodavnim faktorima.

U novu upravu izabrani su gg.: dr. Husejin Masid, sudija; Ismetbeg Gavran-Kapetanović, nar. poslanik; Nedžad Suljević, narodni, Edhem Šahinović, Esad Masid, Muhamed Hamdović, Muhamed Komara, Ibrahim Kurumčić i Ejub ef. Adenović, zamjenik drž. tužioca.

Širi odbor iz provincije gg.: Eadbeg Pašić, M. Hadžić, Hadži Mehmed Ajvanović, Nezir ef. H. Mehmedović, Salko Kurtagić-Čul i Namikbeg Ibrahimović. Zamjenici gg.: Safvet ef. Čurčić, Jusufbeg Pašić, Hadži Mujaga Merhemid, Mustafa ef. Kurumčić, Salihbeg Serdarović i Ahmed ef. Kulenović. Nadzorni odbor gg.: Nudžin Muhbić, Halihbeg Džinić i Halid Kurumčić. Zamjenici gg.: Ismet Kapetanović i Vaso Mirović.

bavi kao svirača, a jednu inovirku koja je kod nje navodno zaposlena kao služavka. Po cijeli dan u svako doba dolaze pred ovu kuću fijaske i auti i to aza izide koji par i ide kod ove pazevenkuše.

Savim njim najednim postupkom čitav je okolina ozlojeđena i zgražena nad ovim što se u centru grada događa.

Ali cinizam ove stanovake prelazi sve mjere i vrijeda sve naše najintimnije osjećaje, jer ona ovu svoju služavku nemuslimanu oblači u zrak da bi s njom tako bolje kao Muslimankom pazarla. Tim nanosi još težu uvredu, jer profanira samu aredu i ovu leglu blada rasturi a ovu pazevenkušu primjerno kazni.

Utomjavamo Policijsku direkciju u Sarajevu da o ovom povede računa i ovo leglu blada rasturi a ovu pazevenkušu primjerno kazni.

Iz naših škola

Početak nastave u Islamskoj ženskoj Medresi.

Pred dvije godine osnovana je u Sarajevu Islamska ženska Medresa i time je bez surnije pogodena ženska Muslimanska za vjerskim obrazovanjem našeg muslimanskog podmlatka i udovoljeno jednoj prijeko vjersko-kulturnoj potrebi. Za same dvije godine opstala je ženska Medresa, a stekla vrlo lijep glas među našim muslimanskim svijetom i roditelji upravo hrle da tamo svoju ženu dje u školu. Razumije se radi pristoje same školeke zgrade i nedovoljnih materijalnih sredstava ova škola ne može da prima ova i ženska školoko bi se njiž želio tamo školovati. Za prošle dvije godine primljeno je u ova škola na redovnu obuku preko 100 učenica, a osim toga u prošloj školskoj godini bilo je otvoreno i privremeni tečaj za one učenice koje bi u ovoj godini stupile u prvi razred. Prošle školske godine u Medresi je sa pripravnim tečajem bilo svega 150 učenica. Ove godine u prvi razred upisalo se 86 te će tako prvi razred morati imati dvije paralele. U drugi razred su prešle 44 učenice, a u treći 32 učenice.

Početak ove školske godine Vakufaska Direkcija je osnovala Internat za vanjake pitomice koje pohađaju ovu Medresu, te ih je 36 primljeno u internat.

Osim toga 26 pitomica se nalazi u Garpetom ženskom konvikt, te vanjskih učenica imala oko 60 a ostatak je učenica iz Sarajeva. Provincija bi morala biti u većem broju zastupljena u ovoj Medresi i trebalo bi bar da se iz svakog mjesta provincije nađe makar jedna pitomica koji bi pohađala ovu Medresu.

Nastava je na ovoj Medresi počela 21. septembra o. g. te redovna nastava traje od 8—11. Nastavnički zbor je ove godine popunjen sa jednom novom i vremenom ispunjen Arhlijem g. Dobrom.

Da bi se nastavni program u ovoj Medresi odvijao normalno bilo bi bezuvjetno potrebno da se nastavnički zbor popuni redovitim nastavim silama pa mislimo da će se to potpore Medrese svakako udovoljiti.

POČETAK RADA U SERIATSKOJ GIMNAZIJI.

Ovaj naš zavod iz godine u godinu nailazi na sve veće simpatije našeg muslimanskog svijeta, a roditelji naročito nastoje da svoju djecu školuju u ovom dobro renomiranom zavodu. Iz prošle godine je bila velika navala kandidata na prijem u ovu školu, ali kako škola nije imala dovoljno prostorija, morao se je primati samo minimalan broj učenika. Početak ove šk. godine na intervenciju ministra saobraćaja gg. dr. Mehmeda Spahue osnovan div. zavod iz ovog razreda te je primljeno oko 100 učenika.

Ovim je udaren temelj jačanju razvika ovog zavoda i vjerujemo da se neće stati na pu puta. Da bi ovaj zavod mogao što uspješnije da se razvija trebalo bi osigurati podsenu zgradu, jer današnja zgrada nije odgovara potrebama ove škole. Muslimani polazu punu nađu u Kraljevsku Vlasdu da ova ne omogući daljnji razvoj ovog zavoda, te da će se konačno riješiti pitanje podsene zgrade koja bi odgovarala pedagoškim i higijenskim uslovima.

UPIS DAKA U PRVIM RAZREDIMA II. GIMNAZIJE I ŽENSKJE GIMNAZIJE U SARAJEVOU.

Početak ove školske godine upisalo se u prvi razred II. gimnazije u Sarajevu 249 učenika od toga 36 muslimana. U ženskoj gimnaziji upisalo se je 280 učenica među ovima 31 muslimanka. Upada u oči da muslimanski učenici u ovom zavodu su u prema svojoj brojanoj masi još u dovoljnoj mjeri ne pohađaju škole, a naročito je slab odziv u ženskoj gimnaziji. Istina pokazuje se neki napredak, ali taj je vrlo malen pa je dužnost svijlu na da nastojmo ovu grešku i nedostatak da ispravimo.

Pročitaj našu bilješku na drugoj strani lista koju smo uputili našim poštovanim čitateljima.

građani ove zemlje, onda i mi malo ne sumnjamo da će se skiniati sa dnevnoga reda, da ona teže putu, koja kao i go-dinama. Samo u stobori, ravnopravnosti i punoj jednakosti građana može se voditi dobra državna politika i mi ćemo samo tim putem u buduću ostvariti jedan bratstva sporazum sa mlađom braćom Hevralima (burno odobravanje) i mi ćemo u njima našu oduševljenu prijatelje ove zemlje, ja nikada nisam sumnjao, da ćemo, izaći tim putem, doći do onoga ci-lja, za kojim ova vlada ide i za kojim su ranije vladali šie. Osim putem razlija i bratstva ravnopravnosti i jednakosti, mi građana, kojim se bilo pušto posred-njnih godina, osim putem, do toga se ci-lja nikada nije moglo doći. Iskustvo za ovih nekoliko godina najbolje je dokazalo da takva politika ne vodi brataskom sporazumu nego razdoru i neslogi u ovoj zemlji.

Gospodin predsjednik vlade, naš vrhu-ženi gospodin dr. Stojadinović pošao je drugim putem. Ja sam uvjeren da će, vraćajući narodu ono, što je njegovo sloboda i ravnopravnost, doći do cilja, ali ne pošto. Tim putem ćemo doći jedini dobru politiku u ovoj zemlji. Ta je-dnakost, ravnopravnost i puna sloboda treba da se osjeti na svima poljima dr-žavne djelatnosti. Narod treba da dođe do svoje izražaja bez oslanjanja na one koji su slobodu putu i ne, nemojte tra-žiti saradnju onih koji su do juče poma-gali jedan od najstrašnijih režima u o-voj zemlji. Ja iskreno želim da u ovoj zemlji zavlađa puna sloboda, jednakost i ravnopravnost svih građana, da svaki osjeti da je ravnopravan sin ove zemlje. Ja sam uvjeren, da će tim putem doći do pravog sporazuma u proširenoj Ju-goslaviji, pa vas molim, da Kraljevstvu vlada u tim njezinim naporima pomo-gnete.

GOVOR MINISTRA G. Dra, KALUĐER-CICA.

Gospode i gospodo, ova posjeta gosp. predsjednika ministarskog savjeta i dila-nova kraljevske vlade ima svoj naročiti značaj. Jer, Sarajevo u unutrašnjoj po-litici ima da igra naročitu ulogu. Sava-rem, koji leži između mora i mora, je vrh-vatstva, katoličanstva i pravoslavlja, isla-ma i hrišćanstva, ipak leži u srcu Jugo-slavije. A ako pravilno izvršimo ove za-datke ono će i politički doći u srcu Ju-goslavije. Iz Sarajeva 1914. godine gra-đani su prvo izmislili nacionalnog oslo-bodjenja u 1933. godine se građani po-zivaju bratasko sporazuma i stvarnog na-cionalnog ujedinjenja. Vaš dolarak neka bude prvi vijesnik toga novog doba koje ima da dođe. Sarajevo u kome se sreću dva tri plemena i sve tri vjere treba pre-misliti i razmisliti, da zemlja bude plemena i vjerna, jer sama država ne mo-že napredovati ako neće steći povjerenja

Džemila Hanumica Zekić:

Kratka sreća

(Novela „Islamski Glas“).

Jednog poslijepnog predvečerje sreće-še se njihovi pogledi. U predvečerje ta-koš na periferiji grada skupilo se mnogo omladine. Bilo je veliki tefe-rod Švirka i pjesma orila se na sve strane. Lejla, držeći djevojčice od osamnaest godina, sjedila je na ma-lom bratstvu, koje se sastojalo iz dragar-ka i ravnodušno, s urođenim smije-skom na usnama promatrala priust-ku. Najednput je ustala, grudi su joj vrdale, a sro počelo na maho-ve udavati, jer je među mnoštvom sućev, opazila momče krasno kao sućev, a trak iz njegovih očiju, i neko-liko uzbuđenje. Rumen joj je bio bla-žan, a obraz da je vježda da je on bla-žan gleda i da se smiješi. I zalista oho-je je bilo lijepo. Ona je bila vitka kao palma, velikih plavih očiju, u ko-joj se odražavala duhovitost i inte-lijentnost. A lice zadržavalo i ruzneta, koje se utjecalo kao drago kama-rije pod utjecajem sunca. On je bio atlasti i visok, dubokih, svjetlih, crnih očiju, umine fizičnomije i dovojni-estvenog držanja. Najviše ga je kras-ilo njegovo držanje, jer ga je lijepo nosio i male ruke, a njegova glava i savija-je njegovim licu neku neobičnu ljepo-ty i draž. Po svemu se moglo vidjeti da je to momče, mladi bez iz ugledne i slavne porodice.

Islam osvaja svijet

KATOLIKI „SVOUVENE“ O NOVOM ZAMAHU ISLAMA — SIRE-NJE ISLAMA JE DALEKO NADMAŠILO KRŠĆANSTVO — JAPAN U SAVEZU S ISLAMO.

Organ prištava ministra dra Koruš-ka, koji u politici zastupaju strogo katolički vjerski nazor, počeo se dr. Korušek našao u uskoj političkoj sad-raznoj sa muslimanima i našim pred-stavnikom dr. Mehmedom Spahom, posvećuje uvodni članak novom po-kretu Islama.

U članak se najprije konstatuje da svijet koji nam prividno slijedi mo-že biti različit, ali u stvari je isti. U to-je država, nestalo je halifata, a sve arapske države su ovime o evrop-skim vjerskim. U samoj Turčkoj je vjera rastavljena od države, a inte-lijentnost je prihvatila racionalizam, tako da islam nema upliva na javni život. Uprkos tih katastrofi islam u svojoj jezgri nije poražen. Svijet islamske solidarnosti danas je jača nego prije rata.

Danas islam razvika veliku misli-sku djelatnost, kakva se ne bilježi od poraza Turaka pod Bečom 1683. Na-čelno islam je u svijetu, jer islam je imao više uspjeha nego katoličanstvo. Svake godine u Africi islam dobiva deset puta više pristasa nego kato-ličizam. Islamski propovjednici putuju kao trgovci po Africi. Katolički mi-sionari pričaju, da su islamski kate-čisti mnogo razvili u širenju nau-ke mnogim katoličkim obraćenicima. Svakl pristasa islama je odgojen kao pro-

pagandista. U zapadnoj Africi imade danas 12 milijuna muslimana, a samo 100.000 katolika. Engleske kolonije Nigerije imade od 18 milijuna stanov-nika preko 8 milijuna muslimana. U velikim pokrajinama Ulo di Oro i Fernando Poo od 48 milijuna stanov-nika preko trećine su muslimani. Broj muslimana stalno raste. U cijeloj Af-rici imade storno preko 81 posto mu-slimana a samo 21 po posto katolika.

Islam je i u ostalim dijelovima svje-ta u velikom napretku, bilo zbog misionarstva, bilo radi primodnog pre-lazna muslimanskog stanovništva. U Palestini broj muslimana raste godi-šnje za 20.000 duša, a kršćani i jev-reja jedva za polovinu toga broja. U Kini je otvoreno islamistička univerza, koja odgaja misionare islama. U Kini postoji oko 200 muslimanskih škola. Islam je prodro i u Japan Ku-ran je već izdan na japanskom jeziku, islam je priznat kao slobodna vjera. 80 posto stanovnika Azije danas su muslimani, i tuci islamski kon-gres bide u Tokiu.

Katolika ima u Aziji 17 posto. Is-lam ima danas 250 milijuna vjernika i a punom parom se ubraja u svjet-ko religiju.

Njegovo oduševljeno širenje najvi-še ugrožava katoličke misije. To se

„ISLAMSKI GLAS“ moći će uredno izlaziti, ako njegovi čitaoci budu uredno plaćali pretplatu. Zato pošaljite odmah pretplatu za lis.

i ljubavi naše hrvatske i uopće naše bra-će svih plemena i svih vjera da se mu-slimanom povjerenju i ljubavi može u-čvrstiti kod građana ove države svijet i i ljubavi naše hrvatske i uopće naše bra-će svih plemena i svih vjera da se mu-slimanom povjerenju i ljubavi može u-čvrstiti kod građana ove države svijet i

Gospodine predsjedničke ministarskog savjeta vaš zadatak je teški ali sjeme, koje ste posijali mora uroditi dobrim plodovima. Sarajevo je radi toga namijenjeno i jedna posebna, naročita uloga, da bude mjesto koje će vezivati sve te interese i da se oni spoji u jednu. Tada će Sarajevo biti kamak temeljac za

preporadi i napredak Jugoslavije. Ništa na ovom svijetu nije vječno ni besmrtno pa je drzim da i nesloga među Hrvatima i Srbima ne može biti vječna i besmrtna. Promjeni koje je donio g. predsjednik Stojadinović a koja znači se samo po-litičku promjenu, nego i moralnu promje-nu mora da stavi i promjena u hrvat-skom svijetu prema ovoj državi. — Na mjesto gloganja i pasivne rezistencije mora da zavlađa radni i zajednica li-čnog interesa. Je stoga pozdravljam gospodina predsjednika vlade kao nosioca bratasko solidarnosti i neimara našeg općeg un-trašnjeg mira. Sijedi sjeme sporazuma u Sarajevu, vi čete, gospodine predsjedni-ke ubrzo poželjni unutrašnji mir u cijeloj zemlji i zato vam kličem: živjeli i do-bro nam došli!

Do mjesec dana iza njegova odlaka, ona se takso razbilo. Letao je u vruci. Roditelji su bili vrlo zabri-nuti i uložili su sve što su mogli sa-mo da im draga jedinica ozdravi. Ali sav trud bio je uzaludan, jer bolest nije popustila. Lejla je mrsala i ala-bila, a bolest je iz dana u dan bivala sve teža.

Rešao je stisao u vlograd. Nj i kim se nije družio. Najbolje je bilo sam, jer je jedino tada mogao slobodno razmišljati o svojoj ljubavi. Lejla je bila nekoliko puta, ali od-govora nije dolazio. On je izgubio sva-nu, i misliti da ga je draga za-boravila.

Jednog toplog i suhog dana, u kući je sjedio u klupek i u drugu ruku zeko-žanje padali su sunčani traci i zla-tili njegovo bijelu crnu kosu. Nalo-njen na klup, kraj otvorene knjige, on je sanjario. Naejao je da razumi-jele ono što što čita, i da slijedi je-dnog misla, ali nije mogao. On je u mislima bio u dalekoj zemlji, u dale-koj i dolina, na mekom kršu svoje ku-ke Lejle. Svud oko njega vladala je

najbolje može prosuditi po tom, da sa-vojni rječnik obračena i islama na ka-ritativnim uspjesima silnih napora kato-ličkim misionarima. Svaki musliman tra-ži vjeruje da je koran Božje objava. Sve što je u suprotnosti a Kur'anom smatra naprijed za krivotvorenje. Za islamom stoje stoljetna tradicija, a to je na orijentu iše, koja se ne da-je svladati. Islam je religija koja je lakše pristupačna primitivcima od kr-šćanstva.

Musliman u pravom smislu riječi ne pozna imsterija. Apolitičizam pojam Boga kao što ga propovijeda islam, ne daje se združiti a misterija-mu. Musliman osim toga smatra bibliju potrođenom Kur'anu, kao ne-ki prehodni stup, Ujveren je da je dolazak Muhammeda nagovještav-je u bibliji iše. Osim toga islam stavlja manje zahtjeve na vjernika, nego katolicizam. Ipak se katolički misionari trude i među islamskim vjernicima, gleda da vrijeme za veli-ke uspjeha i za njih dođe.

Prodiranje islama nije samo vjers-ko značenje. Islam je nerazdruživ vezan s arapskom kulturom i mislje na svjetsku vladavinu halifata. A rapska kultura je suprotna evropskoj i tada kršćanstvu. — Gdje zavlađa obraćenički arapskom mišljenju, arap-ska kultura, arapski jezik. Halifat je ukinut, ali vođi muslimani ne prestaju da traže, da se islam orga-nizuje u federalnu državu zajednicu. Taj zahtjev je osobito opasan za ev-ropske kolonijalne vevlasti. Islam hoće da ostane nosilac pobune protiv bijele rase.

Islam je u tom načas moćnog sa-moznaka u Japanu, koji naradno de-že vjere upliv na islamskim narodima. — Japan je u tjesnim vezama a Af-ganistanom, Arabistanom, Irakom i Turskom a sada i sa Abezinijom, gdje ima mnogo muslimana. Govori se o obnavljanju halifata uz pomoć Japo-naca, a sada se govori o zajednici is-lamskih naroda za udruživanje sa-vojom pod vodstvom Japana. Panazijski sa-vez, sa sjedištem u Tokiju, nosilac je te misli. Evropa treba da postane svjesna te situacije. Ako islam posta-ne odlučujući svjetska sila u politič-koj pociću, onda će doći i do njega u položaju kao od 8—17 stoljeća.

„ZMA“

Stovariše i radiona muških i ženskih cipela najnovijih modela specijalno ženskih nerjetočno laganih cipela. Kralja Petra 27. (pro puta nove Sprske crkve.)

tišina i mir. Cijelom alejama žurno su prolazili ljudi, ali Lejla nije nikoga vidio, već se zadubio u svoje ideale, i akolopnih očiju proživljavaju prošle dane arefe. Iz slatkih snova probudio ga je glas školske kolege, ko-ji mu je donio pismo iz zavičaja. On ga je privratio, brzo otvorio i sav sadržaj pročitao, onda se dočepio za rječnika lica mu je došlo irasv tuga, a suze navrle na mu. Pismo nije bilo od odabranice njegova srea, već od jednog prijatelja, koji mu je javljao da je Lejla na umoru. Skrišan od be-la on se jedva podigao i pošlo da se vrati kući. Tada je Lejla, koja je klecala. Bzdo se opremio u kazujući nikome kuda ide. Tajno je napustio vlograd i uputio se milom zavičaju. Putovanje željeznicom oduljilo mu se kao nikada prije. U duboku noć stigao je roditeljskoj kući. Majka se pomirila, zanos je u njegovim oči-ima, ali ipak nije stigao ugovoriti već ga dočekala a onom ljubav i radošću, a kojim majka dočekuje si-na, koji provodi svoje život u tuđini, nego u rodnom domu. Pošto se upitao za zdravlje i oslalo a majkom i kućan-icima, pošto se dobro osjećao, Lejla je rekao, da mu je pismo da mu na-uredi postolje, pošto je vrlo umoran od puta. Majka, koja je avoga sinu veoma volila, ustala je odmah i prire-di-ila sve što mu treba. Zatim se po-vratila opet, uzela ga za ruku, odve-la u sobu i priključivši vrhu cijelom u njegovo čelo, i tako ga osvojila.

IZ ISLAMSKOG SVIJETA:

Muslimani i Abesinija

— Stav Islamskog svijeta prema abesinsko-talijanskom sukobu.

Somali i Damak i Abesiniji ispo-
vijavaju islamsku vjeru i stoje u ti-
sječin vezama sa inoćevcima što su
dokazali tim kad su na poticanje svo-
ga kralja ušli u okupaciju na kršćanskoj
službi Božjoj u Adia Abehi. To je je-
dinствени slučaj, što se je dogodilo u
vjerzom životu abesinskih muslima-
na.

Kao što među muslimanima Abesi-
niji tako isto i u cijelom islamskom
svijetu vladaju velike simpatije za
ovu zemlju jer ona ima sa Islamom je-
dna historijsku vezu, koju je više pu-
ta dolazila do izražaja.

Iza straha od te veze nastoji Italija
kao što i u cijelom islamskom
svijetu vladaju velike simpatije za
muslimane Egipata i Arabije, što je
pise londonski "Morning Post" izra-
zvalo u islamskoj štampi ostar napad
na talijanske epitelke.

Egipatska vlada zadržala, kako se
to drži, od nje nije moglo ni oči-
kivati, stav Velike Britanije što se
jasno vidi iz isjav ministra pretaj-
ednika Teufik Nesim pisa: "Egipatska
vlada uzde će iati stav kao što i En-
glica". Inače čitavo naučevstvo i
velike egipatskog naroda i egipatskih
nacionalista, koji su razvili veliku
propagandu za Abesiniju a protiv
Italije U Kairu je osposoben poseban
odbor, kojemu je cilj potpomaganje A-
besiniji na svaki način.

"Društvo mladih egipatskih ljudi
postavlja se sebi za zadatak da budi i
razvija simpatije i naklonosti egipat-
skog naroda prema Abesiniji. Na je-
nom zboru koga je ovo društvo sa-
stavljalo, oni su samo nekoliko mi-
nuta razgovarali o tome, ali i po-
stojnici naroda nego također i visoki či-
novnici i dostojanstveni zemlje, je-
dan ostaloga i jedan ministar, je-
dan od članova kraljevske vlade i izas-
lanik velike egipatske stranke
Vafu, koji su izjavili da se zajednički
potpomognu Abesiniju. Za to se o-
snova poseban odbor i za pretajednika
toga odbora izabran je član kraljev-
ske kuće princ Ismail Dvanc. Četiri
biljade egipatskih dobrovoljaca, među
njima i jedan veliki broj oficira svih
činova stavili su se na raspolaganje
caru od Abesinije. Egipatski trgovci
izjavili su Abesiniji da će joj uslu-
piti svoju robu po istoj cijeni, koliko
njih svoj.

Sličan se utisak dobio i iz dogo-
daja u Arabiji, kojecima Islama. Emir
Abdulah od Transjordanije izrazio je
svoje simpatije prema Abesiniji. Sira-
je je — kako tvrdi arapska štampa
— napisao veliki prilog za pomoć A-
besiniji. Nesto od egipatske stoje
stav u velikoj Arabiji, državci Ibn
Sauda. Arabija je kao rođena zemlja
Božijeg poslanika Muhammeda a, s,
već sa svojim historijskim značenjem
ima vezu sa Abesinijom. Još prije
preko 1350. godine prije Krista, kralj
Kirene Islama bijahu pri muslimani
u velikoj štici i nevolji, zlostavljan-
je od strane Kurejskega, koji su ih iz-
vlastile zemlje poginuli. U tim te-
stima dolazila su jedna grupa o-
vih prvih muslimana Abesiniji, ali
tamo našla zaštite kod abesinskog
vladara Negusa. Oni su mogli mi-
nu u njegovoj zemlji stanovati i bez ikak-
vih smetnje svoj vjerski kult izra-
žavati. Kad su kraljevstvo Negusa
od Negusa da im se izručie bjegunci i
kato mu uputili naročitu delegaciju
sa akupocijem darovima, on ih je
odbio pa se su morali nepopravljeno
posla vratiti u Arabiju. Ova histo-
rijska događaja iz prošlosti radi ko-
ga su muslimani cijelog svijeta
postavili Abesiniju. Od toga kroz dva
vremena oječali su muslimani čitavoga
svijeta iskrene simpatije prema ovoj
zemlji. Muhammed Alejhiselam izra-
zi to vrlo potpuno u svojim govorima
i u njegovoj gostoprimstvu i zadio
muslimane cijeloga svijeta svih
vremena da nikada ne navajaju na A-
besiniju; pak kao ova zemlja nađe u
kome joj nepričli ili štaci da joj u svo-
kom kraljevstvu pruže svoju pomoć. Radi
toga nisu muslimani nikada u A-
besiniju mačem provallili, premda su u
i u slava vremena islamskog go-
spodstva i moći imali mnogo zgodnih
momenata da su je mogli na vrlo lak

način osvojiti. Kako su muslimani
svjedeli te velike i vešte oporuke Mu-
hammedove a, a dokazom je njihova iz-
davanja pomoći i iskrene simpatije u da-
nashu, teškim su mu.

Iz ove historijske činjenice izvodi
časopis "Camindarc u Lahori u In-
diji po jednom svom dopisniku, koji
se nedavno nalazio kod Abesinskog
cara i kralja Arabije. Negus je poslao
29. jula 1934. godine jedno carzko pi-
simo Ibn Saudu u kome mu izraza-
va svoje želje da se odriži najveće
prijateljske među objema državama.
Ibn Saud je na to odgovorio: "Vaše
carzko pismo nas je veoma obradovalo
i namovo utvrdilo naše stari prijatelj-
stvo. Drago nam je što će sa vama
sačuvati prijateljstvo među objema
zemljama: Arabijom i Abesinomije.

Stav Turke ne treba naročito na-
čuvati jer su njeni prijatelji odno-
si prema Abesiniji vrlo dobri. Turci
general Mehmed Vehib pa-
ša slavni borbom Galipolija u svjet-
skom ratu otisao je u službu Negusa,
koji mu je povjerio jednu važnu voj-
nu posadu u Južnoj Abesiniji, koja
je otputovano prema Isalatu. Turaka
je u Italiji naručila dva velika tro-
vačka broda i kako su joj potrebni
veliki trgovački parobrodi, ponudila je
Turškoj dostroicu okupina, ali je
to Turaka kategorizirala odbiti.

Treba naročito istaknuti zajednički
solidarnost Indije, koja danas broji
preko 80 milijuna muslimanskog sta-
novništva. Mahatma Gandhi premda
nije musliman ipak je skupio ogrom-
nu svoju novaca za Abesiniju. Sa izas-
lanikom Ismailom Dvancem i svim
drugim muslimanima poslali su caru od
Abesinije svoju pomoć.

Na 17. jula donijela je revija
"Ulemae u Delhu raspravu u kojoj
Muhammedovim a (a) riječima pol-
nosać mlađi muslimani u Indiji
— čini mi se — da je Abesinija zaštićila i
izvodi da muslimani moraju biti svaki-
čas pripretni pružiti Abesiniji po-
moć ako se ova nađe u nevolji, budu-
ći su Abesiniji štiti muslimane
od proge dana razvika Islama. Musli-
mani u Abesiniji živjeli su u miru i
zadovoljstvu i imali su ista prava kao
i domaći — pise taj list.

Jedna druga revija "Daith Zamin-
darc donijela je na 6. augusta jednu
veću raspravu od nekog Sejid Ab-
berbera u kojoj mu ostalim veli-
kim "Muslimani Indije moraju biti pri-
pravni bojkovirati talijanske robe.
Cijela indijska štampa nastoji ka-
ko bi što više pobudila među indij-
skim muslimanima interesovanje za
Abesiniju u kojoj mu ostalim veli-
kim "Glasak u Bombaju, da se sa raznih
strana iri propaganda da bi trebalo
spasiti muslimane u Abesiniji. Me-
đutim jedno pismo nekog indijskog
muslimana, koji 25 godina živi u
Abesiniji, izjavilo je potpuno pro-
tivno. U tom pismu izjavio je da mu
nikada neće dati na sebe utjecati, ne-
go će i dalje zadržati svoje dobro-
namno mišljenje prama cijelom
Abesinskom narodu.

U Abesiniji danas živi pet do šest
milijuna muslimana. Islama, ka-
ko to izvješćuju talijanski "Deutsch-
Allgemeine Zeitung" od 19. septem-
bra. U maju 1924. godine donio je
pariski "Tane statistiku Abesinskog
pučanstva i tvrdi da se tada od 7 do
8 milijuna muslimana stanovništva
Abesinije, tri milijuna ispošvedna-
je Islama. Neki su listovi donijeli da je
tada u Abesiniji bilo sedam miljo-
na muslimana. Ovo se svakako bit
pretjerano.

Kako javlja kairski "El-Felag pri-
je izjavio je jednu depulaciju u svoju
audijenciju jednu depulaciju iz
egipatskih muslimana pod vodstvom
muftije Seid Dve Idrisa, koji je polakša
prisegu vjernosti. Po pisanju kair-
skog tjednika "El-Feteh poklonili su
Abesinskom caru i kralju Arabije i
darove u novcu i namu. Negus i
tako dokazali svoj istinski patrio-
tizam. Car je taj veliki poklon muslim-
anskim patrioti primio sa zahval-
nošću. Čini se da je ovaj dar razli-

dio iz zahvalnosti caru koji je neko-
liko dana prije podijelio zlatne me-
dalje sedamdesetpetorici musliman-
skih onadnoshu i povjerio im visoke
položaje u upravu.

Učestvovanje muslimana na kršćan-
skoj službi Božjoj u Adia Abebi po-

Širenje Islama u Čehoslovačkoj republici

Osnovna je islamska vjerska općina. — Dvadeset ljudi, žena i djece
prešli na Islam.

Čehoslovačka republika nastala je
iz jednog dijela bivše austrougarske
monarhije, koji je potpuno nezna-
vao bio. Tada vjerojatno nije niko
ni slutio da na teritoriju te nove re-
publike žive također muslimani.

Bivša monarhija, koja je brojila
svoje podanike mnoge ajebečane
Islama bile je donekle toleran-
na, pa je vlast potpuno dosta puz-
nja da se zaštiti vjerska sloboda svih
vjeroispovijesti, pa i da sloboda ta-
ta i Islamu.

Pri postanku Čehoslovačke republi-
ke, koja je prešla sa zlatne bivše mo-
narhije, došlo je Islanu ponešto u sa-
porav, premda je na teritoriju nove
republike živjelo vrlo mnogo musli-
mana. Oni su se bili tako otudili od
Islama, da nisu imali nikakve duhovne
veze sa svojom vjerskom braćom
iz Poljske i Jugoslavije, nego se po-
tpuno predali novim prilikama.

Svaki je musliman mislio da je on
jedini pripadnik svoje vjere koji živi
u Čehoslovačkoj republici.

U početku su se muslimani, kao i
svi drugi, u skladu sa brakove sa
inoćevcima koje bi u najviše slučaj-
jeva uzela na ruku svoja muža i sto-
ra se vrlo često događalo da su se de-
ta iz takog braka odvajala u duhu
vjere koji je ispošvednala majka. Ta-
koda, slavno postala bit da djeca
pripadaju drugoj vjerskoj, jer do Islama
nisu ništa drali.

Sama ta čudna slabost bit po ime-
nu muslimana naprama njihovoj okoli-
nosti dovela ih je u nezakonit polaj
Čehoslovačkoj republici. Islamu je
istina bilo vrlo teško, ali je vjerna
al je u zakonik unesen jedan dodatak
koji kaže da u zemlji ne žive muslim-
ani i da također u zemlji ne postoji
ni jedna muslimanska općina.

Rezultat nastojanja za ukijanje
tih nezakonitih prilika, bile su konačno
ustanovljenje muslimanske vjerske
općine u Čehoslovačkoj republici sa
sjedištem u glavnom gradu Pragu. Op-
ćina je osnovana zajedničkim nastoj-
anjem egipatskog generalnog konzula
iz Abdul-Islama i talijanskog čehoslo-
vačkog konzulijevca Hadži Moha-
med Abdallah Britainsa.

Uspostava i organizacija vjerske
općine koštala je vrlo mnogo truda
jer kako smo spomenuli muslimani
većinom nisu ni jedan drugog pozna-
vali. Uprkos svemu tomu, privjao
se za člana "El-Itihad el-Islami" — ka-
ko je nazvana općina — tako veliki
broj vjerske braće kako upće uo-
pće nije moglo ni očekivati.

Prvi predsjednik općine bio je do ko-
neca prošle godine, koji je već na 2.
februara 1935. god. izdao ministar-
stvo za bogostvoje i nastavnu ured-

kazalo je da konfesionalne razlike u
Abesiniji — u današnjim audobne-
nim časovima neće igrati nikakve ulo-
ge. U cijelom islamskom svijetu po-
kazuju se silne simpatije za Abesi-
niju.

TĐ2.

bu, da se stavlja na anagu austro-
ugarski zakon koji se odnosi na Islam
i po kome se muslimanima priznaju
ista prava kao i svim drugim vjers-

Ove je godine po prvi put zajed-
nički proslavili ramazanai Bajram.
Imama je zastupao egipatski konzul
Baba bel. Svečanost je počela molit-
vama, a završena sa zajedničkim ruč-
kom. Čehoslovačka štampa isto tako
čeka i njemačka donijela su o toj
svečanosti vrlo simpatične vijesti.

Slično je proslavili i kurbanski
Bajram; ovaj su proslavili baci pozni
i gosti iz nemuslimanskih krugova. I
ova je svečanost vrlo dobro lapala i
od Čehoslovačke štampe pozdravljena.

Nova godina prošla je također evo-
no. Tom prilikom održao je predava-
nje novi imam Salih Hadžiosmano-
vić, jedan bosanski student, koji je
ispovijao šariatsku gimnaziju u Sa-
rajevo. On je govorio o temi: "Muha-
medov život i poslanstvo". Iza njega
je održao predavanje H. M. Abdallah
Brikiciu o zadaci muslimanske vjerske
općine u Čehoslovačkoj republici.
Tri ovi svečanosti bijahu također
pored muslimana prisutni i mnogi
gosti.

Misionarski rad "Itihadul-Islama"
te islamske vjerske općine u Čehoslo-
vačkoj imi u početku dobar uspjeh i
jednako napreduje željenom cilju.
Ova općina ima jak upliv na muslim-
mane koji u braku žive sa ženama
drugih konfesija kao i na njihovu
djecu i sa uspjehom ih okreće na pri-
vni put. Tako je skoro potpuno Božijom
općinom i dvadeset novih lica, ljudi,
žena i djece pridobila za Islam.

Sada se nastoji oko otvorenja jed-
ne male škole za vjersku obuku mu-
slimanske djece. Općina je nazalost
tako siromašna da nema ni jednih
prestaviti u kojima bi se moglo pre-
staviti. Sta više ona nema ni jednog
potpuno primjerka Kur'ana. Islamski
eksemplari koje općina posjeduje
djecu su oštećeni, jer muslimani koji
su ih općini poklonili nosili su te mu-
safa uze i tako ih oštetili.

Muslimanska općina u Čehoslova-
čkoj trpi još jedno zlo. Mnogi rođeni
muslimani došli su za vrijeme rata u
Čehoslovačku republiku. Većina ih
živi pod teškim prilikama, nezapo-
sleni i bez životnih sredstava. U to
imaju svoju familiju sa mnogo djece
te im je nemoguće pomagati općinu.
Prima se to kao velika nepravda, daju
svi to kao mogu i ostaju se svim
silama da se ne izgube.

Po berlinskoj "Moslemische Re-
vue" TĐ2.

O tridesetgodišnjici smrti

VELIKOG MISIRSKOG MUFTIJE I
HAMED ABDUHU.

PREPORODITELJA SEJH MU-
HAMED ABDUHU.

Najslavnija zvijezda na polju či-
ste i nepopravne islamske nauke
zadnjih decenija devetnaestog vijeka
i prvih godina dvadesetog vijeka je
po priznanju svih učenic krugova, ve-
likim učenicima i predvodnicima
imam Sejh Muhammed Abdahu. To
je učenjak koji je svojim velikim za-
sluzama zadužio ne samo Misir, nego
nećemo pretjerati ako kažemo i ovaj
svjetski svijet. To je veliki mufti
koji je svojim riječima i djelima
veliki spsobnostima udario temelje
ispravnom shvatanju velikog islam-
skog učenja, najvještijim borbu crnoj
reakciji, koja je islamskim narodima
— odmahladila i dovela ih u tetar-
giju u kojoj je bilo nestalo više
smisla za one visoke kulturne teko-
vine Islama, sa kojima je u svojoj
slavnoj prošlosti čitav svijet nadah-
njavao i osvjetljavao. Ova veliki

muž je posijao dobar sjeme, koje mo-
ra i u slaboj njeni dati dobar plod,
pa makar taj plod bio i ne došao.
Učenici njegovi su nastavili djelo
velikog učenjaka dublje oružem plitko i
učenici njegovi su nastavili djelo, da
je tako spremne za borbu i obilje.

Veliki učenjak se rodio u Misiru
srednjih godina trinaestog stoljeća
po hidretu u okrugu Buharije. Ocu
mu bijaše ime Abdahu Harullah.
Njegovu srednje nauke je učio u
gradu Tana, gdje je i nastavio, ali
djecu pred velikim filozofom i pobor-
nikom slobode i prosvjetljavan-
sajrobljen muslimanskih naroda, Dze-
maluddin Afganijom, koji je Abdul-
hamid bio prognan iz Turke u Misir.
Muhammed Abdahu je bio na boljoj
učeni Afganijom, koji je od njega bio
primio one slobodarske ideje i kasni-
je.

Nastavak na 8 strani.

KROZ ŠEHER - SARAJEVO:

VAKTIJA

Redžeb 1354. (1935)

De.	Ustav	Šeriat	Hadis	Hadis	Hadis	Hadis	Hadis	Hadis	Hadis
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31	31	31	31

»ISLAMSKI GLAS«
Nezavisni, kulturno-prosvjetni
i informativni list.
Uredništvo i uprava: Kundur-
džik ul. bu. 22. I.
Čekovni račun Poštanske štodnje-
nice Sarajeva br. 1600.
Broj 2. Godina 1, dne 11. okto-
bra 1935.

IZ UPRAVE.

U prošli broj našega lista ubacili smo neke izjave za namjere čitaoca i umolili ih da nam puste bližnjeg našeg čeka pošalj predplatu za list, koji tromjesečno iznosi 18 dinara. Naglasili smo da ćemo list slati samo onim poštovanim čitaocima koji nam do 15. o. m. uplate pretplatu. Ko nam do toga roka ne pošalje pretplatu smatrat ćemo da ne želi biti predplat-
nik lista te ćemo mu bez daljnega o-
bustaviti slanje lista.

Uprava »Islamskog Glasa«.

INKASANT NAŠEGA LISTA U SARAJEVU.

Naša uprava je za grad Sarajevo postavila za inkasanta Hakiju Smajlića.

Mole se sva gospoda u Sarajevu, koja dobivaju naš list, da je samo gore spomenuti Smajlić ovlašten za prikupljanje oglasa i ubirani pretplati za naš list, uz uredovnu našu potvrdu, ako molimo da se primi na znanje.

PODIZANJE SPOMENIKA MERH. DR. SFAVETBEGU BAŠAGIĆU.

U prošli preli je porodića našeg velikog i neumrlog pjesnika merh. Dr. Sfavetbege Bašagića podigla nad zemnim ostancima rahmetitijih lijev spomenik.

NAŠI MERHUMI.

27. IX. o. g. najom smrću preminu-
la je Pata Djalilović a 4. X. Saliko
Ledin u državnoj bolnici. Pokop ovih
merhuma izvršio je islamski pokop-
ni zavod »Teđhiz«.

Rahmetulahi alejh!

UPOZORENJE POSTAVANIM ČITAO- CIMA NAŠEGA LISTA.

Uprava »Islamskog Glasa« za sada
neće postavljati svojih povjerenika u
Bosni pa se mole sva gospoda čitaoci da
novac šalju našim čekom broj 1600, —
je li to nekakva druga uplata neće uzimati
u obzir U koliko se nije postavi naš
povjerenik oglašić se u listu.

MUSLIMAN UPRAVNI POSTE U I.

Dekretom Ministra Pošta i telegrafa za
Upravnik pošte br. 4 u Sarajevu, postavl-
jen je g. Hajrudin Prolić, viši p. i kontrolor
do sada na službi kod pošte Sarajeva i
čestitamo!

I plemeniti pobuda pokornik lijevima i
našim izlegajima, a deleke od grubosti,
nevjernosti i obježivanja pred Božjom mišću.
Dužnost je da potpuna pažnja i neome-
no nastojanje bude ispunjena aktuelnim i
značajnim problemima, a ne nekim pitajni-
ma i stvarima koje nemaju nikakve prak-
tične vrijednosti pa tako da varovi i lutbe
promaše svoju svrhu.

Ovo narodo vrijedi za lutbe koje u sebi
sadrže moralne, etičke i vjerske poke. Ove
lutbe treba da budu prevedene i u našem
jeziku pa da od toga i prikladni svijet crpi
pouku, jer apologetika nema pojma o
značaju lutbe koja se užu kod našeg pok-
pa »El-Teđhiz, Lisasudnik.

Tužna obilježnica

9. oktobra navršila se godina dana
od onog teškog časa, kada je zloči-
načka ruka u Maršeu počinila ovaj-
ni zločin nad oćem naše nacije Veli-
kim Kraljem slobodne Jugoslavije.
Sjećanja su na taj dan teška, srce se
od bola grči, jer narod Jugoslavije iz-
gubio je toga dana najveće dobro svo-
je, izgubio je Vodu i Očohoditelja.
Krv Velikog Kralja koja je prolivena
na ulicama Maršea biće za sva vre-
mena najteža uspomena ispaćenog, ali
hrabrog Jugoslavenskog naroda. Mu-
slimani su u velikom Kralju Heroju i
Mučeniku izgubili svog najboljeg pri-
jatelja i oni se za svoj najviši pietenost
sjećaju svoga velikog dobroćutara. Mu-
slimani zahvaljuju Svevogućem Alla-

hu, da je Kralj Mućenik i Heroj posta-
vio nam svoja Sobljeda, našeg »mala-
danog Kralja Petra II., koji će kad
u svoje junačke ruke uzme kraljevsko
žezlo slavne narodne dinastije Kara-
đorđevića povesti narod Jugoslavenski
i veliku Jugoslaviju boljoj i sretnijoj
budućnosti sljedeći svoje velike Uro-
re, koji su za dobro naroda i države
znali sve žrtvovati za narodnu slobod-
u i mućenikom krvlju ikupiti.

Neka Svevogući Allah pošivi našim
mladimog Kralja Petra II., neka ga
čuva i štiti kako bi jednog dana svo-
jom čvrstom dionicom narodu jugo-
slavenskom dobro svoje sposobnosti
u službu, Neka živi slavni dom Kara-
đorđevića!

Osnućak Islamske akademije u Sarajevu

Na intervenciju ministra saobraćai-
ja g. Dr. Mehmeda Spahie, ministar
prosvjete donio je odluku o osnivanju
Islamske akademije u Sarajevu. O-
vom odlukom je zadovoljena namjena
kulturalna potreba muslimana koju su
muslimani dugo vremena čekali. Na-
redeno je nastavničkom savjetu šeri-
atske sudačke škole, da izradi na-
stavnii program za prvo godišnje ove
akademije. Program je izraditi i u-
pućen ministarstvu, pa ga je mini-
starstvo već i odobrilo. Na natječaj
se prijavilo 18 kandidata te su svi
primljeni. Zakonom o IVZ. od godine
1930. predviđeno je u jednom posebn-
nom članku otvaranje muslimanskog
teološkog fakulteta. Prirodno je bilo,
jer rthovne vjerske vlasti ovim pita-
njem povuete najveću pažnju, ali ipak
tako nije bilo. Trebalo je izraditi i
nastavni program i ustrojstveni »stat-
ut za ovaj fakultet ili akademiju, ali
o tom nema ni spomena. Gospoda
su pet godina pričala da ulažu sve sile

i napore da bi se ovaj fakultet otv-
rio, a kad je intervencijom ov. Ka-
Spahie došlo do osnivanja ove aka-
demije, onda se ta odgovorna gospoda
našla u neizmarnom grozu. Da bi se
jedna stvar mogla konačno privesti
kraju treba znati šta se hoće, pa tek
onda trađiti. Ovi naši vjerski or-
gani to nijesu smatrali tako pri-
jekom kulturnom potrebom nas mu-
slimana, pa im je dovoljno bilo da go-
voro kiao ono rađe za tu stvar. Go-
spoda nisu trebala u tom pravcu pa-
no da se muće, mogla su to potražiti
i od onih koji su u tom pravcu dugo
radili i aze bi im pripremi, pa im je
svakako izlaz u suaret, jer se radi o
opštoj kulturnoj stvari.

Širite »Islamski Glas«!

»ISLAMSKI GLAS« moći će uredno izlaziti,
ako njegovi čitaoci budu uredno plaćati pretplatu.
Zato uplatite odmah pretplatu za list.

MERHATMETOV BESTILJI.

Merhatmetov potodor VI. kvarta na
Hridu priređuje svoj Bestilji u subotu 12.
o. m. u svojim društvenim prostorijama.
Kako prihod ovog teračia ide u prilog
osnivanja Islamske treba ovaj teračia da
svi pošalje.

USPIJEH MERHATMETOV OG DANA.

Kao svake, tako i ove godine »Mer-
hatmet je priredio svoj »Merhatmetov
dana dan Lelje-regačai. Prihodi ovog
dana iznosili su ove godine 8500 dinara.
To su znatno poboljšali podomim
prologodnjem »Merhatmetova dana.
Ovom je čini uzrok, što se toj akci-
ji nije posvetila puna pažnja jer je pri-
mijećeno, da stolovi za sakupljanje pri-
hoda njemali bili postavljeni u pravo vi-
jeenje nego mnogi stolovi su postavljeni
u su znatno poboljšali podomim
prologodnjem »Merhatmetova dana.
Ovom je čini uzrok, što se toj akci-
ji nije posvetila puna pažnja jer je pri-
mijećeno, da stolovi za sakupljanje pri-
hoda njemali bili postavljeni u pravo vi-
jeenje nego mnogi stolovi su postavljeni
u su znatno poboljšali podomim
prologodnjem »Merhatmetova dana.

NETAKTNIČNOSTI GOSTIONICARA I KAFANARA.

Tuže nam se ne samo najbježiji da
naki kafanari i gostioničari ne paze
ni malo na osjetljivost i vjerske pro-
pise muslimana i ako žive u muslim-
anskim sredini i poznati su im mu-
slimanski propisi. Serviraju muslima-
nima kad im poruče čevapčić ili ka-
vu, vrši namirnu hranu i evinjskog mesa.
Mnogi namirni se tuže do to fak i
hotimice čine i svoja mućterju o to-
me neće da obavijeste.

Kad mućterja to opazi onda se na-
vodno počnu izvinijavati, ali to izvini-
javanje postaje još i uvredljivo, jer
mnogima namirni se tuže do to fak i
hotimice čine i svoja mućterja o to-
me neće da obavijeste.

Ovo svakako zaslućuje najvišjuju
osudu, pa bi ova gospoda i u ovom in-
teresu trebala biti malo pažljivija.

KNJIZEVNOST:

NOVE KNJIGE I CASOPISI.

Redakcija našeg lista primila je na prikaz
brošuru potodor broj. pravog struhajla
»Musalma« od Merhatmetova a »Islamski
Glas« je pretplatom u glasnikla i V. Z.
a u njoj je obradbeni najprijatelji čitav kom-
pleks broj. pravni pitanja koja se odnose
na Vakuf. Tu je opisano osnove svrha Va-
kufa kao vjerske ustanove i kao pravne
ustanove, te je ete strane naročito ovu pi-
tanje opitno obradbeno. Napokon je na kra-
ju brošure došedni i došedni o »Znači ni-
riji, koji govori o pravnoj naravi temelje
kako je u islamskom pravu uređeno.

Knjiga je štampana na lijepom papiru
formatu velike celine, a ima 62 strane
Kafji je cijena 10 — dinara a može se do-
biti kod g. bera u Sarajevu, Koćevića ul.
broj 1.

»Nevi Bećkara. — Is štampa je izišao dro-
broj »Nevog Bećkara, broj 5-6 ovog po-
pularnog i dobro uredjenog muslimanskog
poljupisalnika. U ovom broju se nalaze
članci g. Mustafa Hadžimulica, Huszina
Muralabegovića, nastavak eszja »Omur Hal-
džan od mrh. Safetbege Bašagića, kritika
»Aljasa od potodor Sule, bijeska o fesu
od Muhameda Hadžijaljevića, prired i do-
ještika od Anstana Šimkica, nastajke opse
uoars na narodni pjesmu »Gazi Husrevbeg
od N. Buzenjića, drama od R. Filipovića.
Također je i lirika u ovom broju lijepo sa-
stupana a nastavljen je i roman »S uzana
na srce koja a turskog prevodi F. Spaho.
Ovo naša redakcija najviše rećuje, koja je naro-
čito prikladna za našu porodiću, tepla pre-
porućujemo.

POJAVU VELIKIH PETROLEJSKIH IZVORA U SUUDIJIJI.

Mekanski »Ummul-kura« javlja da
su u obalu Ašabaa u Suudiji prona-
đeni veliki petrolejski izvori. Produ-
ženi su ave potrebne mjere za čuva-
nje petroleja i njegove eksploatacije.

Abdulah Vehabović:

Osvrt na stanje šeriatskih sudova kod nas*)

Da su na položaje šeriatskih sudija na tome području postavljena nekvali-
ficirana lica bez ikakve prakse i bez
znanstva islamskog jezika i pismeno-
sti, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftijama, koji su postavlj-
ni šeriatskim sudijama, već je tu prak-
su produžio i po iteku toga roka i
srvenima i drugim lamozima koji su
tako, koji je ne samo za čitavo vrijeme
od pet godina u amisu 8 44. spome-
nutog zakona izdavao muresale do-
danejm muftij

Halifa Hazreti Ebu-Bekir

Ebu-Bekir je prvi muškarac, koji je primio vjeru Islama kad je Svemoguću Bog poslao Hazreti Muhammeda kao Svog Poslanika čovječanstvu. Svima među najodličnijim Kurejševima, a muslimani su ga nazivali Hazretom, iz smrti Božjeg Poslanika kao prvog halifu jedanaeste godine po hidžretu. Ovdje ćemo u kratkim crtama izmijeniti život i rad ovog velikog i prvog muslimana kao i društvene i političke prilike toga doba.

Izbor Ebu-Bekira za halifu.

Ensarije ili stariješidžei Medine, koji su primili Islam, bijahu podijeljeni u dva plemena: Evi i Hzeređi. Pleme Hzeređi je bilo brojnije od Evi. Stariješidžei nad ovom plemenima bijaše u rukama Sa'd-bin Ubejda iz porodice Benu-Suade. Sa'd bijaše jedan od onih odličnika koji su na Akabi primili Islam i kojima je Božji Poslanik povjerio zadacu da u Medini šire Islam. Sa'dova kuća je bila na trga Medine, a u blizini njezinih kuća su bile i kuće ovdješih dervisa. Kada je Božji Poslanik preselio u vjehnost i Njegova smrt bila objavljena, iskopu se odličnici Ensarije i od Evi i od Hzeređa u tom dvorištu, huižu izabirajući zamjenika ili halifu Božjeg Poslanika. Oni su na halifu izabrali Sa'da izabrati za halifu. Sa'd je u ovom govoru jasno ocrtao zasluge Ensarije i njihovu poštenost i samoprijor u zaštićavanju i čuvanju Božjeg Poslanika i naglasio da im se u ovom pitanju ne treba niko suprotstavljati. Oni su mu odobrili njegove riječi, pa su zatim podigli ruke i tako izabrali halifu. Neko je između njih dobio reći: „Kako to ne budu htjeli primiti Kurejševiji Muhadžiri i ako kažu da su oni njegovi suplemenici i njegovi naalodžnici, što ćemo im mi na reći. Na to je neko dobio: Jedan glavni od nas, a jedan od njih, mi se drukčije nećemo zadovoljiti. Pošto je Božji Poslanik riječi svoj, rekao je: Ovo je početak slabljenja.

Za ovaj sastanak Ensarije saznali su vođe i odličnici Muhadžira Ebu-Bekir, Omer i drugi, pa su žurno otišli u to dvorište. Omer je htio da održi jedan prigodni govor koji je izdugi govorio u selu apemenu na kome je Ebu-Bekir rekao: polako! Ebu-Bekir bijaše dostojanstven vanjštine u kojoj se odražavala odlučnost. Pčeo je govoriti pa je spomenuo historiju Muhadžira, njihove prednosti, nevolje i stradanja koja su junaci podigli na radi vjehnost se osvojili na Ensarije, pohvalio ih i istakao sve njihove zasluge. Zatim im je istakao da vladarska vlast treba da pripadne Kurejševcima, jer da je Božji Poslanik rekao da vladare treba imati

raski između Kurejševija. Nadalje je rekao: Mi smo vladari, a vi ste doglavinici naših, bez savjetovanja a vama ne može se nikakav posao izvršiti. Pošto je svršio svoj govor digno se Habab-bin-Muazir iz plemena Hzeređi koji je prijedao poradi toga vi razdus i rekao je: »Ensarije, vaše poslove ne puštajte iz svojih ruku. Svijet živi pod vašom zaštitom. Niko se neće smjeti usuditi da nas se suprotstavi. Ljudi će sljuditi samo vaše mišljenje. Vi ste moćni, bogati, mnogogbrojni, sa puno iskustva, odlučni i pouzdati. Svijet će vas poštovati i vi radite. Nemojte se međusobno razilaziti, pa da vaše zaključke kvartir i vašu stvar napustite. Čuli ste šta ovi hoće, da prema tome neka onda bude jedan glavni od nas, a jedan od vase. Omer je na to odgovorio: Gdje mogu u isto doba biti dva glava. Zatim je Habab-bin-Muazir rekao: „Dobro, rekao: Ensarije, čuvajte vjeru i svojim rukama i ne slušajte riječi ovih i njegovih dvorova. Uzmite ono što vam pripada. Onda je nastavio: Mi smo njihovo stabalo o koje se oni tešu i rodna palmica o koje se podupiru. Bogami ako hoćete mi ćemo ih omiladiti i mi ćemo ih poštovati. Tako došlo je do rješenja. Zatim je Ebu-Ubejde rekao: Ensarije! Vi ste prvi koji ste pomogli, pa nemojte biti prvi koji će iznevjeriti. Zatim je ustao Bešir-bin-Sa'd iz plemena Hzeređi koji je pripadao porodici Bena-Zejl i rekao: »Ensarije! Bogami ako smo mi u ovoj vjeri pokazali trud, marljivost i prednost pred drugima, pa s tim smo htjeli da stećemo samo za dovoljstvo Gospodara Boga, da budemo podložni našim poslaniku i da se ne spasimo. Šta nam treba da se tu ističemo nad druge ljude. Mi sa vjerom ne tražimo ništa od drugih ljudi. Stvari: Bog nas je podario sa tom blagodat. Muhammed je od Kurejševija i Njegovi su suplemenici dostojniji da taj položaj zauzmu. Bogami ja im se u ovom neću nikad suprotstaviti. Bojte se Boga, ne protivite im se i ne prepirite se s njima. Ebu-Bekir je rekao: Evo Omera, a ovo Ebu-Ubejda, kome hoćete urediti vjehnost. Oni su odgovorili: Ne Bogami, mi ovo ne možemo uzeti kad si ti tuđe, jer si najodličniji Muhadžir, ti si bio drug poslanik u pećini i Kur'anom pohvaljen. Zar se može neko na te uzdignuti ili ti dati položaj koji si ti među nama. Prozi ruku da ti se zavjerimo! Omer je pružio svoju ruku Ebu-Bekiru i time mu izjavio svoju vjehnost, zatim Ebu-Ubejda i Bešir-bin-Sa'd. Kad je to Habab-vidio, rekao je Bešir: Zar si se digao protiv svog vođu i protiv najodličnijih u našoj vlast. Bešir mu odgovorio: Ebu-Bekir, negi mi se ne sviđa da se svadam sa ljudima za pravo, koji im je Bog dao.

(Nastavak se.)

VIJESTI IZ BANJE LUCKE:

»ISLAMSKI GLAS«

Na sedmoj je primljen i u Banjoj Luci. On je bit regulator državnog našeg društvenog života. Embelimi — us obiluju i istadnu sadržaj njegovih prijatelja — najviše su pčeno i pčeno njegovu sigurnost i sigurnost predak. Deriva uređivati je za svakoga potpuno jama. Osta je samo na nama, da Islamski Glas ne bude samo naslov i ima ovog našeg jednog lista, već da zaista bude Islamski glas, svih sa svih. Sa takvom željom, podržavamo ugledno uređništvo. Neja je velika hvala i od Boga di. I plaša sadržaj pobornika i pobornika. Pobornik braćo i mi svi na okup, pod zastavu bratstva i potpune slobode.

Prijatelji, Banja Luka:

POSTAVLJANJE GRADSKOG VIJEĆA I NAČELNIKA.

Kako se je ušlih grupe sanjale ove pitanje se nalazi u savršeni fali rješenja. Kao kandidati za gradskočelnika spomjela se četiri lica: dva muslimana i dva pravoslavna ugledna građanina, koji su radi postavljanja predloženi i od vodstva građanina, ali izgleda da bi moglo za gradskočelnika lice koje dosada nije bilo spominjano. To imeo je zasada neovisno od imenovanja, a uključeno u izboru, i to imeo je, a čemo u narednom broju lista objasniti. Mi od naše strane napominjamo i to, da za gradskočelnika treba da bude musliman, jer je većina stanovnika muslimana.

GRAD BANJA LUKA OSUĐUJEVA VOJOM.

Preko čitavog lista, pa ovo i do k nama jesu Banja Luka se pale za vođu, jer vodimo ni u stanju da podmiruje ove potrebe građana, tako, da ovih dana i priznati stanovi građana bez vode skoro preko čitavoga grada. Stanovi na prvom i drugom spratu, a i na trećem spratu, nemaju vode. To je plašilo se banja luke opštini zalaga jeno od najblijih a najblijih i najaktuelnijih problema, ali se radikalnom razlaganju istog tog orijekta ne pristupa. Razlaganje se pomazanje vode velike sile, a to time još i nerazumno upotrebljavati vode. Neki su kažu, da vode, ogradnjene trele i vode, i to vode, i to vode, i to vode. I to je njegova pitka voda iz hidranta nam je za poljivanje ulica, dok građani na vodi potpuno otklanjaju i to sa revolucijom gledaju. Uzimanje pitke vode za poljivanje ulica pravi je grijeh, kad se zna, da na Vrbanu postoji motorna pumpe i uzimanje vode u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za poljivanje ulica uzimaju isključivo na Vrbanu. Da bi se bolje ekonomisalo sa pitkom vodom, trebalo bi izdati u tom pravcu stroga naredjenja sa opštinikima i u vrbanu, ali se vrbanu i nam je i pranje asfalta. Te je se moralo bezvrijetno ispijati i narediti opštinik kočijama, da vođu za polj

SARAJEVO

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretpisati: Godišnje Din 72 — Polugodišnje Din 36 — Trimestarska Din 18 —

Uredništvo i uprava: Kundurđiluk ulica broj 22/1

Izlazi svakog petka

God. I. Pretpisati za inostranstvo Godišnje Din 120 —

18. oktobra 1935. Sarajevo 21. redžeba 1353.

Raspisati se primaju do utorka o podaci Br. 3.

Velika istina

Estelje-Bil-halil
El-hakatu-Mel-hakatu-Fe ma
edreke mel-hakatu.
Kurani-terim.

Šesdeset deveto poglavlje Kur'ana ili poglavlje El-hakatu u prvom svom dijelu govori nam o velikoj i vječnoj istini, kako moraju nastupati svi, koji se protiv veličnog Božjeg pravca koga On postavi ljudima i zapovijedi im, da se toga pravca drže, pojedinci i narodi, koji se ogriješio o velike zakone Božje, koje On postavi u svijetu stalne i nepromjenljive, moraju iskusiti, zato što njemu silijedi te vječne zakone. Sve-mogući Allah da bi nas poučio, jer nam je podario snagu razuma, kojom moramo misliti, u prvom dijelu poglavlja »El-hakatu« nam kaže: »Ne-osporiva Istina. — Šta je neosporiva Istina? (koja mora doći). Znaš li (Muhammede) šta je ta neosporiva Istina. (one nesreće koje će bezvrijetno ljude stignuti). — Ad i Semud su smatrali da je laž ona nesreća koju su na se (svojim hrđavim radom) navukli. — Semud (narod) je sa naj-strašnijim zločinom uznapredovao. — Ad je uništen sa strašnim vihorom i istrjebljen. — Bog je sedam noći i sedam dana uzastopce doo, da ovaj strašni vihor nad njima hara. Pa si vidio ljude kako su mrtvi popadali kao da su šuplja palmina stabla. Jesi li vidio, da je i jedan od njih ostao? — Došao je Firavan (Fararon) i oni koji su prije njega bili, pa i oni koji su sa svojim gradovima zajedno u prah i pepeo pretvoreni zbog grijeha počinjenih. — Oni su se digli protiv poslanika svoga Gospodara Boga, pa ih je nenadano kazna stigla. — Kad se voda uzdigla i nabujala Mi smo vas (vaše pravce) u lađu ukrali — da bi vam to služilo za pouku i da bi oni koji to čuju u svojim ušima to sačuvali. — Kada se puhne snaga jednogput u rop — dignuće se zemlja i trda i zdrobiće se ućadima jedno o drugo. — Tada će biti onaj dan kada će se veliki događaji zbiti. — Rasvoriće se nebesa i toga dana će im snaga pasti.

Iz ovih ajeta koje smo naveli izbjila velika istina da svaki pojedinac i svaka zajednica koja se ogriješio o propise Božjeg pravca mora stradati. Utvrđeni zakon Božji (sunnetullah) ne dopušta nikome da krši ono što je uvjet života i opstanka. Sve-mogući Gospodar čovjeka je odario svim darovima da spozna veličinu njegovih zakona u prirodi, da ih poštuje i prema njima svoj život uođava. Duša i tijelo na zemlji moraju zajednički saradivati, volja je Božija da se i jedno i drugo ima razvijati. Bog je stvorio i dade čovjeku dušne materije i od vječne nevidljive materije — duše. Tijelo je odjeća kojim se duša obavlja da bi prolazila kroz iskušenja u zemaljskom životu mogla se usavršiti i doći do svoga vječnog spajanja. Zato Mudrost Božja lije-piti da uređi i dade čovjeku da slijedeći njegovi Veliki Pravac uređi i tijelo i dušu, da ta sreća bude općenita i da je čovjek i u prolaznom životu i u vječnosti vječno uživa. Divni su to propisi Božijega Pravca koji čovjeka pouče da razvija i usavršava svu snagu uđev svoj život, onako kako će on s tim životom zadovoljan

biti. Razmotrimo propise Velikog Is-lama pa ćemo vidjeti, da su nam oni najveće jamstvo za uspjeh i sreću.

Ali ko se ogriješio o velike blago-dati Božje ko zabornu na velike da-rove Njegove taj sam sebi zlo čini i samog sebe u ponor i provaljuju baca. Sve-mogući Bog dade čovjeku razum da on s njim misli, dade mu tjelesnu snagu da je upotrebljava onako kako mu to njegov razum nalaže, posla mu svoju Veliku Objavu, da bi njemu prosvjetlilo i da bi se uputio stazama istine i napretka. Usprkos toga sve-ga čovjek zaveden strastima tijela svoga i nagonima tjelesnim srija statupnicom ne misli i ne vidiči posljedice svoga hrđavog rada i neće da tuje Veliku Riječ koja ga zove i opominje jer je na svoju nesreću i o-gluhnuo. To je teško stanje i nevo-lja čovjekova koju izvršeni Kur'an ovako opisuje »nehi sa, nijemi su i slijepi su, i oni se neće da povratu-ku«. Velika duša njega je čovjeka, ali je njim potpuno zavladao i on nije razum nagon kad mu pomrači r-um, taj veliki dar Božji. Lijepa riječ koju ne po-maže, savjeti mu ne koriste, tone i pro-pada u zlo, a neće da ga vidi kao što je to bio slučaj sa propalim narodima Adom i Semudom. Zlo i opatina sa-bila njima zavlada i oni nije htjeli do-čuti riječ istine. Opasnost im je nad glavama lebdila, ali riječi pokajanja kod njih nije bilo. Okrutnalo je nji-hovo srce, pomračilo im je razum, pa riječi opomene Poslanika Božijeg i velika duša njega iu pomoć. Ali neumitni zakon Božji se izvršio. Nestalo je pokajanih ljudi koji su u sebi ubili sve što je u njima ljud-skog-bilo. Iz njihovih srca i njihovih misli nestalo je spomena na Stvorite-lja vasione i kad je njihova duša prestala da osjeća blizinu Božju, kad je prestala da čuvstvuje, a kad je mjesto toga u njoj zacario zlo i nevaljalštine morao je doći konac to-mo hrđavom narodu.

Pravda je osnov opstanka ljudske zajednice, a samostalno i milosrdje su temeljni kameni na kojima se zasniva čista društva, ko se ogriješio o pravdu, o samostalno i milosrdje, mora propasti. Veliki Božji riječi kažu ljudima da trebaju biti pravedni i milosrdni. Slinik koji se drže da pogazi pravdu, da iščupa milosrdje iz duša ljudskih taj mora propasti, jer se ogriješio o čvrsti zakon Božji koji svima je svakom-bilo. Pravdu da dade i prema svakome do milosrdje čini. Zato nam Allah kaže da je Firavan morao sa svima svojim silnicima zaglaviti jer je činio nasilje blizima svojim, progono je one, koji su se bili pod okrilje njegove skloni. Narod izraelizanski trije, je najveće nepravde i nasilja od Firava-na, za njih nije bilo milosrđa, ali na-rod izraelizanski je ostao, a slinik Fi-ravan je propao jer to je odredba Go-spodara Vasione da propadaju svi oni koji se ogriješio o Veliku Istinu.

Čudoređe je najveće potreba ljud-skog društva. Gajiti plemeniti ćud u duši ljudskoj zahtijeva čovjeka spremati za trajna život i obezbijediti mu op-stanak. Kad nestane morala u ljud-skom društvu, kad se čovječanstvo poda zlu i opafinama mora propasti, jer mu opafine istraše snagu i pod-ružu mu temelje opstanka. Zato nam Kur'an kaže, da je morao propasti narod konu je bio poslat Božiji Po-slanik Tut jer je bio ogrezao u opaf-

Životne prilike i nevolje naših seljaka

Naš muslimanski seljak je naj-kostruktivniji dio našega naroda. Tamo gdje našega naroda posveća ne je do danas vrlo mala pažnja. Na-ročiito mi muslimani iz gradova i ako smo u stalnom dodiru sa našim bra-tom seljakom rijetko smo vodili bri-gu o tome kako ćemo mu pomoći da ga zdravo, vjerski i privredno o-mogući, jer on je naš najbogatiji i naj-sačuvaniji dio našega naroda kao neisprni narodni izvor nije nalazila na dovoljnu pažnju i radi toga veliku odgovornost za zaostalost našeg mu-slimanskog seljaka pada na naš grad koji se ogriješio tu svojoj dužnosti da onaj seljaku podizanju našeg se-ljaka i pomaže ga istina, naš grad nije mnogo odošao u tom pravcu, ali se ipak nalazi u mnogo zavidni-ji, poljuju od našeg sela. Ti pio-niri prosvjetljavanja na našem selu su vrlo rijetki i u koliko ih je bilo nje-ki je rad nam i poznat. Nika-dan ne možemo javiti stanje seljaka našeg muslimanskog seljaka nije o-slabljeno raspravljalo pa da bi to moglo uroditi nekim plodom. Mora se priznati da itav taj kulturni rad sa-vele u koliko ga možemo nazvati ta-košim u glavnom je poticao od ilijne i to one stije, koja je u stalnom do-diru sa svojim narodom. Našao se i po koji intelektualac, svjetovnjak koji je ponekad zavrilo u koju na-šu seljaku poljeušu ali obično kad bi tačno i došao ponio bi se više go-spodski i a visoka gledao bi na tog našeg čestitog Muja sela. Mora se potkati i osuđiti da naša svjetovna inteligencija u tom radu nije skoro ništa učinila i koliko je činila taj rad nije dao pozitivnih rezultata. Tame treba ispitati psihološke razloge. Dok je pravoslavlja i katolička svjetovna inteligencija u našim krajevima u tom radu postigla lijepi i zamjer-nih uspjeha i mala pravi simpatije seljaka uza se, naša muslimanska in-teligencija ostala je najvećim dijelom nepristupačna seljaku. Razlozi da je to tako vrlo su očiti. Naš seljak

je konzervativan i teško prihvaća no-votarije, pa makar mu one donijele najveće koristi. Naša inteligencija u koliko je zalazila na selo htjela je da taj konzervativizam našeg seljaka preko nudi sruši i da ga preko no-ći prosvjetli. Taj rad naše intelligen-cije bio je ne sistematiski organizovan i razumije se da inteligencija nije mogla doći do onakove uspjehe ka-kovi su uspjesi poluboi kod pravo-slavnog i katoličkog seljaka.

Naš seljak je sačuvao vjeru i on je čvrsto drži ne dopuštajući ni-kome da u tu njegovu svetinju tak-ne. Muslimanski seljak instinktivno osjeća u svojoj duši snagu vjere i sa toga stanovala kod našeg seljaka se sve može potkati. Njega se sa stano-višta vjere može potkati na dva načina, jedan je to osigurati i obezbijediti njegov napredak. On iz va-ljivosti inicijative i bez uputa od onih koji bi mu trebali te upute dade, a drugi je to osigurati i obezbijediti njegov život osnažiti i očuvati. I ako želi u vrlo teškim ekonomskim prilikama u tom pravcu on ne žali nikakvih žrtva. Podiže iz vlastite pobude džamije i mektebe a kad mu se to protumači da je škola isto tako velika potreba za muslimanima koji i namiraju on oborbuje prihvaća. Tame nalazimo mnogo primjera u zadnje vrijeme gdje su muslimanski seljaci podizali škole i gdje su školi posvetili isto ta-ko veliku pažnju kao što je posvećiva-ju džamiji. Dakele kako vidimo je naš muslimanski seljak u svjetovnom pogledu. Nije krivica našeg seljaka naše je selo zaostalo u prosvjetnom da nam rastumate da je prosvjeta i nauka nedjeljiva od vjere Islama. Seljak njeguje vjerski život do naj-jačije mjere i on traži da i onaj koji hoće da ga potuče u životu podi-že to njegovo osnažanje i da on isto tako tim svojim vjerskim dužnosti-ma se odaziva. Iskrenom vođi i sa-vjetniku on se združno predaje i po-jevarava mu jer je željan da ga ne-ko povede i pokaže mu pravac. Naš

nama i Sve-mogući je dao da su bili uništeni i u prah i pepeo satvoreni. Istina mora biti krivić puteve, ona mora napredovati, a ko joj se supro-tstavi taj se opire najvećim silli pred koji končno mora pasti. Mekanski muštrici svom snagom nastojali su da ometu istinu, nastojali su da Bo-žijega Poslanika Muhammeda o-metu u njegovom velikom opas-sonosnom radu. Ali Hazreti Mu-hammed koji je u početku bio sam i pomognut samo od svoga Gospodara Allah potpuno je najveće silnike mekanske koji su se konačno morali pokloniti pred njim odnosno pred Velikom Istinom. Istina je naša sa-ma. Kur'an nam kaže u ovim gre-navednim ajetima da je zemaljska kazna teška za one koji se suprotstavi-je Velikoj Istini, koji podu u borbu protiv utvrđenog zakona Prirode — sunnet-Allah — koga Sve-mogući Bog tako svjetlono uređi. Ali to je kazna samo za tjelesni dio života, a tek ka-kve će teške kazne biti dušama onih, koji su osporavali Veliku Istinu koju je u Božijem Pravcu izložena. Te će kazne u vječnosti biti mnogo straš-nije, jer biti vječni. Ali to je kazna iz ovih navedenih primjera vidimo kako hrđavo svratišaju svi oni koji

se ođaležuju od vječnih zakona Istine i koje neće da slijede izvršene propise Božje vjere. Oni mogu strampitkom lu-taju podajuci se niskim životinjskim nagonima i strastima svoga tijela. A zar može biti ljepše i uzvišenije stva-ri od toga da se živi kao savršeni čovjek, da se slijedi istina, da se osi-gura svoja sreća u svakom pravcu. Može li biti uzvišenije užde od prav-e i istinske vjere u čovjeka, koja ga vodi i upućuje stazama života, poka-zujući mu samo ono što će mu biti od koristi i od bora.

Zato podimo stazama izvršene vje-re Islama, slijedimo ih bez odstupa-nja. Jer samo tim putem možemo osi-gurati svoju sreću i zadovolje svoje čovječanske potrebe. Razmislimo o ovim velikim Kur'aniskim riječima koje smo u početku uđala kazali, neka nam one budu potukaz, neka nas vode da nebi zalutali kao i oni koji su se ođaleživali od vjere i kazna Božja. Naš seljaku nagon na po-ni da činio dobro sami sebi, a tome nas upućuje i naša uzvišena vjera.

Dake, neka u nama prevlada sa-mo ono, što je čovječanstvo i neka nas obasja Milost Božja da bi tako došli do svog pravog cilja.

[illegible]

ku žužaju. U kratkoj se izjavi vjersko-kulturni život našeg sela koji nas ne može nimalo zadovoljiti naročito naš rad koji smo u tom pravcu učinili, a sad ćemo se u kratko osvrnuti na ekonomsku stranu našega seljaka. Naš seljak je skoro najveći proizvođač žitarica, ali ne može se na zemlju i maleni je broj muslimana seljaka, koji su živjeli u ljetovetskim ovdosima. Radi toga vidimo pojavu, koja nije rijetka kod muslimana seljaka da oni imaju nedovoljno zemlje za izdržavanje svojih porodica. Događa se i da neki seljaci, koji su u ljetovlji posjedi su isparcalini i dovedeni do najmanje mjere tako da veliki dio našeg seljaka nema ni onog najmanjeg minimuma za izdržavanje. Imamo dosta drastičnih primjera koji su nam na kraju zadali pakao. Na primjer seljaci su bili u velikoj teškoj bijedi. Na pr. u vlasništvu ovog imamo nekoliko sela svako sa preko stotinu muslim. seljaci su domaćinstva, koja su skupa nemaju niti hiljadu dunama zemlje, dok u susjedstvu imamo seljake koji imaju domaćinstva ima po nekoliko stotina dunama zemlje. Ovakvih slučajeva ima dugo po avoj Bosni i Hercegovini gdje muslimanski seljak otključava sa potrebnom zemljom. Istina u doba privredne konjunktura kad su šumake i livade u vlasništvu muslimana, seljaci sirotinja ali su se posipavala se u toj grad industrije. Ali kad je nastupio zastoj u ovoj industrijskoj grad seljaci radna snaga je ostala bez uposlenja, što je životne prilike još u većoj mjeri pogoršalo. Ovo piliče, koje je u ovom selu, u ovom seljaci zemljom od velikog interesa za čitav gospodarski narod i državu.

poti. Drža bi u ovom pravcu mogla pomoći seljaka dajući mu državno zemljište koga kod nas ima još u dovoljnoj mjeri. Pojava, da su naša seljaka gospodarstva ovako izdijeljena na vrlo mala i neznačajna domaćinstva mora da nas u velikoj mjeri zabrinjuje i da tražimo lijeke tome da ne bismo i u buduću imali anomaliju da u jednom selu imamo desetine domaćinstava. Trebalo bi provesti reformu i na posljednog prava u eraziji jer propisi erazi-izumane po kojima se podjela zemlje na nasljednike donijela je vrlo teških posljedica po naš seljaka svijet.

[illegible]

Džum'a namaz

»O vjernici, u petak kada budete pozvani na džum'u namaz, požurite! Božijem sjećanju (namazu), a ostavite kupoprodaju (kao i sve druge poslove), ako znadete, to je za vas bolje. Kur'an.

Iz gornjeg, kao i drugih ajeti-kerima vidimo i čujemo da nas Svemo-

gđući Allah dž š. na vrlo dostojan način doziva riječima: »O vjernici!«, a da li se mi svojevremeno odazivamo Njegovim uzvišenim riječima, to više puta zaboravimo, pa makar i nenamjerno.

Da nebi do ovog došlo, kao i da bi se ljudi jedanput sedmično sastali i svoje misli izmijenili, dužni su svakog petka uz predstojeće uvjete zajednički obaviti džum-u namaz i saslušati potrebne savjete.

[illegible]

«Pošto je Muhamed a. s. mnogo po-
lagao na zajedničke sastanke musi-
mana i to ne samo sa vjerskog, ne-
go i socijalnog gledišta, jednom pri-
likom za džum-u namaz rekao je ovo:
»Bio sam odučio da naredim jednom
od prisutnih da zapali kuće svih onih,
koji se izvlače od džume namaza.«

Sa ovim je u najkraćim potezima istaknuo važnost džeme, a što smo inače mnogo zanemarili bez razlike na profesiju. Samo ima slučajeva gdje je obavljanje džeme skopcano sa malim poteškoćama, što bi se evratom voljom i energijom dalo unekoliko olakšati. Tako n. pr. činovnici su u kancelarijama i drugdje većinom do 12, a nekada i do poslije 12 časova. Kako za džamiju, koja je ponekad malo i udaljena, čovjek treba da se

pripremi te u ovakim momentima mora da ostavi džum-u. Da ne bi do-
ovog inače hrdavog običaja među mu-
slimanskim činovništvom dolazilo, od-
nosno da se ne bi moralo svakog petka
tražiti odobrenje od pretpostavlje-
nih, što nekada zavisi i o volji povel-
dinaca, trebalo bi kod nadležnih ispo-
lovati generalno odobrenje — kako
je to po školama — da činovnici-mu-
slimani petkom budu oslobođeni po-
sla bar u 11 i po časa, pa makar da
bi toga dana dolazili na posao u 7
po časa.

U doba jednokratnog rada (za vrijeme Ramazana i ferija), trebalo bi javnoinovke osloboditi samo za koliko mogu obaviti džumu-namaz. Izgleda da se u ovom smislu nešto i pokušavalo, ali kako je bilo sve bez uspjeha, to je dužnost naših vjerskih predstavnika da ponovo na ovom poradi imajući na umu hadisi-šerif: »Kjulu-kum rain ve kjul-lu kjum mešulin an reii-itehin...«

O. H.

Osnutak „Narodne Uzdanice“ u Gor. Tuzli

Jedna davna želja gornjotuzlanskih građana ovih dana je ispunjena. Naime osnovan je mjes. odbor »Narodne Uzdanice«.

Ulogu besekretskog povjerenika vršio je ugledni građanin g. Galik Zunić. Velim besekretskog, jer su gornjotuzlani tako oduševljeni za tim našim pravim kulturnim društvom da su odmah omogućiili, upisavši se u članstvo, da se osnuje mještani odbor. Osobito je za novo naše društvo zagrijana omladina što sa zadovoljstvom ističem.

U nedjelju, dne 22. pr. mjdodrž-
ta je osnivajuća skupština kojoj su
prisustvovali gotovo svi punoljetni
građani. A bilo je i seoskog svijeta.
Glavna tačka bila je biranje nove
uprave. U upravu su ušli najugled-
niji ljudi uzevši i mlade u saradnju.
što do tada nije bilo uobičajeno. U
upravni odbor ušla su slijedeća gg.
predsjednik Galib žunić, tajnik Nura-
ga H. Mehmedović, blagajnik Abdu-
rahman Kušljugić, odbornik bez na-
zovite funkcije Alije Pašić.

Nadzorni odbor čine gg.: Raif H. Mehmedović, Hfz. I. ef. Karić i Der-
viš Memišević. Novom odboru želimo
svaku sreću. *Muradijin*

Pošaljite pretplatu!

PODLISTAK:

Kur'an

Nastavak.

Kur'an je sačuvan i od najneznatnijih tekstovnih promjena.

Sakupljači hadisa bili su prisiljeni da bi u što većoj mjeri provjerili istinitost i točnost pojedinih hadisa, da ispitaju i sve životne okolnosti pojedinih pripovjedača hadisa. Radi toga je biografska nauka jako cvala i život svakog pripovjedača je do najmanjih i najneznatnijih sitnica strogo ispitivan i podvrgnut oštrom sudu strogih kritičara.

Tako ako bi se za nekoga ustanovilo da je idući putem makar samo jedamput jeo ili je zanemario neku stvar, koju je vrlo lako zaboraviti i zanemariti, smatralo bi se njegovo pripovijedanje slabim i nesigurnim. Ukoliko bi od ovakih ljudi sa tako malim i neznatnim zamjerakama obične društvene uljudenosti i prenosili koji hadis, upozoravali bi na slabosti pripovjedača, koji radi svojih i najmanjih grešaka u običnom društvenom životu nisu smatrani za dobre i sigurne pripovjedače.

Buharija je sakupio stotine hiljada hadisa od kojih je izabrao samo šest hiljada i četiri stotine i unio ih u svoju veliku hadisku zbirku, a sve ostale je zabacio. Kritičari su upozorili na slabe i nesigurne hadise i u njegovoj zbirci i podvrgli ih najodržljivijoj kritici ispitujući nedostatke pojedinih hadisa.

hadisima Božjeg Poslanika i proreš-
tao ih kroz najsišnije kritičarsko si-
to, da bi mogli zanemariti ili pro-
pustiti nešto, što bi se ticalo knjige i
objave njihovog Stvoritelja i Gospo-
dara, pa da bi u pogledu te knjige
primili nešto što je nesigurno, a da
to ne bi točno ispitati. Kod ovakvih
strogih mjera opreznosti nije se kod
njih moglo dogoditi, da bi oni dopu-
stili da se u Božju knjigu uvuče i
naisitnija slovnica greška

Islan je u duše svojih sljedbenika sa svojim zapovijedima unio ispitivački i kritičarski duh, koji traži da svako koji nešto vjeruje ili kaže, da to sa dokazima opravda. Svaki čin mora se temeljiti na jednoj istini, jer za sva djela treba i odgovarati. Kur-

an kaže:
»Ako vi nešto otvoreno činite ili to u sebi skrivate, zato ćete pred Bogom odgovarati.«

NEDOSTIZIVOST KUR'ANA.

Svemogućí Allah kaže: »Ako vi sumnjate u ono što smo Mi objavili našem robu (Muhammedu), pa vi dajte jedno poglavlje koje će mu aličiti. U to ime pozovite i vaše idole, kojima se klanjate mjesto Allaha. Dokazite vašu tvrdnju (da Muhammed Kur'an od sebe govori i naučava) ako istinu govorite. Ako to ne učinite, a to sigurno nećete učiniti, onda se bojte vatre paklenske, koja je za nevjernike spremljena, a čije je gorivo ljudi i kamenje.

Na drugom mjestu Svemoguća Allah kaže: »Reci (Muhamede): Kad bi se ljudi i džini sakupili da načine nešto što bi Kur'anu bilo slično ta-

ko šta ne bi mogli sačiniti pa makar
jedni drugima pomagali.

Ovi nam ajeti jasno kažu da je Kur'an u svakom pravcu nedostižan. U čemu se ta nedostiživost sastoji? U prvom redu ćemo istaknuti mišljenje nekih komentatora Kur'ana, a kasnije ćemo donijeti i izložiti svoje zasebno mišljenje.

Učenjak i komentator Kurana Nizuruddin en-Nisaburi, u svom komentaru na Kur'an, kaže: "Kada se govori o tome da je Kuran nedostatan, onda se ističu dva ključna pojma, prvo je to da Kuran nije savršen, drugo je to, jestli govornici istu stvar misle isto. U prvom slučaju, ako je nadmašno, ili u toj nadmašnosti nema nečega nadnaravnog; ili je to nadmašnost u nadnaravnoj mjeri. Ovo prvo dvojje je nefatno, jer svi ti ljudi govore o istoj stvari, ali govornici nastoje na pojedinačnoj razini, iako su svi iz Kur'an imitiraju, ali se iz razlika mnogim opasnostima, žrtvovajući život i imetak, i zapadali u razne nemire, iako su bili istog mišljenja. Ovo je strašno: bila je tako daleko da čuvažljivo ovo presliži nisu priznali ni najvažniju istinu, a nekim pogotovo nisu htjeli primiti. Pa ipak, ti najveći govornici i vjestici na jeziku konačnosti, koji su bili pravi i svoji poruci na prazni."

Drugo gledište je koje kaže ako su izvjesni sastavljajući dostigli taj vrhunac stilske savršenosti, kojima su se vješti govornici takmičili da Kur'an dostignu u njegovoj savršenosti stilske ljepoti, onda je cilj postignut ali awli ti takmičari su od

stali od daljnjeg natjecanja da svojim sastavcima dostignu kur'ansku riječnost usprkos svog žestokog otpora i želje da omalovaže to veliko i nedostižno savršenstvo kur'anskog stila i riječi. Ako poamotrimo oba gledišta dolazimo do zaključka da je Kur'an apsolutno nedostiživ.

Ako se kaže odakle se može stvoriti zaključak da se nikada ubuduće neće moći dostignuti savršenost kur'anskog stila i riječi, kad se to danas nije moglo polučiti, možemo jednostavno odgovoriti, da se više nikad neće naći gorljivijih takmičara, nego je to bilo u prvo doba kur'anske objave, kad se pod fascinirajućim pojavom Kur'ana retorska vještina razvila do neviđenog savršenstva.

Prema tome kad se do danas i u danima najveće govorničke gortjovosti nije mogao naći nikakav veliki retorski duh i genije, kojima je obilovao arapski narod, kao rijetko koji drugi narod na svijetu, onda je isključena svaka mogućnost, da bi se takav veliki takmičarski genije koji bi se mogao takmičiti u ljepoti i savršenstvu kuranskog stila, mogao u budućnosti pojaviti. Ovo nam jasno i bristvo potvrđuju riječi Svemogućeg Allaha koji u Kur'anu kaže: »a vi to sigurno nećete moći učiniti.

Nedostizivost kućanskog stila i riječi je vanredno zanimiva. Čovjek to može da osjeti i da se u toj lje- poti stila naslađuje i uživa, ali nema riječi da to kaže i opiše. Tu nedosti- živost osjeća samo naša duša i u njoj se naslađuje.

(Nontextile do not)

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

ISLAMSKI GLAS
MOSLIMSKES WOCHENBLATT
HEBDOMADAIRE MUSLIMAINPreplata: Godišnja . . . Din 72—
Polugodišnja . . . Din 36—
Tjednišnja . . . Din 18—

Uredništvo i uprava: Kundurđiluk ulica broj 22

Izlazi svakog petka

God. 1.

Preplata za inostranstvo
Godište Din 120—

25. oktobra 1935.

Sarajevo

28. ređezba 1336

Rokupis se prima do
utorka u podne

Br. 4.

Lejle i ti mi'radži

Eteizu-bil-lahi.

Subhan-lezi esra biabdihi
Lejlan minel-mesdihi-harami
tiel-mesdihi-aknal-lezi barekna
halehu linurijahu min ajatuna
inehu kuvse-smest-bir

Kur'an-kerim.

U noći Mi'radža Svemogućij Stvoritelju vasiono ulje je vrhunac saznanja, — koliko On po volji Svojoj hoće da čovjeka ta saznanja dade — u dušu najvećeg između najvećih, najumnijeg između najumnijih, u dušu Svog velikog i zadnjeg poslanika i istinskog vjerovjesnika Hazreti Muhammeda. U noći Mi'radža otkrivene su tajne saznanja Hazreti Muhammedu, jer je čovječanstvo bijedama i nesrećama hiljadu — a možda i više — spremno da u svom umnom razumu dade svog najumnijeg sina, ko- me će ta velika zadaća zapasti, da čovečanstvo upravlja Veliku Istinu Gospodara vasiona, da će morati da pobijedi carstvo duha i razuma i sa zemlji jer je to valja Allahova. U tome nam Kur'an u prvom ajetu poglavlja "Ismara kaže: »Neke je slavljeni (Svemogućij Allah) koji poveže Svo- ga roba (Muhammeda) noći iz Mesdihi-harama do Medidhi-harama, čiju smo okolicu blagolovnom učini, ali mu (Muhammedu) pokazaemo naše znakove. Zaiata Allah sve čuje i sve vidi«.

Svemogućij Allah Svoime zadnjem poslaniku Muhammedu, a s. u ovoj velikoj noći Miradža pokazao je svoje velike znakove, koji su se kroz du- gi i dugi razvoj čovječanstva ljudima pokazivali preko nebrojnih Božijih poslanika i vjerovjesnika. Bog je te noći pokazao Hazreti Muhammedu ti- tav onaj velik i svih odabranika koji su ljudu vodili stazama sreće i spasenja, pokazao Mu je šta su on- de usetili do dolaska Njegovu, da li- de usetiti i spasu. Allah nam kaže, da je te velike noći Muhammeda poveo od Mesdihi-harama do Mesdihi-ak- ta, da nam tako jasno i otvoreno kaže: da je Muhammed alejhisalam. Njegov Veliki Miljenik u svojoj učeni- jama, koja mu je On dao, obuhvatio sve one Velike Istine, koje su do nje- ga ljudima upućivane i u kojima se ljudima poučavalo. Te velike noći kaže da Muhammed, a. s. i. znao do Si- dretul-Munteha, do vrhovnog izvora Mudrosti, spoznao je kakove su teško- će patile sve one velike duha i uma, koje je Providnost Božija obdila najvećom blagodat: poslanstvom i prosvjetljenjem Božijih odredaba i istina.

U toj noći Hazreti Muhammed do- lazi u duhovnu vezu sa Ademom, Idrisom, Nuhom, Ibrahimom, Musatom, Harunom, Isatom i spoznaje velika djela njihova, da ih on konačno kri- sta i izvrši i čovječanstvu uputi sta- zama razuma i nauke.

Hazreti Muhammed kao poslanik dviju Kihla, mekanske i jerusalemske, sabrao je u sebi sva ona velika djela koja mogu dovesti do uspjeha, sreće i spasu. Poslanik dviju Kihla dolazi u čitavo čovječanstvo, da mu objavi vjerovjerna učenje u svemogućij milost Gospodara vasiona, koja obas- tupa sve ljude bez razlike na rod i plemo. Deseo je, da početi ljudu da u

duhovnom savršenstvu i umnom sa- znanju leži spas čovječanstva. Došao je, da proglasi jednakost ljudi i da razvije savršeno bratstvo i bratsku ljubav među slijedbenicima svoje- vjere Islama. Došao je da ljude što više približi njihovom Gospodaru Al- lahu, da odstrani sve posrednike, koji se samozvano postavljaju kao posred- niki između Stvoritelja i Njegovu ro- ba. Došao je, da ljudima kaže i istine, da slijede zakon prirodno razis- ka — sunet-ah, — jer ako se budu ogrješili o taj vječni zakon koga je Mudrost Božija u svijetu uspostavila, stići će ih neumoljiva i teška kazna. U toj velikoj noći Muhammed alej- hisalam bi naredeno, da donese veli- ku zapovijest i poruku Gospodaru Al- lahu, da se ljudi što više približe svo- jem Gospodaru Allahu, da traže Mi- lost Njegovu u skrušenoj molitvi, koja će im On bezuvjetno darovati. Naredi Svemogućij Allah ljudima da dnevno pet puta stanu pred Velikost Njegovu, naredi im, da misli ni- gore budu upućene uvijek samo na Boga, da se tako oslobode zla i opa- čina koje im strast tjelesna donosi. Naredi im da duh uspinu iznad sre- de, da u usavršavanju svoega duha vi- de vrhunac svojih želja i ciljeva. Nare- di im, da razvijajući svoj duh razvi- jaju i snage tjelesne, kako bi mogli na ovome »mostu iskušenja« postig- nuti zadovoljenje svojih duhovnih že- lja, a to je svoje zemaljske i vječne sreće. U ovoj velikoj noći kad je Sve- mogućij Allah naredio slijedbenicima uzvišene vjere Islama da budu u toj tjelesnoj dodiru sa svojim Gospoda- rom, donio je takove propise i duž- nosti za vršenje molitve, koji zaJam- čuju ljudima svaki napredak i uspjeh, jer da bi mogao izvršiti musliman sve dužnosti, treba da spemi sve stvari koje mu osiguravaju sreću ži- votu na zemlji, a onda ga mogu do-vesti u one velike i nedostižive visine sreće i duhovnoga života.

Da bi mogli izvršiti ove dužnosti, koje nam se u ovoj velikoj noći na- redio, treba se poslužiti napragom svoega uma i snagom svoega tijela.

Moramo ujediniti te dvije snage i dovesti ih u potpuni sklad. A kad to izvršimo onda smo učinili ono što je naša dužnost, na takav smo način u sebi razvili distotu duše, pravednost i dobrotu, koja mora biti ne- razdruživa od svakog muslimana.

Brate muslimane! U ovoj velikoj noći prenesi se duhom svojim u veliki događaj, što se zbi u noći Miradža. Osejti u svojoj duši sva veličnu už- oštenje vjere Islama i njenih vječno vrhunac, koji se izvršava u svom stanju čovječanstva i svim vreme- nama i svim krajevima i svim vreme- nima dovesti do luke sreće i spasu. U svojim duhovima izreci najopliju za- hvalnost Svemogućem Allahu, koji uputi Svog najodabranijeg roba i naj- većeg sina čovječanstva u u milost- nima i svim krajevima i svim vreme- nima dovesti do luke sreće i spasu. U svojim duhovima izreci najopliju za- hvalnost Svemogućem Allahu, koji uputi Svog najodabranijeg roba i naj- većeg sina čovječanstva u u milost- nima i svim krajevima i svim vreme- nima dovesti do luke sreće i spasu. U svojim duhovima izreci najopliju za- hvalnost Svemogućem Allahu, koji uputi Svog najodabranijeg roba i naj- većeg sina čovječanstva u u milost- nima i svim krajevima i svim vreme- nima dovesti do luke sreće i spasu.

Organizovanje ilimje u jedinstvenu stalešku organizaciju

Uloga ilimje u društvenom i vjer- skom životu muslimanske zajednice je naročito važna. Ilimja po svom po- zivu stoji u najtješnjem dodiru sa narodom i ona se od njega zapravo ne može nikad ni odijeliti. Zato je il- mija radi svoega stalnog dodira sa na- rodnom i mogla da privuče simpatije naroda u se, koji je uvijek taj sta- leš poštivo, cijenio i volio. Istina bi- je momenta kada su pojedini pri- padnici ovog odličnog staleša radi svoega nezgodnog postupka unijeli i momentanu zabunu u redove Musli- manu, ali to je uvijek bio časomil- ni, jer ilimja u svojoj jedinosti je vaza- ostala vjerna svome narodu ne do- voljavajući da se od njega ratvati i odvoji.

Ilimja po svom pozivu slijedeći pro- pis Kur'ana mora da zadrži što tje- sniji dodir sa narodom, da je onaj valjani faktor, kome Kur'an stavlja u dužnost da među muslimanima djeluju rasvijajući u njima društvenu, bratsku i muslimansku svijest. Po Kur- anskoj zapovijedi ilimja je pozvana da narod poziva u dobro, da mu na- redi i postupa ga kako će dobro djela raditi, da ga odvraća i sprečava od onoga što je zabranjeno i što na- noši štetu pojedincu i zajednici. To je časa uloga koju ilimja mora naj- savršenije vršiti i u najvećem lju- bavlju i toma radu predati se. To je naročito važno u današnjici da ilimja savjesno vrši svoj veliki poziv ka- du su moralne vrednote u ljudskom dr- štvu jako opale i kada treba siste- matskim radom nastojati da se iz ljudskog društva odstrane poroci i nevaljastine, koje mu smetaju nor- malnom razviku. Rekomo da za o- vaj veliki posao treba sistematskog rada pa da se moge postignuti dobri rezultati. Da bi se to moglo postig- nuti potrebna je jedna čvrsta i jaka organizacija koja će taj veliki posao značajki i spremno uzeti u svoje ru- ke, i zajedničkim snagama omogućiti ostvarenje svoje misije. To se može provesti samo u čvrstoj i jako or- ganizaciji cjelokupne ilimje koja u ovoj teškoj današnjici mora jedinstvenije da shvati svoj poziv i da sa najve- ćom ustrajnošću pristupi izvršavanju svog velikog poziva koji je označen Kur'aniskim ajetom »Veltekin min- kum ummetom jedne ilim-hajri ve- laka ilim-hajri« drugom vječnom mu- nkenju ve vlake humul-mufihene. Dakle kako vidimo ja ovog ajeta du- žnost i poziv ilimje je vrlo velik, težak i častan, ali opet i pun blagoslova, jer oni koji vrše tu veliku misiju provie- ćelja upućujući svijet na dobro, raz- vijaju u njemu drugu vječnu svijet- lu ljubav i brodići ga na ustrajnosti, po- stiču veliku sreću, a nagrada će ni- hova biti velika kako ovdje na zemlji tako i u vječnom životu.

Ilimja dakle mora da među našim muslimanskim elementom izvrši je- dnu najveću misiju koja je ov stavl- ja u dužnost. Da bi taj veliki za- datak mogla ispuniti treba joj čvrsta i jaka organizacija, jer pojedinačni ra- ba makar koliko bio znan i velik ne donosi željenih uspjeha. Zato ilimja naročito mora vršiti ovaj veliki za- datak da svoje redove što čvršće shi- je i da zajedničkim silama pristupi izvršavanju ovog velikog zadatka. Osim svoje velike vjersko-kulturne misije

u svim teškim danima ekonomake krize ilimja kao cjelina mora da po- vede računa i o tome kako i na koji će način obezbijediti i osigurati svoj materijalni položaj, da bi tako sa ve- ćim uspjehom onaj svoj glavni zada- tak mogla izvršiti. U radu oko zbijan- ja i organizovanja staleških redova ilimje potrebno je da saraduju svi, kako oni najviši tako i oni najniži, jer u tome vjersko kulturnom radu, rad svakog pojedinca je velik i značajan, pa rad jednoga sejiar muallima nije ništa neznačajniji od rada jednog vi- sokog vjernog funkcionera koji zaui- ma takav visoki vjerski položaj. U ovom pravcu ne smije biti nikakvih različenja, treba da idu svi zajedno rukom pod rukom da bi što snaž- nija sa jakom moralnom podlogom mogli postizivati veće i zamjernije uspjeha.

Od evrističa rata pa ovamo naša il- mija je poklala dosta alabosti u ovom vrlo važnom pitanju. Prije rata je rad na organizovanju ilimje bio m- nogo intenzivniji i ilimja je tada po- kazivala više života i elana u svom ra- du. Ali poslije rata nastale one za- mahn, i kad je trebalo pristupiti još intenzivnijem radu vidimo da taj rad skoro zamire. Poratne prilike i onaj društveni haos koji je nastao, bez- ujavno su traktirali da se na tom polju rada što više napravi. To u stvari do- njelo mnogo teških posljedica, ilimja neorganizovana u svojoj jedinstvenoj organizaciji nije mogla da postizava uspjeha koje bi inače morala nari- kati u oim teškim poratnim prilika- ma ost postignu.

Kakvi su razlozi ovome o tome be- zemo sada govoriti jer bi nas to da- lako odvelo ali moramo konstatovati da je to jedan neoprostiv grijeh pa čak i atentat što je ilimja sama sa sebi učinila. Kad je trebalo najve- će rada na smanjenju i podizanju dr- štvenog morala, kad je trebalo sve- srede upotrijebiti da se društveni poroci ako ne istrijebe, a ono bar u- manje, vidimo da u tim teškim da- nima po društvo i po islamaku zajed- nicu ilimja nije postavila i ne staj- mo što bi mogla oživotu na svoj po- ložaj u narodu u punoj mjeri dati.

Istina, vidimo da pojedini ogranci brojnih ilimjanskih staleša cenivaju svoje zasebne organizacije, ali te organizacije u tim dijela ilimje ne do- nose nikakve koristi, a još manje se može reći da je od tih organizacija imala koristi muslimanska zajednica kao cjelina. Serijatske sudije osniva- ju svoje posebne organizacije, imami matičari osnivaju svoje organizacije i to jednu na području Ulema Međi- sa u Skoplju, a drugu na području Ulema Međidža u Sarajevu. Ove or- ganizacije u društvenom životu mu- slimana nijesu ništa učinile, a u ko- liko su što i učinile da poprave svoj materijalni položaj, to je vrlo malo. Interesantno je da su baš ovi di- jelovi naše ilimje materijalno napro- bje obezbijedili i da oni te organiza- cije stvaraju dok ona ilimja koja je ekonomski vrlo slabo stala, ostaje i u materijalnoj pobedi. U ovom pri- klada neenajz mogućnosti za sav teri- toriju Ulema Međidža u Sarajevu. I u nekim mjestima osnivalo je svoje

IZ ISLAMSKOG SVIJETA: Spreman atentat na Kemal Ataturka

Uhapšeno sedam atentatora kod kojih je nađeno oružje i bombe.

Ankara, 18. oktobra. Dopisnik stranskih listova i agencija doznali su, da je protiv predsjednika turske republike Kemal Ataturka bio spreman atentat zasnovan na široj osnovi. U Ankari je stiglo više ljudi iz inostranstva koji su imali zadatak da na avaj način lije života predsjednika republike. Kod njih je nađeno oružje i bombe. Dva su se u vezi sa ovim otkrivenim uhapšeno više lica iz samih atentatora imao sedam. Policija je pohapšala i ona lica, kod kojih su se atentatori i njihovi pomagači bili akcioniji na stan.

Strani dopisnici nisu mogli dosada doći do takvog potpisnika, koji je savjetio protiv života Kemala Ataturka. Ujave je nesamo u Turskoj nego i u inostranstvu izazvala najveću senzaciju.

Carigradski listovi međutim objavljuju pojedinačno o otkrivanju zavjere protiv predsjednika turske republike Kemalpeša Ataturka.

U Ankari je održana sjednica Narodne skupštine, na kojoj je riješeno da se izda sudu narodni poslanik građanin Dr. Urvassava, koji je osuđen na doživotnu kaznu zbog pokušaja da predu preko grane. Istraga pokazuje, da je on sakrivao zavjerenike. Ovaj narodni poslanik se dobrovoljno prijavio policiji i tvrdi da nije kriv, već da je žrtva podmetanja.

Kod zavjerenika su nađene bombe i automatske pištolje sa po 30 metaka. Utvrđeno je, da o put koji su zavjerenici prevallili. Oni su došli iz Damaska. Od Damaska su potvrdili vozom do Alepa a odatle automobilima do sirijско-turske granice. Tu ih je sačekao narodni poslanik Urvassava, koji je trebao da bude glavni rukovodilac atentata.

Uhapšeno je još devet lica iz oblasti Maras u istočnoj Anatoliji. Ovih devet je bilo u vezi s atentatorima i glavnim zavjerenicima.

Po svemu dosadašnjem istraga pokazuje da je plan o atentatu ponikao u Siriji. Dva zavjere je Cerkez Edhem, davanjski istaknuti protivnik današnjeg poretka u Turskoj. Među zavjerenicima ima i njegovih sunarodnjaka.

Agencija Havas javlja iz Carigrada, da policija je hapšila još lica, koja su došla iz Sirije a za koje se je utvrdilo da su članovi jednog udruženja koje je apremalo atentat na Kemalpeša Ataturka. Utvrđeno je da je zavjere organizovao Cerkez Edhem, poznati vođa jedne razbojničke bande. Utvrdjeno je, da je u zavjeru bio umiješan i narodni poslanik Ali Said, kome je parlament odmah poslanički mandat, pa je on odmah uhapšen.

Opasnosti koje prijetje razvijku arapskog nacionalizma u Iraku

(Nastavak)

Arapi moraju gojiti što dublju nacionalni svijest i raditi na njenom jačanju. Narod u tom pravcu treba odlučno spremiti koja mora biti najvažniji od svih arapskih nacionalizma. Arapi u svim dijelovima prostrane arapske zemlje moraju se čvrsto vezati i međusobno pomagati da bi otklonili one opasnosti koje prijetje pojedinim dijelovima Arapska i smetnja mu da se potpuno razvija i svoje snage stavlja u službu velike arapske domovine. Zato se mora naročito uvažiti činjenica da pokret koji teži za tim, da pokrajinske tendencije eliminise, treba da ovaj rad što više potiče. Moraju prestati desudajući mišljenja da su Irak, Sirija i Neđžd ili Jemen samostalni dijelovi. To loše mišljenje treba najenergičnije pobijati i sve te zasebne pokrajine moraju sadržavati jedinstvenu cjelinu koja će se kao takova i u duši narodnog života ostati. Dosadašnja podjela na dijeljenost to je prava nacionalna smrt za arapski i Arapi moraju svaku kutak arapske zemlje smatrati svojom rodom godnjem. Pokrajinska podjelenost to je najveća narodna bolest Arapa, koji Arapi u svom interesu moraju najenergičnije pobijati. Mora nestati pokrajinske podjelenosti i Irak ako hoće da bude slobodan mora težiti za svojim ujedinjenjem sa svojim ostalim podesnim zemljama.

Velika je opasnost za arapski narod i njegova pojedenost u razne verske pravce, a isto tako i njegova politička podjelenost. Tu tešku narodnu bolest treba iz temelja izliječiti i Arapi kao muslimani moraju svoje islamsko jedinstvo izložiti u svakom pravcu razvoja. Dosadašnja podjela u sirije koja je na umjetni način stvorena treba da bude uklonjena, jer je velika smetnja arapskom narodnom progresu.

Takoder arapskom narodnom tijelu je opasnost od razvoja, koji se je počeo uvažiti u arapskoj zemlji. Arapi zajednički nastojanjima moraju nastojati da ovaj opasni čir sa svog tijela što prije izliječi. Cionizam je velika napast za arapski narod i njegovo poštenje, koja arapski narod od potpuno halifatske pokrajine kojom se Engleška obvezala cionizmu da će osti komad arapske domaje i predati je cionističkim ciljevima. Ovo je najveća povreda nacionalne časti Arapa koji je ikada neka Arapska mnao.

Kao teška mora arapski nacionalni organizam pritišće socijalizam, koji se počeo uvažiti među radni arapski narod. Socijalizam nametno dijele, jer pobija nacionalni stremljenje. Arapa i unosi opasne lažne komopolitičke ideje. Propagatori stranoga kapitala ubacuju ove ideje među arapski narod koje su strane arapskoj narodnoj duši i postizavanju i većih uspjeha. Arapski nacionalizam se mora boriti protiv ove opasne pošasti, koja je sa strane impiritorina u Irak i radnom narodu otvoriti od pred ovom opasnosti.

Kao najveća smetnja razvijanju arapskog nacionalizma je neprosvjetljenost. Arapski narod i ako je nekada bio jedan od najprosvjetljenijih naroda svijeta, danas ga tare ta teška neprosvjetljenost koja je izvor svih zala u arapskom narodu i uzrok njegove nacionalne porobljenosti. U neprosvjetljenosti leži ključ svih nesreća, zato tu neprosvjetljenost širokih narodnih slojeva treba pobijati i nastojati da se prosvjetli nivo naroda podigne na što viši stepen. To je i najveća smetnja i najveća opasnost arapskom narodu i kada uspije da ukloni arapski narod prosvjetlino, onda ćemo lako ukloniti i sve ostale opasnosti, koje stoje na putu potpune arapske slobode.

(Nastavak iz sa.)

Muslimani u Mandžuriji

Kako bagdadski list „Lisanul-hida-je“ javlja, muslimani u Mandžuriji, koji su rano nakon poraća kraljevine Mandžurije, ovašali su svoje je dno veliko udruženje, kojemu je cilj da razvija društvenost među muslimanima i da ih ujedinjuje. U Mandžuriji živi preko pola miliona muslimana, među kojima ima oko 15.000 Tursaka, koji su se iz Rusije došli nastanili se u Mandžuriji. Ovi Turci u Mandžuriji igraju među muslimanima veliku ulogu u kulturno-prosvjetnom a isto tako i u privrednom pogledu. Ovo društvo preuzelo je u svoju ruku upravu nad muslimanskim vakufima te nadzor nad osnovnim i srednjim vjerskim školama. Udruženje je posvetilo veliku pažnju da odgoji što veći broj sposobnih vjeroučitelja, imama i važna. Društvo je pristupilo otvaranju većeg broja srednjih vjerskih škola.

Sažalnica sveislamskog kongresa

Prigodom otvora velikog i otičnog islamskog utjenaka Muhammed Rešid Ridza predsjedništvo Sveislamskog Kongresa u Jerusalemu uputilo je sažalnicu svima muslimanskim svijeta, koja se govori o velikom pobudbi, koji je islamski svijet zajedno srušio ovog velikog i rjetkog islamskog utjenaka. U sažalnici se navodi veliki kulturni rad i usluge, koje je učinio Islamu, pa se pozivaju muslimani da jednog pečka iz dužne-namazna ključnu sadržaj za dušu ovoga velikog merhuma.

Preplatnici spremise preplatu

(Nastavak)

Reforme koje je namjeravao da provede hidir Abdul, imale su sa cilji da reforme sposobne šeriatu sudije, te sa tim reformama, koje je Seid-paša još bio započeo, taj cilj i postigao. Pošto sudije sposobnosti namjere sudije, trebalo je pristupiti reformi Ashera, da se ta potpuno dovrši.

Ova nastojanja oko reforme Ashera imale su isti cilj, koga je u svom goveru u doveru Abidin iskazao hidir Abas godine 1295, predloživši ministarstvu gover rektora Šehra Šeh Abrahama Šerbića. To je ovaj poznati govor nakon čega se povratio Šeh Muhammed Abduha sa svojim prijateljem Abdulkerim Selmanom iz upravnog vjeka Ashera. Hidir Abas je tada — kako je bilo u prvom vjeka velike biografije Muhammed Abduha — rekao: „Vlada od Ashera traži dašje stvari: da u njemu svatko radi i poredak; i na tome će vlada uvijek nastojati, a da je u obrazovanje i spremanje šeriatu sudije.“

Kako se vidjelo da je reforme u Asheru svodila na ovaj cilj, da je hidir Asher spremašio. Ali Muhammed Abduha, koji je trebalo nešto drugo. On je bio da Asher kao najveća i najvažnija stvar ustanova potpuno u duhu reforme reforme i povrti na nečudna stara slava i slj.

Muhammed Abduha je smatrao da se narodni gover mora izvršiti samo onda, ako se preporodi na i sve narodne stvari naukom i islamskim vjerskim. Poveći hoće je

da toga dovesti volu od šeriatu vjerskog i kulturnog preporoda. Asher je najvažniji je mjesto gdje se ne rva ključ preporoda mogla najlakše i najbrže razvijati. Kad bi ovaj prostorji u Asheru onda će se on brzo razviti u narodnom tijelu i u čitavom islamskom svijetu. Šeh Muhammed Abduha je naročito želio da se islamski svijet od drugog sa ove reforme, koji bi trebalo po njegovom mišljenju najradikalnije provesti, da se tako probudi islamski fetiš, jer je Asher nastao centar a koji svi muslimani upiru svoju pažnju na raznim stranama Islama. U ovom islamskom svijetu je bilo prvobitno hidra da se u Asheru provode najradikalnije reforme.

Hidir je potpuno slušao svjetla Muhammed Abduha i sa najvećom odlučnošću je pristupio radu oko reforme Ashera. Pjera njegovim riječima: Sedmog rešera 1312, god 1895, izdale su se iz Ashera, koje se uspostavlja Upravno vijeće Ashera, a sa njegove žilovne se postavljaju Muhammed Abduha i Abdulkerim Selman.

Upravno vijeće je počelo odmah da provodi najvažnije reforme i da odnovošnje sve što je smetalo reformi razvija, koje svoje naučne ustanove. Docnjen i sam nastavni planovi i proplani razli pravilnici po kojima se ima nastaviti razvijati u ovom vjekašoj nametnoj ustanovi.

Za vrijeme kad je u Asheru bio Muhammed Abduha, tu je nastojao i srušiti, ustanovi je pretrpjeti i brojiti i u stvari je velik preokret i napredak u vjerskim naučnim disciplinama kao vjerski i lažni naučni naučnici. Naročito su njegova predavanja bila od velike i neprocjenljive vrijednosti i ta njegova predavanja su donijela Asheru nobu

Smrt uglednog muslimanskog naučenjaka na Sušaku

12. oktobra ove godine, umro je na Sušaku merh. Dr. Mirza A. M. Mahi u naponu svoje snage u 38. godini života. Merhurm Dr. Mirza Mahi je sin naša grude i perje nekoliko godina je prešao na Islam u Zagreb pred zagrebačkim muftijom Ismet ef. Muftićem.

Merhum Dr. Mirza je bio profesor praškog Univerziteta i rijetko naučen čovjek. Bio je pravni poliglota. Govorio je 23 jezika. Naročito se interesirao arapskim, perzijskim i turskim jezikom. Sahranjen je po muslimanskom obredu na Sušaku, gdje je bio dočao da se liječi, ali ga grana smrt ote izmehu nas i predaše ga u krilo materij zemlji.

Rahmetulahi alejhi nametno vasiaten.

predavanihna upravu gušava, a sadržina po njegovom vjerskom pravici je bila takova, da je on u svojim predavanjima izlagao kako je Islam, vjera koja se seli ne sadrži nikakvih političkih i kako se služe na ljudskom prirodnom i sa razumom. Naročito je naglašavao da su islamska vjerovanja jako shvatljiva i pristupačna i da se ne nadiru ljudskih shvatanja. Nadajući da je Islam odnovošnje principa dobra i kreposti počinjati ljude na dobrovoljnost i donio čitav svijet u islam.

Šeh Muhammed Abduha je ostetio nekoliko generacija, koje su nastavile da rade po njegovom uzoru i idu njegovim napredima. Njegova im je bila velika udignost na horizontu i bila je utjelovljenje preporoda koji će naći opasnost i tako rećo. Ali ovi i miranja njegovih mnogobrojnih prijatelja i tabora emirih muslimanskih pečeta, je protiv njega u protivu i spartari, da se radi toga bio prijavio u januar 1905. poljuditi stavku na svu poljuditi Asheru, a te iste godine 11. jula je uputio svoje je pismenitu duhu (7. durnavio ove 1923. godine).

Dok, Chromen u svom nametnom govoru smatrao je hidir Muhammed Abduha smrti merh uticaj kao: „Zahvali put sam o njegovim stvarima.“

Sirite „Islamski Glas“!

O tridesetogodišnjoj smrti

velikog misirskog muftije i preporoditelja Šeh Muhammed Abduha.

IMAM MUHAMMED ABDUHU U AZHERU.
Šeh Muhammed Abduhu nije prvi pokušao da u Asheru zaveste potrebne reforme. Ovaj reformatorski pokret datira još od vremena hidir Imalla, koji je sasjeo na misirsko prijestolje 1862. godine. Kao prvi čin takvih reformi je bio labor rektora. Da tada su ti reformi da bi pojedini nastojali nastaviti bez obzira na spremu. Ali je ta praksa prekinuta, pa je od god. 1864—69, ovaj položaj bio povjeren jednom egzaltiranom učenjaku Mustafa-efendi, čija je svrha je bio iskoristiti Muhammed Abduha. Ova dvojica nara bili nastojali uvesti njegova doka, ali su bili izostali kao najbolji i najnametniji nastavnici.

Ebarnaga je dokazao mnoge stvari koje znanje vaze za vrijeme i odlično je bio bio najvažniji nastavnik i bio i ostetio sve neposlušne nastavnike. Bio je donio odluku da se izradi jedan pravilnik za polaganje islamskih ispit. U toku toga rada bude uhvaćen na tom položaju, a zamijenjen ga Šeh-e-Abdali, koji 1871. god. donese prvi zakon o ustrojstvu Ashera, kome je bio dodao i pravilnik o polaganju ispit.

Hidir Ismail je nastojao da reformira Asher, da bi tako mogao pristupiti reorganizaciji šeriatu sudije, pošto došlo je spremnosti i sposobnosti sudije, koji su trebali biti obučeni kao i u vjerskim predškolskim sudon.

Peš-paša Zagreb u svome obračunavanju o reformi Ashera:

KROZ ŠEHER - SARAJEVO:

VAKTIJA

Redžeb 1354. (1935.)

Red. Dan	Novi	Stari	Poklon	Šahada	Hadždž	Hadždž	Hadždž	Hadždž	Hadždž	Hadždž
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
25. Okt.	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3
26. Okt.	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
27. Okt.	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
28. Okt.	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2
29. Okt.	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
30. Okt.	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
31. Okt.	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1

»ISLAMSKI GLAS«
Nemuslimani, kulturno-prosvjetni
i informativni list.
Uredništvo i uprava: Kurdu-
džeh ul. br. 22. I.
Čekovni račun: Poštanske steno-
nice Sarajeva br. 1600 .
Broj 4. Godina 1. dne 25. okto-
bra 1935.

NASI MERHUMI

14. oktobra umro je Muhamed ef.
Tosun a na 19. oktobra Avdaga Ja-
buchar. — Rahmetullahi alejhi.

NOVI OMLADINSKI LIST U
SARAJEVU.

Početak novembra će poći izas-
titi novi muslimanski omladinski list
»Svijest« koji će se štampati u štamp-
ariji »Sehic«.

List će izlaziti mjesečno a izdavači
ga je jedna grupa muslimanskih o-
mladinaca.

PLAĆANJE PRETPATE ZA NAS
LIST.

U mnogo slučajeva isporučuju se
gospoda čitaoci »Islamski glas« — kao
i ne list obustavi, a na listu mogli
uplatiti pretpatu iz razloga, što su
zagubili naš ček, pa se žale na Upru-
vu zašto im je list obustavjen.

Mi to gospodi poručujemo u kol-
ko nemaju našeg čeka, da na svakoj
pošti poslaćemo čekova, pa je svaki
od vas upošlavi čitac u mogućnosti
kupiti ček, za 50 para i sa njime nam
poslati pretpatu za list, označivši u
opštoj poklopnici uputnici broj našega
čeka 1600.

Još jedna mogućnost postoji da se
pretpata poslađe, a to je da se satri-
diti dopisnici od naše Uprave da nam
poslaće ček i da Uprava liste rado
učiniti. Tim mogućnostima za redovno
plaćanje pretpate otpada svaki izgovor
da se nije mogla poslati pretpata.

GODIŠNJA SKUPŠTINA

Udruženja trgovaca na grad i rez
Sarajeva.

U nedjelju 27. oktobra održaće
odvane Udruženje trgovaca za grad i
rez Sarajeva svoju skupštinu na ko-
joj će izvršiti izbor odbornih čla-
nova ovog udruženja. Skraćeno pažnju
na skupštinu trgovaca da ovaj skupštini
u što većem broju prisvoje jer je to od
njihovog naročnog interesa. Trgovac-
ka udruženja su važan faktor u raz-
vijanju našeg trgovačkog staleža, pa
o radu ovog udruženja treba da po-
vedemo najozbiljniji računa.

NOVI ŠEF

dohodopravnog ureda g. Šemsudin
ef. Sarajlić

Odlukom predsjedništva gradске
općine postavljen je za šefa sarajev-
skog dohodopravnog ureda g. Šem-
sudin ef. Sarajlić, nadavajeviti grad-
skog ureda. Vezano za ovaj postavljanje
g. Sarajlića za šefa dohodopravnog
ureda, jer je izbor bio na osobu koja
je u istinu zaslužna i spremna li-
čnost. Čestitamo.

NEUGODAN ZADAH MILJACKE

koć Čumurić Čuprije.

Prolašio je odlukom od Cara Dušana
parka između Principova i Čumurić
mosta, ojeđa se veliki smrad koji do-
lazi iz Miljacke i na mjestima gdje je
pilična uhvatala se trava i oko
nje šubrike, iz kojeg udara smrad, pa
bi bilo potrebno da se taj kraj Milj-
acke očisti, kako bi se taj loš zadah
uklonio.

Proslava Leilei-Miradža

U prošlog godini Ulema Medžlis
je donio odluku, da se svake godine
po svim vjerskim i prosvjetnim mu-
slimanskim ustanovama proslavi Leilei-
Miradž kao dan uspomena na našu
velike dobrotvornosti, koji su svojim ve-
likim i zamjeranim žrtvama Islamsku
zajednicu zadužili da ih pošti i iz-
razuje im svoju zahvalnost. Ovo je
svakako jedna vrlo poveljna zamisao
koja treba biti usvojena i od svih
moramo konstatovati činjenicu da
se izvođenju oštećenju proslave
ovoga dana posvećuje vrlo mala paž-
nja od mjerodavnih faktora. U pro-
šloj godini ovaj dan po zamisl Ule-
ma Medžlisa a njegovom krivicom
nije izveden onako kako bi to ovaj
svrati odgovaralo. I ove godine se do-
godila ista omaka. Predrađe za
proslavu ovoga dana trebalo je mno-
go ranije početi kako bi se mogao
željeni uspjeh postignuti. Sa tim
predradama trebalo je početi naj-
manje mjesec dana ranije, a ove go-
dine su uputstva za održavanje raz-
nih predavanja i akademija na ovaj
veliki dan izdala tek nekoliko dana
pred samu proslavu. Razumije se, da
se ne mogu postignuti željeni rezul-
tati u ovako kratkom vremenu. Tre-
balo je provesti sistematsku propa-
gandu u svim muslimanskim krugu-
ovima da svi dođu i prisustvuju pro-
slavi ovoga dana i da je što više u-
veličaju. Moralo se uposriti sve vjer-
ske organe da pravovremeno spre-
me poisa pripreme predavanja i da
zahtezuju svijet da toga dana do-
đu svi neizostavno u džamije i vjer-
ske zavode da slušaju ta predavanja
i da u njihovim srcima probudi za-
hvalnost prema velikim dobrotvornicima
čijom je zaslugom Islam u našim kra-
jevima i održan. To je morala da
bude jedna sveopća manifestacija
muslimanske dobrotvornosti i po-
žrtvovanosti koji bi u dušu svih musli-
mana ušla spoznaja da će se moći
održati savršeno i u skladu slijedi
nagom vjerski predh koji su im i sa-
manet ostavili vjeru Islam: dobar
dne sredstava da je mogu čuvati i
održavati. U buduću ovom pitanju
bi trebalo posvetiti više pažnje i ovaj
što bolju propagandu da pro-
stati da propagande muslimanske do-
brotvornosti što bolje uspije.

»MRHAMETOTVA« AKCIJA ZA SUZBI-
JANJE PROSIJACENJA.

Već nekoliko puta potozelo je pitanje
putem naša štampa, da li se već jedno
puto radili na tome, da se bar u granicama
ograniči svakodnevno prosijanje po saraj-
evskim ulicama.

Da bi se ta rak rana i sramota uklonila
sa naše ulice i da se jednom stvarnom
akcijom poduzme, i sprovedu predviđeni.
Upravni odbor našeg vjrednog »Merhamet-
ta« zaključio je na svojoj sjednici 21.
oktobra o. g. da poduzme aktivnije mjere
prema ovom prosijanju, koji više li ispo-
rta i dolascima na lažak način do zarade
— svakodnevno prosjaci, kod potrebi i
pravi siromašni ne dolaze do izražaja, niti
mogu doći, jer profesionalni prosjaci sa
raznim lukavstvima i amicalkama poku-
puju u mnogobrojnu potrebu siromaš-
nih. Događa se da mnogi muslimanski žene
i oko vrlo mlade, — i posebno sa rad-
ničkim, su u sarave i spješne sa po-
najmilijom is konfliktima djecom i se uti-
kaju donose svojim muževima kod kuća koji
sve na rad, alkohola pića i mesnate. Iste
dne postije po ulicijama našeg grada na-
rodne šake u ljenu, kako treba govoriti i
kako nastupiti i držanje po šarhiji priklikom
predviđanja zasuti.

Gorji zaključak Upravnog odbora sato-
je se u tome, da isti dade okupne značke sa
natpisom »Sadaka Merhamet« (je koje mar-
ke su sa svim vjerskim i prosvjetnim mu-
slimanskim ustanovama) i dade im 10 i 15
— Dinara) koje će marke prijatelj »Mer-
hamet« kao i prijatelji ove akcije za su-
zbijanje prosijanja moći nabaviti u knji-
žarnici »Merhamet«. Osim toga naročito po-
vjernici i odbornici »Merhamet« obliči će
prijatelji »Merhamet« moći nabaviti i sa-
moliti ih, da svaki koji daje sakućke otpisi
po potrebi odgovarajući broj okupnih mar-
ki.

Svaki prijatelj »Merhamet« koji ujedno
liči sudjelovati u ovoj akciji, — priklikom
daje sakućke i razne druge pomoći, — do-
vade mjesto dajanje vjrednosti okupnih
marki, kojim priklikom će svaki davalac
uplatiti uplatiti u knjižarnici »Mer-

Potreba svijesti naših privrednika za zajednicu

U aprilu ove godine, kada je održa-
vana IV. glavna skupština Udruženja
trgovaca za grad Sarajeva: i rez sa-
rajevski, svi mi koji smo prisustvo-
vali toj skupštini bili smo svjedoci
jedne utješljive istine, koja je tada
podvukla i na našu pažnju. Na toj
skupštini naima kao nikada prije do-
šla je do izražaja visoka svijest i od-
mjena disciplina muslimanskih d-
nava udruženja, kao nikada prije sa-
bi privrednici, trgovci tada su ma-
nifestovali svoju svijest zajednice i u
privrednom, odnosno etatskom po-
gledu.

Bić vremena i mnoge druge okol-
nosti naš islamski element u ovim
krajevima upućuju najizdašnjim de-
lovanju u privredi, mogu čak sloko-
no reći, vjetuju tim radom i sa-
opštenjivanju toga elementa, pa po-
lozi za toga gledista, ona gore spome-
nuta i impozantna manifestacija sv-
jesti naših privrednika samo je obzi-
ljen korak na tomu putu. Za ovim
korakom treba da slijedi i daljnji,
treba da se to svađe na podražaj
razvija do ližnje, kada ćemo mi u pri-
vedi potpuno zauzeti ono mjesto, ko-
je nama i pripada. Treba da nam svi-
ma bude jasno da je naša vrijednost
u javnom životu onoliko, koliki amo
faktor kao zajednica u privredi i kol-
ko utječe i učešća u općim i
našem privrednom životu. Ono što
nam danas manjka na kapitalima li-
bi na organizaciji za jedan jeđi zamah
u privredi, to zasada možemo nadokna-
điti međusobnom saradnjom, braćom
sarajevskim i izvan sarajevskih, soli-
darni i vođeni za radom. Prvo za sa-
zajednicu.

Zapoštenost naših gradolija

Zapoštenost naših gradolija je je-
dna vrlo važna stika u našem kulturnom
životu. Ako pogledamo naša
gradolija od reda, vidjećemo da su sa
zapoštena, najvećim dijelom neogra-
fika i liči po našim stila. Svaki nam
prolašio pokraj tih gradolija, liči
na čemo da ih vidimo. Objekta dje-
čurlija igra se po tim gradolijima, stoka
pase i ništa nam to ne može da za
oko zapne. Postali smo u tom pravcu
potpuno ravnodušni. Kao da u tim
gradolijima i učešća liči. Postali smo
svo nehaljni i prema tome, šta će
etranac reći o nama, kad dođe i po-
gleda naša zapuštena gradolija. Vaku-
fске vlasti, koji su dužne da o tome
povedu računa o tim gradolijima se
bitno su pokopavali miriv, kao što su
tihi gradolija liči kakav drugo plod. Ili-
či da se bi pobornici o tome, da se
ta gradolija od dobivenih prihoda ošte-
titi li popravne, o tome nema ni go-
vora.

Ovaj naš nehaj je vrlo značajan.
Gledamo na tih gradolija, liči se na na-
ružniji način ta gradolija i grobovi po
nima okupiraju i to ni malo ne
dura u naš hamijet, ali ako se kojim
slučajem pokuša da se koje zastarjelo
gradolije u kome se dugo vremena ve-
lo pokopavali miriv, kome su po-
trebni, da se na njemu podigne kula
zgrada koja će biti od opšte kulturne
vrijednosti, onda se naše hamijeli
ljudi, koji se tgnu iz sna i počnu pro-
testirati govoreći da je to protiv šer-
ijata. Kome li neograničeno! Po šer-
ijatu dužni muslimani gradolija d-
hamet u svrhu unovčavanja dotičnih et-
kupnih znakak.

U koliko se bude koja sira bila potreb-
na sadaki ili bilo nepotrebnosti, — sadakalja
sa sadakom o okupnim markicama, kan-
celarija »Merhamet« sa naročitim povje-
renicima i odbornicima ispitivali će pri-
ključak sadakalja isprednih markica pojedinih
fukara njihove stanje, je li prema potrebi
i odsadnati vilič isprednih markica i iste
davati opći siroti, koja je sasla potrebna
potpuri i pomoći.

Porod toga ovom akcijom će se uspijeti,
da se svi profesionalni prosjaci, koji svo-
je dno sakućke i razne druge pomoći, — do-
vade mjesto dajanje vjrednosti okupnih
marki, kojim priklikom će svaki davalac
uplatiti uplatiti u knjižarnici »Mer-

be, pa onda i za sve nas ponovno na-
glašujemo onaj gore spomenuti korak
trgovaca, koji će imati ovaj veliki us-
pjeh, ako mi i dalje nastavimo sa me-
dusobnim izmjenama miali, koratiće se
zato svakom danom zgodno, pa
čak i privrednici razne sadakalja sa-
zajednicu i među sobnim sporazumjavi-
nja.

Međusobno sporazumijevanje po-
trošitruće naše sakućke, nikada nam
neće umati ništa od važnosti u pri-
vrednom životu, a da za to ne bude-
mo spriječeni razne sadakalja sa-
zajednicu, na neće porci i privredni život
u cijelom svom toku liči da onim smje-
rom, kako se mi budemo sporazumi-
jevali i držali.

Sada, u nedjelju 27. o. mj. pred-
stavlja je ponovno skupština Udru-
ženja trgovaca za grad Sarajeva i rez
sarajevski, opet jedna prilika kada
dolazi do izražaja naša svijest. Vje-
rujem, da će se na ovoj skupštini po-
novno manifestovati naša svijest kao
zajednice, naše pouzdanje u vlastite
sile i konačno naš odlučna volja za
svojim i stvaranjem.

Ja ne vjerujem, da će liko od nas
i pomisliti, da bi bez njega mog-
lo biti, jer jamačno nema me-
đu nama ni jednog, koji bi sa-
mo sebi porokom izvjesnu vri-
podošću, koja je potrebna za napredak
zajednice.

Zato muslimani trgovci grada Sa-
rajeva i rez sarajevskog u nedjelju
27. o. mj. svi na glavnu skupštinu na-
šega Udruženja, koja je sazvana u
sali gradske općine u 8 sati prije po-
dne.

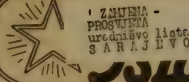
Ahmed Mešović.

žati u redu a kad mi pogledamo naša
gradolija, onda vidimo da mi o propi-
ama šerijata ne vodimo nikakva raču-
na, nego puštamo da nas ova zapu-
štenost gradolija grdno srami. Ali s
druge strane kada šerijati dopušta da
nas sa kvaćke i razne druge pomoći, —
dovade mjesto dajanje vjrednosti oku-
pni markice, kojim priklikom će svaki
davalac uplatiti uplatiti u knjižarnici »Mer-

Zadimo malo po našim gradolijima
kao čemo vidjeti tako ufašani sikak, da
nam se kvaćke i razne druge pomoći, —
dovade mjesto dajanje vjrednosti oku-
pni markice, kojim priklikom će svaki
davalac uplatiti uplatiti u knjižarnici »Mer-

U prošlom broju našeg lista
prijatelj govorio smo o gradolija na Pirin
Brijeg, koja su nam bila potrebna, a
koji je hal to gradolije došlo. Ovak
što gledati to je prava sramota, koja
se ne može podnijeti, pa sa ovim gro-
bljem kao i sa svima drugima treba
hitno nešto učiniti da se ona dovodu
red. Kao što vidimo, gradolije nam su
u vrlo zgodnom mjestu (u podlazi) in-
terneta Zenske Medrese, bilo bi naj-
zgodnije da ovo već zastarjelo gradolije
iskoristimo u tu svrhu. Vakuf je tra-
žio posebno zemljište za izgradnju o-
pćine interneta i koliko nam je po-
no za to zemljište, ali je to u njemu
novac, pa zar ne bi bilo uputnije,
kada se to po šerijatskim propisima
dopušta, da se na ovom zapuštenom
gradoliju podigne taj internat koji bi
bilo u neposrednoj blizini same Me-
drese.

Skranjene je vrijeme, da se ovom
pitanju posveti veća pažnja, a naroči-
to Vakufsko povjerenstvo kao i
džematski medžlis koji su dosada bili
potpuno nehaljni, treba da odmah pri-
stupi uređivanju ovoga pitanja. To
je njihova dužnost, a mi koji se pri-
stojljivo, a vjerujemo da će buduć
Vakufsko povjerenstvo i buduć d-
žematski medžlis ovo pitanje najozbilj-
nije sruce uzeti i učiniti sve, da se o-
vo ružno stanje koje vidimo u našim
gradolijima, popravi.

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretprijava
Godište: ... Din 72-
Poligrafijska: ... Din 36-
Tromjesečna: ... Din 18-

Uredništvo i uprava: Kundurdžilik ulica broj 22/1.

Izlazi svakog petka

God. I.
Pretprijava za šest mjeseci
Godište Din 120-

1. novembra 1935. Sarajevo 5. šabam 1353.

Rukopisi se primaju do
utorka u podne
Br. 5.

Po djelima se nagrada i kazna stiže

Eteiziu-bil-lahi
Vel-jelji iz jeđa - Ven-mehari
ze tedella - Ve ma halekeze-
zekeru vel-uno - In na ašleku
lelella.

Kur'ani-kerim.

Nepromjenljivi zakon Božji — sunnet-lah — je u svijetu uspostavio stalne i nepromjenljive propise, po kojima se život živi razvija. Odrabla je Svemogućeg Allaha da istina i dobrota moraju poijediti i da one čovjku donose sreću i spasenje. Za blude, poroci, nevaljanosti i neznanje moraju ustupiti mjesto dobroti, ču-dorednim vrlinama i nauci, jer su to glavni temelji na kojima se zasniva pravni i napredak u životu. Čovjek se u ovom životu trudi da postigne razne i mnogobrojne uspjehe i da radom zadovolji svoje velike potrebe. Dobro-namjerni ljudi koji su skloni dobrim djelima i rade dobra djela, za lakšom savladavaju teškoće u životu. Ljudi, koji su skloni podlostima i nevaljanštinama nailaze u životu na teškoće i stradanja.

U poglavlju 'Sleje' — noč — Sve-mogućni na Allah počiva na zadatke čovjka u životu i kaže da čemo prema djelima svojim biti nagradivani ili kažnjavani. Noč i timna noćna što nam predstavlja zabludu i neznanje, treba da ustupe mjesta svijetlu danjem, da svjetlo nauke i dobrote obasja i napune ovaj svijet. Sve-mogućni nam Allah kaže:

Servatite najveću pažnju noči kad zatrete! (timnom svijetlo danje) I danu kad punim svjetlom zasja! — Pažite što Božji muško i ženah! Zaisa su vobu nastojanja razvitiati i mnogobrojna. — (Radi toga) svaki koji daje i žrtvuje (svoj imetak) zaslu-žuće se (teških posljedica u životu). — Ko najviše vjeruje Mi čemo mu u najvećoj mjeri olakšati posljedice (života). — Škrtici i koji misli da mu je nepotreban (Allah). — Koji ono ne daje najviše emara iznim Mi čemo utrti puteve, koji će ga teškoćama voditi. — Neće mu koristiti bogatstvo njegovo kada ga nestane. — Naše je da upućujemo na pravi put. — Zaisa je naše prvo i posljednje (za to nam ne bude nakoditi niti zabluda, niti šije ideje stazoni dobro). — Za to vasa upozoravamo i strahom i strahotim plakačkim plamenovima. — Oni će pačiti i pržiti one teške nesretnike koji su istinu emtrali da je laž i okretali se od nje. — Daleko će biti od te strasne natre oni koji su se o-črečno čuvali imetka svoj dječiji tro-žeći da ih Bog tisti budu. — Radi utimjenog dobra neće mihi nagraditi biti. — Samo će ta nagrada biti radi traženja Božjeg puta i zadovoljstva njegovog Velikog Gospodara. — A Bog će sigurno zadovoljiti biti.

Svemogućni Bog je čovjeka stvorio kao društveno biće. Svoj uspjeh i svoju sreću u životu može čovjek sa-mo postignuti u svojoj zajednici, ako pomaže svojim radom razviku zajednice. Zato nas Svemogućni Allah u ovom poglavlju upućuje da pružimo najveću njegovu veliku znakovu iz njih crpimo pouku, da svojoj sreći i svo-mu zadovoljstvu utremo put. Bog nam kaže i naređuje da iz dana i no-

ći crpimo pouku, da promatramo ka-ko on savršeno na zemlji život stvori. Muško i žensko stvori da bi se život na zemlji održavao. Pouči nas da se sa lakšom životne poteškoće savladati samo oni, koji za zajednicu žrtvuju, koji se čuvaju i koje posljedica svog nerazumnog rada. Upozori nas, da će teško stazon života broditi svi koji se ogreše o Njegovu veliku zapovijest pomaganja bližnjeg. On nam je po-kazao puteve kojima treba da idemo, ali nas upozorava da se u svoje snage previše ne pouzdavamo, nego da ga molimo da nas on pomogne u životu našem. Zato nam kaže da on sa-mo upućuje na pravi put. — On iz-ovzrobu, koji koje trbamo od Njega tražiti. Reče nam, šak'tica i nevaljan-ke koji živi u svojoj zajednici, a neće da se svojoj zajednici eduži, koji misli da bez pomoći Božje može da živi, da će nasrdati. Ali oni i koji dobra čini, i koji se opčinama pđaže treba da bude svjestan sve što čini, da sebi čini. Zato Bog kaže da je on prvi i po-sljednji da mu ne koriste dobra djela smrtnika a niti mu šete opasne ni-hove.

Svemogućni Allah upozorava ljude na njihove dužnosti, nalaže im da ra-sumno svojim dolaze do spoznaje istine. Koji se budu ogriješili o ovaj Njegov veliki poziv stići će ih teška kazna. Pukajući plamenovi sagorje-vaće i uništavati ovake nesrećnike. Teška je kazna onih, koji se ogriješio o dužnosti svoje zajednice, koji svoje snage ne žrtvuju za dobro svoje za-jednice. Ova će kazna stignuti samo teške nesrećnike, bihjenike duha. Ali oni koji budu slijedili zapovijed Sve-mogućeg Allaha, koji se oduže svoj-zajednici zaslužići veliku nagra-du, stići će ih zadovoljstvo Velikog Gospodara. Vasiene jer su udovoljili svojim životnim ciljevima, plaćajući svoju zajednicu i pomoćnici je u svom svakom pravcu.

Neka nam vada pred očima stoji velika djela nemužnih velikana koji su se sa svojim radom žrtvovali za dobro zajednice. Neka nam lebdj pred očima lik velikog Ebu-Bekira koji je svim snagama svojim pomagao sla-bijima muslimanima zajednicu u pr-vim njenim početima. Neka nam le-bdi pred očima veliki lik Jundine Bi-ja, koji se izlagao i najvećim patnja-ma i nevoljama pobijedivši mekanski muštrika, koji nije hio odstupati od svoj veliki uvjerenja da je naj-glavniji cilj čuvati jedinstvo zajed-nice i pomagati i jačati tu zajednicu. Šetimo se sa grozom nesrećnika i bihjenika Ebu-Džeha i Halef-bint-i-mejeta koji se su utroili da cijepaju zajednicu da joj podvrajuju snage njezine.

Moramo težiti da postignemo svoje dobro i sreću a to čemo samo postig-nuti ako budemo slijedili zapovijedi i odredbe svemogućeg Tvorca koji nam reče da samo prema našim djelima na-građi i kaznu postizavamo.

Ustili se za otvorenja džamije u Ivančićima

U petak 25. oktobra otvorena je u Ivančićima, jednom selu sarajevskog sresa novosagrađena džamija. Joj prije tri godine su ova džamija sa-sagradili poštvovalni tečnici iz Ivančića i okolišnih sela u džematu Čifluk Crna Rijeka.

Poštvovalni koji naš seljak poka-zuje u podizanju vjerskih objekata mora se čovjek diviti, ali a druge strane mora najostrije osuđiti one koji idu tako daleko pa tu poštvovalno čak i bagatelizira. U ovim teškim vremenima ekonomske krize, naš muslimanski seljaci svijet pokušavaju leći samoprijepiti poštvovalno, žrtvo-ju i daje toliko da se čovjek mora čuditi odakle i kako on ta sredstva smae. Samo iskrena ljubav prema vjeri može čovjku ponukati na ova-kove žrtve. Iz ovoga moramo stvoriti jedan podpuo tana zaključak da je naš seljak kulturno mnogo konstruk-tivniji od našeg građanina, jer živi u mnogo težim prilikama. To je nepra-sahljivo blago moralnih vrednota ko-je treba čuvati i njegovati i te vred-noti još jače razvijati.

Ali bolna je pojava u našem društvenom životu da mi još našoj velikoj snazi ne posvećujemo dovoljno pažnje, i u koliko je posvećujemo vrlo je slaba i neznatna. Naš seljak ima mnogo smisla za kulturni vjerski ži-vot. Samo mu treba pokazati put i naći kako će da se u tom pravcu razvija. To bi bila naročita dužnost mjerodavnih vjerskih faktora koji bi morali maksimum svoga rada posve-titi kultiviranju i unapređivanju mo-ralnih vrednota našeg čestitog seljaka. Mjerodavni vjerski faktori po svojoj službenoj dužnosti a i po svo-joj moralnoj odgovornosti koja je vrlo velika, trebali bi biti u stalnom dodiru sa našim seljačkim svijetom, koji oni vrlo rjeđo obilaze i viđaju.

Jedan vrlo značajan momenat koji nam govori o slabom stanjanju i o razvijanju ove kulturno humanitarne svijesti kod našeg seljaka je slučaj sa otvaranjem džamije u Ivančićima. Kako rekomo još prije tri godine džamija seljaci su sagradili ovu džami-ju, ali se od nje nisu razvili od vjer-skih stvari iz jednog dinara da im po-mognu pri podizanju ove džamije. Oni su doprinijeli velike žrtve, sagra-dili su sebi džamiju, tu kulu svetilju, i bili su sretni i radosni kad su to li-jepe djelo dovršili. Nijesu mogli ni pomisliti da će morati tri godine čekati da im se dovoli otvaranje ove džamije. Ali eto to je jedna kruta stvarnost. Pravile su im se razne smetnje pod izgovorom da treba dža-miji osigurati sredstvo za održava-nje, kao da bi ti ljudi koji su toli-ko pažnje i toliko truda dali podizajući ovu svoju dragu zgradu, zanemarili i za-boravili da je njihova dužnost da tu džamiju i održavaju, da plaćaju imama i drugo. Tri godine je bilo nepo-trebno uvjeka i neprocesnog u-bijanja volje i poleta kod ovih poštvovalnih ljudi, koji bi davno bili osigura-ni sva ta sredstva da se je na zgo-dan i pristupačan način a njima po-stupalo. Ali birokracija, koja se ne-potrebno uvjeka i u našu vjersku i kulturnu administraciju pokazala je i loše strane svoga rada. Mjesto da se svi seljaci ohrabre i osokole, da im se izrazi za-hvalnost za ovu njihovu poštvovalnost,

oni nailaze na smetnju kod onih koji bi trebali da im savjetom pomognu. Odgovorni vjerski faktori nijesu ni-kad ni pokušali da počnu dječju me-đu ovim seljacima, da ih uporezu na njihove dužnosti, da u njima probude ljubav i poštvovalno kako bi mogli izvršiti ono što izvjesni propisi traže i zahtijevaju. Suhoparna akta kad se rad u stvarima koji dolaze je polna poštvovalno ne postizavaju ni-ka-kva uspeha. Tu može uspješno de-lovati samo živa riječ. Naše je seljak najsposobniji da u svoju dušu i svoje srece nakalemi lijepu i poučnu riječ, da je svojski prihvati i primi za ma-kar se od nje i najveće žrtve tražilo.

Bio sam svjedokom spontane živje-losti ovih seljaka koji su ustrajali u svo-jem zahtjevu i konačno su pobiježili. Ova ustrajnost zadivljiva i napunja vjerskom dušom među našim svjet-om sve dobro akcij kad se jedan-put započnu moći i moraju završiti po cijenu najvećih žrtava. O ovome odgovorni vjerski faktori moraju da povedu ozbiljnog računa i iz ovog mo-rajaju da povuku pouku, da je naš na-rod ustrajao u svim dobrih i koris-nim akcijama, da on jedno započeto djelo neće ostaviti na pola puta. Po-red ove najveće krize seljaci Ivančića i okolišnih sela podigli su jednu zgradu i doveli je pod krov koja tre-ba da osigura sredstva za održavanje novo podignute džamije. Da su od-govorni vjerski faktori na zgodan na-čin postupali sa ovim svijetom ovi bi zgrada davno bila podignuta, i bio bi postignut onaj cilj za kojim je na-rod težio u ovom vjerskom i kulturno vjerski faktori čuvajući svoje pro-pise.

Ovo je jedan eksklantan primjer koji nam jasno pokazuje da u vjers-kom, kulturnom i humanom životu teško može biti riječ o raznim propi-si i odredbe koji su mnogo puta smetnja da se u narodu budu istinski vjerski osjećaj, poštvovalno i slobo-dnost. Ovo nije jedinstven slučaj da se sa ovako birokratski postupalo u stvarima koje su od najvećeg zna-čaja, nego traže živu riječ koja mora da duhove probudi i potstakava.

Okavohi i slinili slučajeva gdje se ometalo razvijanju kulturne i humanitarne svijesti kod našeg svijeta bilo je u vidu seljaka. Mora se po-žaliti da kod nas nije razvijen sistem kolektivne savjetovanja u promicanju općih interesa zajednice. To se slobodno može reći i za naše odgovorne vjerske faktore, koji razvijanju te humanitarne svijesti ne posvećuju onoliko pažnje kako je to slučaj kod jedne od najvećih vjerskih sila u svijetu, jer jedna od najvećih pričuđi na našu smislalnu žrtvovanja u promicanju općih kulturnih i humanih ciljeva, onda čemo istom moći osigurati i obezbijediti neometan razvitiak i op-stanak islamskog zajednici.

Kod ovoga moramo se osvrnuti na još jednu činjenicu, koja je od naručite važnosti za razvijanje pravi-llnog vjerskog života na našem selu. To je pitanje imama matičara i uređivanje

KROZ ŠEHER - SARAJEVO:

VAKTIJA

Šaban 1354. (1935.)

Best. dana	Da	Novembar	Decembar	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Ok.	Nov.	Dec.
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6
23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7
24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8
25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9
26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

»ISLAMSKI GLAS«
Nezvani, kulturno-prosvjetni
i informativni list.
Uredništvo i uprava: Kundur-
šćak ul. 22.
Čekovni račun Poštanske Stedio-
nice Sarajevo br. 1600.
Broj 6, godina I, dne 8. novem-
bra 1935.

Našim poštov. čitaocima!

Jednom dijelu naših čitaca
smo obavestili slanje lista, pošto
nam nijesu poslali preplatu na
ist. Molimo naše poštovane čit-
aoce, kojima i dalje šaljem list,
da požure i pošalju nam preplatu
kako ne bi bili prisiljeni da i dalje
obavljamo slanje lista. Uvjereni
smo u poštovnost braće muslim-
mana, da će svakako izvršiti svoju
dužnost, te malim i neznačajnim
novčanim prilogom, plaćajući pre-
platu, omogućiti nesmetano izla-
ženje i opstanak ovog našeg je-
dinog lista. — Uz mahsus selam

Uprava

RADNI ODBOR UDRUŽENJA ZEMLJOPOSJEDNIKA U SARAJEVO.

U svrhu poduzimanja potrebnih
koraka kod nadležnih, da se čim prije
stampaću obveznice za isplatu kum-
stovskih suma, šikara i pašnjaka kao
i za izdavanje nove emisije 6 posto
begičkih obveznica u svrhu okonča-
nja agrarnih slučajeva, koji još nije-
su isplaćeni, potrebno mu je da sa-
zna sljedeće:

1. Koiko ima u pojedinim srezo-
vima još nedovršenih agrarnih spor-
ova i koikla je koikla begičkih ob-
veznica potrebna za isplatu svih tih
slučajeva.
 2. Koiko u svakom srezu ima već
svršanih agrarnih sporova a za koje
zemljoposjednik nije još dobio odtete i
koiko imamo odteta za svaki slučaj;
obratilo se svim zainteresovanim ze-
mljoposjednicima u Bosni i Hercegovini
pri prihvaćanju njihovih podataka.
- Ujedinio su tim pozvati svi zemljopos-
jednici da se čim prije organizuju, u
koiko nisu dosad već organizovani, na
temelju ranije im podataka izdane
Prostorijske i katastarske urudjenja
nauzi se na Vojvode Stepe Otali br.
i. 1. kat.

PUTOVANJE H. ALI FE. AGANO- VICA U KRAJINU.

Glavni odbor Narodne Uzdanie
je donio odluku da izaslaže jednog
svog člana u provinciju da odrize
poučana predavanja i vazove te uputi
na islamski svijet o ciljevima i radu
Narodne Uzdanie. Izbor je pao na
Aganovića koji je tokom mjeseca ok-
tobra proputovao Posavinu i vratio
se sa tog putovanja početkom ovog
mjeseca. U Posavinu je g. Aganović
odrzao 38 predavanja i vazova, koji
su bili uspjesi i sa najviše su za-
voljstvom primljeni. G. Aganović će
nakom odmore otputovati u Krajinu
otvorenu dilašnje u Vrnogradi i o-
dat će nastaviti putovanje po Kra-

Olavanje pravnog fakulteta u Sarajevu

Sarajevski studenti sazvali su u
prošli nedjelju veći broj uglednih
javnih radnika grada Sarajeva, na
konferenciju, koja se je održala u ma-
loj sali gradske vijećnice. Ovoj kon-
ferenciji su prisustvovali predstavnici
mnogobrojnih sarajevskih društava i
korporacija. Konferenciju je otvorio
g. Abdurahman Badnjević, koji je is-
takao važnost otvaranja pravnog fa-
kulteta za grad Sarajevo. Predsjednik
odlaze g. Bikačević, u ovom govoru je
podvukao potrebu jedne visoke škole
u Sarajevu jer to diktuje ekonomski
i kulturni razvoj grada. Istakao je
značaj te škole i naglasio da bi prenos
pravnog fakulteta iz Subotice u Sar-
ajevo bio pravilan.

Poslije g. Bikačevića govorili su Še-
pan Grdić, ing. Grof i direktor M. Po-
krajčić. Direktor šerjatske gimnazije
g. Hussein Birić tretira pitanje osniva-
nja odnosno prenosa pravnog fakul-
teta iz Subotice u Sarajevo u vezi sa
osnovanom Islamskom šerjatskom a-
kademijom. Ističe da je osnovana šer-
jatska gimnazija kako bi islamski
vierski funkcioneri bili odgojeni kao
islamski teolozi fakultet što je ap-
solutno, jer islamska školazna uru-
duhu ono vjeroispovijesti čija je sredi-
nista druge vjere. Na islamskoj aka-
demiji treba da se predaju izvjesni
predmeti sa pravnog fakulteta pa tu
koineidencija dobro dolazi sa drugom
na prenos pravnog fakulteta. Na-
jave islamska akademija u Sarajevu
ima, za cilj da okupi sve muslimane sa
Balkana, da se tu izobražavaju. Iza g.
Brikačevića govorila još g. ing. Blago-
jević, predsjednik apelacionog suda
u Sarajevu, g. Muhamed Hasić, rudi-
arski Radić, narodni poslanik Jo-
v. Zbranko i upravnik pozorišta J. Ja-
nušević. Ing. Obradović je u svo-
me govoru plegirao da se u Sarajevu
na prvom mjestu traži otvaranje ško-
la za islamski pravni fakultet, a po-
tom je to usmjerilo pravo predložen je
sa Butnarske poljoprivredne škole
podigne na stepen srednje poljoprivred-
ne škole. Zadnji je govorio g. Knežić
te su na njegov poziv svi govornici
izabrali da sastave rezoluciju, u po-
sto je to usmjerilo pravo predložen je
sa njihove strane akcioni odbor, koji

bi imao izraditi tu rezoluciju, u kojoj
bi se tražilo od mjerodavnih faktora
da se prenese pravi fakultet u Sar-
ajevo. U ovoj akciji odbor su učila sle-
deća gđ: predsjednik opštine Ed-
hem Bikačević, potpredsjednik Mu-
Ljaskovac, predsjednik Trg. ind. ko-
mora Dušan Jelečević, Đorđe Krstić
predsjednik apelacije, Dr. Nikola An-
drijašević predsjednik advokatske ko-
more, Fehim ef. Spaho nadležnik mu-
slimanske policije, potpredsjednik Ustazaga
Hadži Hasanović predsjednik vijećnik, Ed-
hemaga Džuljarević predsjednik Za-
takarske komore, ing. Oskar Grof direktor
srednje tehničke škole.

Ovim je udrinjen jedan korak za ko-
ji vjerujemo da će doći odziva kod
mjerodavnih faktora. Sarajevo, koje
se nalazi u centru države od sada je
vrlo malo primalo, pa bi bezvratno u
državnom i nacionalnom interesu bilo
da se nepravde Sarajevu učinjene is-
prave. Sarajevo ima sve uvjete da se
razvije u jedan jak kulturni centar
obzirom na svoj položaj. U viadi g.
Dr. Stojadinovića nalaze se i dvojica
sarajevskih građana kojima je napred-
ak njihova grada u ovom čvrtu
vrijedno da se uzmim sa svih strana
Sarajevu pomognu.

Otvaranjem pravnog fakulteta od-
noeno prenošenjem subotičkog fakul-
teta u Sarajevo omogućilo bi se i us-
postavljanje novog visokog islamskog
akademije. Za prenošenje pravnog fa-
kulteta iz Subotice postoje sve mo-
gućnosti, a dovršenjem nove zgrade
srednje tehničke škole mogao bi se
jedan dio prostorija bez ikakve upotre-
be dati za tehničku školu i rudi-
arske industrije otvoriti školarbi i ru-
darski fakultet. I ako bi pravilo bilo
da Sarajevo dadne čitav univerzitet
ali ipak Sarajevo bi se za prvo doba
zadovoljilo i sa ovim fakultetima i
od otvaranja fakulteta u Sarajevu
Sarajlije trebaju svesrdno podržati
ovu akciju i neumorno raditi da sa
ovim njihovim zahtjevima udovolji,
jer se u današnjoj vladi nalaze i ni-
hovi sugrađani u koje oni polažu sve
svoje nade.

Jedan plemeniti i humani gest

gospodina Vasilja Romanova, sedije
pri sreskom sudu u Grahovu.

Cazin, mjeseca oktobra, — Opštins-
ko poglavstvo u Cazinu, još u mje-
secu martu o, g primilo je od gospodina
Vasilja Romanova sudije pri sreskom
sudu u Grahovu Din. 1000 + tim, da se
donačena sva isplać dvjema nakludu-
nim porodicama na području opštine
Cazinske.

Opština je pronašla u svojem području
dvije najoskudnije porodice i to porodi-
ci Čavrić i Čavrić. Čavrići su imali sa se-
vero nekakve i nebratne djece, te porodi-
ci Mustafe Topića iz Ginjačeva, starca
od 95 godina sa jedanaest čanova obit-
elji, koja je također br ikakvih porodi-
ci i sredstava za život. Mušić Bezi uputi
Vasilju Romanovu da mu se izda za-
pise 500 dinara a drugu porodicu na
ruke starca Topića Mustafe 500 dinara.
I prvog i drugog porodici je tom prilikom
otkriven njihov dobroćinliti i daroviti,
našto mu se veoma mnogo zahvaljuju.
Čavrići su, da ga svi, čavrići i ovo plemenito
i humano djelo, tako i sa njegovu oso-
bitu pripisati i sjećanje na nekadašnje
mjesto njegovog službovanja, kojeg eto
ni kroz toliko niz godina nije zaboravio.

Stoga u ime svoje, a i u ime ovih po-
rodica i opštinskog odbora, molimo Sve-
toga, da ga svi čavrići i ovo plemenito
na dikta, ponos i čast njegove cijenjene
obitelji.

Dao Bog, da se u ovaj jefti, plemen-
iti i humani primer ugledaju i ostali
dobročinliti.

Z. N. T.

H. Mujaga Kaukljča

veliki legator „Merhamet“

Vasjelit u nekretninama u vrijednosti
od Din. 120.000 — iz čijih prihoda
se imaju siromasi potpomagati.

Muslimansko Dobrotorno društvo
»Merhamet« svojim plemenitim ci-
ljem i humanim radom iz dana u dan
sve to više stiče povjerenje onih, koji
misle i koji otpravljaju od svoga ime-
ka, da se sa tih legatora i vasjelita po-
pomaze naša sirotinja.

Tako je i rahmetli H. Mujaga Kau-
kljča prije svoje smrti pozvao pre-
stavnike »Merhameta« i izrazio želju
da se od njegova imanja na ovaj siro-
tinski-beneficni stavljaju kao svoj legat
»Merhametu« a time, da se iz priho-
da dotičnog legala pomaže sirotinja.

Ovu svoju želju ostavio je u eman-
net svome vasl muhtar g. Dr. Saf-
etbegu Gecoviću, koji je istupio i
zahtijevao da se dana 1. avgusta
poklonjene nekretnine »Merhameta«
sastojće se iz dućana na Baštaršiji kao
i kuće u Sunulah ef. ulici.

Ovim aktom rahmetli H. Mujaga
Kaukljča ostavio je i svi drugi le-
gatori kao: Habibe hanuma, Kujund-
žići, Rašidagić rođena Bikačević, Ah-
medaga Haki, Hase hanuma Vajseljo-
vić, Haki ef. Rizaefendić, rahmetli
Hase hanuma Mujčinović, rahmetli
Mustafe hanuma Karić, rahmetli Sir-
ko Rukva, rahmetli Fatima Jagan, Fatima
Varatanović, Hfz. Omer Mu-
sić, Nura hanuma Mulasahović,
rahmetli Dervišbeg Miralem, senator
Dr. Hamdija Karamahmedović, rahmetli
Servec ef. Svrzo, rahmetli Bašir
Zafar, rahmetli Hadži Hafize ha-
numa Sandalović, rahmetli Beir ef.
Masit, rahmetli Salihaga Sudžića,
rahmetli H. Salih ef. Karić, rahmetli
Muhamed ef. Dadić, rahmetli Hajdar
ef. Fazlagić, rahmetli Aside hanuma
Zafar, rahmetli Hase hanuma
Muzaferija i rahmetli H. Mujaga Svr-
zo, koji pokloniše povjerenje »Mer-
hametu« — vječito u knjizi »Merhamet-
ovih legatora.

U koliko bude i u buduće nas vri-
jetiti »Merhamet« svojim plemenitim
radom i povjerenjem raditi, nadati se
je ako Bog da, da će kroz kratko vri-
eme nestati sa ulice onih bijednika,
koji prustaju ruku sa milostinju.

Rahmetli H. Mujaga Kaukljča neka
Bog blagoslovi, koji je svojim aktom
i njezinom kao i drugih legatora
svjetla djela neka posluže kao uzor
i ostalim muslimanima i musliman-
kama kako se ljudi rodna zajednica i
kako se čine žrtve, da bi oni koji nisu
danas u mogućnosti, osjetili bolji
Uspjeh i vidi da ima neko, ko se i
za njih brine.

SKUPSTINE »MERHAMETOVIH« PODOBORA.

Na 10. novembra u 9 sati prije po-
odne održaće se skupštine mahalskih
podobora društva »Merhamet«.

Skupštine će se održavati za:

II. kvart: »Gorice«: kafana Elmin-
aga.

IV. kvart: »Medrese« u prostorija-

ma društva »Merhamet« Aleksandro-
va ulica broj 12.

V. kvart: »Vratnice«: Mušina kafana
za gradom.

VI. kvart: »Hride«: dvorostorne pro-
storije Ulici 6. novembra.

VII. kvart: »Širokafča«: prostorije
društva »Preporod«.

Mole se članovima društva u ovom
kvartovima da izvole ovim skupština-
ma u što većem broju prisustvovati.

Uspjeh i vidi da ima neko, ko se i
za njih brine.

»Dr. Voja Bešarević, ondanšnji i
današnji ljubitelj« Jugoslovenske
Pošte mijenja pravila. Gradsko
štedionice koji je došao za preda-
stavljenom ovim listom, pa bi on
da sa toga polazi najbolje »ko-
ristio« građanstvu grada Sar-
ajeva.

Molimo, da se učvati.

Kulturna akcija muslim. društva „Trezenovci“ u Sarajevu

Ovdašnje Musl. društvo Trezenovci, od-
ržalo je ovih dana šira konferencija svojih
članova, na kojoj se je vijećalo o sinakom
radu. Nakon duže i življe diskusije, dones-
en je zaključak da se tokom nastupajuće
sezone učini u društvu potrebna na-
predavanja i nam. predavanja, a nam. sa
umjetnosti, kao i sa područja alkoholologije.
Ova će predavanja držati istaknuti sarajev-
ski medicinari, profesori i ostali intelektu-
alci. Isplata da se je već za ova predavanja
javno prikladan prostor pronađen i nadati se
da će ova akcija, koja se zove »Trezenovci«,
imati uspjeh, kao i sa područja alkoholologije.
Ova će predavanja držati istaknuti sarajev-
ski medicinari, profesori i ostali intelektu-
alci. Isplata da se je već za ova predavanja
javno prikladan prostor pronađen i nadati se
da će ova akcija, koja se zove »Trezenovci«,
imati uspjeh, kao i sa područja alkoholologije.
Ova će predavanja držati istaknuti sarajev-
ski medicinari, profesori i ostali intelektu-
alci. Isplata da se je već za ova predavanja
javno prikladan prostor pronađen i nadati se
da će ova akcija, koja se zove »Trezenovci«,
imati uspjeh, kao i sa područja alkoholologije.

Musl. društvo Trezenovci posjeduje i svo-
ja biblioteka, koja je nedavno obnovila, a
koja je smještena u prikladan broj knjiga,
kao i podrška alkoholologije tako i
zaključak da se je već za ova predavanja
javno prikladan prostor pronađen i nadati se
da će ova akcija, koja se zove »Trezenovci«,
imati uspjeh, kao i sa područja alkoholologije.

Društvena se kancelarija nalazi u proto-
rijama, te se mogu traži dan od 12 do 1
sat dobiti informacije od tajnika, a svaki
dan pošte poću od dešurnog dana.

[illegible][illegible]

Prenemo se braćo mlada,
Prihvatimo svi za rad!
Sloga svijetom neka vlada,
Neka živi »ltihad«!

U Cernici mahali sačinjavaju ovaj odbor
sljedeća gg.: Hasan ef. Arpadlić, natgrun-

[illegible]

LICNE VJESTI.

Naš sugrađanin g. Murat Salahović, sin
Ahaz efendijin, položio je inženjerski is-
pit na šumarskom fakultetu u Zemunu. Čest-
tamo!

Dopisnik »Jugoslavanskog Listaa g. Omer H. Sefić, primljen je za člana upravnog odbora Društva za unapređenje turizma u Mostaru. Ovom prilikom konstatujemo, da je

Vjeroučitelj na našoj gimnaziji g. Ahmed ef. Kasumović, premješten je u Sarajevo. Iako je ovo priznanje i uspjeh g. Kasumovića za njegov rad, da bude premješten u Sarajevo, mi ipak žalimo, što ovoga dobrog čovjeka, vjeroučitelja i pedagoga gubimo iz naše sredine. Žalimo mu uspjeh u njegovom daljnjem radu u Sarajevu.

Novo-postavljena nastavnica Gajretove zadrugne škole u Trebinju, gđica Šefika Koluder, napustila je naš grad i nastupila svojoj dužnosti. Čestitamo joj na postavljenju i želimo uspjeha u radu.

Profesor g. Vehbija Imamović, održao je na sjelju »Zanatškog udruženja« u Mostaru (koje je priredeno 2. o. m.) odlično predavanje o zanatstvu i zadrugarstvu. Predavač je paljivo saslušan i nagrađen burim aplauzom.

M, H, A,

Ubištvo mostarskog muftije
Karabega 1878. godine.

Mostar je u nasloj našu, književnosti, novinarstvu dala znatno broj naučnika, književnika, pjesnika, i novimara, u odnosu prema drugoj mjestima u nasloj zemlji moćno najveći. Ali ne samo brojem, nego i kvaliteto. Našim književnicima, novinari, i naučnicima, u odnosu prema drugima, tako nekada ne politički slobodan, Mostar je ipak imao toliko vazduha, dala je mogao dišati slobodnije od mnogih drugih mjesta. Imajući u sebi nacionalno jak građanski elemenat, koji je bio u mogućnosti da se izbori protivom životu našim na zavidnoj kulturnoj visini. Mostar je mogao za drugo ostati žarištem naše promjene i književnosti. Pa i kasnije, kada je to nemoguće, poslije rata izgubio on je bio, ali i kasnije, kada je to nemoguće, dajući snažno i talentirane ljude od perasa. Mostar je poznat zbog tih njegovih sinova, koji su igrali važnu ulogu u historiji naše zemlje, ali i zbog naših ratnih i političkih događaja, koji su se desili u njemu.

Jedan od istaknutih javnih radnika i naučnika za vrijeme turske uprave u Bosni i Hercegovini jest i rahmetli Mustafa efendija Karabeg, rođeni Mostarac. On je završio svoj burni život tragično za vrijeme jedne pobune mostarskih muslimana, nekoliko dana pred samu okupaciju Mostara 1878. godine.

Rođen je u uglednoj i staroj mostarskoj muslimanskoj porodici Karabegova, u prvoj polovini 19. vijeka. Poslije završetka osnovne škole, u 1837. godine, u Zagrebu, u vizu u Carigradu. Poslije završenih nauka povrat se u svoje rodno mjesto, gdje ga Mostarci odmah izaberau za svoga muftiju na kome je bio i najviši položaj u islamskoj zajednici. Kao takvog Mostarac je, u vrijeme kad su u Austrijske škole u Carigradu, istakao se svojim publicističkim radom, pa je zbog toga između carigradskih naučenaca u Mostarac bio vrlo poznat i poštovan. Kao mostarskog muftiju svojim radom zadobio je simpatije svih Mostaraca, pa i muslimana u cijeloj Hercegovini. Nastavio je i ovdje svoj publicistički rad, ali ga je zbog toga i najdanzao za njega i bio od kulturno vrlo važan. 1878. god. postao je član prvog turskog parlamenta. Učestvovao je lično u svim kasnijim okupacijama, ali je, kao Goran, koje su u njemu tada umirali.

Pored drugih njegovih djela u Mostaru je napisao zapisano djelo "Mlarsa (Serijatko-pravnu raspravu) i jedno manje djelo "Neretva".

On je bio srednjeg rasta, plave kose, i plavih očiju, vrlo energičan, preduzimljiv i neobične retorike vještine. U Mostaru se oženio sa kćerkom rahm. Hadži Hasana Pašića iz Mostara sa kojom je rodio tri sina i dvije kćeri. Sinovi su mu: rahm. Ibrahim ef., a još i danas su živi: Hadži Ahmed ef. i Hadži Ali Riza ef., koji je takoder istaknuti muslimanski naučnjak. Kćeri mu: Fata i Djula sa udati i još žive,

To je ukratko, što nam je poznato o njegovom životu. O njegovoj smrti znade se mnogo više i ona nas najviše i interesuje.

U drugoj polovici ljeta 1878. god. sarajevska novina »Bosna« donijela je vijest, da će austro-ugarska vojska započetjati Bosnu i Hercegovinu. To su potvrdile i tadanje carigradske novine, koje su bile čitane i u ovim krajevima. Ta kobna vijest teško se dojmila muslimana u Bosni i Hercegovini, i nastalo je komešanje, a naročito u Sarajevu i Mostaru.

U Sarajevu se obrazuje narodna vlada, koja je preuzela vlast u svoje ruke i obavijestila sve gradove i sela u Bosni i Hercegovini, pozivajući ih na otpor protiv Austrije.

U Mostaru je postojala Džihat komisija (bojno povjereništvo) u kome su bili pored Muftije Karabega i: viadika Ignjatije, biskup Kraljević, Hadži Sadr Džabić, Dervišaga Grebo, Hadži Ahmed Kurt, Mujaga Hadžiselimović, Mulo Oručević, Hadži Muhamed Tikvina i brigadir Ali-paša. Pred samu okupaciju ova je komisija uputila u Carigrad brzjav sljedeće sadržine:

»Austrija prelazi granicu, šta će

Iz Carigrada je odmah stigao odgovor: »Austrija gjeledžek iseda dostane geledžek — Jusuf Izedine. —, što u prevodu znači: »Austrija iako će doći prijateljski će doći!«

[illegible]

U samome Mostaru nastala je vika sa sve strane, da se spremaju na otvaranje. Na Velikoj Tepi održao je vijek, na kome je odlučeno, da se Mostarci bez razlike na vjersku pripadnost optereće za izdržavanje četa. Kada se doznalo, da se neprijateljske čete približuju Mostaru, nastala je u gradu užurbanost. Na svakome mjestu mogli su se vidjeti Hamzićeve pristupe, noružani do zuba.

Na 2. augusta (u petak) prijte po-
stane skupšine se buntovnici pred Ko-
nak u mahali Brankovac (danas je
to Komanda i Jedinica diviziono-
na) ušli i razbili vrata. Ušli su i
Murfiće Karabega fethu (dovolju) da
se mogu boriti protiv Austrije, i da
pogube svakoga u gradu, ko bi se
protiv Austrije otporao. Murfić
Karabeg im je odgovorio: »Ja vam
ne mogu dati fethu, jer kršćani su i
hrisćani predani od davnina Turci-
ma, da im čuvaju obraz i imanja,
i da im daju fethu, da se ne bo-
metli, to je onda drugo. Protiv Aus-
trije ustajati koja ide po odredbi
Berlinskog kongresa, da nas umiri-
prijetelici nam dolazi, te nije vol-
jno, da se ustajemo protiv Austrije,
ni nama nije prilika boriti se pro-
tivrakom neprijatelju, koji hoće da nas
onemogući u neko vrijeme. Ja vam ni
nemam da se ustajem, da borite aus-
triju, nego da se ustajete u fethu
cegovini (u Boj kod Stoca).

Kada su buntovnici čuli šta im je rekao Muftija svi su povikali: »Dajte nam muftiju, on je vlah, on nas je prodao«. Alijaga Hamzić ih je umirivao, ali lukavo a buntovnici su se na njegov zahtjev mirno razilili. Poslije podne opet se skupiše pred Konak i

[illegible]

Muftiju je rodbina našla zgurenog izrešetanog metcima pa ga je tako i sahranila, jer ga i pored svega nastojanja nisu mogli ispružiti. Ukopan je u Hadži Balinu haremu u mahali Brankovac.

I pored nastojanja i borbe buntovnika ipak je austrijska vojska došla u Mostar, na čelu sa generalom Jovanovićem. Jovanović je odmah naredio da se povede kazneni postupak protiv bojnika Muftije Karabega i njegovih rugova. Za ovo ubistvo bili su optuženi: Alijaga Hamzić, Alaga Haljevac, Salihaga Balić, Hafiz Seifi i major Šetalo. Pošto se ovaj njihov čin smatrao političkim, svi su riješeni ravnje.

Ova pogibija Muftije Karabega de-
šila se u 5 sati poslije podne na 2.
avgusta 1878. po Buconjiću. Među-
im Martin Đurđević u svojim »Me-
moarima sa Balkana« tvrdi, da se ovo
bištvo desilo na 29. jula 1878. go-
dine.
Hamika Ajkić.

SPRAVAK G. SABITA ARSLANA.

U Vašem cijenjenom listu od 4. X. broj 1. 1935. god., na strani 8 stupac V. donesen je članak pod naslovom "Burna sjednica Džematskog Medžlisa u Bosanskom Brodu", sa pozivom na Sabita Aganovića.

Kako članak ne odgovara istini, mo-
jim Vas, da u saglasnosti sa §§ 26,
27, i 29 zakona o štampi donesete
lijedeći

[spravgk:

1. Nije istina da je u »Jugoslovenkoj Pošti« od 27. VII. 1935. donešen kakav članak, s gornjim naslovom, na neznam kako je to pisac mogao napisati.

2. Što se tiče lojalnoga rada imama Afganovića, to neću da obrazlažem na ovom mjestu, ali spominjem piscu samo Džematske izbore, koji su mu bili omiřeni.

3. Čudim se, da me pisac hoće da eliminiše iz muslimanske zajednice, kad dobro zna da je on Aganović za oga nekompetentan, jer nije samo naj musliman koji klanja.

4. Što se tiče moga džepa poruču-
me piscu, da se vara, ako misli da je
u opasnosti, jer su moji džepovi mo-
dernoga kroja, a ne kao džepovi pisca
Iganovića, u koji bi mogao sav džep-
nataki novac Bosanskog Broda da se
trpa i damu još bude malo.

5. U pogledu ostavke petorice članova navesti će jedino ovo: Kada bi bila istinita pretpostavka pisca, da su se sama zahvalila četvorica članova, onda bi opet u tom slučaju ostao u jednoj Zajednici manjina kao 2:4, u čemu i jest sa tragičnošću slučaja u kom se karakteristična ocjena piševođa i stupanj njegove reputacije koju je u Bos. Brodu za ovo kratko vrijeme stekao. To mu ja i kompanija veliki...

Hvala Vam gospodine uredniče na
dostupljenom prostoru u Vašem cije-
njenom listu.

Sabit Arslan,
saradnik »Jugosl. Pošte u Bos. Brodu.

POLITIČKI PREGLED:

Ministar pravde g. dr. Miškulin o donošenju političkih zakona

Na svojem inspekcijom putovanju po Lici ministar pravde g. dr. Miškulin pri posjeti mjesta Moštin, održao je predsjedniku općine, rektorima i učiteljskoj općinskoj školi.

— Uvjeravao vas, da Kraljevska vlada shvaća dobro ekonomski i socijalni položaj naše zemlje. Kraljevska vlada je poduzela sve, što finansijske prilike dozvoljavaju, da pomogne našim seljacima, da se oporave od rata, od kojih su naša sela, naročito dio računata o nećadima, koji su smatle narod ove godine, a obzirom na slabu ljetinu.

Daleko bi me odvelo da to ističem dalje, ali jedno mogu da naglasim: da se brijeg, odluke i do sada izvedene mjere, koje su Kraljevska vlada, osjećajući i oduševljavajući naše općine, da se spremna da u tom pogledu ide do svih granica mogućnosti.

Zatim je ministar g. dr. Miškulin prešao na izlaganja o političkoj situaciji, te je u glavnom rekao ovo:

Nije cilj da ulazim u analizu današnjih političkih prilika. Može se vidjeti jedino da istaknem, da je Kraljevska vlada vjerna onom programu koji je izložila u svojoj deklaraciji, a koji ide za tim, da se u drжави stvoriti potpuno unireenje među građanstvom i da se tim načinom usmogne doći do potpunog ujedinjenja naših političkih prilika. Pogrešno misle oni koji drže, da ova Kraljevska vlada izbjegava donošenje onih političkih zakona, koji je običala donijeti. Ona ih ne misli izbjegiti. Vlada je u tome imala izvanjskih prepreka, koje su spriječile brzu realizaciju ovog zadatka, ali ga ne smiju i ne mogu onemogućiti.

Isto tako pogrešno je i mišljenje onih koji drže, da vlada u tom pravcu omlačavaše i prelazi preko onih za dataka, koji se u izvršenju svega toga nameću i samoj današnjoj skupštini. Za više od polovine vremena, dakle od velike političke važnosti izvede u saglasnost i uz pomoć naroda prestativništva, da u tom pravcu ne bi izvršilo one zadatke, koje mu današnji važni politički momenat nameće.

Nasuprot progonilci ako tvrdim, da je današnja općicina, kao i ona u hrvatskim redovima, uviđala i uviđa da je Kraljevska vlada u tom pogledu pokazala ne samo dobru volju, već i savjestan uspjeh, što je najbolji znak, da je ne samo na dobrom putu, da će se u potpunosti izvršiti, već i za uspjehom realizacije programa, koji je sebi stavila kao glavni i možda i jedini zadatak.

Hrvat će položiti živote za ovu državu

U nedjelju 11. novembra održan je u Trogiru u Dalmaciji veliki zbor, kome je prisustvovalo preko 10.000 pristauša dra Mačeka. Na zboru je izmed ostalih govornika govorio i Stjepan Matijević, koji je u ovom govoru izložio ostale svoje misli.

Naši protivnici su nam predbacivali da smo tobože protiv ove države. — Koliko je to glupo i nalumno. Zar moće čovjek biti sposoban da ruši svoje vlastitu kuću. Nije država u opasnosti od nas, već je u opasnosti od naših neprijatelja, koji su nam nezadovoljni do poljaže. Braćo mi poručujemo svima, koji nas navlađuju protivnicima ove države:

Ako zatreba, mi ćemo za ovu državu zajednicu i svoje živote položiti.

Ako tražimo da se prilike u zemlji preuredie i da se stvorii jedno drugačije bolje stanje, to ne znači da smo protiv ove države. Tražimo, da se povelie istraga protiv svih onih, koji su odnijeli novac iz državne kase. Korupcionalno ne smiju da se šetuju na pobodu. I, evo, vidite kod nas, da smo tražili nam red i zakon, ali smo protiv svoje države. Niti smo protiv ove države, niti smo protiv braće Srba, jer naš zajednički život u slozi znači za nas bolju budućnost. Mi smo protiv lopova na Mavkaru oni bill medu Srbima ili medu Hrvatima, jer lopovi nam silu srž iz košulju.

Otvorene je sesija Narodnog predstavništva

Dne 11. novembra jutro prije sazivanja Skupštine održavana su konferencija klubova između pojedinih klubova vođeni su pregovori za sporazuman izbor stalnih skupštinskih odbora.

Na sjednicu su došli svi ministri, osim dra Spahie, koji se vraća iz Pariza. Ulas dra Stojadinovića podržavaju članovi Srpske narodne i političke stranke. »Općizacije je sutijala u manifestaciju svojih političkih. Pošto je pročitao zapisnik predajed ministrić dr. Čirić da je riješiti ministru dra Stojadinoviću, koji je pročitao ukaz Kraljevske namještanstva:

U ime Njg. Velikostana Petra II. po ministru državlj. i volji naroda Kralja Jugoslavlje Mi Kraljevski namještanik na predlog našeg predstelnika vladi i ministara vanjskih poslova, a na osnovu čl. 82 ustava i po saualuznu ministarskog savjeta riješili smo i riješavamo da se sjednice Narodne skupštine sazivane u rodovan sazivu 20. i 21. novembra 1935. godine, održavaju u Beogradu, 1935. čitajemo ovog ukaza. Predsjednik vladi i ministar vanjskih poslova neka izvrši ovaj ukaz.

6. novembra 1935. u Beogradu. — Pavle, v. r. — Dr. Stanković, v. r. — Dr. Perović, v. r.

Čitanje ukaza popratili su narodni poslanici klicanjem »vivo Kralju! Po pročitanoj ukazu predstelnik Čirić predložio je da se iduća sjednica održi u srijedu, 18. novembra u 9 sati prije podne. Odlučeno je: izbor verifikacionog, administrativnog, 4-munetnog, finansijskog i odbora za smotbe i šalbe. Finansijski odbor imena 31, a ostali po 21 člana. Brijaju se proporcionalno.

Nakon toga je održana sjednica sedma, u kojoj je dra Stojadinović pročitao analizu političke situacije, sesije, izbor stalnih odbora u sastavu odbora se sutra u 4 sata podijeli po dne.

Pro demo sua

(POZABAVIMO SE O SEBL)

Nas muslimana u Bosni i Hercegovini nema mnogo. Jedno 5 posto jugoslavenskog pučanstva otpada na nas. Broj čitalacki muslimanske publike je poeve nezmatan. Jedva par hiljada muslimana može doći u obzir kao neka čitalacka publika. I ti ih različe od ostalih muslimana, da razvijenio svoju štampu. Čitava naša muslimanska štampa sastoji se iz 2—8 mjesečne književne revije i »Islamskog Glasas kao jedinog tjednika koji ima širi djelokrug i u on teško izlazi na kraj. No i to koliko imamo svoje štampare moglo bi zadovoljiti naše potrebe, kada bi isti odgovarali interesu svoga zadatka. Zadatak naše štampe je prije svega da ističe i čuva naš islamski individualitet koji je potreban ne samo radi nas, nego i radi naše nacionalne historije u kojoj su muslimani imali poseban zadatak. Ostali politički i drugi zadatci zadovoljiti i nemuslimanskima štampa.

Sve povremene muslimanske publikacije najviše oskudjeljuju u saradnicima čije rodove ne mogu da honoriraju. Mi muslimani nemamo dovoljno javnih radnika, koji bi bili voljni da se u Beogradu, Zagrebu i drugim gradovima dobro svedu zajednice. Naša intelligenzija i svijet je zauzeta dnevnim i sitnim brigama svojih tako, da joj ne preostaje vremena da se bavi sa nekim višim ideama, koji prevazilaze usku egoistički okvir. U današnje doba Ulemane kulturne i znanstvene misli, koji su se u prošlosti, t. j. kada se njeguje kult materije, a zanemaruje kult duha, u današnje generacije imaju toliko mnogo zabava, raznoda i športskih igara, da nemogu ni dopjetati da misle svojom glavom i time razvijaju umne snage svoje.

Oni koji su pokrenuli »Islamski Glasas svoje otprilike tako misle: vidu, da kada su oni izabrali odlučiti se taj pothvat jasno je da nisu bili vođeni nekim sebičnim motivima koliko plemenitim pobudama za opće muslimansko dobro. Glavni urednik »Islamskog Glasas poznat je kao dobar musliman i agilan prosvijetli radnik. On

u listu zastupa jedan umjeren liberalno konzervativan amijer i po prirodi svoja zvanja pretežno djeluje u moralno-etičkom pravcu. Ja saradjujem Glasu u jednoj rubrici »Islamskog Glasas i isposredno glavnog urednika na socijalno-političkom području. Ne pišem nikad ništa iz ličnog. Mojim sam ponekad i preporučiti za one koji nemaju strpljenja za obilne i znatne rasprave, ali je to i prekratko za one koji bi željeli da se temeljitije upoznaju sa problemima koje obrađujem. Mi često puta neke važne stvari izostavljamo, ali to je zbog toga što opet moramo razneštati tako da ne bi postali dosadni i suhoparni. U socijalnom životu nama su potrebna politička znanja koliko stručna i moralno-etična u individualnom.

Ja sam poznat kao najradikalnijim reformama sikon čovjek. Mnogi, koji pomažu pobijiti glavne urednike, misle, da su, kada kažu, naša dvojica, moramo raditi skupa u jednom listu koji je izrazito konfesionalan. To dolazi od toga, što je »Islamski Glasas nezavisan list, što je on proširen među onima kojima treba posvetiti najviše pažnje i najzad od toga što smo obje politički neodoljivi i prošli idealizam po nam radimo samo za to da koristimo svoje želimo od naše javnosti jeste jednako priznanje da smo iskreni i da radimo samo za tvo da koristimo svoj zajednici i ako nas lista nije nišim zadula, pa da ojejtimo ono moralno zadovoljstvo čiste i umrene savjesti koje lista slijedi. S tim mi pružam primjer da pripadnici i vjerske i laičke inteligencije mogu raditi zajedno uz izvane uslove i strogu podjelu rada kada jedni drugima ne smetaju. Tu saradnju mi ćemo produžiti i dalje ako »Islamski Glasas ostane na svojoj ideološkoj liniji i ako ne zataji »Jugoslavensku toleranciju i idealizam među njegovim glavnim saradnicima.

Ovaklo riječi bilo je potrebno da se kaže i drugi intimijeg poznavstva između onih, koji saraduju u »Islamskom Glasu i onih koji ga čitaju.

Mi smo svjesni, da »Islamski Glasas sa svojim današnjim radom ne može zadovoljiti sve naše potrebe i zahtjeve koji se na njega stavljaju. Prije svega to mu ne dopuštaju materijalna sredstva sa kojima raspolaže. List je upuen isključivo na svoje pretpatnike i njihove pretpatke. Pretpatnici na nena dovoljno a među njima i kod nas, gdje su rijetki takvi, koji bi blagovremeno podržavali svoje pretpatke. S drugih strana list nema apsolutno nikakvih prihoda. Sini privednici, muslimanski svijet nema smisla za oglašjavanje da bi list iz toga mogao oprijeti neku korist. Zbog toga dešava se da list zataji i u takvoj situaciji na nemogu pokriti najnužnije tehničko administrativne troškove svoje. Ako se uzme u obzir da na samom teritoriju sarajevskog Ulema medžlisa postoje 55 sresko-vakufska povjerenstva te 300 organiziranih džematskih medžlisa, a u svakom islamskom i imamlinskom matšarima na čelu su ljudi, koji imaju važnosti kulturno-prosvjetne i socijalno-političke misije koje bi mogao vršiti ovaj jedini muslimanski list, kada bi mu svaki u svojoj sredini našao po 10 redovitih pretpatnika i time bi mogao i na vrijeme dostaviti po 50 dinara, a u slučaju potrebe i po 100, za trenutno za ovako mizerano stanje naše neznatne muslimanske štampe, treba pripisati našoj cijeloj javnosti zajednici.

Materijalne oskudice održavaju se i na moralnoj opremi »Islamskog Glasas. Njegova izvještajacka služba nije dovoljno razvijena i ona nemogu saradnicima svojim list nema stručnjaka koji bi sa svojim naučnim radovima redovito ispunjavali njegove stupce naročito iz privrednog područja pa time obogatali štivo. »Islamski Glasas je list svih muslimana pa u njemu mora biti i mjesta svaki rad, koji je obiljan i zanimljiv za musliman. O krupnim problemima muslimaninim trebalo bi dopustiti i diskusiju ali u naučnom smislu i etimom tonu koji isključuje sterilan polemiku i lične zavedice.

E. Bulbulović.

Bačke koje u Trebinju*)

Čitajući članak u »Novom Bebarsu«, iz posljednjih dana boravka muslimana u Apatinje od našeg poznatog pisca g. H. Mehmeda Handića, mnogo sam razmišljao o sadržaju toga članka. Naravno i onim odlomcima, koji se odnose na inkvizitori i muslimanima postupali kao u muslimanima trebaju paziti na svoja vanjska. Stešene predložile potakne u me da razmišljam o našim prilikama i da se na ovome mjestu osvrnem na jednu salovu pojavu koji treba da obilno shvati ovakim muslimanim, koji hoće i tebi svoje dijete odvesti u Trebinju, ali ga u prirodi muslimanom u pravom smislu i da riješi, stavljajući vanjska muslimanima obiljege. Govor je o kapama sa strehom koje prisilno nose daki muslimani trebinjske gimnazije.

Činjenica svakako neprijatna, kada se mirno posmatra, gledajući kao se ruše tradicije i osjećaji muslimanima. Činjenica je još neprijatnija, kada se apsolutno sigurno zna, da je u tom Trebinju savršeno iznimna, mmo sva ostala mjesta Bosne i Hercegovine. U ovim gimnazijama Herceg-Bosne — osim trebinjske — daki muslimani jednako nose fesove kao tradicionalni nošnju djece i odeva, koji im daje muslimanske obiljege i ispoljava njihovu vanjsku pripadnost islamskoj zajednici. Nika ne pomišlja, da od tog svjetlo pisanje i stavljajući, da daki muslimani nose fesove. Islamacka omladina kao i njihove inovertne kolege, koji pohađaju trebinjsku gimnaziju, nose kape sa strehom, mjesto fesova na kojima im se zabranjuje dolazak u školu. To izaziva negodovanje kod svakog čestitog muslimana, koji teži i ima osjećaj da svojoj školi i svojoj zajednici. S tim mi pružam principu nedostiživog Islama. Bački rodoljubi i svi iskreni muslimani bili su uvjereni, da će se povesti obilna radnja i digniti glas u obranu islamskih tradicija od strane poštenih vjerskih vlasti. Nastojanja su ispoljena, ali nisu imala uspjeha, jer mjerodavci to savršeno nisu posmatrali, neretodo i tome ni razmišljajući o tome, da su izvanjski zahvati, da se iz kulturnog života izmisljuju sve stvari, koje bi u narodne masne mogie unijeti nemir i nesporazok. Nole nije daciha koje nije nikakva ni državna ni odgojna potreba, pa da bi se moralo do krajnjih konsekvencija instruirati na tome. Naprotiv, ovi su vrlo lako odgojno izmislili, kao treba u interesu pravilnog odgoja omladine iz škole potpuno. Isetina je da se školici disciplinirani propisi moraju poštovati, ali je istina i to da se isključiti stvoreni po svoj pojedinac ne bi smjeli pretežiti na dake muslimane protiv njihovih tradicija, kao sveti amneta evakog napredna čovjeka.

Ove reke upućujemo na adresu goštanika trebinjske gimnazije i javno ih pitamo, na temelju kojeg propisa ne dovlađuju islamskoj omladini nositi fesove. Molimo ih da uvide kakve odgojne greške kod islamske omladine nastaju nepotrebnim prisiljavanjem islamske omladine da nose kape kape. Mi muslimani, u ovom slučaju, niti niko nije kompetentan da nareduje stvoriti, koje se kose sa vjerskim propisima i tradicijama kada se ti vjerski propisi i njihovo vršenje zaštićeni i pozitivnim državnim zakonima.

Zašto mjerodavci o ovom pitanju nijesu došli pred obilnu radnju.

Fesovi, ovi redovi, rodoljubi mi samo plemosite i dobroznajne pobude. Ovih rečenica nije vrha ispravne i namjane kap vrjednije kao koga. Brijaju me da upozorim nastavnici svih trebinjske gimnazije na jednu pojavu koje muslimane vjeruje kao građane svoje državne zajednice. Mjerodavci molimo i u ovoj tražimo, da muslimani, koji su u ovoj gimnaziji, daki tradicija i da se iskreno i u puz islamske vjere poradi na tome, da erodoljubićka islamska omladina u Trebinju za vrijeme školske godine nosi fesove kao i njihova islamska braća po svim drugim školama. Ovi zahtjevi su ujedno i zahtjevi apsolutne vjere trebinjskih muslimana, koji su isara njihove slobodne volje.

Trebinje.

*) Ovi članak bio su: Izl. Sr. došlo je iz Trebinja sa 30—40 potpisna najuglednijih muslimana grada Trebinja.

VISOKO.

Ovdje je 11. novembra obavljeno vjenčanje simpatične grice Ajsie Durajlić, kćerke rahm. Mujezina, pojednaka iz Virokog i g. Safveta Vražića iz knjigovodno uredništva tvornice kola i čobana. — Mladencima čestitamo i želimo svaku sreću u braku!

Halifa Hazreti Ebu-Bekir

(Nastavak)

Ebu-Bekir je svakom vojskovođi posloao po jedan primjerak mirovnog ugovora i dekreta kojim se zaječaje potpuna aloboda života i imetka svakome ko se povrati i prizna nad sobom vlast islamske države. Ovaj je ugovor glasio: Ebu-Bekir halifa Božijeg Poslanika do tomu i tomu kada je poslao u borbu protiv onih koji su se odmetnuli od Islama. Ovom obavezom mu naređuje da se u svom ratu, da Boga koji kolikogod mu je to moguće bilo javno ili tajno. Naređuje mu da bude ustrajan u Božijem poslu i u borbi sa onima koji su se okrenuli od Boga i odmetnuli se od Islama bježeći pod zaštitu i okriple šejtanovu. Praveći ih da pištupe u krilo Islama, ga ako se odazovu, ostavljajući ih na miru, a ako se ne odazovu štupije a njima u borbu i borbe sve dok ih ne upokori. Lavijestice ih o tome što je njegova a što njihova dužnost. Uzeći im ono što im moraju dati a dati će im što njima pripada. Neće prema njima imati obzira niš da muslimanima smetati i odvraćati ih da se bore sa svojim neprijateljima. Ko se odazove Božijoj stvari i to očituje pri nego dode k halifi halifina sa svojim zavjerenicima, pomoći će ga. Božije se samo povrati onih, koji Boga ne vjeruju i ne priznaju ono što je od Boga objavljeno. Ako se odazovu poslozu treba da ga prijme i a njime se bori gdje god ga stigme. Ni od koga ne smije ništa drugo primati osim priznavanja Islama i izvršavanja njegovih odredaba. Ko se odazove neka od njega primi Islam, a ko se ne odazove neka se protiv njega avim ratnim sredstvima. Razdijeliti od njega svu dobru svoje borbe osim jedne petine koju će državnog kaasi poslati. Dalje se u ovoj obavijesti naređuje zapovjednicima da postupaju blago sa muslimanima, sa onima koji na novo prihvate Islam i da svojim postupkom prihvate svijet k malbi.

Tulejha i Malik-bin-Nuvejre.

Tulejha je pripadao plemenu Benu-Esed. Samoznao je da se Božij Poslanik razbio pošto se povratio sa Opresnog hadisa. Oduči da se počne izdati za poslanika među pripadnicima svoga plemena Benu-Esed, da se i on tako domogao alave i moći, koji su imali Kurejševih među Arapima. Potvao je svoje suplemenke, koji su mu se dijomitno odazvali. Odučavalo mu se i plemo Tajj koje je bilo u savezništvo sa plemenom Benu-Esed. Njima pištupe i plemo Gatafan koji nisu nekih odvika. Tajjha je bio postavio svoj vojnički logor u Bizahu. To je voda, koja je pripadala plemenu Tajj u Nedždu. U Medini je

tada boravio Adij-bin-Hatim iz plemena Tajj, koji je spadao među najodličnije ljude plemena. Tražio je od Ebu-Bekira da ode među svoje suplemenke, što mu je Ebu-Bekir i dozevolio. On se i njima stupio u borbu u metstu avanosa Zureuti-Garib. Oni mu rekohše: Dolazi vojska Halidova. Obrani nas od njega, dok mi mogme izbaviti naše, koji se nalaze u Bizahiji, jer ako se budemo protivili Tulejhih do se naši ljudi nalaze u njegovom logoru, on se ih pobiti ili ih ih ostaviti kao taoca. Adij je izasao u susret Halidu i rekao mu: Čekaj me tri dana da ti sakupim pet stotina vojnika da sa njima udarimo sa Božijeg neprijatelja. Halid tak i učinio. Adij se povrati svojim suplemenicima i poruči po svoju braću, koja su se nalazila u Tulejhinom logoru u Bizahiji. Oni dode iz Bizeha kao pomoć svojim suplemenicima i ponovno prime Islam. Adij se povrati Halidu i izvijestio ga šta je učinio. Isto tako učini i sa Džadžidom, te tako muslimanski vojski pristupi hiljadu vojnih boraca. Halid krene prema Bizahiji gdje se obje vojske žestoko potuku. Kad je Ujje-n-Bin-Hin osjetio slabljenje odmetničkih snaga dode u Tulejhih koji se bio zamotao u svoje odijelo i kaše mu: Vidis li, šta se s nama zbiva, hoće li ti Zunn-un doći sa kakvom pomoći? Tulejha odgovori da je došao i rečne mu: Čeka te tešak dan, koji ti nije prvi u životu ali će ti biti zadnji, pretrče te teška nesreća i događaji, koga nećeš nikada zaboraviti. Ujjeine mu odgovori: Vidim, Bogami, da će te snaći velika nesreća koju nećeš nikada zaboraviti. O sinovi plemena Fezare, o sinovi lahilova. Ujjeine ostavi sa svojim suplemenicima vojsku Tulejhinu, koja bude razbijena i poražena. Tulejha pobjegne i kasnije se povrati u Medinu kao musliman. Tade mu Omer rečne: »Ti si legao na Boga, kada si rekao da ti je posloao odavaj. Bog se upravo na tebi isao zato spominju te Boga i Kijanjate. Najmak spavakojite valja od varerika. On mu odgovori: »To su smutnje ajevstava, koje je avo Islam porušio. Nemojte me takim stvarima aramitice. Omer je na to ustao.

(Nastavak č. 6.)

Za našu djecu

Lav, lisica i vuk

Priča se, kako je jednom prilikom bio malo lav, te su ga posjetile u tom stanju sve grabeljavice izuzev same lisice. To je vuk primijetio, pa se reče ti lavu, a ovaj mu radi toga naredi, da mu javi, kada bude lisica došla. Kada je ipak lisica našla dođu, vuk to javi lavu a ovaj je zapitao: — Gdje si bila vjerolomice?

— Ona mu na to odgovori: — Čula sam, da si bolestan, pa sam ih bila tražiti lijeke. — Pa jesi li našla? — zapita je lav. — Nijesam, ali sam čula, da ima u petnoj žili vuk jedan dragulj, kao lijeke tvojoj bolesti.

Čim je to lav čuo, okrene se prema vuku i istoga časa udari šapom po nozi vuka tako, da mu je svu nogu prokrvavo. Lisica se u taj čas polako lavu i sama podo svojim putem. Do malo izlaga toga dode istim putem i vuk, te kada su se u putu negdje susreli, rečne lisica vuku: — Drugi puta, kada budeš sjedio sa velikim ličnostima, pazi šta ćeš govoriti, jer su njima, koja zauzimaju veliki ljudski vezana za povjerenje.

Pouka: Iz ove priče se može jasno viditi, da čovjek treba uvijek, da bude pažljiv i odmjenar u svom govoru u društvu, a naročito ako se nalazi u društvu većih i jačih od njega. Z...

Ko je musliman

Nije muslimin koji dvore Umijljeno gradi,

Musliman je ko za Islam Danju, noću, radi

Nije muslimin mračnjak, koji Prezre kulturu,

Musliman je ko razgorni Prašnu i buru —

Nije muslimin ko pohlepno Za bogatstvom ljudi, Nj alutajući lauk vapaj, Enamizirajući ljudi,

Onako kako bi htjela, Preslabo su riječi moje.

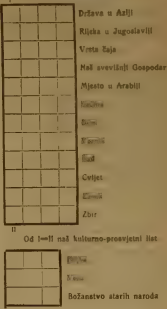
Gdje su perla umjetnika, Da opštu vjeru spasa I Božiju Velimu?

Nema, nema takvih perla, Jer ljepota svetle vjere I Božija Velicina

Ne mogu se opisati.

Samo ovo mogu reći Muslimanskim sestricama, I dobroj lalanskoj braći Ovo što ih vodi aredi.

Skrizaljke

I okomito i vodoravno lici riječi. Rijedjati Tamburija.

Ko prvi riječi ovu skrizaljku za nagradu će dobiti besplatno za jedan mjesec dana »Islamski Glas«. U sljedećem broju objavljive im onoga, ko bude prvi riješio ovu skrizaljku.

Nije muslimin čovjek, koji Samo za se živi, Musliman je onaj, čijem Djelu svijet se divi.

Nije muslimin, koji nosi Bradu, turban bijeli A u duži alobu krije I prezire dijeli —

Musliman je onaj, koji S ponosom se kroči, Dokazujući da nijedi Vjeru spasa, areći!

Džemila hanumica Zekić.

Kogod želi da postigne Velikana savršenstva, Neka slijedi vjeru spasa, Mudrosti i blaženstva.

Ko god želi da u raju Kevers i Selselbi pije — Nikom viš do Allahu Kljanjati se ne smije!

Džemila hanumica Zekić.

Tko oglašuje taj napreduje!

H. Dž. Čaušević:

Džafarova parnica

Toga jutra dode u kancelariju odvjetnika N. P. jedan tridesetgodinji seljak, u pohabanom odijelu i sa ogromnim štamom u rukama.

Dobro jutro, pozdravi on, zatvarajući za sobom vrata. Odvjetnik N. P. je sjedio za stolom i prebirao po nekim aktima. Na pozdrav doljakaov pozdravio je male zelene oči, a zatim ljubaznim glasom odzvonilo: —

— Dobro jutro, dobro jutro Džafere. Ovakle ti u ovo doba? Kako si? Sjedi, sjedi...

Obasut sa toliko pitanja seljak jedva umjedge da sjedne na pokazatu mu stolicu.

— Je pa koje te dobro opto meni dovodi u ovakav odvjetnik. Glavni pretres još nije održan.

— Ma eto dođo gospodine advokate da vas zamolim, da pohitite sa tim, jer meni valja već početi orati, a ni para više nemam...

— Dobro, dobro Džafere, ali to ne ide tako brzo. Ti tuziš svoja amidičja, a ja sam dobio da je poslije smrti tvoje oca, prisvojio jeba tvoju njivu, zvu nu »Ravna«, pod izgovorom da su

je tvoj otac za njeno poklonio. A to mi moramo sada dokazati da nije istina, jer Rasim ima i svjedoke.

— Tako je g. advokate. On je na njivu na silu prisvojio, a ja se smijem zakleti da sa njegovi svjedoci istina.

— Ja i tako mislim, nastavi odvjetnik, a to ćemo i dokazati. Tebi se mora tvoja njiva povratiti. Samo tu će trebati još novaca...

Na je riječi Džafere podize oči prema odvjetniku i jedva progovori: — Ja više nemam ni dinara. I prošli put sam vam potpisao onu obligaciju...

— Ništa to nije Džafere, prekida ga odvjetnik. Ti ćeš meni opto potpisati obligaciju, pa ako Bog da tamo nećeš, uzeš čel to ti isplati.

Rekavši to odvjetnik ispu novu obligaciju, koju Džafere držihavom rukom potpisao.

— A sada moles bezbrinilo id, pretres će biti održan za dva-tri dana.

Džafere u svoje debeli štap, pozdravi se sa odvjetnikom i ode.

Prošli su dani, a pretres se nije održavao. Džafere je često dolazio odvjetniku, pitao ga, savjetovao se s njim, a rezultat svega toga bio je uvijek isti: potpisivanje nove obligacije.

Obligacije su se slagale u odvjetničko-vu stolu, a dug je sve više rastao. Visoke kamate činile su svoje.

Naposljetku dode i pretres. Džafere je izgubio parnicu, jer je sud na temelju Rasimovih svjedoka pronašao da je zemlja zaista njemu poklonjena.

To Džafera porazi. Plakao je, zaklinjao se da je zemlja njegova, ali mu ništa ne pomoglo. Sud je rekao svoj.

Slomljen i poražen od jedva dode u selo. Čim stisne kući, nemotno se arusi na postelju. Zena i djeca sakupile se oko njega, on ih pogleda i goroko zaplaka.

Prošli su dani. U selu je tekao život avojim pređašnjim tokom. Džafere avretna parnica još davno je zaboravljena. I žene su je već prestale komentirati. Svijet je brzo zaboravio taj avkidniji događaj, samo nesretni Džafere nije. Prolašće avaki dan pored svoje olete njive, on se nije mogao sudržati a da ne pusti suze.

U svojoj nesreći Džafere nije ni opazio kako vrijeme teči. Njegov dug odvjetniku N. P. nije mu ni na um padao, kod jednog dana debi obavijest da mu je rok isplate istekao, i da će

mu uskoro za utjerivanje duga prodati njegovu imanje.

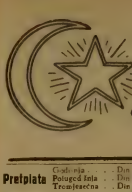
Tako i bi. Kroz nekoliko dana dođoše u selo gospoda iz grada, obično prodaju, i za nepuna četiri sata Džafere bi lišen svoje imovine.

Tesko bi liho opisati bol i patnju, koju je trpio nesretni čovjek u momentu, kad je morao da gleda kako njegove imovine nestaju, kako priča u tuđe ruke, kako odvjetnik alase novac u svoj debeli budžet, i kako tužno čulo njegova djeca.

Prodaja je završena. Gospoda iz grada optovovale, a na ulici bez krova nad glavom ostade Džafere i njegova porodica.

Sutradan se selom kao munja protnese glas, da je Džafere pohjega od svojih i da ga je nestalo...

Prošle su godine. Jednoga dana prolazi jedan pokraj zaroda za umobolne i pogledaš slabog u dvorište, u kom se je nalazio mnogo bolesnika. Pogled mi se zaustavi na jednom usamljenom čovjeku, bolje reći kastratu, koji je sjedio pokraj ograde i nešto tražio po zemlji. Najednput on skoči, pa se okrenu prema, iskriču svoja usta u osmeh i skakutajući se udalji. Tad ga pomahdo. To je bio — Džafere...

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Godišina : Din.
Pretplopla : Polugodišnja : Din.
Trimestra : Din.

Uredništvo i uprava: Kundurđiluk ulica broj 22/1.

God. I. Pretplopla za mjesec: Godišnje Din. 26. novembra 1935. Sarajevo 26. šabana 1353.

ISLAMSKI GLAS
MOSLIMSKIH VOJVOĐASTVA
MOSLIMSKIH VOJVOĐASTVA

Izlazi svakog petka

Rukopisi se primaju do utorka o ponedjeljak Br. 8.

Spasenje pravovjernika

Eteizku bil-ahi

Kad eflehal-mumun-ellezine
hum fil mlatihim hadim

Kuren-kerin.

Svemogući Allah nam u Kuranu kaže: "Spasiti su se pravovjernici koji su skrušeni i ponizni kad klanjaju i izbjegavaju da besposlene i nevjerne riječi govore — koji žekati daju — koji se čuvaju da sablasu ne počinu — samo sa svojim braćim drugovima ili s ljudima njihovih vlasti — pripada koji u dodir dolaze, jer to neće prekora izazvati — koji drukčije radi prekoraju što je dozvoljeno — koji čuvaju poverljive stvari i daju obznanu — koji molitve na vrijeme izvršavaju. To su naša najslavnija koja će naslijeđiti velika raskva naselja u kojima će vječno boraviti.

Čednost i skromnost moraju biti odlike svakog dobrog i istinskog pravovjernika. To su vrline koje moraju da se duboko usjeku u ljudsku dušu. Što tim vrlinama čovjek se u životu jako smišta i razne stvari i zapreke sa lakomom savlada. Sa ovim vrlinama čovjek u zajednici svojoj postizava pravo mjesto, sa ovim vrlinama aliha čedo. Zato nam Svemogući Allah kaže da će se spasiti pravovjernici koji su u svojim molitvama čedni, skrušeni i ponizni. Kad čovjek stupa pred Velikost Svemogućeg Allaha u njegovoj duši mora da nestane svega onoga, što bi moglo pomutiti mir i spokojstvo duše. U molitvi — namazu — skrušenost i čednost su od glavnih vrline koje se u tom velikom djelu moraju ispoljavati. Čovjek koji čedno i skrušeno dnevno pet puta stupa pred Velikost Božje izlazi iz svoje duše srev trgovca obolasti i samoljublja, koji su najvjeći neprijatelji mira i spokojstva duše ljudske. Čovjek koji umije savladati strasti svoje koji iz duše ispuca sve poroke opasne obolosti i granovitosti, postaje jedna velika sila koja može doći i blagostanju. Zato čovjek trajno mora vježbati svoju dušu da duboko u njoj ukorijen životne čednosti, skromnosti i poniznosti.

Ozbilžnost u životu i radu su glavne osobine svakog vjernika koji hoće u životu biti plodnim i korisnim. Ozbilžnost i odinženstvo čvaka su osnovno svojstvo čovjeka koje čovjek ne smije dozvoliti da mu se uniči. Svemogući Allah je čovjeka na zemlji stvorio da izvrši visoki zadatak, a taj zadatak može čovjek samo izvršiti ako je u svom životu i radu kodmen i ozbiljan. Pravom vjerniku se ne dozvoljava da govori kojekakve besposlice i neozbiljne stvari. Musliman mora biti shvatiti kako najveće zblju i stvarnost u on tamo mora svoje držanje uvesti. Svemogući Allah nam kaže da se spasio onaj pravovjernik koji se kloni i izbjegava da govori besposlene i nevjerne riječi.

Čovjek je društveno biće. Samo u zajednici čovjek može zadovoljiti svoje potrebe. Zato se ljudi u zajednici moraju međusobno pomagati. Blied-mu treba pomoći. Sirovaštvo je zajednice treba trijebiti i uklanjati. Musliman mora nastojati da siromaštvo, to najveće zlo za koje Božiji Poslanik kaže da je gotovo nevjerojat, iz zajednice uklanja.

Dokazi su svih muslimana, koji se Veliki Božiji Pravda da prihvaćaju najveću borbu protiv toga najvećeg zla i neprijatelja čovječanstva. Muslimani se moraju međusobno pomagati i slabim pomoću ukazivati, jer ako skrušeni i bijedni budu pomognuti, ako se zadovolje njihove životne potrebe u ljudskoj zajednici će nestati potresa. U društvu će zavladati mir i spokojstvo, a to je uslov da svi ljudi mogu sve svoje snage upotrijebiti u podizanju svojih moralnih i društvenih vrednota. Zato nam Svemogući Allah kaže da se u spasiti pravovjernici koji žekati dijele i izvršavaju tu veliku Božiju zapovijed, kojom se u nemi sreća, mir i spokojstvo u muslimansku zajednicu.

Čudnodan život čvaka čovjeka od teško žaluda. Čovjek mora da se čuva životinjskih strasti i nagona i ne smije da podlegne tim opasnim nagonima. Čovjek je savršeno zemaljsko biće i njegov život mora biti savršen. Kako je čovjek dužan izvršiti svoje dostojanstvo duša je darati i dostojanstvo drugoga. Strasti i pohote ti životinjski nagoni u ljudskom tijelu dovode čovjeka u opasnost i teško iskušaju da povrijedi dostojanstvo žene, koja je kao najveći amanet predana čovjeku da je čuva i poštuje. Brak je osnov društvenoga života. U braku čovjek treba da izvršuje uslove po kojima bi se život zajednice a što savršeni i čudnodan oblik razvijao. Čovjek nesmije posegnuti da zadovolji nagona svoje strasti na način koji će povrijediti dostojanstvo žene. Zato nam Svemogući Allah kaže, i zapovijeda nam da bračnu vezu kao najveću svetinju čuvamo, jer je ona temelj društvene sreće i društvenog blagostanja. Allah kaže da on koji drukčije radi teško griješi i čine grih koji se ne oprašta.

U zajednici mora vladati povjerenje, sloga i ljubav. Bez međusobnog povjerenja i ljubavi u zajednici ne može biti prave slege. Pravovjernici su dužni u zajednici razvijati slogu i čvrsto se jedan uz drugoga vezati. Moraju jedan prema drugome biti povjerljivi. Nepovjerenje među ljudima može teško podijeliti za zdrav društveni život. Allah kaže da, ko će da su pravovjernici i pravi muslimani, mi samo oni koji u međusobno poverenje i žive, koji poverjene stvari čuvaju i dade obavješ upinjavaju.

Ustrajnost dovodi čovjeka do uspjeha i blagostanja. Ne smije nikada malokati. Musliman mora biti čvrst i biti bodar i spreman da podupne izvrši svoje dužnosti. Tažnost je odlike pravog i istinskog muslimana. U svim svojim radnjama musliman mora biti istovrstan.

Sa tažnošću musliman će sa lakomom postizati mnogo veće uspjeha nego li sa aljnjošću. Oni, koji je najveća sramota za svakog muslimana. Zato Svemogući Allah kaže, da su prvi vjernici koji redovito vrše svoje molitve, koji ni pos kolu sjele ne dostižu da jednu molitvu propuste. Kako je musliman dužan da tačno i uredno izvršava svoje molitve dužan je da i u svim ostalim poslovima bude uredan. Redovno izvršavanje molitva treba da u njemu probudi svijest da i druge poslove mora uredno vršiti.

Dakle, kako vidimo Svemogući Allah nam kaže da su prvi vjernici, koji će biti spašeni samo oni, koji se čvrsto pridržavaju navedenih Božijih

Privrednici na posao

sada je vrijeme ramazana.

Tek još nekoliko dana dijeli nas od vjerskih dana Ramazana šerifa, kada je pravi musliman najveće pozvan da čini dobra djela, da to više koristi svojoj okolini i svojoj zajednici. U ove mubarek dane mnogo haileri poslove obavlja svaki savjestan musliman, ti uslovi dani prava su prilika, da se počne na velikim djelima, da se započnu mnogi poslovi, koji izlasku mnogobrojne potrebe naše zajednice. To su potrebe velike i mnogobrojne. Malo ko među nama osjeća i uviđa svu zblju i svu težinu tih potreba kao mi privrednici, jer smo mi po prirodi našega poslovanja i našega rada u najuznem dodiru sa širokim narodnim slojevima, pa najviše i najtežijelije upoznajemo i najviše osjećamo potrebe svih ljudi i sami uviđamo to, i sam se svijet ponajviše obraća na nas za svakim i pogotovo materijalnu pomoć.

Međutim kada smo mi svjesni toga svoja poziva, mi moramo da sebi stavimo i jedno pitanje a tim u vezi da li smo mi ovakvi kakvi smo danas u stanju da udovoljimo tim velikim zahtjevima naše zajednice?

Kada o tomu razmišljamo, kada vidimo koje su to nevolje, ruku na srce i priznajemo si iskreno golo istinu u tomu onakovu slučaju je, pa ja vjerujem da nitko od nas neće anjeti da ostane skrušen ruku, nego će biti uvijek spreman da sa najvećom odlučnošću i najvećim elanom pristupi radu na našem napredku i progresu.

Ja ovjeme neka napominjati pojedine stvari koje bi se morale rješavati, jer mi ne to odvolio predseko, ali ču biti slobodan da prepovikim svima nama, da sada uz nastupajuće mubarek dane u svim svojim poslovima organizujemo sjeleja i to kućna, prijateljska sjeleja, jednom kod Mehmeda, drugi put kod Hasana i t. r. Mi sarajevski trgovci prije izvjesnoga vremena počeli smo sa takovim sjelejima i svaki koji je prisustvovao tim sastancima svjedok je, koliko je tu ljubavi i korisnih tema pretresano, o aljem se lupo razgovaralo, a tu se svakako stvaraju i potekli zaključci u pravcu rada na našem napredku.

Priznati moramo, da smo mi imali u nekim našim općim pothvatima i izvjesnih neuspjeha, pa možda se može reći i mnogo tih neuspjeha, ali to ne smije nas da omete u radu, mi moramo biti čvrsti i odlučni.

Zapovijedi. Ove prave i istinske vjernike čeka velika nagrada, kako na zemlji, tako i u zagrobnom životu. Allah kaže, da će oni naslijeđiti velika raskva naselja u kojima će vječno boraviti.

To će biti vječna i velika nagrada za prave vjernike koji su radili i silijedili zapovijedi Božje. Vršeći ove zapovijedi ispunili su svoj veliki čovjekanski poziv i radu nam se ni da ne oduzemo svako pravo i najvjerljivije izvršavaju, jer to služi našoj sreći i našem dobru.

ramo u radu ići kroz borbu do uspjeha. I upravo ovaj momenat je nas sarajevske trgovce prišlo, da mi kao muslimani, bez ikakve buke i reklame, sastajemo se skromno i prijateljski, ne dajući nikakav službeni karakter ovim našim sastancima. I danas već nakon par takovih sastanaka u izvjesnim pravcima se zapada dobar plod toga našeg rada.

Neka mi je ovdje dozvoljeno napomenuti tek samo nekoliko dobrih strana na ovakvih sastancima:

Na ovakva sjelela daju različiti ljudi, raznih nazora i raznih mentaliteta. Pa kako smo mi svi obični smrtnici, nije ništa nenaravno da među nama dođe katkad i do izvjesnih razmimoilažanja, pa eventualno i do sukoba. Međutim, ova su sjelela dokazala, da se na tim sastancima ljudi počnu dragocije gledati, jer se vide na svim zajedničkom radu za dobro svih nas, pa dolaze do zaključaka, da njihovo dosadašnje držanje nije bilo ni lijepo, ni strogo islamsko. Čak tu su primjerci, da ljudi koji misle nijemu ni govorili tek sa drugim, na ovakovim se sa sastancima brataki izmislili.

U većim mjestima imade mnogo nas, koji se još lieno i ne poznajemo, nego li moguće jedni po čuvaju, a nije ni to rijetkost, da se tu sastanu ljudi, koji se nikada nijesu ni čuli. Ovi sastanci nas upoznavaju međusobno, a ovo međusobno upoznavanje doznosi nam velike koristi, koja postaje doleži do naročitooga izvršaja.

Pisnući ovim našim moćno prijatelje u provinciji, da organizuju ovakove sastanke, te da na istim poslojima do što bolje i što bribe se naša svijest razvija, da se međusobno upoznamo, a u tomu ćemo uspjehi najbolje, ako se i što češće sastajemo i o našim potrebama porazgovorimo.

Ahmed Mehinović.

Zašto se omladina udaljuje od Islama?

(malu odgovora Ljubić i Jidini).

Bilo je govora u islamskom Glazetu, o savršenoj muslimanskoj omladini. U tom islamu omladine je svaki musliman, koji je, a uprle nas ni spomenuti razlozi, našto je ona pala u tako nepovoljni položaj. Ja bih pokušao, kakim sam pokušao — da istom omladini po mom mišljenju, izvjesnih uzroka, zbog kojih je omladina pala u takav položaj i tako daleko od islama i udaljuje od islama. Nema namjeru nikog da napadam, a još manje da vrijeđam. Ako koga vrijeđaju njegove sopstvene riječi, na zdravlje mi. Sve ono što iziđe iz ovim malim članku, iznosim iz čistih misli i duboko i iskreno mišljenje, a ne govori i jedne riječi, koje bi se u nekoj od vjerskih lica našle, a za nekoj od nasiljanje i osramoćavanje naše linije i inteligencije, odnosno omladine. U nedovoljnom poverenju pažnje našoj omladini i njenom duhovnom razvoju od strane vjerskih predstavljanih organa. U ovom članku koristim samo istu omladinu ponaša se prema islamu i muslimanima i koda stoji, naposljetku i jednako kojeg naša vjerska faktori smatraju prema omladini.

Da bi se islam mogao održati i učvrstiti na tlu kršćanske Evrope, potrebna je savršena organizacija i zajednička saradnja ilima i inteligencije. Potrebno je, kad su zajednički vjeron vezani, da imadu i isti cilj, iste ideale i ista sredstva u borbi za samoodržanje. Trebali bi zajednički kucati, ruku pod ruku, jedan sa svakom drugi u fusu da podu u narod, da ga kulturno i ekonomski podizu, vjerski prosvjećuju i socijalno organizuju.

[illegible]

Evo jednog primjera između mnogih drugih slučajeva sličnih ili iznada i gorih. Jedan mo prijestelj sa osam razreda šeratske gimnazije tražio je intervenciju kod jednog muslimana, čijem medallisu na postavljenoj osmišljenom štampi "Jerusalimski muftija, na radnoj osnovi" Stoli u Sarajevu, Nizozemska, ovaj mu je obećao svetsko plemo. Mo prijatelj uzdajući se u ovog visokog službenika islamske vjerske zajednice, te u sarak, koji ne smije poreći ono što obeća, bio je spokojan i u nadi je čekao kao jednog dana dobiti dekret o postavljanju na jedno od nemogućih položaja.

Dani su i o namerjenosti na ha-
bera. Moj prijatelj, buduci je jako siroma-
šan, potpuno se od rancua odvojio i
potpore, a stalno vjersava u da, er-
jednoga dana biti koliko-toliko materijalno
sigurni, razumije se, kao kad mu dade obeta-
no namještjenje. Pošto se ta nada nije o-
stvarila, on je bio, kao i ja, u velikom
sumor. No, šta se desilo? Moj pri-
jatelj je dočuo od čovjeka, koji je na-
prikuke da stupi u bliz, doći na pomenuti
dijazon Ulema-medisa, da srok nepostav-
ljan za muslima odnosi vjerovjeka na
neke i tome što noma upražnjeni mu-
slimi u tome. Ili moj prijatelj ima dugu

lufe, koje su po mišljenju gospodina zaruk-
lufe, zabranjene nositi muslimanima i kao ta-
kav one ne može biti zapomen u službu
Islama. Zbog čudno nesumnjivo. Ja čisto
poznajem Islam, ali njegove nisam vidio i
kao prilikom da on svojim pristalicama za-
brazanje nošenje sulufa. Islam imao obil-
jiti stvari da o njima raspravljati, a ne ba-
da nekome brijati ili gaš sulufa. Na koncu
Islam je vjera savremena, koje ništa ne pre-
kire, razumije se ako se to ne kosi sa nje-
govim načelima, a što se pak tiče mode, u
tom ima prednost nad svim vjerama.

To je to je. Drugo mnogo vadanje je to
kakvo sad milijune ljudi mogu prijatelj o
gospodi surukljima. Da bi i to, a znanji, je
da vam dovedemo isključivo njegove riječi, to
je mi je prije dva dana rekao: »Da se u
Islam, to je gospodin Muhammed o. Pa
da, to je gospodin Muhammed o. Pa da, to
feosora za Seriatke gimnazije, sad bih na
tadmo šakir i krenao lede Isamu. Ne u
du, stidim se njihovih otinskih riječi, koji
su mi u ete uloženo o: uzvisenomu Isamu
Glamu nadu da će u redove odobrujajši
islamskih faktora doći ljudi, koji će Isamu
dati pravi isjezak, a obojati le njega uo
u. Ali, to je fantastično nezgodno prijepili-
šta i velike razlike između Isama i
Glasi? šta znače za Isamu ovakvi šakiri
? Da li se na ovaj način štiti Isamu li
protiv Isama? Da li ima prave gospodi
surukljia ili kogod drugi.

Da bi moja prvobitna opažanja potkrije-
pila što jačim činjenicama, iznudež još
jedan primjer.

U jednom od priustajavanja jednoga
velikog izlaskog manifestacija u Bosanjskoj
Krajinu - otvorenju danišnje - kao i obič-
no i ovom priklon došlo je, kao izaslanik
Reis-ul-islam i Ulema-medžlisa jedan mjesto-
ni vjernik službenik. Taj čovjek, u svojoj
avangardnoj danišnji je otišao, a da nije ni-
čim bio upoznat s prirodom i značenjem
prihvatka toga kraja, ni sa danišmatičkim
sistemom, i kamoli sa danišmatičkim. Pre-
ma se i narodom tak nekoliko riječi, koje su
sredinom otvorenja danišnje i b. danišnje. Po-
tom u danišnji je - dršao jepon čini-ma-
nifestaciju, a u drugu ruku, kao plodiva
Zaim, po programu danišmatičke danišnje.
Kada je do podrzki po jedne danišmatičke
inaze sin toga kraja i - nate čiti i -
kao gospodin vjernik je, nita - nje re-
ger, da jedne vjerničke sa nje - danišnje,
da jedne vjerničke sa nje - danišnje,
da jedne vjerničke sa nje - danišnje,

O, urvišena vjero isaknaka, vjero naših
pradjedova, ko te zastupne. Štiti. Jesu li ti

Zar ovo vodi prosvjetiti i nauci, zar ovakvi služi na čast islamu.

Bratće muslimani! Hoćete li i pored ovih žinjovica reći, da se omladina svojevolijski udalji od Islama? Kagod svjemo i svoje glave razmiali, doći će do zaključka, da pravda na našoj strani.

Pored tih uvreda, koje se omladini na-
nose, ona ipak na stvar ne gleda suvi-
shodno. Iz omladine pojedini i iznimni
ustajuju se kao upitni pretaustavici i
nam se čini velika nepravda. Neču tvrde
da među omladinom nema tipova, ali po-
navljaju, da su samo izmislili, na temelj
kojih se i ostali oslanjaju. Oni koji su
u stvari lakvi. Neka među vjernici pretaustavi
začu dublje među omladinu, neka među
vjernici djeluju, pa se tak omda ima
pravo da je omdaju. Vise, radi je deo
destina svapod na rade, a tek jedna des-
tina od ihadeta. Omladina je sklonu do-
biti što treba dobar voda, ne sa tesphio
i pustekoj, nego sa plematim rukom
dobrom dušom, čtvmom voljom i srcom,
omladina će sa najvećom ljubavju žrtvova-
ti sa izalom i sja za njegov napredak

Ovo što sam napisao, sve je u najboljoj namjeri. Ako ima kogod da se interesuje za ovu stvar, neobično ću mu zahvaliti, ali me kroz stube "Islamskog Glasaa" upotpis ili eventualno ispravi, ako sam gdje pogriješio.

Sarajevo, 18. XI. 1935.

[illegible]

Dnevnice ovrhovoditelja. Riječ o njemu ministar finansija odobreno da se privremenim poreznim ovrhovoditeljima kada vrše ovršnu naplatu poreza izvan sjedišta porezne uprave ima u ime putnih troškova priznati isplaćivati sado dnevnica od 20 dinara teret prihoda iz ovršnih troškova prodaje službenih formulara. Naloga da u ime kilometrine se ukida.

PODRUŽNICA KOZARSKIH RAD.

NIKA U BOS. KRUPI.

U Bosni i Hercegovini je održana skupština kozašara, prerađivačkih radnika, kojoj je osnovna podružnica radila ova struka. Kao delegat iz Bosne Luke bio je g. Mehmed Subašić, koji je u kratkom govoru izložio stan kozaških radnika i naglasio da je potrebno da se organizuju. Pročitao su i jednoglasno usvojena pravila društva pa se prešlo na izborove. Za predsjednika je izabran g. Mehmed Terzić za potpredsjednika Mujo Kalić za sekretara g. Jus Redžić za blagajnika Živko Radić koji nekoliko članova uruče.

PROŠLAVA LEJLEI MIRADŽA U
BILEĆI.

Na 24. oktobra ov. god. i u Bileću su silmari proslavili »Lejla Miradže« na do-
jan način.

Toga dana u 3 sata poslije podne, ovaj svečanost objavljena s pucanjem prang učenjem prigodnih salavata i ilahija mevlana.

Iza (džidje) namaza u Gradskoj džamiji koja je bila dupkom puna muslimana, učio je prigodno ašere muzejin Gradske i milje g. Murat Merdan, a za tim su školska djeca ulazila salavat i lahije. Poslije toga je džemateki imam Čamil ef. Arnaud održao predavanje o značaju "Lejlije radia", a iza toga je govorio o značaju i vakufnima merhum Gazi Husrevbege, najvećeg vakifa i dobrotvora bos. herc. muslimana, naglasivši da je ovo dan, kulturne manifestacije nas muslimana.

Iza predavanja djeca Gradske škole
proučila »Jasni šerife za dušu merhum
zi Husrevbega.

Prenočište »Kolobara«

Preporuča se gospodi iz provincije koji dolaze u Sarajevo. Sobe udobne, cijene umjerene.

Širite »ISLAMSKI GLAS«

PODLISTAK

Kur'an

(Nastavak.)

Nedostiznost ove najvećne i naj
veće Božje knjige, očituje se na
savršenoj duhovnosti, koja je izmije
nila oblik čitavog ovog svijeta i omo
nima malenom i neznanom i broju
Njegovoj zemlji i gospodari zemlje
Ovaj veliki kuranski dug omogući
je tim malom broju ljudi da sataču r
ku i kuranski dug podvrgne je nje
hovoj vlasti prijestolja najmoćnijih
svjetskih država staroga svijeta i o
te neznatne i do tog dana prezen
te i kuranski dug gospodaru i k
da najmoćnijih vladara i kraljeva
ko su ljudima vladali i čitavim
jetom drmal. Od njih je napravio
bracu andala, nepogrešiv Božjih b
dahnjuje (Bog) doh od svog dje
(Kurana) Svojim robcima, kojim

Bez sumnje je Kur'an rječit i pre njegovom rječitosti su zanimljivi i najveći i najbolji govornici. Tome su se divili i najveći pjesnici i predgovorom Jlepotom zapanjeni ostajali. Kur'an sadrži izdane nezadovoljne vrhunaravne mudrosti i filozofije njegovi prirodni propisi i norme priraju. prirodni zakoni koji se u njemu ističu magično djeluju. To je jedna istina koja je utvrđena tako čestim i jakim dokazima, koje nije moguće u stanju pobiti. Kur'an osvjetljava i traži od njega, da sve njegove pavode, odredbe i zapovijedi

pita i o njima se potpuno uvjeri. Kur'an ne pušta iz vida ni najajtniji ni najkrupniji pitanja, o svima razpravlja uvjerljivo i njegova su izlaganja nepobitna. Kur'an sa svojim propisima upućuje na pravu i istinsku stazu, on je sa svojim odredbama prava milost ljudima. Njegove pouke nose svjetlo u dušu čovjekovu i liječe je i spasavaju.

Ovo su visoka kuranska svojstva koja djeluju na razum, osjećaje i sklonosti ljudske. Ova kuranska svojstva čvrsto i jako djeluju na djelovanje nego što to može djelovati i najkruga sila najvećeg silnika na tijelo najvećeg bijednika sputan najstrašnijim okovima. To kuranski djeluje na čelo, na nos, na čovjeka, na prošlost, na budućnost, na sadašnje, "Duh djela činjenice, koji dopire i najkrvotvije kutije ljudske duše gdje nisu u stanju da prodru zrake najvišeg ljudskog govora, mudrosti i samnja. Dopire svojstva i instinto njegovih značenja i onamo, kuda mao i mašta ljudska nisu u stanju dopru. Ovu silinu njegovog uticaja nije u stanju zamisliti ni najbujni-

Ova duhovna snaga Kurana pomaže direktno u najkraćje zakutke i vlada svima osjećajima, pobuđuje i raspiruje najvještnije ljudske akcionosti, otvara i navlja čitavo ljudsko biće i metamorfizira ga. Daje svemu životi oblik i snagu, unosi novi život. Pogledajmo samo što je taj kuranski duh učinio Arapima. Prije njegova dolaska im je hiljade godina čamili u jednodnevnom nepokretnom stanju i ne pokazujući nikakve napore čitove energije, a sposobnosti. Kur'an ih je nadahnuo svojim visokim duhom pomoću kojeg su se im uzdizali donositi i zavoditi

svoje gospodstvo, rušeći tiraniju i
čovječnost. Taj čovječni postupak
koji je svima donosio pravdu, jed-
nost, bratstvo i slobodu doveo je
kriko njihove zemlje krajnjeg isto-
ka i krajinež zanada staroga svijeta.

[illegible]

U Kur'anu se ističe rješitost, poštenje, mudrost i blagovjernost. To pristiže iz duhovnosti Kur'ana, kašvačaju samo ljudi sposobni da pdr u ljepote jezika i njegova stila. Ai ako pogledamo dijete ili običnog prostog čovjeka, vidjećemo i kod n da Kur'an proizvodi naročiti doja utisak, pa makar se Kur'an i ne u lijepim glasom. I oni su u stanju shvatiti i razlikuju kuranski stil nekuranakog.

Ova duhovnost Kur'ana se ukazuje i onome ko poznaje njegov rječnik, ko ga ne poznaje. Ukazivanje kuranske duhovnosti onome ko poznaje arapski jezik je jasna stvar i ne treba je ni objašnjavati, ali kuranska duhovnost se ukazuje neaparu posljedica i utjecajima koje je Kur'an u svijetu, svijestima, prilikama,...

[illegible]

IZ ISLAMSKEG SVJETA:

Iz Egipta

Britansko-egipatski odnosi. — Reakcija Egipćana. — Tekak položaj. Britansko-egipatski odnosi u ovom trenutku su, Egipt se je našao, da će Velika Britanija izaci barem djelomično u susret zahtjevima za jaču afirmaciju egipatske nezavisnosti. Za uzvrat je Egipt bio spreman, da iskreno pomogne Veliku Britaniju u sporu sa Italijom. Osim krajnjeg namjere, Egipt je bio spreman, da se zadovolji sa relativno malim ustupcima. Tražili su u glavnom, da se ukinu kvotacije, da se poveća broj egipatskih stajaćih vojske i da se stvarno provodi konstitucija u Sudanu. S ovim zahtjevima se je bio složio i vođa Vafda, Nahaš paša, jer je mislio, da će postići kompromis s Englezima, zato je pomagao vladu Nesim paše, koji je primio vlast tek nakon što je dobio obećanje od vode egipatskih nacionalista, da će ga trpjeti na tom položaju.

Nekadašnji govor sir Samuela Horeau u Londonu, u kojem je izričito naglasio da Velika Britanija smatra, da sadašnja međunarodna situacija nije poželjna, da se mijenjaju prilike u Egiptu, izazvala je opći i žestok reakciju diljem cijele zemlje. Nisu protestirali samo nacionalisti. Bivši predsjednik vlade, Muhamed Mahmud paša, liberalni šef, odrazio je javni govor intenzivno da Egipt traži, da vladu sam sobom, te da je jedino lažan nastup član voljan surađivati sa Velikom Britanijom. Udalječio ovako odnosedno držanja liberala, koji su u prošlosti bili za suradnju s Londonom nacionalisti su morali naravno biti još odludniji, ako nisu htjeli izgubiti povjerenje široke narodne mase, koji nisu nerazpoloženi i nepovjerljivi prema Englezima. I vrhovno tijelo nacionalističke stranke Izvrsni odbor Vafda, sastao se pred predsjedništvo Nahaš paše, te se zaključilo da se više ne podupire vladu Nesim pašu nego su uslijedili četiri nemir u Kairu i Taati.

Hoće li sada Nesim paša povući posljedice, kako je prije tvrdio, da će učiniti, ako ga Vafda desvratu, vidičije se. Nesim paša je rodoljub. On stoji za nastavak nastava vlade tek nakon što je kralj ukinuo oktroirani ustav iz 1930. god. Htio je uspostaviti stari ustav iz 1923 godine, te se tvrdi da je to za dobro privolu i kralja Fuada. No Englezi ne bi se sa taj ustav postavili, barem ne sada, jer da Egiptu stoji demokratski režim, koji bi dobro došlo osobito nacionalistima, uz koje stoji velika većina Egipćana. Englezi se očito boje da bi za njihove interese u Egiptu bio opasan, da Vafda bude na vlasti. A to bi postalo tako ako bi proveli slobodni izbori. Do sada su Englezi u Egiptu uspijevali da uvijek jedan stran-

ku izigraju protiv druge. Nacionalisti ih čestopužaju, da su izrabljivali i da u svoje ciljeve, koje da su neometnuto odvajanje onakove politike, koja je njima konvencionalna. Iranski paša, bivši nadzoritelj kraljevih dobara, koga je kralj Fuad morao pod pritiskom britanskog visokog komesara u Egiptu odpuštiti s dužnosti položaja (isključeno ga je imenovao za poslanika u Bruxellesu i darovao mu 6000 funti), rekao je javno prije odlaska, da se Englezi upućuju u interne egipatske stvari, no da su sada na jednoj liniji kralj i narod. Ako bi dakle kruna i narod u Egiptu bili danas jednodušni otpor protiv britanske politike, Velika Britanija našla bi se pred velikim poteškoćama, što bi naravno većoma dobro došlo Italiji.

Prevo s francuskoj: Ahmed Prohić.

»Na kongresu evropskih muslimana«

Egipćanin Ali El-Gazali, direktor lista »La Tribune d'Orient«, koji izlazi u Ženevi na francuskom jeziku, i sekretar stalnog odbora obrazovanog na kongresu evropskih muslimana u Ženevi, napisao je u spomenutom listu članak pod gornjim naslovom, koji u prijevodu glasi:

Shodno onome kako smo već objavili, kongres evropskih muslimana otvoren je u Ženevi u salonima hotela »Viktorije« u četvrtak izjutra 12. septembra pod predsjedništvom Emir Seliba Arslana, predsjednika organizacionog odbora, koji je bio odmah jedan uspjeh za Islam uopće, a muslimane na evropskom kontinentu napose.

Klazu 70 lica je učestvovalo u radu kongresa, na kome je službeni jezik bio arapski, a svi su bili muslimani. Sjedećice su bile privatne. Učesnici kongresa su bili razliječeni u dvije kategorije: azijski ili afrički muslimani (Alžir, Tunis, Egipt, Sirija, Liban, Irak, Indija, Afganistan) koji žive u Evropi i muslimani podanici evropskih vladavina (Albanija, Albanija, Turska, Austrija, Mađarska, Poljska, Holandija, Italija, Velika Britanija, Švajcarska).

Poslije otvorenja kongresa po pred sjednici koji je zadležo nadzračnjaku dobrodošlicu muslimanima, Al- Uejni bin Halifa, imam pariske džamije proučio je nekoliko ajeta iz Kur'ana, koji su saslušani u tisu razmišljanja i poželosti. Potvrđeno su zatim funkcije organizacionog odbora njegovom predsjedniku Emir Selibu Arslanu potvrđeno je pred sjednicu. Ovak odbor postaje stalan odbor, koji će raditi u Ženevi na ostvarenju poduzetog djela od one skupštine i na pripremanju budućih sesija. Donošenjem nekajev njegov deklarativni sastav, izvršen na posljednjoj sjednici kongresa.

Prije nego su pošli da razni go-

vornici govore. Emir Selib Arslan izjavio je zahvalnost svim prema džamijama i svima, koji su mu omogućili već dugo godina muslimanima, koji tu stanuju da žive u potpunosti slobodi i da brane svoje principe i svoja mišljenja sa najvećom nezavisnošću. Sa jednodušnim odobrenjima i povidima »živio evropski islam«, odlučeno je da se pošalju dva pozdravna brozjava: »švicarskoj vladi i švicarskoj oblasti i da im se tako za uvažali za velikuodušan prijem, koji su ukazali kongresu.

Ovi su brozjavi odmah upućeni Federalnom savjetu u Bernu i Državnom savjetu u Ženevi.

Predsjednik je pratio zatim na općem sjednici Islama prije i poslije uklanjanja Hilafeta, rekavši da se Islam nalazi sada bez šefa i da je uspostava Hilafeta sveta dužnost, koji će trebati izvršiti dakle prilike to dozvole. On je savjetovao muslimanima da se solidarišu i ujedine da dođu do konačnog rješenja za ovaj problem. Zatim je pročitao razne obavijesti od kojih je jedna i od Nj. Vel. nekadašnjeg turskog Halife Abdul Međida II. koji želi pun uspjeh kongresa na kojem je predstavljen po samom Emir Selibu Arslanu.

Na kraju ovog posljednjeg kongresa je izvršio stopu minutu na uspomenu vrlo žaljennog muslimanskog učesnika šejh Rida Rida, osnivača i urednika islamske revije »Al-Ma'aruf« u Kairu, koji je umro naglo prije nekoliko sedmica u egipatskoj prijestolnici.

Predsjednik je na to dao riječ Salim efendiji Muftiću, predstojniku Ulema medisa u Sarajevu, koji je izrekao kratak govor na arapskom jezik, potpisivši da za jugoslovenski muslimanski svet, u kojem su muslimani najznamenitije izvrsto vezani za muslimansku vjeru i muslimanske tradicije.

Iza toga se kongres pozvao projektom gradnje džamije u Varšavi, sa kojim poljska vlada ukazuje velikuodušno svoje simpatije i pomoć muslimanima. Kongres je iskorištio ovu priliku da izrazi poljskoj vladi zahvalnost za dobrovoljstvo i pomoć koju ukazuje svojim muslimanskim podanicima i odlučio je da pošalje brozjavu, u kome će izraziti svoju toplu blagodarnost. Zaključeno je da se o ovim grupacijama, namjereno je da doprinese obol gradnje, spomenute džamije. Dr. Jakub ef. Szyenkevitch poljski muftija, zahvalio se kongresu na ovome prijateljskom gestu.

Predsjednik je dao riječ još i Dr. Zak Ali, mladom egipatskom medicinskom studentu iz Evrope gdje se posvetio obavljanju muslimanske stvari. On je izrekao na francuskom jeziku vrlo interesantan govor, čiji će se sadržaj naći u ovom ovog izvještaja. Zaključivši sjednicu predsjednik je posvao prisutne na bratski ručak na kojem su uzeli očešću sv prisustvu posljednjeg kongresa. (Nastaviće se.)

MUSLIMANI U FINSKOJ. U Finskoj bari već broj muslimana. Tačara, koji su najvećim dijelom zaposleni u trgovini. Oni su do sada bili bez ikakve organizacije pa su tokom ove godine osnovali svoje udruženje čija je pravila potvrdilo finsko ministarstvo prosvjete. Udruženje će imati svoje sjedište u Helsinkisu, glavnom gradu Finske.

U EGIPTU JE USPOSTAVLJEN REĐ.

Prema posljednjim vijestima koje su stigle iz Kaira, tamno je u cijeloj zemlji uspostavljen red i mir. Prema obavještenjima sa mjerodavnih mjesta izgleda da se radi na sporazumu sa rješavanjem egipatskog problema, o sporazumu, koji je zadovoljio obje stranke.

NOVE DEMONSTRACIJE U ALEKSANDRIJI.

Reuterova agencija šaljka da je 2 stotine studenata priredilo u gradu demonstracije ključić »Dolje Horeau« »Živio Nahaš paša!« »Hoćemo ustav, hoćemo slobodu!«

Hvala Bože!

Promatavaju život ljudi
Kliknu svakog danu.
— Hvala Bože, što put kula,
Kad sam muslimanka!

Hvala Bože što u čistom
Islamu me stvori,
Jer ne nikad neće moći
Zavesti zlotvori.

Ponovo ću čamla kroc
Kroz život plovići,
I o Tebi i islamu
Blage pjesme viti...

Hvala Bože, hvala Bože,
Milijon puta hvala,
Što me Svojom moćnom rukom
Zaklanjao od zala! —

Bemila-Hanumica-Zekić.

Ljubim Islam!

Ljubim Islam, ljubim Islam,
Jer moj razum švađa,
Da principe najsjačajnje
Islam obuhvata!

Ta je vjera od Allaha
Velikoga datu;
Šta je prije Njega zemsko blago,
Šta je vrijednost zla?

Bemila-Hanumica-Zekić.

Oglasi u Islamskom Glasu donose siguran uspjeh

Mustafa S. Busvaldić:

Islam i Abesinija

(Nastavak.)

Muhamedovo a. a. pismo Asham kralju Abesinije.

Kada se je u mjesecu zilihidžu 6 g. po H. (628 po L.) Muhamed a. a. povratio u Medinu, bio je među poslanike, da snjune vladare pozovu u Islam. Tom prilikom Muhamed a. a. je sebi napravio srebrni pekat na kome je pisalo Muhamed Resulullah (Muhamed koji Poslanik). Pismo je poslao abesinskom kralju Ashamu (Abesinijci nazivaju Irakijci (610—643.), perzijskom vladaru Hurey Persijom, egipatskom namjesniku Mukavižu, zatim vladarima Bahrjenu i Ummama i nekim drugim. Neki od ovih vladara primili su Islam, neki su poslanika dobro primili, a neki su ih opet osuđili.

Prvo je pismo Muhamed a. a. poslao abesinskom kralju Ashamu 6 g. po H. po svome poslaniku Amr ibnu Umajje Edamirji. Pismo ovač počima: »U ime Boga općeg dobroćinitelja milostivog od Muhameda Božijeg Poslanika Asham kralju Etiopije. U pismo se voli, da je Bog samo jedan

a Isa a. s. samo njegov rob i poslanik, koga je po Božijoj odredbi rodila Merjema poštena i nevina žena, koja nije imala spolnog odnosa sa ljudima. Pozivam te, da vjeruješ u jednog Boga i da mu bude pokoran, jer ti nemoguće je mene slijediti i vjerovati i ono što je meni od Boga došlo. Ja sam zaista Božiji poslanik. Tebe i tvoje sugrađane (vojku) pozivam da vjerujete jednog Boga. Ovo ti dostavljam i savjetujem ti da primate moj savjet. Poslao sam tebi svojega poslanika, koji će ti izgovoriti pismo muslimana pa ako dođeš u Islam i napusti slijediti Neka je spas na onoga koji slijedi ispravan put.

Kada je Asham došlo ovo pismo i pročitalo mu se, siao je s carske stolice na kojoj je sjedio, uzro ga i stavljajući ruku na glavu, rekao je izgovorivši znak primanja Islama sljedeće riječi: »Vjerujem u jednog Boga i njegova poslanika Muhameda, koga očekuju posljednji prijašnjih Božijih objava (ehul-kitab). U prisustvu Muhameda a. a. stričevica Diamera, Asha poslao je pismo i napisao Muhamedu a. a. pismo u kome mu veli, da je primio Islam i zavjetuje mu se. U pismu podvlači, da vjeruje u Muhameda a. a. kao pravog Božijeg poslanika i da je istina ono

što je on rekao u svome pismu o Isa a. s. sinu Merjemine.

Kada je Ashama sašalao sadržaj Muhamedovog pisma rekao je: »Kad bi bio u mogućnosti da mu odem, otišao bi mae.

U drugom pismu Muhamed a. a. molbi Ashamu, da mu vjeda Umni Habibu čiji je muš — kako smo spomenuli prije — u Evropi gdje se uskrštvao. U istom pismu molbi Ashamu, da pošalje i namiri ashabe, koji su se tada kod njega nalazili. Kada je Asham pročitao ova Aljeihaslomova pisma, naredio je da se donese jedna kutija od slonove kosti u koju ih je stavio i naredio je kralju: »Abesinija je jednako bitno dobro dok se ova pisma budu nalazila.«

Negus je nakon toga vjenčao za Muhamedu a. a. Umni Habibu u ime njegova. U ime mehra Ashama je poklonio 400 dukata. Kod vjenčanja je bio prisutan Halid ibnu Seid ibni El-As.

Muslimane koji su se nalazili u Abesiniji Asham je otpremio pod vodstvom Amirje, koji je se ukrcao u dvije lade i ušao u luci Beva — i nakon što je pristili određenu takau — krenuli su u Medinu, gdje su stigli tačno u onaj dan, kada je Muhamed

a. a. sa ashabima osvojio židovsku tvrđavu Hajber 7 g. po H. (628).

Kada je Muhamed a. a. sašalao za njihov dolazak bio je oduševljen taj, da kada je susreo Diamera, zagrlao ga je i među oči poljubio a zatim rekao: »Ne znam ili bi se više veselilo osvojenju Hajbera ili dolasku Diamera.«

Između Muhameda a. a. i Ashame razvila se je prepiska. Oni su jedan drugom slali darove. 7 g. po H. Ashama odgovara Muhamedu a. a. sa njegovu pismo u kome piše, da mu je za čena vjenčao Umni Habibu i poslao muslimanima koji su kod njega nalazili. Dalje u pismu također veli, da je Aljeihaslom poklonio jednu košulju, gaće, kurak i mjestve u kojima je Resulullah darovao.

Među Ashaminim klanovima Aljeihaslom, spominje se još: odora, zlatna, srebrna, i kruna, jedna abesinska katura, tri kopljica i dr. Jedno je kopljica Aljeihaslom držao za sebe, koje je više puta i Bilal nosio. Iza Muhameda a. a. smrti, nosio ga je Ebu Bekr, koji bi to kopljica posudio na mjestu gdje se je klanjao Bajram u vladavini Bahrjenu. Po jedno je kopljica do H. Aliji i Omeru, kasnijim halifima. (Nastaviće se.)

što vrijte treba izraditi Pravila Saveza, koja će prihvatiti delegati postojenog Udruženja i ove pripremiti za redovnu funkciju Saveza. Inicijativu treba dati Ebu, a najprije bi se Udruženje i Mešihat imalo, koje se svoje sjedište u Sarajevu. Na njegov poziv će se, vjerujem javiti i odvratiti postojeća Udruženja.

To bi bilo najlakši i najbrži način, u današnjim okolnostima, pa da se izmijši organizacija i nastane ove sadašnje neretvorenosti, praznine i previranja u pojedinim mjestima i u pojedinim svanjalima!

Svi možemo nešto, pojedinačno malo, a ovako ništa ne možemo postići.

O.d.a.

Halifa Hazreti Ebu-Bekir

(Nastavak)

Jemen i Eved-el-Ansi.

Poslo je stanovništvo Jemena primilo Islam, Božji Poslanik im postao je za namjesnika Bazana, koji je započeo biti namjesnik i u drugim mjestima u Jemenu. Ovak je ostao namjesnikom Jemena sve do svoje smrti. Iza njega Božji Poslanik postavi namjesnikom San'e njegova sina, a u ostalim krajevima Jemena postavi druge namjesnike. Jemen bude podijeljen u deset upravnih područja. Božji Poslanik postavi Muaz-bin-Dibela kao učitelja, koji je i to misli putovao ovim upravnim područjima Jemena.

Prije nego je Božji Poslanik prešao u vječnost, digne se u plemenu Anas, jednom od plemena koja su pripadala kalifatskim plemenima, neki čovjek kome bije ime Eved i počne se izdavati za poslanika. Jedan dio jemenskih Arapa počne ga slijediti i on ih povede u Neždžar te ga osvoji. S njim je bilo velike mnoštvo naroda. Zatim pođe na San'u i stupi u borbu sa njenim namjesnikom te osvoji San'a i popal je i poruči. O tome bude obaviješten Božji Poslanik i Jemen se tada bijaše podijelio u dva dijela. Jedan dio je vjerno slijedio Islam, a drugi dio je bio privratio Islam, ali se kasnije odmetnuo. Božji Poslanik uputi pismo Veher-bin-Bazanu i njegovim sinovima Ebu Evedu i im da ustanu u obranu svoje vjere i da stupe u borbu sa Evedom i onemoguće ga u njegovom razornom ratu. Eved bude poražen i u borbi ubijen. Poslije njegova ubistva se svijet saglasi se namjesnikom Jemena postaviti Muaz-bin-Dibela i povjere Evedu upravu nad Jemenom. O tome napisu pismo Božji Poslanik i obavijeste ga o svojim zaključcima. Izaslanici Jemena su stigli u Medinu ono jutro kad se Božji Poslanik preselio

u vječnost. Pošto su stanovnici Jemena saznali za smrt Božjeg Poslanika ponovno se odmetnu. Muhadžir-bin-Ummej bude poslat protiv ovih odmetnika, povratu San'u i zarobi vođe odmetnika. Kajs-bin-Ma'di Jeguru i Amr-bin-Ma'dikeriba. Konačno Jemen bude umiren. Muhadžiru vojsku sa u ovoj borbi narodu pomogli starješina plemena Kinde, Er'as-bin-Kajs i Ikrime sa svojom vojskom ekspedicijom.

Ebu-Bekir je sa naročitom odlučnošću postupio u ovom admetničkom pokretu. Tu se pokazala njegova velika državnička mudrost i sposobnost. Da bi ovaj pokret suzio, nije preao ni pred kakovim žrtvama. Bio je neumoljiv i ništa ga nije moglo smesti da ugodi ovaj opasni pokret, koji je vrijeđao da Arapi ponovno bace u vrtlog plemenskog razdora i svađanja. Nastojao je da taj pokret u zametku uguši dok su još bile svježe uspomene na rad i djelovanje Božjeg Poslanika, koje su se bile tako duboko usjekle u duše arapskog naroda. U ovom slučaju Ebu-Bekir je bio izvredan odlučnost i naročitu sposobnost u formiranju vojnih ekspedicija, koje je otpremao protiv odmetnika. Njegova vojna izvještajna služba je bila savršeno organizovana i stalni dodaci sa pojedinim vojnim zapovjednicima je mogao obavljati i sam Božji Poslanik. Oni veliki uspjesi postignuti u jednom nevjerojatno kratkom vremenu govore o jednoj veličkoj i energičnoj volji i sposobnosti halife Ebu-Bekira, koji je u najkritičnijim časovima po Islam znao sačuvati prisebnost, odlučnost i nepokoleblivost. U ovom slučaju je Ebu-Bekir bio naročito znao održati disciplinu i sve se pokoravalo njegovoj željeznoj volji. Tražio je od svakoga da svoju dužnost savjesno ispunjava i da se pokorava odredbama predostavljenih organa. Ovu njegovu odlučnost nam vrlo dobro prikazuje u ovom slučaju Ebu-Katade, jedan od najodličnijih ashaba, koji je imao odličan utjecaj u Haldovoj vojsci i bio njegov glavni savjetnik, napisao je svoju dužnost pošto je Halid bio u Malik-bin-Nuvegrija i vječnost njegovu odluku. On kaže: «O ovom ratu Ebu-Bekira. Ebu-Bekir se-kad toga zašto raardi i ukori Ebu-Katade. Nije pokazao nikakve blagodati pa da ga ostavi, nego mu svoje naredi da se povratu Halidu i zabrani mu da makar iz kakvog razloga napušta vojsku bez dovolne svrhe predostavljenog autoriteta. Ebu-Bekir je bio siguran da njegov visoki položaj koji je zauzimao među muslimanima, niti njegovo dugogodišnje drugovanje za

Božjim Poslanikom. I hazreti Omer je tražio da se Halid kazi za ovaj svoj postupak, ali to Ebu-Bekir nije htio učiniti, jer se sa opravdanjem bojao da bi radi toga mogla nastupiti blabos i malaksalost u vojsci, da bi se mogla narušiti disciplina, pa ga je radi toga ispricao i ako je angasio da se sa svojim postupkom odriješio o svoju dužnost. Dakle u ovim momentima je Ebu Bekir nastojao da sačuva disciplinu po kojoj čitav islam na dopunski nikome da samostalno postupne, nego je tražio od svakoga da se pokorava predostavljenim organima.

(Nastavak će se.)

MUSLIMANI U FINSKOJ.

»Kairaki« El Pethi donos jedan kraći članak u kome ističe da je neki Abdul Maksud efendija putujući po sjevernoj Rusiji, došao u Helsinkfors glavni grad Finske gdje je došao u dodir s muslimanima u Helsinkfors koji čitajući klanjao. U Finskoj živi oko 900 muslimana, a od ovih 200 u samoj prestolnici koji imaju i svoju lijepu džamiju. U džamiju se nalazi i vjerski šerij gdje se čitaju i predlažu vjerskoj obuci a u posadini džamije nalazi se jedna pregrada u kojoj žive klanjaju.

PROTIV ISELJIVANJA MUSLIMANA U BUGARSKU.

U listu »Mešedeti« koji izlazi u Sofiji nastupio je advokat iz Kromograda Saradnov Tođor članak po naslovom »Zar može biti ovaklike gipusni u XX. vijeku«. U članku ovaj bugarski patriota najostrije ustaje protiv iseljavanja bugarskih muslimana u Tursku i to nariva nevjerojatnom gluposti i sva nevolje koljima su ovi iseljenici izloženi i sećanje na vjerske muslimanske vlasti kao i na civilne vlasti da stane na put ovog nevolji kojoj se muslimani Ugararske izlažu.

Za naše žene

HARETI AISA.

Život hazreti Aise je najsjajiji primjer veličine do koje se je muslimanska žena mogla uspeti. Suprug Božji Poslanik, njegov nararud, živio drug, a poslije njegovog preseljenja u vječnost, predstavnik savršenog islamačkog čudorednog i društvenog života. On je klerka nerazdruživo drugu Alejhiselamova Hazreti Ebu Bekira. Ova velika žena u sebi je sahranila sve velike duševne vrednote, da tako veliki i sjajni primjer svim budućim muslimanskim pokoljenjima. Život i rad ove velike žene proučavali

su mnogobrojni učenjaci. Da bi našoj Muslimanki pružili primjer pravog i istinskog muslimanskog života kako treba, da žena živi i da se vjeda, odlučio smo za naše čitatelje u listu donosi životopis ove velike žene, kako ga je u ovom djelu o hazreti Aisi iznio poznati muslimanski istoričar Sulejman Nedvija. Ovo djelo je pisano na arudskom jeziku, a na turski ga je preveo poznati turski vjerski pisac i historičar Omer Rida.

I. DIO.

PRVI DANI ŽIVOTA HARETI AISE.

»Njeno ime, rod i porodica.

Hazreti Aisa je poznata po nadimku »Sidike« t. j. ljubitelja istine. Nosi časti naziva »Majke pravovjerne«, a nosi također i nadimak Ummu Abdullahi. Ovaj nadimak je dobila po Abdullahu sinu svoje sestre Esme, koji je bio sin velikog ashaba Zubejra. Kod Aise je bio prvi muž, arapski musliman iz Medine. Poslo hazreti Aise nije rodila nijedno dijete, obratila se Božjem Poslaniku da joj On odredi kakav će i po kome će nadimak uzeti Božji Poslanik joj je rekao da taj nadimak uzme po svom sestricu Adulahu, te je tako ona pod nadimkom Ummu Adulaha dobila i ime. Otac hazreti Aise je Ebu Kurej, koji je prozvan Sedik (istinski) bliv. Njezina je majka Umm Ruman. Hazreti Aisini su djedovi sa očine strane ovi: Ebu Kufare, Amir, Omer, Kah, Sad, Teim, Mure, Kah, Luel, Galib, Fihir i Malik. Njezini djedovi sa majčine strane bili su: Abdi Sems, Attah, Urejne, Sebi, Dehman, Haris Ganem Malik i Kinane. Hazreti Aisa po ocu pripada plemenu Kurejci, a po majci plemenu Kinane. Hazreti Aisa po svom ocu dolazi u srodstvo sa Božjim Poslanikom u osmom pokoljenju, a sa majčine strane u 12-tom pokoljenju.

Otac hazreti Aise je umro 13 g. po H. a njezina majka prema tvrđenju većeg broja historičara 6-te godine. Ali ova tvrdnja neće biti lažna. Utvrđeno je raznim hadisima da je Umm Ruman živjela sve do vjasta. Prema svim podacima može se ipak utvrditi da je majka hazreti Aise živjela sve do vladav hazreti Osmana.

(Nastavak će se.)

Lirika Salta Orahovca

Vihori Uzdaha 1928.

Nemirne Svjetlije 1930.

Motivi iz Bome 1931. i 1933.

Upsoni 1933.

Ja neću da govorim o Saitu Orahovcu, kao pjesniku. Hoću da objasnim njegovu liriku. Naravno da ne glasim. Sait Orahovca je mlad, a već je izdao pet zbirki više manje dobrih pjesama. Ponekad se čovjek zažudi, kako jedna sasvim mala, nedozrelo mladost može da bude ozbiljna i kako su stvari jednom mladom moguća objektivna i istina. O tome napisu pismo Božji Poslanik i obavijeste ga o svojim zaključcima. Izaslanici Jemena su stigli u Medinu ono jutro kad se Božji Poslanik preselio

»Siroto moja, djevojko neznana,
O zašto si me na uraku rane
Molećim glasom: »Gospodine daj mi.

Podari... već sam od gladi uvela,«
»Zašto kad i ja prosjak sam ko i ti,
Samo si moje osvajanje rane,
Ujela dušu, da ko juga sikti,
Raznula srce, vene rasturane, —
(Iz zbirke »Upsoni«.)

(Prosjakinja.)

Zaboljeva vs iskrenosti koja prevaja
u svakoj njegovoj pjesmi. Iskrenost koja bi trebala da bude u manjoj mjeri. Bolno i iskreno pjesnik se obraća djevojci koja je tek upoznata.

»Gluma, sve je gluma, devo, da li to znate,
Da ave što vam pričam sve su, sve su laži.
Gluma, sve je gluma, jer pohlepnost traži,

Da mi vaše telo za trenutak datec,
»Ali moral? Moral! Ko se o tome brine,

Jer on ne postoji, a ni duša čista.
Moral, zar u oči kad se gleda? Za novcem i htenjem: biti Egoista.
(Iz zbirke »Nemirne Svjetlije«.)

(Gluma.)

ili skao vodu sa gorakim izvoru uvačena, u modri porokulisti krcak, talas i Ujaba, vjerna, vjerna, vjerna pjesma u osjećanju i iskrenom na dahnuću g. Orahovca — kako kaže u predgovoru njegove zbirke »Moti-

bje, nedo, i zato da se i sami borimo i da pobjedujemo. Za istinitost ovih riječi služi nam njegova pjesma »Vuč-jaže«:

Vučjaž sam mladi, oči su moje
Ko oči lokomote, i
I kande imam slične u tigra,
Da skojem strvine žive.

Strvine ljudske, taj gnaj i talog,
To meso, ogavno smrtno,
Toga dovodimo podlog, a malog
Toga akrepa gadnog,

Da skojem, velim, da u toj tkljanja,
Čušu, sa rođi i umjetnost, i
Društvo kičmeno, puno saznanja,
Društvo, što nije stado.

(Iz zbirke »Stihovi raba Salta.«)

Ova njegova najnovija zbirka iako je dolga bez ikakve reklame i sa napomenom samoga Orahovca: »Ovi su stihovi napisani prije nekoliko godina. Njihov publicitet je uslovljen iznimnim okolnostima i radi toga ih pišem ne smatra svojom pravom pjesničkom legitimacijom i stvarnom pozivom na čitanje i umjetnost, i mora na lijep i dobar primjer, jer po vrijednosti i kao takva prevazišla naše vrijeme. U zbirci se nalaze petnaest pjesama na trideset i dvije strane čitane formata. Ova zbirka pjesme je i toliko ista i umjetnost, i prevazišla dosadašnje njegove zbirke u tom pogledu. (Štampane su u Sarajevu u štampariji Omara Šehića.)

Muhamed Aljčić.

1) Ovo je ista odlomak iz (u neobjavljene knjige g. Muhameda Aljčića: »Linki portreiti« (Džidar, Orahovca, Konjikanin i Dobardžić), koje će uskoro izaći iz štampe.

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretplata	Godišnja	Din 72—
	Polugodišnja	Din 36—
	Tromesečna	Din 18—

Uredništvo i uprava: Kundurdžiluk ulica broj

Izlazi svakog petka

God. I.	Priplate za inostranstvo Godišnje Dtn 120' -
---------	---

6. decembra 1935. Sarajevo 9. ramazan

Rukopis se prihvaja do
utorka o podne

Br. 10.

Dužnosti pravovjernih

Bes je zasnogov Ispravljana. — Ispu-
njava svojih dužnosti, čovjek ne
može zadovoljiti svoje zadatke. Us-
pjeh pojedinca i zajednice zavisi od
ispravnosti svojih dužnosti i njihovom
ispunjenju. Svako mora biti svesto-
na svoja vrata od nas i naših nam-
buda budemo svesni u vršenju svojih
dužnosti, da radimo svoj posao i da
vršimo svoje dužnosti bez oklijevanja
i bez suzdržavanja. Svevoljod Allah nas
u svemu. On je naš Gospodin, naš
dužnosti i kaže nam: "O vjernici, bo-
je se Boga (da ne prekršite Njegove
zapovijedi) i budite sa pravедnima i
iskrenima. — Ne smiju stanovnici
Medine i arapski seljaci koji stanuju u
Medini, biti neprijatelji Njegovim
Poslanikima, niti poželiti da sebe pre-
postave nad Njega. Sve što ih snade
na Božjem putu kao: glad, tegoba, ili
društvo, ne mjestima koje će ih
stijepanje razuzdati te zadesavaju nevo-
lje, i rana, i bol, i smrt, i oni ih
dobra djela. Zaista, Bog neće zanema-
riti da nagradi dobra djela onih, koji
ih čine. — Sve će biti zapisano koji-
ki oni put prevale koliko žrtvuju, i
na pile male ili velike žrtve. Bog će ih
nagraditi za dobra djela i njihove
ribe. (Ajeti 120—122).

U ovim ajetima, koje smo citirali, Svemogućeg Allah upućuje muslimanima koji slijede Njegov Veliki Pravac da se boje Boga i da svoje dužnosti naj-savjesnije izvršavaju te ništa ne čine, čime bi se ogriješili o zapovijesti Nje-gove. To je dužnost svakog istinskog vjernika koji kaže da slijedi Islam i propisuje koje mu njegova uzvišena vje-ra kazuje.

U našim časovima musliman ne
smije kloniti. Očejaž dužnosti mora
promatrati njegovu dušu i nastojati da
svojom dužnostima udovolji. Malo-
brojni muslimani zajednica vode-
ćih u svijetu, koji su se već prije
našim časovima izdvojili najveće
tegrebe i savjesno izvršiti svoju du-
žnost. Prvi muslimani, ti veliki pioniri
napretka, znali su u svojim žrtvama
biti tako veliki da ih i najveće pote-
snosti nisu mogle pokoriti. Oni su
ne vršili svoje dužnosti, odazivali se
pozivu svemogućeg Allaha. I ako bi
se našao neki, koji bi se oglašio o glas
svoje savjesti, koji ne bi upamio svoje
dužnosti, on bi nastojao da to svoja
djela i da zajedničkih re-
šenja pristupi.

Velikičkoviji: Poslanik boraveći u Medini morao je voditi borbu na sve strane sa mnogobrojnim neprijateljima. Medini koja je vođena u Mekki nastavljaju i u Medini. U tom razlikom, što su muslimani u Medini uživali svoju punu slobodu. Trebalo je živjeti doprinositi. Neprijatelji su bili u Medini, ali su oni ušli to žarište ljudskog napretka i porodica. Pogani mekanski vršili su pritisak na sve ostale sunarodnjake, a Ramee da i oni uzmu učešća u toj borbi. Kada poslanik arapski svet dio govorio, to je bilo u Medini, ali koja je sjala ave veđin i veđin sijajem. I to veliko svjetlo moge da je uzima veđig i veđig ma samo je u Medini, ali muslimani najavljavije vršili dužnost prema Bogu i koje je izvala iz samoveđin; njihove, da vršeti dužnost prema Bogu i svojoj zajednici, treba najveće žrtve podvignu. Muslimani u Medini sa svojim veličnikom i Medini, ali Medini

omogućili su da sjeme napretka, kulture i civilizacije bačeno u najneplodnije tlo nikne i razvije se u veliko i gorostasno stablo, koje je svoje glavodrivaste grane raširilo diljem čitavoga svijeta, da tako ublaži onu tešku atmosferu koja je čitav svijet gušila. To veliko stablo posijano na tlu besplodne Arabije zahvaljujući samosvijesti ovih dvj. junaka počelo je radati velikim i obilnim plodovima.

[illegible]

ratu svojim dužnostima. Sav taj rad Sveomogućí Allah nagrađuje svojom nagradom. Ta nagrada stiže savjesne ljude i ljude odane svojoj dužnosti i na zemlji, a kako će tek biti divna nagrada u zagrobnom životu.

Mi muslimani moramo slijediti ove zapovijedi Božje, koje nam upućuju na stvaranje zajednice svih dužnosti. Musliman u potpunosti mora jedinstvom života mora nastojati da bude potpuno odan vršenju svojih dužnosti. Ispunjavanje tih dužnosti obezbeđuje i pojedincu i zajednici uspjeh i napredak, osigurava nam sretnu i sigurnu budućnost. U ispunjavanju svojih dužnosti musliman ne smije klonuti ni pred najčim zaprekama. Sve zapreke i smetnje se moraju savladati, jer ko se pokoleba (a) ne postiže uspjeha. Dakle ako hoćemo da budemo istinski muslimani onda moramo ispunjavati svojih dužnosti: prema Bogu, sebi i svojoj zajednici. Ili što čitavih i odnosa, Odnosima s dru-

„Mirka“

i akcija oko osnivanja jedinstvene
staleške organizacije ilmiye.

Kako je poznato našim čitateljima, mi smo u A. brujlu "Iskarskog Glas" napisali članak pod naslovom "Organizovanje linije u jedinstvenu stalnicu organizacije". Pisaci taj članak bili smo vođeni jednom mislju da je nepopravna pojava za ovaj stalež koji bi morao svojim jedinstvenim istupanjem poslužiti kao primjer masovnim kade se mora ljubomorno čuvati skla i jedinstvo muslimanske zajednice. Najbolji pobudni ne želeći tim nikoga uvrijediti niti omalovažiti njegov rad. Poznato nam je bilo da je u Sarajevu bila povredena akcija da se u liniji ujedinjaju jedinstvenu organizaciju obnove države. Brataski lat. "Hikmet" u svom 5. i 6. broju osvrnuo se na naše pisane i pogrđava ga kritički izlaze prikazati kao da je to nekakav separatistički pokret koji će biti opasnost za jedinstvo i mir svih evropskih naroda. Naše imamo, ali se sa duhovito pokrću i da se u ovom pravcu udini sve oči te drug jedinstva. "Hikmet" u svojoj 7. broju izlazi sa istim ciljem članka poljeđen rad "Mirkate" u Tuzi jer je bio nazvan lokalnom. Ne razumijemo odakle bi se moglo te tako da silvati. Vjerujemo da i e sam bratski "Hikmet" lobjno priznati da nam nije poznato razmimo razlikovanje između stvarnog i faktičnog stanje jer, onda, kad smo pisali taj članak "Mirkate" je imao avokad rad na lokalni karakter i protezao svoj rad na jedan užil krug dok su udružnjci imali materijalni interes. Upravo zato što je u Sarajevu i torktorja Ulema Medžisa u Skoplju, pa Udruženje serišadić sudića imala jedan širi i općenitiji karakter. Ne razumijemo da bi netko mogao biti tim uvrijeđen, jer mi smo u tom postupku bili potpuno iskreni i otvoreni. Mi smo raspravljajući ovog vrlo važna pitanja dati mjesta svakom bez razlike, pa i udružnje "Mirkate" se je mogio uvjeriti da smo postepali poase lojalno iznoseći njegove prilike kojom popraćen piarnom doba negodnog saznanja, koji je mogao apsolutno

stina zajamčuje uspjeh, a svaki čovjek bezuvjetno teži da dođe do nekog uspjeha.

Nashe su dužnosti mnogobrojne. One traže stanje i izdržljiv rad. Musliman mora nastojati da zadovoljavaajući tim svojim dužnostima učini korisno djelo za sebe i za svoju cjelinu. Snaga svijesti probudiće u nama onaj duh radosti koji treba da se u nama razvija. Radost na svakom području učinila da naše zajednica i svaki naš pojedinaac kreće napred, da sve čini sa jednom dobrom namjerom što će mu pribežiti. Retiju, milost i zadovoljstvo.

Naš je konačni cilj da steknemo zadovoljstvo svoja velikoga Gospodara. Allah, a to ćemo postignuti ako savjesno ispunjavamo svoje dužnosti i time omogućimo da se usrećimo u vječnosti i u zagrobnom životu. Savjesnim vršenjem svojih dužnosti i čvrstom borbom podimo u susret ljepšoj i smislenijoj budućnosti.

postoji, i nikakve kaze, da je uredništvo "Islamskog Glasnika" izneo taj članak donijelo jednu napomenu u kojoj se rečlo da će se osvrnuti na rad Sarajevske islamske zajednice, ali da ne misliju, da treba zbijati rečve izostavljajući smo donošenje toga prikaza koji bi inače bio potpuno povoljan u ocjeni rada toga udruženja, ali kako je u Sarajevu među sarajevcima imljinoj ta ideja za jedinicu saradnje naišla na otpor, jer je u Sarajevu, gdje je odbor sarajevske ilimije izdao jedan apel na svu ilimiju, odustali smo od toga prikaza. Željna nam je bila, da se u ovom pravcu nešto nešto što će pomoći općoj stvari. Mi ne možemo biti zadovoljni, da se u ovom slučaju ilimije nego za poštivanju na ističući naročito rad "Mirikata" ne možemo dozvoliti da se osgrjismo i o ostala Udruženja koja su ipak u svom radu imala dosta pozitivnih rezultata. Naša je tendencija bila da se sve po mogućnosti izvede izvan Sarajeva, u jednu stvarnu organizaciju. Mi i danas stojimo na stanoštvu, da je Sarajevo jedini mogući centar aktivnog rada čitave ilimije. Sarajevo je jedini duhovni centar muslimana i prirodni centar svomom centru bude i sjedište centralne islamske zajednice je. Kod ovoga se mi ne vodimo nikakvim nostalgijom što izgleda da kod izvišnih predstavnika udruženja "Mirkat" dolazi do većeg izražaja. Za nas je sve jedno, ko će provesti tu organizaciju, ali ne može biti, da se ne osvrnemo na ono, što je bilo. Akcioni odbor ilimije koji je osnovan u Sarajevu ipak "Mirkat". Glavno je, da se dođe do cilja, i da se postigne neki uspjeh. Napominjemo, da pri ovom radu osjećimo biti nikakvih lezija, ali da imamo interesa pojedinaca. U tom radu moramo biti oprezniji, da ne šteti interesima, koji je usko vezan sa interesima islamske zajednice. Mi pozdravljamo tu izjavu "Hikmetovcu", da ilimiju Tuzle na vežu neke naročite ambicije i samoubijanje da ljubomorno na radu, da svoje organizacije ali napominjemo, da je to samo jedan eventualnog prenosa "Mirkata", koji bi mogao postati i ta centralna organizacija ilimije — u Sarajevu — nepotrebnost. Istimu u "Hikmetu" se ističe nuspjeh nekog sastanka ilimije koji je bio održan u Sarajevu, 190-300 članice proslave Gazi Husrevovića i da je baš radi toga nuspjeha "Mirkat" bio prisiljen da poduzme samostalnu akciju u tom pogledu. Mi vjerujemo da je bilo i takvih koji su se osvrnuli na dođu na taj sastanak a vjerujemo, da će se u Sarajevu, u akciju i u Sarajevu uz pripremu svoje ostale braće mogući voditi. Na ostale primjedbe "Hikmetovcu" nema mjesta da odgovaramo jer se ne tiče našeg lista. Na koncu želimo da rad našeg lista, da organizaciji donese dobra i korisna pluća, da se u centralne organizacije a spremno je, ko će tu organizaciju sprovesti. Stupci našeg lista su otvoreni svima i mi ćemo svakome radu ustupiti prostora nastojeći da doprinesemo i svoj obol u stvaranje jedne ilimije, u važnog pitanja naša ilimije i same muslimanske zajednice.

OTVORENJE NOVE ŽELJEZNIČKE PRU

ne ispunjavalo svoje dužnosti
ne omogućilo da se usrećimo u
nosti i u zagrobnom životu. Sa-
tim vršenjem svojih dužnosti i
om borbom podimo u susret ljep-
sotini i budućnosti.

NOVE KNJIGE I CASOPIS

ve ugledne književne revije.

[illegible]

KNJIGA O KORUPCIJAMA.

...a je i namjera sa izlaženjem ove kn

a se šira javnost i narod upozna sa
ktivnim radom i nedozvoljenim speku
a bečko-peštarskih i zagrebačkih
nazona u najvedim vrhovima držav

kih državnih trgovačkih predu-
zeća i »Šipada«.

kradnih tokova koje su mu činjenice plaćanja i ujedno istih činjenica, koje nevjerojatnih protuzakonitosti i ogrožavanja odkrivanja korupcije i drugih primjena tada činjenica prema

postanu u svim pitanjima i poslovima maheri.

na, dokle god vo pismo, saznajemo da
da, bolje od pisma, pomenite knjige od
nke, sastavljene isključivo od dr
nika, kojoj je dužnost da lapita se
ne radnje u "Priznaje. Ali, mi se
da od svaga toga može biti ništa
starom anketi iz 1981. g. u slijepu
to tvrdi pisac knjige u predgovoru
jiga se može dobiti kod izdavača:
16, Beograd, po cijeni od Din. 15

anati páci domácí i strani.

njenu: nalazimo sljedeća imena:
M. Čok, pretajednik Saveza emigra-
še uvodnu riječ; pjesnici Mate Bal-
o Gervais, Rikard Katalinić-Jore
Dukić, Srećko Kosovel, Vera Karni
Mate Dvorničić i t. d., dali su neko

Politiške članke i rasprave napisali

Loisele, Ivo Grabar, Lajo Vojnović, Bartulović, Iva Granić i prodajnici knjižaka omladine iz Atona g. N. dia. Kulturne isporjake rasprava sa Dr. Brayer, Joip Vuga iz Osiških Dru. Dr. Fran Bakić, Dr. Lavro Cermelj, a Dremovčev, Nikola Žic, Just Per Vivot i još nekoli, a baletisti i mladi glumci sa kolektor obogatili V. Car-Emin, Ivan Pregali, Bogomil i. Ernest Radelić, Ante Rojnić, i. Ketriz, Miho Kravac, Pero Trej. Ziberna i t. d.

Bobotinaki, a u kalendaru je velik b

1 karta letre po narodnosti sa stati-
kama 224 stranice, a stoji 10.— (10
dinara). Narudbuje se kod: Uprave
knjiznice — Zagreb — Masarykova 28.

Ljubljani kod poduprave »Istrec, Erj

cesta 4a. Može se dobiti i kod raznih antikvarnih društava, kao i u knjižarnama. Izdavači su uredili Tona Peruhko i Jolanda.

Trgovački stalež i industrijske prodavaonice

Trgovacki Vjesnik u utoru 47. od 16. novembra dostavlja članak pod gornjim naslovom u kojem se između ostalog donosi i ovo: »Običaj na neke talasne i namo nekadvi živine poljeva, koji se baš ne mogu nazvati čimovima, u borbi protiv Bata, dajući smo da čitavo kraljevstvo o toj borbi i svoj sud.

Otvoreno naglašavaju jednu stvar: Bata koja se vodi samo protiv Bata, a ne i protiv ostalih silnih poduzetaka, — da laže, laže, i logično, i namo nekadvi živine poljeva, koji se baš ne mogu nazvati čimovima, u borbi protiv Bata, dajući smo da čitavo kraljevstvo o toj borbi i svoj sud.

Otvoreno naglašavaju jednu stvar: Bata koja se vodi samo protiv Bata, a ne i protiv ostalih silnih poduzetaka, — da laže, laže, i logično, i namo nekadvi živine poljeva, koji se baš ne mogu nazvati čimovima, u borbi protiv Bata, dajući smo da čitavo kraljevstvo o toj borbi i svoj sud.

Nas list kao izaslanog trgovackog staleža, radi se i u slučaju borbe sa opravdanim interesima i sa dobru trgovackog staleža i pojedini trgovci, ne on ostaju i mora ostati takvu čudnu, bolje rečeno nečemu borbu koja se vodi novom krunom kapitala protiv Bata, sa istim ciljem i svrhom kao da im uštede poduzeće protiv koga se to borba vodi.

Treba sačuvati isti jedan kuriozitet: Zašto stanoviti dio obrtnika, radnika, a tek pojedini obrtnici obrtnici vode to borbu ograničeno i nekako čudnu borbu samo protiv Bata, dok im uva ostala obrtnička industrija i njena industrijska prodavaonica ništa ne smetaju? Na kraju krajeva, svaki obrtnik i obrtnici ne vode uopće nekakve borbe protiv »Tivara« i silnih poduzetaka? Tako čak i »Radničke Novine« ne pišu protiv tog poduzetka, iz čega izgleda, da vrag nije tak loš, kako izgleda i kakvima ga se neki prikažu.

Iz svaga toga se jasno može sačuvati, da borbu protiv »Bate« ne vode radnici ni obrtnici, ni trgovci, već nekko drugi (Tko je pak to, o tom ćemo govoriti drugom broju). Dakle, iza ove borbe i nadziranja čiji nam se, da stoji konkurentni interes velikih i krunom kapitala u domeni obrtničke i upravo obrtničke industrije, a trgovacki stalež sa tom i takvom borbom na ču i ne želi imati ničega zajedničkog.

Neki anonimni i nepoznati osobe se borbu protiv »Bate« čiji se imali glavni cilj taj, da Bata najdi, a oni sa koje taj odbor u kampanju vodi, da uspije, jer ako smo vidili da se stvorena ču anonimna osoba vodi akcija samo protiv Bata, a ostalima se po strani ona ču poduzeća koja posluju i radi laže i sve ono što i Bata čije je to ložišniosti? Ako se vodi borba protiv industrijskih prodavaonica objektivno i pravilno, onda nije u pitanju Bata kao jedinica, već ove industrije i ove industrijske prodavaonice, bez razlike na struku, dakle općenito borba protiv industrijskih prodavaonica, a neindividualna, što drugom riječima znači, sahraniti jedne da se prošire drugi, a to je nemoralno i nečasno.

U ovom izvid iz članka donosimo radi toga, što se iz njega može vidjeti da je »Bata« u punom uvjerenju da srednji stalež ne vodi borbu protiv njegovog rada, već krunom kapitala u čijem se rukama taj krunom kapital nalazi, može se samo od sebe naslutiti.

MERHUM HADZI BUNJIJA PARALIC.

U petak 22. novembra, preminuo je u Bos. Kraljevini ogledni starac H. Muhsin Paralic, u 75. godini života. Sahranjen je u subotu 23. novembra, u mnogobrojno nazočanstvo građana.

Rahmetli H. Muhsinog se istakao u politici, te je dugom godinama bio vođa brve J. M. O. i njen vjerni pristalica i saradnik. Zanimao je poljeva općinskih nadležnika, na koji je poljeva bio isabran prilikom općinskog izbora prije 40. godinu ranije.

Iza sebe je ostavio mnogo djela i dvije stotice »usnaka. Molimo Allaha dž. š. da njegovoj duši podijeli svojstvo džennata, a njegovoj djeci pravi uspjeh.

SMRT MLADOG UMJETNIKA.

Iz velikog žala svjedoči koja je dala sa- rajevska Sr. gimnazija, uganula je jedna, koja je, bez sumnje, najviše alja.

Na dan 13. novembra, dok se vraća rađa, uputio je svoja plemanita duša u taj svijet na stvarju u velikoj tuži, poslije teško bolesti, u 23. god. života, kada je najvrije da živi, u čijoj mladosti, bježi dakle Sr. gimnaziji, student prava i umjetnik Hamza Karami.

Tužna vijest o gubitku naše djele i po- noza još rano u jutru, preminuša je mujevitom bratim i ostavio bolan utisak i na one, koji ga dovoljno ne poznavaše, a i na govornice o onima, koji su potpuno svi- jesti teškoj bolesti. Bio je dika i ponaša se samo svoje čestite ponaše, svojih drugova i svoga rodnog nacija. Građanin, već se njime moglo da diže, pored škole, kroz koje je prošao kao odličan čit, i kulturno-prosvjetna država, čiji je bio član-ovnik i nemoran radnik.

Od osnivanja do danas, Narodna-biblioteka u Gradskoj, najviše duguje za svoj uspjeh i napredak, rahm. Hadrji, svome čijem-ovniku. Onajvise je tamburale zbore u ovom društvu i uve omladine netašom avira- rima. Otvorava je i pjevacki broj Nar. Hadrji, sa kojim je imao odličnog uspjeha za svoje predaba. Kompozovao je više pjesama.

Kada je Nar. Biblioteka postavljala stal- ne posumnice, on je sobom izradio sve ku- lise i tom prilikom samo, pored ranije po- natnog muzičkog talenta, ostari i njegov list alifarski broj, time nas je sačuvio. Svirao je violinu odlično, a vrlo dobro sa ma- lazio i na mnogim drugim instrumentima. Bio je odličan notisatka tako i sviraču ta- ko i pjevaču. Od svih instrumenata najvi- še je volio violinu i kao prvi virtuos stekao je velike simpatije kod svakoga, ko je mater. Jednako tako svak njegove violine. Sa udjeljenjem za ga stalni prole godinu u Bečkom i kod nekima pjesama. Pustavim- gdje je bio na putnji i svugdje sa velikim odmišljenjem timen. Kad god se na- de rahm. Hadrji svirati na nekaj, poredbi, uvijek se uzlaze rasgrabe i ne sumja se u odličan uspjeh. Vrelo je i »enjam dika njega i njegove violine, dok u njem gospoda- gov njegov voliki talenti dok su po njemim dika prelati svoje-ovajom bratim njegovu talentu pristi.

Njegov prenat odlask, ne trudi samo za njegovu uspjehu predicu nekadašnjeg dubitak, već i za svoje njegove-mu-jevitom se prijatelje od kojih je mnogo volio. Bilo ga je muslimani i ne-muslimani. Volio ga je i cijeno svako, pa ga i džal svako, jer je to u pravom slučaju. Neza ga džemgovim pomije i nagradi!

Rahmetullah seljehi rahmetan vasiu.

Osmun Mehmedović.

NATJERAC ZA UPRAVNEJENA MJESTA PR. GR. POGLAVARSTVO U SKOPLU.

U skladu s natječajem »Vardare« koji izla- zi u Skoplju, razpisao je skupov. gr. po- glavarstvo natječaj za popunjenoje upravlja- ničkih mjesta i to: jednog referenta izvršno- maornog objekta, sa mjesecom platom od Din. 1580.—; jednog pisara vojnog objekta sa mjes. platom od Din. 1365.—; jednog pi- sara tekstinog sa platom od Din. 1267.—; i jednog registara arhive sa platom od Din. 1267.—.

Prijave sa potrebnim dokumentima prima- će se zaključno do 25. decembra ov. god. Kandidati koji se budu javili na popunu ovih mjesta, pored općih talova i § 8. Zak. o činovnicima, trudi se:

a) sa referentom izvršno maornog objekta: da je izvrši pravi fakultet, ili ako ovo ni- je, onda da ima izvršeno srednje ili gjo- ravnu stručnu školu i najmanje dvije godi- ne upravnio-policijske ili općinske službe ili tri godine službe kao »volokuzni pisar»;

b) sa pisara tekstinog i vojnog objekta i registara arhive: sa izvršili srednje ili gjo- ravnu stručnu školu. Premaeto ima- ju kandidati sa praksom.

Nestalo 77 putnika. Prilikom brodoloma turskog parobroda »Imbulet« nestalo je i po- glavni 77 putnika. Od putnika koji su spa- šeni mnogo ih je upućeno u bolnice sa li- ječenjem.

Turska vlada namjerava uvesti monopoli na rakotni ugljen.

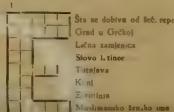
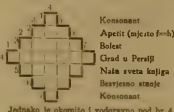
Ruko-Turski ugovor o prijelaznoj pro- duciji je na daljih 10 godina.

40.000 radie aparata nabavile Turske vla- da, koji će se porazdjeliti u manjim varo- šima i selima po školama. Aparati će biti podijeljeni besplatno, jer se pomoću radia aparata šalju šifri prijeveta u narod.

U Samanur Turske Rep. osnovane su in- stituti za ispitivanje duhana, po usoru na postojeći institut u Mal-tepini blizu Istan- bulja, koji će se sastati i proširiti. Svrha mu je da radi na poboljšavanju kvaliteta du- šina.

POPRAVAK DEAMIE U VELIKOJ.

Povodom ispisivanja prethodnjica v. m. povjerljiva g. Hafiz Salih ef. Dozica iz Derventa, konstatovano je da većinom naše ebnaje, da je vrlo nuno preuzeti temeljit popravak naše Fehlike dijamie, koja vuče svoju historiju iz doba Sultan Fatihova, kad je stajala na mjestu Pihan bio znameniti, nego li danas. Strahala poljeva naša mje- sta Velike je bio značajan u doba Fatih Mehmeda, kada je bio najbliži okraj sa očajnim narodim pri prelazu na Islam. Dobro je poznato da je tom prilikom u o- vadašim krajevima Laleba, B. Kobal i Va- lika prvi primili Islam, pa je baš na de- nazičane nabavio i od svakoga zabavio no- mjestance bio radnici plemstva i bi- govata ovdajših krajeva, kao što i sa- moćan Pihan dobio mnoge privilegije za odvajanje svoje individualne. Imajući mi- ova svu na umu spomenili smo se na- šim Hafiz ef. da na njegovu inicijativu oca- valni smo akcioni odbor sa popravak ove li-

Od 1-10 riječi u Mesopotamiji. Tko riječi ovu »Mesopotamiji« dobiva jedan par muzičkih čarapa, koji je darovala firma Edhem Šabanović, trgovac, Predimatar ul. broj 8.

istoričke dijamie sa sljedećim osobama: H. Salih ef. Dozić, Alija Poročić, Hamza Maharemović, Ibrahimović Poročić i mu- tevelja Salihaga Kasumović. Kada su svi se pripremili onda su osnovao građevni odbor u koji su ušla sljedeća gospoda: Ibrahim- aga Poročić, Salihaga Kasumović, Alijaaga Šahbegović, Aganović, Bekfo Milović, Derviš Alijaef, Hamza Kadik, Salih Poročić, Alijaaga Hamad, Ova građevni odbor obavljati svoja zaduženja zajednički, skoro sa sv- svake radnje prveli kralj, pa će po prvi put biti otvorenje i proklamovanje naše Fehlike u maju sljedeće godine, gdje ćemo se imati prilike svi sa svih strana sastati i na zajedničkom isbodu naš. Mehir.

OBJAVA.

Ovim putem obavljajući čij. putni- cima do znanja, da sam ponovno otvorio i renovirao lokal za kafanu i prenoćište u Kralja Petra ul. 58.

Cijene umjerene, posluaga tačna. Molim za što vjeći posjet.

Salki Husin, Sarajevo.

RIJETKA PRILIKA!

Narodne pjesme Muslimana iz Bosne i Hercegovine (I i II. knjiga.)

Sabroa Rodica Herman.

Ovo je jedna i najpotpunija zbirka muslimanskih južaničkih nar. pjesama izdanih do danas. U tim pjesmama o- piskana je na svoj način historija mu- slimana ovih krajeva. U njima se iz- nove borbe naših predaka za vjeru i domovinu. Baš tako svaka musliman- ska kuća, treba da ima ovu lijepu zbirku pjesama i da ih čuva kao ama- netni mišak narastajima.

Moja je namjera da te knjige dopru u najviše ruke naroda, te tako sam odlučio da im anizim cijenu za 50 po- stop. Očavda će se dakle te knjige pro- dajuće brošurama za 50 dinara (prije 100 dinara), povezana u platno za 70 dinara, prije 120 dinara.)

U interesu je Vašega kul. i Vašega potomstva, da svojoj kući možete svakome namjerniku, prijatelju i ro- daku pokazati najljepše naše narodne pjesme na kojima nam zavidi čitav svijet. Upamtite da je knjiga, a naro- čito knjiga ove vrste naš najbolji prijatelj.

Knjiga se naručuje kod g. Alije Kurtović, Sarajevo, Kralja Petra ul. broj 29.

ZA RAMAZAN:

DVOPEK izrađen sa čistim kraljivim maslacem dobijete uvijek svjetlo u svakoj trgovini pod imenom »ORI ENT« i »LEKJOVITI DVOPEK« kao sve druge naše artikule razbuktakom, halva i sl. — vjeći umjereni cijene. »Orient« stvarna bombona BRACA A RIFOVIC, Sarajevo, Aleksandrovca 17.

UKRANA

Industrijsko i Trgovačko Dioničko Društvo DERVENTA

Mehanička Tkaonica, bojadilaona ubjela i apretura.

Proizvodi sve vrste beza, botane kao i šarenu pamučnu robu, kao Oksofordi, Zefiri, Hla evine (Caigovi) Šagire i t. d. te kuhinjske reke, stolnjake i peškire. Cene su umerena, a roba je odličnog kvaliteta sa stalnim bojama.

Ponude sa uzorcima i cenovnikom dostavljamo na zahtjev besplatno.

ZA MEVLUD:

MEVLUDSKE BONBONE (BEEERLAME) u narodu izrađenim fi- cima, pakovane i nepakovane dobijete kod poznate tvornice bombona Orient BRACA A RIFOVIC, Sarajevo, Aleksovdrova broj 17. — Cijene najumje- renije.

• ZAKUENA -
PROSVJETNA
uredništvo lista
SARAJEVO

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Predplać: Godišnja . . . Din 72—
Polugodišnja . . . Din 36—
Trijevišnja . . . Din 18—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stipe Obala 7

ISLAMSKI GLAS
MUSLIMISCHES WOCHENBLATT
HEBETATZARER MUSLIMANEN

Izlazi svakog petka

God. I. Pretpisat za inostranstvo
God. Iste Din 120—

13. decembra 1935. Sarajevo 16. razm.

Rukopisi se priimaju do
utorka u podne

Br. 11.

Naš cilj

Čovjek u životu traži da njegova djela urode nekim uspjehom i da od svojih rada dobije plodove. Ali da od svojih radova postignu, treba da bude svjestan cilja komu mora da služi i svoga zadatka koji mu je Sve-mogući Allah u životu postavio. Čovjek da postigne taj uspjeh mora da sledi izvršeni pravac, koji će ga dovesti do tog uspjeha i ispunjenja njegovog zadatka. Sveomoguć Allah nam u Kur'anu (Poglavlje En'ain; 160—165) kaže:

«Ko je učinio dobro, čeka ga deseterostruka nagrada. Ko je učinio zlo i grijech čeka penja grijecha i kažnjen i nikome se niti najmanje neće na-silja učiniti. — Reci: Moj me je Go-spodar uputio na pravi put. To je prava i istinska vjera Ibrahimova, koji je obavezao jednog Boga i nije bio idolopokornik. — Reci: Moja molitva, moja pokora (moja žrtva, moje hodo-baće) moj život i moja smrt sve to pripada Bogu Stvoritelju svjetova. — On nema druga. Naređeno mi je to. Ja sam pravi musliman. — Reci: Zar je istim Allahom tražiti drugog Boga, a On je Gospodar svega što po-stoji. Kogod što zaradi to je njegovo. Niko neće tuđih tovara i tereta na-ati. Vi čete se zatim Bogu povratiti. On će vas obavijestiti o onome u čemu se niste splasli. — On je onaj koji vas je učinio gospodarima na zemlji i po položaju većine iznad drugih uz-dignuo da vas tako iskaku u onome što vam je dato. Bez sumnje tvoj Go-spodar budi kažnjav. On oprašta i milostivo je».

salam, taj veliki Božji Pravač, odi nas da u prvom redu činimo dobra djela i kaže da je ta dobra djela biti nagrađena deseterostrukom nagra-dom. Čovjek ne mora stari za to je dobro i mora se klonuti opakosti i nevaljalosti. Svaki koji učini kakvo zlo djelo pretrpiće i odgovarajuću kaznu. Kao vidimo, Kur'an nas upu-ćuje da činimo dobra djela, a najma-nije nagrada za učinjeno dobro je de-terostruka, dok se kaže, u nekim hadisima, da je to da nagrada biti i sedamstotin puta veća od učinjenog do-bra djela i kaže im da će ta dobra djela za sobom donijeti i nagradu. Ali kako je On milostiv za hrđava djela On kažnjava samo onako i on-liko koliko je težina hrđavog i ne-valjalog djela.

Da bismo mogli činiti dobra djela i biti u nevaljalim djela Bog nam je postavio Svoj veliki Pravač koga moramo slediti. Reci, moj me je Go-spodar uputio na pravi put. Bog ni je ostavio čovjeka bez uputa, poslao mu je Poslanika, i knuiga koja će ga voditi istom istine i nasa, i pokazivati mu pravac kojim se dolazi do spajanja. Sveomoguć Allah je od prvih početaka čovjeku postavio pra-vac koga on treba slediti i od ko-ga ne smije odstupiti. Zato nam se kaže, da je Isam vjera koja je Ibra-himova i ispodobna i činio ljude ka-ko će vjerovati. Ibrahim je učio je one osnovne principe vjere, koji upu-ćuju čovjeka da se u svemu obdrža na Boga i da sledi odredbe i zapo-vijedi Njegovu.

Čovjek je došao na svijet sa jed-nim visokim zadatkom da u sebi raz-vije sve one savršene vrline poznate, kojih će čovjek postignuti onaj cilj koji mu je Allah u zemaljskom živo-tu postavio. Čovjek mora naslijediti da tome svome cilju i zadatku udo-voli. Čovjek je došao na svijet, da gospodari svim dobrima zemaljskim. Bog kaže da ga je učinio gospodarom zemlje i da mu je prema darovanim sposobnostima odredio i polajaj u ljudskoj zajednici da se tako mo-guće pokazati prave sposobnosti ljudi pa prema radu da budu i nagrađeni ili kažnjeni. Bog kaže da on one koji se ogriješio o Njegove zakone strogo i brzo kažnjava, ali oni koji budu čini-li dobra djela, osjetke blagodati Njegove velike i neodoljive milosti, pa će im i slučajni grijechi ako ih bu-du učinili biti oprosteni.

Dakle, zadatku Muslimana u živo-tu je velik i odgovoran. Vreći taj zadatak čovjek čini dobro samom se-bi, omogućuje sebi da bude do sreće i blagostanje. Sve odobuje, svi pro-pisi koji nam Isam postavija služe samo jednom visokom cilju, a taj je da se čovjek uzdigne do one istinske visine na kojoj mora, po odredbi ili Vjeri Božjoj — gospodar zemlje os-tati. Sve te odredbe služe jedino do-vođenju, a sve što nam Allah nare-đuje, ne naređuje nam da radi Sobe što bi to Njemu trebalo, nego samo radi nas. Koliko li veličine u ovim od-redbama Božijim kojima On hoće iz-nesti velike milosti da nas udiigne do jedne velike i samrjezne visine, i da nas usreći i spasi i u zemaljskom i u zagrobnom životu. Musliman mo-ra biti svjestan te veličine Islama, mora sve svoje snage upotrijebiti u pravcu, da postigne sve ono što od Njega Isam traži, a to je potpuna sreća i blagostanje i vječno spajanje.

Da to sve poistignemo moramo se sdušno obratiti Sveomogućem Allahu i rađati onako kako to On naređuje i zapovijeda, postignuti Njegovu za-dovoljstvo. On nas je podario sa svima sposobnostima i počuo nas da ga sva-ki pojedinac treba u svojim djela-ma. Rekao je u Kur'anu da je čovjek gospodar zemlje, a to samo zato što je obdaren svim snagama sa kojima on to gospodstvo može vršiti. Musli-man mora biti svjestan da je njego-va djela donijeli mu dobro ili zlo, da je sam sebe dovede do uspjeha ili ka-žnje ili kažnjen. Kur'an kaže, da neće biti nikog odgovoran za tuđe stvari, prema tome, niko ne može okupiti grijecha jednog čovjeka. Čovjek svo-jim radom okupljuje svoje grijechi i zaslujuje nagradu, njegov rad osi-gurava mu radu zemaljski i blažen-stvo vječnosti.

Musliman mora biti svjestan veli-čine svoje vjere koju sledi, mora biti ponosan na to da mu je Milost Božija podarila sve što mu je potreb-no da osigura i obezbijedi svoju are-u, da se ne bude udignio do one na-ine, koju mu Kur'an stavi u zadatak. Musliman mora biti svjestan da ga njegov rad može samo usrećiti ili u-nesrećiti, i zato treba nastojati da sve svoje umne i tjelesne snage upu-ti onim pravcem kako ga to svoja savjest i razum upućuju. Musliman ne treba shvatiti ovaj svoj zado-vak i težiti da dodemo do njega, is-punjavajući najavajnije sve duž-nošti koje nam vjera postavi.

Jedna anomalija

Materijalno stanje naših vjerskih službenika, a naročito imama je više nego očajno. Pa to bi se još nekako moglo shvatiti kod onih imama, koji više tu častu dužnost po džamijama, koji imaju slabe prihode, ali to je za svaku osudu kod džamija koje imaju svoje bogate prihode i kojim se može imati pristojno honorarij. Jedan eksklantan primjer je imam i hatib Gazi Husev begove džamije, koji je još ujedno poznat i kao najbolji ha-tib i najbolji naš haria. Gazi Husev-begov je vakuf u mogućnosti da pri-stojno honorarij svoga hatiba i ima-ma, jer faktički je žalošno da je taj hatib plaćen sa par stotina dinara za vjernike te časte dužnosti. Može li to podmiriti potrebe jednog čovjeka sa brojnom porodicom. Osim toga to je nasa najveća džamija, pa hatib i imam mora dobiti sedavijeh taj polaj. Pri tome zamez se tome imam-u mogu praviti neke zamjerke kad mu se ne da ni mogućnosti da apstah-raju sve drugo posveći se jedino toj svojoj dužnosti. Istina nijerodavi ni će odgovoriti da se tu postupa po vakufu, ali onda su dužni dati od-govor, da se ne oni svugdje pridra-vaju propis vakufije, kad mi jasno vidimo, da su ti propisi vakufije pot-puno prekršeni, jer prema vakufiji se prihod ne troši. Priznati su mora da ti prihodi, koji pripadaju džamiji idu u korisne prosvjetne svrhe za koje je dužna da doprinosi džamija zajednica, a ne samo vakuf velikog vakifa Gazi Husev-bega. Uglavnom je su primjer sugrađana drugih vjera, koji svoje vjerske službenike na latsakutnim mje-stima pristojno honoriraju i odaju im dužni priznanje.

Naši odgovorni vjersko-vakufski faktori neće da s tim mnogo glavu razbijaju. Znamo za jedan slučaj ka-da je jedan imam na bijednom plaćom od 70—80 dinara, malo jednog visokog vjerskog funkcionera da mu se «Plata» povisi, da je dobija sedavijeh. Zato se na 50 dinara naš Imam Zari ne, faktički dobro shvaćena dužnost, kako treba pomagati slabe. Dakle plaća jednog imama može biti mjesečno par desetaka dinara i za to nekoga briga ne muči, ali tre-ba za sjednicu od 2—3 sata platiti honorar po 50 dinara. I ako su ti koji su te honorare primali, morali po svojoj službenoj dužnosti na te sjednice dolaziti. Pravdnost i obzir prema ovim službenicima koji vrše jedan težak i obavezan posao, traži i zahtjeva da se njihovo stanje po-pravi, jer sa malo volje za to se može naci i mogućnosti.

Čitava nasa vakufska ustanova ima jedan i jedini cilj, da vjerski život što bolje promiče i da onima, koji vrše te dužnosti omoguću da savjeno izvršavaju povjerene dužnosti. Pred-postavimo materijalni polajaj te ve-dine naših vjerskih službenika na ko-jima zapravo i počiva čitav taj vjerski život, pa ćemo doći do poraznih rezultata. Uzmimo samo jedno polje rada na kome djeluju ti naši siromaš-ni, ali poštivni vjerski službenici. Pogledajmo u budžet naše centr. vakufske uprave, pa ćemo vidjeti jedan anomaliju, koja nas mora prestraviti. Svi vjerodjelci na području Ulema-

rediliša u Sarajevu ne dobivaju ni pola milijuna dinara za svoj ogromni trud poučavajući desetine hiljada na-še dječice u osnovne elemente vjere. I ti vjerodjelci, ti poštivni i marljivci poslaćeni na stotine i njih-vo se rad ima honorisati iz te fak-tički neznatne sume. Dakle za ho-norarij svih vjerodjelata nema ni pola milijuna dinara.

Naglasili smo da je upravo prekor-no stanje naših sitnih vjerskih služ-benika. Ne velimo da bi oni mogli biti ručificati, ali bi ipak moglo biti mnogo bolje, kad bi se vakufskim do-brima upravljalo na malo racional-niji način. Ako pogledamo kako se gospodari vakufskim dobrima, mora-mo doći do zaključaka da u upravi-ljanju sa tim dobrima ima vrlo malo stručnosti. Personal se u vakufskim ispravama u ovim našim nekoliko go-dina u velikom broju uvećao, reži-ja troši veliki dio vakufskih sredstava, što uopće ne odgovara principima racionalnog ekonomisanja, birokrati-zam se zacrario i velik dio prihoda va-kufskih, koji bi normalnim i racional-nim poslovanjem u ovim našim uslo-vima mogao biti upotrebljen za ispo-vijedne kulturne potrebe, ide i troši se u personalne izdatke vakuf-skih upravnih vlasti. Treba samo ba-citi pogled na budžet naše centralne vakufske uprave pa ćemo vidjeti da tu nema normalnog gazdovanja, pa makar se i reklo da je to nadorna vlast za čitavu Bosnu i Hercegovinu. Ili pogledajmo rad u Vakufskom po-jerenstvu u Sarajevu. Tamo se broj osoblja arazmjerno povećao. Ali va-kufski prihodi, ako se nisu umanjili, sigurno se nisu mnogo uveličali. Pri-go-vorice se: pa dokinuti su muntevelji i taj personal plaća se iz onog dijela prihoda koji se po vakfijama pripa-da munteveljima, ali i to ne odgova-ra stanju stvari.

Pustimo sad te birokratski uređene urede naše vakufske uprave. Oni su faktički bolna rana. To je zbilja je-dna anomalija da jedan redovni vo-ditelj vakufske uprave bude plaćen bolje nego možda nekoliko imama ili mualima. Mora se priznati da jedna valjana sila mora biti i pristojno plaćena, ali ona svojim radom mora do-nositi, i odgovarajući ekvivalent. Rad jednog muslima ili imama nije beznačajan, ali on mora biti plaćen vakufskog činovnika, šta više, on je sa stanoviska za kojeg vakuf djeluje i mnogo važniji, zato i ovaj zaslujuju da bude materijalno obezbjeđen.

Ne može se podcijenjavati rad tih vakufskih činovnika, jer mera se pri-znati da među njima ima i spremnih sila. Uspjeh rada kancelarij svjetla od upravnih organa po čijem se nad-zorom čitav taj rad i odvija. Ako su upravnici činovnici i nadzorni organi umjesni, ako imaju vještine da or-ganizuju rad i da daju direktivu onda se bezuslovno poslovi moraju povoli-šiti. Uspjeh rada kancelarij svjetla ali ako razmotrimo rad tih upravnih organa moramo doći do negativnih zaključaka, jer vidimo da baš ti organi rade čitav svoj nestručnosti — pa i ako su imali možda dobru volju — alaboh poslušiti interesima vakufa, pa što više ti su interesi i teško povri-jeđeni.

Glavni upravni organ koji u glavnom daje inicijativu u čitavom vakuf-skom poslovanju ili upravni odbor vakufskog vijeća ili tažnije njegov

20. va stilla je džega.

alijedi i t. d. Islam je sveopće vjera, koju je Bog poslao da sve ljude okupi. Ona nam ne nametne ništa da vjerujemo što sdravljaje osjećanje ne može priti. Onaj koji Bog prezire i ne dopušta nikakvih raznih i narodnih privilegija. Nareduje nam se, da je dužnost slušati glas naroda i увазвати njegovo mišljenje, te se nije nužno obračunati. U tom pravcu Boži poslanik kaže: Može muslimani budu vidili da je dobro i lijepo, pa to je dobro. Kako se može onako shvatiti, da vjera se ovako visokim principima može ograničiti hilafetstva vlast u jednoj porodici ili plemenu, ali vjeru u raznim pravcima djetu je može da izbraše svaki trag jednome plemenu ili porodici kao što nam to historija pokazuje. Je li moguće, da polaj hilafeta danas zauzima neko od Kurejševica, kad znademo u Kurejševima raznim pravcima djetu je nas više ostaci Kurejševica, koji su daleko od nauke i svega, što život pokreće.

Kuran izričito ističe da narodni podlijebu promjenama i da narod koji se danas uzdiže strada će početi padati, pa u Kurejševima se mogu biti vidjeti izuzetak između ostalih naroda. Može li se onda shvatiti da jedna sveopća vjera, koja je objavljena da poveže sve narode i sve rase ljudske i učiniti hilafet ovisnim o principima koji ni u kom slučaju ne mogu ograničiti svoje stajalište kao što je to slučaj vezanja hilafeta za Kurejševce.

Ponavljamo što smo ranije rekli ako je ovaj hadis valjan onda spada u neka tumačenja objavlivanja, inače se obzirom na kuranske izjave po ovom pitanju drukcije ne može shvatiti.

Izbor zamjenika Božijeg Poslanika nije je kao dužnost na sve muslimane da nebi izabiru vođu između sebe ko ga budu htjeli.

Poslo se Božij Poslanik preneo u vijećnost isključivo na se Enšariku kod Saad bin Ubade, koji je bio njihov poglavica i rekli su mu da je Božij Poslanik preneo u vijećnost. Saad je rekao svome sinu Kajsu da ne može radi bolesti slušati što svijet govori nego da im on njegove riječi dostavlja i prevodi.

Saad je govorio, i njegov sin je to isključivom narodu izlagao. Nakon što je zahvalio Bogu između ostaloga je rekao:

O družino enšariki! Vi imate prednost u vjeri i zaslugu za Islam kao nijedno drugo arapsko plemo. Božij Poslanik je otkrio među Svojim suplemenicima (Kurejševcima) oko desetak takvih ljudi pozivajući ih javno da obažavaju Sveopćeg Dobročinitelja i da odbace obažavanje kipova, ali ih te vrlo malo broj vjerovao i primio Islam. Boga mi oni nisu mogli da spriječe Božij Poslanik niti da u puzanju Njegovu vjeru, a ni sebe da odbrane, jer je Bog htio da vas nagradi i nadari vinovima, da vas obdaru blagodatima i da vas uputi da vjerujete u Njega. Njegov Poslanik, Poslo, Bog je vas odredio da branite Njega i Njegove drugove, da označite vjeru i da se borite protiv Njegovih neprijatelja. Vi ste bili Njegove najvjeratiji pristalice i najopasniji protivnici Njegovih neprijatelja. Sve dok nije potpuno pobijedio Božij Riječ. Vi ste pomogli da se učvrsti anaga Božij Poslanik i vi ste sa vašim sabljama približili Arape Njemu. Bog ga je rastavio od zemaljskog života a On se u vama zadovoljio i nadostan. Njegovi hilafeti i svoje ruke i vežite ga uz se, jer vi na to imate najviše prava i nedostojnosti ste da taj polajaj zauzimate.

(Nastavak de se.)

Za naše žene

HAZRETI AISA.

(Nastavak)

U šestom svaku Bukarije u poglavlju Pitanje Kurane, Jusuf bin Malik kaže: Bo sam kod majke pravovjernih Hazreti Aise. Tada joj dođe i pristupi neki čovjek iz Iraka i reče: »Majko pravovjernih Hozre li

mi pokazati vas Mushaf?« Hazreti Aisa ga upita: »A zašto?« »Htio bih da Kur'an poredam kako treba, jer se uči neporedane.

Hazreti Aisa je tom prilikom dala neke podatke o redu kako su objave stizale i o nekim narodnim stvarima, koje je ona još kao djetete izgovorila se zapamtila. Iza toga je izvadila svoj Mushaf i ovom Iraklji pokazala red ajeta po kome su trebali da se uče.

Onaj ajet o kome je hazreti Aisa narocito govorila i koga je još u djetinstvu izgovorila se zapamtila spadao je u poglavlje »Kamer« (54. poglavlje). Ovo je poglavlje objavljeno u Meku. Kad je ona objavljeno hazreti Aisa je bila već toliko odrasla, da se igrala sa djecom i da ga je mogla zapamtiti, pa prema tome možemo i pobliže odrediti njezino doba ako je ovakovo činjenicu da možemo otprilike odrediti i vrijeme kad je ovo poglavlje objavljeno.

U djelu »Ari Seade« (stranica 1009) gdje se govori o vremenu kad je ovo poglavlje objavljeno kaže se da je objavljeno u prvom godinama poslanstva u Meku. U trećem djelu istog djela se ovo kaže: Hazreti Muhammed je kurejškim nevjernicima pokazivao znakove i dokaze koji su trebali da ih poveru na pravi put i ovi su se znakovi završili sa jednim velikim čudom, kojim nijesu sa sebi Božijeg poslanika, raspolovo. Končno nesreće koje su anasle ranije narode srušila su se i na ove nevjernike. Među Kurejševcima koji su bili sposobni da prime Islam i siljele tu pravu vjeru, oni su je i primili, a končno odlični i veliki među Kurejševcima koji su ostali. Ti me se obistinilo sve ono što je Božij Poslanik najavljeno da će mekanski pogane stignuti kazna.

Prema autentičnim dokazima ovo je poglavlje moralo biti svakako objavljeno prije bojkota muslimana, koga su mekanski pogani provodili. Prema starom tumačenju hazreti Aise ona je tada zapamtila čitav sadržaj toga poglavlja i naučila ga napamet. Ako se uzme kao tačna tvrdnja da je rođena treće godine po poslanstvu hazreti Muhammedovo, kako to neki historičari tvrde, onda bi bilo nemoguće da djetete od tri ili četiri godine savršeno zapamti sadržaj i tekst jednog kuranskog ajeta koji je objavljeno svakako prije navršetka osme godine poslanstva. Hazreti Aisa je tada mogla bezuvjetno imati osam do deset godina, pa da bi to mogla onako tako zapamtiti. Ovo mišljenje potvrđuje i još jedna vrlo značajna činjenica. Naime u djelu »El-ikmalu fi esmair-ridzale« se ističe, da je sestra hazreti Aisina Esma živila stotinu godina i da je umrla 73 godine po hidžretu. Esma je bila starija za deset godina od Aise. Dakle hazreti Aisa je mogla imati 17 godina u ono doba, te poslo je prve godine iza hidžrete prešla u dom Božijeg Poslanika, dolazimo do jedne utvrđene činjenice, da je hazreti Aisi moglo biti sedamnaest godina ili osamnaest, a nikako deset ili jedanaest godina, kako se to neautentično tvrdi.

(Nastavak de se.)

Ja sam muslim

Ja sam muslim hvala Bogu Radujem se i veselim, što s' pomosom reći mogu, Da nada sve Islam volim.

Ko još muslim ne bi bio Kad Islam vjera tak: I siromah i bogataš U njem oba su jednaka.

Ponosam sam i veselo Što me u njem majka rodi Af' najviše ljubim Islam Što nam pravim putem vodi.

Sve bi za njeg svoje doba: Dušo, blago, svoje grudi, Jer u njemu sam vidim Sreću i spas svoju ljud.

Mostar, 5. XII. 1935. Alija Ahmić.

Za našu djecu

Majmun i krjesnica

Priča se kako su neki majmun prebivali na nekom brdu, pa su jedne hladne noći kad je vijala strašna vijavica i padala velika kiša, trašili vatra, ali je nisu mogli naći. Ugledali krjesnicu (svjetiljaku) kako leži u šumi, pa su krenuli ka njoj. Pomisli da je to vatra. Nakupio mnogo drva i nabacaju ih na nju, pa počnu puhati htijeli tako raspijati vatra, pa da se onda ugriju. U blizini na jednom drvetu je stajala jedna ptica, pa da se gledala u krjesnicu i majmune. Kad je vidila šta rađe, počne ih zvati i kaže im: »Ne mučite se, jer to što vidite nije vatra. Pošto joj je to oduljilo, obratila da im priustupi i da im to naučavi. Tada počinje puhati neki čovjek, pa počnu je vidio što ona hoće da uradi reknje joj: »Ne ispravljaj, što se ne može ispraviti. Drvo, koji se ne može preajeti, nemoj o njeg sablje probati; a drvo koje se ne može saviti nemoj od njega luti da se javljati praviti, pa ne može se luda. Ali ga ptica ne htjede poslušati, nego prim. majmunima da im dokaže da krjesnica nije vatra. Ali je tada jedan majmun prihvati, udari s njom o zemlju i ona pogine.

Primica: Trebamo naučiti savjete drugih pametnijih i iskustijih ljudi, koji su u životu mnogo šteta doživjeli i iskusili. Ako sami podemo da radimo nešto, a ne znamo kako ćemo taj posao izvršiti i šta nas može o nepoznatom poslu stignuti, onda ćemo doživjeti mnogo neugodnosti, koje će nam tiču nanijeti. Možemo kažnjiti i nesreću, kao i ona luda ptica, koja nije htjela da primi savjet onog čovjeka, što joj je savjetovao, da ne čini ono što se ne može učiniti.

VJESTI IZ MOSTARA:

Mehum Arifaga Bakija.

U četvrtak dan 8. decembra na vođa oko 9 sati izmaga iz srednje vijećnosti na starost izmaga Arifaga Bakija. Njegova smrt konstatirala je pored njegove mnogobrojne porodice od 13-oro djece i sve njegove prijatelje i poznanike. Koliko je bio potpisan vjerom i pobožno se vidjelo na njegovoj džamiji, prije su ga okupili vjernici, a potom mnogi Mostarci bez razlike na vjeru. I baš kada je avojli mnogobrojnoj porodici bio najpoborniji, nadležna ga je nagla smrt od kapi.

Ostalojnoj porodici naše iskreno sautešćenje i sautešćenje: Rahmetullah alejhi, rahmeten vash.

Primjer sa pohvalu.

Prije dan vremena dolao je u Mostar za vođu imama iz srednje vijećnosti na starost izmaga Arifaga Bakija. Njegov radom i otiskom djelovanjem među vjernicima otkazao je primanje i poštovanje kod svojih pretpostavljenih i kod svojih potčinjenih vojnika. Osmo toga u osmome grad stekao je od svih prijatelja i mnogo poštovanja i poštovanja drustva radi je višan, primljen i dočekan.

Kao svake godine, tako i ove na njegovo zauzimanje i inicijativu gospodin Komendant Jadranske Dr. oblasti izdao je naredbo, da se među muslimanima vojnicima koji se nalaze na teritoriji ove države o određenoj tačno izdani smogot pod nadzorom samih starijaka. Tako leto i ovoga razmazane svi muslimani vojnici idu u džamiju i održavaju post. Zbog toga je izdan i posebni raspored radi i jela za vojske muslimane. Ovo je, međutim, jedinstven primjer kod vojnih imama da ovaj slučaj i vrijedni rad g. Hasanbegovića ističemo kao primjer za ugled.

M. H. A.

VJESTI IZ KONJICA:

Otvaranje gradanske škole.

Inicijativom nekoliko svrjenskih grana pokrenuta je akcija da se otvori gradanska škola u Konjicu počto ebre broj oko 40.000 stanovnika a svi nisu u stanju da se školuju u gradovima. Sakupljeno je 500 potpisa i odlučeno da se predstavlja pred Nj. Kr. V. Namjesniku Pavlu.

Delegacija sastavljena od g. Muhameda Hadžića, Branka Brbovića, Vladimira Pokrajčića i Junusa Vajzovića krenula je iz Konjica 24. XI. u Beograd za predstavljanje predaj Nj. V. Knezu Pavlu i posjetiti gospod. ministra prosvjete Stojkovića, koji je obećao, da će im se iduće školske godine otvoriti prvi razred gradanske škole.

Inna lillahi.

Na 23. XI. preminula je u 72. god. života Sađira Begtašević udova izahm. Salihbeg. Rahmetulja je teška, naša sugrađanina g. Lutfe Murfića.

Rahmetullah alejha.

Akejca za pohvalu.

Dva omladina Enver i Enes Hadžići potpisali su skupu za skupljanje priloga za podizanje kuće Fat. Srećanina udove iz Osmena je Polja, koja je u svim siromahom i bijedama stanja. Treba istaknuti da naša omladina mnogo radi na podizanju muslimanskog elementa.

Skrižaljka

	Pčelin prolaz
Sat	
	Sprava za mjerjenje vremena
	Limbo bolesna
	Suprotno od zema
	Titina
	Rijeka u Aziji
	Zivocijna
	Vezu

II

Od I-II pripadnici vjere Isama i muslimani Samila i Iz razr. g. mojarje

KRIZALJKU u prošlom broju izdala je lista riječi je pravilno sa Junus. Sagolji uč. III, razr. šer. gimn. i time dobio nagradu od tt. Šabanović Edhem.

Tko riječi ovo skrižaljku, za nagradu će dobiti naš list kroz dva mjeseca.

DEZURNE APOTEKE

U nedjelju imaju dežurnu apoteke:

Grospić, kod Katedrale i Draže Alija, Novo Sarajeva.

RIJETKA PRILIKA!

Narodne pjesme Muslimana iz Bosne i Hercegovine

(I. i II. knjiga.)

Sabrao Kosta Herman.

Ovo je jedina i najpotpunija zbirka muslimanskih i junakih nar. pjesama izdanih do danas. U tim pjesmama o- pisanje je na svoj način historija muslimana ovih krajeva. U njima se is- nove borbe naših predaka za vjeru i domovinu. Baš zato svaka musliman- ska knjiha, treba da ima ovu lijepe zbirku pjesama i da ih čuva kao smet- nost mladim naradžanima.

Moja je namjera da te knjige dopru u najšire slojeve naroda, te zato sam odlučio da im smislim cijenu za 50 po- sto. Odsuda će se dakle te knjige pro- dajati po brošurama na 10 dinara (pri- 100 dinara), povezana u platno za 70 dinara, prije 120 dinara).

U interesu je Vašem kao i Vašega potomstva, da u svojoj kući možete svakome namjerniku, prijatelju i ro- daku pokazati najlijepe naše narodne pjesme. Na tome sam nam zavidi čitav svijet. Upamtite da je knjiga, a na- rodno knjižica ove vrste naš najbolji prijatelj.

Knjiga se naručuje kod g. Alije Kurtović, Sarajeva, Kralja Petra ul. broj 29.

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretpisati: Godišnja . . . Din 72—
Polugodišnja . . . Din 36—
Tromjesečna . . . Din 18—

Uredništvo i uprava: Vojvode Štipe Obala

Izlazi svakog petka

God. 1. Pretpisati za Institut
Odbijete Dina 120—

20. decembra 1935. Sarajevo

23. ramaza 1356

Rukopisi se priaju do
utorka o početku
Br. 12.

Pobjeda jedinstva

Švemoguć Stvoritelj vasiona nas upućuje u savršenstvo Svoga Bica. Upućuju nas na onaj najprirodniji pojavu koji uvijek svojim zdravim umom može dokazati. Kada nam da vjerovanje u Njegovu jedinstvo treba da u nama razvije prvo pouzdanje i sigurnu vjeru u naš uspjeh i u našu sreću, jer vjerujući Njega i sljedeći njegove odredbe i zapovijedi dolazimo do svoga pravog cilja. U početku poglavlja Ahar (7 poglavlje, ajeti 1—3) nam se kaže:

"Bili, lām, mīm, i ad. Ovo je knjiga koja je biti objavljena da s njom opominje (koji su skrenuli s pravog puta) i poučavaju nepovjorne. Za to u svakom grmlinu radiš i ne osjećaš nikakve tjeskobe. — Sljedeće ti vam je od vašeg Gospodara objavljeno. Ne sljedeće otim Njega drugih prijatelja (koji hoće da vas zavude). Kako se vi malo poučavate. — Koliko smo Mi uzdizali pravdu, pa ih Nasa vasiona kazna stiga na njih. Kad spavali ti kad bi se danju u podnevnim snom odmarali. — Kad bi ih stigla Nasa kazna oni bi svoju molitvu i pokoru izbacili sa srčica. — Mi smo imali biti nasilni i grješni ljudi. — Mi ćemo bez sumnje platiti poštenje, koje smo mi slali, a svakako ćemo pozvati na odgovornost i one kojima su poslanici slati. — Sigurno ćemo im Mi svima poznavajući to sve reći i obavijestiti ih. Nama nije ništa nepoznato. — Toga dana (ve što bude uzdružen) biće navedene imjenske. — Čije tezuje pretrgu ti će biti spašeni. — Čije tezuje budu lakše mjerite to on onda oni koji su se ogriješili o Nase zakon i dokaze, pa su radi toga svi bili Njegovim. — Mi smo vas na zemlji smjestili i postavili vam nabine i eredita za život. Kako ste vi malo zahvalni.

U početku ovoga poglavlja, u prvom ajetu se kaže da je Švemoguć Allah objavio Svoju vječnu savremnu knjigu Hazreti Muhammedu da njom grješne ljude opominje i poziva da se okrenu od puta poroka i opasna. Dalje se kaže, da savršenim i putama Vječnog Gospodara pravovjerne kao će sljedeći upute njemu steti vječnu sreću i blagostanje. Švemoguć Allah kaže svom Poslaniku da On radi toga ne klone, da se pouzda i da vjeruje u potpunosti po njemu. Kaže Mu da ga radi toga ne spopada tjeskoba i nemir, što nevjernici neće doznati da pristupe, što se nevoljiti neće da prihvate, jer konačno će pojuditi istinu Svjetlo Božije. Ovo je pouka i nama bljudenicima Hazreti Muhammedovim, da nikad ne klonemo u onom velikom radi za pobjedu dobra i istine, da nas časomirni neuspjeh ne zbunjuje i ne odvraća nas od istine, nego da se čuvamo da bezuslovno do uspjeha, kao što je doveo i našeg Velikog Učitelja.

A ovom radi i svojim nastojanjima musliman mora vječno ići onim putem, koji će mu osigurati uspjeh. Taj nam je put, koji je Kuran, zato Švemoguć Allah naredio da se sljedeće odredbe i zapovijedi kuranke i da čovjek nikada ne dopusti da njegovim očejašima zavladaju varava obećanja ličnih prijatelja kojima je, da čovjeka bače u ponor i provalja. Bog nam naredio da razmišljamo o svemu i razmišljajući poznamo istinu. Malo je koji koji razmišlja,

žalja, zato mi muslimani vođeni uzvišenim kuranom trebamo se odlikovati tom vrlinom i ne smijemo dozvoliti da se ubrojimo u red nepromišljenika i neljudnika.

Svi koji su se podavali očejašima strasti svoje, koji su slušali lažne i varljive prijatelje a nijesu htjeli da otvoreno istini pogledaju u oči morali su nastradati i propasti. Ta kazna na razne načine grješke i nepromišljene ljude stize i ona ih bezuvjetno mora stignuti, a da izbjegnemo to teško i neizbježno ako moramo sva svojla nastojanja i sav svoj rad usredotočiti onako kako nas uči naša uzvišena vjera pa da dođemo do sreće i spasenja. Posljedice učinjenih djela kajanje ne koristi i ne smijemo dozvoliti da dolivimo taj teški čas pa da ušaleđemo kao i drugi grješnici narodi koji su govorili kad ih je zlo stizalo nisi smo zavistili biti nasilni i grješni ljudi. Mekanski muslimi opet su se divili, jer bez razmišljanja istini koji je uči Božiji Poslanik, vjerovali su da njihove snage nikad neće nestati, ali su se u svome lažnom uvjerenju gorlo razobrali. Istina je pobjeđila. Meka koja je bila njihova najvrednija kuća pala je i njihova se je vlast potpuno srušila. Ono njihovo mekanski sirote, koje su oni sa žaljenjem susretali, ispuvajući vječnu Božiju lažnu poruku je te nekadašnje silnike koji nijesu vjerovali da im može ikakva sila nauditi. Ali za 20 godina Njegova neumornog rada o Njegovu odlučnost se razbila sva ta nada i ohola ludost, nestalo je i otklona je u nepovrat. Ovo je pouka nama, bljudenicima Hazreti Muhammedovim, da bljudeno Njegov primjer ustrajno stiti i izdržljivost i da ćemo sigurno u tom znaku pobjediti.

Grješnici i maloumi ljudi se zavajavaju. Varavo bljudistavo svoje savršenosti ih zavodi i neče da istini pogledaju u oči. Bog nam kaže da je slao svoje Poslanike ljudima da ih pouče ali da je to ostalo bez uspjeha. Ljudi nijesu htjeli da vide moći Božije i da spoznaju jedinstvo Božije, pa nadahnuti vječnom Njegovom da krenu stasom istine i spasenja. Ti grješnici i maloumi ljudi će na sudnjem danu nastojati da poroka svoja nevladaju djela, ali će im ona biti predočena, poslanici će Božiji posvjedočiti da su izvršili svoju dužnost, ali da oni koji su na oni bili poštali nijesu ih htjeli da sljede. Švemoguć Allah kaže da Njemu ništa nije nepoznato, i da se pred Njim ništa nemole sakriti. Iz ovoga treba da povučemo pouku da sva naša djela treba da budu čista i otvorena da budemo svjesni odgovornosti koja nas čeka u zagrobnom životu.

Musliman mora nastojati da sva njegova nastojanja budu prožeta iskrenošću i ljubavlju prema Bogu, da on radići dobra djela bude svjestan toga da će mu nagrada bezuvjetno biti velika i dobra. Švemoguć Allah nam kaže, da će biti spašeni oni koji tezuje budu prevagnula dobrima djelima, ali oni, kod kojih ta djela budu malena ili ih nikako ne bude, doživlje tešku kaznu radi toga što su nerazumno grješili i što nijesu razmišljali.

Is bismo mi u zemaljskom životu sljedeći onim putem koji će nas dovesti do sreće, švemoguć Allah

Neizdržljivo stanje muslimanskog svijeta Južnih krajeva

Pod gornjim naslovom beogradske tiskanje "Narod" u svojoj 19. broj od 10. decembra o. g. donio je jedan ispravak članka u kome je prikazan život našeg muslimanskog elementa u južnim krajevima. Radi njegove aktuelnosti prenosimo ga u cijelosti.

"Muslimani arapskog porijekla i Muslimani albanskog porijekla u Južnoj Srbiji i sli elementu inace miran, radni i lojalni, nalaze se u svakom većem dijelu bez obzira na egzistencije i za današnjicu, sa ili bez minimuma za život. Oni, kojima su još preostala arieta, sele se, bilo u Tursku Republiku, bilo u Kraljevinu Albaniju, naravno opravdano razočarani i sa bijelom glavom. Ostali su bez izlaza. Preživljavaju dane kako znaju i umiju. Za njih obično nema ni upoelenja. O njima niko ne vodi računa.

Agrarne vlasti u Južnoj Srbiji sproveli ciljeve agrarnih propisa, najvećim dijelom, krive su za ovo i ovako stanje u kome se ovaj živalj nalazi i u kome stoji, nemajući da se iz tog izvode. Tendencija agrarnog zakonodavstva bila je naročito to, da se siri naseljavanje — mijenjanje rase i da se siromašan živalj oslobodi sa minimumom zemlje za naseljavanje. Jednako je u ovoj našim krajevima i davana zemlja naseljenicima iz svih krajeva naše otadžbine. Intencija nadležnih vrhovnih upravnih vlasti — kolonizacija južnih krajeva — je dobromajerna i razumljiva. Ali sprovođenje ove tendencije od strane naših izvršnih agrarnih vlasti je prosto nesahvatljivo i nerazumljivo pa i ispod kritike.

Najgore se je postupalo sa selima oko Pizrena i Suve Reke. Tamo je oduzeto cijelo imanje svima Muslimanima zemljoposjednicima i ako nikad nije postojao ni najmanji broj efendijskih odnosa, i ako su oni ljudi vlasnici malih imanja i jedino žive od zemljoradnje, od čega su živeli i njihovi stari. Ovakvo postupajći, dakle, agrarne vlasti nisu poštovali ni ono osnovno pravo, da zemlja pripada o njemu koji je obrađuje. Ne samo da niko od pravog poljodavca, nego grješnici se o njega nisu vodile računa ni o tome, šta će oni zemljoposjednici — jedino vični ovim poslovima — moći drugo raditi, te se i svoje zadruge ishraniti. Da li će biti pastu na teret države, opore, opore li društva, da ovi i njima ne mogu živjeti, nego da se oni oslone od gladi, povlaštiti po zemlji kao ljekine, na štetu i sramotu društva i zajednice u kojoj su.

Pa što su se svojevremeno ogriješile agrarne vlasti pri diobi zemlje za naseljavanje još da se čovjek to ne tako i ne rađa, koliko radi dobiti ustrojenih agrarnih sudova, koji su

donosili odluke o oduzimanju nepokretnih imanja od Muslimana, za svrhe agrarne reforme. Ovi sudovi donosili su te svoje odluke bez obzira na sve razlike između upravnih i administrativnih forma, koji su mjestimično ranije u pojedinim slučajevima donete i sankcionisane u posliednjoj instanciji. Oni su prenebrživo ove starije i pravomoćne odluke, donijele na osnovi vjernih dokaza spolnotu odbacivši pa donosili svoje nove odluke o oduzimanju zemlje. Te i takve svoje odluke zavisivši su, naobčeće na dokazu dvojice svjedoka, koji su se mogli dobiti i koji su i bili na vrlo laki i proet nađi i dojavljani, uz vrlo običnu naknadu za taj njihov struđ i tu njihovu svjesta.

Ovakvih slučajeva imalo toliko da se na ovom mjestu ne bi mogli svi n pobrojati. Samo jedna pravdna, nepristrasna anketa mogla bi sve ove nepravde poneti i ilustrovati. Tada bi se vidjelo na kako i koliko bespriznima, od kojih je nije trebalo niti sluhim slučajevima. Tada bi se vidjelo i pravi uzrok ovakvog postupka. Tada bi se možda prozrelo i u pozadine ovih akata: da li su ista poljodavci i svuđe labavog i nemoćnog državljanina, odnosno kraljeve maksimale, od kojih je nije trebalo niti amjelo oduzimati, a davana onima koji i nisu naseljenici, pa čak koji nisu ni zemljoposjednici niti od zemljoradnje žive.

Sve ove gore izmle žalosne činjenice dovele su, velim, ovaj mirni i čestiti element do projačkog štapa. Dovede su ga u polojaj ozlojeđenih, od čega zajednica može imati samo štete.

Ovo i ovako bolesno i nepravdo stanje međutim, moglo bi se popraviti, ako bi bilo samo malo dobre volje. A popravljanjem ovoga stanja ispravila bi se jedna kardinalna greška, greška koja ima svojih posljedica. Pored toga ovim popravljanjem ispravila bi se jedna ogledna nepravda, da učtena ovom elementu i on, bi se, vraćen u pravili položaj, uverio u pravdu vlasti, u pravdu države, pa bi u buduću bio svojoj državi lojalniji i od vode koristi no do sada.

A ovo bi trebalo ispraviti i to što prije i bez obzira na to, što se vapaj ovih grješnika nije ni do i što se njihova svrjetnost nije poboljšala. Na taj način dalo bi se dokaza da država vodi računa o svim svojim sinovima, bez razlike na vjerskoj, plemenskoj i regionalnoj obilježje.

Svaki drugi postupak li ostavljanje ovoga stanja ovakvog kakvo je

nam je dao i osigurova sva sredstva da dođemo do toga uspjeha. On nas je nastanio i smjestio na ovaj planeti svojoj i uredio je tako kako ćemo u njoj moći razviti sve svoje sposobnosti i postignuti najveću sreću i najveći uspjeh. On nam je, kako Kuran kaže, dao sva sredstva da bismo mogli kao ljudi živjeti i kao ljudi se uisavršiti. Musliman mora biti zahvalan na svima ovim dobrima svoja Velikog Stvoritelja koja ga upućuju na

puteve koji vode do uspjeha i spasa. Musliman mora vjerovati Njega jednog, koji je izav svoga dobitnika, želi Njemu u svom radu biti ustrajan i izdržljiv, jer mu to donijeti sigurno i potpuno zadovoljstvo. Sljedeće putove koje nam sad Stvoritelj u Svojoj vječnoj Knjizi izlaže, ne klonimo duhovno i u našeljem časovna pa će nam pobjeda biti osigurana.

IZ ISLAMSKOG SVJETA:

Razgraničenje između Sudnije i Jemena

Mekanski 'Umum kul u svoje zadnje broju donosi sljedeći službeni izvještaj:

Na osnovu člana 4. Taifeke konvencije o razgraničenju između kraljevine Sudnije i Jemena i zadnje alinee toga člana određuje se da obje vlade postavle svoje komisije koje će provesti razgraničenje između dviju susjednih zemalja. Neposrednim pregovorima koji su vođeni između kralja Abdul Arisa i imama Jemena, postignut je potpun sporazum, te je imenovana zajednička komisija koja će izvršiti to razgraničenje. Jedan dio te komisije radiće i na području Tihami, a drugi u goraskom području. Komisija koja će provesti razgraničenje u Tihami sastala se u Džizumi. Izvještaj na teren da izvrši razgraničenje lako to propisuje član 4. spomenute konvencije. Komisija koja će izvršiti razgraničenje u goraskim predjelima sastala se u Zihanu. Ove komisije rade u najprijetljivijem duhu da konačno urede to pogranično pitanje, koje je bilo kamen spornosti i postignut je ovim čini biti konačno riješeno i zadnje pitanje koje je ostalo neriješeno iz zadnjega sukoba.

Kraljevina Sudnija i Jemen kao dvije najveće i najjače arapske države na Arapskom poluotoku su konačno riješila sva sporna pitanja radi kojih je došlo i do sukoba. Stvorena je jedna jaka i jedinstvena atmosfera između općim željama svih međunarodnih faktora današnjeg panarapskog političkog pokreta od ovih najjačih arapskih država stvoriti veliku arapsku konfederaciju na poluotoku, kao uvod u stvaranje velikog panarapskog carstva.

Uspostava egipatskog ustava iz 1923. godine

Njemački dopisni uređ javlja 13. XII je potpisao kralj Fuad ukaz o vraćanju na snagu ustava iz 1923. godine. Kako se saznaje, britanski visoki komesar primio je gristanak svoje vlade i o tome odmah obavijestio prefekta okruga. Tako se počinju općini razgovori s najuglednijim engleskim ličnostima u Egiptu, brojavo, nedoređeno vraćanje ustava, U Kairu vlada mir.

Reuter javlja iz Kaira: Sefovi svih političkih stranaka zahtijevali u zajedničkom pismu, koje će biti predano visokom komesaru Velike Britanije, da Velika Britanija stavi na snagu englesko-egipatski ugovor iz godine 1930.

Reuter javlja: U vezi s uspostavljanjem ustava od 1923. godine postavila se pitanje velikih dijelova talijanskih oblasti u Libiji, koji su naročito spomenute u ugovoru od 1930. godine, na osnovu kojeg su britanske vojske povučene iz Kaira i oblasti Sueskog kanala.

Kako uspostave egipatskog ustava

Ima li doći do pregovora sa Engleskom

Uspostava ustava od 1923. godine izavala je u cijelom Egiptu izvanrednu radnju jer općenito se očekuje da će uskoro doći do pregovora sa Engleskom za izvođenje jednog političkog i savezničkog ugovora. Već u krugovima nacionalističke opozicije naglašuje se, da nacionalistička stranka neće imati nikakvog protiv toga da ugovor sa Engleskom stupi na snagu tek pošto bude završena odlučujuća međunarodna kriza, ako bude velika Britanija pokazala dobru volju na sporazum, ipak u egipatskim političkim krugovima ne vlada u tome prave ništakav optimizam, jer engleski vrhovni komesar dodade nije se usprotivio upotrebi ustava u Egiptu, ali ga nije ni odobrio niti se ne vid da bi ga engleski prijatelji prihvatili.

Nakon promjene vlade u Egiptu

Odnos prema Vel. Britaniji. — Nacrt ugovora iz 1923.

Predstavnici egipatskih stranaka obavijestili su britanskog visokog komesara u Egiptu da su se oni saglasili na nastup britansko-egipatskog ugovora iz 1930. O tom nacrtu pregovarali su 1930. u Londonu tadašnji britanski državni tajnik za vanjske poslove Henderson i vođa egipatskih nacionalista Nahaš paša. Na to sporazuma nije došlo, jer Henderson nije prihvatio zavezu vanjske odnose u zajedničkoj vlasti u Sudanu. Povodom ove predstave predstavnika egipatskih stranaka britanskom visokom komesaru u Kairu 'Times' pisalo ove: 'Postajući po strani činjenicu, da taj ugovor nije bio nikada potpisan radi nesporazuma u Sudanu, njegove su vanjske odredbe ostale nepriprimljive u sadašnjoj situaciji u istom dijelu Sredozemnog mora. Navedeno događaji su dali podršku kritici, da li prebacivanje britaničkih četi iz Egipta u zonu sušnog kanala — kako predviđaju vojnici odredbe spomenutog ugovora — zatim, na osloboćenje zapadne granice Egipta. Zato se može očekivati, da egipatski politički prvac, koji se su služili u pogledu nacrtu ugovora iz 1930, napokon shvataju, da bi upotrebom zahtjeva, da se provede svaka odredba ugovora, onemogućio njegovu primjenu. Ne može biti, da oslobodi, da bi britanska vlada povela takve vanjske pregovore, dok je još nezaključila teškom međunarodnom krizom, ili pod pritiskom studentskih nemira u Kairu. No ima sigurno njera, koje se mogu oprezno razumjeti podrijeti, da se zadovolje razumni zahtjevi, koji su bili na primjer britansko-egipatski ugovor iz 1923. godine, koji je bio potpisan u Londonu. U ovom ugovoru pojačao suradnju britanske i egipatske vojske. Postoji također mogućnost, da se Velika Britanija odredbe režima kapitulacija u zamjenu za sporedni najvećem povlaštenju. No nova situacija, kao pogledu na to, ni supla na snagu, dok se i drugi razgovori, da bi se režim kapitulacija. Akcija bi na ovoj lično sigurno olakšala situaciju, na kakovu ima budna sadašnjeg eksperimenta a koalicijom egipatskih stranaka. Ako taj eksperiment uspije, to egipatsko i jemensko pitanje prilikom uvođenja (egipatske stranke) da se odredbe kapitulacija moraisa britansko-egipatskih pregovora tada bi problem britansko-egipatskih pregovora bio u velikoj pojednostavljen. U ovom je neophodno pobraban za uspjeh pregovora za političko i trajno uređenje pitanja, koje se postavlja između Velike Britanije i Egipta, name, da vođa egipatske delegacije bude imao potporu i kralja i parlamenta i većine egipatskih labornika.

Kako je Londonu nijemu u sadašnjem času vođen ugovor iz 1930. godine, barem ne njegovo izvršenje. Ovo traži, da egipatska delegacija bude predstavnik svih političkih partija u Egiptu. Javno je, da britanskoj politici nije u prilog, da je osnovava koalicijom egipatskih stranaka, uz koju je, u osnovnim pitanjima i kralj Fuad. Britanci su dosada i temeljili u egipatskoj vojski politiku na neslozi egipatskih stranaka te spora između krunu i stranaka. Pred ostvarenom koalicijom britanska politika morala bi postepiti u pogledu uspostave ustava od 1923. Kako će se dalje razvijati u Egiptu, ovisiti će u mnogome od toga, da li će se osiđati ta koalicija.

Zajednički dobi egipatskih stranaka.

Nesim paša, predsjednik vlade, predao je kralju Fuadu ustavni kabinet. Time je nastao novi politički u Egiptu. Nesim paša je došao na vlast u Egiptu tek pošto je ostao osiguran potporom egipatskih vođa egipatskih nacionalista. Zato da vlade Nesim paše trebala biti normaliziranje političkog života u Egiptu. U tu je svrhu trebala upostaviti nekakvu, činio se, u Egiptu, koji je kralj Fuad izdao u prošlim godinama. Nesim paša je izrazio od Nesim paše da predca ostavio. Predsjednik egipatske vlade je nekog vrijeme oklijevao, vjerojatno zato, jer je mislio da će Englezi ipak učiniti znatne koncesije Egiptu.

Postojedni nemiri, u kojima je bilo o pet mrtvih, ponukali su Nesim pašu, da se odjednom odustane od nastupa u Egiptu. Sir Miles Lampson, da Velika Britanija prišane na uspostavu ustava iz 1923. godine. Nesim paša nije mogao ni tražiti uspostavu ovoga ustava, kad su danas za njega ne samo sve egipatske stranke, nego i sam kralj Fuad, koji je ukinuo. Vjerojatno da na držanje Nesim paše uticala i odluka nacionalista, da se osnuje opći narodni odbor za zaštitu egipatskih interesa. U tu svrhu su predstavnici nacionalista došli i dodir sa vođom liberalne stranke Mahmud pašom, sa šefom nacionalističkih disidenata Aly pašom Samijem, te sa Sikly pašom, bivšim predsjednikom vlade, koji je 1930. proveo u život novi, autoritativni ustav. Čini se, da je postignut načelan sporazum. Samo nekoliko dana prije nego je postignut ovaj sporazum, studenti nacionalisti napali su i oštetili kuću vođe liberala Mahmud paše, jer su smatrali da je zaslužio dovoljno svojih neprijatelja prema Englezima. Da je unatoč toga mogao nekoliko dana kasnije biti postignut sporazum svjedoči o općem raspoloženju koje danas vlada u Egiptu. Londonska štampa, koja prati sa velikim interesom događaje u Egiptu, ne krije zabrinutost zbog mogućnosti, da se ponovo pojave teške situacije. Navodi se potreba suradnje između Britanije i Egipćana radi zaštite zajedničkih interesa u sjevero-istočnoj Africi. Iz njegovih pisanja nije jasno, da li su u Londonu spremni prihvatiti zahtjevi Egipćana za uspostavljanje ustava iz 1923. godine, ali vjerojatno, da su britanski mjerodavni faktori pristali na to, da bi time konačno riješeno pitanje britansko-egipatskih odnosa. Ustav od 1923. godine bio je međutim već jednom sa snazi a britansko-egipatski odnosi nijesu bili uređeni. Nacionalisti, koji su zahtijevali vraćanje ustava iz 1923. godine od Londona također odnose britansko-egipatskih odnosa, da ga nije moglo prihvatiti ni tadašnja laburistička vlada, te su daljnji pregovori bili prekinuti. Ako bi se uspostavio ustav iz 1923. godine nacionalisti bi došli opet na vlast, te bi oni u pogledu odnosa između Egipta i Engleske tražili barem ono, što su bili već izjavili. Nacionalistički zahtjevi međutim ostali obuhvaćajući i pitanje condominiuma u Sudanu, u kojem je London nepostupljiv.

Situacija u Egiptu

Situacija u Egiptu još se nije razbistrla. Nacionalni front sada otvoreno zahtijeva osnivanje samostalne egipatske vojske i da Egipat bude zadržan u Društvu Nacija. Vođa egipatske Nahaš paša održao je žestok govor, u kom je rekao da Egipat traži potpunu slobodu i nezavisnost.

Industrijska poduzeća u Turskoj

U svom izvještaju o radu ostvarenje programa na svima područjima ljudske djelatnosti, Turska narodna partijska povjerenstvo u industrijskim zemlji, u cilju što većeg emancipiranja od svoga strana industrijskih proizvoda.

U tom pravcu, Turska je postigla do sada najveće rezultate. Ali, naravno, ona se ne zadovoljava tek sa postizanjem industrijske otkupne, kao i progresom neslužbe uplate, već osniva brigu tvore nove Turske, Kemal Atatürka.

Samo u toku prošlog mjeseca, u Turskoj je uspostavljen pet malih industrijskih poduzeća. Između ostalog je izvršio predsjednik vlade g. Ismet Inoni, u praksi ministar privrede, g. Džemal Bektas. Između ostalog su fabrika vunenog predmeta, papira, vjetrokavice, stakla i polukobala.

Posebna vunenost predmeta i Marinosi poduzeće se u Bursi, na 30 kilometara udaljeno. Godišnje će proizvesti 1.000.000 kgr. vunenog predmeta. To će predstaviti potrebu, da turska fabrika vunenog predmeta uvede vunenog predmeta, osim vođa finih vuna.

Kako Turska ima sa sada samo 14.000 ovaca merino, koje daju najblijavu vunu, znaćno će se povećati njihov broj. Osim toga, pomoću ulaganja u ovčarstvo, turska narodna partijska povjerenstvo, dobiće se oko 700.000 kgr.

lanaca, koji će davati plodniju vunu. Tako će fabrika dobiti u zemlji svoj potpuno sirovinu.

Fabrika vjetrokavice u Genuliku bit će gotova u toku idućeg juna, i proizvođaće oko 300.000 kilograma godišnje, kojima će biti potrebna da se pokrivi cjelokupna turska potreba.

Posebna pažnja u turskoj privredi godišnje 15.000 tona hartije i kartona, pa će na ovom svom proizvođača smanjiti na polovinu.

Turska obiluje obilnom sirovinom za ribarstvo, dakle, pa se na njemu stvorena izvesta, dok Turske nema u ovom izvestu, koja čine gotovog proizvoda. Medžutim, fabrika stakla u Istanbulu proizvođaće 4000-4500 tona stakla i flasa godišnje, što će doprinijeti povoljnijem trgovinskom bilansu.

Turska izvozi godišnje preko jedna milion tona uglja, jer njena industrija nije još u stanju da proizvede svoj vlastiti ugljen, ali je malo manje nego kapacitet. Stoga, fabrika polukosa u Zonguldaku, koja će proizvođaće dnevno 150-165 tona polukosa, pored odgovarajućih količina benzina i kartona, znači veliki korak unapred. Time bi bitno također omogućila turska industrija baše, parfema, izvještaja ljekova itd.

Uspjesi panarapskog pokreta

U arapskim svijetima se u zadnje doba osjećaju simptomi jednog novog i neposrednog političkog života. Arapski narodi koji je nakon gubitka svoje političke dominacije u islamskom svijetu prešli preko nekoliko stoljeća izgubio svoju nacionalnu državnu samostalnost i postjepao se u mnogobrojne male države ili potpao pod tuđinsku vlast, potpuno je osjetio potrebu za osvajanjem svojih političkih interesa, i svoje nekadašnje slavne historijske prošlosti, snage i državne samostalnosti. Arapi su u današnjoj postjepnici na mnogo malih država ili su pod kolonijalnim gospodstvom velikih evropskih kolonijalnih vlasti. Ali, za njihovo osvajanje, oni su u ovom periodu preporoda. Arapske poglavice i vođe koji su po tuđini zavedani i koji se nijesu mogli gledati uvidjeti su svu opasnost takvog rada. Arapski nacionalizam i panarapizam u ovdje doba uvjatio je jakog i živog kretanja, a svima područjima, gdje obitava veliki broj arapski narodi, budni nacionalni dah, koji se osjeća na arapskom poluotoku tako se isto osjeća u Iraku, Siriji, Palestini, Egiptu, Tripolisu, Tunisu, Alžiru i Maroku. Taj nacionalizam brekati i svakim danom se stvaraju i brojne nove borbe, koje su neustrasivo vođe arapski narod do potpunog nacionalne slobode. To nam najbolje ilustriraju zadnji politički događaji u Egiptu, gdje je čitav egipatski narod ždušno ustao da izvojuje svoju potpunu slobodu. Takova oslobođenja vidimo i u Siriji, koja je pod britanskom okupacijom, i u morlog vode Ibrahim baje Hananu u jednom spontanom pokretu, koji će danas stati buknuti. Palestina se herojski bori da održi svoju nacionalnu samostalnost i svoj nacionalni arapski prestiž. Ali svakako je najveći uspjeh, koji narodi i narodi imaju u panarapskim ugovor koji je zadnjih dana sklopljen između Sudnije i Iraka. Ovaj ugovor je nešto više nego običan saveznički ugovor, on stvara potpuno intimne odnose između dviju najvećih arapskih država na poluotoku i vrši ih u jednu cjelinu cjelinu. Karakteristično u ova ugovor sklopljen između dviju dinastija koje su do jučer najprijetljivije bile raspoložene jedna protiv drugu. Prema zadnjim zvještavanjima ovaj će se ugovor potpisati i na Jemenu, te tako bi stvorena jedna jaka i jedinstvena arapska konfederacija, koja će biti u mogućnosti da se riješi panarapskim u dopušteno vrijeme ustave. Ovaj ugovor Iraku i Sudniji značio je na oduševljen prijem kod svih Arapa, i postigao je jedan narodi uspjeh što će se razne namirnice u ostalim dijelovima arapskog naroda gliko uviditi.

Oglas
Islamski Glas
donose sigurni uspjeh

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Preplata: Godišnja . . . Din 72—
Polugodišnja . . . Din 30—
Mjesna . . . Din 10—

Uredništvo i uprava: Vojvode Štepe Obala 7/1.

Izlazi svakog petka

God. I. Preplata za inostranost
Godine Din 120—

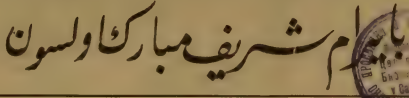
27. decembra 1935.

Sarajevo

1. ševvala 1354.

Rukopisi se primaju do
utorka u posao

Br. 13.

Dizajnirao: Čaušević

Bajram

Bajram je svaki dan u kome se skuplja svijet da alavi i spominje važne događaje svoje zajednice. Mi muslimani imamo dva bajrama i to razmazanski i kurbanjski bajram, koje zovemo arapski 'idu-l-fitr' i 'idu-l-ahda'. Osim toga imamo bajram na dan rođenja Božijeg odabranika Muhammeda, koji dolazi svake godine ušću dvanaeste noći rebulevele i koju zovemo Mevlid. Isto tako imamo bajram na dan preseljenja Božijeg odabranika Muhammeda iz Mekke u Medinu, kojega se sjedmo kao dana opraštanja Islamske zajednice, na početku svake nove godine prvog mahrarnca. Ovo su naši znameniti dani u našoj Islamskoj zajednici, koji nas u godini četini put podsjećaju na vrlo važne događaje. Na bajram klanjamo naročite namaze i zahvaljujemo Svevišnjem Stvoritelju. Bajram znači i veselje koje Islamska zajednica osjeća u tim danima. Ramazanjski bajram dolazi na počin, Islamska zajednica se tada veseli, što je jednu veliku dužnost izvršila posle dani ramazana, što je u tim danima tebi i slušajući Kuran ojačala i učvrstila svoje vjersko znanje. Muslimani i muslimanke slušajući tumačenje Božije objave stiku potpuno uvjerenje da je Božiji odabranik Muhammed po Bogu određen kao posljednji Božiji poslanik sa zadatkom, da očisti po Bogu postavljene Prave — Božju vjeru, od svega onoga što su po ljudji dodavali. Našim ljudima je jasno svjedočenje da je Ismail jedini Božji put i kojim su šli svi Božiji odabranici od Adema pa do Muhammeda. Bzi nazivaju: »Reči: mi stalno vjerujemo u Allaha i u ono što je poslano nama, kao i u ono što je poslano Ibrahimu, Ismailu, Isahu, Jakubu i njegovim potomcima, i u ono što je od Allaha došlo Musau i Isau i drugim pejsamberima, mi ne pravimo razlike među njima i mi smo samo Bogu odani.« — »Ko bude tražio Bju vjeru oim Islamu ta mu se vjera ne prima i on će osjetiti da je na velikom gubitku« (3:81,82), jasno pokazuje da je vjera Islam vjera svih Božijih pejsambura i zato mi muslimani vjerujemo u Božije poslanike i ne pravimo među njima nikakve razlike.

Mi čvrsto vjerujemo da su svi pejsamburi Božiji odabranici i da su svi pejsamburi i pozivali ljude da s njim dođu Bogu služe. Ni jedan Božiji odabranik nije pozivao ljude da se njemu kao Bogu, ili Božijem sinu klanjaju, i čvrsto vjerujemo i u sve Božije objave, mi vjerujemo u pravi Tevral i pravi Idmil, lato kao što vjerujemo u Kuran, ali mi ne možemo vjerovati u ono, što su ljudi dodavali i pisali u različitim evadželima.

Prema tome mi smo na pravom putu. Mi dobro znamo, da sve što se na-

da i pornda, to mora da i umre, a mi vjerujemo da je Allah vječno žio, vječno stalan, da Njega ne zauzima ni drijem ni spavanje da Njemu pripada sva vlast i u nebu i u zemlji, da On čuva i održava sve svjetlo i da je On apsolutni Gospodar u čije se poslove ne može miješati niko. On je u svojoj objavi objavio sebe, da je On jedan i da je neograničen Gospodar svega, da se nije rodio i da nije rodio (dakle nema oca, majke a ni smaj), da Njemu ne može biti sličan niko. Allah je kome se sve stvoreno klanja, drugog milog oca Njega nema da mu se treba klanjati i robovati. On je koji najbije nas i videno i nevideno. On je svojoj dobroćin, on je naš milostiviji. Allah je onaj, s kime se može »sporiti niko, On je vladar, on je Kuddusan — čistoće, on je svet, On daje mir i opor. On vidi i čuva sve, On je jedin moćan, On je u svojoj veličini i moći besprijek. On je čist od svega onoga što mu nevjernici zamisljaju. On je Allah koji stvara, koji stvorenom oblik daje, Njemu pripada najlijsa imena, sve što je u nebesima i zemlji klanja se Bogu i služi i alavi samo Bogu i On je najmoćniji i najmilostiviji. Ovo su naša koja svim muslimanima držimo. Mi vjerujemo se mi muslimani držimo. Mi vjerujemo Boga čista od svih mahana, koje svi smrtnici imaju. Mi znamo da svetost i čistoća pripada samo Bogu i Njegovim objavama, te Džibril-eminu, koji je po Božjoj volji te objave stavljao na sro i lezik Božijim odabranicima. Zato mi ne primajemo svetost ni jednomoću čovjeka, pa makar bio i vrlo dobar. Oni koji robuju svome truhlu (a takovi smo svi) ne mogu imati nikakve svetosti. Kuddusan je ime Božije i lezik Božijim odabranicima. Svi ljudi koji robuju svom truhlu dužni su da robuju Svevišnjem Allahu i da samo Njemu služe, jer ljudi ne mogu biti ni bogovi ni Božija djeca. Hazreti Allah u Kur'anu pozivajući sve ljude da vjeruju Bogu onako kako su On vjerovao i svi Božiji odabranici, naročito poziva pri stasie prijašnjih objava, pa veli: »O albednici knjige, doista došlo vam je Moj Poslanik, koji vam otvoreno pokazuje mnoge odredbe koje ste vi sakrili i digli iz knjige, i koji opte mogre stvari ne izlaže, nego prelaži preko njih — došlo vam je od Boga veliko svjedočje i vrlo jasna Knjiga — tim svjedočjem toni jasnom knjigom Allah izvodi na put mira i spasa i izbavlja iz imna bezvjerstva i meče u svjetlo vjere, te nagovješta na prav put svakog onoga, koji evodbeno albedi i traži Božju zadovoljstov. Ovi nam ajeti dokazuju da je Božiji odabranik Muhammed zaista poslan cijelom dovjenostu i da je njegova zadaca da očisti Božju vjeru od svega što su joj ljudi dodali i da tu Božju vjeru prema uputama milostivora Allaha usavršeno dočasti cijeloj svijetu. To je hazreti Pejgsamber kroz dvadeset i tri godine sa velikom ljubav-

lju izvršio. On je čvrsto Božju knjigu onako, kako ju je u razmacima primao na sro i lezik, napisatu, pobliješenu i upućenu tako, da joj ne fali i ne manjka ni jedno slovo.

Bajram, dati veselja nam daju povoda da razmišljamo o svojim djetima, da razmišljamo i o svojoj vjerskoj zajednici. Razmišljajući o tome možemo doći do vrlo stranih spoznaja i o ba pravca. Prilike i neprilike, koje su se ziale iz svjetskoga rata, najviše su mnogo našu braću da ne bi mikanja i izbjegli imena, a to su vrlo žalne pojave koje nas zabrinjavaju. Tako nas zabrinjava i naša školska mladež, ima dosta škola, gdje nema vjerodostojna za muslimansku djecu. Prijatelji iz Vardarske banovine pišu mi vrlo neugodnih stvari.

U više škola nema Islamskoga vjerodostojia i našu djecu vjerodostojia pri pravoslavne vjere zadržavaju na predavanju pravoslavne vjeronauke. Kada ispituju pravoslavnu djecu, ispituju i muslimansku. I kada koje muslimansko dijete pravilno odgovori, pohače ga i pripravaju da još bolje nauči njihovu vjeronauku. Kada sam ovo pročitao bio mi je vrlo neugodno.

Ako škole budu služile crkvenim ciljevima, ako se u njima naša mladež bude trovala, onda je to vrlo opasno. Za našu muslimansku školsku mladež sve je opasno što se ne eže sa našim vjerovanjem. Meni je vrlo nemilo da o našim školama i školskim udžbenicima pišem i opisuju ono što nas muslimane vrijeđa. Toga je izloženo puno i ja se nadam da će pozvati faktori stvar urediti. Ne može se nikako slagati sa ugledom naše države da se muslimani vrijeđaju u njihovim vjerskim školama i da im se nameće ono, što po propisu Islama ne mogu i ne moraju raditi.

Braćo muslimani! Složno i snažno držimo se propisa Božije vjere pa se onda ne bojmo nikakvih nastajta. Čestitam Bajram svima muslimanima i muslimankama i molim Bogu, da u zdravlju i veselju provedemo puno bajrama.

Ciljevi jedinствене ilimjske organizacije

Kako je našoj javnosti poznato azena skupila se da raspravi jedno važno pitanje našeg kulturnoga života. Naime pitanje školskih udžbenika je jedno od gorućih pitanja sa pravim obrazovanju i vaspitanje naše omladine. Na tom sastanku je sarajevska ilimja donijela i poznatu rezolu-

ciju i uputila je u pravo vrijeme na nadležna na vrhu, da nam pokaže kada ankete za izradu zakona Islamske vjerske zajednice. Taj korak je imao, zahvaljujući razumijevanju mjerodavnih faktora, i uspjeha. Na tome sastanku povela se riječ o organizovanju cjelokupne ilimje u jedinstvenu ilimjsku organizaciju, koja će kao glavni zadatak imati širenje vjerske prosvjete, i uopšte podizanje kulturnog i privrednog života naših muslimana. Našoj je javnosti poznato, da u našoj Kraljevini postoji više raznih ilimjskih udruženja koja su manja i više glavnih, brigu o svojim posebnim skolskim interesima, jer im nije dostojalo ni vremena a ni mogućnosti da se bace na ovaj viši zadatak vjerskog kulturnog i privrednog podizanja naše muslimanske braće. Na sastanku je izabran i aktivan odbor, koji je stavljen na odgovornost da povede tu akciju zajedničkog organizovanja cjelokupne ilimje sa područja čitave Kraljevine, i da se ilimja svim svojim snagama i punim autoritetom svoja stasla posveti sistematskoj organizaciji rada na svim ovim poljima narodnog života.

Ilmija je po svome porvu i polodnja koju uiva u širokim narodnim slojevima pozvana da zajedničkim radom i nastupom izvede veliko djelo vjerskog i kulturnog preporoda naših muslimana. U današnjim teškim vremenima pojedinačan rad ne donosi nam željenog uspjeha, nego je potpunog uspjeha. Isto tako i pojedinačne organizacije ne mogu cjelini donijeti one koristi, kao što to može donijeti jedna velika i jaka organizacija, sa velikim autoritetom. Dužnost ilimje u našoj zemlji je od naročite važnosti za opraštanje i razvikanje naše zajednice. Njezin rad je ogledalo snage čitave naše zajednice. Zato ilmija naročito mora svoje anage zbati i ujediniti eljednici onaj veliki kuranski poziv: »Vi tekun minkum ummetun jedine iliahrari ve jemurru bil ma-trufi ne jenhevne analmunkeri.« Iz ove kuranske zapovijedi jasno izbija zadatak ilimje, koji mora biti svu upućen u pravcu vjersko-kulturnog, moralnog i privrednog podizanja naše zajednice. Da se taj visoki zadatak postigne, mora upotrebljavati sva moguća sredstva koja će konačno dovesti do uspjeha. U ovom radu ne može samo osloniti na službeni aparat vjerske zajednice koji u glavnom treba da vrši čisto administrativnu stranu vjerskog života muslimanske zajednice. Da se postigne vjerski i kulturni život treba osloniti na slobodni rad onih, koji su pozvani da taj posao poveru u što većoj mjeri posvetiti treba da proširite iz vlastite inicijative i pobuda svakog pojedinog člana ilimjske organizacije. Svakog pojedinog člana ilmije, treba da se osloni na ova naša gotovnu slast, koji pruža rad oko unapređenja svoga povjerenog stada. U radu svakog člana ilmije kao misao voljila mora da ga vode velike riječi Božijeg Poslanika: »Kullukum rain ve kullukum mesulukum« ruji jetinje.

Dakle kako vidimo naša hadisla šerifa kao pastiri svoja stada ulena mora pregnuti jednom velikom i jakim radu, jer svaki pojedinac ima svoje povjerenje stado, koje on naravno mora odgajati, čuvati i pastiti. Is imperativna zavedenost ajeta, kao i o-vih riječi velike Božijeg Poslanika jesu ne rasahir dužnost i sadakta

sebe amatra saama ništenim prema Božijoj moći. Kuda treba, veda ponosnost nego kada čovjek u namazu na sedzidu pene. Najizvišeniji dio svoga tijela — Koe, meće na ono mjesto, gdje mu noge stoje, namaz je također koristan i sa higijenske strane, a naročito uz ramazan. Naročito sa higijenske strane je dobar abdest, koji čovjek mora uzeti prije nego što počne klanjati namaz. Svaki pravi musliman najmanje pet puta dnevno mora oprati one dijelove tijela, koji su najizloženiji nečistoći. Islam, još prije trinaest i po vijekova, kako se je za svakobudnost čovječju pobrinuo, tako se je pobrinuo i za zdravlje. Islam, kao najavizieniji vjera i vjera razuma ne amatra ihadetom, ako jedan čovjek što manje (ili nikako) vode na svoje tijelo upotrijebi, nego naređuje, da se nijedan vjerski obred nemože obaviti prije, nego što se čovjek neće očistiti. Sada pretpostavimo, da li se i u kojem slučaju može reći za jednog čovjeka, koji valjano obavља sve islamske naredbe, da je nečist?

Na trećem je mjestu spomenut zekat, (sadašak). Propisat je muslimanima dvije godine po hidžretu. Vjera Islam naređuje da bogataši imaju potpomagati siromahe. Oni koji imaju, ali neće da ih potpomognu čeka velika kazna, što se jasno vidi iz ovoga ajeta: »Oni koji gomilaju (na klanaru meću) srebro i zlato, a ne dijele ga na Božijem putu, ti (Muhamede) njih obavijestit da će biti kažnjeni sa džehennemom. Bez sumnje je bolji onaj, koji daje, nego onaj kome se daje. Siromah se ni u kojem slučaju ne smije oditi, nego, koliko se može treba ga potpomoci. Treba znati i to, da Islam koliko god naređuje bogatašima da dijele, toliko isto siromasima naređuje, da ne smiju iškati (prostiti) osim u velikoj nuđi.

Davanjem zekata musliman se na prvom mjestu odnaje Bogu dž. š. a na drugom mjestu ublažuje slabo materijalno stanje svoga brata muslimana, Muslimani da se drže ove korisne islamske naredbe, te bogatiji da potpomognu siromašnije, ne bi sigurno pali u ovako slabo materijalno stanje. Naš narod kaže, nema mu nafake, kada tlo u imetku strada.

Tačno, gdje će imati, kada on od one nafake, koju mu je Bog dao, neda, da se liko koristi osim njega. A ne zna, da onaj vrlo mali dio, kojeg on daje, čisti i čuva sav njegov imetak, od raznih neureda i nepogoda. Čovjek koji dade zekat, te on imetak što mu ostanje izgleda isto kao kada čovjek vidi zapušten voćnjak, a drugi dođe pa ga očisti i oreže. Tako i imetak ostane čist i lijep, kada se zekat dadne. Zekat je slavljen u dužnost bogatim muslimanima i time zaragantovana bezbježnost muslimanskim siromahima.

Dalje se spominje post. Bog dž. š. u Kuranu kaže: »O muslimani, propisat vam je post, kao što je bio propisat i onima prije vas«. U Islamu druge godine po hidžretu je došla naredba da se postni mjesec ramazan, da se pri koncu posta daje sadaški fitr (vitre). Propisana je zato pri koncu ramazana, te bi se i siromasi što bolje mogli u bajram — to muslimansko veselje, provesti. Još prije, nego što je post naređen Muhameda a. je imao običaj postiti 10 dan muharema (jevri adura). Kada je došlo naređenje da postni mjesec ramazan, onda je rekao: »Ko hoće neka ga postiti (10 dan muharema), a ko hoće može da mrsi«. Čovjek kada postiti treba da ostavi pored jela i pića i gubit (ogovaranja), razne riječi, odnosa sa ženama i laž.

Ebu Harejre kaže da je Alejhisselamu rekao: »Ko ne ostavi laž i postu sa tom laž, neka zna da Bogu dž. š. nije od potrebe da on ostavi samo jelo i piće«. Jelo i piće je samo po sebi dozvoljeno jer bez njega čovjek ne može biti, a gubit i laž su zabranjeni, te prema tome ako bi se postilo samo od jela i pića, a od drugoga ne, onda mu od takvog posta koristi nema. U kratko o ovome bi se moglo reći, da takav čovjek ostavlja laž (jelo i piće), a vrši harame (gubit i laž).

Čovjek posteti kada ogadni, ajeti se i one jadne sirotnje, koja nema šta da večera ili ruča. Osjetljivi glad i videći kako je bitni gladni, ajeti se i jadne sirotnje, te ga želja povuče da je potpomogne.

Kolikogod je Islam propisao i naredio post, za korist čovjeka na ovom i

budućem svijetu, toliko ga što naređuje i u propisuje liječnici, glede čovjekova zdravlja. Mnogi drže, da šteta koja čovjeku dođe, dolazi uslijed posta. Istina je da šteta može da nastane i kod onih koji poste, ali samo onaj, ko čovjek nema umjerenosti u jelu i piću prilikom mrštenja (iftara). Post je kod mnogih slabašja jedini lijek, kao na primjer kod onih koji imaju preveliku težinu, koja nastane uslijed previle jela, te kod povijena sogostvenog pritiska. Arterije (žile koje idu od arca prema tijelu) prouzrokuju u čovjeku neki pritisak, koji ga veoma muči. I u ovakom slučaju je najbolji i može se reći jedini lijek, taj post. Post se propisuje i za one, koji imaju nerazmjernu težinu to jest visina centimetara preko metra ne odgovara njegovoj težini.

Treba razumjeti i to, da je post propisat samo za zdrave, a nikako za bolesne ljude. Jer je Islam takova vjera koja ide za dobrobiti, a nikako na štetu ljudsku.

Na zadnjem mjestu je spomenut hadž. Bogati muslimani pored toga, što su obavezani da daju zekat, obavezani su još i tome, da odu, ako ne viš, a ono bar jednom u vijeku na hadž. Najglavniji svrha hadža jest, međusobno upoznavanje muslimana i zdogovaranje o svojim zajedničkim poslovima.

Ovim bi bio u najkraćim potezima obrađen ovaj spomenuti hadis, u kome je sadržano cijelo islamsko vjerovanje i o kome su napisana cijela djela. Bože zadrži nas na ovom putu, koji je najpraviji i a na svrhu napuni sa ljubavlju prema Islamu i udijeli nam od Tvoje ogromne dobrote ono, što će nam koristiti na ovom i budućem svijetu. Hvala Bogu, kada nas je učinio članovima najčiste zajednice — Islama.

S. Bradarić.

MUSLIMANI I JUGOSLAVENSKA RADIKALNA ZAJEDNICA.

Pod gornjim naslovom donosi jednu bilješku napokski list »Vardar« i pise:

»Celokupna sarajevska štampa u raznim listovima poslednje nedjelje konstatuje da je organizacija Jugoslavenske Radikalne Zajednice u cijeloj Bosni i Hercegovini već izvršena. Svi muslimani je grupe g. Spaho već su prili ovoj političkoj formaciji, odnosno njenim lokalnim organizacijama. I muslimani i pravoslavni sarađuju u ovim organizacijama najoljajnije.

SIJELO »NARODNE UZDANICE« U STOCU.

Na 15. o. m. priredio je mjesni Odbor Muš. kult. društva »Narodne Uzdanice« — razmatrao sijeło u svim prostorijama kafe »Korzo«, koje je izmisl svakog obilježja dobre uplate.

U Sijeću govorio je govorio komeš »Narodne Uzdanice« koje su podržavali govorom predjednik mjesnog odbora g. Muhamed Bakić, podržavali ove predjednik i zaljubljeni im se na govoru. Zatim se izjavljeno konstatuje ostanak, među članovima muslimana, koji nepodopaju prirode »Narodne Uzdanice. Nadale govorili izlaze u širim listovima raz mjesnog odbora »Narodne Uzdanice« u Stocu. Poslije ovoga održan je predavanje o »Narodnoj Uzdanici« g. Mustafa Bakić, maršarant, u kojem je iznio historijski osertita i raz »Narodne Uzdanice« na kulturno-prosvjetnom polju Bosansko-Hercegovini muslimana. Zatim je održao predavanje o Kongresu Evropskih muslimana u Zenici, g. Mustafa Bakić, student prava, izmislil mladaj i cilj kongresa, koji je održan u mjesecu septembru na 19. o. m. je usla ušleđa i delegacija Jugoslavenskih muslimana. — Oba govora prevojanja pobudila su među prisutnim visoke interesovanje i zadovoljena su ljubavlju pažnjom i na kraju burnim aplauzom bila nagradjena.

Poslije ovog govora dijela izvornica, sijeće je zabavni dio, — solo pjevanje seriditima, otpjevane po našim spazmatim i omiljenim tenoru g. S. Bakićeviću, a zatim savršena zabava, koja je u najboljem raspoloženju do u kome nos potrajala.

Isti mjesni Odbor prirednja na 19. o. m. »Bendine od Dr. S. Bakićića sa prigodnim predavanim sa komeš, — koji se ne održati u mjesku izm terari-namam. I sa ovu predvedu, među muzicantima: šeriditima i ovim vijetom vinda veliki interes.

Stefanica.

„Špedicija“ d. d., Sarajevo

za internacionalne transporte

Brojovni naslov: „ŠPEDIČIJA“
Telefon broj 49

Žiro račun kod Narodne banke filijala Sarajevo — Račun kod Poštanske štedionice broj 3029 — Tekući račun kod Gradske štedionice opštine grada Sarajeva, Sarajevo Velezakupac duvana za Sarajevo — Bavi se svim špeditersko transportnim poslovima — Obavlja prevoz seobe u patentiranim kolima za namještaj — Podjeljuje lombardne zajmove na robu uz najpovoljnije uslove — Uskladištenje — Carinski poslovi — Prodaja ugljena i drva.

Bajram mubarek olsun zefi Vam-

Sarajevo, Sarači 78

Kod potrebe u kukuruzu i brašnu obratite se prvenstveno: **„JUGOPROMETU“**.

Odgovor iz Dubrovnika

na članak »Događaji među muslimanima u Dubrovniku«.

Iako je previde bljzavost i gnusno odgovarati na blagovrije i klevete u članku, ipak, da ne padne javnost u zabudu molimo g. urednika za malo prostora.

Salih eff. Omanić ovdje ne postoji. Zacrleo se radi o sitnom vođaru Salihu Omaniću Mehina koji je od prije nekoliko godina doselio iz sela Oplodica avaz Stolica evanjo u Dubrovnik, da zaradi koru namulnog kruha sebi i familiji. G. Salik Omanić sam je od sebe što se rečne dođe adan terbić Oman, tako, da liva maza nejma, što nije s kim u svadi ili kazivoj, prepriči. Ovu svoj su naviku nije amo premijati ni na koga drugoga, jer zna što ga teka, osim na našeg uglednog alima i imama matifara G. Dervis eff. Korkuta.

Za sve njegove metode protiv rednog imama koji su našli u »Islamskom Glasu« od 6. decembra 1935., potpuno su lažni i nevažni, te ove njegove aspekte mi kao članovi džematskog modilisa javno osuđujemo i uspriješ se ograđujemo na buduće eventualne aspekte od strane Omanića i njemu sličnih.

Mi se ovojama sretnim, što imademo ovdje u Dubrovniku ovakog alima za potpuno kvalifikacijama kao što je g. Korkut.

Njegovim dolaskom, ovdje među nama muslimanima priklasi se su mnogo ismijenile, kao što je uopšte džemata, koja je do dana kohtala preko 17.000.— din., t. j. njezin inventar i usluživanje, ali svakako ovo nije pridono Omanić i slični njema, nego pada ostane među našim džematom pitamo se zašto? zato, jer g. Korkut nada raditi svakom na svoju ruku kako će hoće kao što je to radio g. Omanić u godini 1929. te radi toga narodno jedan mali siluaj koji je nam je poslalo Muslimansko pogrebno društvo Rahmet iz Gruda (Dubrovnik 2) a koji glasi:

Isvadak

iz arhive Muslimanskog pogrebnog društva »Rahmet« u Dubrovniku u pogledu rada i dobrohotnosti za društvo Rahmet i Islamski zajednici od strane g. Salika Omanića iz Dubrovnika, u knjizi o skupljanju dobrovoljnih priloga, a koji glasi:

Ova knjiga sadrži 150 listova sa 800 stranica, koje smo poručili u ruke našim porječnicima i takliku gosp. Risti Tamićević Markovu, te gosp. Saliku Omaniću Mehina koje ujedno opoznajemo, da su istom mog u ina naše i sa nas prikupljeni i primati Dobrovoljnog priloga po našoj zemlji Jugoslaviji.

Poklo ču se ovi dobrovoljni prilazi upotrebiti jedino i isključivo, u svrhu podizanja ovdje u Dubrovniku i to, džamije, mekteba i harema (grobja), te radi toga apelujemo na vas naše dobre prijatelje i prijatelje Dobrovoljnog priloga, kako bi na taj način umogli do željenog svoga cilja doći.

U Dubrovniku, 23. novembra 1929.

Pečat:

Muslimansko pogrebno društvo »Rahmet« u Grudu.
(i čirilicom)

Tajnik: Predsjednik:
R. Tamićević, v. r. Rame Babić, v. r.

Članovi:

Mehaković Salik, v. r.
Salik Kafedžić, v. r.
Mehmed Pašić, v. r.
Hajrudin Danović, v. r.

Revizori:

Aldin Cerimović, v. r.; Salik Omanić, v. r.

Darovaljati pojedinačno ostale ispuštene.
U pojedinim mjestima skupljeno:

Ostaje	Din. 455.—
Podgorica	» 2353.—
Vir Pazar	» 350.—
Stari Bar	» 591.—
Kotor	» 24.—
Harug Nori	» 284.—
Foča	» 373.—
Plavje	» 390.—
Prilježje	» 502.—

Sjedinio	» 717.—
Novi Pazar	» 455.—
Derventa	» 563.—
Doboj	» 185.—
Višegrad	» 829.50
Ukupno Din.	9651.50
Din.	100.—
Svega ukupno Din.	100.—
iz kojega poslato	Din. 2152.50
Ostatak Din.	7499.—
Prezisa Din.	7499.—

20% Omanić	Din. 1930.30
	Din. 5553.70
20% Tamićević	Din. 1930.30
Ostaje Din.	3528.40

Na temelju zaključaka glavne skupštine održane dana 26. oktobra 1930. a provedeno sve u zapisniku, opretno je gornja suma na račun potroška za putne i druge troškove na putu za skupljanje dobrovoljnih priloga i drugog društvenog rada po R. Tamićeviću i Saliku Omaniću Din. 3.538.40.

Za točan popis i isvadak jamče u Dubrovniku, dne 10. decembra 1935.

Predsjednik: Alija Kravac, v. r.
Podpredsjednik: Alija Ardić, v. r.
Blagajnik: Mustafa Sadević, v. r.

Napomena. Kako se iz gornjeg vidi, Salik Omanić nije izvadak jamče u Dubrovniku, dne 10. decembra 1935. Tako nako Društvo zahvaljuje g. Omaniću i R. Tamićeviću ostade ber: džamije, mekteba, harema (grobja), a što je najgora i bez novaca.

Koliko se vidi iz isvadaka Mus. Pok. dr. Rahmeta, da je Omanić neugodno što nije u džematskom odboru ili u džematskom modilisu, te mu sigurno zaslužbe rasti, ali toga nako g. Korkut ni otkupni džemat, jer g. Korkuta nije dovoljno formalno izmovanje knjiga i slaganje salda a još manje voli opratičati drugom tuđu imovinu.

G. Salik Omanić nepos je u džemati g. Korkuta dne 13. XII. t. g. urebrih sa teravije namaza, kada je džematu kaznivo vanje, što, tako pogrdnim riječima, da u našim nije bio linovao od džemata, ali nako se kazniti g. Korkuta i njegova autoriteta, pa je jeftino prošao, ali su džemati i kao i džematski modilisi podizati prijavu nadležnoj vlasti, da ona rečne svoj.

G. uredništvo, na ustupljenom prostoru najljepša hvala te primite izraz našeg dubokog poštovanja.

U Dubrovniku, dne 15. XII. 1935.

Is Kancelariju Džematskog modilisa u Dubrovniku br. 422/34-35.

Za točnost otpiraka jamči:

Mehmed Momić, v. r.

ZABAVA »NARODNE UZDANICE« BJEŽI

Mjesečni odbor »Narodne Uzdanice« u Buzi (ave Viskol) privrednici bajramića zabavu »Narodne Uzdanice« u sobotu 25. decembra o. g. a prostorijama Radničkog doma u 84 sati uvelice. Zabavu otvara Hamud Hadžić, pitomac konvicta »Narodne Uzdanice« deklaracijom himne »Narodne Uzdanice« u pjesmom »Na bajram od mih. Safetbegja Bašagića. Na zabavi se učestvovali tamburaški sbor i džematska sekcija »Narodne Uzdanice« iz Sarajeva, sviranjem narodnih i umjetničkih pjesama odnomo odigravanjem pozorišnog komada »Sveđaci od Abderahmana Namika. Poslije programa zabava po volji uz pjesme harmonike iz Sarajeva. Odbor se pobrinuo za obilan slasti i slani bife, kafanu, restoraciju i t. d. Uslusima dobrovoljnih priloga.

UNAPRIJEKEN.

Riješenjem bana drinske banovine unaprijed je Sadić Filipović poludržavni policijski agensata iz položajne grupe III. klase u IX. položajnu grupu II. klase. — Čestitamo.

PREMIJESTEN.

Ministar previde promjenom je Hussein Džafarević, službenog činovnika IX. grupe dobrog sada iz Grackice, u svrski sad u Doboj.

VIJECANJE.

Na 20. o. m. vijedali mi se g. Salik Hadžemović u sinupšinskom glasiu Salikom Jusuf. Mladomcima iskreno čestitamo šteti mnogo sreće u novom životu.

Pretplatite »ISLAMSKI GLAS«

FOČO I DRUGOVI

VELETRGOVINA MANUFAKTURNE,
POMODNE I GALANTERIJSKE ROBE
NA MALO I VELIKO

SARAJEVO

ĐULAGINA ULICA BROJ 3
SARAČI ULICA BROJ 31
TELEFON BROJ 28

GRADSKA ŠTEDIONICA

OPĆINE GRADA SARAJEVA

Prima uloge na štednju i najkulatnije obavlja i sve ostale bankovne poslove.
Za sve obaveze Gradske štedionice jamči općina grada Sarajeva.

Gradska Električna Centrala izvađa sve vrste instalacija svjetla, motora i aparata. - Vršiti stalnu službu za male popravke danju i noću, tel. br. 65.

Gradska Plinara proizvodi i prodaje osim plina koks i katran.

Asfaltna industrija vrši uz povoljne uslove sve vrste asfaltnih radova.

Gradski vodovod uvađa sve vrste instalacija i priključaka vode uz povoljnu otplatu u mjesečnim ratama.

Radio aparate,
 Pribor za radio aparate,
 električni materijal,
 žarulje (sijalice),
 vodovodni materijal,
 banje, peći, pipe, cijevi
 i t. d.

Razne potrebštine za uređaj modernih stanova.
 Materijal za instalaciju centralnog i etažnog grijanja.
 Razni materijal za potrebe industrija, pilana, rudnika i t. d.
 Gvoždarsku robu: eksere, limove, žicu i t. d.
 Razne plemenite kovine: bakar, mesing, tombak u šupkama, tablama, pločama i t. d.
 Specijalne gvoždarsko-tehničke artikule

Dobit će te u I-a kvaliteti, a uz povoljne cijene kod

tvrtke „FERRUM“
preduzeće za promet metalnom, gvožd. i tehn. robom

SARAJEVO

Aleksandrova ulica br. 60

Kazandžiluk ulica br. 29

Vlasnici: Abdullah i Asim H. Krainović.

Idul-
fitr

BAJKA O ISLAMSKIM PRAVIMA

1354

Mehmed-Ali Čerović:
šerijatski sudija u m.

Razlika između šerijata i kanuna

radi, a mogu se i izmijeniti ili nadopuniti sa drugim odredbama iz prostog razloga što se misli, da će drugi propisi biti bolji.

Da navedemo kao primjer, da ni iz kakva zakona, niti iz kojeg interesa nije dovoljno ulul-emri da povisi odnosno da umanjí nasljedni dio rna kojeg nasljednika, jer su nasljedni dijelovi određeni Božjom odredbom. Međutim, dovoljno rna je, da na pr. povisi odnosno da snizi plate službenika, jer je to oterda kanuna, koji ulul-emri može uvijek promijeniti, kada to nađe za shodno.

Po šerijatu nije dozvoljeno nikome da od halala može praviti haram, niti da od harama može praviti halal, t. j. da se ono, što je po šerijatu dozvoljeno, ne može zabraniti, niti se može ono, što je po šerijatu zabranjeno dozvoliti.

Nitko ne može u dinu od ihadata ništa umanjí, niti šta povisi. Nije teško dokazati, da se odredbe šerijata ne mogu mijenjati ni u kojem vremenu, kao i to, da je primjena šerijatskog prava obavezna za sve muslimane u svakom mjestu i u svakom vremenu. Dovoljno će biti, ako sa to navedemo samo sljedeća dva ajeta Kur'an-kerima:

»Ve enzela ille-azek-ke li-tubejje-ve lin-na-ai ma nuzile illejhim« — »Mi smo Tebi (Muhammedu) poslali Kur'an, da Ti ljudima objasni i da im razjasni, šta im je (u Kur'anu) zapovjedenno, a šta opet zabranjeno« (El-nahl).

»Ve ma kijane li-mummin-ve la mumminetin iza kad-i-lahu ve rezultu emren en ejkune lahum-ul-fetru min emrim-ve men ja-ših-lahu ve rezultu šekad-ah-ve lahalen be-iden« — »Ako su Bog i Njegov Poslanik nešto odredili i riješili, onda nije više dozvoljeno, niti se pristoji vjernik ni vjernici, da po svom nahođenju izaberu neko drugo riješenje. Ko god ne poštuje Boga i Njegovu poslanika u veljkoj je zabudi« (El-ahzab).

Po šerijatu je svak pre pravdom i pred zakonom jednak i svako ima pravo na slobodu da iz vrsla pravde pije i da se napaja.

Bez svake je sumnje, da su šerijatske odredbe, koje su Kur'anom i Sunnetom dokazane pravde i istine. Kur'an kaže:

»Ve iza kakumtan bejnen-na-ai en tahkumu kad-ali« — »Kad sudite o sporu koji je nastao među strankama sudite pravom«.

Kao postoji neka anaga ili moć, koja je ciljom čovječanstvu pravu čuva, koja je jamstvo među ljudima zajednice, koja prava kao pojedina tako i cijele zajednice brani, koja ne da da nasilje i zulum pokuša svoje lio, koja onima, koji se useđu da pojedina ili zajednic povrijede prava, kaznu odredjuje, to je ta anaga ili moć koja se zove šerijat i kanun.

Imi-Halidun definiše šerijat i kanun na sljedeći način:

»Zakoni koji su od pametnih ljudi, kao od učinih državnih dostojanstvenika, napisani i sankcionisani, zovu se Kavaniin šis-ja-ke-askije, a zakoni koji su po Božjem Poslaniku, na Njegovu jeziku od Boga objavljeni i u Kur'anu napisani, zovu se kavaniin šis-ja-ke-dinijeh«.

Onom dijelu fikha koji, kada se izlučuje propisi i odredbe ihadata, sadržava propise i odredbe za kojima se regulišu odnosi članova islamske zajednice između se kanuna, šer'i šerijatski zakon.

Objavljuje Božje odredbe koje, se odnose na hukumove dina, kao što su ihadataki hukumovi ili li znak u iha-

deta — na pr. brak (nikah) i razvod braka (talak) — i na su i ne podnose nikakva ograničenja.

Međutim onih Božjih odredaba ili hukumova koji se tiču društvenih odnosa — na pr. u kaznenom (ukubat) i građanskom (muamelat) pravu — nije mnogo objavljeno. Ovakvi su i ti i hadisi, koji se odnose na regulisanje društvenih odnosa, ima svega oko 650.

Ovakvo mali broj ovih pravih propisa nije mogao predvidjeti sve društvene odnose.

Time su postavljeni samo pošti principi prava, a u pogledu detalja u pojedinim pravnim ustanovama, kao u nepredviđenim ustanovama, ostavljeno je nadležnim farumima (ulul-emri) da po svom nahođenju (idhtihar) prema vremenu i socijalnim odnosima islamske zajednice regulišu te odnose.

Ela Ja Saba Medžid

Povjetoarče milog Nežada,
Kad si iz njegov zatvorao
Svurat mi je tvoj čeznje
Ne čeznuće povetac

Kad bi kuma zapjevala
Ranim jutrom, u tišini,
A na grani stabla randa
Koji divan miris čini

Plakao bih ko što plače
Malo — na da nizaš
Ne bih plakao — i učinio
Što ni kuma ne učini

Ljudi miale: kad je aših
Budu drage da oboli,
A daljina da ga fječi
Od čeznuća i od boli

Usima svu svaki ličak,
A' izlječi miale mogo
Pa bitu njenoj dno
Od daljine i bolja mogo

No ne v' jedi ni bližina
Njene kuce kada bude
Bez svadaha ono srce
Kojem miali tvoje žude!

Gospodaru svega

Noćna sijajna kao opetlodo
U kome se Božja moć ogleda,
Zefir duva — zvijezde drhu blago,
Mjesec zemlju ljubljeno gleda...

Kroz slatani evmiri našet struji...
Nešto muo, slatno harer zvuki...
Čuvjeće miri, a ja zančena
Skapam oči, zvjezdice me vuku.

I blazna emjerno dinu ruke
Srce moje Stvoritelja moli,
Vješt Bože štiti me i brani,
Ne dopusti da me štamu boli.

Teške, crne ovosjetlike boli,
Što pritišu moga era mlada,
Stvoritelju, Ti mi čvar budi,
Ne dopusti da me strast savlada.

Voš nek razum uvijek gospodari
Neka me kroz ovaj život vodi,
U dvini mogoj neke uvijek
Ljubavi prema Tebi ima.

Svjetlo vječne najtištaje svjere
Neka me kroz ovaj život vodi,
Islam, Islam, tvore erede dobra,
Stvoritelju, najbolje mi godi!
Dienlio-Hanumica-Zekić.

U PAZNUJ PRETILPACIMA.

Molimo gospodu pretilpacima, da nam položaju pretpatru, jer tko se pokušaj pretpatru, list će mu biti obustavljen.

Pisac: H.Č.

Kur'an kao glavni osnov islamske kulture i napretka

(Preneseno za predavanje u džamiji.)

»Fetava bilal: V'etenein bilalil-hilal bil dšmian v'ia tafaruk, v'etenein bilalil-hilal bil dšmian v'ia tafaruk, v'etenein bilalil-hilal bil dšmian v'ia tafaruk, v'etenein bilalil-hilal bil dšmian v'ia tafaruk«.

Kur'an-kerim.

Kur'an kao najsvršeniji temeljni zakon svih muslimana na zemlji kao po svojim opštim, tako i po svojim specijalnim propisima sadrži u sebi jedno može upuštati u raznim granama ljudskog života vodeći pri tome strogo računa naročito o kulturno-prosvjetnom, socijalnom i ekonomskom životu i napretku muslimana. Nema nijednog sluva, a još manje riječi ili rečenice u Kur'anu, a da oni nemaju svojom sadržajom značenja i da oni ne služe na u kom bih pogledu surijaj svral.

Tako i u citiranom ajetu svmođugi Bog dovolje veli ovo: »O vi muslimani, prihvatite svi za Božije ule i nemojte se cijepati i jedni od drugih odvajati. Štalo sprječavaju one Božje blagodati, kojima vas je obdario, ajete se napokon kada ste bili iz ranoj međusobno potcijepani i neprijateljski jedan prema drugom bili raspoklezi, pa vas je Svemođugi Bog obilatio i vi ste preko noći postali braća po vjeri! Ovo je, kako napred rekomo, dovolje prevod gro citiranog ajeta. A sada pak da vidimo, šta ovaj ajat znači u svojoj pravoju suštini i šta upućuje muslimanima.

U prvoj rečenici ovoga ajeta vidi se jasno, kako Svemođugi Bog naredio je da se svaki musliman treba držati pravoju rečenice muslimanima, da budu svi čvrsto vezani uz Kur'an i da se strogo drže svega onoga, što je Kur'an naredio. Ovom rečenicom Svemođugi Bog indirektno naredjuje muslimanima, da budu složni, da žive u bratstvu i ljubavi, da u srcima svojih budu vezani jednom avari, ma zajedničkom idejom volidom, a ta ideja vodilja je sami Kur'an, a u kožko bude ta ideja vodilja jaka i čvrsto uridjena u srcima muslimana, u toliko će ona biti jača i otvorenija prema svakom neprijateljskom udaru, koji bi išao za tim, da tu jaku svoju rastgra. Za boju i afirmaciju te ideje nezavisnosti i svoje Svemođugi Bog nadalje naredjuje muslimanima, da ni jedan jedini momenat u života ne smije biti uzrok nesloge i pocijepkanosti muslimana, da bi se oni odvajali jedni od drugih.

Dakle u ovom prvoj rečenici citiranoga ajeta Svemođugi Bog naredjuje muslimanima, da ga je među sobom slogu i ljubav, kao i ojačaj za zajedničkim i društvenim životom, pod kojim se razumijeva i zajednički rad, jer bez zajedničkog rada nema ni zajedničkog života. Tako je ovaj ajat, za svaku smatralu braćom po vjeri i ogrankom jednog tijela Islama, čim jedan od tih organa bude li fizički li i materijalne strane slab, tada instinktivno osjeća cijelo tijelo taj nedostatak. Ako hoćemo, da tijelo dobro funkcioniše, treba da se svaki njegov organ daj života, odnosno mora mu se pruži minimum onoga, što mu je potrebno, da se može staviti u pogon. Jednom riječi svi muslimani dužni su da se smatratu tim jednim tijelom i da se staraju za svaku eroga brata muslimana, te ako je koji potreban kakva pomoći, da mu nastoje svi akupa pritići u pomoć sioćajajući zajedno sa njime ono bol koja ga tišti. Jer bez pravoga saveza i jedinstva, ako se može tako govoriti, pomoći o kojoj Svemođugi Bog u citiranom ajetu govori, a dok ove pomoći nema, tu onda nema ni pravoga islamskog ojačaja, a što je još naj-

Primjena šerijatskog prava za muslimane naših krajeva zagaranovana je međunarodnim ugovorima i našim zemaljskim ustavom. Samo je ta primjena ograničena na ono šerijatsko pravo, koje reguliše bratstvo, porodične, nasljedne i vakufske odnose članova islamske vjerske zajednice.

Neeće biti stoga izlišno, ako progovorimo riječ dvije o tome pravu, po kojem se danas upravlja skoro jedna devetina stanovništva naše predne Krajine. Pogotovo neće biti izlišno onda, kada se uzme u obzir, da se pokatkada čuju napadi — a kakvom pozadinom, momentano nas ne interesuje — sa izvjenih strana na šerijatsko pravo.

Ovo nekoliko redaka pokušaje iz tih razloga, da izlože šta je šerijat, a šta kanun, kako bi se, onda, i razlika između njih što bolje uočila.

Po svom osnovnom značenju šerijat znači pravi put.

Međutim u terminologiji fukah, šerijat označava jedan jedinstveni pravni sistem, kojim se regulišu međusobni odnosi članova islamske zajednice i to na taj način, kako je Svevišnji preko Svog Posljednjeg Poslanika Muhammeda a. u Kur'anu ili inače objavio.

Principi ovoga pravnog sistema razvratili su — prema predmetima koje obrađuju (ihadat ili amelijat) u razna pravila, propise i odredbe (hukumove).

Taj pravni sistem zove se šerijatski zakon i po ovome su zakonu dužni da se upravljaaju kako pojedinci, tako i cijela islamska zajednica.

Kanun u riječniku ima značenje: propis, pravilo.

U pravnoj terminologiji znači zakon kojeg su izdali kompetentni faktori (ulul-emri), a koji se odnose na upravne, političke, vojničke, kaznene i druge zakone, u koliko je to šerijat propustio u emru, kao »ehli-hal ve akdu«, da ih može izdati pod uslovom ili pretpostavku, da propisi tih zakona ne dolaze u koliziju sa propisima šerijatskog prava.

Sada, pošto znamo što je šerijat, a šta kanun, možemo reći i razliku koja između njih postoji.

Razlika je u alijedševu:

Pravila, propisi i odredbe šerijata, moraju bazirati na jednom od četiri glavna šerijatska izvora (edille) t. j. ili na Kur'anu, ili na Sunnetu, ili na izmamu, ili na kijasu, dok propisi i odredbe kanuna izdaje ulul-emr prema raznim vremenima i po svom nahođenju (po svom idhtihadu).

Odredbe šerijata ne mogu se mijenjati ni u kojemu vremenu, sve dok ne nastupí neka neotodivljiva smetnja, kada bi se ustijed dža zia moralo pristupiti tome, da se bira manje, dok odredbe kanuna mogu se anu-

glavne pri tome svemu nema kulturnog napretka.

Pomoć može biti dvjokala, moralna i materijalna. Moralna pomoć sastoji se poglavito u dobrim i korisnim sadržajima, zlogovorima i predaavanjima. Ovi savjeti zlogovori, odnosno predaavanja mogu biti od kud i kamo veće koristi za nekoga, nego da mi kakova materijalna pomoć, da bi mu bila pružena. Istina ovi savjeti, zlogovori ili predaavanja ne moraju biti samo i jedino stvarjarska karaktera. Oni trebaju bezuvjetno da budu tako osmišljeni, da pogadaju više današnje prilike, u kojima živimo, i da zasjecaju u svaku granu ljudskoga života.

Savjetito se kod takve mora obratiti pažnja na pitanje prosvećivanja muslimana, koji zaista u tom pogledu izanog zaostaju iz svojih sugrađana drugih vjera. Bez pravih i temeljitih pravih znanja ni pravoga shvaćanja vjerskih pitanja ni vjerskih dužnosti. Ovo je usko vezano jedno sa drugim i oboje su uslov za kulturni napredak muslimana. Da je ovo sušta istina, najlakše dokazuje i jedan od stihova izreka Božijega: Poimanika Muhameda a. s. v. koja glasi: »Nauka je neophodna dužnost za svakoga muslimana i muslimanku«. Prema tome se vidi, da je s gledišta Islama, nauka bila i treba biti obavezna za muslimana i za muslimanku još prije četrnaest stoljeća. I da su se muslimani držali propisa Islama, danas ne bi našaolost bilo preko 75 posto nekolovanih i neobrazovanih, što isto tako ovisi još osto upotrebe nepismenih među nama. I samo ovu činjenicu treba uzeti u obzir, pak se može jasno vidjeti, zašto su muslimani pozateli i u vjerskom i u prosvećenju pogledu, to su se zasvili površno shvaćali svoje vjerske i prosvećiteljske dužnosti i ne vrše ih onako, kako bi trebalo, kako s gledišta Islama, tako i sa gledišta drugih zakona. Nije onda čudo, da su muslimani i u danušnjem smislu ljudskog života jedan od najzaostalijih naroda, a naročito u materijalnom pogledu. I doide god se ne bude riješilo prethodno pitanje prosvećene muslimanin i to u prvom smislu riječi, prema pravilima današnjega vremena, dole nerazgovora o ma kakovom njihovom napretku. Kod ovoga pitanja moramo napomenuti i to, da ima mnogo muslimana, a naročito onih starijih, kojima misle na onaj školi i koji šta više dobacuju odnosno pripisuju u grijeh školi ono, što ona zaista ne zasluuje već po samom svome pozivu i svrzi, tvrdie našime, da škola samo produćava takovu omladinu, koja ni u kojem pogledu ne odgovađahu Islama i islamskih propisa, a još manje da bi odgovarala svome pozivu za kojim se trudi i zašto se školuje. Na ovakovo njihovo dobacivanje ne odgovaramo, da im koliko se dogodi koji takav slučaj, što je rijetko, to opet nije škola kriva, niti se to može školi pripisati u grijeh, nego u grijeh roditelja, koji nijesu svome djetetu dali pravi odgođ kod kuće. Shvaćanje ih i takovih ljudi je zaista nezgodno i ono je proizvoljno i temelji se na onom obojito njihovom nerazpoloženju, koje ga je prema školi upote. Protiv ovih ljudi mi velimo, da ono što isti pripisuju u grijeh školi, odnosno školi onaj omladinci, ne dolazi zapravo od te omladine, niti to škola ni njima razvija, nego baš od one nekolovane omladine, koja nema ni najosnovanijih pojmovna o sadašnjici i radi toga te omladine neovrijetisana prema dnu vremena, kojem je izložena kao i svaki drugi čovjek, pada ađot u ruke i tako propada. O tome se može svakodnevno aviti čovjek uvjeriti, naročito u ovo vrijeme najveće krize.

Pored pitanja prosvećene bi trebalo u predaavanjima posvetiti pažnju i na druga pitanja iz oblasti poljoprivrede i ekonomije. Nepobitna je činjenica, da je naša država agrikulturna i da joj je poljoprivreda jedan od najvažnijih pitanja kako se sam optaknako tako i za napredak i buduć razvitak njenoga stanovništva.

Ako sada uzamemo općenito promatrati stanje naše poljoprivrede, način obrade zemlje i racionalizaciju svih poljoprivrednih proizvoda, vidiećemo, da sugrađani drugih vjera ipak ludo i kamo bolje i intenzivnije rade o zemlji i iskorisćuju njenu plodnost, nego

b muslimani. Razlog je najviše u tome što muslimani u svemu pa i u tome zaostaju iz građana drugih vjera. Zato nije ni čudo, da su sugrađani drugih vjera bolje stojeći ne samo u kulturno-prosvjetnom, nego li i u materijalnom pogledu.

Osim toga bi u predaavanjima trebalo tretirati dosta i pitanje osobne i kućne higijene. Svakome je jasno, da je higijena danas jedno od najvažnijih pitanja za kulturni napredak jednog naroda. Kućna a tako isto i osobna higijena je i sa vjerskog gledišta obligatna za muslimane. Čistoća tijela i odijela kao i kuće je uslov za pravilno vršenje vjerskih dužnosti. Svaki musliman prije stupanja u namaz-molitvu, mora očistiti svoje tijelo, odijelo kao i ono mjesto, gdje misli obavljati vjersku molitvu, jer u protivnom slučaju namaz-molitvu ne može izvršiti. I to ga se vidi iz islamskih sunneta po sebi uvjetuje čistoću u svakom pogledu i to čistoću traži od svojih pripadnika.

Napokon u predaavanjima treba naročito svesti pažnju na kojelikove poroke i opasine, koje su vrlo česta pojava među muslimanskim omladinom, a koja se ne bi smjela dograditi niti sa gledišta Islama a niti sa gledišta današnjeg društvenog poretka. Sve te pojave ludo djeluju ne samo na omladinu nego i na cijelu okolinu i one u klic i u cvjetu najbolidije našte omladine, što se može uvjeriti istovremeno iz dnevnih stašja i događaja oko bolesti i smrti, a da i govorimo o materijalnim posljedicama, koje sadešavaju to omladinu, koja često puta ostaje radi toga bez krova i krovitla.

Što se pak tiče materijalne pomoći, to se ono savršeno ludo u današnje novčane pomoći ili u davanju neke pomoći u naturi. Ilova materijalna pomoć može biti od osobite koristi tek onda, ako se ona zna iskoristiti i rentabilno upotrebiti u one svrhe, u koje je namijenjena već po svojoj kakvoći i veličini. I dok ove pomoći dolaze od pravoga izražaja pitanja zvanja i vjisti-one kao i kod romanih pomoći.

Ako sada uzamemo sve navedeno u razmatranje i to kao osnovu, na avu ono što smo rekli u prvom rečenici citiranoga ajeta, to ćemo odmah čiji noćiti u toj rečenici jedan od najvažnijih momenata a to je socijalni moment, o kojem današnji dvadesetvijek vodi čistu borbu za njegovo ostvarenje i primjenu u svim granama društvenoga života, a o kojem pitanju je Kur'an prije četrnaest stoljeća vodio računa.

A sada, da vidimo pravi značaj i sadržaj prvog rečenice citiranoga ajeta. U Ovoj drugoj rečenici Svemogućeg Bog isto tako imperativno naredio muslimanima, da ne zaboravljaju nikada i ni na kojem slučaju svih blagodati, kojima ih je obdario, i putem kojih blagodati ih je stvatio tako, da su svi preko noći postali braća po vjeri. Te blagodati su same Kur'an i vjera Islama koja se na njemu temelji, pomoću koje ih je izbavio iz predajne njezga poganstva života, iz trnine i neznanja u pravo svjetlo istine i pravde i preko kojih ih je skupio sve pod jednu zastavu, da nad njima se vija dok je svijeta i vijeka u slavu i veličinu vjere Islama.

I dok u prvom rečenici citiranoga ajeta izlazi pored ostalih pozitivnih socijalnih momenata, dole a drugoj rečenici istoga ajeta se pokazuje opet jedan drugi moment, a taj je moralno-pišečki moment, koji podržava pravi i iskren osjećaj te pravu i čvrstinu u dušama svih muslimana, pravde, paralelu između predajnih stanja, u kojem su se nalazili muslimani do pojave Islama i stanja, koje je nastupilo nakon pojave Islama, a koje se proteće sve do današnjih dana.

OBJAVA.

Opitv putem objavljivanjem čl. putnicima do znanja, da sam ponovno otvorio i renovirao lokal za kafanu i prenoćite u Knjia Petra ul. 58. Čijene umjerene. poluga tačna. Molim za što veći posjet.

Salih Burfić, Sarajevu.

Bismedin Sarajlić.

Dvije ili pjesme iz hapa

Kuda sam i ja iz malih tabana djepte u najljepši jeftu u podnođu zabor, iznenađeno sam tamo — ne iznagodi pomislitiig vao — kroz 19 dana spustanje i drugo radnje. Isključivo o svom naplato samo po zještaju djeptati o svom odnaku, boravku i povratku iz hapa i nakupio do mada 50-50 radnje u stihim i prozi. Od ovih su dva izdala: »Novom Bečaru« radnje: »Kilmetik—Poljica« i »Dvoje djepta u Prugu«, a danas za bečarski broj »Islamskog Glasa« dajem prilikaš par pjesama i jednu radnju kako slijedi:

MUJEZINU.

Izadi brate, na munaru vitu,
I uči evo tanko, polagano;
Izadi brate, i vjerom si dužan
Molitvu glasiti i kamo i rano.

Ja sam sad sužanj, u čeliji zamae,
Zabravljen teško, prozor vrh duvara,
Kroz koji se vidi samo komad neba,
Topola vitu i bjela munara.

Jedini čovjek, kojemu može oko
Vidjeti more, majestine ti si,
Zato izadi brate na munaru
I uči evo u nebesne vitu.

Jer ti, dok vidiš i podižeš ljude
S dućana, s poela do džamijaskih vrata,
Jedno te sječe i tamnice suda,
Jedno te oko gleda kao brata.

I roni suze u nijemom bolu,
Jer nije ljudska krećiti se ko stoka,
Što neraz mora do tapeta hita
Društve svoje, bezdušnih sudjeka.

MEVLUD.

Što na jedavratu topovi se glase!
Ili-oh! je našta. Školka se ležaje
Gledam vrh zida kroz rešetke — pro-

[Zor,

linčinja je, već ežm opaja...

Gle, a ja bijah u hapsu i na to
Zaboravio, da tu noć se slavi
Sveto rođenje našeg Poslanika
I »Mevludu« uže hafizi, imam.

A narodu, mada djamije zatulji,
Pobožno žale, uči selavate,
Dok nebo ruškim opisa se sjajem
I zrak i srec u mliju se žale.

A kad noć blaga obavi brešuljke
S munaru svjetla trepere, ko lubi;
Meni se čini da hafiza čujem
Ustajau kako on udopiti prouti.

I meni suza otkide se o oka,
Ne nego skotah, usne mi se mieu,
I gori duša, kao svjetlost žita,
Prad oči davi dođajdu niku...

Vijesnik Islama, vijesnik vjere prave,
Dolazi svijetu i istinu kate;
Masa ga slave, slavi i priznaju,
Od Njeg defaat za grjehe trave.

Pa i ja samav slavin Go i hvatim,
Nadam se bar da andati me čuju;
Te kud i ne bi, dosta ti Bog brade,
Da usne moje Resula Mu štaju.

Uze i razum i srec i dušo
Zanosno go, za Njim se opaja,
Dok punjeni tpea prolamaju zrakom,
A k zemlji elaze miris iz raka.

GOLUB I BABA.

Golub je jedan na prozor mi došo
U rano jutro i sukuti zale;
Je li me hito probuditi od sna
Ili što drugo grguti mu znaše!...

Željezni krevet i slamačijak žutu
Napustih brzo, u rešetke gledam,
Al golub k meni ne prolazi bliže,
Samo mi guče: nek mi neko izgledam.

Sve mislim radost blizu mi je neka,
I sjeđam, pilam: što te to do dade;
Al zašao srec nemirno izgleda,
Ničega novog — a već podne prode.

Sad će te klet reći, ko i druge dana;
Već čujem kukač, kuka i koraka;
U bravu ključ se misli i otvara,
Ni gledat neće u stazele jaka.

Golub mi opet na prozor došeo!
A strahur vili: Doko vam je neke!
Pogledak — kćerka! Čakli foj se lice;
A golub guče: »Nisam ih ti rekoh!...«

Bekice moje. Prigriti je vršće,
Izluhkih ključ, oči snoga zlate;
A ona priča, dok golub grguje
I dok ključ opet ne prihvati vrata.

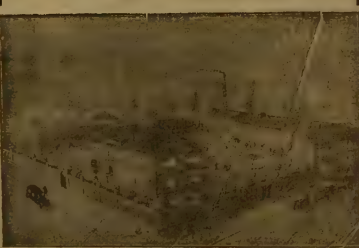
Golube gdje si!... Al' on vidi ne sti-

lješe.

Zalud ga sveko žuto ja dozivam;
I šelim k meni da radost navrati,
Nje vjete nema — ja tek o vjiti emi-

[nam.

Tvornica Isesova

Islamaga Vrančić i sin
SARAJEVO

Telefon broj 317

liona svojoj štedionici. Svi vakui u Bosni i Hercegovini toliko su jaki, da bi ovoliki inos mogli orediti... opet se ali ovaj novčanik zavod.

— Šta 40 miliona? — podiže se jedan nov upravljač i uprije prstom u Begovu džamiju.

— Ja ne nisam zadnjih godina sudjelovao u poslovanju radnog odjela i poznavao je dobro prilike i sadanje stanje vakufa.

— Ja ne dam samog Gazina vakufa ne za 40, nego ni za 600 miliona! — reče, a drugi sv. zaustijeh.

Ova konstatacija bila je koliko radosna, toliko i tugljiva. Koliko pojava za rad, toliko više šteta što se ne radi, što se dangubi. I prijatelji su se zgedali, šuteli su dugo, dok Ahmed ne reče.

— Pa za Boga, šta nam je, jesu li nam vrane mokat popile? Mi se puštamo, neka nas voda nosi kuda hoće, a ni prstom da maknemo, da se splašavamo. I dole smo došli, da nam je postao idel i danje, da se ostavi pogrebna i pokopna džamija. I tim se dižimo. Kao da pam je sva briga, kao čemo pomjeriti i čim prije pokopati se. Pustimo te ideale ljudi Božji, niko neće ostati nepokopan. Pa i društvo, makar, ali čitavo. Nego se javno dižimo poštivajući za rad, za život sami, kao da vakufa i nemamo. A kad je on još tu, pa još ovakvog bitog, na noge se, da se i njim koristimo!

Zvijeti, živjeti moramo!
A prema tome svi udešavaju...

Kur'an a. š.

Šta je Kur'an? Sveta knjiga znanja, što sadrži samo mudre riječi, koju posla Allah Sveomoguću Među ljudu da bezvjerstvo spriječi.

On je izli u vjerničko srce Najvećega Poslanika Svoega, Muhameda — Genija, Umnika, Zaštitnika voda islamskoga.

Kur'an objavljuje vjeru ono što čovjeku vječnoj sreći vodi, Nek ga svi biće koje želi Da stasama džennetskih hodi...

U ekstazi koja dala pliva... Kada sluša vjenu Kur'ana Kasta se... a u srcu mladom Ponestaje bolova i rana.

Neki plamen, nek buvaeto žarko. U srcu mi Allah... i poru... I je kitama: »A, etreca sam, etreca, Kad me Allah u Islamu stvorio«

Džemil Hamidović-Zehid.

Mom vrijednom učitelju vjere

Geop. H. Ali ef. Agazović.

Uštenjale slavni ponos si islamski; Troje je dala plemenita, meka, Boje su riječi došli i izjave Na drugom Te svijetu Božja milost [leka.

Na Tron časnom čelu razgovijeto [pise

— Ova je čovjek pravi musliman, Njegovo srce Islama je puno, On Božansko Svjetlo čini noć i dan...

Kako pobeš sluhat predavanja Troje Duku mi obuze neki sveti plam, Ja bolje, upoznaoh povijest vjere svoje I a većom ljubavlju pripriliš Islam.

Nek Te Allah dragi čuva i brani; Jer muslimne vodi u sreću i spas; Troje liječi vjere neumrlu nikad, Svuda se širio Troje islamski glas.

Zahvalno ču Tebi ja zasvujek biti Ti pokazao meni do dženneta put, Svake riječi Troje sjećam se širo, S postojanost ljubit ruku Ti i skuti!

Džemil Hamidović-Zehid.

Prijatelj našeg vjerskog i kulturnog naroda širite, ISLAMSKI GLAS! među našom braćom Pomolite našu štampu, jer tako pomozete da se širi prosijeta među muslimanima

IZ STAROGA SARAJEVA. Zadnji sorvan

Negdje neke godine iz Bajram-skog klanjanja, bijaše nas doista na groblju da pročimo »Fathine za Božji svet« i tim se sjedimo milib i dragih kojih više nema među nama. Poslije posjete doktora, izdući kući, pridruži mi se u putu prijatelj Omer.

— E, vala što mi je nešto teat — počeo Omer da priča. Eno, bili, gledam nekakva dočera Eneša, kako se duboko iz očišnjeh peha kibur svoje majke. Jaki li video, što je postavio divne nišane? Baš je u svemu hairil...

— Jesam, Omere... lijepe je ono... A i njega je to eho rameti majka čestito odgojila Zada ga svi znamo i svi ga volimo a najviše ga voli naša sroćinja. Ja mislim da se ti sjećaš njegova rahmeti oca. On je bio činovnik još i turskog vremena. Lijepe je živio. Imao je jednu kćer i eno je već dala majku da dočera Eneša je mlađi. Oboje su ostali nejadi iz oca. Majka je udala i sestru mu a Eneša je školovao. Da ti nešto pričam, ali ovo onako samo za vrgled (šret). Eno nam Eneš uo je visoke škole u N. Da se samo u skupim mjestu zastavi i mirno uži, valjalo je potrošiti lijepe novčane. Enešova je majka odikdala što se veći od zaloga pa je njega izdržavala. Negdje taman pred njegov diplomski ispit, kad će postati doktor, čuo sam od jednog doktora svo odo mi, veli, jedno jutro u kuću majka mu je nam zamoli da joj »razbije« sorvan (veliki dukat). Ona je sve sorvane i sav svoj dževahir potrošila sključujući Eneša. E, znaš, što mi je alipo došlo, kad sam reče: »Evo ovo je zadnji sorvan«. Pa Boga mi njoj to valjalo. On poslade doktor. Majku je nazio kao oči u glavi. I eno je i danas mrtav ne zaboravila. A imala je eto i za koga trošiti.

HIKMET.

U Alefindinjoj kući, a šabica oskaku u svoje vrijeme najviše se sijelilo. Tu se skupljala gotovo sva naša stara ilimja. Počivše davnog posla, valja da se čovjek male odmoru i rahatlesne.

Efendija je volio društvo a i društvo njega. On je bio udovac, pa nije smetalo da se njemu dolazi u svako doba. Čovjek lijepe duše, veliki ljubitelj a Bog mu dala dobra idara. Bio je muderis.

Tako jedne noći akupilo se u njega društvo pa se razgovarali ljudi o najčudnijoj novosti toga dana. Vise našega Sarajeva pojavio se nekakvo novo sredstvo, koje se polovicom potamjen a samo malo osvjetljen koliko ona rogata kila. Svijet je to gledao kao čudo. Neki su promatrali misjesa kroz pumučeno staklo. Tako se najbolje vidio.

— E, baš je ono, efendium, jedno čudo — započe Ekrif efendija.

— Kako nije, efendium, ene rekoh u kiratahni da su novine unaprijed donijele da će se pojaviti pomredna mijesca.

— E, baš je to jedan hikmet, rekoh većina njih u jednaput.

I sada nastade o tome razgovor. Istom će to na Murad efendija novu naš kadija: »Jest, efendium, mi varda svakome čudu jednoga imne šemet i, koliko je znam, ostaje za nas sve samo gola riječ Fathine. Za nas je samo šikmet« i onako večer, što u Alefindinje pucaše kosteni u poči ko male puške, jer ih je čitave uklicao na vjatu. Za nas je samo šikmet« i ono što priča Hadži Riza efendija, kako mu se začepilo korito od česme i on svašta pokušavao, pa nije mogao ništa učiniti. Javio uprili vodovoda a oni posali nekog begrde. Dijete omalo je krpom kila pa njime namaz i kuglu rupa i ukulao čestice. Kada je kilm malo poslije izvadilo iz gornje rupa, na donjoj rupi kanala probija je voda. Eto, efendium, i to je jasno. Pristak vazduha potisnuo je vodu i ona je na donji kraj morala da isidi.

Ono jest sve je hikmet i svaka je prirodna pojava mudro stvorena — ko Božje davanje — a nije li Bog dž. a. nama zapovjedio da mi te pojave istražujemo i proučavamo? Tako je postala nauka. A potpuna nauka nama

je fars. Dakle ne smijemo ostati pri tome a da i svojim razumom ne dočimo sve što se događa u svijetu. Nečemo stati i mi ostati na onoj dredi na koju su ljudi otrpje eto godina, kada je znanost, vjda nauka, bila gotovo zamrla među našom ilimjom. Kada se sva nauka uide u naše vreme. Štavi damo nešto novo donosi. Ne smijemo ni mi ostati gluhi i sljepi. Ovaj Murad efendiju govur imao je uspjeha. Danas tu živjeli nauku ude njihovi sinovi i unuci.

Hamdija Mulid.

Džemil Hamidović-Zehid:

Pijanica — Novela.

Kao listovi od behara plovili su biheli oblaci, gonjeni vjetrovom, po sivom rasplakanom nebu. Iz njih bi pogledaka kanula po koja sitna kapljica jesenje kiše.

— Noć crna kao misao čovjeka patnička obvisla je svojim plištem svu prirodu.

Bilo je gluho doba noći. Negdje daleko u polju čuo se vrisk jejjne, koji se je razlegao kroz njemu tišinu i uljevao u dušu nešto strano i kobno. Blatnjavim tonom išao je neki čovjek kao svet. Mahao je glomaznim rukama na sve strane i puštao krivice, krivoke lavovske. Lice mu je bilo sivo zašareno od razigranog alkohola, a od krkave i podbuhlo. Nogu mu su zapadale za kupačko odjeće, on je postao, padao, dizao se krvav i blatnjav. Tu se ponavljalo sve dok nije došao do jedne male kućice. Došavši lupio je vratom u vrata i probio ih. Ztatim je vrisnuli kao razjareni žetio u sobu.

To je bila prosta sirotinaska sobica. U njoj od namještaja i pokuštva nije bilo skoro ništa do jedne poderana ponjova koja je pokrivala truhli pod, skoro pretvoren u senjlu, zatim od dasaka, napravljen krevet na čem je ležalo i spalvalo slatkim onom troje bijede siročić i žena mrsava ko grana suhe šilovite, više slična mumiji, nego živom čovjeku. Na čašavom sidu visio je stani časovnik, koji je svojim blagim kućnjem oživljavao monotoniju ove bijedne sobice. U desnom uglu stajala je laharna starinaka, u kojoj se opazala alaba svetlost skoro sagorjelih drva. Kraj nje bilo još nekoliko posuda i ništa više. To je sve što je u sobi krila kolibica gladi i patnje.

Čovjek, zvaniro uljetio je u sobu, prileteo krevetu i zauvio: »Nevaljalo, gade diži se smrtir ču te, ispadaj! ispadaj napole!... Iste me trpim. Zatim je grabio teč probudeno iz sna uplašenu ženu za mršave žute ruke i počeo je udarati po cijelom tijelu. Žena kome je grabio teč probudeno iz sna kose i istjerao na ulicu punu mraka i straha.

Dječica koja su vte do gledala udarila su u gruvit plai i počela vikati: »Majko, majko, ne idi u mrak, ne ostavljaj nas, nama je hladno bez

tvoja daba; majko, majko, povrati se!«

Otak beždunlik nije se osvrtao na vapaj izmučene i gladne dječice već je legao na sred sobe i brzo zaspao snom divljeg pijanice.

Jadna žena drhtala je na ulici od zime i vjtra, izložena svim nepogodama i opasnostima. Ležala je na hladnom kamenu i jecala, gorjko jecala, proklinjuju svoju tešku sudbinu.

Uzeu su iz se izvelike i žarke ljubavi. Ona se još i sada dobar sjeća onih njegovih riječi, što joj ih je govorio dok je bila jedra, rumena i zdrava djevojka: »Pašto, moćerom i zlo, ja te ljubim, ljubim, ljubim bezgranično; po to me bićeš sretna, sve ču ti nabaviti što zaželiš, samo budi moja, majko. Ako nećeš poći za me, ja ću ubiti i tebe i mene. Ti moraš, moraš biti moja!«

Ona zanešena njegovom ljepotom, naivna do skrajnosti, povjerovla je u njegove lažne ilize, nije jadnica mogla ni slutiti da je to sve gola prevara.

I uzeli su se. Ona je pogleda krijući od roditelja. Živjeli su sretno sve dok je ona bila punačka i zdrava. Kroz to vrijeme stekli su troje krasne dječice: sinčića i dvije kćeri. Ali kad je žena počela stariji i poboljšavati on se je sasvim promijenio. Počeo je posjedivati krme, kafane i druga ljepla prostitucije. Dolazio je svaku noć kući u gluho doba i tukao bijedu ženu.

Ona ga je ljubila vjerno i iskreno kako samu dobru i čistu domaćicu može ljubiti kao i diana koja se ne usuja pa sve do časa ove večeri kad je je istjerao skoro nagu u mrak. Ali ga je te noći prerela. Razmišljala je dugo i došla do zaključaka da ga više ne može ljubiti ako se ne prođe ovog kileg, pustolovnog života. Počelo je vrtati. Iz crnih oblaka, koji su prekrili efendi grad i njegovu okolinu pljuštala je velika kiša. Gromovi su pucali, munje sijevale, magla je prekrila sve.

Na obližnjim rijekae sjele je nekakvo bijelo i strasno, kao utvara, a razbarušenom kosom i krvavim rukama. To je bila žena-patnica, koja je gledala pogledom ludaka u bijesnu rijeku, kako valja drvitje i kamenje udarajući strahotno o obalu. Gleda, gleda siročica i miali kako će skočiti u zagrija valovima, da je odnesu daleko, daleko i izgade negdje u nepoznatom mjestu — kad se već bude raspadala. Bijaše polještja da skoči, ali staj, jer kao da joj neko šapu na uho: »Zeno patnice, odustani od te grozne namjere. Veliki Allah smilovao se na te, ne skoči, ne skoči, imaj na umu da si biće stvoreno u savršenom uvjetnomu Islamu, sveopćoj Vjeri Svjetla i Istine.

I žena patnica ostavi razbješnjelu ruku i vrati se opet u svoju kolibicu. Pijanica je hrkao da se je erlio po cijeloj sobi. Dječica su također spavala i u snu se smislila bezazleno zanosna anjieskom melefa. Žena, sva pokalila i agurno je ušla u sobicu, nagla vje se se nad glavicu svoje bijede dječice i počela ih ljubiti, ljubiti po ljubcima u kojima je izljevala svu

„CENTRALNA DROGERIJA“ Braća Šehinagil, Sarajevo

Preporuča najbolje snabdjevene lager: Droga, parfumerije, kozmetike, foto aparata i foto pribora. Izvršio foto-amaterskih radova po najnovijim metodama i najsvršeniji aparatima.

Sve uz reklašno miće cijene. Nalozje iz provincije izvršavamo odmah i najsvršenije.

avuju materinaku ljubav. Kad je već spavanio, kad probudio se iz mirnog sna pljusnuo, milavog tijela, bez i trunke energije.

Žena, na koju je sinoć izlio sav svoj gnjev, priredila mu je sve: vodila za umivanje, peškir i nekoliko komada suhe kukuruzne, soli i glavice luka. On je prvo pogledao u djecu, koja su jaukali od gladi, pa onda u ženu i bristak. On je rekao da je onako sinoć istakao. U ljutom tigru probudio se otač, muž, domaćin. Pritrčao joj je brzo, privinuo je na grud i ljubeći njene obrase kao dva uvela dula, plaskao, plaskao pokajnika jedva izgovarajući: »P-a-t-o-t-đ-đ-o-đ-r-a-g-a-ž-e-o-n-o-p-r-t-o-a-t-e-1«.

I ona se ganula. Istigla se brzo iz njegova naručja i poljubila ga s puno poštovanja u ruku i opretila mu. I od toga dana nastala je ponovo sreća i harmonija u njihovoj domu. On se prošao alkohola. Donesio je svega u kulu. Djeca su bila zadovoljna, a i žena na čiju se je strpljivost i patnju emulovao Veliki Tvorac svijeta.

Narodna sevdalinka i njeni tipovi

Mladi muslimanin kažičevič, g. Sait Orakovac, pjevu nekoliko godina je sa Narodnom Univerziteta održao predavanje o temi: »Naša narodna sevdalinka i njeni tipovi, iz kojeg, radi toga što pomenuto predavanje tretira umjetnost muslimanskog elementa — sa naše časke publikacijom ovaj odlomak.

Ur.

Svaka od bosanskih sevdalinki nosi i sadrži u sebi po jednu bolnu ili veselu istoriju događaja življenja na posrednici naroda života. Razumije se onog i onakvog života u koliko je taj život bio izrazljiva sentimentalnih težnji. Odlučni čistom lirikom i erotikom, one, mialim na bosanske sevdalinki, kao da su levdane iz intelekta i osjećaja jednog jedinog autora, koji se striktno pridržava unaprijed determiniranog nastojanja: da ni u kom slučaju ne prekoraci okvir sevdalike i da u taj ovaj omiljeni rodnost ne umiješta ni riječi nako druge pripovijedi, ako ta pripovijed nebi bila u najtješnijoj vezi sa sevdalinskim izgaranjem. To je njena glavna karakteristika.

Međutim, sevdalinke koje su postale i koje se pjevaju kod mnogorakih muslimana, protivno od bosanako-hercegovačkih, pored note o sevdahu, sadrže i znatan dio pouke. Upravo, one zauzimaju piedestal didaktičko-sevdalinske naravi. Pokušaju da na osnovu razlika izlože i tihne, što ču na osnovu toga, kao realnu ilustraciju, citirati neke stihove iz mnogorakih, a zatim i bosanako-hercegovačkih sevdalinki.

Kao tipičan primjer korakoske sevdalinke, koja u svojoj suštini sadrži i poučno-prokoran karakter — neopcepu je ova:

Adžamijo, kukala te majka,
Kad se ženi, što se ne čeni,
Tvoj se brat triput oženio

I sve triput lijepom djevojkom,
A ti jednom i to udovicom,
Udovica tuda sudenica
Prvo te je jutro prokorila
Tugujući za prvim sevdahom:

»Lele mami, prvo zlato moje,
Lijepo ti mi kod tebe bijaše,
Voljom lezi, a voljom ustani.
Budaše me rukicom rumenom
Zagrljajem i poljupcem vrućim.«

Ime: Adžamija, o komu je riječ u ovoj pjesmi, znači: »doljo«, vjetropirast i nepromisljen čovjek koji se, us obilaz ljubavi djevojaka, oženio u udovici i t.

Udovica tuda sudenica
Prvo ga je jutro prokorila
Tugujući za prvim sevdahom.

Veliki gornja strofa, čija je namjera da omalovaži i prekori svoga glavnog junaka, jer je on (Adžamija) učinio nepoopraviti grijeh oženivši se udovicom. Udovica je, u patrijarhalnom životu i običajima mnogorakih muslimana, smatrana kao biće nedostojno jedne djevojke. Njenu kondiciju za ponovno brak treba onemogućiti, jer treba imati obzira prema djevojkama koje očekuju i priželjkuju udaju. Iz ove pjesme se jasno očituje jedna veća i humanitarnija misao, nego li što je sevdah, i njemu tvorac je nosio i borac za jedno socijalno poštovanje nje nego li sevdalija erotika, kao što u ovom slučaju tu ulogu vrši tvorac bosanako-hercegovačke sevdalinke. U tome nejednakom shvatanju života i liči bitna diferencija između prve i druge narodne lirike — odnosno između mnogorake i bosanako-hercegovačke.

U početku svoga članka istakao sam da bosanako-hercegovačka sevdalinka, pretežnim dijelom, nema nikakve primjese ili suvišnosti koje su van domaćaja ljubavih i senzualnih priželjkiivanja i težnji. Ona su Kinezi kida a da bi se mogla uvući nekakva druga misao u njih. One ne trpe u svojoj kući nikoga ko nije član njihove porodice, a ovaj se mora odlikovati strastvenim poletom, idealizmom, humorom i ukusom. Prefinjeno i skromno. Mora da bude vjereni pobornik na branici svojih protijeva i mora biti neograničen optimista i fantast u neminovnu pobjedu svojih ideala. Sa takve tačke gledišta i sa takvim shvatanjem treba govoriti o njima, o sevdalinkama Bosne. Radi toga neka mi bude dozvoljeno, u koliko mi tu mogućnost pružaju granice mog razumijevanja, da uđem u njihov dom, u njihovu suštinu, u njihov svijet, u njihovu rizinu i da pružim ruku nekome od njihovih junaka, da Vam ga predstavim, protumačim i prikazem. Na periferiji smo njihova ognjišta i već se rukujem sa jednom zlatnom i krasnom djevojkom sa izvanredno poštenim imenom: Begajeta. To nam je tip idealistkinje, koju pitaju:

»Begajeta, tako ti rahmeta
Koga voliš? Muju li Ahmeta?»

a ona odgovara:

»Volim Muju u tankoj koljuzi,
Nek Ahmeta u suhomo zaluzi.

U Muju su oči sokolove.
U Ahmeta, kao u janjeta.

Kod Begajete je razvijeno jako osjećanje estetike. Ona radi estetike bagatelise Ahmeta i njegovo zlato, a voli Muju i drag joj je on bez otmira na njegovo siromaštvo.

Ta sloboda volje i to poštovanje, radi svoga ideala, nije ukorijenjeno samo kod naše Begajete. Naprotiv, u Bosni je pretežan dio djevojaka gotovo istih vrijednosti kao i naša simpatizirka. Djevojka Begajetijeg tipa, izbere li monka, ona mu je dužim i srcom u cijelosti podata, a volji ga platonski i neizmjerinom ljubavju, koja je gluha za postojeće prepreke i koja je infektivna u odnosu eventualnih intriga društva. Uhaćenje takve ljubavi dovodi do bolovanja, do ludila. Nije li u ovoj pjesmi, u punoj dozi, izmešten taj slučaj, kad hanumica, u daljini od svog izabranika, istome poručila je ovakav nadir:

Mokšano vodu plemenita
Uapat ti je, podravi mi dragoc,
Nek ne pije Save vode hladne
Već nek pije moje oči slave.
Nek ne kosi travu pokraj Save
Već nek kosi moje kose s glave
Neka dođe, nek me se ne prođe,
Jer ovakvi voduju mladi.
Od čekanja i od tuguovanja.

U posljednjim stihovima izražena je čežnja i sentimentalnost do najvećeg nivoa zaljubljenosti. Da bi dala odluka svome unutrašnjem izgaranju njoj nije bila potrebna nikakva korespondencija, nikakvo murvo i nepomično slovo. Ona je trčala, i našla, kao najpoštenije sredstvo, riječne valove, koji je brže dojurili do obita-vašta njenoga sevdaha, pa ga podržavati, poljetili na nju i opomenuti na najkorisniji njegov dolazak, a ona ga čeka strano i počinu, koju svoje pletanje na njegova kosidbu, a osjele svojih sljenica briličivo njeguje, da sa njima pravi raskošnu plijen njemu, caru njenih snova i njene mladosti.

Analogno u tim, takav je i bosanako-mladi; fantast u svojoj ljubavi, ali ne kao ona, koja se boravi i sa svojom roditelja i to kad mu se roditelji nalaze u najkritičnijem momentu, čak i na samoj posljednjoj smrti. Njemu je teži gubitak, ako ruka sudbine njegovu dragu privide drugome, nego li gubitak rodnice majke. U tome će povjeriti stihovi u aliješedem navodu:

Mjesetina, mjesec u oblaku,
Befar Hamza stoje na sokaku,
U ruci mu dvije dunje žute,
A na srcu dvije rane ljute.

Pava rana odlazi mu draga,
Druga rana umire mu majka,
Teđa rana što se udaje draga,
Nego li rana što umire majka.

A, opet, drugi mladinec tuguje i cvili bujicom i nilinom osjećaja jedne Begajete:

De si, draga, željna željo muja
Željnom sam te željom začelio,
Pa mi željno srce ispucao
Baš ko zemlja lječi od sunašca.
Bog će dati i kisa će pasti,
Zemlja će se se zemljom sastaviti,
Ali ja s tobom nikad dovijeka.

U oblasi sevdalinke su vrlo zanimljivi oni momenti, kad se nadmudruju ili uzajamno prkose, suprotno plovu. Takav primjer imamo u ovoj pjesmi:

Glavno pjeva djevoja, djevoja,
Glavno pjeva, daleko se čuje,
Čak se čuje do Mostara grada,
Gdje je sluša Memija terzija.
On ju sluša, pa joj poručuje:
Slatko pjevaj materino zlato,
U momo se dvoru poletala
I apavala na šiljetu mome.

A ona mu na to odgovara:
»Nisi sročan, Boži nerasrećio,
Ovo gonim da ti u dvor dođe.

Ali ako je Memija terzija doživio izvjesnu nesreću, da mu »gonide u dvore ne dođe ipak je jedan od njegovih drugova — mialim drugova po fiziološkoj konstrukciji, imao sreću da približiti otkri prevlast nad senkim polom, jer je jedno umilno sljajade, čeljade iz suprotnog tabora, iz tabora godi neobično vili i pod tim uticajem i radi vjernosti prema njemu dolazi do konflikta između nje i jednog od onih koji bi željeli da joj se namiraju:

U Mostaru čudan mekteb kažu,
U njem uči tristo djevojaka.
Hodja im je Oran efendija
A kalfa im lijepa Umihana.

Progovara Oran efendija:
Čuješ, kalfa, što kitihi kažu,
Jedni katu; hoda, ti i čeni.
Drugi katu; nemoj iz daleka.

Treći vjele: kalfom iz mekteba.
Kad to čula djeva Umihana
Baci kalfa tri nove kitiha,
Pa uće na mektefska vrata.

Da se ne bi zamjerila drugom.

Umihana je od riječi i njena riječ je čvrsta kao dubrovačka brava. Dok joj lukavi Oran efendija, posredno, preko kitiha govori o svojoj želji, da je uzme za ženu, ona ga povodom toga gestu demonstrativno napušta da se iz takvih odnos ne bi izrodila kakva komplikacija između nje i njenog jarana, koji se nalazi van učione.

Sve ove činjenice: vjernost li nevjernost, prikos ili tuguovanje — sadržavaju jednu duboku literarni svijet, svijet sa raznim stijenjenjima, kreacijama i varijacijama, konfuzijama i sanjarenjem, pa je čovjeku u takvoj okolnosti nemoguće da sistematski prestavi pojedine grane manifestacije, koja, koje bi kao cjelina sadržavale jednu nedjeljivu kompoziciju, skladnu i tečnu, bez disharmonije i bez kontradikcije. Na vrhu te smetnje stoje žena. Ona je čudna i varljiva kao proleđni oblaci. Vi je u našim sevdalinkama vidite čas treperastu kao raskošnu sušnu grumen, čas kao buru čas andeoski ćilid, čas ciničnu, zadržljivo, nevjernu i pakosnu, čas elastičnu, a čas lužnu radi nerasre u ljubavi, čas podatnu, a čas, ako joj se odgovara na ljubav ili ako je ljubijeno, aloupotrebljavaju i pravi nedovoljne šale na račun muzikara. Takva je naša sevdalinka i u koliko bi ikli zatim, da je što više isapitujemo i analiziramo u toliko bi više nalazili na sve dublji i bogatiji rudnik raznovrsnih motiva.

Sait Orakovac.

Radionica za prerađu svih
jeza za vezivo, pamuka za
pletanje čarapa i resanje šalova

Medo Znhasočić, Sarajevo

Kasim Gurić.

Pogibija Alipaše Rizvanbegovića

Kasim Gurić

Alipaša Rizvanbegović je najmarkantniji likovi i najveći hercegovački drhtavnik u 19. vijeku. Najsmješnjiji događaji iz Alipašina života je njegova pogibija. O toj pogibli ne samo sačuvanih dokumenata, a u velikoj mjeri i njegovih savremenih vijesti, one su vrlo oskudne.

Ali za historijsku ocjenu nekog događaja, nije dovoljno samo ispitati arhivalnu građu već je vrlo važno razmotriti i terenske spomenike i lične svjedočke očevidstva. Ali, događaji, Radi toga se smrt Alipašina može pravilno i istinski prikazati bez iskaza njegovog sina Hafizpaše, pram djim očina je ubijen Alipaša Rizvanbegović. O tom događaju smrti Alipašinoj — često puta je pripovijedao Hafizpaša sakupljenom svijetu na Buni. Ti stari ljudi imaju i danas živih, kojima je Hafizpaša u 1878. godini ocrtao smrt Alipašinu. Radi toga u ovom članku uz dosada poznate zgodne pripovijetke i iskaze Hafizpaše, koji se odnose na smrt Alipašinu — oni do danas nisu nigdje objavljeni — da bi taj historijski događaj što bolje prikazali i ocijenili.

Ondašnjim turskim vlastodršcima u Carigradu mnogo brže zadržava je muslimanska begovaška aristokracija u Bosni i Hercegovini. Posljednja godina (1850.—1850.) učestali su ustanci u Bosni i Hercegovini protiv carskih reformata. Da tome već je jamput etane u kralj, odati ondašnji sultan Abdul Medhid silom pokoriti muslimansku begovačku aristokraciju i krkavo provesti reforme u Bosni i Hercegovini. Taj posao povjeri poturčenom lažaninu Omerpaši Latasu. Latasa bade imenovati vrhovnim zapovjednikom sve vojne sile u Bosni i Hercegovini (seraskerom). Sa sobom iz Carigrada Omerpaša je poveo 11 bataljona pjesadije, poljsku bateriju od 30 topova, sa nešto konjanika. U drugoj polovini mjeseca jula 1850. (23. i 24.) dođe Omerpaša sa nizamicima u Sarajevo. 15. augusta 1850. (6. ševala 1266.) na Musali (u Sarajevu) pročitao Omerpaša ferman, kojim mu se naređuje da provede u Bosni i Hercegovini "Fenzin-vat hajrije".

Čim se doznalo za Omerpašin polazak na Bosnu i Hercegovinu, odmah Alipaša Rizvanbegović pošalje ispred sebe pred Omerpašu vladiku Alija i Hafizpašu. Ali Omerpaša je želeo Alipašu. Vladika i Hafizpaša povrate se u Mostar, a Alipaša ode iz Hercegovine za Sarajevo 4. augusta 1850. godine.

Omerpaša Latasa pustio je sve paze, ajano i uglednike a samo je držao u Sarajevu Alipašu Rizvanbegovića. Alipaša je uživao veliki ugled ne samo u svojoj Hercegovini već i u Bosni. Ustade su se najviše uzdale u Alipašu i njegovu veliku moć, pa je radi toga po svojoj priji, Omerpaša i smatrao Alipašu najbližim (potajnim) protivnikom provodanja carskih reformata. Ali polovinom mjeseca augusta (17. VII. 1850.) Omerpaša s vojakom otišao je u Kraljevo, a priredio je na Omerpašinom odnasku bosan-ki vezir Hafizpaša na svoju ličnu odgovornost pustio Alipašu Rizvanbegovića. Tako Alipaša stiže u Mostar 19. septembra 1850. godine. Čim je

došao u Mostar Alipaša je odmah izrazio svoje mišljenje na dva tabora nizama. Na to podigne bunu (ustaje) u Mostaru i okolini, kojima se na čelo stavi Alipašin prvi doglavinik kavačabaz ibro.

Kad je Omerpaša čuo za pobunu hercegovačkih ustasa, on u Hercegovinu pošalje 1000 nizama na čelu sa Skenderbegom, poturčenim poljskim grofom Ibrahima. Nizamci su se sukobili sa hercegovačkim ustasima u konjičkom sreću kod Vrapče. U tom okršaju uzimali su nizamci u Konjic. Uvidio je Skenderbeg, da će s hercegovačkim ustasima teško ići na kraj, jer su ustase bili mnogobrojni. Voda ustasa kavačabaz Ibrahim, veliki pouzdanik Alipašin skupljao je nove ustase i pokušao je nagovoriti Alipašu da skupi ustase protiv nizama. Po pisanom, Alipaša je izjavio: Ibrim Mandaricu kavačabaz Ibrahim poručio je Alipaši: "što Alipaša ne kupi vojsku, ako vojska protiv nizama ne kupi i to ne podigne — slabo će proći. Među hercegovačkim ustasima bili su Hasan Hadžiomagančić, Hussein Kallit, Ibrahim Pušić i mnogi drugi uglednici.

Skenderbeg je uvidio da sa hercegovačkim ustasima ne može biti otvoreno, jer hercegovački ustase iznenada na ustase udariti i raspršiti li, i ta mu se prilika pruža. Sa svojim nizamicima dana 24. januara godine 1851. udari Skenderbeg u zoru. Po pisanom, Alipaša je poslao ustase na Bordinu i sasvim ih rasprši. Ovom pobjedonosnom bitkom je bio otvoren put Skenderbegu i nizamicima u Mostar, u koji unije 23. januara 1851. godine.

U Konjicu Skenderbeg je ostavio vrlo hrđavu uspomenku. Kao pobjednik on se smatrao jedinim gospodrom čitavog ovog kraja. Zbog toga od Konjice izlazeći, Alipaša je ostavio u harem dvorcu u Konjicu i njegovu ženu od 17 djevojaka slobodne a drugu Prohiska silom je ovlada u harem Ibrahima (Skenderbeg).

Kad je Alipaša saznao da jaki odredi nizamicima idu na Hercegovinu na hercegovačkim ustasima, on se povukao u Mostar na Bunu a sa Bune u svoj tvrđav grad Stolac, kojemu je prije na nekoliko godina dobro utvrdio. Sve svoje dragocjenosti i sve stvari od vrijednosti otjerao je na Bunu u Stolac. Austrijajci vojno zapovjedništvo u Zadru već 24. januara 1851. znade da se Alipaša zatvorio u grad Stolac.

To isto znadu i omogučali izvor. A naredna tradicija na Buni na dugačak i široko znade pripovijedati, o Alipašinom odnasku s Bune u Stolac.

Ugleda da se Alipaša sklonio u Stolac ispred nizamicu, jer je bio siguran da na njega vrebao Omerpaša i njegov poturčenik Skenderbeg. Skenderbegu je bilo naređeno da strogo pazi na Alipašu i da ga prvom zgodom liši slobode. Iz Mostara poručio je Skenderbeg Alipašu da dođe u Mostar i da kao upravnik Hercegovine na njegovu glavu Alipaša bio u velikom škripcu, teško ići, a još teže stati u Mostar. Radi toga pozove i sebi ugledne Stofane (šariče, Mehmedhašić i dr.) da se s njime posavjetuje. Bode i se u ustase liši slobode, i pokušali su samo slegti raminima i nisu mu mogli ništa reći što bi se svidelo Alipaši. Zato Alipaša pozove i sebi sa Bivogim Brda nedaleko Bunu stancu Ismailu Donku, koji je nadležan u ocini kraljevstvu, zbog svoje mudrosti. Alipaša je upitao starca: "Dobro, evo me Skender zove u Mostar, a šta ti misliš o tome? Ovaj je Alipaši odgovorio: "Ja bih ti rekao da ne ideš u Mostar, već da ideš čemu u Stambol, on ti je i dao vjerstvo, pa neka ti ga on i odzume. Podcjenjujući starca razumnog savjet Alipaša je odgovorio: "Bolao, Donko, mislio sam da si pametniji". Starac se nije ni najmanje naljutio na ove riječi, nego je na je na raskršću ka Alipaši upravio proročanski savjet: "Još će ti jednu puka reći: ako odeš u Stambol mogla bi ti ostati na raminu glava, a ako li odeš u Mostar, teško će se iz njega kurtastati". Alipaša je na to odgovorio: "Njemu se je valjda uopšte predaok put u Carigrad, pa zato se odluču za kraljicu, on ostavi tvrdi grad Stolac i ode na Bunu a sa Bune 28. februara 1851. godine stiže u Mostar. U glavnom

gradu Hercegovine Mostaru pucali su topovi u čast Alipašinog dolaska. Ali to veselje ne potraja dugo: već 5. februara Skenderbeg liši slobode Alipašu i stavi pod jaku strahu Alipašu i sina mu Hafizpašu. Tako se dvochovno veselje u Mostaru treći dan pretvori u veliku tragediju i žalost, o kojoj Alipaša valjda nikada nije ni saznao. Na 9. februara 1851. godine dođe u Mostar Omerpaša Latasa sa vojakom. U čast njegovog dolaska izpaljeno je u Mostaru 42 topa. Znao je da je Alipaša imao dosta blaga, pa odmah pohita da opljačka Alipašine dvore na Buni i u Stocu, ali kasno je stigao, jer je Alipaša blago prije njega raspršio Skenderbeg, te 21. februara 1851. godine potjera Omerpaša iz Mostara svezanog Alipašinu — postavi ga je u gubavu masgu, a Hafizpaša je istao prije pred Alipašinu. Omerpaša je naučio tako Alipašu voditi kroz čitavu Bosnu da vide Bosanci u koga su se pouzdavali. Toga dana u Mostaru je puklo 20 topova. Preostali Alipašini sinovi i Alipašine žene potjele su u prognostu. Alipaša je imao 42 žena, kako se to kod nas pogrešno do sada mislilo i pisalo, već samo tri i to: Muhahunum, Nura hanum i Mihalida. Ali što se utvrdilo Alipašinim zavještajnim oporukama (vakufnama), Omerpaša sa svezanim Alipašinim stigao je u Dobrinje blizu Banje Luci. Alipaši je dodijala ta sramota i kaznjeno, pa poručio Omerpaši: "Alipaša Omeru, majku mu karkuro, što me pati ovako. Da sam ja njega u hvatio, ja bi njemu glavu odsjekao ili bi ga pustio na slobodu.

Te uvrede nije mogao Omerpaša pretrpiti, kako je to sebi uočio kasnije na Buni Alipašin sin Hafizpaša 1878. godine. Omerpaša kao i Skenderbeg bojali su se Alipašinih veza na Portu i veliki interesovanje sultana Abdul Medhida za Alipašu — bojali su se da ih ne bi Alipaša optužio radi njihovih neprijateljstva, koje su činili u Bosni i Hercegovini, pa su se radi toga potajno dogovorili kako će što prije i sa što manje odgovornosti poslati Alipašu sa ovoga na namu drugu zemlju. I Omerpaša potajno naredi jednom

stradaru — nekom ciganinu — koji će ondo poneti iz puke ubiti na upućenju Alipašu 30. marta 1851. godine. Odmah se pronio glasu — te glasove je širio Omerpaša — da je slučajno puka opalila pa je takav isjevstaj poslao i u Carigrad.

O smrti Alipašinoj priča je Alipašin sin Hafizpaša na Buni 1878. godine doslovno ovo: "Povede nas — Alipašu i Hafizpašu — Omerpaša u surgun, dođosmo u Dobrinje i tu zahtojamo, kad je bilo oko ponoći puca puše, ja se podigoh, ali me ozak mogla oca poprka po licu i jorgani, jer je smro od puke raskorak, to na četvero glavu mogla oca, dođe i Omerpaša i upita me znadem li ko mi Alipašu. Ja sam mu odgovorio da ne znam. Serasker ne bi ubio mogla oca da je nije mroj otac vrijeđao, a bojaio ga se i nije ga smio dovesti u Stambol."

Iza smrti Alipašine, kad je njegov sin Hafizpaša bio u audijenciji kod suhtana Abdul Medhida u Carigradu, sultan mu je rekao: "Što ti ne hleđaš otac preda me doći, mogla mu je glava ostati na raminu. I po tome se jasno vidi da je jedini krivac Alipašine smrti bio Omerpaša, koga se za smrt Alipašine moglo uzeti kao odgovornost, jer je imao neorganično ovlaštenje u Bosni i Hercegovini, a ničim se nije moglo dokazati da je Alipaša ubijen po Omerpašinom naređenju.

Alipaša Rizvanbegović kao veliki dostojanstvenik zakopan je u mezarulj Herfadinašine dčianje u Banjoj Luci. Hafizpaša napisu na njegovu mezaru u našem prevodu glasi: "On je bio i vjodil. Alipaša turmanog 65 (na karakteru) Rizvanbegović po zahvije i zapovijedi prevastog Boga u ovom zemlji čistoj i miranoj našao umuće u pokroviteljstvu onoga, koji ljude obdaruje svojim blagodatima. Pomilovao Allah onoga ko ga posjeti i ko mu prodi fatihu. Tarhi je njegove smrti godina 1267."

Tako je tragično završio svoj život najveći hercegovački drhtavnik 19. vijeka, 67-godišnji Alipaša Rizvanbegović, nakon osamnaestogodišnjeg plodonosnog vladanja Hercegovinom.

Uključite svoju ušteđevinu
i agrarne obligacije u

"ISPAŠ"
zadrugu za lombardni kredit i štednju
s o. j.
Kralja Petra ubica br. 2.
Telefon broj 798.

Čekovni račun kod Poštanske
štedionice u Sarajevu br. 255

Težak račun kod:

Državne Hipotekarne Banke i
Poštanske štedionice

**Sve informacije daje najprije
pravilne ravnateljstvo.**

Udjeti zadrugara u gotovom . . .	Din. 2,891.864.19
Pondovi predu . . .	Din. 2,850.000.
Vlastite 6% begl. obvezn. nomini . . .	Din. 4,500.000.
Vlastite 4% agr. obvezn. nomini . . .	Din. 4,082.900.
Ubolei u 6% begl. obvezn. nomini . . .	Din. 23,681.500.
Ubolei u 4% agr. obvezn. nomini . . .	Din. 11,764.400.

Rešad Kadić:

A život se je samo šaljio!

[illegible]

Alak zna, nastavlja i na dalje
robiti, otmovajući od znojia kora-
milim obijom bogu nosu i tura-
ju staru vojnicku kokulu, čiji je odva-
en dom poput bajli hralja zimno.
Njima ti goreg bejala od života o, a
na, i kralj, i kraljica, i kraljica, i kraljica,
Njima njije, kod vjere ma baš im
u pravo. Krepij, krepij vaju ko pa-
ne, crkni di gred, niko, niko, niko ne
ni repom mahnuti! Plju! ambradi
dunjalice, jednako nabraja Be-
an, i iz drvene okrugle kutije lomi
na, gnjevne zbljene poguše, što
na, i kralj, i kraljica, i kraljica, i kraljica,
ni ne krovu kuća, a na svoj rajon
pomie, u medeni kus prozvoji
Ne znam, ne znam tako mi Boga, ka-
o di hjebla s ovom asadom ko-
stom? Ovo ti je dragom Bogu plakat
o? Dem? Dem? Dem? Dem? Dem?

Mačad, vjere mi mačad i okočena
Mačaka, hu-hu! je, još jedanput teško i
Duboko odhuknu Began u stisnut ki-
lo smrad sobe, pa iza vrata spodbi
gačaku metlu za njeno zutkasto, kao
u slonove kosti Beganovim rukama
gladeno držalo, i vrata za njim iz-
gareno zakričalo

»Vallahi ni dode pa bi svom životu
dislo! A kako i ne bi ako draga Bo-
na znaš, u ovoj svojoj muc! Kamo,
kamo pusta areca da se ni okotio ni-
mam! Šapće on prolazeći kroz okru-
u smrdljivo avliju s crnom, od spi-
a i puknutog kanala zagađenom
ldrdrom.» Evo ga pasiji sin neće ni
kanala da popravi, već začepjen smr-
i dan i noć, a zna gđ svakog mje-
saca stotinu i po za sobu. Pa ne ubi!
bi bolan čaše svog, kad ti i onako
adnu krv niješ. kipti Berzan i gle-

da u razlitu nečist, što se biva sredi-
nom avlije. Dvadeset soba, Bog zna
koliko stanara: prosjaka, kočijaša,
prostitutki, zbilo se u tu staru bosan-
sku kućetinu s memli čerpići zidovi-
ma, ispunivši je: gnojem, hiperman-
ganom, dubretom, nečisti i smradom,
kao pravu izabnu sirotinju.

»Hu-hh!«, još jedanput snažno od-
huknu Began kad izađe iz kapije, pa
prebacivši metlu preko ramena, za-
gaga niz pustu ukočenu ulicu...

Uvijek tako. Mrtvilo, nigdje nikog, samo ti vjetar i providan mrak. Izgleda izguru se je toj starnjoj ženi, ali ona je dala mu, dala mu, ovako mu je najlakše. Najvoli ka- nikoš očima ne vidi. Učini mu se, da onako i njegove brige utonu u tu tišinu, u kojoj se rasplina i pokloči se ne- žnjom. Učini mu se, da onako i njem u dižu uspinje se prema svome rajonu gledajući pred sebe, i se oba- zirući se na sanjive mačke što nikog- dako podižu i krive kičmu, ni na zalu- dižuću se naslanjaju nogu na njih. Sve spava sve je pomirio: ulice, ku- ke, ljudi, sunce, brige, Mejra, djeca... samo ga vjetar miluje tih pjevačica.

...Ha... ti šarav mater, čaš da se po- nudiš, ali ti se ne može. Ti si se na jedanput, ugledaš pred sobom ljigavu izbljurnavu kašu na sred ulice. »Pa

... krakji, krakji od gladi, a neko bolan
bljuje, bljuje od sitina i pica!...
Najma, bolan pravde na ovom smrd-
ljivom svijetu nestalo ga, u džombu
propo i on, i sve da Bog da! Haj si-
protinjo sinjo kukavice, ni Bog ni lju-
di te ne gledaju! Kamo, kamo sreća
da kamen mjesto mene rodiše!, ku-
ne on i razmahuje metlom, dok ga
neka mačka začudeno gleda, a Bega-
nu se čini da mu se i ona smije.

...Ama krmaka šćeri, prokleti mahuku, zar još ti da mi se rugaš i osavljáš svoj poganluk da ti ga ja savremem!, bijesni on bacajući metlu za mačkom koja nestaje na prvoj banneri, i u čudu ga odozgo i dalje gleda.

...Jesil, jesil se majku li ti otovario?... Mogo si i pojesti, počinje on kad ovom šarenom masom, što ju je tekli noćasnji prolaznik ostavio, i čidi mu se crknuti će od čemera i mržnje.

[illegible]

Četvero, četvero je u mene ako Bo-
ra gospodine, pa ja, žena, kirija,...

hajde ti sa osam stotina na ovoj skupoći u gradu živiti! Šta će ti djeca velike, hralje mu se ukocile, natrag izvratile! Bezbeli, ne znam ja gospodskih marifetluka, ne trujem ja djecu u trubu materinu, ne znam ja zabava i uživanja, već suh hljeb i moja Mejra, to mi je sve... im šarov mater!

ra, to mi je sve... im šarov mater! e
Grdi Began ne prestajući, i čini mu
se da mu je onda lakše, da mu tereš
spada sa srca. Čini mu se da bi crkao
ako sve ne odčepi i izlije, pa makar i
pustoj ulici. A i kome bi drugome?
I kune Began, kune, a vjetar ga mi-
huje, ulica ozbiljno šuti i sluša, metla
grebe i pjeva: »sr... sr...«, a sunce pu-
tuje...

»Ama trebalo bi njima, trebalo bi njima, ama eh, da mi je Bog dao ko što nije, ma ja bi... uh!... Tu najednom kao groman ošinit zanjemi Began, i to baš kad se je bio ponovno razbjesnio, dok mu metla kao otkinuta crna ruka, osta u zraku. Onako, kako se je bio zanio u stranu zajedno s njom, tako i ostade, a oči mu se priklopiše na crn, kao balega razlipljivi budel koji je ležao na dva koraka pred njim. I za deseti dio sekunde, kako to već može učiniti u tom pravcu tako aktivni sirotnjaki mozak, ispred Rezana, provela je Maj-

u novom novostaru znoj debela i
rumena, četvero djece krvlju nasa-
đeno, veselo i sita, a soba, dvije, tri...
namještene, sećije čohom prepućeno
podvodi šarenim cvilovima prekriveni,
nazaj od sam, u nimu čohali cak-
širama odmore i zadovoljan, a tamo,
daleko daleko od njegovih šaka, ova
mrška methurina. I Begao to sve u
mislima vide, proživji, a budelar, dok
ga je na skamenjen gledao sa žmrci
ga puzati, i u petim žila do
čuhom mozak nastajati, ga od
kubina, počeo je i onako jede, kao bu-
doreg nabit, da se diše i raste pred
svojim nogovima... Najednput jaani i
svrdi koraci, i Beganova metla, kao
juta golema stonoga baci se na bu-
delar i osta grobnica ga pritićući.

»O, dela činovnik, pišeš li, pišeš? Piši... piši...«, kao i svakog jutra, pa ako i jutros javi se Meho, pekarski čaifa i jedan od prvih prolaznika, koji prolazeći ne može a da ne pecne Begana, metku mu »perome«, a njega »činovnikom« nazivajući.

«Ejvala brate Mehaga!», dođe ka se on da neobican odgovor okrećući, pa se onda obazre na sve strane te munjevitog prige i zdрпи budelara, koji ka čas meko utonu u njegovim mrakima runjavim njedrima. I uz jedno uuhh-h!«, kao da mu je težak teret spao sa srca očutivši nove korake, naznao razmahnu metlom, koja za njega svoje »sr. sr.«

»Pun je Dina mi, pun ko šip, samo da ga je de smjestite, šapče on i strahljivo se ogleda: Sve mu se čini netko čuje mu za vrat skočiti i zapomagati: »Ovamo tuđe pare lopove stari!« A čoudelem pritegao kao tuc, feže kao živa vatra, i Began sve življe razma- nuje metlom da što prije svrši ovu silicu, pa da se odmor, sebi dođe i vi- di li koliko li je ako Roza!

Sunce se je već davno rodilo, a svi-

jet uskoro doći žuriti na sve strane,
 što Began izgara od nekog tihog straha,
 ha, dragosti i nesrepljenja, i čini
 se pomahnititi će, neće moći izdržati.

„Koliko, koliko li je?.. Uh, a ako
 bude uve u krupnu kačur?.. A ako
 se dozna?!, i tu ga nešto snažno, vruće
 žignu, kao četar nož zabi mu se u
 sam mozak, i Began vidi sebe u sin-
 jama, u kupaonici, u kupaonici, u kupa-
 ni i gladne. I za čas poželje da ne
 baš mnogo, i u krupnu, a onda mu se
 drugi, ogorčeni i života željan stari
 Began namija i zajeđljivo prošapta:
 „Hajde ahmače, ko zna?... Polako,
 pomalo, a onda lijepo jednoga dana
 klasi se Mejrom i djecom odabaci met-
 kom, i završi, i završi, i završi, i zemlje-
 ko, zar ti nije bilo dosta muke do-
 gatae kbehašata?..“

Ohrabri se Began, pa prebacivši metlu uspravi se i pipnu za prsa, a budelar se izbećio tvrd i debao rekao bi prsnuti će. »Ama da nije ko vidio?«, sjeti se opet, pa k' nanovo presječe. »Ko će vidit?, hajde budalo ne mahnitaj!... Pa i nije, voć brate koliko li je?, i tu ga vrela maslanać a teško zaskakdji u nozdruvama, a lice mu se veselo raskrevelji. »Nek mu čeka njegov sud mete, a jok Began-agale.

„Ama di bi još uvijek, vidim da on nije na daj Bože!... ali dalje ne doreče, ne dade mu vruc žig koji visinu krova zadržat će. „Koji budalo, vidiš da puka od jeđrine, pun je on, pun, sad čest ti dušom dahnuti. Ma ješ se bolan Began, ko dragi? Ko je ti na odmor, vidiš? „Aha, ali ja bih na daj Bože, ali ti si čicom tvomjom rasplakao kod malo aua hleba tučete, a tudi bureci kositi kom mirišu. Eh Began, sad ćeš i ti da se siđišeš, i tu se opet zaređat ćeš, ali ti se ne možeš. „Aha, ali ti rumeno, i dode mu da kiane od kosa, ulbači meglu i njima potjere... „U pamet Began! Za čas kojemu se ti Hajd sad u haueku avliju, pu prijeđat i emiall kaka ćeš. Tu nit će te ko viditi, ni pomete, šapnu mu razbor na uhu, i Began okrenu niz ulicu do kule, i krenu. „Aha, ali ti se ne možeš, smrada i znoja, pa se zavuče, za miaka hreva vrašćaka koja su zadržavala jedan čas, i gde je on krunpiti i krenu avliju, i naveli mandali za sobom čest i krenu.“

Igraju igre, igra sreću i crijeva, u Beganu, a prsti, kao sami crvi, uz sleđen dah i prikovane oči, kopaju po crnom kožnatom strahu i čekaju. Leto, kao bijele hitre ptice lete i oko Beganu padaju citi i lisasti papiri, kao da su iz neke druge priče. Zvijezde, zvijezde, "Bibi, di ih je stro ne bilo ga", mučno stane oznojeno i malaksalo Began, dok mu hiljade čestica mahnuo udaraju po kao olovno otela- lo glavi... A kada i zadnja pregrada Beganu, kao i, zadnja pregrada, kao kao ranjena ptica, pada, Began, uve- ne noge i surca eved nade, eved patnja- ma i bijedom stvorene najljepše Be- ganove snove, smrće mu se pred oči- ma, zatetura kao pijan i plunjuvši čitaj smole i čitaj černo: "Proklet ti, eved, Amine, ti, e, damba propo- ti, eved, Amine!"

1896. July.

**BANOVINSKA
TKAONICA ČILIMA
SARAJEVO**

IZRAĐUJE:

tkane bosanske i perzijske ćilime iz
vune i svile, prekrivače za divan, za-
vjese za prozore, krevetnjake, zastl-
rače, jastuke i goblenske slike.

KOVANJIMA NA IZLOŽBAMA:

Wien 1890. Karlsruhe 1891. Te

Vien 1890., Karlsruhe 1891., Peking 1891., Trieste 1891., Zagreb 1891., Paris 1891., Budapest 1896., Bruxelles 1897., Vien 1898., Paris 1900., i 1925., Barcelona 1929., Saloniki 1930.

Državni i samoupravni činovnici i oficiri mogu dobiti robu na otplatu bez povišenja cijena. Kao specijalitet izrađuje: ČILIMSKÉ UREĐAJE TURSKI SOBA. Uzorci u bojama šalju se na zahtjev besplatno!

Salt Orahovac:

Pjevam ...

Pjevam našim doba, kruhu i slobodi,
Vrljugu života, ljudima u njemu.
Ja nisam romantičar, da vidim u svemu
Samo čit i sanja i nekter u vodi.
U prvim alim, dragi, dilađem,
Ne, ja pjevam stvarnost koja Borbu
[plodi]

Pjesništvo je moje čena koja nosi
Baknju u levti, biš u ruci dionu,
Krti pite nove, u nakani svajnosji,
Da ono što jutro Sutrašnje donosi,
Objavi dovoljno suludoj i plemu:
«Eto Novog Jutra: rosi, rosi, rosi!»

Salt Orahovac.

Jutro u predgradu

Pokliza jutro vana krivnu
na krvav put sivim nebom,
i neko dugo, pospano vrticu —
— ulicu zamirisa hlebjedom.

Zorom pokare tlebovaju
hljebove okrugle, vruće,
stisnu njih u prsijeljuju
— dočudo se rascvjetaju čizmicu.

Dočudo kiša kucka o stakla
i nekto krti vana,
režetko mirisa vane, se makla,
jer zaštitila je rana.

Na hljebom poslegle ka za mjesecom
oblaci, nebeska rana,
i završio se sunalom ulicom:
«Svome, vrućih somnala»

Sekirju Pandžo.

VELIKA ZABAVA I NARODNE UZDANIČE.

Velika godnjaja zabava «Narodne uzdanice» u Sarajevu održane se u subotu 11. januara 1936. godine kao i obično u svim predgrađima Narodnog pozorišta Kralja Petra II. u Sarajevu. Održana se već čine pripreme za ovu zabavu, koju svake godine postize rekordne uspjehe. O programu ove velike zabave «Narodne Uzdanice» može se već sad toliko reći, da će u njemu učestvovati pjevački zborovi «Narodne Uzdanice» i Hrv. pjevačko društvo «Trebević» uz «Napretkov» filharmoniju i tamburaški zbor «Narodne Uzdanice» kao i jedan solista. U programu se predviđaju: pravna strazakcija, glazbene umjetnosti, a istupio se na zabavi s kompozovanjem najoriginalnijim narodnim melodijama, koje se kod nas čuju u svakoj svečanosti, ali nijedno njeno reprodukcije. U programu se predviđaju: pravna strazakcija, glazbene umjetnosti, a istupio se na zabavi s kompozovanjem najoriginalnijim narodnim melodijama, koje se kod nas čuju u svakoj svečanosti, ali nijedno njeno reprodukcije. U programu se predviđaju: pravna strazakcija, glazbene umjetnosti, a istupio se na zabavi s kompozovanjem najoriginalnijim narodnim melodijama, koje se kod nas čuju u svakoj svečanosti, ali nijedno njeno reprodukcije.

ŠAHIN ALIHODŽIĆ

Specijalna radiona za fordukuvanje i izradu staklovarnog ručnog i mašinskog veza

Izrada jaketaka kao i kompjutiranja namještaja za
burske škole

SARAJEVO

(Saraj) Prestolonas, Petra 49.

Halid Sadi:

Šehiti

(statist događaj i krave bemahe prošlosti).

Mirna letina kod upadale tih svoje crin zarvan kod oborivan vrednog dana. Zadiži krvavi mizeri svaki posjedniji put se opetah se saletim izmisljen i poljima davno smesta, koje ledi maha posnetim, plesnima nase naše junačke krajine. Kao da je po pisanom vrtomom kraljevom krivju čitaj zapad goru i čarobnom svjetlosti i plesa vitez-čuvstvena sila, kakvu moć samo priroda da dade. Rubenice staroga grada, koje leže na visokom brjegu iznad sela, ponosno stiču u sunane vjetrove, kapljice se sa sedeljen svim-ševim vrsnima, i pokalja u mizulim krvavim denima. Odužak, sigurno u gustih i plodnih vođnjaka, odgledaju posjedniji plodni pljeme, koje tihlajale iz ovne staroga pjeva-va.

«O, Ovakva je krvava krajina;
S krvi rane, a sa krvi vruće,
Svak krvave ruže zaljublje,
Nikad bijela kosa sa odnora.»
a tihim je usatnje negdje u plavim dalji-ima.

Ne sunom krajna sela pred trošnom i go-voće rasvjetljen, iznad djebe je mizul smokak, naslonjen na sapetana ograda, ko-je se pružala kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Najdugoje se vruće krajine kod lapa-vo otvore i na njima se pokala posneti, figura mizul kralje.

— Mahmude, uzviknu djebe ocrtanje kralje.

— Alim se odred. Taj glas ga prenu i mi-šli i on se otrnu.

— Selma, oduhla ti dokam, reče on pri-jezorno gladihu u daznu dječicu.
Djervjaka pogleda u njega svajnu krup-čin crnin ocrta i lagano se vrtjela.
Ali u tom se i on vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Ovo je dočudo otvore i na njima se pokala posneti, figura mizul kralje.

— Mahmude, uzviknu djebe ocrtanje kralje.

— Alim se odred. Taj glas ga prenu i mi-šli i on se otrnu.

— Selma, oduhla ti dokam, reče on pri-jezorno gladihu u daznu dječicu.

Djervjaka pogleda u njega svajnu krup-čin crnin ocrta i lagano se vrtjela.

Ali u tom se i on vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Najdugoje se vruće krajine kod lapa-vo otvore i na njima se pokala posneti, figura mizul kralje.

— Mahmude, uzviknu djebe ocrtanje kralje.

— Alim se odred. Taj glas ga prenu i mi-šli i on se otrnu.

— Selma, oduhla ti dokam, reče on pri-jezorno gladihu u daznu dječicu.

Djervjaka pogleda u njega svajnu krup-čin crnin ocrta i lagano se vrtjela.

Ali u tom se i on vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Najdugoje se vruće krajine kod lapa-vo otvore i na njima se pokala posneti, figura mizul kralje.

sljednji u selu, i tada god bi se daznu vruće dijelaj seljaci na se kupili kod njega, da im on kaže svoje riječi. I tako i sada se sa seljaci da vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Uprave kada je Ale bio u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Oduhla, im nezgodu da Vlasiji, da se vrtjela, ali se vrtjela, da-ko-je se pružila kraj puta. Glasio je u volikan-štveni silku krvavog zapad i u valasne gance koje se jedva nasele u anjnih kosovare iseljenih plavina. Sjedio je tako neposredno i trumajilo. Ne dugoje mizul-šveni mulkum čitj ocrtanje se taga. Sini-čih mizul njegove gigantne figure dno-va-vo se podirivala. To dibranje moge se juno rasahiti i kroz bijela ketenova ko-je, koje je stajala kao svjetina i juno ocrtanje iznad ocrtanje aporovog njega.

Im podne 81. kolovoza 1876. god, kada je cijela Turska u najvjeternom priprivojstvu, dočeka kao bise dazne šehiti Hamini i Jari, da je čuo od nekaj seljaci-krasica, da se Vlasij spremaju da sutra zavale na selo. Ta vijest preokrenu kraljevo raspoloženje. Hamini i Krasica, koji se na-odoga ne moga upokojiti, podela sastavljeni plan za odbranu. Odu

Bajram mubarek olsun žele Vam:

MEHMED TRALJIĆ bakalska radnja Sarajevo, Abadžiluk 10.	Obućarska radnja Ibrahim Žuljević Sarajevo, Kralja Petra ul. br. 5.	Brača Tufe trgovina željeza i plavog suđa Sarajevo, Bravadžiluk ul.	HASAN HASANBEGOVIĆ trgovina gotovih odijela Sarajevo, Prestol. Petra ul. 64.
»BAGDAD« trgovina orijentalnom robom Izet Čorović — Sarajevo, Prestol. Petra ulica 65.	Hadži Mustafa Delić i sin trgovina konfekcije Sarajevo Abadžiluk ul. broj 26.	Avdija Sudžuković sahažija, zlatar i optičar, trgovina svih vrsta satova, zlatnog nakita i sahažijskih potrebitina Sarajevo, M. Kujundžiluk 13.	RIFAT BIN SABAN slastičarna Sarajevo
ALIKADIĆ ISMET muški modni krojač Kundurđiluk ulica.	IBRAHIM MUSAKADIĆ sahažija Sarajevo, Korićeva ulica	Moric Gaon & Talentino Sarajevo.	LEON MONTILJO konces. elektro-inštalaterska i me- hanička radnja Sarajevo, Predimaret ulica
ABDULAH NEZIRHODŽIĆ pomodna manufakturna radnja Gazi Husrevbegova ul. 13 a)	„Ferrum“ Preduzeće za promet metalnom, gvoždarskom i tehničkom robom te materijalom. Vlasnici A. A. H. KRALINOVIĆ Sarajevo, Aleksandrova 60.	A. S. Papo Sarajevo Čukovićeva ulica 1.	DANIEL I. SADIK SALOM sarafi Gazi Husrevbegova 6.
SEFKIJA NIKŠIĆ zlatarska i sahažijska radnja Gazi Husrevbegova broj 18.	Foto Atelje Nusret Halačević Sarajevo Korićeva (Telali) 14.	Vejsil Ploskić trgovina bakra Sarajevo, Kuzadžiluk ul.	»ROYALE« ODIJELA Salomon E. Kabiljo
GRADSKA RESTAURACIJA JURE CARATAN Sarajevo	»Nelka« trgovina tjestenine Sarajevo. Ulica 6. novembra br. 50, Telefon broj 1014.	Bajram mubarek olsun želi Vam: Muhamed Zahirović trgovina mješovite robe i građevnog materijala iz Ostrošica (Hercegovina)	Apoteka kod »Mjeseca« Magister L. H. Levi Sarajevo, Baščaršija
HADŽI ABDIJA SABANOVIĆ	»Ismet Nikšić« trgovina građevnog materijala kao šperploča i furnira, zastupstvo »Bohne crijepa Vinkovci Sarajevo, Bendbaša 4. Tel. 136.	Bosansko Agenturno i Trgovačko društvo Telefon 168. Brojavi Trgovant agentura zemaljskih proizvoda Sarajevo	MOSKO D. PAPO Sarajevo Veliki Čurčiluk 32.
MIRKO KONSTANTINOVIĆ mesar, Gradska tržnica Telefon 141. — Filijale Baščaršija, Marijin Dvor i Vojvode Putnika E. ČEJVANIJA. Bravarska radnja za proizvodnju vaga. Autogena varenje. Sarajevo, Telefon 633.	Asim Arslanagić trgovina kolonijalne robe, ze- maljskih proizvoda i voća na veliko i malo Sarajevo, Morića han	Moderni parna pekara Mane Šušnjara Skenderija 12. Telefon 298. Sarajevo	ELIŠA A. MUSAFA trgovina manufakture i pamuke Sarajevo, Vel. Čurčiluk
RESTAURACIJA »VOLGA« Ahmed Hadžismajlović Sarajevo.	Hasibović i Jahjaefendić trgovina kolonijalne robe i ze- maljskih proizvoda Sarajevo, Podkovačji 10.	JAHIEL J. FINCI trgovina zemaljskih proizvoda Sarajevo.	MENAHEM D. SALOM saraf i mjenjač Sarajevo
RESTAURACIJA »NAPREDAK«	»Lilak« trgovina pletene robe Leon L. Kabiljo Sarajevo, Gajev Trg 4.	»BOSANSKO« trgovina zemaljskih proizvoda Sarajevo.	LEVI »ZLATNI ZUB« trgovina jeftinije Gazi Husrevbegova 13.
KAFANA »VOLGA« Brača Muzur Sarajevo	»AGIL« agenturni i komisioni posao Sarajevo	»BOSANSKO« trgovina zemaljskih proizvoda Sarajevo.	»DORA« industrija rublja Sarajevo
ALBERT I. ALKALAY trgovina kožom i obućarskim priborom, Sarajevo Telefon 760	HAMDIJA ĐUKIĆ Sarajevo.	Mjenjačnica HASAN OMANOVIĆ Sarajevo	SLASTIČARNA »SABO« Sarajevo
VEJSIL KARAIĆ ALI EF. KARADZA Ašćinica Prestol. Petra ul.	»GYMNAZIUM« školska zadruga u. s. o. j. Sarajevo, Aleksandrova 36.	ELIAS E. KAJON i F. BOHM Sarajevo, Kralja Petra ulica	MUSTAFA SEHOVIĆ moderna parna pekara Sarajevo, Nemanjina ulica
DMC SUMBUL MONTILJO manufakturna radnja na veliko Sarajevo, Kundurđiluk 6.			JAKOV PAPO ČIČI engleski magazin Sarajevo
OMER HADŽIOMEROVIĆ vlasnik kafane »LIRA« Kr. Petra ulica br. 16.			TUCAKOVIĆ CAMIL ašćinica, Trgovke ul. 2. Sarajevo
RESTAURACIJA »SAMEK« Jeftanovića ulica.			LUDVIG MARTON staklana Sarajevo
»SANGAJ EXPRESS« Dusan Radovanović Korićeva broj 8.			MUHAREM SABIĆ I DRUG trgovina manufakture Sarajevo, Trgovke ulica.
			H. BAJRIĆ MUHAMEDAGA ašćinica Sarajevo
			Trgovina namještaja KOD PAPE Prestol. Petra ul. 11.

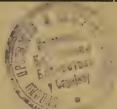
Bajram mubarek olsun žele Vam:

AHMED HADŽIOMEROVIĆ Veliki Čurčluk.	Štamparija OMER ŠEHIĆ, Sarajevo Kralja Petra br. 2 — TELEFON 214 Vakufska palača		Pomodna radnja A. HENDA Sarajevo, Prestol. Petra ul. 15.
»ŠADRVAN« kavana i restauracija Sarajevo	Knjižara i papirnica Hamdija Kopčić Sarajevo Štrosmajerova ul. 2.		A. NOVALIJA I TABAKOVIĆ manufaktura Prestol. Petra ulica 18.
Kr. Dvorska apoteka kod »ORLA« Sarajevo, Kralja Petra 2.			KUTIJAR SAFET trafikan Sarajevo, Veliki Mudžliti
MUSTAFA DŽINIĆ trgovina galanterije Sarajevo, Veliki Čurčluk 28.	»ORIENT« Braća Arifović tvornica bombona, čokolade, kelksa i t. d. Sarajevo, Aleksandrova 17. Telefon 758.		SULEJMAN O. HAJDAREVIĆ trgovina čarapa i druge kratke robe Sarajevo, Prestol. Petra 27.
Jakub IMAMOVIĆ (Berberović) trgovina mješovite robe Sarajevo, Predimaret 13.	»Zlatka« specijalna trgovina krzna i kožne robe Sarajevo		NEDŽIB SADIĆ dijetar Sarajevo, Kr. Petra broj 10.
»VENUS« parfumerija A. Polović Sarajevo			EDHEM ŠABANOVIĆ trgovina kratke robe, veša i konca Sarajevo, Saraići 8.
FOTO »REKORD« Sarajevo, Zrinjskog ulica	F. Rašidagić Sarajevo Aleksandrova 61. — 64.		KAFANA »KRISTAL« Vlasnici Braća Hanjalić Sarajevo.
»ZORA« tvornica bombona i čokolade Sarajevo, Aleksandrova ul. 20.	Društvo za sobračaj putnika i turista zastupstvo »Putnika« Sarajevo Trg Fra Grge Martića		Radio radnja M. MARKIĆEVIĆ, Sarajevo, Philips-Radio
Pomodna i manufakturna radnja MAKS HOFBAUER Sarajevo, Štrosmajerova 2.			Foto Atelje »HELIOS« preko puta Zemaljske Banke Sarajevo
Kafan kod »ISMETA« Sarajevo, Kulovića ulica.	F. Saračević Sarajevo Aleksandrova ulica 59.		Dentista V. KOMARICA zubna ordinacija Careva Obala broj 10.
Pomodna radnja za dame i gospodu »JOLJE« na Korzu	Fabrika čarapa »Čengel« Vlasnici: BRACA LJUCA Sarajevo		LEON FINCI Sarajevo Kralja Petra ulica.
Centralna apoteka Mr. Ph. J. DUNDŽEROVIĆ Sarajevo.	Muslimanska knjižara M. Kujundžić Bravdžluk 6. H. AHMED KUJUNDEŽIĆ trgovina manufakturne i kratke robe Sarajevo, Prestol. Petra 5.		Atelier Foto »KORZO« Sarajevo, Kralja Petra 15.
Iz Mostara: DEMIROVIĆ D. HASAN trgovina manufakture			Zadržna knjižara »Pogled« Sarajevo Kr. Aleksandra 58.
KAFANA »PARIS« Alifalić Mustafa	Salih D. Avdić kafana »Drina« Sarajevo		Frizer O. BALIĆ Kralja Petra ulica
VELAGIĆ I HADŽI OSMANOVIĆ trgovina mješovite robe	Biletarnica »Putnik« u Mostaru želi svojim mušte- rijama Sretan Bajram		ZEKERIJA HALISKADIĆ Sarajevo.
Hamdija Batlak Vlasnik: Prve hercegovačke parne pekare Dudina ulica 1. i delikatesne trgovine Glavna ulica br. 1.	MILAN M. ŽIVOJNOVIĆ pomodno radnja Sarajevo, Kr. Petra ul. Telef. 74.		Bife PRIJAKOVIĆ Zrinjskog ulica br. 2.
»VIOLETTA« brijačko-frizerski salon Ibrahim Torlo	Prosvjetno školska zadruga đaka raditelja i daka »ZAJEDNICA«, u. s. o. j. Sarajevo		SLASTICARNA TRNKa Prestol. Petra ulica
Iz Čapljine: BRACA BOSTANDEŽIĆ manufakturna radnja			BRACA NANIĆ industrija drveta Sarajevo.
			MEHMED LIKIĆ manufakturna radnja Sarajevo, Abadžluk br. 33.
			KAFANA »KANARINAC« Sarajevo
			BIFE »VAGON LIT« Sarajevo. Gazi Husrevbegova 9.

INDUSTRIJA GVOŽĐA D. D., ZENICA

Željeznička stanica: Zenica
Pošt. čekovni račun: 6020

Brzjavni naslov: Željezara
Međugradski telefon: br. 7

PROIZVODI:

Sve vrste valjanog gvožđa:

okruglo,
betonsko,
poluokruglo,
kvadratno,
obručno,
plosnato.

šinje i
karike za kola:
normalne,
široke i
porubljene.

gvožđe za:
potkovice,
okvirno
gvožđe,
valjanu žicu.

	Rudokopne tračnice	gvožđe za:
	od 5—12, 5 kg/t. m.	pokrovne trakove,
	Sav pribor:	prozore raznih fazona,
jednako i	podložne pločice,	poprečne trakove,
raznokrako	spojnice,	roštilje, podvlake i
ugano gvožđe.	eksere.	okovno gvožđe.

Sve iz prvorazrednog Martinovog čelika.

PREUZIMA:

u svojoj mehaničkoj radionici sve vrste radova

tokarskih,
blanjačkih,
kazandžijskih i
kovačkih,

razna štancanja,
izradu osovina,
stupova za električne
daleke vodove

raznih delova strojeva. — i t. d. i t. d.

PROSVJETA
uredništvo lista
SARAJEVO

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretplata	Godinjska	Din 72—
	Polugodišnja . . .	Din 36—
	Tromesečna . . .	Din 18—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7/II

Izlazi svakog petka

God. I. Pretplate za inostranstvo
Godišnje Din 120—

3. januara 1936. **Sarajevo** 8. februara

Rukopis se primaļu do
uterku o nedelji

Uspomena na vojnu na Bedru

Najveći dan u istoriji Islama kojim je obilježeno novo doba u razvitku islamske vjere i razvitku čitavog čovječanstva je sedamnaesti dan Ramazana druge godine po Hidžretu. U toj godini, 610, Allah je preko velikog anagora kapije naričio, Ta veliki dan ne samo u istoriji Islama, nego i u istoriji čitavog čovječanstva slovi kao dan kada su postavljeni temelji jednom velikom kulturnom razdoblju. Vrijednost toga dana nam najbolje pokazuje činjenica da je prvog dana u tom mjesecu, 1. Hidžre, 610, Allah je bila velika izdaja. Drugovi Božijeg poslanika su tražili da se Hatiba najstrožije kazni, ali Božiji Poslanik je to odbio rekaći da je Hatib bio od borbenica na Bedru. Po ovome vidimo kako je velika zaalaga onih boraca koji su sudjelovali u vojni na Bedru. Oni su bili prvi koji su se odrekli svojih imovinskih interesa i svojih emuljaci kao najveći dan u istoriji Islama. Ovaj dan se je i ove godine svečano proslavilo u islamskim svijetima i čitav islamski svijet je sa zanosom se prelio u ono veliko doba u razvitku svijeta, a razvitak je po voljom žrtvovao pobjedu vijetima ne istine.

[illegible][illegible][illegible]

Še bade ispunjen duhom onih riješi
šid bli Muaza koje je rekao Božijem
poslaniku pred sam početak vojne na
Bedru: „Mi te vjerujemo, mi znamo
da si poslanik Božij, ali mi ne znamo
ave istinu što si nam ti donio. Zato se
mi ne obvezujemo da ćemo te slušati
i da ćemo ti se pokoravati. Možda se
ti Bođi Poslanice bojis da česte Tre-
pavag, ali ja ti ka ležem u live svih en-
sarisa i u nime njihovih odgovorani:
idi kula hoćeš, vjei hodac kako ho-
ćeš i predlaži ga kako ti hoćeš, ali mi
nećemo te slušati. Ako hoćeš, vjei ho-
ćeš, uzmi naš imetak koliko ti ho-
ćeš, i nama je draže ono što nam ti uo-
deš nego ono što nam hoćeš. Zapo-
slani nam kula hoćeš, ali mi nećemo
aljeziti te, ali mi ćemo te i uštim, mi
smo uvijek samo uštim u te. Tako mi
onoga koji ti latino objavi, kad bi
ovo bilo more pa si ti u njega zaronio i
ne bi zaostao. Nije nam gorko da se
sa neprijateljem sukobima, mi smo
strpljivi u borbi i mi smo pravi borb-
ni. Te česi vidjeti, i bićeš zadovoljan a na-
ma je draže ono što nam ti lijeva i tre-
pavag i za tebe.

Ovo je obaveza koju je dao voda ensarija Božijem Poslaniku prije početka vojne na Bedru. Ovu su obavezni svi najčvršće održali i zato su pobijedili. Satri su tiraniju, grijeh i opčinu i omogućili da pobijedi Božansko svjetlo i da se preporodi čovječanstvo.

Islamski svijet je kako rekosmo i ove godine svečano proslavio uspomenu na ovaj veliki dan. I mi muslimani u našim krajevima i ako kasno, treba da se sjetimo veličine događaja koji su se zbili toga dana i da u buduću ovaj veliki dan što svečanije proslavimo i tako ulijemo nove snage u naše učmale duhove.

Uspomena na ovaj veliki dan treba da budi osjećaje naše, treba da nas podiže, a naročito da podiže duhove naših mladih generacija koje treba da se u borbi za dobro svoje zajednice ugledaju u velike uzore nedostiživih boraca sa Bedra.

Ovaj značajni dan u istoriji islama neka našim mladim generacijama služi kao putokaz kako se treba svim snagama boriti za duhovni preporod pojedinca i zajednice, jer će se istom tako osigurati opšte blagostanje islamske zajednice.

Ženski odbor društva "Merhamet"

Protejedinica gđa **Ajife** h. Radulagici, pot-
 predsjednica gđa **Fatima** h. Tanović, i taj-
 nicica gđica **Djevariba** Kadrić, II. tajnice
 gđice **Fahrija** Svrzo, I. blagajnica gđa **H.**
Ida h. Bakarević, II. blagajnica gđica **Al-**
masa Zildžić, knjižničarica gđa **Zulejha**
 Čurđić. Obavljene su funkcije: Gđe Ena-
 Spaho, Muširica h. Muftić, **Fatima** h. Omer-
 ović, **Samirja** h. Komara, **Kadija** h. Bahri-
 rović, **Nađija** h. Šemir, **Hadisija** h. Ade-
 rović, **Fatima** h. Abdućić, **Ata** h. Poto,
Klarić h. Maslović, **Reflija** h. Nenti, **Ase-**
Čurđić, **Senija** h. Kreso, **Fehme** h. Had-
 žić, **Mubera** h. Saridžić, gđice: **Dženika**
Ohlivanović, **Zumreta** Teftedžića, **Almasa**
Isaković i **Selma** Dizdare.

Nadzorni odbor: Habibe h. Spaho, Dr. Še-
ala Zildžić, te prvi i drugi blagajnik Up-
ravnog odbora.

vrijedio i pitanje je hoće li ikad biti uspostavljen drugi, koji bi bio vrijedniji. Mjesto halife i hilafata kod nas postoji realsimulacija i vrhovno vjersko starješinstvo. Kao prvi i najblijži nama trebalo bi proglasiti Kur'an kao temelj i izvornu liniju, obavijestiti i u činjav faktualizirati ove stvari sporadično i koliko stane u namjenu sa Kur'anom kao što su Hadis, Idmida i Kijaz, te se za sve pitanja vjerske prirode obraćati izravno na Kur'an. Time bi se otvorila vrata idiličnog i obojeboda sa svima i masovne namjene reoblikovanje neopredmet polotipa muhaddira, gdje je bila ratofena i degradirana samovoljom i nesakonitom odlukom zamovanih muhaddira. Druga najblijži nama mora bi ta, da se smijeta izista dobar prevod Kur'ana na našem jeziku, te se od iz nje vjerovatno nastave odobiti strapa slova i samovolje i latinskim uz dodatni tekst koji bi odgovarala onim arapskim glasovima kakvih u našem jeziku nema.

Eto to su glavne misli u pitanju idiličnosti i inteligencije. Te misli je iznosim pred vas i iznosim pred vas i molim da se na njih izjavite i krivo ne shvate. U ovom pravdanom revulutu naše volje, u pojašnjenju osjetljivosti svoga svoga koje uvijek prati hladnu misao koju zbog toga izgleda buntovna, ako sam na adresu jedne i druge stvari potpuno izista, uopšte ne mogu prekor nika ni sa ni samjeri. Ja ne opitujem nikog. Ja sam samo konstatovao neke mane koje opasam kod onih među koje i sam spadam. Za te mane mi nismo krivi niti mi. Svi mi ispuštamo grješke atavizma i grješke odgoja u kojim su pusti drugom grješkama. Isključio je ovaj tekst među ispravni sami tebi, ali mećane ih eklektici od budućih pojedinaka zadržali, a i to je dobitak. Proca evolucije i usavršavanja shvata se na taj način što se ispravljaju ono što je postalo da nevalja. Ja sam da se mi nismo jednaki, da u redovima inteligencije ima tačnih naučnika i usavršavanja pojave. Ali optika je naučnika i usavršavanja poistovrću stranu šaljući dati potstena da porodično na ispunjavanju one aktivne. Mišljenja sam da će me se najblijže i najblijže oporunuti ako se ne budemo ulazili u jedn drugu, što budemo ulazili i iskreno razgovorali. Licemjerno i hipokrizija je najblijže smetnja dobiti i prijateljstva onima među kojima se nalazim.

Sarajevo, 25. ramazana 1364.

B. Bulbulović.

Uč. — Dajmo mjesto ovome članku ističemo da imate izvjesnih stvari u kojima se nalaze ne slatice, ali kako je ovaj opasno jedna dobra stvar koju ne smijete izista strana loše stvari, dajemo joj mesta u šolji da se ove pitanje uputi pravim putem.

Ako pomatezete svoju i čini sedmičnim muslimanskim list činite uslugu svojoj zajednici i omogućite da se ovaj list što bolje razvije i tako učini još veću uslugu vjerskom, kulturnom i privrednom podizanju naš muslimana.

Jesi li podmirio pretplatu?

Halifa Hazreti Ebu-Bekir

(Nastavak)

Začim se čigne Ebu-Bekir, pa pošto zahtijeva Bog, rekne: »Zaista je Bog poslao Muhamedom da alchilomslama kao Svog poslanika ljudima i da upućuje svoj narod na pravi put, da obžalovaju Boga i da Njega samog slave. Njegov se narod prijeti njegova dočeka klanjao mnogim bogovima i idola, mlađaci da će idoli zaostati i da mu neće biti korisnosti. To su bili ljudi isključeni kameni krpovi i glatko istesani komadi drveta. Sjete se kuranjskih riječi koje kaže: »Vi ste obžalovali mjesto našega poslanika gorivost i »Oni su nam poslali Allahovu poslanicu, koja im njemu mogla koristiti a mi ste namijenili i »Mi ih obžalovamo i klanjamo se (kipovima) sama da bi se Bogu približili. Arapima je bilo teško da napuste vjeru svojih otaca, pa oni Bog odobijaju muhaddira i oni su priznali Božjeg Poslanika i vjerovali su ga. Podnožni su ove nevolje od svog naroda i trpili su. Njihovi su splemenici su ih ponižavali i u laž ugonili. Citav se svijet bio protiv njih digao. Ali oni nijesu ustajali, niti

su se prosturali i ako ih je vrlo malo bilo, smisli su ove nevolje koje im je udružen neprijatelj nanosio. Oni su prvi na zemlji počeli obžalovati jednog Boga. Prvi su vjerovali u Boga i u Njegovu poslanika. Muhaddiri su prvi pomagali Božjeg poslanika, a pripadajući njegovom rod i plemenu i oni imaju najviše prava da poslije njega uzmu vlast u svoje ruke. Muhaddiri se mogu suprotstaviti samo nasilju.

A vi, obasne nasraski, ko može poći vaše vrijednosti i velike usluge, koje ste učinili Islamu. Bog je od vas zadovoljan i učinio vas je pomagačima Svoga vjere i Svoga Poslanika koji je vama doselio. Iza prvih muhaddira nema nikog više zastoga za Isam niti zaslužuje više položaj od vas enaslija. Naša je vlast, a vi ste naši dogovornici i savjetnici, bez vašeg savjeta nećemo ništa učiniti, niti ćemo bez vas ikakav posao izvršiti. Iz ovog razgovora jasno nam vidi se da on hoće da istakne naročitu vrijednost muhaddira, koji su prvi vjerovali u Božjeg Poslanika i odazvali mu se. Ovo je jedna činjenica koju ne mora odobiti najveće poštovanje, ali i to je jedna činjenica koju ne treba da to daje potpuno pravo na hilafat i da je to uvjet najveće podobnosti za zauzimanje toga položaja, jer je bilo i ranije naroda i plemena koja su se isticala svojom dobrotom a među njima niti bile među koji bi bili podobni da preuzmu vlast u svoje ruke. Osim toga pitanje hilafata i vlasti spada u prava čitavog naroda a ne izvjesnih grupa. Narod koje hoće postaviti na taj položaj, jer će on sam faktualno biti među njima, ne bi li on dobi li hrđav. Kuran izričito kaže da se ove stvari moraju uređivati međusobnim savjetovanjem i dogovorom, pa prema tome pitanje hilafata halife treba propustiti narodu, da oni sami biraju svog nastupnika koji će izabrati halifu prema običajima i zakonima koje je sebi sam narod postavio.

Tužna je činjenica da izvjesne dinastije u nekoliko pokoljenja mogu dati velike usluge sa velikim i slobodnim sposobnostima, ali nakon izvjesnog vremena po zakonima razvika nastupaju stadij degeneracije i više se ne može našti genjalnih ljudi upravljača, koji bi našli najblijži narodu, pa su snage države i države narodne poslove. Prema tome je posve jasno da se hilafat kao opće narodna ustanova ne može ograničiti na izvjesne grupe i porodice.

(Nastaviti će se)

Pogana jezičina

(Crtica.)

Upao mi je odmah u oči. Oudarao je od ostalih nećim prikosim i buntovni, što mu se šarilo u očima. I ruke digne i mrljave sa pocjepanim rukama manale su na sve strane kao da prijete.

Pazarni je dan u kasabi, pa je računom zornim pred nasom općinom skupljena gomila ljudi mješto sa stokom, natovarenim konjima, sepićima, vrećama i kantama. Čekaju svoj strpljivo, da izvađe stotine pasose i uplate propisnu taksa. Odošne vrijeme, a njima se čini, da što prije stignu na kuću i da se vrate u mirno i sigurno buncuju u njedra. Nije im pravo, što općinski bilježnik još spava i ne pokazuje volju da bi ustao. Šta više, poručuju im, da će on ustati, kad njemu bude volja, a ne kad oni hoće. Sveima im je u ušima teklo samo jedno u gušu, škakljaj ih ta nepravdane bezolovnosti, ali čute. Tek proćipaju po koju glasniju:

— Što ga ovo nema? Zakasnićemo, pa kad se trgovci podmirne, onda ti čeka da dođemo.

Ali Sejofer to ne čuti. Sve mu ključima svim umnierenim rukama, glas mu se piskuljati cijepa i privlači pažnju. Kroz krapljenice penelengne mu poviru prozore bedne od jesenje hladnoće rzone je. Iza njega se on nježno, da i njemu svim svim dokumentima, onem mrljave junice, što je grevitro drži za prsnu. Njegove riječi pune nekog jezgrih prigovora, izražavaju kod prisutnih bojažljiv smijeh i neku prikranu radost.

— Čekaj ti skrovinjo, što se gospodin bilježnik isprava, pa da ti onda dade pasos da prodaš i da platiš tog istog efendiju, što se gore izvalio u svome gosposudku. Vala ga Sejofer više neće tražiti, već ako ne počnem prodati dječak. Mogu zar za ovaj šarulju da uzmem lieću da se obćimam. Vrat i neman ništa!

— Sad će on, sad, što si se razvikao, — prigovaraju mu neki.

— Sadi ti, koliko hoćeš! On, će, kaže, da će on, da će on, da će on, a si Halile poslije svome vještiku Hasan-aj nek Resim efendiji čit povisi na dvije hiljade ajuka, pošto mu je kaže malo, jer ima većkog posla. Tako je brate, kažu kad su rezali buđet...

— Vrat se brat!

Pozmatno sam ga u tom njegovom grjevu. Čudno je to i kobno, kad je i u onog našeg mirmog seljaka useli prkosni bunt. To znači, da je već došlo do granice, to znači, nema više straha od vlasti, to znači, da se snaga nema obavizrosti, jer bijeda je svojim polepnim prstima razderala sve one staze pokornosti, te je nestalo usnabavanja i pokolju i zavlatao se biljes i revolt.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

Osgjetlo je to i oni i zato je ljutito umahnuto i nakostresno počeo opet da vidi da galami.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

poluslucim, sijekao je drva Sejofer. Podvratno sam ga. Proudu mi je, da se svratim i ogrijem. Bilo je prilično hladno.

— Hodi, efendija, svrati malo, da otpočineš! Imam vatra, ako ništa drugo. Samo pazi i sagri se, jer su mi vrata nekako i prevle visoka.

— Ušao sam. Na ognjištu je buktala vatra. Oko vatre jedno do drugog, a nogama u lugu, u samoj kušalici, skupilo se devetoro dječaka. Najstariji moglo je biti sedam do osam godina.

Lica su im, prema vatri izgledala nekako pepeljaste boja, a trbušići naduti, otekli, i velikim, plavim i nabreklih venama. Oči ajane, dijetinjske i ljepne i krole.

Kada sam usao jače su se skupila i bojažljivo privukla noge.

Sjeo sam na tronozak prema ognjištu i nadnio ruke nad vatra.

— Skupite se skotovi, što ste se vi iskeketali? Zar vas nije sramota? Da mi ih hoće država kupiti prodi bi ih i sad i komad na komad po banku! Pri tom najmlađa djevojčica sa atrahom zamrnu odikane, strpa ruke u usta i stade da ih gloda.

— Eto, efendija, četvoru ih je za jedan komad hiljebat — ko uzgred optože Sejofer. Majka im, čini mi se ko je imala komad na komad po banku! Pri tom najmlađa djevojčica sa atrahom zamrnu odikane, strpa ruke u usta i stade da ih gloda.

Najgoru mi je za odvajanje. Eto, svako ima po jednu kušalicu, pa kad hoću da ih operem, skinem li i oni onako ko žabice tuče goli oko ognjišta. Zagrem ih ponjavom, da mi ne ozebu. I tako čekaju, dok im se dronji ne osuše.

A kako to optina ne vodi brigu? Zbilja, sjetih se da ga upitam, ti meni se čini nijesi nekako dobro sto kod njih?

— E, šta ćeš, imam ti ja nekako preklada i poguru jednino. Ne mogu kad vidim, da se dronji, da ovi pini, pa da me ubije. Lajnem ja ko ještja, pa po ovom vratu. Pa nikad kod njih smiren. Eto, najzad jednog godinu predo sam bio moliu na onu lediće nede pod selom. O, Sejofer, sramom sam, dafe mi. Nikome to ne smeta. Ja bač on nekako iskriro, prekopao, u bacio nešto sjemena, pa šta Bog da i godina. Ali ne širi davo, predo na to isto molbu i seferi Mulkovici. Bogue, imaduji od mene. Vije zemlje, nešto im. Uredio sam, Sejofer, pa on i dobio. Mene odjekli. Kažu nijesam im ina dvije godine plato prijavio, i nijesam, jer čime da platim. Dolazi da me plijene, ali dšaba. Nekako u svojoj mrljnoj niti krivo bilo, što nijesam imali šta da dignu. A ja sam se ko za israd. Iako teška kara, gosporoče nasiljavu, otvorio vrata i koliko mi grilo može zavikao i zaurao: »Eto prijatelje!« A ova moja prazna puljara zaurila se i ovo četvoru siročadi zauristalo i zaplakalo od straha.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

— E, sad, sad, ipak, da će se Sejofer umiriti, jer vidim, da je i Rasim efendija ustao i prošao kroz gomilu sa dostojanstvom, otvorio vrata kancelarije i počeo pojedince da zove i izdaje pasose. Razumijem, drago se svoga reći, prijatelja naroda, ali sad, o čemu, neznatnije. Nijesam poznavao imovničko stanje pojedina, ali sam primijetio da idu naprijed oni a boljim gunjima i šalvarima, a poslije oni otrcaniji. Njevjesno sam svratio u glavni grad i vidio buntovnog Seja-ka kao klimata ramaka poslijejni u vedu.

Sukrija Pandić,

45.-

39.-

69.-

79.-

79.-

149.-

69.-

79.-

39.-

59.-

69.-

29.-

59.-

79.-

79.-

79.-

Nasim **MUŠTERIJAMA!**

Ostali smo vjerni svome obećanju da ćemo opravdati Vaše povjerenje koje smo upravo ali

VASE POVJERENJE

cijenimo više nego što ostale uobičajenosti koje nam današnji duh vremena pruža; to povjerenje

ZA NAS JE PONOS

i zato ćemo i nadalje raditi na tome da Vas oduševimo još bolje, savršenije i još jeftinije

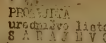
NAŠIM RADOM

želimo da koristimo našoj mušteriji, našim saradnicima i poslovnim prijateljima; jednom riječju, želimo da

SLUŽIMO NARODU

Brzina nova
GODINA!

Brzina

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIS

Pretpiata	Godi nja	Din 72'—
	Polugod i nja . .	Din 36'—
	Tro mje s e d n a .	Din 18'—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7A

Izlazi svakog petka

God. II.	Pretplate za inostranstvo Godišnje Din 120—
----------	--

10. januara 1936. Sarajevo 15. jervvala 1936.

Rukopisi se primaju do
utorka o podne

Putevi, koji vode spasu i uspjehu

Božba u uvjet razvika i opstanka.
Samo se borbeno postizavaja uspjesi.
Ta borba mora biti ustrajna i uzdržljiva.
Kuran nas u tom pravcu poučaje i daje nam upute. I da nije bilo borbe niti došlo bi do pobijede Islama.
Njegovi vjernici su bili najhrabriji, najhammed nam je najbolji primjer borbenosti i uzdržljivosti duha, koji ni pred najvećim zaprekama ni pred najvećim otporom protivnika nije pokoleban.
Ili Njegov primjer su slijedili i Njegovi vođe, koji su bili najhrabriji, najgladniji najvećeg i najusavršenijeg svog Uzora. Zato njegove drugove ni svaga mogla pokolebati u vjeri ni najveća zlostavljanja njihovih smrtnih neprijatelja i oni su zajedno sa Božijim poslanikom, Njegovim vjernicima, bilo malo izdržali i najveće napadače i zlostavljanja, ali nisu nijedni popustili, niti su duhom klonuli. U prvim počecima pahuje Islama, slijedbenici Velikog Božijeg Pravca bilo je samo nekoliko ljudi, ali oni su bili sigurni, takvom su se objašnjenju i velikom cilju toli borili, onda se moramo snazi, volji i izdržljivosti ovih velikana diviti, onda je naša vjera još tvrdja i čvršća. I onda vidimo da su takova djela mogla biti izvršena samo u Njegovom Providenju Božja i neposrednim dodir sa najvećim čovjekom svih vremena i sa najvećim borcem, koji je svojim životom i svojim radom sve zadivljiva-

U prvim godinama pojava Ismaila pridolazili su rijetki sljedbenici u krilo sveopće vjere Ismaila. Ali oni rijetki, koji su stupali u društvo Božijeg Poslanika, bili su ljudi čvrstog, snažnog i voljom, u borbi izdržljivi i u vjeri uvjerenju nepokolebljivi. I ako ih je bilo jedne nekoliko desetina, ipak ih nije ni najmanje smetala njihova brojna slabost. Oni su u početku Velikog Božijeg Poslanika, koji je u povratna nasiljele ali su bili čvrsto vjereni u pobjedu Istine, u pobjedu vjere, koja svoju učenjem ljudima potpuno odgurava sreću i napredak. Oni su bili ljudi koji su u zemaljskom životu i blaženstvu u vjeri. Samo ta duboka vjera u konačnu pobjedu držala je na okupu tu malenu, ali hrabru i izdržljivu zajednicu, koja je bila jako čvrsta da njene zarije, mrtvici, koja su se podignu iz plodovima i da će se ljudi konačno osvijestiti i spoznati svoju tešku u bludu, koja u lazi i nesreću bacila, oni se bili borili za svoju licu korist, ali se bili borili za očuvanje vjere i vjerskog čovječanstva, njih su pokretale kuranske riječi i djela i riječi velikog Božijeg Poslanika. Poučeni Kuranom i zaneseni herojskom borbenošću Kuranske zajednice, oni su bili ljudi kakvih ljudi, sve su bili ljudi i ljudi i druge, jer su bili svjesni da će njihov rad koristiti čitavom čovječanstvu, da će se čovječanstvo spasiti, ako oni budu postavili što čvršće temelje vjere, vjere koja će biti temelj na koji su tražili zemaljske nagrade, njima je bio glavni cilj postignuti zadovoljstvo Božje, udovoljiti zapovijedima i odredbama Njegovim, ali odužujući se od zemaljske nagrade. Njegove zapovijedi su postigle, ali su postigle vjernosti, Mudrost Božja je te zapovijedi tako savršeno udesila da one, koji ih izvršava dolazi do aigurne sreće i u svom zemaljskom životu. Zato

[illegible]

«O vjernici! trpić, podnosite, izdržite borbu sa neprijateljima, bojte se Boga i savjesno izvršavajte svoje dužnosti, da bi se tako spasili. — «O vjernici! kadu se sukobite i slupate u borbu sa neprijateljem, budite postojam i izdržljivi, nemojte biti mnogo Allaha da bi ste bili spašeni. — «O vjernici! klanjajte se, niče padajte i obožavajte vašeg Gospodara! Radi te dobra djela da biste bili enačeni

[illegible]

Budi svjestan svoje velike zadaće, koju ti Bog u životu postavi. Slijedi Njegove zapovijedi i upute koje nam pruži u navedenim kuranskim ajetima i budi siguran da ćeš u borbi pobijediti ako do kraja ustraješ i izdr-
žiš.

Polovinu solidarnost je jedan od najvažnijih uvlova privrednoga razvika. To je od velike važnosti za priredni svijet koji teži da postigne uspješne i da u svojem radu uspije. Vidimo da o onoj sredini gdje vlada puka i nedostatak te solidarnosti koja ko-odredak i privrednom uspjehu jako jako pojedincu tako i cjelini. Trgovački stalež po našim gradovima je vrlo brojna i muslimani su brojno-čno zastupljeni. Ali ako posmatra-amo našu sredinu, vidimo da ona onda čemo vidjeti da su oni minimalni, pa možda se bez pretjeranosti reći i skoro mizerni. Urok je tom i takom stanju našim muslimanskim trgovacima i nedostatak solidarnosti i međusobnih prijateljskih odnosa. U međusobnih prijateljskih odnosa koji bi naš trgovalski svijet što jače vezale jedne uz druge i tako im omogućavali veći uspjeh.

Muslimanski element je po gradovima i selima i u Hercegovini na brojnim mjestima bio i do pred kraj rata, vrijeme napada od trgovačkog svijeta stvareno kroz nas muslimanski trgovci svijet, postaje interesantna činjenica, da su trgovci i trgovacka aktivnost među nasim muslimanima, u vrijeme napredovanja u velikoj mjeri zadovolja. Tome inace mnogo razloga, ali jedan od najglavnijih koji je nas trgovacki svijet doveo u ovako povoljnu situaciju, polježi jest slaba pojava izostanka i nedostatka solidarnosti. Mora se priznati da našim trgovcima svijetu ne manjka samosobnosti i volje za radom, ali mu nedostaje zajedničkog duha koji nas trgovce i trgovacku djelatnost odvrće cjelinu, koja bi se vezala međusobnim interesima i tako jačala ekonomsku snagu nas muslimana u ovom kraju.

na su temelji na kojima su privredni uslovi blagostanja naroda. Bez log privrednog prosperiteta narod ne može obezbijediti sve svoje životne potrebe i bez toga nastupaju mnoge nevolje i nedadežne. U ovom slučaju, svijet je najvećim dijelom težio, i nastavlja težiti, ka tome da osiguri materijalnu i duševnu blagostanje i dobrobit svojih građana. Privredno svijeta bila da što intenzivnije poradi na podizanju privredne proizvodnje, kako bi se moglo zadovoljiti potrebe i zahtjeve mnogobrojne srotine. Ali, u ovom svijetu, struktura našega trgovačkog stajala i način kako on radi, čudi čemo do jedne takve konstatacije da su baš u ovom svijetu, u velikoj mjeri krivci za tešku ekonomsku situaciju našeg gradskog muslimanskog svijeta. Najbolje od nas, u ovom svijetu, najviše budimo jasniji izmiješamo nekoliko konkretnih primjera. Počni čemo od ekonomije, koja duhovnog, kulturnog i ekonomskog razvoja naša Bosna i Hercegovina. Prema statističkim podacima, koje sam ja izradio, u ovom svijetu, najviše su nalazi 439 trgovačkih radnji, a od toga 634 muslimanske. Ova broj razmjerno gleda broj muslimanskog stanovništva u Sarajevu nije ni malen i odgovara, dakle, na ovaj način, postotku muslimanskog stanovništva. Ali sad pogledajmo malo trgovačke radnje naših muslimanskih trgovaca.

[illegible]

Kod probudene solidarnosti naših
privrednika naš bi ekonomski pro-
blem brzim korakom pošao naprijed.
U svakom slučaju solidarnost naših
trgovaca i proizvođača, u potrebi
sajediničkog pomaganja i u potrebi
dusobno upoznavanje i izgrađivanje
međusobnog povjerenja. To su sve
stvari koje su lako izvesti, samo je
potrebno malo volje i malo razumi-
vanja. Na ovaj način bi naš
privredni život bio mnogo bolji
ne bi imala ulogu posrednika, ko-
je bi onda mogla preći na onu bolju
i korisniju stranu podižući produk-
tivna preduzeća u kojima bi se upo-
slavila naša sirotinja i tako se ukla-
nili našeg sirotačkog društva.
Ovo su stvari koje se mogu i ho-
tjeli naređiti da razmisle privredni-
ci, a mi svi, jer o tome ovisi naša

**TRUJE MALOKRVAN BEZ
 APETITA**
 podajte mu »ENERGIN« za jačanje krvi —
 živaca i apetita.
 Djeci 3 mase kasiike, odraslima 3 liderske
 žaliice na dan prije jela.
 »ENERGIN« dobiva se u apotekama, bocu
 od pola litre Din. 35.—
 Reg. S. Br. 4748/S

Hazreti Mevlana Dželaluddin Rumi

Prevod posvećen Mevlana R. Melmedu Dželaluddin ef., pripadniku tarikata Hazreti (Mevlanatova), kao skromni dar, povodom Njegovog navršetka 65. godina ovomaznog života od
Ib. Ad.

Islamski Imam

(Dragulji iz veličanstvene Mesne-
vije.)

Hazreti Bestamiznog vremena,
reče nekome kjafrima musliman:

„Slušaj, ako prihvatiti ti iman,
na ova svijeta biše Haku ti odan
i saznaš Vječiti sreću za vje-
mena vječan.“

O muslimane! Kjafr mu to na reče:
„Što mi kažeš o imanu, to ti je
on iman hazreti Bestamije?“

Cije imansko svjetlo još veće je,
od borbe „Ljubljenih! Reci, da li
je!“

„U stanju nijesam da budem ja,
na stupnju Bestamine vjere i
imana“

I ako sam u vjerskim poslima ja,
džahil i neiman kakva znanja,
ni zaam, napram njegova imana
da sam neizmjereno odan ja.

„Baš ja njegovu vjeru drim avojom,
koja opiji, blaženstvo krasnom,
i zaista, ašaj imana mu,
ravnielji je vasionu svu.“

„Ako žehadet kjeilmu ne vičem ja
glasno i ne trubim oko mumini
sam,
ni unutrino, kao što iman Be-
stamijev“

Zasigurno čvrstu vjeru ja imam.
Ako je onakva vjera vaša,
kajvom je ti znaš i povjerljivaš,
ja za takvu vjeru neiman baš
ni želje ni kakva opasja — haša.

„Kad bi video jedan, što je žedan
imana,
hla i slabost Vašeg dr-imana
dosadnih mi mu taj iman bio
i napustio bi ga bez amana.“

Ah napier je onaj, koji imanu nagrinje
Kod vas će spasiti samo trnje,
imansku ašiku i jedino ime,
Ali svrhu imana i komunikula
tu od muminalnog lijepog ahlaša,

„Bilo bi, da ste mumini Vana reći
imano putinju spason naznači,
Jer u vašem tijelu po nesreći,
ime samo je od imana. Reci,
Zar se smije istinu ne reći!“

„Ljudi koji imanu težu, znajte
imanskož značenja kod vas ne vide,
prelaz im u iman ogavnim postade.
Kjafrin, kad na vaš iman baše po-
gode“

„Kad ću kći jednog nezabobač,
rutan gas nekog muzicna
(priliken učenja podnevoš
ezana),

Želj za iman napuati bez daljnega.
Kao Bestamiji, jedinstvenim lavo-
vima,
naka je blaženstvo i afera!
koji u putu Božanskog ašika
dokazuje i ispoljiše muškost avoju.“

„Bijaše obim dina Bestamiznog,
jedinstvenog stupnja savršenog.
Da kad bi jedna kaplja kamula
iz Njegovog „Mora imanskož“
na površinu okeana svjetlosti
u tren oka bi ušahno od
„Zara Ljubavnož.“

Preveo: Ibi Ad.

Napomena: Ovo je izvadak iz
jedne priče u Mesnevi od velikog
muslimanskog filozofa i mističara
Mevlana Dželaluddin Rumi, u ko-
joj se govori o vještini pravog imana.
Kako je dila Mesnevi, koja sad-
ržati preko 47 hiljada stihova (spre-
tjena sličnim alegoričkim pričama,
to se i u ovoj alegoriji o latinitosti
imana govori o površnosti imana,
koji ne prodire u dubine arca, nego
ostaje samo na površini. Kao uor sa-
vršenosti imana ističe se veliki etič-
ki i mistik Ebu-Jesid Bistami,
koji je na razne načine od neuke ma-

Selo se budi

Današnji ljudi seljaka je na mlađu eta-
petu. Nama vrlo mladost pojavit će se.
Svak čit osamljen. Mladost je svijet na se-
be. Potvrđivanje svijeta je istina. Mladost se
svake večeri obiluje po kafanama. Tamo su
izgru kafa i sreća. Tamo dila prevoda bes-
vrednog dragocinog vremena. Ljudi je primje-
nio jedne večeri u našoj asoskoj kafani sta-
ri Muharema: „Ljudi! Hajmo odjav. Ovdje
nema nema više ništa. Sijelema nas
ova djeca.“

Prošla su ona vremena kada djeca nisu
šla na kafane i lokale. Prošli su dani ka-
da je kardak bio škola. Na njemu su stari
održavali ašiku i odgovore. Starišnik bi ih
unaprijed kazna rječima: „Ljudi! Večeras
čemo u mom carstvu sijeliti. Što čemo u
moj carstvu, šta ješite. — Tamo bi obilo
svoj najstariji i najmlađi, a ostali su
ga pomno sačuvali. Djeca bi nepoznato
sijelela u oživi i gutala savu starost i
reč. Tada smo čitili i ljubili životom i svi
su naki poslovi bili napredni.“

U mlađu etetu, kada je bio i današnji
car od 1916. god. Našlost u njoj se
stalo više mladost. Pitam jednog mladost
tako nije dila čitane, a on mi nabavio
odgovori: „Tamo nema karti, nema ljub-
kavara kao u kafani. Čitane su stare
čine. — Jašem od koga i 400 starost, ova-
nost, tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

Ovjet na mladi predava u mračinu
zakletima krti i kafana.

Hvala Bogu, niko svuda ovako. Na in-
tervenciju naših dilačevskih mladih u Pa-
risu, selu od koga i 400 starost, ova-
nost, tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

Ovjet na mladi predava u mračinu
zakletima krti i kafana.

Hvala Bogu, niko svuda ovako. Na in-
tervenciju naših dilačevskih mladih u Pa-
risu, selu od koga i 400 starost, ova-
nost, tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

Ovjet na mladi predava u mračinu
zakletima krti i kafana.

Hvala Bogu, niko svuda ovako. Na in-
tervenciju naših dilačevskih mladih u Pa-
risu, selu od koga i 400 starost, ova-
nost, tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

Ovjet na mladi predava u mračinu
zakletima krti i kafana.

Hvala Bogu, niko svuda ovako. Na in-
tervenciju naših dilačevskih mladih u Pa-
risu, selu od koga i 400 starost, ova-
nost, tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

Ovjet na mladi predava u mračinu
zakletima krti i kafana.

Hvala Bogu, niko svuda ovako. Na in-
tervenciju naših dilačevskih mladih u Pa-
risu, selu od koga i 400 starost, ova-
nost, tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

Ovjet na mladi predava u mračinu
zakletima krti i kafana.

Hvala Bogu, niko svuda ovako. Na in-
tervenciju naših dilačevskih mladih u Pa-
risu, selu od koga i 400 starost, ova-
nost, tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

Ovjet na mladi predava u mračinu
zakletima krti i kafana.

Hvala Bogu, niko svuda ovako. Na in-
tervenciju naših dilačevskih mladih u Pa-
risu, selu od koga i 400 starost, ova-
nost, tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

Ovjet na mladi predava u mračinu
zakletima krti i kafana.

Hvala Bogu, niko svuda ovako. Na in-
tervenciju naših dilačevskih mladih u Pa-
risu, selu od koga i 400 starost, ova-
nost, tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

kroz koje mi se neće amravati tijelo
— govorio je drhtavim glasom, ska-
čući od ubuđenja mladih ljudi. — Sa-
da i jedne majke, ja idem u džamiju
pa odmah idu u mekteb. Ako im
dobijem haljinu, biću momak aretan,
namisne.

— Da Bog da, dragi moje dijete,
reče majka, slijeda ne po godinama,
već po želji. — Drugi? Bog
smiluje se na svaku našu želju.

— Allahem, majko, — reče Mu-
jo izlazeći iz sobe.

— Allahem, sinko, — odgovori
mu majka. I Mujo ode.

Veo noli poklano su dila. Zora
rujna kao kje stidne djevice, ljub-
siva brda svojim toplim opojnim cje-
lovima. „Allah ekter, Allah ek-
ber!“ čuje se sa svih strana. Mujo još
spava, a na usnama mu pliva rado-
stani osmijeh. Njegov majka već je
davno ustala. Sađa kad je čula glas
mujevinov koji poziva pravovjerne na
namaz, prilazi poklano avojom gla-
som djetetu i budi ga blagim drasom
majke.

— Mujo, milo čedo moje, sreće,
i zlate majko, ustani. Bajram sviće.

Mujo se budi, protire oči, i skačući
veselo na noge pita:

— Majko, gdje su mi haljine?

— Evo ih sine, odgovori starija mu
majka. — Hoću te je umiti i obući
kao pa idi u džamiju, zahvali Bogu i
moli ga da podari zdravlje i dug ži-
vot dobrim ljudima, koji obukoše te-
be a i drugu sročicu.

Topovi puraju s Bijele baltije. Svr-
sto se Bejramiznog ljudi izlazi iz
džamije. Gledaj, oni i mlaži Mujo ve-
se i zadovoljan u novim haljinama
izlazi iz džamije i ide kući kao mali
gospodić, nekako ponosno, misleći
da niko nema boljih haljina.

Naša riječ drugima

Kad bi „Islamski Glas“ postavio
rubriku „Nekulturalni ili“ Uvreda si-
gurno bi u njoj imao pozamašan ma-
terijal objaviti. Mi muslimani, naša
religija i naše svetinje stohe amo na
udaru od ovakih. Ako ko hoće oprati
ljudi ovakim muslimanima. A mi
se stalno branimo i nikad se obraniti.
I kad bi ljudi napadali nismo ve-
mena. Ali to je daleko od nas.

Beogradska „Politika“ od 11. ja-
nuara 1936. godine objavila je
od nekog Kocana L. Brdanaloga. Taj go-
spodin u svojem famoznom napisu me-
đu ostalim donosi i ove uvredljive ri-
ječi: da je prije „Muhamed pri-
brtje nego brižeg Muhamedu.“

Beogradska „Politika“ od 11. ja-
nuara 1936. godine objavila je
od nekog Kocana L. Brdanaloga. Taj go-
spodin u svojem famoznom napisu me-
đu ostalim donosi i ove uvredljive ri-
ječi: da je prije „Muhamed pri-
brtje nego brižeg Muhamedu.“

Nas neka ostavi na miru. Sik.

Ereva M.

OSJEKI POSLODAVCI NISU OS-
LOBODILI MUSLIMANE RADNIKE
ZA VRIJEME BAJRAM NAMAZA.

Kako samim vama dila poslo-
davca u Osijeku kod kojih su zapo-
sli muslimani kao radnici, nisu ih za
vrijeme bajramskih praznika odo-
bili od rada, pa čak ni za vrijeme ba-
jram namaza. Međutim za vrijeme r-
t. i bošnjačkih praznika odo-
bilo je. — Tamo dila kiji kjeplj avajta, uputa sa
svjet, tamo imai ljubav i pouzdan
ljudi. I dugo sam ga nagovarao i razlagao
mu važnost čitane, ali usud. Kamo sve-
de se avake nake sila čitane i kja-
kja. — Bilo drinilo, gdje bi se naša asoska
mladost sačuvala.“

Budući da Osijek radi sa mu-
slimanima iz Bosne i Hercegovine,
kao i drugih mjesta od čega nam
ima znatnu korist, to je nerazum.
Ilija ova pojava od strane osječkih
poslodavaca. Stoga se ovim skreće
pažnja muslimanima, trgovcima i dru-
gin poslovima interesima, da
imaju u vidu ovaj postupak osječkih
poslodavaca.

Šeši bi primorio pretpretu?

KO POMAZE BIJEDNE JACA SVOJU
ZAJEDNICU.

Banjaluka: „Vrbanke Novine“ u broju
98 od 14. ov. m. donose jednu bilješku
a bilježi jedne muslimanske porodice a spom-
na na ljude doba i plemenita srca, da dobro-
voljnim prilozima pomognu tu bijednu po-
dijelu.

S obzirom na to, da se radi o jednoj mu-
slimanskoj osloj porodici, koja je po-
trebna hitna pomoć, prenosimo u dje-
tu bilješku u molbu i sa naše strane na
imenne ljude, da novčanim prilozima pomog-
nu tu bijednu porodicu.

Bilješka glasi:

„BANJALUCIANI, IMATE LI SRCA... ?
U niti Zmaja od Bosne, preko Vrbanke,
u jednoj kući, gdje bih više na kolodnja-
naga na kafu, siji i veliki bilježi porodice
Sulejmana Jusufovića, nezaposlenog i ob-
iljež radnika, ča žestero neka i bolena
dijeca. Glad i bolest asila ih je sve po-
jednako, a da bi nereda bila još gore, ju-
te je od osobe koja je ušla u kuću, Pe-
trove bolene i gladne djece ostalo je bez
igdje ičega, a kenta, koje je još sisalo ma-
ko, nalazi se u najbližem stanju. Otac,
bolestan, nije kadar da zaradi, evo i kad
bi bilo posla. Zato, Banjaluchani, imajte
srca pa pomozite osloj porodici. Pate Pe-
trove kolika mleta, ali im je pomoć sa-
naprotiv. Redakcija Vrbanških novina
primiće priloge za ovu bijednu porodicu
i u novcu ili naturo. Svakih priloga koji stigne
odmah će im biti upućen preko našeg za-
radnika.“

U koliko bi ko želio pomoći tu bijednu
porodicu, može to učiniti i preko redakcije
našeg lista, i priloge kod nas pokoliti, što
će biti putem lista objavljeno.

AGILAN RAD MLADOSTI DENTA.

Pošto je bilo upražnjeno mjesto
imama u Varešu, to je Ulema medli-
s od postavljenja stalnog imama
odredio i izaslao agilnog studenta
Berikate suleimović iz Sarajeva
gospodina Camil ef. Avdića Jusufova
da vrši dužnost imama i muslima
preko Ramazana.

Ne možemo, a da i ovim putem ne
isakismo njegov agilan i pokro-
vni rad. On je imao i učenika, a kje-
ma, kao i na raznim akcijama koje je
među nama poveo.

Gospodin Avdić je za vrijeme krat-
kog boravka u našoj aradićkoj
nepodijeljena simpatije svih muslima-
na, traže ga islamski element avog
kraja sačuhati u najljepšem sječa-
nju. — Gradanin.

RAHM. HAZIM TALIC.

U 42. godinu života umro je Hasan Talic,
rudarski sarjetnik, koji je bio na službi pri
direkciji rudnika „Iskust u Banjoj Luci.“
Nakon smrti, koja se dogodila 12. januara
1936. godine, ostao je u Sarajevu
mlađa radništvo i među činovnicima
direkcije, zato su ga nekoć odličili. Bio
je dobar, uvijek raspoložen i spreman da
pomogne svakome ko je u nevolji i kome je
pomoć potrebna. Koliko su ga voljeli, naj-
bolje svjedoči jedna dila, koja je u
uvela uštri radnici i činovnici. Bio je
dijena prolaska pred rudnika, siena sa
elektrane rudnika, dugim trubljenjem, ota-
le je poljudnja potaknuto ovom rečenicom
činovnika.

Rahmet Talic ukopan je u haremu kod
Armanije džamije. Iz sebe je ostavio kje-
i dvoje djece.

REDOVITA KUPŠTINA „MER- HAMETA.“

Redovita godišnja skupština Mus-
limanskog Dobrotvornog društva
„Merhamet“ u Sarajevu održaće se u
nedjelju dne 19. januara o. g. u 9 sati
prije podo u društvenim prostorima
Aleksandrova ulica br. 12, sa o-
vim dnevnim redom:

1. Otvaranje skupštine,
2. izvještaj biljka,
3. izvještaj blagajnika,
4. izvještaj Nadzornog odbora i
5. podjela apolatrija Upravnom i Nadzornom odboru,
6. ispravak društvenih pravila,
7. bilježenje Upravnom i Nadzornog odbora,
8. odobrenje proračuna za 1936. godinu,
9. prijedlozi i eventualije.

Molimo članove da ovu skupštinu
u što većem broju prisustvuju. Po-
sebni pozivi neće se slati i neka se
ova smatra pozivom. — Odbor.

KROZ ŠEHER - SARAJEVO:

VAKTIJA
Ševval 1354. (1936)

Dan	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okto.	Nov.	Dec.
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31

• ISLAMSKI GLAS •
Nezavisni, kulturno-prosvjetni i informativni list.
Uredništvo i štampa: Vojvode Stepe Obala 7.
I. Cokovni ratun Poštanska štamparija Sarajeva br. 1600.
Br. 16, godina I, dne 17. januara 1936.

NAŠI MERMUMI.
Na 11. o. m. presliči su na ahiret: Habiba han, Mulhusejnovi, Sadik han, Šehid, majka poznatog štampara Omara Šehida i Ibrahimaga Plišković.

Kad namica rahmetlija, neka drag Allah podijeli sabri džirral a rahmetlija firdevsi ala džeren. Rahmetullahu alejhim.

DEŽURNE APOTEKE.
U nedjelju 19. o. m. imaju dežurne apo: Finci, Aleksandrova ulica i Levi, Baštaršija.

DAR KNJAZICE KOPČICA NARODNOJ MEDRESI U SARAJEVU.
Naš poznati privrednik i knjižar Hamdi ef. Koptić, darovao je prigodom smrti svoje žake majke udesa Mehmética medrese 100 velikih pišanki, 100 kom. olovaka, 200 pera i 1 dzinu bočica tinte. Uprava Medrese se najljepše zahvaljuje plemenitom darovatelju, seledi mu od Svemogućeg Boga da mu ovaj dar u sevab upiše i da mu da velike uspjeha u njegovom radu. Dao Bog da se i drugi a njega usljedja.

Upravitelj Medrese, *Tufik Saracević.*
Ur. Ova velika pažnja našeg vriednog i valjanog Hamdiog poptića jednako svaku ljubav i priznanje. G. Koptić svakom prilikom pokazuje interesovanje i ljubav za naše muslimanske stvari, pa je i ovom darom pokazao koliko mu na srcu leži naša vjerska prosvjeta. Ističemo ovu kao prilikom želje da se i drugi poptići upotrijebe primjerom dobrog Hamdi ef. e onda apjelujemo i na našu publiku da svoje potrebe podmiruju kod ovog našeg čestitog privrednika.

PLENARNA SJEDNICA SARAJEVSKE TRGOVAČKO INDUSTRIJSKE KOMORE.
U nedjelju, 12. o. m., održana je plenarna sjednica Trgovačko industrijske komore u Sarajevu. Na ovoj plenarnoj sjednici su predloženi razni referati i izvještaji predjedništva komore, te su doneseni i razni zaključci. Na dan prije u raznim odborima su izrađivani razni referati i data konacna redakcija pragmatiki, po kojoj se uređuju odnosi i beriva komorskih činovnika. Ovoj plenarnoj sjednici su prisustvovali svi muslimani-vijetnici, te su svi učesnici u raspravama koje su vodene i davali su u glavnom inicijativu radu plenarne sjednice.

PRILOG "ISLAMSKOM GLASU."
G. Husin ef. Librid iz Varela, sjednici svoje Uprave lista uzlaže da bi održala i smotljivu pravilno izlaženje lista, prilikom je fondu Islamskog Glasa, iznos od Din. 40,—, na čemu se Uprava ovim putem najtoplije zahvaljuje. Uprava.

PREDAYANJE U "TREZVENOSTI."
O temi "Inteligencija i mudrost, održao predavanje g. Salih Orlova, u subotu, 18. o. m. u 24. o. m. počinje u prostorijama Trezene mladosti (Sime Milutinovića ul. 8).

Rad na organizovanju ilmiye

Kako je poznato našoj javnosti, akcioni odbor sarajevske ilmiye poveo je akciju oko organizovanja čitave ilmiye u jedinstvenu ilmiyanaku organizaciju. U tom cilju je akcioni odbor izdao dva proglašenja na ilmiyu, te su u bajramskom oglasu koji je izišao u "Islamskom Glasu", iznešene i glavne smjernice, po kojima bi se ta organizacija imala sprovesti. Ova akcija je našla na puno razumijevanje čelokupne ilmiye, te su se do danas odazvali smanjenju pripomoći ilmijska udruženja na teritoriji Bosne i Hercegovine, a kako čuveno i druga udruženja će pristupiti toj organizaciji. Izvršni upravni odbor udruženja imama matičara održao je svoju plenarnu sjednicu 30. XII. 1935. te je delegirao isaslanike koji će sudje-

lovati pri izradi pravila. Udruženje serijskih sudija 12. januara je održalo plenarnu sjednicu, te je donijelo zaključak da delegati upravnog odbora na zajedničkom sastanku sa akcionim odborom sarajevske ilmiye pretrese ovo pitanje. Išli dan je održan zajednički sastanak, komu su prisustvovali i članovi udruženja muslimana te su pitanja oko organizacije pretresena i doneseni zaključci kao i upute kako i na koji način će se ova organizacija sprovesti. Održani su i sastanci sa predstavnicima delegata koji će prisustvovati izradi novih pravila. Zaključeno je da se hitno pristupi izradi pravila kako bi se sve tehničke prodorade što prije završile i po mogućnosti na Kurban-Bajram održala i konstituirajuća skupština.

Uredba o smanjenju pripomoći udovicama imama-matičara

Ovih dana odobrena je od strane ministra pravde Uredba prema kojoj se može izvršiti smanjenje pripomoći prema poznatoj pragmatiki, udovicama imama matičara. Uredba predviđa da veliko smanjenje pripomoći udovicama tako da će ih ovo smanjenje mnogo teže pogoditi, nego ih je pogodilo smanjenje pripomoći iz 1932. Dakle, najprije je izvršeno smanjenje pripadnosti imama matičara i činovnika i službenika Vakufske direkcije, a sada je isto došlo rad i na siromašne udovice, čiji su muževi u svoje vrijeme učinili mnogo dobrih djela zajednici. Uredba predviđa da zajednici nisu nikad gledali da se lično okoriste, čemu služi kao dokaz to, što su njihove familije akoro u svim slučajevima bile ikakova imetka. I eto tako siromašne, osbježile, upućene jedino na to pripomoći koju im je svojevremeno država dodijelila i koju i danas od države primaju putom Vakufske direkcije, sada im oduzimaju našu odlučujuću vjersku funkcionalnu neku ne zajuži što je bijeda i smutnja. Smanjenjem im ovih njihovih pomoći u toku "ilmi" (proma od predmeta uredbe) da se treba ovdje pitati pa ima li ik ova ovom svijetu, koji se ove liše funkcionere uposriti na ovu grešku i nepravdu, koja se čini ovi bišednoj siročinji.

Mjesto da smanje ili zapravo da ukinu sebi honorare koje uživaju po svim svojih plati od sjednica upravnog odbora Vak. mear. vijeca, za koje primaju od svake sjednice po 75 dinara i u koje se svake godine utroši okru-

glo 40.000 dinara a koje ukineće ne bi gospodu članove Ujerna medliisa i gdje članove upravnog odbora ni kako materijalno pogodio jer svi imaju dosta, oni udaraju po jednoj i nezbrinjutoj siročinji.

I dok oni tako rade sa onima koji su najslabije plaćeni i uposite materijalno najblijednije situirani, dotle oni neće od sebe ni najmanju žrtvu dati da bi se smanjila bijeda u vakufske direkcije. Smanjenje pripadnosti vama imama matičarima i službenicima vakufske direkcije, a svoje lijepe plate pored drugih honorara koje primaju sa budžeta vakufske direkcije neće da tkaju.

Oči i danas primaju liše pripadnosti tkaju se u primili kad su prešli sa državnog budžeta na vakufski i ako je u tom međuvremenu do danas plata reducirana svim državnim službenicima 4, slovom čisti puta. Pa neka nam ovim putem kažu g. članovi vakufskog odbora koji su gradili te pragmatiki, je li time zadovoljena socijalna pravda.

Radiće gospodo kako ste pošli ali budite uvjereni da ovaj vaš zadržni potez kojim ste udarili na siromašne i nemodne udove nikada nije u duhu islamskih propisa, jer im oduzimate mogućnost da zadržni i dane svog nako teponog života provedu u miru i spokojstvu. Szuja njihova je teška i nemoguća mialiti da Vam se ona neće osvetiti pa makar to bilo i na Vašem, što reknu, desetoem kolje-

VANREDNO USPJELE ZABAVA "NARODNE UZDANICE" U SARAJEVU.

Nae kulturno i prosvjetno društvo "Narodna Uzdаница" u Sarajevu održalo je svoju veliku godišnju zabavu u subotu dne 11. o. m. u svima prostorijama Narodnog pozorišta. Zabava je bila vredno posjećena te je na njoj prisustvovala Narodna publika bile ispunjene do zadnjeg mjesta. Veliki broj posjetilaca se morao i povratiti. Zabavni dio programa ove velike narodne priredbe uspio je na opće zadovoljenje čitave publike. Nakon uspjeha programatskog dijela zabave, nastalo je naredno veselje.

Ova vredno uspjela zabava je najbolji dokaz kolike simpatije Narodna Uzdаница uživa u širokim narodnim slojevima. To je bila jedna velika narodna kulturna manifestacija koja je spontano došla iz širokih slojeva. Ova priredba je dokaz da naš široki narodni slojevi shvataju veliki zadatak i kulturnu misiju u pridonizanju našeg naroda, koji vrši Narodna Uzdаница. To je dokazala i rekordna posjeta. Simpatije koje je Narodna Uzdаница uspjela dobiti od svih slojeva su dobar znak za buduć uspjeh rad ove naše kulturne narodne ustanove. Morali uspjeh ovogodišnje zabave je zadovoljavajući i to je najbolja nagrada neumornim radnicima i trudućenicima koji svojim radom doprinose veliki obol kulturnom podizanju naroda.

Vjerujemo da će ovo dati novog podršku radnicima Narodna Uzdаница, da svoj rad u narodu pojačaju, a narod će im platiti to svojim ozi-

Tko šteti vakuju

DALI ONI KOJI DRE I PLAČAJU ZAKUPLJENE PROSTORIJE ILI ONI KOJI IZDAJU VAKUFSKA DOBRA.

Još jedan slučaj više dokazuje nam da više Vakuju štete oni koji iznajmljuju Vakufska dobra, nego oni koji bilo koji slučajem ostanu dužni a ne plaćaju namjesta za najmljene prostorije.

Da bi smo potkrijepili ove naše navode, ističemo ovdje jedan slučaj, koji se je dogodio uz ramazan.

Naime jedan obrtnik koji drži u najam jedan poznati han u Sarajevu, već od 1927. godine, bio je po sedamim Vakufskim upraviteljima zalagan radni navodno neplaćene dužne najmljene, koja je tek iznosila oko 20% vrijednosti čitavog namjesta, koji se nalazio u hanu, a koji je opet pored jednoga solventnoga jamca bio pod u zalag i štitav namjesta za odgovornu kurije.

Pa i ta dužna najmljena ne bi postojala da nije zakupcu toga hana odgođao da plati dužnu zakupninu radi toga, što je njegovo vlasništvo čitava električna instalacija u hanu kao i sobni telefoni što je sam instalirao prilikom uzmicanja toga hana u zakup. Pa i ta dužna zakupnina koja je vakuju našla je za shodno da pa tuži i delovira, bez obzira da li je Vakuf bio osiguran za svoje potraživanje, koje je tek jedva iznosilo sumu od 6 hiljada din. a koji je iznos opet bio apselutno ovisan od toga, da li je vakuju našla za shodno i sumu toga namjesta, koji eto kod njih ne vrijede za pokriva te, neznatne sume od 6-8 hiljada dinara, jer 6 hiljada dinara predstavlja polovinu vrijednosti električnog postrojenja i telefona u tom hanu. I tako vakuju i tražio da mu Vakuf primi.

Ali po srijedi nije bila najmljena za deloziranje, već nepotrpjivost zbog toga, što je taj obrtnik zadužio naš islamski svijet nesobiznim i potvornim radom oko izdavanja jedne muslimanske lista. To je namjesta što bi isti vakuju tražio da se promijeni šteta u vakufskoj upravi, pošto ne zadovoljava vakufske potrebe.

Poznatu nam je da je sadanje Vakufsko Vijeće na ovom zadnjem zasjedanju donijelo rješenje, da se objekte mogu izdati i licima koja ne mogu jamci ali to odlaganje i rješenje se ne uvažava kod lica koja su u mogućnosti da plate zakupninu, već se zo tom rješenju objekti daju onima, koji zo to žučer kao namjestnici biti u talog obrtnika, i to još lica više bez garancije.

Pa i tako se vidi, u kojem grnu se leži. — Nad nastaje pitanje ko namjesta interesu Vakufa, da li oni koji drže najmljene prostorije pod dobrim garancijama ili oni organu vakufskog, koji isti objekat daju u zakup bez ikakve garancije i čak lica više i u vrijeme koje je namjesta u namjnik. Ovome ne treba komentara.

TREBA IMATI VIZE OBZIRA.
Narna je vremena neprijatno kad smo primijetili da skoro u svakom broju našeg lista moramo opominjati naše postovane prelatpatake da udovolje svojoj dužnosti i pošalju prelatpu za list. Ali to moramo činiti sve dotle, dok god naši čitaoci sa malo više obzira ne pođu, voditi računa o tome, da list izdaje naše od prelatpe, pa ako se prelatpa na vrijeme ne pošalje, dolazi u pitanje izlaženje našega lista.

Stoga molimo svakoga koji nije za ovaj prvi kvartal podmirio prelatpu, neka nam je odmah pošalje putem štampe.

Upravu.
POSTAVLJENJE.
Ukazom Kr. Namjesnika, postavljani su: Mehmed Sadiković, nadli pristav, sv. uza. u Me. Petrovica, sa sudli sv. uza. u Poljan. — Islama Lukavica, sv. uza. u Poljanovica, sv. uza. u Ušak.

vom, koji je u svakom doba spremam poći u svaku islamsku kulturnu radnju. Tako kulturni rad treba prokriti i do naše najzabljednije potpulske, a uspjeh njegov neće izostati. Intenzivn rad glavnog odbora Narodne Uzdаница u Sarajevu treba da posluži kao dobar primjer svim jedinicama u provinciji.

ZAHVALA UPRAVI I ŽENSKE MEKTE-BIHITDAJLJE.

Uprava I. Ženske mektebi-Bihitdajle u Halilbalaš ali u Sarajevu najtoplije se zahvaljuje darovateljima, koji se ajetlike sro-malnih utecala ovog mekteba, te pred sami Bajrami-berit zadobile siromašne udovice ili u tu svrhu prišli darove i to: Musliman-din dr. Mehmedović 10 dinara, Ispr. c. Salih Mulhusejnovi 8 utecala, Vranic Is-lamaga i sin Šerif ef. 6 utecala, Šabanović Halid Abdullah aka 5 utecala i Lukanović Bešli ef. 5 utecala; te se tako 144-vor djece obradovalo i saklonjeno od siroma i goštinje.

Ova djela naše bodu kao primer i pošali za ugled drugu.

Upravitelj: H. Hfa. Asim Sirić.

NAMJESTENJE.

Trgovački pomoćnik traki namjestenje u većoj trgovini li alično. Pojednostavno svjedodžina i garancija. Nastup odmah. Adresa u upravi lista.

SKUPATINA M. D. TREZVENOSTI.
Objavljeno je iz kazaljice Muslimanskog društva "Trezevnost" da se ovogodišnja skupština društva održati na dan 23. januara t. g. u 7.35 sati na vefer. Među trezevnoskima krugova vieda Eivo

PENZIONERI NE MOGU BITI PRIMJENI U DRAVNU SLUŽBU.

U prošlom broju našega lista donijeli smo jednu noticu u kojoj se kaže da je ministarstvo financija donijelo rješenje po kom se ne mogu uopće penzioneri zaposliti kod države ni državnih preduzeća. Ovo je rješenje stupilo na snagu 1. januara 1986.

Povodom donošenja ove notice jessitelo da bi trebalo i u našoj Vukofskoj direkciji uve penzionere koji su zaposleni u vakufskoj službi otpustiti i njihova mjesta postaviti mladima bez nebrzine i tako dati mjesta onima koji imaju odgovarajuću kvalifikaciju. Nije pravo da se obijestijeni zaposluju po drugi put, kod drugih bez zaposlenja stradauju.

PREMIJENI.

U ime Nij. Vel. Kralja, Kraljevići Namjesnici premijenti su: Ahmed ef. Malalica, fer. sudija iz Bečkog u Tepla, i Zuhdi ef. Gavranovića iz Tepla u Bečko, obijestijeli po potrebi službe.

PREKO 7000 DINARA PRILOGA NASEM *MERHAMETU.

Na prvi dan Ramazanskog Bajrama kao i svake godine u avliji Begovog džamije kupljeni su dobrovoljni prilogi za *MERHAMETU.

I ako je privredna kriza, uhićvala ove naše slojeve, ipak se je skupilo prilog preko 7000 dinara.

Ovom prilikom ćemo iznijeti jednu činjenicu, koja je porazna za primljeni svijet, jer se je opazio, da primljeni u većini slučajeva su arđinji stariji, dočim bogatiji i imućniji se oglašuju i bez imalo osjećaja prolaze pokupiti stola za skupljanje priloga ne spustivši u kasetu ama ni jednog dinara. Ovo je svakako interesantna pojava.

IZ KONJICA:

GODIŠNJA SKUPŠTINA JUGOSLAVENSKOG KLUBA U KONJICU.

Dne 12. januara u prostorijama Jug. Kluba, održana je glavna godišnja skupština u 10 sati prije podne.

Predsjednik društva Ali ef. Sahikadžić otvorio je skupštinu i zahvalio se prisutnim članovima društva. Prvom je naredio stao hoćrist osamljena, koji ne redovito skupština u društvu i tako se čuva ali posljedica daljnijeg razvratnog života. Iza toga je dao riječ sekretaru R. Hadimehanoviću, koji je podnio takozvani Izvješt. Zatim se iz-

nijeli svoje izvještaje blagajnik J. Pirinčić, knjižničar Ali ef. Džundarević i ekonom A. Nikšić. Svi su izvještaje primljeni i izdati na zadovoljenje bivšim odborima na rađe i pođijeljena su je razrješila.

Jednoglase je izabran novi odbor u koji su bili: Šimalbeg Kozovac, predsjednik; Jusuf ef. Hadžić, potpredsjednik; Ibrahim H. Hadžić, sekretar; Mustafa Pirinčić i Fahim Zakić, blagajnici; Refik Hadimehanović, knjižničar; Asmaaga Nikšić, ekonom; odbornici bez funkcije: Mustajbeg Hadži Mustajbeg, Nisil Begatbegović i Mehmed Hadži Hadžić. U nadzorni odbor ušli su: Avdaga Begović i Vajdo Šahinović, u revizijski odbor: Branko Burić i Ismail Muhić.

Društvo je u 1985. god. postiglo lijepe uspjeh u moralnom i materijalnom pogledu. Želimo mnogom sreće novom odboru te da postigne bolju uspjeh u svom budućem radu.

Refik.

IZ NAŠE KRAJINE:

ZAPOSHTAVLJANJE SIROMASNE TALEBE.

U nas u Krajinu odvojili je bilo obijestijeli, da se u Ramazan zaposluje medresnaska taleba po džematima na praksu, da ono što su medresni učitelji primljeni, da dođu u kontakt sa obijestijeli, upoznaju narodnu priliku i narodne obijestijeli, te upoznaju dobre i zle strane našeg svijeta.

Naša obijestijeli uvijek je smala cijelosti uzeti ljude kao i oni koji su na putu sa naukom (talibom), smala je talib džamijama prilike oko izdatvanja stjenika po naznim savjetima, pa je bi se to izdatno pomogla, a još i danas pomoga. Osobito medresnasku taleba, gađi našu u njima, da će se oni dana stari najbolje odijeliti svoj okoliš. Zato obijestijeli su Ramazan, taleba koja im se dođijeli daje sadakati i sedat. Ko ličimo tih priloga svla prema valdini džemata i imadmetnim prilikama džemata.

Uprave medresa bile su u toj raspoložbi nadležne i obijestijeli su ali siromasne talebe u bolje džemate i to je bilo najpravičnije, jer imali su podobać i talib i imadmetnim prilikama njihovih roditelja, o vladanja, marljivosti i uspjeha talebe. Zadnjih godina Srpska vakuf, pojednostava u podružnim džematima prevrću su na raspoložbi u svoje ruke i već se je opazila nepravilnost, a osobito zadnjih džamijama. Naravno, da se siromasni talibi naredi hoćriste u njih. Talibi — slonovi namjehajili ljudi u džemate došli su najbolje džemate, sa dobrih namazanih prirodoima mogu se čitavom godinu u medresi boraviti i ako bi njihovi roditelji prema imadmetnim pril-

kama po propisima Islama dajati bili porodi svoja stina — talibi hoćriste džemata talibe usadivati siromasni talibi koji su bez roditelja ili bez imetka ili su dobili siromasne džemate sa ramazanskim prilog, ali su mogli ni gumane cipale kupiti ili siću nikakva džemata ni dobili. I to ga je vidio, da se malodavno protestovanjem i grubim materijalnim skrbima ljudi su razlijevali opetne vrhovne su i tako plemeniti i humani stari debe obijestijeli da je unio li bi da siromasna kapljica priboda navratu u svoje materijalističke vrata, kako bi u obijestijeli, a siromasna stina strada, netrebna ni da živi. Zato i bez izlake budućnosti, u ovini i milosti i nemilosti namjehajili seljaka prelazili su kroz mnoge peripetije u životu i doživljali mnogu nepatku. Srpsa ef. je postizala i došli na lijevi polojak do kojeg stajalo ne dođoše molba zastupili, njegovale svoja budućnost i njihova čista. Jednoglaseja taliba prebrali se u džemate, sedam.

JEDNA SOCIJALNA MANA POD SARUKOM...

Nekoji pojedinci pod sarukom, koji su godinama postali sirotinji kao stini seoski imamo nasadivati i bez izlake budućnosti, u ovini i milosti i nemilosti namjehajili seljaka prelazili su kroz mnoge peripetije u životu i doživljali mnogu nepatku. Srpsa ef. je postizala i došli na lijevi polojak do kojeg stajalo ne dođoše molba zastupili, njegovale svoja budućnost i njihova čista. Jednoglaseja taliba prebrali se u džemate, sedam.

Danas kad li trebali pri polojak cijelosti i oduliti se svome pozivu vidimo ih kako po više mali provode u kafanama, a ličti i pred kafanama u kafaru besposlena a nekad i neposredno dobru u karto, domim ih koji drugi hazard. Ako im se prigovori za to njima neprimaju zabavu otkrivo odopore da je to muklo i da to čine razonodni rad. Naša zastupljenja mladih a ponekad i starijih su hazardu jedini kaput pa i koju vrijednost svla zalogiti i kad li odvrnuto od se sačuvali i ostali jednokratno se hrane potiruću se na to smahom ulema. Zar ta njima nije imala prilike vidjeti i čuti koliko je kuća taj nesrećan hazard razrušio, koliko se familijalni surova prevario i koliko je ljudi na robiju upao. Kad toga njima ne bi bilo, zar se ne sjedaju usred hadisa? Naravno, pošto su džemate prevarili džemate vrijeme u besposlosti.

Zar može na našu smahom ulema u današnjem vremenu biti besposlena i beshranjen gledati kako na ove strane padamo, kako naše maline pokazuje tuznu silku, koji-

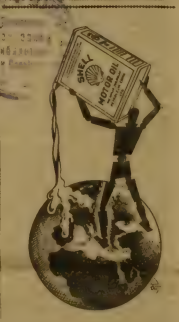
ko svaki dan osuđujemo gomajala, koliki broj ljudi neposredno, kako mali tešaki ljudi obijestijeli smijaju i žali i č. d. Smijaju se u smahom ulema biti besposlena, smijaju davati potstrebka drugima na hazard? U tom treba da poveru računa nadležne vjerske vlasti.

Pomirali.

IZMJENA PORTANSKE TARIFE.

Prema specijalnom sporazumu a polu izobijestijeli, sačinjenom između država Mla Antante i Balkanskog sporazuma, poštanske takse za pojedine vrste pošiljaka mijenjaju se počev od 1. januara 1986. godine prema sljedećem:

1. Za Čehoslovačku:
 1. Obijestijeli gde je 50 gr. ostajao 3 Din, sa ostale jedinice takse ostajao ne promjenjen.
 2. Za vrijednosna pisma i knjižice takse po vrijednosti: sa svakih 300 franka slatkih ili 400 gr. ostajao po 4.60 Din.
 3. Knjižice, brošure ili lista u koliko odgovaraju taksiima promjenom ostajao 50 gr. na 84. tal. 2. međunarodna poštanska konvencija zaključena u Karlu; sa svakih 50 gr. ili 40 gr. ostajao po 0.25 Din.
 4. Taksa za pakete smanjuje se sa 25 centima na 10 centima.
2. Za Sloveniju ili za 3.60 Din, sa svakim drugom izobijestijeli naših konvencija taksa.

ntid, postala je i zamišljenom. Osjeća se ponosnom ostavljenom.

Enver je ispočetka živio u zadovoljstvu sa Zulejhom, ali je u polju je zamrzao. Počeo ju je tući, jer je nije volio. Privuklo ga je samo njezinu blago. I jednog dana došlo je do razvoda. On je otišao kući, kazao mu da se ne slažu i pustio je. Ona se vratila na majku, ali je ostala u utrobi još jedan život. Enver, gonjen čežnjom, počeo je opet obijestijeli ko Selme, ali je ona bila mudra i prezrela ga je.

Selma se udala za čistog i dobrog mladica i zavela ga u brak. On je živio sretan okružan samljenim dječkom kao ruža stinim pupoljcima.

Zulejha je mislila stalno o Enveru, poludila. Trčala je po ulica raspušteno se kose. Svijet se zgrižao i čudio se šta bi od onako lijepe djevojke. Kuća je mirala, noću je spavala po ulicama. I jednog dana porodila se. Dijete je ostalo a nju su otpremili u zavod za umobolne.

Enver je plakao, gorko plakao, jer je on bio uzrok svemu tome, a u ulima su mu zvonile istinite riječi perzijskog pjesnika:

„Jer je ljubav sreću život, Samu ljubav sreću dijeli...“

GODIŠNJA SKUPŠTINA ZANATLIJA SREZA PRIZORSKOG.

U 9. ev. m. održana je skupština zanatlija sreza prizorskog, koja je bila ali pojeftina.

Nakon primanja izvještaja o prošlogodišnjem radu Udruženja, pošlo je izvještaj nadzornog odbora Mustafa Odobasil, brižni, u kojem je apselovao da se življe radu, pa se je odalo predlo na lične more Uprave Udruženja. Za predsjednika ponovno je biran samizij predsjednik Muhamed Pirinčić.

Ing. Omanović Salih — Sarajevo:

Zimski pejzaži

Mirno pojava priroda u bijelom ruhu. Debele i ledene naslage apseluje arđinje su se u doline, na vrhovima planina, po prevojima i na izloženim mjestima, gdje zavjehava snazna i ledena bura. Svi su hladni odnosi monotonom zimskom snu i rekno bi da je vječito kaspara.

Na predvečerem zapadu rumeni se nebo, iz njega izbija studen zraku i led; nad tim se crvenilom opružili crni i mrki oblaci kao da se hoće izdati u snijegu, mećavu i led. Pod tim istim nebom strše vrhovi naše Trešavine, ječanje padine i vrhovi i Jabrine i preko njihovih vrhova stalno struji ledena bura i hladna magla. U pustoj zgradi za meteorološka opazanja na Bjelašnici snijeg pazitelji i osmatrač promjene vremenskih prilika i ništa ga ne nabađuje; ni brujanje i kćanje bure, ni u urlikanje kirovskih vukova na podnožju Bjelašnice i smijehi skijaša ne pomalja se, da poješti ovog osamljenika na ovakom mjestu. Čiji život nalaže na predviđanje kćudera i nekih drugih boguodnika.

Ispod visokog snijega na bijeloj Jaborini strši ponosno odoljevajući svako nepogodi planinarska kuća. Kroz dimnjak se lagano diže zgusnuto u paru u pravcu neba, a nokožilo leti veseli akcijah, gube u snijelnoj magli i opet se vraćaju na podnožje i opet se osamljenika kuće. To je još jednino, što prekida samotu i jednokost ovog zimskog kraja.

Na podnožju poznate Jaborine pružaju se plavi i purpurni vrhovi hrućke Romanije i pitome Ravne planine. Tu mirno strše više jele, skromne omere i stoljetne bukve, zaraale u mahovinu, pune duplji, iz kojih su proljetos izistjele vesele jeve, vragoljaste apselje i divlje žune i djetilji... Pod debelim platom leda i snijega savijaju se grane vjele omere i jele, lome se i sprječavaju svaki prilaz u ovaj kraj, u kojem je zamro svaki život. Ovo se drveće odmaru, da bi se na proljeće probudilo sa nahučenom snagom i potpuno otvoreno. Noć je i više glas šumskih ptica pjevačica, nitli muklo i imenadno udarane žune kljunom u trulu koru, traže ličinki i jaja šumskih štetočina — potkornjaka. Ne osjećate ni onog šumskog vonja, koji li na truliel pjevala, klada i izumiranje korova i divljeg bilja.

Na visokim alpinskim pašnja činja: Morinama, Kupreu, Soninama, Vran planini i ponosnom Maklenu zamro je svaki život, pa kako je sada ugodno sjediti na snijegu i gledati kroz njega u ljeto doba? U rano proljeće iscjeda tu na stotine raznih biljki i poljajkog cvijeća i stvaru šarolik prirodnog sad, po kojem se razliježe vesela pjesma obijestijeli us tananu preliću u u pratnju budnog otvorskog pjevanja, klada i izumiranje korova i divljeg bilja.

Na ovim pustim pašnjacima pod debelim platom snijega miruje *Svatoskvo grebilje i *dijevokaj groblje, gdje je u mećavi i vjtru nalaziti i najmanje avajstijeli je to zaleta mlada i zdrava čobanica u kasnu jesen. Tu su Vam i grobovi nejakunih prolaznika i putnika zabavljani od svakog i bez čije njegje.

Na tom im je mjestu magla, mećava bura i studen pripremla vječiti počinak.

Niz strme stijenke udugoljne i uvalje rijeke Prače i Drine, vjele debele i po 2 metra duge ledenice, stvorene naglom promjenom temperature i poklapanjem ledenice zamaglene rijeke Prače i Drine. Ovo se ledenice raznog oblika nazivane na stijenke kao zubci na djevočkomu čelju. Prača i Drina nehalno teku, puše u ledenoj magli pa jedva primjećuju okolicu i goli stijenje, po kojem strši po koji osamljeni bor.

Pri brežuljku na jednoj strmini pomalaju se male sašale kuće sa bijelim krovovima, okružene torovima punim ovčama i veselim janjcima. Naokolo su ponizni plastovi stijena i slama. Po goričnjaku je stog nađet, pa njima razvijašavati još dugu i tešku zimu i studen. Pogledjao od ovih jadnih putnika pada na anjevu naradnu pokraj potoka izmoredna dugim putem i premorena gladu, da ovdje potraži hrane ili nade svoju smrt.

Tako i alidne silke stvara nam vječnu i nagorjelašavati još dugu i tešku zimu i studen. Pogledjao od ovih jadnih putnika pada na anjevu naradnu pokraj potoka izmoredna dugim putem i premorena gladu, da ovdje potraži hrane ili nade svoju smrt.

Tako i alidne silke stvara nam vječnu i nagorjelašavati još dugu i tešku zimu i studen. Pogledjao od ovih jadnih putnika pada na anjevu naradnu pokraj potoka izmoredna dugim putem i premorena gladu, da ovdje potraži hrane ili nade svoju smrt.

Tako i alidne silke stvara nam vječnu i nagorjelašavati još dugu i tešku zimu i studen. Pogledjao od ovih jadnih putnika pada na anjevu naradnu pokraj potoka izmoredna dugim putem i premorena gladu, da ovdje potraži hrane ili nade svoju smrt.

Tako i alidne silke stvara nam vječnu i nagorjelašavati još dugu i tešku zimu i studen. Pogledjao od ovih jadnih putnika pada na anjevu naradnu pokraj potoka izmoredna dugim putem i premorena gladu, da ovdje potraži hrane ili nade svoju smrt.

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretprijava Godnja: ... Din 72—
Polupodjela: ... Din 36—
Transjacija: ... Din 18—

God. II. Pretprijava za iscrpavanje
Godine IX 120—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7/I.

24. januara 1936. Sarajevo 1. zulkade 1357

Izlazi svakog petka

Rukopisi se primaju do
utorka u podne

Br. 17.

Kako ćemo uspjeti pobijediti

Pravi musliman u svakom ovom radu obratit će se svom Velikom Gospodaru. Allahui slijedići Njegove zapovijedi, odredbe i pravke. To je jedini put koji vodi pravom uspjehu i koji osigurava da čovjek zadovolji sve velike svoje potrebe. Idući tim putem čovjek se uzdiže do pune svoje moralne i čovjekanske visine, postaje savršen čovjek, a to mora biti svaki cilj. Musliman mora uvijek pred očima i u mislima svojim imati veliko i nedostižno djelo svoga Gospodara, koje će ga ispuniti strukovnošću i ljubavlju prema Stvoritelju i Gospodaru, koji je oblie svoje milosti prorusu na čovjeka. I stječući se Njega i Njegove moći ispravno će shvatiti svoj zadatak, jer će onda uvijek slijediti Njegove upovijedi, koje će on postavio i odredio za vječnu sreću čovjekovu. U skrušenoj molitvi Bogu i vršenju zapovijedi Njegovih, musliman će i u svom zemaljskom životu vladati u skladu sa svim savršena životni oblik i u skladu sa mir i spokojstvo među ljudima, približiti se Bogu u dobra djela, a mu donijeti sigurnu i pravu sreću. Svaki musliman će se tako osjećati duboko polet ovim Božjim riječima:

„Zaista je naš Gospodar Allah, koji je stvorio nebesa i zemlju za šest vremenih razdoblja i koji se Ar-Rahman (prijateljski) svakom stvaru upućuje. On pokriva svjetlo danje koje se vječno izmjenjuje sa tamnim pokrivačem noći. Sunce, mjesec i zvijezde sve se pokorava vlasti i moći Njegovoj. Dobro znaj, On stvara i On zapovijeda. Kako je uzvišen Allah, Gospodar svjetova. — Molite vašeg Gospodara i klanjajte Mu se ponizno i u osami. Znamu On ne voli one koji prekoravaju granice onog što je dato. — Ne činite osuđene po zemlji, pošto na njoj zavlače red i uređenost. Molite Mu se iz straha, pošto-ovanja i želje (prema milosti Njegovoj). — Božja Milost je blizu onih, koji dobro djela čine.“

Iz ovih Božjanskih riječi spoznajemo, da u prvom redu sve svoje misli moramo obratiti Bogu, koji nam kaže da je stvorio nebesa i zemlju, da je dao dan i noć koji su vječno izmjenjuju. I tih velikih znakova Njegovih treba da primamo pouku, da spoznajemo Njegovu velika djela dublje zađemo u suštinu života, a da je ispitajmo. To će nas dovesti do onog djela, za kojim mora svaki musliman težiti, a to je spoznavanje velika djela Božjina, spoznaćemo i veličinu Njegovog Bica. Tim saznanjem u nama se budi osjećaj velike ljubavi prema svome velikom Stvoritelju, kojim nam darovao neizmjerne moći, da ih iskoristimo za opće svoje dobro. Ta ljubav prema Bogu pokreće sve snage čovjekove, postavlja ih na pravo mjesto, da onda tako budu moguće savršeno doživjeti i koristiti. Ljubav prema Bogu mora biti svrhom i ciljem svih muslimanov, koji će ga voditi do uspjeha, jer samo ta ljubav prema Bogu u stanju je razviti našu ljudsku sposobnost i snage čovjekove. Tako se dolazi do toga, da je iskoristiti onaj koji stvara i koji zapovijeda. Tim spoznajom dolazimo do poznavanja savršenstva Božijeg Bica.

Ko ljubavi Bogu, ko osjeća strahopo-

štovanjem prema Njemu taj će se osjećati u molitvi predati Bogu, s ljubavlju će moliti obavljati i to će mu biti najveća i najsladala dužnost. Spoznavajući veličinu i ljepotu Božijeg zakona i odredaka, musliman spozna: je i svrhu svoga života, koju mu je Bog namijenio, čovjek kao savršeno biće koje mora živjeti u skladu sa svojom nedostojnošću ljubavi prema Bogu, koliko mu je Bog učinio dobrote objavljujući mu svoju vjeru i slavu, koja mu služi kao vječno savremeni putokaz u svim životnim prilikama. Musliman da bi mogao skrušeno stati pred lice svog Velikog Gospodara treba da izvrši mnoge i mnoge zapovijedi i i odredbe koje ga do najveće mjere uređuju, i daju mu najveće zadovoljstvo kad u skrušenoj molitvi stane pred Velikostvo Svevječnog Gospodara. Allah. Zato musliman ne smije nikada propustiti tu najveću dužnost da se usprotivi iskrenu i predano molitvi Allahu jer izvršenjem te dužnosti on zadovoljava u svom srca i duši svoje duše, nego zadovoljava i potreba ma svoga tijela, koju mu kao platić čuva duša u zemaljskom životu. I onaj koji stupa vrli tu dužnost i klanja se Bogu me Stvoritelju, on dobro usklađuje odnose duše i tijela i osjeća zadovoljstvo sa svojim životom i sreću u svome životu. Ta uzvišena manifestacija vjere prema Bogu i ljubav prema sebi od čovjeka izgrađuje vječno sretno biće, jer je shvaćajući zadatak svoj života bit zahvalno svome Stvoritelju i toj zahvalnosti osjetiti najveće zadovoljstvo.

Molimo, namaz ne okrepljuje samo dušu nego okrepljuje i tijelo i tako uzvišava snagu i dušu i tijelo. Taj čin poslušavanja čovjeka za izdržljivu i usrajnu borbu u životu, a ta borba je laka i mila, jer nali uporišta u ljubavi prema Bogu, a ta je ljubav najvredniji pokretač i ona neđa čovjeku klanati i malakasti. Ko se osluži ovu dužnost on čini veliki grijeh ne prema Bogu koliko prema sebi, jer ta je dužnost potreba njegovog života, za kojom unapređuje svoje životne potrebe.

Okako shvaćanje ove dužnosti znači neshvaćanje svoga životnog cilja i zadataka, a to čovjek ne smije dopustiti radi toga što zanemaruje svoju dužnost sam sebe sklada sa onog vječnog položaja koji mu Bog u životu odredi. Takav čovjek ne može za sebe kazati da je on umno pokorno i pobjedi kad ne obvrta smisao ovih velike dužnosti i kad su o njiju oduševljen. Razbrižiti čovjek će i svakom slučaju nastojati da ispunji taj svoj zadatak, jer je time dokazati da je savršeno umno biće i da je prošet ljubavi prema Bogu i prema sebi.

Ljubav prema Bogu, izvršavanje dužnosti prema Njemu i obraćanje Njemu u skrušenoj molitvi je put koji vodi do pobjede i uspjeha. Ali taj put treba da bude i najvredniji, ne smije se napuštati. Zato trebamo slijediti ove kuranske zapovijedi koje kažu, da ne umosimo nemir i smutnju na zemlji, činiti grjehe i odući se od pravednosti, dobrota i ljubav ostenu kao najveći znakovi naše dobre volje. Bog nam naređuje da Mu se klanjamo iz strahopoštovanja i da stalno nasto-

Muslimani u Poljskoj

Do nazad par dana u našem gradu je boravio muslimski poljski musliman dr. Jakub Sinkijevič. Došao je u Sarajevo da u internat Gazi Husrevićevog medrese anjisti dvojicu pitalaca iz svoje zemlje i da u sarajevskoj državnoj štampariji, koja raspolaže sa arapskim slovima, štampa neke adžibnice za islamsku vjeronauku nastavu u državnim školama Poljske. Dr. Jakub Sinkijevič je jedan markantna ličnost i jedan od najsvaženijih alima u islamskom svijetu. Gimnaziju i tehnički fakultet svratio je u Petrogradu. Za vrijeme svjetskog rata bio je oficir u ruskoj vojsci. Iza rata nastavio je svoje studije u Berlinu i polio doktorat iz islamskih nauka. Govori turski, ruski, poljski, njemački i francuski.

Jedan član naše redakcije posjetio je i u ovom Centrali. G. muftija bio je vrlo ljubazan prema našem saradniku i dao mu slijedeće informacije o stanju muslimana u Poljskoj. Muslimani u Poljskoj su jedna neznatna grupa, namina, koja ne broji više od 120.000 duša. Nastanjeni su u pograničnim krajevima Poljske i Litvanije. Posjedom pripadaju tursko-tatarskoj rasi. Svoju nepokretnu imovinu zlatne orde, koji se počinje da pomogne Poljacima i ostao u Poljskoj. Poglavito se zanimaju zemljoradom, preradivanjem kože i javnim intelektualnim vezovima. Spekulativnim trgovcima poslovanje nikada se nisu bavili. U moralnom pogledu su ostali čisti i poštini. Ne imaju bogatstva, ali ni fakazne i prosjake. Islamska vjerska zajednica u Poljskoj sastoji se iz 19 džemata sa 17 džamija i 4 mešitima. Na čelu svakog džemata nalazi se po jedan imam i muftija. Imami se pored svoje dužnosti u džamijama bave i vjenčanjem, vode matične knjige i vrše dužnost vjerodostojstva u državnim osnovnim školama, koje traže i plaćaju. Pošto džemati nemaju svojih bogatih vakaufa, imama plaća država i ako ne ubrvi posebnog vjerskog prizira. U vjeroni vjerski starijasi svih muslimana u Poljskoj su muslimanski sjeđimati u gradu Vilni u kojem ima svešten u gradu Vilni u kojem ima svešten pa starina muslimana, većinom činovnika. Muftija svoju dužnost obavlja u sporazumu sa jednim kolegijem koji se sastoji iz dvojice imama i dvojice građana koji zasjedaju po potrebi. Muftija je poveren ministarstvu prosvjete kao i starije dr. drugi vjere. Srazmjerno svome broju muslimani Poljske imaju svoje vjeroniželjive zapadne mahom u državnim službi. Neki su od ovih postigli dosta visoke položaje. Pored političkih sudija u raznim mjestima i državnih nadvođenika u Varsavi i jedan član univerziteta za također musliman. Imaju i nekoliko ličnika, me-

đu kojima i dvije muslimanke. U sarajevu gradu Vilni 4 advokata su muslimanske vjere. U oficirskom kadru ima muslimana koji su došli do pukovničkog čina.

Poljski kao kulturni i prosvjetljen narod i u privatnom opšedenju i u službenoj politici vrlo su toleranti prema muslimanima i obazrivi prema njihovim vjerskim osjećajima.

Javna štampa poljskih muslimana sastoji se iz dva časopisa, od kojih jedan izlazi svakog mjeseca, a jedan tromjesečno, te jednog kalendara, koji izlazi svake godine, sve u poljskom jeziku, kojim se i u privatnom životu služe muslimani.

Nakon ovog izlaganja Dr. Sinkijeviča, naš saradnik okrenuo je razgovor na drugu stranu, te je upitao, zašto on svoje udžbenike koje štampa u Sarajevu, nebi štampao u Moskvi, ko mu je mnogo bliži u kojoj se pored bogatih islamskih džamija ne nalazi i jedna muslimanska štamparija u kojoj je i naš saradnik u svoje vrijeme štampao ovaj list na turskom jeziku „Jeni Dunja“.

Prethodno nam na licu g. muftije pojavila se jedna tužna grimasa ironije. Odgovorio je sa jednim sarkastičnim tonom: — Vi gospodine kao da ne znate šta se je sve dogodilo u Rusiji i u Moskvi. Zastanite i štamparije je u kojima vi govorite ne postoje više nigdje. Ne samo u Moskvi, nego ni u Kazanu, Ufi, Orehburgu, Tasikand i drugim muslimanskim centrima. Sovjetske Rusije. Bezbožna ruha muslimanskih balavaca zanesla na antireligioznom propagandom i razjarena reakcionarnim djelovanjem svoje nesavremene i konzervativne volje, koja ih je držala u mnogim zatvorima i u koje vjere, sve je to razlorila pa je čak i demoralizirala i mnoge džamije i protjerala ih. Još godine 1922. muslimani Rusije na svome kongresu u Bakiju donijeli su zaključak da isključe arabite i zavedu latinicu u svoje pismo. Mi u Rusiji nismo mogli dobiti ni dovoljan broj Kur-ana, pa smo ih morali dobiti iz Japana, gdje su ih štampali emigranti ruskih muslimana, pošto mi u Poljskoj arabice koju rabe Turci i Egipćani ne možemo glatko da čitamo.

Nakon toga naš saradnik upitao je Dr. Sinkijeviča šta misli imamo o budućnosti muslimana na cijelom svijetu, na što je ovaj odgovorio: — Na ovom pogledu ja sam optimista. Iza svjetskog rata muslimani su počeli da gledaju drugim očima na svijet i život i mnogi su se opameli. Bojislavica revala u Rusiji i kemalistika u Turskoj pored svih grozota svojih. U oba zemlje koja bi mogla da služe kao mostovi između. Mnogi muslimanski emigranti iz Rusije i Turske obnovili su svoje kolonije po mnogim krajevima svijeta i čine ih bare ilalam u pravom svijetlu Njegovom.

S time je bio savršen razgovor našeg saradnika sa ovim uvaženom čovjekom, koji je već otupovao u svoju domovinu.

„ISLAMSKI GLAS“ je jedini muslimanski sedmični list u našoj državi, koji trebaju svi muslimani čitati i pomagati.

Važni događaji na bliskom Istoku

Ugovor između četiri islamske države

Između Turske, Perzije, Iraka i Afganistana sklopljen pakt o prijateljstvu i nenapadajućem ima važno značenje i mogao bi vremenom izmijeniti duboko odnos sila na Bliskom Istoku i njegovoj okolini. Novi paktni odnos zalagala na potpis ovoga pakta Turska. Njenog je diplomaciju uspjelo na komet dugih napora izgraditi protivitvne koje su postojale između Perzije i Afganistana, te Perzije i Iraka. Irak je međutim povukao svoju zaju protiv države koja je bio podio Ligi naroda. Turska je diplomacija amala, da je petroleom bogato područje Mosul trebao pripasti Turskoj. No Velika Britanija dugogodišnji mandataru u Iraku, nije o tome htjela ni čuti i Turske je morala konačno pogledati. U slučaju pakta, prema kojem se položaj potpunica prema drugim državama, konkretno i prema Velikoj Britaniji, koja ima veoma velike interese u Afganistanu, Perziji i Iraku. Prije nego se odredila mandataru na Irakom, britanska diplomacija otišla je u Irak i tamo je imala ugovor sa Veliku Britaniju. Vrijeme će pokazati, hoće li potpis pakta o nenapadajućem u četvero otičati britansko-irakne odnose.

Težnja je potpunica pakta svakako da se što više odalobe vanjskog utjecaja, direktnog ili indirektnog. Jednako je kod Turske na radi o ovim pitanjima, jer je Kemal Atatürk već uspio odobriti svoju zemlju stranom političkom utjecaju. Turska će međutim ovim paktom pojačati svoj položaj i vjerovatno je, da će opet porasti njen ugled u islamskom svijetu, koji je nakon rata i usljed reforme Kemal

Atatürka uveliko opao. Po nekim vijestima ovom paktu u četvero pristupit će i kraljevina Vehabita čiji se izaslanik sada nalazi u Bagdadu, vjerovatno nije još potvrđeno. No ako se otičati, ostvariti će se blisk islamskih država na Bliskom Istoku, koji bi na sumnjivo igrao veoma važnu ulogu, te bi utjecao na opći razvitak događaja u tom dijelu svijeta.

Pakt u četvero je novi dokaz slabljenja utjecaja zapadne Evrope na islamske države te daljnjeg emancipiranja islamskih svijeta od političkog ekonomičkog evropskog utjecaja. Velika Britanija i Francuska kao mandatarne sile na Bliskom Istoku osjetit će prve blaženosti novih islamskih država. Premda je Turska republika sasvim laička država nema sumnje, da će u sporovima između islamskih vjerskih i drugih vjerskih država na Bliskom Istoku biti na strani prvih. Zbog ovakvo držanje morat će zauzeti i zbog evropskih arapskih saveznika. Zbog se pakt u četvero, oslobodio ako mu naknadno pristupi i kraljevina Vehabita, Neđi, bi protiv ostanaka židovskih država u Palestini, kao što će i utjecati na prilike u Siriji, u kojoj arapski nacionalisti vode ogorčenu i odlučnu borbu protiv mandatarne sile Francuske. O pravdano je i mišljenje, da na prilike u četvero utjecati i na prilike u Egiptu, jer je u ovom slučaju se konzoliralo i na događaje u svim islamskim zemljama sjeverne Afrike. Svakako se islamski svijet tražio iz svoga stoljetnog mrtvila i njegov se broj i njegove težnje sve više osjećaju na pozornici svjetske politike.

Društvene prilike muslimana na Dalekom Istoku

Sedmični list »Medenjet«, organ budgarista muslimana, koji izlazi u Sofiji na turskom jeziku, donosi u 75 broju, da svoja podjela iz Japana sljedeće podatke o muslimanima Dalekog Istoka:

«Na Dalekom Istoku i to u Kini, Mandžuriji, Koreji i Japanu ima 60 miliona muslimana; od ovih četrdeset miliona živi u Kini, tri miliona u Japanu, pet u Koreji, a sedam u Mandžuriji. U sjevernoj Kini, te nekoliko stotina domaćih i emigriranih muslimana u Koreji i Japanu.

Vrhovno vodstvo japanskih muslimana nalazi se u Tokiu. Oni imaju vrlo usornu organizaciju i mnogo kulturno prosvjetnih društava koja ne umorno rade na širenju i podizanju Islama u Japanu. Njihovi mektebi, škole i vjersko-nacionalne ustanove, uzivaju veliki ugled kod naroda i pripremaju teren za što bolju potporu i naklonost. Tako i u Japanu, isto je i položaj muslimana u Mandžuriji u svakom pogledu vrlo dobar i savršen. Danas u mandžurskoj vojsci ima mnogo komandanata, generala i visokih oficira muslimana, a postoje i specijalni muslimanski vojni odredi. U Kini i Japanu, da prema izvještajima, da je kako kinseka tako i mandžurska država potpuno zadovoljna sa svojim muslimanskim vojnicima i komandantima. To je pak po svemu prirodno, jer svi muslimanski komandanti i časnici, zaslužili su prema izvještajima i prednostima daleko od svih materijalnih dobitaka moraju brati svoju dobričinu, podržavaju moral svojih vojnika i prema tomu slažu otačdžini. Ukratko, Islama na Dalekom Istoku čeka vrlo sjajna budućnost.»

Etiki kongres epipatske omladine

Nedavno je u Egiptu održan etiki kongres epipatske omladine. Etiki pokret epipatske omladine ulativao je dubokog korijena među tamošnjom omladinom, koja se u tom pravcu budi i svojim razgledanim organizacijama i u našu omladinu upoznao sa ciljevima ovog pokreta. Mehmed-Alube-paša je u svom govoru rekao:

Gospodo i sinovi moji!

Najumjesniji je da ovom prilikom pozdrvim one, koji su dali inicijativu za ovaj kongres kao i slušaocima i one, koji su se odazvali ovome pozivu, jer je to poziv na čudoredu koji je nužno znače koji daje duši puno dostojanstvo i ne da joj da padne u iskušenje.

Čudoređe je jedini temelj na kome je moguće izgraditi jako pojedince, tako i narode. Dugoroč temelja nema. koji se narod čudorednim osebinašima ujedini, ali ne samo silom i govorom, vječnost i napredak. Samo ako narod na čudoredu potpisne svoju državu, njegova će se riječ usvojiti a njegova se zastava nikad ne će saviti.

Samo čudoređe čini dušu naklonom ljepoti, a srce radošću puni i samo ono nad život navlači obilježje života.

Događajne zajednica, zajednica korektivne omladine, one je danas jak front u borbi za podizanje temelja morala, ona popravlja ono što prijeti da sruši njegovu zgradu; ona je naj bolji pobjednik odrič i osvajač svih avantura. Ona je sila koja nam čini članovi i na prste pobrojati po svojim imenima — premda po svojim snagama i svojom mišićuškoj snazi nebrojivo — tako se desalo otkad svijet postoji.

Svaka korisna akcija u početku malobrojno pristupa, a tek poslije su se sve nagele i ujedini u pomoć. Božju i njegovu blizovitost koja ih bdi i otvara vrata svakog uspjeha.

Ja predviđam ovome kongresu pobjedu koju se nije nadalo i da će imati uspjeh koji se nije očekivao.

Jer je ovo pošten korak koji se u svako poziva, na njoj radi i koja je u rukama omladine, koja je u narodu kao kičma u tijelu bez koje se tijelo ne može držati. Omladina je u narodu kao šila provodnica u tijelu koja svaki dio tijela kvali novim životom i daje mu postojba za opstanak i rastanje. Omladina je snaga ove zemlje, njena snaga i omlanac u tekškim časovima. Omladina je istinu rekao gospodin Mustafa Sadik Rafija: »Omladina je u narodu ključ, koji sa zemlje katanice skida«.

Ova je omladina puna onome čemu se ona nadaje. Ona je mišljenja da se u našim kaulima i suha harmonija sjemenka koja se iz tako male biljke, slatkog ploda i debelog labeta. Nema sumnje da je jačanje čudoredu prvi posao kojem se dužan predati svaki Egiptolac. Moje je mišljenje da se naša naša zajednica pretvori u veliku zajednicu, čiju će misao prihvatiti cijelokupna omladina. Te predviđam, jer je moje čvrsto uvjerenje da je svaki dobar posao u istinu nosi u svakom kralju elemente svoga opstanka i napredovanja. Čemu, ali da se više potrebni nego ovaj novaj podjeli pod okriljem mira i etičko-moralnih strujanja. Omladina je ona neracija u Egiptu, kojoj je najpotrebnije da se nauruži sa svim ljudskim osebinašima, jer na njihovim ljudskim plućima stoji naša budućnost. Omladina je pomoć i sredstvo da narod postigne ono za čim žudi. Omladina ne će moći da se baci pobjedonosno na bojište života, a da iznese tekste teore, osim ako bude do zubi nauružena na čudoredu. Da bude do zubi nauružena, da se nauruži, onaj koji je treba da se uzdigne nad sitnicama života i da čuže ka pobjedi, da črtuje iz velikodušnosti za domovinu divlje najdragocjenije stvari: život i imanje. Kad god domovina bude pozvala cvjet svojih sinova da u svoju zgradu uzida nove etijene.

I prije smo govorili da je omladina dužna da crpe pouku iz najboljeg primjera koji joj se u životu pokaže. Onas velim i mnogi sa mnom, da sa omladinom dužni da budu najbolji primjer da se nauruži, onaj koji je treba da se uzdigne nad sitnicama života i da čuže ka pobjedi, da črtuje iz velikodušnosti za domovinu divlje najdragocjenije stvari: život i imanje. Kad god domovina bude pozvala cvjet svojih sinova da u svoju zgradu uzida nove etijene.

Cilj kako omladina ima da se bavi, treba da obuhvati kako društvenu stranu života, tako i čudoredu. To me treba da predstavlja njegovom dužnom. Sve to nije moguće u dužan vrati, kako prema sebi tako i prema svome sunarodnjaku, pa i prema neprijatelju, koji razlog bio neprijateljstvo. Treba da ih vjeri i prema svojoj vjeri i domovini. Vjeri koja je prava i istina, i domovini naročito je općenite vjere.

Sa održavanjem dužnosti ide određivanje prava, i ja ne znam dva starija postupka pojma nego što su pojmovi prava i dužnosti. Nasuprot svakog prava postoji dužnost.

Mi hoćemo da čudoredu bude kod mladica bitni element u njegovom životu. Sve to nije moguće u dužan vrati, kako prema sebi tako i prema svome sunarodnjaku, pa i prema neprijatelju, koji razlog bio neprijateljstvo. Treba da ih vjeri i prema svojoj vjeri i domovini. Vjeri koja je prava i istina, i domovini naročito je općenite vjere.

Mi hoćemo da čudoredu bude kod mladica bitni element u njegovom životu. Sve to nije moguće u dužan vrati, kako prema sebi tako i prema svome sunarodnjaku, pa i prema neprijatelju, koji razlog bio neprijateljstvo. Treba da ih vjeri i prema svojoj vjeri i domovini. Vjeri koja je prava i istina, i domovini naročito je općenite vjere.

Mi hoćemo da čudoredu bude kod mladica bitni element u njegovom životu. Sve to nije moguće u dužan vrati, kako prema sebi tako i prema svome sunarodnjaku, pa i prema neprijatelju, koji razlog bio neprijateljstvo. Treba da ih vjeri i prema svojoj vjeri i domovini. Vjeri koja je prava i istina, i domovini naročito je općenite vjere.

Prevliranje u Egiptu

Stranače suprotnosti. — Izgradnja Aleksandrijske luke

U Egiptu postoji još uvijek stranački blok, no već se opažaju razlike između pojedinih stranaka. Egiptinci su alofni da od Engleske isposuiju što više prava za Egipt, te traže da London prihvati predložaj sporazuma iz 1930, koji su bili izradili Naha-paša, predsjednik Vefda i drugovi. Englezi međutim nastoje odugovlačiti. On računaju, da za vrijeme rata za Engleske interese, jer Egipt nije se de go ostati na okupu već se odvojiti od stranačkih pogledi i interesi, kao što je od sada uvijek bilo. I već se opaža u egipatskoj štampi, da pojedine stranke, koje kandidiraju kao »nasljednici sadašnjeg predsjednika Vefda Nessim paša ili kao »nasljednici predsjednika, ili Sidiq paša, vodu konzervativne stranke. Ove stranke su »za koalicionu vladu, no ako Vafid ne će na to pristati, onda traže za sebe mandat za nove izbore. Organi liberalne i konzervativne stranke nastoje da sadašnjeg predsjednika vlade, jer da prepoma trenu za Naha-pašu. Novi povod za napadae daje je odluka britanske vlade, da sudjeluje u troškovima sa egipatskom vladom kod produženja željezničke pruge Aleksandrija-Fuka. Fuka je kod proširenja i produženja je Aleksandrijske luke, kao bi mogla primiti i najveće ratne jedinice i sigurno ih zaštititi od nepozada. Stani pa optužuje Nessim pašu, da je time šteti interese Egipta, jer da će Englezi, kad jednom budu izvršene te radnje, pridržati potpuno za svoju uporabu i željeznici i luku, kao što su učinili sa sinajskom željeznicom, koja je građena za vrijeme svjetskog rata te sa željeznicom za Sudan. Englezi su tako više iskoristili gradnju sinajске željeznice, da Sinaj predstane u gotovo britansku provinciju, sa kojom upravljaju britanski guvernori.

U ovim napadajima ne sudjeluje štampa Vefda, jer neće da se samjeri Nessim pašu. Tako su danas u Egiptu porbeniji protivci Egiptolaca, nacionalnih interesa liberali i konzervativci, koji se godinama bili ustuk Vafida i sa kojima je surađivala britanska vlada u Egiptu. Vladi su veoma neugodni ovi napadaji, jer je Egipt epipatska ljestvica opstojnosti i pčinjan nacionalnog ugleda i interesa Egipta. Tvrdi se, da će egipatska vlad

PRIPRAVLJA SE SAVEZ MUSLIMANSKIH DRŽAVA.

Prema vijestima Reutersovog dopisnog ureda iz Ankare saznanje se, da vanjski ministri Turske, Iraka, Irana i Afganistana namjeravaju osnovati blok zapadnoslojinskih država. Po svoji prilici će u nakorijoj budućnosti biti održan sastanak ovih država, da potpisu prije kratkog vremena u Zenevi, parafirani nenavolni pakt.

TURSKO-AFGANISTANSKI SAVEZ.

Poslije nedavne posjete afganistanskog ministra vanjskih poslova u Ankaru, izdano je službeno saopćenje u kome se između ostalog kaže: »Razgovori državnika završeni su konstatacijom, da obje države pristaju čvrsto u politiku miru i prijateljstva. Ali su saglasni u tome, da u izvršenju te politike i Turska i Afganistan održavaju najbolje odnose sa svima zemljama, osobito sa susjednim zemljama. U interesu tih država, njeni državnici radi će na daljnji učvršćivanju međusobnih odnosa.

UHVAĆEN ATENTATOR NA KEMAL PASU.

Njemački dopisni ured javlja: Vođa razbojnika, koji su pripremali atentat na predsjednika Turske republike Kemala Atatürka uhvaćen je u Alepu. S obzirom na slučajnost motivu njegovog radi odlazno je, da se on istažda francuski ratni brod prodaje je vođu bande u Mesini turkim vlastima.

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Preplata Godišnje . . . Din 72—
Polugodišnje . . . Din 36—
Trojaka . . . Din 18—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7/I.

God. II.

Preplata za inostranstvo
Dokladje Din 120—

31. januara 1936. Sarajevo 8. zulkaide 135

Izlazi svakog petka
Platljivo i štampivo u SarajevuPlatljivo se prima po
storka o pošte Br. 18.

Sijmo dobro sjeme da nam i plod dobar bude

Svemoguću Allah kaže: Allah je Onaj koji šalje vjetrove kao vijest radosnu pred svojom milostu (kišu). Pa kad se izviju kršni oblaci Mi ih potjeramo kraju obavljajući i iz njih spustimo vodu, pa s njom proizvedemo sve plodove. Eto tako Mi obavljamo stvari otklanjajući da bi se iz toga pouku erpih. — Čiste i lijepe zemlje duž voljom Božijom svoje (blagoslovene) plodove, a krotivši su zemlje sa slabim i malim rodom. Mi pozivamo Naše dobrane i znakovne ljudima koji su zakazani (Poglavlje Arif 56—57).

Kur'an nam živim i zornim primjere iz prirode poučava, da treba iz tih prirodnih znakova da crpimo pouku i da svoj život podnosimo u svakom slučaju onako kako će nam biti od koristi. Zato Svemoguću Allah kaže, da sa nam Njegov veliki znak koji je On u prirodi uspostavio, našu najbolju učitelj. Od sljedbenika Islama se traži da svoj život i svoj rad podesi i urede onako kako dobar plod neće izostati. I zato pouku kuransku upućujući nam na te prirodne znakove, neće da u nama razbudi pravi smisao života kao i upoznavanje njegove svrhe. Musliman mora dobro sjeme sijati da dobar plod vidi. Zato nam Svemoguću Allah i kaže u ovim ajetima, koje smo na početku stavili, da On šalje blagoslovenu kišu da oplodi zemlju i ljudima koristi donese. Ali ta Božija milost nije samo odražena u materijalnom životu. Kako kaže u plodovite plodno što tako i Njegovu usvijen kuransku objavu podiže duše, čisti ih i usrećava ih. Duša ljudska, čista i prekaljena, ako želi da bude srećna i spašena mora da privlači velike i blagoslovene pouke Kurana kako bi svoju sreću učinila trajnom i vječnom. Duša bez pouke, bez nadahnuća, bez blagoslova Božijeg zemlje i zakrpa, ali je Božija objava i upute Njegovu podignu, otkrije i osnaži. Milost Božija je vječna, vječna je ljutina o svim stvorenjima i o Svojoj nedostizivosti milosti nikad svoja stvorenja ne napušta. Zato kad god je ljudstvo zahluđilo, ludogod su ljudske duše obrnule i u sebi njihove osjećale veličine svog duhovnog života, milost Božija ih je Svojim blagoslovom iz mrtvila podizala i oživljavala. Oblaci svemilosti Božije nadviču su se nad takve zamrle duše, da ih ožive, da ih oplode i da ih podigne iz mrtvila te pouke o velikoj duhovnosti čovjekovoj koju im Gospodar svjetova namijenj na zemlji. Blagoslovenom objavom koju je upućivao Svojim odabranicima Svemoguću Allah je ljude poučavao da ne napuštaju taj Njegov nadar, upućivao ih je da dušu njeguju, da u nju seme sjeme dobru i ljubavi prema Bogu pa da tako preporođen i oživljen mogu doći do svog konačnog cilja: sreće zemaljske i blaženstva vječnog.

Svemoguću Allah kaže, da je dobar i prekaljene duše kako primiti Njegove upute, da će u njihovim srcima uskula klisla svih dobara bujno se razviti i donijeti koristi ne samo duši nego i tijelu, jer uz njegovanje duše musliman mora njegovati i tijelo. I život i sve ono što je potrebno

da taj život održi. Zato nam dragi Allah i predlaže puteve, koji će nas dovesti do sreće u otkupu materijalnog, pa nam kaže da i materijalni život treba njegovati i razvijati jer da se istom tako može doći do konačnog i vječnog cilja: do savršenog duhovnog blaženstva. Ovim kuranskim ajetima kaže se sljedbenicima Veličkog Božijeg Pravca da trebaju svoj rad i svoja nastojanja uputiti i u pravcu duhovnog i u pravcu tjelesnog napredovanja i napredovanja. Kako nam lijepe i divne kuće i predstavlja On Svoju blagoslovenu kišu kao vijest radosnu koju šalje obavljajući krajevinu zemlje da se kasnije iz nje razviju divni i korisni plodovi. A kako je to tek divno rečeno u prenesenom značenju da Svemoguću Allah sabiranjem čovječanstva šalje svoju veliku objavu da zamrle duše podigne, da ih spremi za dobra i plemenita djela, da tako svijet dobar sjeme u duši svojih donese velike plodove koji će biti blagostanje i sreća za njih. Ljudi nego i u zemaljskom životu. Objava Božija hoće da srecu prekalji, da ih očisti i da ih osposobi da se sjeme dobra mogne poslati na plodnu dušu. Zato nam Svemoguću Allah i poučava, da iz tog sjemena i dobar plod poraste. Čovjek mora iz svog sava krvo očistiti kao što će valjan tečaj sa svoje jivne taj krvo očistiti i neosposobiti je da bude plodnija i da mu više roda donese. Oduševiti srecu kako prima objavu Božiju, ono je sljedilo i pokorava joj. I ta je objava oplodi srecu čovjekovu kao što i blagoslovljena na kišu oplodi dobru poranu i obradom njivu tečajevu. Dakle, musliman mora nastojati da se drži ovih usvijenih Božanskih odredaba, da ih sljediti jer tako čini dobro sebi. Sijajući dobru sjemu, dobiva dobar plod. Dobro sjeme usadeno u dušu ljudsku i u srecu njegovo donosi potpunu sreću i zadovoljstvo čovjeku. Musliman mora biti pripran da i svoj dobitnik, da se to čini samo onda, ako Božije odredbe i zapovijedi budu vrhovni cilj čitavog njegovog života.

Kitab i Sun-net

Temelj naše vjere koju je saopćio Muhammed Resulullah, jest vjeli Kur'an.

Božiji Poslanik protumačio nam je uzviseni Kur'an sa svojim riječima i svojim djelom tako, da se ovo dvoje potpuno poklapa i slaže, pa prema tome je i Kur'an i Sunnet glavni temelji vjere iz kojeg se crpe šeriatske preusude. Kur'an i Sunnet je, kao jedan i meso ili kao duša i tijelo. Jedno ne može bez drugog ni samostalno ne može i to radi ovih razloga:

1. Što je Kur'an kao glavni zakon vjere vrlo kratak, a na mnogim njegovim stajanjima i nejasan. Kad bi se mi sa nama Kur'an obratili da iz njega razumimo pojedine idejane ustanove, ne bi mogli u tome uspjehi ako se ne bi obratili na Sunnet. Da stvar bude jač, naša navodim ovaj primjer: U Kur'anu stoji: »Ekmusalale ve atur-zekate«. »Vrijuvaju u redu sa i da vije zakate. Sama riječ »zakate« po svome etimološkom značenju jest, nekoga za nešto moliti, a tako isto

znači i nešto u vatru aklati. »Zakate« znači, nešto očistiti, očistiti, t. d. Ovakvo stoji u arapskim riječima. Ako bi mi uzeli gornje značenje op: mjesto što klanjamo tečaj, bi da sebe očistimo ili da robu činimo, a mjesto što od robe sekat dajemo, trebali bi da ju na Mirakci paremo.

Ako bi tako radili mi ot' puvu za bludini i ne bismo stvar pravilno shvatili. U Kur'anu ne stoji ni to, koliko koji namazi ima rekata, a precizno nije određen ni njihov broj, pa sa se no vrijeme. Tako isto nije Kur'an odredio, koji će se postokat od robe davati. To su nejasne stvari i zajedno imaju dva značenja: etimološko i šariatsko to jest pravno značenje. Ovo značenje kazat će nam onaj samo, koji je to u potpunosti od Božije strane, a to je Božiji Poslanik. Zato je i rečeno Božiji Poslanik: »Šallu kame rejtumani usališ ti, j. klanjajte kao što mene vidite da ja klanjam.

Dakle, on nam je sa svojim poslom potpuno protumačio Kuransku rečenicu: »Ekmusalale«. Tako isto on nam je protumačio i rečenicu: »Atur-zekate«, sa svojim mubarek izrekom, koji glasi: »Šallu ruha ušio evsalikume« t. j. »sjedite 40 tih dno avsal kapitala«. Ovakvo je i sa svim drugim istanovama, koje su sa Kur'anom propisane, kao što je post, hadž, kisas itd.

U naše posebna nauka koje se zove »Usul-i-fik« ili šeriatsko pravo, govori o kuranskim izrazima glede njihovog ulaz i širg značenja (nasu su se samim) glede njihove jasnoće i nejasnoće (zaburum ve hafazun), glede njihove upotrebe (halkikatun ve meadžzun) i t. d. Poznavati ovo i još puno toga preduslov je za tumačenje Kurana. Sani drugovi kao i mi, stiri i prirodno nadareni i kao veliki klanici, puno su se puta prevrili u tumačenje Kurana, pa ih je na to Božiji Poslanik upozorio i ispravio. Isto tako, oni su se sami na ihu obratili rečenju: koji oni sami nisu mogli riješiti. Kao primjer navodimo ovaj slučaj: Kad je objavljeno ono sje koje glasi: »Jedite i pijte, dok se ne ukaste zornji bijeli konak od crnog« Adisu sin Hatemu u sebi sa sobom dva konca: bijeli i crni pa je eo sve dotle dok je počeo luhati crni od bijelog. Kasnije je taj slučaj ispričao samome Resulullahu, našto ga je on upozorio da je stvar krivo razumio i da se sa se radi o bijelom i o crnom koncu nego o pravom i lažovij roj. To je reč, da će se stvar usde u prenesenom amiliu, a ne u pravom.

Dakle Adisu bin Hatem kao dobar klasik nije stvar pravilno razumio, nego je bio ispravljen od strane Resulullaha.

2. Na mnogo mjesta u Kur'anu Allah nam veli: »Ekmusalale ve etur-resule« to jest budite pokorni i poslušni Allahu i Njegovu Resulu. Može li se na drugi način zamisliti ta pokornost sa se striktno ne držimo Kur'anu i Sunetu. Na jednom mjestu Kur'an kaže: »Ne, takomli tvoga gospodara, oni neće pravo vjerovati dokle god tebe ne učine svojim sudjom i dok ne budu zadovoljni sa Tvojom presudom u stvarima, za koje se prepriču. Daus Allaheslan nije živ pa da bi ga mi mogli napraviti sudjom svojim, ali je živ njegov Sunet, pa smo se dužni mi na njega o-

bratiti i sa njegovom presudom se zadovoljavati u raznim prijeporima.

Ako nam isto govore i njegovi mnogobrojni i vjerodostojni hadisi-šerifi, koje je uputio u svome »Sahihu Imam Buharija, Imam Muslim u »Sunneima«; Tirmizija, Nesaja, Ebu Davud, Behekihi i drugi. Na primjer: »Men regebe an sun-neti telesne minni« — »Ne ko triput sunada, taj mi je moj«. »Ja jumiha ehadukum hata ekame ehalehi min valideh i veledih vebasne ed-meine« — »od vae nijedan ne može biti prav mamin dok mu ja ne budem draži od njegovog roditelja i njegove djece i vještih svijeta.

»Šajru-l-hadihi kitabullahi ve šajru-l-hedji hedju Muhammedin, ve šajru-l-hedju muhaddasata, ve kullu muhaddesin bidatun ve kullu bidatin dalaletun« — »najbolji je govor Božiji Kitab i najbolja uputa Muhammedova, a najgora stvar su vjerske novotarije; svaka je vjerska novotarija bid-at a svaki je bid-at dalalet (blud).

»La ulfijene ehadekum muttekien ala eršetihi (etihi erš minnaka serpetu bihi ve rešetaj anu je fakulu: la edri ma vedešahun fi kitabillah i tevelahune« — »Da se ne bi od vas jedan naslonio na svoju postoj i da ne bi rekao, kad mu se saopći moja zapovijed ili zabrana: »Neću da to znam; što se nalazi u Kitabu to je i sljedilo.

Iz navedenih hadisi-šerifa razumimo, da je Alejhissalam još prije 13 stoljeća znao, da će biti takvih ljudi koji će se odazvati na sunnet zabaca. Koliko ima stvari koje nam nisu zapovjedeni, a ni zabranjeni sa Kur'anom, nego sa sunnetom. Kao primjer navodimo: obavezivanje djece, upotreba mislava, ezan, kismet, namaski, namaz, ihramati itd. Tako isto tako i kod zabava su meo pitomog magarca, privremeno ženjenje, muta, astrologija, gatanje, čvaranje i sujeverje itd.

Nama je po Kur'anu zabranjeno samo svinjako meso (šar minnaka serpetu bihi) i nam je namjerno upotrebljavati kaj kako meso tako ni mast, a kako kocku, dlaku pa ni kost. Kako smo došli do ovoga zaključka, ako nama još koji šeriatski dokaz osim Kurana. 3. Od naših predaka Kur'an tumači veliki islamski kapaciteti, pa sve do današnjeg vremena, svaki se je priklonio tumačenju slavi hadisa. Njihovi komentari nakranci su izreka-ma Alejhissalamovim. One im služe za da primjenjuju u svakom slučaju Kurana. Najstariji tefasir koji je štampam jest od slavnog Ibn Džuraja, a najmlađi jest tefasir od Muhammed Abduhu i njegova učenika Muhammed Rešid Rintza i Tantavije. Otvorimo se čitajući u onom prve mnogo brojne, koji su između njihovih datuma napisani, pa da vidimo i da se uvjerimo o istinitosti gornje tvrdnje. Dakle, nema ni jednog komentatora od najstarijeg pa do najmlađeg, koji ne bi se držao Kurana i Suneta, a da smatra svojim poslom baviti se hadisiškom naukom. Tumačeći Kur'an, oni su postavili ovo pravilo: Kur'an se tumači na prvom redu sa samim Kur'anom, jer on što je sa jedinom mjestu najčišće, najjasnije ili kratko, na drugom je mjestu razjašnjeno i razloženo. U slučaju da ovako tumačenje ne uspije, onda se ide i traži li se o tome šogod rekao

Desetgodišnji čas zasiedanja na prijesto

kralja Hidžasa Abdul-Azisa,

Devetoj januara se navršila desetgodišnja stupanja na hidžaski prijesto sultana Abdul Azisa. Ovo je jedan od najznačajnijih datuma u političkoj povijesti arapskog naroda.

Toga dana je kralj Nedžda učinio jedan veliki akt kojim je konačno u jedinstvenju Arapa dao jedan jaci znan: u svojoj kraljevini Nedžd prijedbio i Nedžas te stvorio na pobuhotoku jako i moćnu arapsku i samostalnu državu.

Ovaj veliki arapski vladar koga nazivaju s pravom arapskim Napoleonom, time je učinio jedan veliki korak u historiji arapskog naroda i izgradio je jaku državu, koju je organizirao.

nisovao kako politički tako i vojnički u najboljem redu. Navršavajući desetgodišnju stupanja na hidžaski prijesto kralj Abdul Aziz navršio je 136 godina stupanja na prijesto kraljevine Nedžda, kojim su pokrajnom njegovi prethodnicima godina vladali. Prije 36 godina je Abdul Aziz iz pomorske luke Juvajla prešao sa 40 ljudi svoje pratnje zaputio se put Nedžda da zauzme otok prijesto i izvršiti svoju pravu. Taada mladi ali borbeni Abdul Aziz nesalomljivo je energijom uspio da izgradi kroz 36 godina svoju vladavinu jako i moćnu državu u centru Arabije. Ali je njegova zasluga još veća ako se uzvadi da je on zapravo u arapski narod unio novi duh slobode i arapskog nacionalnog jedinstva koga on postepeno ali sigurno provodi. Sultan Abdul Aziz je ne samo dobar vojnički i državnik nego i vrsni diplomata koji je uspio da i najveće nesuglasice među arapskim vladarima izgladi po šta više, kako je poznato, u zadnje doba je sklopio i savez sa irakim kraljem i ako su te dvije dinastije do jučer bili krvni neprijatelji. Ovo proslava je u čitavom arapskom svijetu na najsvetiji način proslavljena. I je sam Abdul Aziz svih stvari dobio mnogobrojne čestitke tako iz svoje države tako i iz ostalih kraljevina arapskoga svijeta.

Krupni događaji u Egiptu

CIJELA EGIPATSKA VOJSKA U STROGOJ PRIPREMI.

Kralj Fund

Po naredbi egipatske vlade sva je egipatska vojska stavljena u stanje velike pripreme, kako bi egipatska vlada imala na raspolaganju oružanu silu u slučaju nemira. Ova je mjera poduzeta za to, što se znalo, da su sešefovi egipatske opozicije odlučili preuzeti vlast pod svaku cijenu.

Kralj Fund pozvao je u audijenciju šefa opozicije Nahas pašu i pozvao ga da ode u veliku kočulicu vladu. Nahas paša je to ponudu odbio i zatražio da nacionalisti sastave svoju vladu, kako bi u današnjim teškim prilikama preuzeli na sebe cijelu odgovornost.

Napetost u Egiptu popušta

Nahas-paša mandatar za sastav vlade

Kairo, 27. januara. Nahas-paša, koji je ipak preuzeo mandat za sastav vlade, sastaviće je koalicioni kabinet koji će odmah početi pregovore s engleskom vladom o pitanju novog englesko-egipatskog sporazuma.

Nemiri u Siriji

Uhapšeno preko 750 lica

Njemački dopisni urad javlja: Preko kom nereda u Siriji poginula su u Damasku tri studenta a ranjen je veliki broj demonstranata i 40 nareda. Studenti su prišli vlasnici trgovina u aršadskoj četvrti da zatvore dućane. U Homsu došlo je pred vladinom palašom do krvavih sukoba. Ranjeno je 20 osoba a tri su poginule. U Damasku i Alepu uhapšeno je dosada 750 demonstranata.

SMRT VELIKOG NAUSEJAKA.

Oko 5. januara umro je Taftazija, čovjek poznat cijelom islamskom svijetu sa svojim vazovima. — Proveo je zadnje vrijeme radeći za opće dobro i u tom ga je pošten i samna smrt zatekla. Bio je sejh jednog sufijskog tarikata. Posjedovao je nekoliko općih i mističnih i iz ovoga područja je mnogo i napisao.

Bio je jedan od najistaknutijih radnika islamske uleme. Bio je u glavnom odboru Udruženja mladih muslimana. Morda će o njemu biti i opširnije govora. — Rahmetullahi alehli. — Ssk.

INDUSTRIJSKI ZAJAM TURSKOJ.

Londonski listovi donose vijesti, da je britanska vlada izjavila, da je volja na dani Turškoj industrijski zajam u visini od pet do deset milijuna funti. Iza ovoga bi se zajma kao listovi javljaju, finalne neke turske narodne u Engleskoj i u prvom redu izgradnja brodova za tursku trgovačku mornaricu.

PRIDOLAZAK HADŽIJA U MEKKU

«Ummul-Kura» javlja, da je na 10. o. m. sa početkom mjeseca Muharrema došlo 66 hadžija iz Sirije, a 61 hadžija iz Suukina. Tako je 10. januara broj ovogodišnjih hadžija, koji su doputovali morem povišao se na 6648 što je znak, da će ovogodišnji hadži biti vrlo dobro poodjen, obzirom da glavni dio hadžija pristaje istom zadnjih dvadeset dana pred hadžibajram.

počrtavanju: jedan za sve i svi za jedan!

Zato baš i kazah da nekako onaj pravi i bolji život izumire, a evo sve što danas vidimo i što nazivamo »napretkom« — glbi se u običan nagonak trud za materijalnom i blagostanjem i cjelovitom zadovoljstvom.

Zbog toga je to prijateljstvo danas tako rijetko!

H. M. Ajkić.

ALI MAHIR PAŠA SASTAVLJA EGIPATSKU VLADU.

Reutervor ured javlja, da će šef kraljevske kancelarije Ali Mahir paša nastaviti konsultiranja sa vođama stranke. Egipatski studentski savez izdao je proglas studentima kojim ih poziva da se udvoju hladnokrvnosti i da ne izazivaju sukoba u zemlji.

Politički položaj se izmenada izvanredno zaštitio i to zbog toga, jer je Nahas paša u ime nacionalističke stranke odlučio odbiti da preuzme sastav koalicione vlade, dok se kralj Fuad ustručava da povjeri provedbu novih izbora jednoj potpuno neutralnoj vladi.

Prema tome se očekuje, da će se skorih dana uspostaviti jedinstveni blok stranak. U tom slučaju je kralj Fuad povjeriti sastav nove vlade jednom samostalnom ministru koji će odrediti na neizvjesno vrijeme. Na taj način će i u Egiptu opet zavladati t. zv. dvorski režim i nastupiti će stanje kao u početku krize. Naravno u tom slučaju može se računati sa novim teškim nemirima u zemlji.

KARAKTERISTICNA I POHALNA POJAVA U BUGARSKOJ.

Organ bugarskih muslimana »Medenijet« u avome broju od 18. i. o. r. donosi, da je u Bugarskoj nastupio jedan u znanje vrijeme kroz treveničkog pokreta među bugarskim narodom usud velikog mah. Ovaj pokret pomaže i država udarjenjem velikih trošarinskih taksa na razne vrste alkohola koji se proizvode i prodaju alkoholnih pića. Tako se svakim danom sve to više umanjuje broj potrošača alkohola u ovoj zemlji i od nedavno su bugarski kćmarji morali zatvarati još 1650 mehana.

Smisleno je javljeno, da su na 10. marta o. g. raspisani parlamentarni izbori u Egiptu.

Time je učinjen nov korak u pravu normaliziranja političkih prilika u Egiptu. Nove izbore tražili su dve egipatske stranke. Izbori će se provesti po zakonu o općim i tajnim izborima, koji je bio ukinut, kad je u Egiptu uveden autoritativni režim. To treba da bude izražaj nepovratne narodne volje. Novi egipatski parlament rješavaće se o veoma važnim problemima, među kojima je općina u prvom redu pitanje odnosa sa Velikom Britanijom. Ova dvanaćina objašnjava da egipatske stranke nastoje izbjeći nepotrebnog međusobnog izbornog borbi, kako bi cijeli narod kompaktno preko svojih predstavstava sudjelovao kod pregovora a britanskim vlastima. Medustranački blok u Egiptu izabrao je poseban odbor, koji će proceniti pitanje podjele mandata među pojedine stranke, prema njihovoj brojčanoj snazi. Prihvatanje je našlo, da se istaknutim članovima svih stranaka osigura izbor. To je žrtva Faada, koji predstavlja veliku većinu izbornika, no koji treba suradnju jakih političkih ličnosti, koje se u Egiptu izvan njegovih redova. Ako medustranački odbor uspije uspješno svoju zadaću imat će Egipat po prvi put u svojoj parlamentarnoj povijesti jedinstven parlament u pogledu narodnih težnja.

U međuvremenu su u Londonu dva predstavništva egipatskog društva mladih Egipćana Ahmed Hussein i Fethi Redwan pred biranom političkom publikom održali predavanje, u kojem

su iznijeli egipatsko gledište o odnosima sa Velikom Britanijom. Ahmed Hussein je rekao, da Egipćani drže, da je boravak britanske mornarice u egipatskim vodama određen jedino radi odbrane interesa Velike Britanije. U tim razloga po njihovu mišljenju koncentrirana je britanska vojska i u Egiptu. Velika Britanija odbija zaštititi Egipćana da mogu povesti broj svoje vojske, koja je organizirana samo sa 10.000 monaka. Egipćani međutim drže, da je njihova pravo, da se sami brinu za obranu svoje zemlje. Egipatski nacionalisti zahtijevaju sadržje 6 točaka: slobodna suradnja između Egipta i Velike Britanije, da se odmah prekine ova dvije zemlje, potpis ugovora na bazi predloga od 1930., priznanje potpune nezavisnosti i suverenosti Egipta s pravom, da stupi u Ligu naroda, uklanjanje kapitalizma i mješovitosti sudova, da se odmah izvrši općinska demokratija u Kairu, pravo Egipta da izjavi svoju vojsku te priznanje egipatskih prava u Sudanu.

Predavanju je predsjedao bivši parlamentarni dužnik Laburista Lansbury, koji je naveo, da vjeruje, da engleski narod nije nipošto imperijalistički raspoložen. Laburisti stoje na stanovitu, da će na koncu ne samo Egipat, već i Indija morati odučiti slobodom voljom, da li će ostati članovi britanske zajednice naroda, kao što su dominioni. Oni ne saopćuju Egipćanima, da ne dižu revoluciju i da se ikane neroda, jer se samo sporazumom mogu riješiti međusobni od-

Nedaće monopolisane trgovine u Sovjetskoj Uniji

Moskva. — U posljednje vrijeme opet je za sve teže i teže nabaviti potrebne stvari za život. Jedno se vidi čitava država organizacija monopolisane trgovine koja su uvelo pojedinci. Sada jednog morskotrgovca tražila je ovih dana razne stvari za pokusno, po svima državnim trgovinama, ali nije mogla naći da nađe. Tražila je neki ležanje veće obima, ali su joj u dućanima nudili samo poklepete, pošto su lenci poslije u Siriji, ali bez poklepete, koji, po zabranjama komunističke vlasti, nisu smjeli u Siriju ni potrošiti.

U drugom jednom dućanu našla je opet neke električne sprave za grijanje, ali su sve bile pokidane na drugu struju, a ne sa moskovsku.

Tražiti kapute za djecu, našla je u jednoj radnji na 800 kaputa, ali nije mogla da kupi nijedan, pošto su bili svi, otvoreni, pa je radnja bila prazna. Tražiti kape, ali nije mogla naći da nađe. Tražila je neki ležanje veće obima, ali su joj u dućanima nudili samo poklepete, pošto su lenci poslije u Siriji, ali bez poklepete, koji, po zabranjama komunističke vlasti, nisu smjeli u Siriju ni potrošiti.

Jakom i dobrom štampom se najbolje budi duh zajednice. U dobroj štampi se odraduje kulturni duh i snaga zajednice.

Jesi li podmirio pretpiažu?

Halifa Hazreti Ebu-Bekir

(Nastavak.)

Bog je propisao i zapovijedio ljudima međusobno savjetovanja i zajedničko rješavanje pitanja po kojima će oni uveliko svoj društveni život samu zato, što pojedince radi svoje slabosti i neznanja nije u stanju da sve stvari samostalno potpuno shvati i spozna njihovu stvarnost. Kada se ljudi sastanu i zajednički rasprave sve stvari, ukadu se razni načini po kojima je moguće izvjesne stvari riješiti. Kada se većina odluči nakon raspravljanja i pretraganja da se izvjesno pitanje riješi na jedan način, onda je to dokaz da do riješenja odgovara potrebama većine i manjina trebalo da se to privoli i da se tome pokori i da ne dopusti da dođe do nesuglasica u zajedničkom životu. Ovo je apsolutno društvena nužda koja zahtijeva i traži da se pokorava društvenim zakonima. Izvjesne grupe ili stranke mogu da ne se lažu sa raznim odredbama zakonima i slično koji ih obdaju donose da urede svoje životne potrebe, oni mogu i da traže njihovu izmjenu, ali se bezuvjetno mora pokoravati izvjesnim propisima i odredbama, koje lažu.

Kad je Sa'ad vidio da je ogromna većina naroda, upravo čitav narod u Ebu-Bekira da bude halifa, on se rastavio od zajednice ne htijudi priznati ni vlasti ni njenih zakona. Ovaj njegov postupak kao i propast vlasti, koja ga nije mogla prisiliti na poštivanje zakona, mogla je sasvim obdrio da se usuglasi da izraze vjernost halifama i da ih svijet napušta za vrijeme kao su razne smutnje uzimale jačeg mahsa i kao su narodne snage trebale da budu što čvršće zbijene i okupljene, da čuvaju opće interese zajednice.

Čuli smo riječi Kajs-bi-Sadove da Sa'ad-ib-Ubode neće izraziti vjernost dok ne bude ubijen, a da neće biti ubijen dok onjim ne bude pobijeni njegov sin, porodica i rod, a ti opet da neće biti pobijeni dok ne bude pobijeni pripadnici plemena Hazretid, a ovi opet da ne mogu dogoditi dok a njima ne budu pobijeni i svi pripadnici plemena Ews. Ovo su bile neuputne riječi i što više pokazuju plemensku i gensku snagu i nepoštujuću vlasti koja mora da drži poredak u društvenoj zajednici. S kojim pravom sinovi i rodbina mogu da uzmu u obranu svoje oca ili rođaka i da se sa oružjem dignu protiv vlasti koja hoće da ih ubije i da ih protjera iz njihovog područja zakona i priznanje državne vlasti, kojoj je dužnost da se brine i stara o opštim moralnim potrebama. Sa kojim pravom se mogu dizati malobrojni pojedinci na vlast, koji se protiv društvene pravde i zadovoljenja čitavog naroda. Pa kad takova vlast ne zaslužuje da bude poštovana, pa koja bi to vlast i nije mogla da zaluži, kad su sve kasnije bile značavne na samovolji i apsolutizmu.

Oni su u svojim postupcima mogli biti pripadnici plemena Hazretid i Ews sa sinovima Sadovim kad su i oni izabrali Ebu-Bekira i dali mu vlast nad sobom. Da li su to učinili iz plemenske uzajamnosti. Ako je to učinjeno iz plemenske solidarnosti, onda je tim još za veću osudu postu-

pak Sa'adov, koji je tim mogao da izazove u prvim časovima stvaranja državne vlasti teške posljedice po čitav državni organizam.

Kajs-bi-Sad je osetio usamljen i nije kasnije davao jačeg otpora. Ali ipak je Ebu-Bekir trebao nastojati da ga privoli da prizna njegov izbor odnosno da prizna postojeći demokratski poredak. Tu se je pokazala slabost vlasti, koji iz navedenih razloga nije bila u stanju da ga prisili ili da je prisili da se odrekne Oslanost, pa da iz toga povuče posljedice. U svakom slučaju nije se moglo trpiti da bude takovih koji ne poštivaju vlast i državne zakone i da se protiv njih bore nedovoljnim sredstvima.

(Nastavak se)

Za naše žene

Hazreti Ajsa

(Nastavak)

Hazreti Ajsa na udaju, koji je na ovako jednostavan način izvedena pokazala je da se ispragne i glupe sve one ženidbene ceremonije koje su kod Arapa činjene. Božji poslanik je imao običaj koji su vršeni sa velikim luksuzom moraju istrijebiti. Osim toga ženidba Božjeg Poslanika sa Hazreti Ajsjom trebala je pokazati aradžnost ovako sklopljenju prijateljskih veza, koji su trebali poslužiti kao primjer drugim ljudima, kako se te veze među običaj "stranama" moraju što jače podržavati.

Arapi se u mjesecu ševvalu nisu ženili, jer je taj mjesec od davnina kod njih smatran kao nezrean, dok je Hazreti Ajsja i svadba i vjenčanje objavljeno u ovom mjesecu. Hazreti Ajsja je poticala ušavče da se u ovom mjesecu udavaju, jer da se i ona u tom mjesecu vjenčala i da joj je to donjelo najveću sreću. Ova njezina udaja je istribila među Arapima ono glupo razumijevanje, da se u ševvalu ne valja ženiti ni udavati.

Poslom arapskim običaju su pred mladom nošene upadne baklje, a mladencu je svoju majku dočeka u takvoj nošnji. Kod Hazreti Ajsjine vjenčanja je ovaj običaj potpuno zabačen.

NJEZIN ODGOJ I NASIPANJE.

Među Arapima kao nisu muškarići mali čitati i pisati tako isto to ni

žene nisu znale. Muškarići su živjeli u najtežoj sredini neznanja i neukosti, pa prema tome se ne može ni govoriti o nekom prosvjetljavanju i odgoju žena. Kad se Islam pojavio među Kurejševcima nije bilo ni sedam deset ljudi koji su mali čitati i pisati. Među ovima je bila sama jedna žena koja je znala da čita i piše i to neka šifa-binti-Abdullah. Sa pojavom Islama se počela razvijati i poezma. Božji Poslanik je oboževanje pjesmenih pogana, koji su bili zarobljeni na vojni na Beđru učinio zabranom u jednom prosvjetnom činu i aktu. Proglasio je, da će svaki pjesnik zarobljenik biti oboževan, ako nauči vjerski pjesnišav dascorici muslimana. Sa ovim se pjesništvo počela nagađati.

Među drugovima Božjeg Poslanika koji su se šrtvovali za nauku i nastojali da stalno drude se a Njim što više nauke, poučavali su u čitanju i pisanju. To su oni njegovi drugovi, koji su poznati pod imenom ashab-i-suffe.

Među pristinim drugovima i ženama Božjeg Poslanika znale su čitati i pisati Hazreti Ajsa, Hazreti Umme Salama, Hazreti Hafsa, je po mlađu Božjeg Poslanika naučila se pisanju i čitanju od šife, koja mu ranije spomenuli. Među arapskim ženama je bilo i takvih koje su znale čitati i pisati.

Jedan od razloga da je Božji Poslanik bio oženjen sa više žena, pa i konačno i sa jednom mladom i početnom ženom kao što je Hazreti Ajsja, jest u tome što se žene nisu mogle u onoliko mjeri koristiti od druženja sa Božjim Poslanikom kao muškarići. Zato da bi i žene mogle shvatiti pravi smisao njihove udaje, one su nastojale da dolaze u dodir sa Njegovim braćnim drugovima i da tako budu potpuno poučene. Prečiste družice Božjeg Poslanika imale su veliki utjecaj na Ajsju i na to je bio glavni utjecaj je bio od presudne važnosti u vjerskom životu i napredovanju.

Sve drugice Božjeg Poslanika oim Hazreti Ajsji bile su starije žene i od reda neopskrbljene i nezbrinute u vjerskoj Hazreti Ajsja kao najmlađa najviše je u naučnom pogledu okoristila od Božjeg Poslanika, a osim toga je i najbrže shvaćala i primala. Njnim dolaskom u dom Božjeg Poslanika na obzoru se pojavilo novo žižno svjetlo, što je ona naučila od Božjeg Poslanika, to je ka-

Sprjanjaka istjeraja svjetla, Sunce se pomaljaše i svojim zrakama probijalo u sobu kroz mutna prozorna stakla. On, Agan toga traja izišao je u čaršiju da nešto potraži i da propusti kroz grlo malo sira i dijela. Time zadovoljava svoje potrebe.

Došao je do prvog dućana, svog poznanika Ajsji. Stupi u dućan i poviče: Merhaba Ajsja, kako si? — Ajsja mu povisikom glasom i sa srecu odgovori: Merhaba, došlo, Allah šukur. — Odmah mu ponudi drugu štu je ona naučila. Agan se spusti i uzdrznu. Ajsja mu donese vrč sumun, jer je znao da je gladan. Agan ga radošno prihvati koštunjavim rukama i počeo da halapljivo žvaćne i jede. Pošto je pojeo zalutao je Ajsji i molio da ga sagradu polako izade.

Išao je lagano teturajući, koštunjavu ruke su mu drhtale, a starčke noge klecale. Bilo ga je žalosno pogledati. Počalo bi ga svaki, ko je znao njega i

JEDAN LIJEF PRIMJER DOBRA RADA.

Prije 2 mjeseca je osnovan u Bos. Dubici podobor muslimanskog kulturnog društva "Narodne Udruženje, i kroz to kratke vrijeme taj odbor je počeo da radi najbitnijim temama, koji se može zamisliti.

Taj red se vidi u tome, što je pomenuti odbor za to kratko vrijeme primio 2 mesluva i 2 zabave, a sada se bavi milija, da omogne i žitonic, iako je to ovde vrlo šakljivo pošto do sada u ovom gradu žitonic nije nikada bilo.

Iako je ovde svijet jako konzervativan, pa se tekno mire sa novotizacijama, ipak je bio odličan uspjeh mesluva, kojeg je pomenuti odbor primio. Rečotvor je mesluv Dr. Safet-bega Badagija, koji je odlične uspjeh isjavljao je bio i kor, koji je rečotvor mesluvaše lijeb. Uspjeh pomenog mesluva treba da se pripise ovdješnjem predstojniku go. Ceriću Miralemu, svemoćno du šerijatske gimnazije, a sadašnjem studentu grava.

U meslu primio 19. januara 1936., ovaj podbor je primio i zabavu, koja je bila odlično posječena. Predstojnik go. Cerić Miralem je održao odličan govor o omucima i ciljevima "Narodne Udruženje, pa se može posmatrati bio isprančie burnim aplauzom. Onim ostali takli programa diletanti isag dnućara su izveli na zadovoljenje publike komediju "Sumnjivo lice od Branišava u Našica.

Ovo je jedan od lijebij primjera dobara rada, jer se ovo društvo pokrenuto malo ozbiljno, koji je ambiciozna u ovom radu. Bos. Dubica, 23. 1. 1936.

Šerif Muharem.

NABAVKA 70 KOMADA CEBADI.

Uprava nije poliprijemne škole u Butmiru, održane na dan 23. februara ov. god. u 1 sati prije podne prazničnoj litičije sa nabavku: 70 komada debije vajdućkog tipa se trobojnom i utkanim monogramom P. & A. čirilicom.

Usluži se mogu vidjeti u kancelariji škole u Butmiru.

POSTAVLJENI.

Ministar prosvjete postavio je Ajsa S. Ahmida, svemoćnog učitelja Gazi Husein-begove medrese, za privremeno vjerodostojna Narodne osnovne škole u Zenici.

Saliha S. Šerića, svemoćnog učitelja Gazi Husein-begove medrese, za privremeno vjerodostojna Narodne osn. škole u Sarajevu.

nije za ženski svijet kao ravnu polovicu ljudskoga roda bilo od presudne važnosti i buktinja, koja je tome dijelu ljudskoga roda osvijetljavala putave. (Nastavio se.)

LISTAK

Madžimčevski Refik — Konjice:

Da sam znao ranije . . .

Allah će otkriti, propaga tiho Allah, efarasi u šerifskoj podjeli u mračnoj sobi, sjedeći na lišetu kraj odjaka, brade mu je bijela kao vuna, a u ruci drži tespih i lagano zvon po zreo premore. Tih uči Subhanallah Allah. Al-Odronu je smetio da svaki izlazi, lešeni posao i rad. Imetak, koji je otač iz oca u naslijeđe poplo je i potrošio u mladim godinama, kad je bečaravo, kad je dugo noći provodio u veselju i zabavi, a dane u spavanju i jenenčanju.

Tada je bio mlad i prikriven. Svaki mu je vikao: lepel Merhaba Agan! Agan! — padali su upili. On bi veselo razvukavši usta odgovorio sa ponomom: Ejvala, došlo Alaha šukur, ališta bolje u gora dobat! — I tu bi se malo usmjehnuo.

U ušiku mladosti dan se prolazi kao svet, kao murna voda, a godina se nizala jedna za drugom. Mladost je razmijenila starost, bogatstvo siromaštvo, zdravlje bolest i tako sve redom, do zore i do kraja goreg.

Opet i tu su se ispisivale i prelazile drugome u vaslavištu. Agan je postajao svaki dan lakši od briga i novaca, i sad kad bi napojio da živi, sada ispašta svoje grijehe i želi svage, pa čak i ljubav.

Ponos se njegov više ne čije, sada nema više one saretstivosti kao prije. Laskaviji prijatelji mu više ne vije gladu kao prije, prolaze kraj njega i me-

đu ga dodiruju. Opet i tu su se arci ali sad je sve kseno. Želj se svoga utvrdila i goroko propiše, suze ga guše. Kor plač ponakid tiho progovori: "Šadnimo moja hudo! Da sam znao ranije, da sam postojao kad mi su govori, ali sad je kseno — Allah — Mladi!

Ing. Omerović Salih, Sarajevo.

Izlučenje mera i balitika u Bosni i Hercegovini

(Svrljak)

Svi ovi izlučeni humski kompleksi morali bi se staviti pod policijsko-ljudsko-gospodarsku mjeru (norme), koje propisuje novi zakon o humama, kao na pr. u polju za kurčevanje, burašnja, i odjuge podistika. Kod ovog nije važno da se istakne činjenica, da su državne župe u blizini ljudskih naseljena radi neprekidnog iskorištavanja objekata i stotom narušile propale i u većini slučajeva postale neispolnive likare, koje bi se u izmjenju i vrlo kratkom vremenu mogle vrlo lako privredno podizati; oobito zakurjavale hrastove, bukove i grabove likare. Takvi kompleksi morali bi se sukcesivno i u izvjesnom terminu staviti pod zabranu, jer kad bi se jedan do drugog imao da se ne otvori a pod zabranu da se stavi drugi.

To bi bio jedini korak na izlučenju župe, jer bi se tako nared nastio na racionalno i intenzivno gospodarenje, a oobito od postupanje i eksperimentalno dosljednog gospodarenja.

Napomenjem da se u izvjesnom zakonu odobrenjem trebalo bezuvjetno zabraniti upotreba drvne materijala, a naročito mladog hrasta za ogrjeđivanje semilja. Poljoprivredne referente trebalo bi obavesti, da nared u tome smislu podstavlja (da ga se malo) neophodne potrebe ogrjeđivanja upute da podizanje livara. Za ogrjeđivanje semilja, dosada se putem servitutnog prava trošila ogromna masa drvne materijala, a naročito mladog hrasta. To bi trebalo apodiktati najljepši za prava služnosti. Su to iste dolivanje same drvne građe, a to bi se trebalo ostaviti na minimum, pa gdje god se može na mjesto drveta upotrebiti kam, ciglu ili opek da se tako i učini. Jedino bi trebalo da se ostavi upotreba drveta za popravak već postojajućih zgrada i za neopredjeljene objekte (već) ne bi se sukcesivno upotrebljavati ni željezo kao i racionalna uprava za ogrjeđivanje semilja, u čemu bi nared trebalo da bude po poljoprivrednim referentima poobin.

Ovo bi bile mjere od samane vrijednosti, da se mogu odigrati podistika, čim bi bili kompleksi sadašnjih državnih župa bili lakše islučeni izpod dosadašnjeg nezakonitog vršenja prava služnosti po semiljarnosti, a od toga bi i optine i država imala ogromne koristi.

U dijelu Bosne ove će se mjere lakše provoditi, jer se tu u većini državnih radomskih optina nalaze još odvajne državne župe, koje bi se trebale staviti pod privredni plan, a negdje pod zabranu i prirodne, odnosno umjetno postojanje. Ovo je pitanje kako reći za bosanske krajeve i kako to više, što su stanovnici krša i Hercegovine i nešto srednja Bosna u većini slučajeva vezani ovim na koristi od produkata stotara. U ovim će krajevima biti nužno iskorištavanje humova i optina u pravu državne mjere, ali u većini slučajeva, vrlo bitno će se činiti brže, jer su pri tome nepovratno neopozivno nego pri izlučenju balitika. Važno je ovaj pitanje, da li se provodi izlučenje mera u samostalnim krajevima Bosne ili u krškim krajevima Hercegovine i nešto srednja Bosna (Duvno, Livno, Glamoč, Foča i t. dr.).

Da bi se ovo pitanje u principu riješilo, moramo poslušati bilo na čemu, da se od svih mjera istakne u sv. visoki aspekti izlučenja (plata) zgrada: Njemačka, Poljska, Austrija, Francuska, Trnavica, Praga, Glamoč, Livno i Tomislavgrad, te da se ovi u smislu i 89. čl. o humama ne podvrgnu. Čije postojanje i spori između savjetnih optina osti palajaka, a to je u većini slučajeva, trebalo bi ove riješiti po posebnom zakonodavstvu, izmjenju principijelno u vidu, da su ti spori nastali izvan privredne nužde, te da se imale riješiti po mogućnosti u korist savjetnih optina. Za ovo govore u glavnom ove činjenice.

Kako smo već rekli, stotarska uprava u glavnom nije već imala računa na izlučenje zgrada (palajaka) te da je bilo stotarska uprava, prema stotarskim prilikama i zasuznim iskorištavanjem objekata, predložiti ih na ljeto iskorištavanja. U planistarskim je tuftu savjetnih ili drugih sredstava radi njihovog izlučenja i osti. To je u većini slučajeva uprava određivala sa svakim planistarskim-kolizijom (izvjestaj broj marve, koji smije paliti na tim planinama). To stanje koje je stotarska uprava već prije 40 godina u mnogim planinama odredila nije bilo pošteno na savjetne optine, jer su im povraćeno

izlučena marva mnogo drvene parete radi socijalne namjene prevratu u poljoprivredu. Ili: Povećanje izlučivanja povećava se je i broj marve, a politu je u dobitnoj optini razmjerno prema većem broju marve bilo veće manje dravnog semilja potrebnog za palu, to su ove optine morale radi obaranja svoje ekstenzivne prelazi granice visokih alpinih palajaka, čime su nastajali dogovoraji i teški spорови.

Da spорови visokih alpinih palajaka treba likvidirati u korist savjetnih optina, govori i to činjenica, što su visoki alpinski poljoprivrednici ogromno protivili dravnog semilja od više hiljada hektara, gdje se pale samo ekstenzivno naizim iskorištavanja. Kada se ovo iskorištavanje stavi pod ispravljeni privredni plan, nastaje intenzivno iskorištavanje, pa će i u istom broju marve planistarski moći na vrijeme (ljeto osena) da iskrše lakše i bolje svoj broj marve. Ukoliko je potrebno da se uspostavi privredni plan iskorištavanja na t. sv. planine isto je to potrebno i na t. sv. optinske pale, koje će se islučiti za iskorištavanje optinske, i kad će se moći mnogo parete dravnog semilja podizati putem kolonizacije savjetnim opštinskim. Na ovaj će se način prihod na travi najmanje podvratiti, čime će se prodoljeti kako smo naprijed spomenuli, da će se na istome kompleksu moći dva puta više marve drasti, nego što je dosadašnjem iskorištavanju iskorištavanje drvene pale bilo. Mi ćemo dajmo u ovome kao i kod šumarstva uvesti intenzivno iskorištavanje pale.

Da ovo polistimo, razdijelimo pale na kategorije, što će nam biti mjerilo kako da se pale podizaju na njima privreda prema budžetu sredstva.

Na tri svrhe izlučuju 4 razreda pale.

1. razred: Srednje pale za goveda. To su ravne i ne savršeno stare lešće površine na zatvorenom polju semilja, u kojima se nalazi dosta hrane. Imaju hrane na jednom hektaru, u sredini u njemu, iznosi 2.0 do 2.8 tona, na kojem se hranom može prehraniti 1.5 do 1.8 komada goveda, težinom od 360 do 400 kg, ili 191 do 10.9 kom. ovaca.

II. razred: Stare pale za goveda. To su suhe pale u ravnicama i na brežuljima sa malo bilja pokrivalom semilja nego kod trećeg razreda. Imaju hrane redovno u njemu po jednom hektaru iznosi 1.5 do 2.4 tona, na kojem se hranom može prehraniti 1.0 do 1.8 komada goveda, težinom od 360 do 400 kg, ili 191 do 10.9 kom. ovaca.

III. razred: Stare pale za goveda. To su suhe pale u ravnicama i na brežuljima sa malo bilja pokrivalom semilja nego kod trećeg razreda. Imaju hrane redovno u njemu po jednom hektaru iznosi 1.5 do 2.4 tona, na kojem se hranom može prehraniti 1.0 do 1.8 komada goveda, težinom od 360 do 400 kg, ili 191 do 10.9 kom. ovaca.

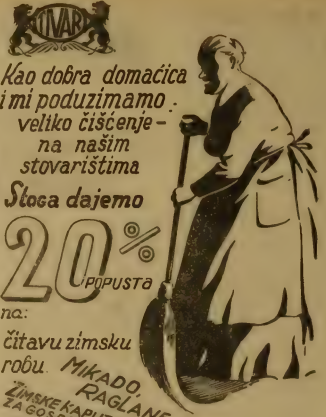
IV. razred: Mlative pale za ovce. Ovdje je stvariti tri kategorije: prvi, plijesak i alpinjak na boljem pokrivalu, dake strome "ovane" te "ovane" pale u njemu iznosi 1.5 do 2.4 tona, na kojem se hranom može prehraniti 1.5 do 2.8 komada ovaca, težinom od 360 do 400 kg, ili 191 do 10.9 kom. ovaca.

Prema tome, imati tri vrste pale, to pale visovodne, pale brežuljane i pale nizinske, koje ćemo prema gornjim lakše moći svrstati u jednu od gornjih spomenutih kategorija, pa ćemo na bazi stotinske i dobitne optine, a postojavajući površini svega dravnog semilja, određujući sa pale odrediti kapacitet pale i postrojiti je razdijeliti obziru na iskorištavanje. Kod slabijih pale, da mogu eventualno višak na dravnim semiljima upotrebiti u druge (kolonizacije) svrhe.

Kako vidimo, uspostavljanje privrednog plana za palinjske optine i visoke polje se dvoje: intenzivno iskorištavanje i dobivanje semilja za kolonizacijske objekte stotarskog izlučivanja.

Ukoliko uređenja pale optinskih (planina) bile nužno preostati, izlučujući mjeru, a i faktorka, koji će utjecati na kam in teizet pale obilovom na krš i stovaj tra kao i klimatske, ortografije, hidrografije i druge prilike.

Izračunavanje doprinosa na hrani na izlučenju pale po obilovom na jedinici, broj iste odnosno krupne stoke, može se samo praktičnim načinom sa pojedine pale sastaviti, koje ćemo načine niste uplatiti. Da se tome pristupi moramo uzeti u obzir aljedoše razloge i opoznati se sa karakteristikama pojedinih pale.

Kao dobra domaćica i mi poduzimamo veliko čišćenje - na našim stovarištima Stoga dajemo

20% POPUSTA

na: **čitavu zimsku robu** **MIKADO, RAGLANE, ZIMSKE KAPUTE, BOY-BABY**

20% popusta na originalne, od tvornice propisane cijene.

ODLUČITE SE, DOK ZALIHA TRAJE!

TINKAR OJELA

Za realizaciju ovog na palama nastaje je kao reprodukcija travu iznad neprestanog pogoršavanja po marvi, pa za to je trava na palama puno lakše nego na livadama. Prema tome pale daju kod i kamovih površina prihod na travi ovog lide. Reprodukcijske trave na travi ovak dake najviše od samog načina pale i od grmlja pale, te kojim je momentima zavisi i prihod iste, kolikove pale mora onda uslijediti, kada je živinca energija travu sama proizvodi i kada bilje hrane izlučivanja u panu ijezima. Ovo je princip pri iskorištavanju mora imati u vidu, jer se je na tome mnogo trebalo, pošto na naprijed najljepši kraj jer pale iskorištavaju, pa onda tek ove adajaliti i uslijediti, na kojima je trava pod prevela i odredila bez zakona i bez kakve važnosti za prehranu. Dakle pravo iskorištavanje pale i nepostoji, nego samo lutanje marve, bez ikakva plana tako da se veći dio trave prevari i unijeti uslijed čega može nastati otežica na travi, odnosno prehrani.

Izračunavanje potrebne hrane.

Za izračunavanje potrebne hrane uzima se trava redovno na sjemlu tako, da jedno normalno govedo treba dnevno 9 kg, a jedno normalno ovce 1.12 kg. Njima, jer normalno govedo uzelo bi se kao 8 komada ovaca, ili tri vučnja izpod jedne godine, ili dvoje vučnja iznad jedne godine.

Postupna hrana sa jednom vrst stoka jednaka je produktu iz dnevno potroška hrane i dana, sa koje vrijeme marve prevari na pale, a koje je vrijeme prema mjeri i loškim i klimatskim prilikama izmjenju. Iz 200 komada na pr. 200 dana \times 9 kg (dnevni potrošak) jednako je 1800 kg, sa jedno govedu, a sa jedno ovce 200 dana \times 1.12 kg jednako je 224 kg, tj. njima.

Ali je na sv. sv. na jedno pale od jednog

hektara redovno 1400 kg. godišnjeg doprinosa u sjemlu, to je za prehranu jednog goveda potrebno premaru gornjom: 1800 : 1400 = 1.29 ha, a sa jedno ovce: 187 : 1400 daje = 0.16 ha ili 1.6 današnja ove pale potrebne na godinu dana.

Ovo tako bi bilo u stanju lako izračunati potrebu hrane na pale po pojedinih kategorijama.

Ovo obračunavanje u glavnom ovi od izlučenja pale, koja je u mnogim momentima ovima, pa će se sa svaki pojedini kraj morati uzeti povalni broj dana trajanja grmlja pale, koji će obilovom na razne prihode u Bosni i Hercegovini biti veoma različiti.

Napomenjem, da što se tiče izlučenja pale u sjevernim krajevima Bosne, da će ovo izlučenje malo naslijediti u stvarima planje, jer zapravo imamo vrlo mali broj pale, na koje bi se ovo uređenje odnosilo, pa se ovo pitanje tiče najviše krajeva Hercegovine, srednje, istočne i zapadne Bosne.

Pri zakretu ove radnje napomenjem, da sa najmanje nijesam nikada pomenio držanje i prehranu stoka, jer nam njih uključiti uopšte iz držanja na dravnim semiljima, što i novi zakon o humama predviđa sa mnogim svojim odredbama, pa bi kod izlučenja mera i balitika u Bosni i Hercegovini a naročito u ovim poljima, trebalo ovo vrst stoke samu dokinuti ili da je semiljarski zamjenj sa drugom kojom vrstom, na pr. ovcom.

Preplatite "ISLAMSKI GLAS"

RODITELJI!

Dijete koje polazi u školu, ako je slabijavo, dajte da uzima dnevno u jutro i na večer po jednu malu kapičicu ENERGINE. To je izvrsna hrana, jer nam njih uključiti redovito uzimaju ENERGINE dobijena sa apeli i stignu protiv avne slabosti. ENERGINE sa jahanje krvi — žila i apeli, dajte dječevici između 10 i 17 godina ako je slabijavo. To je prekrasno doba kada svaka dječevica mora da jede. ENERGINE dajte svakom čijem obitelji koji nema apeli, koji je malavran i slabijavica. ENERGINE dobijete se u apotekama, kod apoteke Vrh. 20.

Reg. S. Reg. 19174/88.

Halifa Hazreti Ebu-Bekir

(Nastavak.)

Poslo sa Enasijem priznaje Ebu-Bekira za halifu i izrazil mu vjernost i odanost, on se zaputio u džamiju i tu je našao okupljene Omeijevce, oko Oemana, a članove bratstva Zuhra oko Abdurrahman-bin-Anta. Tada im je Omer rekao: Zašto ste se to iskupili u posebne grupe, dignite se i priznajte Ebu-Bekira i izrazite mu vjernost, a nam ga sam priznao i priznao ga je Enasije. Na to je ustao Oemana sa svojim društvom i izrazil se vjernost Ebu-Bekiru i priznao ga halifom. Za njim se diglo Abdurrahman-bin-Ant sa svojim ljudima i to isto učinio. Alija i Abbas sa svojim rođacima iz bratstva Benu-Hašim poteglo se u svoje domove a sa njima je bio je Zubejir-binu-Arvam.

Omer je otišao njima sa jednim ovčedim društvom za kojim su bili Usejd-binu-Hudajir i Seleme-binu-Esjem. Rekao im je: Idite i izrazite vjernost Ebu-Bekiru, a vi su to ustrkali. Zubejir ihmuvao je sa sobom i pred njih išao. Omer je rekao: Eto toga čovjeka na vas, uhvatite ga. Na to je na njega navale Seleme-bin-Esjem, uzeo mu sablju iz ruku i prebilo je o zid. Oni su ga povel i on je bio u Ebu-Bekira i izrazio mu vjernost, a onda su pošli u Hašimovci, pa su i oni izrazili svoju vjernost. Zatim su povel Alija da izrazi vjernost Ebu-Bekiru, a on je na to rekao: Ja sam Božji rođ i brat Njegovu Poslaniku. Na to su mu rekli: Izrazi vjernost Ebu-Bekiru, a on je na to odgovorio: Ja imam vjeru na to od vas i ja vam neću priznati. Priličnije je da bi vjere priznate i da mi izrazite vjernost. Privolište se to od Enasija, a Enasije rekao: Prodavate vjernost, a ja sam Poslanik. To ste uzurpirali od nas njegovih rodaka. Zar niste tvrdili Enasijem da ste vi dostojniji toga položaja od njih, pošto je Muhammed, a a od vas, pa su vam dali vodstvo i ste se sa njim odrekli i odrekli ste. Ja sada istupam sa istim dokazima i zahtejavam prema vama kao što ste i vi istupili prema Enasiji.

Džemila hanumica Zekid;

Ljubav Mejrina

(Critica.)

Mjesec, kao zlatno čestumitloj oko zaljubljenog ženice, bio je tek izišao sa čistinaj sjaajnog neba, prospavajući milječne valove po zlaćanom svemiru.

Noć puna uzdah, čežnje i sevdaha spustila se na romantičnu mahalu, punu krasnih djevojaka, koje su uz dhrtalim srcima čekajale svoje ašike. Nijšta se ne čuje do mlaki dah zefira i šaputanje iza muhobila.

Noći, vedre noći, kada sve pliva u žarkom sjvetu, kada vasiora pjeva pjesmu ljubavi ulijevaju u djevojačke duše nešto sjaatko, toplo, opojno... One zaboravljaju na spavanje, na slatki san, na pjesmu se svjetle i listare.

I Mejra, mezinica Alibegova, izašla je u bašću i sjela na klupu. Grane rumene majske ruže grille su je po oblim bijelim ramenima, a miris svih vrsta cvjetova dražio ju je uzidano, zanosno i ljubavno saćanje.

Ona je milila o svojoj žarkoj ljubavi — o lifepome Muji, koja je vidjela jednoga petka, kada se spustao prvi suton pred vratinama velike džamije. On ju je pomilovao svojim blagim pogledom i ona je opasala noću kao slatku tajnu u njegovim svijetlim vranim očima i zavolila ga vrućom ljubavlju, ljubavlju bezazalneg djevojačeta, koje tek ulazi u prvi savdah.

I prošao je već mjesec dana kako se razgovaraju pogledima, pogledima, koji prodiru u dušu, u srce i cijelo biće, pogledima, pod čijim se plamom polagano oboljeva... umire...

Vedera je Mejra sve ružičastije, nebo, zvijezda, mjesec, cijeli svijet... Mujo će joj doći, željeni junak, i izjaviti joj svoju ljubav.

Ona ga čeka, čeka — sva upaljena i udrhtala da je ko od ukucane na bi opazio.

Ali je danas po sluhavici Hajrijo posloj plame, u kome joj javlja,

ma. Mi smo bili Božjem poslaniku i živa i mrtva, pa Božje pravedi prema nama ako ste pravi vjernici, inače činite svoje nasilje. Na to im je Omer rekao:

Neću te se proći dok i te ne izrazite vjernost. Na to mu je Alija odgovorio: Pomati ti njega danas da ti iz sebe ostavi vlast. Zatim je nastavio: »Omer, ne mogu priznati tvoje riječi, ali da mu izrazim vjernost. Tada je Ebu-Bekir rekao: Ako nećeš izraziti vjernost i iskazati odanost, pa ti je neću siliti.

Ebu-Usejd-binu-Dilrah je tada rekao Aliji: O rođade, ti si mlad a ti si u stvari i najstariji ljudi toga naroda, ti nemaš ni njihova znanja ni iskustva u poslovima, a ja vidim da je Ebu-Bekir i najjači i najdostojniji da zauzme ovu palatu. Predaj Ebu-Bekiru tu dužnost, jer ako ti podvizi ti ćeš biti položaj kralja i zauzeti pošto si ga ti i dostojan po svojim vrliinama, po vjeri, znanju, razumijevanju radu i t. d.

Tada je Alija rekao: »Boga se bojte Muhadžiri. Ne odustajite vijesti Muhadžira među Arapima iz Njegove kuće. Bogami mi muhadžiri imamo na to najviše prava, jer pripadamo Njegovom domu. Mi smo dostojniji toga posla među svima od vas, jer među nama su oni koji uče Božju knjigu, koji su upućeni u Božju vjeru, koji porzaju tradiciju Božjeg Poslanika. Osim toga bi zdužnje pristupili radu ako zaštićavate podanika i sprečavali ih od dilh i nevaljatih djela i konačno bi među njima podizali pravdu. Bogami takovi se nalaze samo među nama, ne podajite se strastima i ne skraćite sa Bogov put, jer čete se tako udaljiti od istine!«

Poslo je Alija svršio ovaj svoj govor, rekao je Aliji: »Kierat Ebu-Bin-Saad ove riječi: »Da su, Alija, Enasije ove riječi od tebe kulj prije nego su priznali Ebu-Bekira, sigurno ti se nebi suprostavili.«

Aliji nije preostalo ništa drugo, nego je rekao: »Kierat Ebu-Bin-Saad Poslanika posadi na devu i da s njom obilazi po mjestine gdje su se iskupljali Enasije da tuže od njih pomoć.

da ga čeka odmah izja jacije u vrtu. Već su davno ljudi bili iz džamije, a Muje nema. Muja ga čeka, a suze, koje suze, suze koje mu prolijeće prva ljubav teku iz njenih crnih očiju i kvase klupu, travu, cvijeće...«

Potok obasjan mjesecelnom žubori, nedaleko od klupe na kojoj sjedi Mejrina. U grmlju što ga okružava miče se nešto, ali Mejra to ne primjećuje, ona je uprla oči u Vasionu kao da traži zvijezdu sreće.

Mujo ju je zamešao gledao, kako sjedi u zelenili i cijelom okružena bljavodim svjetlošću nijeme ponoći. Osvajajući ga nijeme crne kose, koje je spustila niz bijeli, kao od mramora i laklesani vrt, njezine crne oči kao u preplahene gazele, u kojima se preljeva svjetlost sunca.

Osvaja ga cijelo njezino biće. On joj priručuje u neposrednu blizinu i javi se.

— Mejro, Mejro, vrlo mi, ne plaš se, ja sam, ja sam tvoj Mujo! Uplašena njegovim nenadanim doklaskom ona je ustala sa klupa i htjela da se udalji, ali Mejra je mogla ljubav je bila jača od straha. Stala je na sredinu bašče kao slatka Venera. On joj je pritrčao raširenim rukama.

Srca daju zaljubljenim sretnih blagost kucala su u jubeljnom ritmu, a djevice su se ljubile, jednu dizale sa se u nedogledne visine.

Mjesec je prošao a na obzoru se pojavila zora — zora veličanstvena i grizima. Priroda se tiho budila iz mirasnog sna. S vitke i bijele munare se izlila zora, razgledom, koji je odvajao kroz tihinu i punio duše vjernika svetim plamom, plamom vještice vjere.

Mejra i Mujo čuvali ezan probudili su se iz ljubavnog sna. Očuli su blag, potoka bijele, zlatne, uzlet i kljanjući se Svevišnjem Allahu zamolili ga blažen da ih vjenča i spoji čvrstvom vezom ljubavi i sreće.

Zatim su sjeli u mal čunij, koji ih je nosio prateći blagim povjetrom i jednom čunij u dom novog rođenij i mnogo ljepšeg života.

Ed. Enasije su joj odgovarali: »Kierko Božjeg Poslanika, mi smo iskazali vjernost ovom čovjeku, a da je nama tvoji muš ranije došlo, prije nego smo priznali Ebu-Bekira, ne bismo ga odbili. Tada je Alija odgovorio: »Zar će ja ostaviti Božjeg Poslanika u Njegovu domu Ne sahranjeni i izadi da se sa svijetlom prepiram o Njegovu vlasti.« Hazreti Fatima je rekla: »Ebu-Bekir je Božji Poslanik, i ja morao da radi, a oni su njemu učinili aa čim Bog nije zadovoljan i što nije od njih tražio.

(Nastavak se)

Za naše žene

Hazreti Alija

(Nastavak)

Hazreti Ebu-Bekir se između svih Kurejšja odlikovao kao najbolji rođolovac. A osim toga je bio poznat kao veliki prijatelj pjeništva. Kurejšji pjesnici bi njemu čitali svoje pjesme. Kad bi tek od njega dobili priznanje i pohvalu, istom bi ih onda i drugima čitali. Ebu-Bekir je ispravljao pjesme pjesnika i davao im upute. Hazreti Alija je od ovog oca naučila arapsko rođolovstvo i od ovog oca je naučila ljubav prema toj naciji, koja je kod Arapa bila naročito cijenjena.

Ebu-Bekir je posećivao veliku pažnju odgoju svoje djece. Primjerice jednom prilikom je njegov sin Abdurrahman objeđujući zajedno sa gostima počeo govoriti i brati da jede. Otac ga je radi toga prekorio. Hazreti Alija i poslije svoje udaje pazila je na svrki krak svoga oca i čuvala se da svojim postupkom ne bude od njega uzrotovan. Kad je tečealo Ebu-Bekir, a on je bio kerkka i ukorio, pa šta više jedamput ju je ukorio i pred samim našim pejsamberom, te ju je Pejamber uzeo u obranu.

Hazreti Alija se u odevu koju učila rođolovstvu i bavila se pješništvom, ali njeno pravo odgajanje i njeenje pojačije pošto se udala sa Božjeg Poslanika. Tada se je počela učiti čitanje i pisanje, te je tako počela Kur'an

učiti. Neki kažu, da nije nala pisati ali ima vjerodostojnih dokaza po kojima je naučila pisati svoje ropce Zekvana i da mu je pisala Kur'an.

Čitanje i pisanje su najbolji pomagači čovjeku da se u nauici i znanju što bolje razvije. Hazreti Alija je bila jedinstven primjer savršene čovječnosti visokog morala, savršeno upoznata sa svim problemima zemalja, te u društvu sa Božjim Poslanikom dostigla jedan savršen stepen naobrazbe. Naučila je bila i ličevnost od tadanjih ličevnika koji su posjećivali Božjeg Poslanika. Kad je Božji Poslanik legao na smrtno krevetu, postalo je Hazreti Alija ga je ličilela prema uputama koje je ona primila od tadanjih ličevnika i ispravljala ličevke.

Hazreti Alija je svo vjersko znanje naučila od samog Božjeg Poslanika. Bila je u domu Božjeg Poslanika, Velikog Učitelja šeriatu i vjere. Hazreti Alija je bila u njegovom domu i u Njimu u dodiru i uzela je veliki dio od njegovog učenja i uputa. Božji Poslanik je preko dana naučavao u džamiji, gdje je imao svoje naročito mjesto, a ovo je bilo odmah uz sobu Hazreti Alijini.

Njegove pismo i predavanja je ona slušala iz svoje sobe i tako prisustvovala svim Njegovim poukama, savjetima, govorima i predavanjima. Ako ne bi nešto dobro čula iz svoje sobe, pitala bi Božjeg Poslanika, a On bi joj to onda razjasnio.

(Nastavak se)

Novi povjerenici našega lista

Uprava našega lista postavila je sa svoja povjerenika i dopisnika: Idrisu Ferhovicu, namjesnika Zemaljske banke, sa grad Breko i okoline.

Umjelovaj se gospoda pretpisatelji za Brečko i okolicu, da dušinu i redovno pretpisnu uplaćuju kod g. Ferhovića.

Također je postavljen za našeg povjerenika Ferhovicu, ali okolicu, te se i u ovom mjestu može našim povjerenicima pretpisati za list, polaku kod g. Ferhovića.

Iz arapske lirike

Nekoliko stihova Međimuna iz pl. Benu Amir.*

I. VE KIJUNTU EZUNNU...

Mislio sam da će nestat
I plavnita što se Radova zove,
A da nikad neće prestat
Ljubav Lejle Benu Amirove!

II. BI RABBIJE HEL DAMEMTE...

Gospodo ti, prvi Lejlu
Pisala si, jesivo
I cijeto njena sata,
Njeno bice fino?

Jesu ti ti zapsali se
Prami Nijeme kose
Kao jayva što se sazja
Izjed biser-rosef
(Lejlinom mužu Verdu Ibni Muhammedu).

K3. KJEENNEL KALBE...

K3 da svoje moje bješe
One noći — u zjude
Kad se reče: sutra gđom
(Ili noćas) Lejlu vode.

IV. KJEENNE FUADI...

K3 da moje sreće leži u pandžama neke
Kad mi Lejla epomene se, priličje
mu teštok time,
K3 da klanci zemlje jezu prsten —
da halika oko mene,
K3 da neko do poveća ni dušine, ni
širine!

* Džemil je bio ka plamena. Uze odobrenje u veljkom plamenu. Kadnja, sa koje ka
bi naš rođolovca da potječe, izšla iz usta
Nije Mezzada. Usmo je je ljubavi i čežnje sa
Busejinom.

V. BILLAH! JA...

Kažite mi gorške srne — tako vam
Allah!
Il je moja Lejla od vas, ili je od
ljudi?

Ako j' od vas, nije čudo što se mene
plaši;
Ako nije, već od ljudi, što je vaše
čudi?

NEKOLIKO DŽEMILOVIH STIHOVA.

I. IRHAMINI...

Smihi mi se, jer sam dosta
Do sada se napetio!
Ah, Busejno, dosti mi je
Ovog blata jedan di.

Ah Busejno, radi Tebe
Čijela me društvu kroti
Nemojte me koriti; meni
Od sevdaha sreće gori!

Svijet mije da je lako
Za tebe, j'... Svijet mije,
Ali Busejno, radi Tebe
Niko meni lijek nije!

II. LEJTE Š'RI...

Rad bi znači ti je ljutnja,
Il je prezir na me pao,
Il se dušman nakon mene
Do Busejine privukao?

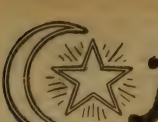
III. ELA LEJTENI A'MA, ESAMMU...

Ti naredbu, ja ću rado
Svaku i riječ svaku!
Mog mi Boga, Ti se čekao
Krasniji ti u mom oku!

Kamo sreća da sam slijep,
Kamo sreća da sam nijem,
Pa Busejina da me vodi
I do svake rječi tvojne!

Prevo Muhamed Seid Mašić.

Pretpisajte »ISLAMSKI GLAS«

' ZAMJENA -
PROSVJETA
urednišvo lista.
S A R A J E V O

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretplata	Godišnja	Din 72—
	Polugodišnja	Din 36—
	Tromesečna	Din 18—

God. II.	Pretplata za inostranstvo
	Godišnje Din 120—

Uredništvo i uprava: Voivode Stepe Obala 7/

21. februara 1936. Sarajevo 29. zulkade

Izlazi svakog petka
Plativo i utuživo u Sarajevu

Rukopisi se primaju do
utorka o podacima

Idžma i kijas

Prešli puta smo spomenuli, da je glavni temelj islamskog šeriata, koji je nametnut preko Muhameda a. s. v. s., Kur'an i sunet. Sunet je Muhamed aljeilchilamov govor, Njegov rad i Njegovo odobrjenje ne mogu togde činiti, koga je On vidio ili za koga je čuo. On, kao Hožiji poslanik i kao zakonodavac (Sari-Axam), ne bi mogao odobriti onaj čin koji se ne slaze sa šeriatskim propizima. Među Kitabom i sudenim viade potpuna harmonija i on jednad drugog osnaujuju, pa su oni glavni temelji vjere, za kojima se utvrdjua šeriatske propozide i na koje se obraćaju mudžtehidi prilikom izdizahia i istinahia.*

[illegible]

Kao temelj i dokaz za razne presude jesu i idkima-i-umet. To je saglasno riječjenjima jednog šeriatsko-pravnog pitanja od strane ne jedne muditehidske generacije. Valja znati, ovoj dokaza omliva se na osam hadisih: šer-ifu, koji glasi: «La tedttem-i-umet aliadalaletie...» Moji sljedbenici se neće složiti na jednu krivu stvar.

Idkima-umet stvara svoje zaključke na temelju Kitaba suneta i kijasa.

Ako o tome malo dublje promislimo, do-

či ćemo do zaključka, da su, uglavnom, samo dva i to Kitab i Sunet. Što se tiče knjaga i idtima-s, oni su ogranci Kitaba i Suneta.

[illegible]

*) Sa tim zajedno mi ne smajemo raz-
raviti da je između Kur-ana i suneta velika
razlika u mnogim stvarima, a na prvo-
mjestu što je Kur-an Božije djelo, a sun-
čovjekovo djelo, pa je među njima toli-
ka diferencija kolika je među Bogom i člo-
vječkom.

sami Božiji poslanik u raznim prilikama pravio kijao, kao što se vidi da ga je preporučio svome drugu Muazu, kad ga je spremao u jaman.

čarijat je postavljani zadat robovskog nalažatila (koristi); i na ovom i na onom svjetlu, čarist čini čest stvar, i to: vjere, prometa, obraz, potomstvo, bijelo i linetak. Zato je po čarištu zabranjena konvertacija (rijeti), pieru, svijetljinu, potvrda, prostitucija, samoubistvo i hasardna igra, jer svu stvar čelika gorjilju, i to neke pojediniu a neke svijeta, kao na pr. gdje, koje je opće zlo i majka svih nevaljanosti. To je jedan čas kad ko kojega mi dolazimo prodavajući čariestake ustanove i predradno. To čemo uočiti i ovih primjera: 1) Aje, koje govori o Bođ. poslanici: 1) Glas; 2) Rusulni mubetirine ve mubinzirio I čila jekeje linati hudjetun bedraduacil. — 3) Spremio sam svijetu razne poslanike, koji su ih raznevali i pretrastili, da su svijet ne bi mogao

2) Aje, koje govori o Muhamedu
lamovu poslanstvu glasi: „Ve ma craelnake
illa rahmeten lila alemejn. — »Samo smo
Te spremili iz milosti prinašavjetiti.
3) Aje, koje govori o stvaranju ljudi i veli:
»Li nebluevum ejjukun ahsena amelenc.
— »Da Vas prokurnam, koji će od vas biti
djela raditi.

4) U Njemačkoj, gdje su Ališi dali punu
jurisdikciju lijevito-ale ali-šum. — Ališi
ne želi učiniti Vama potčinu u vjeri, ne-
go želi očištit Vas i ispuniti svoja blago-
dat na Vama.

b) Namasko aje glasi: sinnesimate lenna
anil-fahai vel munkeri. — »Zau...«
sprečava čovjeka od bezotraznih i razni-
stvari.

6) Aje, namjenjeno postu veli: »Kutibe alejkumusejjamu kema kutibe alellerine min kablikum leallekum tettakune. —

7) Hadžiško aje glasi: »Liješedu mena-
fia lehume. -- »Neka vide od hadža korist!
8) Džihadsko aje glasi: »Ve katilu fi se-

9) Kisasko aje veli: »Ve lekum ful kisasi
balatune. — »Mama in u kisasi tiwate.

10) Rasipničko aje glasi: »Ve la tu-tu-
sufelne sunvukume«. — »Ne dajte imetak
rasipnicima, nad kojim imate pravo nadzi-

tiho. U svim gore navedenim ključima iz-
etno se navada usrok zapovjedni i zabran-
nički jezici. U ta zapovijedi i zabranama
učinjena su razna kršenja. U Bođ, postojali
na mnogo mjesta namorne rasloje zapov-
i zabrana i usroke razlikih prava. Kao po-
sred navodimo ovu alijevaj: 1) Jednom
priklon plemena je Mehanad a na da vje-
na se kler ovog smisla Hama. On je
na tu poznati odredak: "Kad se na-
stane u jednom mjestu, onda se krati po mije-
su, prema tome i ona mi je bratstva po m-
juku. 2) U jednom hadise Alhijama ka-
že: "Ašah i Ujgod postanki sabinjanu
van jedneju magaranez, koji je o-
pet bio. 3) Kad su ga jednom priklon pi-
tali, rekao je: "Kad se na-
stane u jednoj: "Oubli Uj burma u mje-
sti kad se osući! Kad su Ma rekli da ka-
že. On je tada rekao: "Kako je tako onda ne
može, jer je onda na jednoj strani i ve-
će na drugoj. 4) Jednom priklon govoreći
o turskoj od Hama, rekao je: "U
užalbeni i u jednom mjestu. 5) Hama je
u jednom mjestu, kada može ešeti. 6) U jed-
nom hadisi-berfi je prijedlogu (užbljenje
u Ramanu sa nadmadnom (užimajmo ve-
de u i) i rekao: "Kako god ne žbodi us
Ramanu nadmadno, tako isto ne žbodi ni
užbljenje. 7) Jedan put Ma dade jedan

i rebe: »Ja ovdje primljo je
 dan je da ode na hadi. On je to
 alah, da mu nije mogao otići na hadi, pa
 ali je mogao lagati njega otići na hadi i
 taj njegov dug odušiti? Alephiam mu
 rebe: »Kad bi tvoj oca nije nekome našta
 pao, pa ti sa njega taj dug platio bi se
 i mogao vratiti. Alephiam mu rebe: »Odgovori
 ovari oca. Alephiam mu rebe: »Dale je
 »Tako je i sa Božijim dugom: sa hadim
 tvoje oca. 7. U jednom hadi rebe rekao je
 re: »Ja jehdi-kadi-ve huve gadbanne.
 »Sudija neke suditi kad je ljute. Tako
 isto mi moderno rebe: »Sudija neke suditi
 kad je tužan, gladan, pusan i upće kad
 je duševno nargopolan. Alephiam mu rebe:
 je vidi: »Sihaku nasir, innasir, prapjoti pri velu: us priukli, ti
 »rednannasir alennasir, vratiti priukli na
 priukli. Kad sa Ge jednom priukli, da li je
 maka nogana, en je odgovorio: »Innaka
 lebet bi nedennin, innaka minninnat-afine.

pekan, ona po kuci hoda, t. j. te-
Mo se od njih sačuvati a da ne nalobu. Kako
mudrosi ševeti le navedenih primjera, kija-
som iditihama i iditama su riječima mno-
ga pitanja, koja nije riješio Kitab ni sunet.
Kao primjer navedimo izbor prvog halife,
koji je izabran iditama i sunetom, a njegove
uporate jest Kitab, sunet, pa i sam kija-
for je on pohvaljen u Kitabima i u sunetu,
a sami ljudi poslanici za vrijeme svoje bo-
ludnosti postavili ga je Svjetim zaustupkom u
vrijedju imamstva. Šagvri su analogno pri-
spodobili mali imamet (imameti-sugra) ve-
likom (imameti-sugra).

[illegible][illegible]

pa drugo mnogo nezastupljene obrote tra-
ženosti i kvalifikacije. Ispred, da su
najveća najslabije zaštićena i da preživljaju
majejarska krizna. Svakako se petlja u vje-
stak stvari i oni se rješavaju i onde gdje
niti nije bilo ništa. Ispred, da su najslabije
zaštićene i da preživljaju miješane pri-
rode. Nala stara i mnogo potpisano
učenica bilo. I u tom pogledu vrlo oprema-
na su preputali državljanima, da ih u tom
poslu zamijene. Ni svi drugi. Realizirali su
sve osjećali spremni za to. Ispred njih,
tj. je prokopi su biljaka, broj onih koji
su bili učenici, jednaka ostala. Ispred
su. Dakle, jedna promila. I oni su ar-
stani u tri kategorije i to: 1) Oni, koji su
se puno bavili izdimačima. To su: Omar bin
Hatab r. a., Ali bin Ebi Talib r. a., Abdul-
lah bin Mesud r. a., Ašia r. a., Zejd bin
Salmi r. a., Abdulah bin Abas r. a. i Abdul-
lah bin Omar r. a. 2) Oni, koji su se ba-
vali učenjem, ali nisu bili učenici. To su:
pri. Za njih, to se moglo reći za to sređi-
ti. To su: Du Bekr, Esem, Ebu Seid, Ebu
Hurejre, Ouman bin Afan, Ummi Selem
Abdulah bin Amr bin As, Abdulah bin Zu-
bejr, Ebu Musu-e-Ešari, Said bin Ebi Ve-
sela, Selmas, Dišbir bin Abdulah, Muiz bin
Dišbir, Talib, Zubejr, Abdulrahman bin Avf,
Ebu Bekr (d. 8) i drugi. 3) Oni, koji su
bavili izdimačima. To su: njih uplađe, o-
či. Ehadada, Ebu Selemu, Ebu Šafade, Seid
bin Zej, Hanaš, Husejbi, Ubejd bin Kab,
Ebu Zeyr, Hafsa, Sašaj, Ummi-Habibe Ebu
Dišbir, Ebi-Bekr, Husejbi bin Jemam, Amr
bin Jasir i dr.

Ovaj raspored daje Ibn-Kajim u djelu „Alamulmuarekki-huc. Između svih najpoznatiji su i najjači u tom pogledu Abdulah bin Abas i Halifa Omer.

Njihove nesude vatile su islamskim sudijama kao glavno pravilo na koje su se obraćali u raznim prilikama. Poznata su i pisma Omerova bratuhinji i Zbu Musa-el-Hariri, u kojima ih upućuje kako će se poneti prilikom suda. Oni je bio vrlo blizak i liberalan prijatelj. On je tražio u sudovima poštenje i kontrolu toga poštenja. On nije pao na vanjsku formu jednog čina, nego je išao dublje i prodirao u nutrinu toga čina. Nije se zadovoljio sa korom, nego je tražio jezgu. Nisi hazefijski pravac na mnogo mjesta poklapa se sa njegovim mišljenjem, kao što se poklapa sa mišljenjem Abdulah bin Me-u-ovim.

Drugom prilikom govorimo o idfithadi i o raznim mišljenjima koja su izročila u prigod i koriste njegova obaranja.

Ebu Mu'adin.

EDU. JAMES.

PENZIONERI I ZAPOSLENJE KOD DRŽAVE.

Objašnjen, što ga je izdao ministarstvo financija za državni i samopravni penzioneri ne mogu biti zaposleni kod države i državnih poduzeća bez obzira u kojih se predstava plaćaju, ne odnose se na one penzionere, koji su pod narodnim propisima ostavljani kao članovi upravnog i nadzornog odbora u državnim poduzećima, jer u ovom slučaju nije riječ o zaposlenju već o jednoj narodnoj funkciji, koja nema značaj službenog odnosa prema državi. S ovim saopćenjem saglasila se i glavna kontrola.

RIJETKO ČUDO PRIRODE.
Zlatni bor na Zlatiboru,

U službenom listu "Narodno Jedinstvo" od 15. o. mj. izašlo je članak našeg saradnika g. ing. Salih ef. Omanovića, šumskog savjetnika Kr. Banske uprave. U ovom članku se opisuje nalaz rijetkog čuda prirode: g. Omanović sam pronašao. Taj "Zlatni bore" predstavlja uistinu rijetko čudo prirode.

Pitanje plaćanja poreza za uzurpirana zemljišta

Predstavka nar. poslanika Gavran-Kapetanovića

Pošto se desava da poreke vlasti naplaćuju porez na uzurpirana zemljišta od vlasnika a ne od onih koji su uzurpirali zemljišta i površine, narodni poslanik g. Ismetbeg Gavran-Kapetanović podnio je po ovom pitanju na gospodina Ministra finansija sljedeću predstavku:

Gospodine ministre:
Od godine 1919. kada je započeto sprovođenje agrarne reforme u Bosni i Hercegovini vlasnici zemalja, koje su pale pod udar agrarne reforme, nisu dobivali nikakva prihoda sa tih zemalja. S druge strane pak držači tih zemalja bez ikakve smetnje uživaju u plodove a da kroz to vrijeme nisu snosili nikakvih tereta za dotične zemlje.

Zemljovlasnici kao tabularni vlasnici nisu dobivali nikakve naknade za te zemlje, a uz prihod toga morao je da snosi veće državne, banovinske i općinske dade.

Narednom ministarstva finansija od 11. aprila 1922 godine br. 13.864 G. D. N. P. naredeno je porecima vlastima da vrse naplate poreza od

lica, koja drže i uživaju dotične zemlje, koje su predmetom agrarne reforme, ali poreke uprave ovo naređenje nisu u cijelosti respektivale. Jedino takvo naređenje pretstaviti prihlaem.

Uslijed takvoga stanja zemljovlasnici su došli u potpunu nemogućnost plaćanja državnih dazbina i država ima danas veliko potraživanje iz tog navedenog spran zemljovlasnika.

Ispravno je i opravdano, da terete snosi onaj, koji i zemlju uživa, pa da se mora sa Vam ovim molim, Gospodine Ministre, da izdate strogo naređenje svim porekim upravama na teritoriju bivše Bosne i Hercegovine da sva potraživanja iz navedenih poreza i dade kako državi, tako i ka-
novinskih i općin, naplaćuju u buduću od uživaoca zemljišta, a ujedno dosadašnja potraživanja iz istih navedenih općina sa vlasnika zemlje i naplate od uživaoca.

Molim vas, Gospodine Ministre, da me o učinjenom pisмено obavijestite.

Izvolite primiti, Gospodine Ministre, uvjerenje o mom odličnom štovanju.

Živo u prolom stoljeću i poručuje se publici sa četino duhovitim stihovima:
Strepi publiko nati, strepi i kulku tebi,
Jer Džidar, stolaci pjesnik, mu je pri-
- (v) k nobi.

Iako stihovi sada sva se od bala zlama,
Mora mu stihove dati — inadi poći do (drama).

S pjesnikom takvoga ranga, koji se a Mu-
- (om) daga.

Blago ga, blago ga namal!
Neposredno, iz pojave ove bilješke, »Jugoslavenske Pošte« je donijela jedan poticu »a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

Ali, da se u svemu ovome smak, Ako je istinita ta bilješka javljana »nov« drugi, ne bi Sait Orhovac — prema tome — Hamid Džidar diti jednu ruku koja nije ni najmanje po pohvalu u tvoj, što se pomenuta bilješka šli impretari »okame, koji je ni-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

Matka je i razgledila je alimozna među muslimanskim književnicima, »elama je ta poljeva i te lično, stiti i međubosne sadje-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

Jedan prijatelj umjetnosti.

PREMJESTENA

Odlukom Min. prosvjete premješta-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

POSTAVLJEN

Odlukom Ministra prosvjete posta-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

Merhum Šukrija Alagić

Derventa, 7. II. 1936.

»Kjullu nefsai zalkaut mevte.

Kako smo već javili ovih dana je izputio svoja plemenitu dušu naš kulturni i prosvjetni radnik šukr. ef. Alagić direktor gimnazije u miru. To je bio memoaran muslimanski kulturni radnik, koji je duboko znorno

prosvjetnu narodnu djelo, pa je stoga potrebno da se i mi osvrnemo na njegov život i proljet, koji je bio od velike koristi za naš islamski svijet, jer je svojim knjižkim životom i nemornim radom pokazao odlične rezultate svoga djelovanja, te se može u brojiti među naše najzaslužnije prosvjetne radnike. Rahmetli Šukrija se rodio u maju 1881. u Tuzli kao činovničko dijete. Rukbidi u veliku gimnaziju u Tuzli, a zatim u Sarajevu, a ostale razrede gimnazije je dovršio u Mostaru. Filozofski fakultet je svršio u Beču. Studirao je orijentalne jezike i slavistiku tako da je mogao profesor »sabit« napravit 1908. godine jer je 1906. g. postavljen suplemenat visle »institute« u Sarajevu, a 1918. g. »gimnazije« u Mostaru i nakon toga od 1917—1920. služio je u Derventu na muškoj učiteljskoj školi i nižoj gimnaziji. Godine 1927. biva postavljen direktorom gimnazije u Tuzli gdje je vodio i dužnost prosvjetnog nadzornika u Bosanskoj Banjoj, tu je u octao do konca 1931. Kolikogod se je istakao kao dobar nastavnik i psiholog kroz taj niz godina odgajajući omadžima, pokazao se odličnim radnikom i u drugim pravcima javnog djelovanja i društvenog rada. Danas im svojih dana u svim zvanjima i mjestima. Kao stručnjak i književnik neumorno je radio u svemu, a naročito na školskim udžbenicima arapskog jezika, pa je jedan izdao g. 1913. a dva su ova ova u rukopisu i čitav broj boljših i boljših »ostanpampa« bita je i ekstrueto a toga puta se je latio prevoda te odmah nakon toga je izdao školski prihrinik za arapski jezik »Nuhime ili« izbor iz Aleksejskova života i izbor iz odgovarajućih riječnik od Ibn-i-Hisama i predgovor u tisku i jedne notice a riječnikom. U to vrijeme je preveo riječnik o »Pi-fedeali hajvanata«. Marljivo je radio na prevodu Kurana sa tumačenjima po sporazumu i odobrenju njegova dobru prijatelja i resurubijete Demal-petina ef. Čauševića, pa je na tome po-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

ljuje najviše usluge većino ovome islam-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

Saradivao je skoro u svim našim li-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

se vidi njegov popularitet kakao je bio u Derventu napominjući da je bio najaktivniji radnik svih kulturno-prosvjetnih i humanih društava, pa je biran i za predsjednika Gradako-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

Svoje vrlo poučne i popularne članke pisao je i štampao u političkim li-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

Svi su oni članci pisani u svrhu da se principi islamla kao i pojedini propisi prikažu u pravome svjetlu, pa je po mogućnosti uvek bio protiv ob-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

Koliko je naš rahmetlija bio po-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

UKIDANJE I. II. KLASA PO DRŽAV-

NIM BOLNICAMA.

Ministar »osjelne« politike i narodnog zdravlja odlukom od 1. februara 1936. god. S. broj 2.382, riješio je, da se počev od 1. aprila 1936. god. u svim derventnim bolnicama, »izazv bolnice« za dječve i »nervne bo-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

UPIS U TRGOVAČKI REGISTAR.

U trgovački registar Okr. sudu u Banjoj Luci, upisati je firma: Mustafa Seftić, trgovina »separacije« i »galanterije« robe sa sjedištem u Banjoj Luci.

Poziv na preplatu

Od 1. januara 1936. godine počela je preplata za prvo tromjesečje za »Islamski Glas«, koji izlazi svakoga petka.

Godišnja je preplata:
Za Kralj. Jugoslaviju D 72.—
polugodišnja » » 36.—
tromjesečna » » 18.—
Za inostranstvo godišnje » 120.—
Preplata se prima najmanje za 3 mjeseca.

Čim istecje preplata list se obustavlja.

Preplata se šalje UNAPRED uprvu »Islamskog Glasa« u Sarajevu Voj. Stepe Obala br. 7. I. sa tačnom adresom na koju treba slati list, te kod postojebih mjernih povjerenika ili izravno na listovni broj broj 1600.

List se ne šalje nikome, doli se preplata unapred ne pošalje ili po-
- (j) je napisao i da se sa takvu »načinom roba« a koji« jer da je mene grudi po-
- (s) negativne »elme« od Džidara: Sait Or-
- (b) hovac. A g. Orhovac ne to odgovara sa jednom izvjavom da on sama nikakve veze niti sa »Kulturim« kuririma, niti sa tvoj-
- (f) amoznim bilješkama.

Umoljavaju se domaćin preplatnici da čim prije obnove preplatu.

UPRAVA »ISLAMSKOG GLASA«

Vojvode Stepe Obala broj 7. I.

Islam u Japanu

32.000 Japanaca prešlo na islam

Velike svečanosti prigodom otvorenja džamije u Tokiju.

Egipatski ugledni dnevnik "Eš-Sijase" koji izlazi u Kairu u broju od 4. februara prenio je nadpis na to: "Jednako lieta" — o širenju islama u Japanu. U članku se kaže:

"Ugledna tokijska revija 'Azias' u ovom zadnjem broju piše da je pitanje samo nekoliko godina pa da čitav Japan postane islamiziran. Ova revija je ista, da se islam velikom brzinom širi u Japanu, te da je u zadnje tri godine dana 32.000 Japanaca prešlo na islam i prelazi su svakim danom sve brojniji i veći.

U Tokiju je podignuta džamija 'Babulha' te je krajem januara na svečan način otvorena u prisutnosti ogromnog broja Japanaca kako muslimana tako i ne muslimana.

Džamija se sastoji od tri sprata a munara je ukrašena divnim rezbarijama. Isto tako unutrašnjost džamije je ukrašena arapskim rezbarijama i divnim istocnim bojama. Na čelu ove džamije stajao je i kao Meja Abdul Aziz koji je prigodom otvorenja džamije rekao sljedeće riječi: 'Veseli me da predjedam ovu veliku svečanost u prestici velikog japonskog carstva. Čvrsto sam uvjeren da će Babulha naći mnogi Japanci koji žele na istu stazu u koju i ja da će se svi ovi ljudi okupiti.

Nakon što je govornik istakao veliku zaslugu Japanaca vlasti prema

Islamu i njihovu suarešteljstvo objasnio je prisutnicima temelje islamskog učenja kao i glavne islamske zadatke. Među ostalim je rekao: 'Čitav svijet uključio je da islam najsvršenije je religija. Zato treba i da se čitri Japanu, koji treba da nađe svoje pomagaoše koji će učvrstiti njegovo svjetlo gospodstvo. Zatim je Hatib naglasio divljenje i ljubav Arapa kao i muslimanima prema japonskom narodu i rekao je, da je Japan i putovnik u Japanu da će podignuti veliko azijatsko carstvo i da će ga islam u ovom pravcu potpomagati.

Na ovo "Eš-Sijase" dodaje: Ovaj u istinu veliki događaj razdijelja nas na zadovoljavajuće ga činjenice te želimo da bude sretno i uspjeh u svijetu koji duž sredi čovječanstva. Vjerska vraga je najčvršća veza među narodima a islam je vjera koja je najbolje povezati sve istočne narode. Uvjereni smo da kada Japan prihvati islam da će istok prokrišćiti muslimanima i muslimana ostaloga svijeta o narodito Egipta.

Želji bi da muslimanska ulema posveti ovom pitanju narodu pažnju i da svojim nastojanjima ojača širenje islama u Japanu te uspostavi veze među japonskim muslimanima i muslimana ostaloga svijeta o narodito Egipta.

Brđav rad sa Gajretovim domom u Ražaju

Mnogo se poje u velikoj prosvjetnoj zastolosti saodžakih muslimana. Primjeri koji se navode izlazi su ali daleko bolji od ovoga što će ga se isajeti.

Štore cijelo Ražaje naseljeno je muslimanima, a isto tako i njegova okolina. Ražajski opština ima oko 10.000 ličitelja od kojih 85% muslimana. Od osobećenja pa na ovamo svrili su srednja škola ovoga dva muslimana. Slijeb nametke je otvoren tek prošle godine. Neman namjere da se bave u zastolosti ali i ove nekoliko primjera su dokaz stvarnog prosvjetnog života. Moćna masa da iznemašita se radi sa glavnom prosvjetnom ustanovom, sa Gajretovim domom, koji bi trebao da bude stari i masadni prosvjetni kao i po drugim mjestima.

Još 1930. god. Mjenci odbor Gajreta pokrenuo je domovinske priredbe i otvorenje za građenje doma. Zgrada je pokrivena crijepom (jedini slučaj u Ražaju) i dok su se svi muslimani usaglasili radovima lijepog zgrada, građenje je odjednom prekinulo i do dana stoji nedovršena.

Međutim nakon se jedan dobrovoljaca namjerio da se otvori namodnom narodu, da ga slijedi od nedovršene zgrade, kao nekada "Zemaljski vladar bosanacki seljaka Davida Brđica Jedne jedine krasa. Ta pomoć sastajala se u tome što su građani trebali predati se u svojim opštine, sašlo bi ih ona smanjila bodlet, polje sa se bi plaćeno, ne možemo se u protivost. A najbolja kula u našem kraju može se dobiti pod kirisa za 200-250 Din. mjesечно te bi zasista narodu bilo mnogo volakano sa jednom ovom sumom.

Ali, p-doga dana opštinski pandur (bilo je to moćna figura) na veliko izdavanje grana i pripremanje sa sile i porvodi ih u opštini. Čude se vrasili ljudi šta će to biti: da nije rat ili da nije kakvi opštinski. Tek naredni opštinski od iznenađe prisutima sve shvataše koje će imati ako pristane da predaju dom opštini. Pravevalim "služenja pokazalo ovu i oni granule da prestatu. Mi ih izvukao ne možemo se u osudivati, jer od osuda polje kula znači tajkrat i nezvoni plamenici ključ kod nas. Drugi su uvažavali se i kamo i ovamo kod. Gospodin Brđica, čovjek koji je obično pomagao građane doma, moralo je nastaviti i do je jedini koji su usprotivili opštinskom vladanju. Najmješernije je osudio ovakvo rad pojedina i opštine, namjerivši da je narod ovdje od tuda i dario sa dom. I mi se pridružujemo gospodinu Brđicu i osuđujemo ovakav rad pojedina i opštinske uprave, jer većini običnih ljudi, ali i opštine, naga razila jedino osnova koji je je izmisliti pred narod. Ako se baš bijeli konferenciji sa narodom i tražiti njegovo mišljenje u pogledu doma, onda je trebalo povratu one koji razumiju

stvari, koji se za to zalodili, one koji su svojim preloima podigli dom a koji su znali da su to fine u najboljoj namjeri da narodu podignu narod. Dakle samo njihovo mišljenje bilo bi mjerodavno, a nikako mišljenje kojekakvih nepoznatih. Koliko znam traženo je i nekoliko potpisaa, ali gdje su ostali, šta je bilo sa njima, ho je potpisao niko mi poznao.

Dakle sasvim je jasno da ovako pitanje nije trebalo su pometati, ali sad je već po prirodi stvari ostao na dnu, ali da stvar prođe na nedovoljnim način.

Mi ne možemo vjerovati da je pokretav ovje pitanje ubijeden da koristi ovim narodu, a ako je talista tako, onda toga bičjednika jako žalimo. Pravka je koriet odnosi koji te ita sve ovo delatno od čovjeka koji bi trebao da nam pomogne, a nikako da odmožne. Bratite se time da narod ne može dovesti dom, a da mu ovakav nitla ne koristi. Ako, mi više volimo vragu u ruci, nego goluba na krivu. Volimo ga gledati i ovakoga nego ga sa nevajke izgubiti, a licima o istoj stvari od čovjeka koji bi trebao da nam pomogne i dovesti dom. A ako baš želite da nam pomognete imate za to drugog načina i puta.

Na početku sam naveo nekoliko primjera prosvjetne zastolosti našeg kraja, a ako još i ovaj dom izgradi, prosvjetu i svaka nada se da će se opština razvijati. Na kraju da napomenemo da je ovo jedini dom za kulturnim ciljem u cijeloj opštini, i ako on propadne, dalji kulturni rad Gajreta u ovim krajevima bio bi tek usmjeren osuden na propast.

Nolik Abdulah.

PORESKA UVJERJENJA KOD PUTOVANJA U INOSTRASTVO.

Ministar finansija na osnovu pretstavke Putnika, društva za saobraćaj putnika i turista odobrio je da se osvo onih lica koja u ovoj godini do 15 oktobra 1936 leže putovati u inostranstvo zbog letenja, odnora ili ova zbog izostanka putovanja, izakle od turista ne zahtijeva kod vadenja putnica uvjerenje o plaćenom porezu.

POSTAVLJEN.

Odlukom bana Vrhanske banovine, postavljen je Mehmed Redić zvaničnik dnevnika za zvanika III. grupe kod areaskog načelnika u Bihaću.

PREMIJESTENA.

Ministar prosvjete premjestio je Senju Ali. Mišić ujediliću domaćićke škole iz Orašja u Slatinu vrše Trnovaki.

Pretpoliti "ISLAMSKI GLAS"

dužili smo put kroz šumu tetaurajući i posuđujući. Gdjejkada bi zastali i oauakivali. Premisljao sam zašto ovoga starca muče. Ali ti se boljševici ne razlikuju od običnih razbojnika..

Glavni podmet dolaziti iz još veće blazine, i mi smo već mogli i govor razumjeti. Nekoliko je osoba sa iskripljenim ajeverakavakim narjetjem starcu govorilo:

— Ili morao obuzdati kavkasiku ovdje. Jedan pogled, jedna pucnja, i starca izdrave ili čemo te ubiti. Starac ne odavlaše od sebe nikakva glasa. On se je dakle svakako bilo odlietio na mrt. Njegov je život bio u opasnosti. I mi se više nismo bojali smrti. Čuđeni smo na istom mjestu gdje smo i bili. Za zaštitu uzmeo jedan trulj panj i povikao:

— Držite se!

Iz mraka se začu pucnjava oružja. Pucamo i mi i on. Između mnogih jaula razasrdo sam dva tužna uzdaha. Već su glasovi prestali, a preostao je topet nogu i uzvici sve se više odgo. Pri svitanju zore uspravim se i pogledam. Druga više ne bijaše kod mene. Zrak je vonjao po krvi. Oko mene je bilo mnogo mrtvih. Eto i moj drug je na dočaku od mrtvog tijela starog slava ležao mrtav. Nih dvojicu lično života zločasti puščani kmet, Bijela brada starčeva bratje krvlju obogena... ležao je mrtav.

Ostjeh da se miris slobode sada još više talasa u zraku.

S turskog preveo:

S. Bakamović.

Veze između Iraka i Jemena

Jemenska vlada poverljuje narodu putanju uređenju svoje vojske te svoje vojničke škole uređuje na potpuno modernim principima kako bi se izvježbalo kašdar dobrih oficira i podoficira. Pošto je Irak u ovom pravcu dovoljno napredovao i u organizaciji

svoje vojske pokazao dobru uspeha jemenska vlada je uvela u Iraku tak da još poljaše nekoliko vojnih stručnjaka. Ovi molb Jemena je u dovoljeno te je poslato 15 vojnih instruktora koji će kao učitelji raditi u vojničkim školama.

— lakšni predstava — bi li politika teđe a svojim teži. Na dubrve, dok komešitaji je predavao svu i svu iz promena poprima karakter namjere, a sa dan slave protokla je u demonstraciju, pojedina ka koji su i pored jamišliškog protokla bijeli da pjevaju ono što kaštas drugih vrasopještari mora biti neprikladna. Zaličane sve bijedilje, jer su najviše prosvjetiljačke uloge Sava Nemanjica ne može pijačjem vjerske himne nitla dobiti, a ipak smo se nadali da je barem kod djeca razvika, ako i u nematnoj mjeri, svijest o vjerskoj toleranciji.

Kroz novine

Dubrovački list "Tribuna" br. 46, od 15. or, mi donosi jedan bilješka koje glase: "Na dan 27. januara sve škole po naredbi Ministarstva Prema slave narodnog prosvjetliča Savu Nemanjicu. Odrđen je i način kako se predava ima izvršiti u krugu škole, koji vrasopještari, predavajući da čaci pravoslavne vjere naslobo slave Joka Sava Nemanjicu i kao pravoslavne vjere. Nama sumpje da su ovi školci prišli nadahnuti našelom vjerske tolerancije i da a njima more biti zadovoljan vasi čovjek

Kazim Gazi:

Glavosi oružja u mraku

(Kavkaska doživljaj)

Upoznao sam ga jednog proljetnog jutra, kada je sunce svojim raznolikim zrakama obasjalo zelena podnožje kavkasčkog gorja. Uputio nam se je jasni na jednom zekastom konju. I kad je sjahivao sa konja vidjelo se da je junčina. Prišao nam je odjednom i konjarnički nam pokazao oružje. Drug mi ga predstavio rekavši: "Demirpola". Odavao je tip pravog Kavkazliana sa krupnim crnim očima i svet bijele šubare, sa elatičim omeñhom za vrijeme razgovora i sa njegovim širokim, pladnom i laskovljastim strukom. I pri razgovoru se je držao kraljevski. Naše su želje bile istovjetne, a naša erka kucala su istim osjećajima i istim uzurmoću.

Nakon što smo se dosta nagovorili bacimo se sva trojica na konje. Prevalili smo u jedan dan doline visokog kavkasčkog gorja, po čijim vrhovima kule talasi viru bijele slobode... Putovali smo u selo Lilge, a u putu sa sretno smo mnoge konjovane. Ovi putnici na bijelim stajovima sa njihovim gorčin drhtanjem odavahu su po jedinici jednog naroda, koji je dočuvao slobodu i nezavisnost... Putniče, nemoj čeznuti... Ti ćeš brozi, vir bro dobiti tuvo slobodu. Oni koji vez izakva prava nose svoje prijavne ruke u ruku nečinu u osnovnu jedinicu je jednog država, da su im te ruke osjećane. Ne zaboravi da će svi oni

stranci, koji s tobom leže podličit komad kruha što si ga ti u krvi i u znoj zaradio, broj vidjeti da im se u grla mjesto kruha sipa otvor.

— Ali, koji si od nas? — dočula sam u trzima zavičanju u slobodi i blagostanju živo, ne zaboravi, da su tvoji predjedovi sa šačicom ratnika odbijali neprijatelje i želju slobodu svoje domovine. Ne zaboravi, da su i oni jačući na bijelim stajovima na ovim istim raznim Rusije, tvoja rana, nuna, nepokolebive vjere nima u stanju probiti smrtosnosne kluge crvene vjoke. Ti si potonak jednogto moćnog naroda, koji od postanka svijeta ni pred kim nije sešao glavu.

— Kad si? — dočula sam. — Još jedan sa 14 mionima neprijatelja i u okucidni ratovao i boru protiv eličkog svijeta. Zar Dardanali i Anafarete nisu bili pretijani turakom sinu, koji je iz unutrašnjosti Anadola i u pančima tamo došao? A me ne znaš, da Slatinski ratovi, okolina poplavila krijem neprijatelja, kojega si ti pobijedio?

*

Ili mi dalje svojim putem. Dan je bio podmakao, od avanaču smo prošli tri broja sela.

Koni su bili umorni i teško disali. Konj nam uveče u sumu i sada u velikom mraku prepustimo konjima,

da sami određuju pravac doma. Tišnu noć kaubada prekida tužno zavičanje vukova. Moji novi prijatelji približi mi se i tihiim glasom reče: — "Idi, idi, čovče!"

Ja pak nisam nisam čuo, ali se nisam ni izmario. On os još više pri blizi i reče da zaustavimo put. Sva trojica smo sjahnali. Naše mauzerke smo skinuli s ramena i držali u pravonosti. Da i moj drug, koji nisam znao, i on je bio isti, i on je bio sa velikom neustrpljivošću, šta će nam dalje reći. Demirpola nam objaśni, da je čuo jedan priušeni glas i iza toga vidio jedno svjetlo, koje se je odmah utrnulo. Sva trojica smo okrenuli glave i pogledali, koje nam je označilo. Očekivali smo i isti dog. Ali da ponovi. Razgledao sam teren oko nas. Drugog zaklona nije bilo osim panjeva pojedinih drva. A morali smo pomisliti, da možemo biti i iznemašiti narodu. Konji nam sa nam predikom pokazali put.

Glavosi su se već jako razabrali. Sa istog mjesta čuo smo jedan tužan krijak. Tada nam je bilo moguće ustanoviti odule glasa dolazi i od koga potječe. To je bio Zipa, najstariji i najblijži od nas. Zipa, Moćna, da pribraniji govoru i komešitaji, da ga go dočekaš, kad se povrćao u svoje selo "Lilge". Njega su dakle zlostavljali. Ali zašto? Jer Zipa niti ima novaca niti pojeđa.

Jedno što smo znali, jeta to da je bio veliki ljubitelj slobode.

Konje smo prepustili drugu i nakon što smo okolinu dobro razmotrili pre-

POJEDINI BROJEVI
 Godišnja 72
 Polugodišnja 36
 Trimestalna 18

Pretpisati

God. II.

Pretpisati za inostranstvo
 Godišnje Dina 120—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 71.

4. marta 1936.

Sarajevo

10. Zuhlihdžete 1354.

Izlazi svakog petka
 Platio i štampio u Sarajevu

Rukopisi se primaju do

Br. 22.

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

مشرقي مباحك سون

Džemaludin Čaušević:

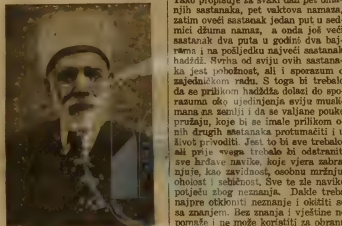
Zuhlihdžete

— Hadždž i Kurban —

Zuhlihdžete, Muharrem, Redžeb i Zilka-že zovu se sahurri hurume to jest mjeseci u kojima su se Arapi i prije Islama čuvali da ne bi kakova ubojstva izvodili. Ova su četiri mjeseca i prije Islama čuvali, a poslije objave Islama postala su također znamenita, jer se u svakom događaju te to muslimane zanima. Tako deseti dan zuhlihdžeta mjeseca izvršava se jedna po Islamu propisana dužnost, koja se zove Hadždž. Hadždž znači naučiti pojetiti poznata blagovoljena mjesta na propisani način. Poslije blagoslovenih mjesta sastoji se u obilaženju Ka'be, u hodanju između Safa'a i Merve i u stanjanju na Arafatu. Uz to je dužan musliman da posjeti 'Revidi mutahheru' grob Božije odabranke Muhammeda u Medini i da tamo izgovori: 'Essallu vesselamu alejke ja Rasulullah = neka je blagoslov i mir Tebi o Božiji Poslanice'. Tako je dužnost pojetiti sva ona znamenita mjesta iz Islamske povijesti kao Ševr, Nur, Etkubejs u Mekki, a u Medini mesdžidi Kuba, mesdžidi Hamza pod Uhudom. Sve te dužnosti izvršiti — razumije se — je lako. Zato je hadždžom zadovoljan samo onaj koji je pametan i odrastao i koji je zdrav i zgodan toliko, da može otići i vratiti se, a da se za to vrijeme ne napati ni on ni njegova djeca. Osim toga treba da je i put slobodan.

Hadždž je dakle takova dužnost, koja se izvršava u tijelom i imetkom. Zato je ovaj mjesec i najvažniji mjesec za musliman. Ljudi, koji izvrše ovu dužnost pohađajući su i u Božioj objavi kao i u Pejgamberovu hadždu. Takove ljude Božija nagrada, dočim ljudi koji su u stanju tu dužnost izvršiti, ali ne hitaju je izvršiti, njih oči čeka užasna kazna. Hadždž ecaridže u sebi uključuje pouku. On sliči malo i na sudnji dan. Sa sviju stranu avijeta dođu ljudi da posjete ona muharek mjesta i iskupie se na velikom prostoru na brdu Arafatu. Svi su ti ljudi nejednake čudi, nejednaka načina života i nejednakog bogatstva. Jedni dolaze na brzim konjima, jedni na devama, jedni u tahteravima, a jedni opet krivati nogu od pitešca. Svi ti ljudi budu na oku deveti dan zuhlihdžeta mjeseca na velikom prostoru Arafatu. Kad se oko ikindije na prvi vrijeme stanjanja na Arafatu, pojavu je čadora golo, bosonogo i golačavo i stane kao ukopano, usetano jedino u ihram i onako nezadovoljno platna koliko čovjeku treba poslije smrti. Domalo haćih potnu oči huti huti u kojoj obrazlaže najvažnije ustanove Islama, vjere mira i spasa za cijelo ljudstvo. Dok haćih izvazava oči objašnjava na arapskom jeziku na više mjesta najavi se skupljenom

narodu pomoću zastava, da se odazovu Božioj zapovijedi koju islama kaže. I to u tu svrhu odnaju društva pod raznim imenima. Doka je to sve urvišeni Isalam sa samom objavi uređio. Tako propisuje sa svaki dan pet amanih sastanaka, pet vakova namaza, zatim ovi sastanak jedan put u sedmić džuma namaz, a onda još veći sastanak dva puta u godini dva bajrama i na posljednji najveći sastanak hadždž. Svaka od svijui ovih sastanaka jest priložnost, ali i spornost o zajedničkom radu. S toga bi trebalo da se prilikom hadždžeta dolazi do spornosti oko ujediniteljstva svijui muslimana sa zemlji i da se valjane pouke pružaju, koje bi se imale prilikom ovi drugih sastanaka podumicati i u život provoditi. Jesti to bi sve trebalo, ali prije svega trebalo bi odstraniti sve krđave navike, koje vjera zabranjuje, kao zavistnost, osobnu mržnju, oholost i sličnosti. Sve se ale navike potječu zbog neznanja. Dakle treba najprije oblikovati neznanje i otkiđati se sa znanjem. Bez znanja i vještine ne pomaze i ne može koristiti za obranu ni najbolje oružje. Treba najprije znati, pa onda raditi. Trebamo znati koje su nam opće potrebe pa da ne buda znalo onda je to mjesto nesloge, bratstvo, a mjesto mržnje ljubav za ljubavi. Istom u međusobnoj sliki i ljubavi, ali čemo spasi na ova svijeta. Jer čemo tada poći onim pravcem, koji nam je označio Svevišnji Allah u svojoj objavi Kur'ānu iz kojeg nas je najuvjereniji uzor cijelom čovječanstvu Hazreti Muhammed poučavao.

Zuhlihdžeta mjesec znamenit je još i zbog toga što se u njemu ljudi kurban, kurban znajući približuje Božioj milosti prolivljenjem krvi određene životinja, čije je meso dovoljno za ishranu čitavi zajednici. On je starijih islamskih propisa, koji nam je još od Hazreti Ibrahim aljeħislaħa ostao. Hazreti Ibrahim se spominje u Kur'anu u više poglavja. On je otac svijui Božijih pejsambera koji su pošli njega dolazni. On je sin Azenov ih Tarehov, a rodio se u oholici Bahla gdje je postojao Keldanski ih Kaldejski narod. Taj je narod skrenuo s pravog puta, među njima običavalo se kumstvo i vještina, a bili su drugi i drugim nevaljanim djelima. Hazreti Ibrahim aljeħislaħom po Božioj odredbi nastojao je, da ih odvraći od omog od čega nemaju nikakve koristi i da ih uputi u pravu vjeru, ali Kaldejsi sa svojim kraljem Ninkurdom zaključili da Hazreti Ibrahim sprže na vatru i da se tako o vjere Božijem odabraniku Ibrahimu zbog toga, što on nije priznavao ono čemu su oni klanjali. I slijeb predradi su veliku vatru u koju su bacili Hazreti Ibrahim, govoreći meka mu pomogne taj njegov Allah kome se on klanja i kome je i nas pozivao. Duga Bog je Ibrahimu spasio oduzevši vatru s njega prenja. I tako je Ibrahim aljeħislaħom svojim pristalica i vjernicima iselio sa zemlje i nastanio Ibrahim je bio

oženjen sa Sarom, ali nije imao s njom djece. Udalio toga Sa mu je poklonila svoju robinju Hadžiru u nadi da bar s njom zama djece, jer je za se mislila da je nerotkinja. Kad je Hadžira zatrudnila od Hazreti Ibrahim, Sara počela je svodi je kada znaš, da je ne gledam. Hazreti Ibrahim uzme Hadžiru i povede je iz Sama, pa kad je došao na ono mjesto gdje je sada Mekka, ostavi je tamo sa potrebnom hranom. Malo iza toga Hadžira rodi muško dijete kome nadade ime Ismail i to je dočelo svijet se počeo naseljavati u Mekku, a i Hazreti Ibrahim je dolazio u posjetu Hadžiri i svom sinu. Iz rođenja Ismailova do nekoliko vremena rodi i Sara muško dijete kojeg naziva Isahak. Kada je Ismail ostao Hazreti Ibrahim usnio je jedan sin. Počeo je razmišljati o tom sinu i onda se ejeti da je rekao: 'kad bi mi Bog dao sina ne bi ga žalio črtovati u Boga i Ismail je dočelo svijet se opetovao i on odlazi da svoja ljubljena noga Ismaila žrtvuje, a kao kurban zakolje. I baš kad je htio da svoje dijete zakolje, tada je po Božioj zapovijedi Božiji veliki melek Džibril po kazao, opći i naredio Hazreti Ibrahimu, da ga zakolje mjesto ovog milog Ismaila. Ibrahim aljeħislaħom sa svojim sinom Ismailom po Božioj zapovijedi sagradio je Ka'bu u Mekki i to na onom mjestu, gdje se i danas nalazi. To smrti Hazreti Ibrahim aljeħislaħa pejsamberu kućni dužnost vršio je Hazreti Ismail u Mekki i okoli, dok je drugi sin Hazreti Ibrahimov Isahak tu dužnost vršio u Samu, koji se zove Kur'an. Od Isahak aljeħislaħa počela Jakub i Ismail i Ismailov pejsamberi do Isaljeħislaħa, a od Ismail aljeħislaħa potječu arabi mud're i Božiji odabranik Muhammed aljeħislaħom. Današnji Tevrat pripada je Abrahamu, koji je črtvati Isaka i u tom pravcu imao svoje nasleđe. Pošto je Ismail prvi sin Hazreti Ibrahimov, to je njegov zavjet i odnosno se na Ismaila kako je to gore izloženo.

Kurban (žrtva) je prastari običaj. To su imali i poganskari narodi. Oni su ne samo životinje, nego i svoju vlastitu krv žrtvovali svojim bogovima i životinjama koje su obžavali. U Islamu kurban imu sasvim drugo značenje. On sliči zakatu s tom razlikom što u zakatu onaj količnik od hiljadu dinara treba, da postoji cijelu godinu u rukama siromašnih, a u kurbanu se tri dana počevši od desetog zuhlihdžeta toliku imovinu stekao. Dakle kod kuršana ne treba količnik (nisab) da stoji godinu dana. Za kurban se može uzeti stina i krupna stoka, koja je zdrava i potpuno zdrava, jednom riječi, kojoj se sa zdravstvenog gledišta ne može prigovoriti. Kurbanom meso dijeli se u troje. Jednu trećinu može vlasnik ostaviti za svoju potrebu, dok jednu trećinu treba da daruje siromašnima i jednu trećinu mora podijeliti siromašima, da im omogući da i oni us bajram proživie što bolje i ugodnije. Dakle i klanje kuršana nadležno u sebi ono za svoje potrebe, ali se mora i podijeliti i braćine i siromašima i takve zajednice. To je put pohvalno da

Salem K. Hadhihasanović:

Ovi ti zovu, znali živjeti

Tri mumije a podjuma bezizrazno se smiješe na njih.

U zraku visi gust oblak dima i zato su mumije zamamne. A možda je to zamamnost i radi tog što su osjećajna u njihovim mozgovima postala lupka i vodoravna neposobna ma za kakav napor misli, želje njihova u tom momentu nisu produkt njihovog razuma. One su nevidljivi odraz njih ovih očiju zaljubljenih za podjumu. U njima se gubi svačiji smisao za rasudivanje. Krčma, stolovi, ispijeni alkohol popuše cigarete i svi oni sastavni su dio pojedinaca i svaki od njih ima osjećaj potpuno superiornosti i želje su u svim željama lebdje ok njih nad časima i gmiže po podjumu. Zaboravljaju jučeršnjicu, a sutrašnjicu i ne postoji. Svaku momentat je i svrha i cilj. Sve drugo gubi se u potpunju ravnodušnosti. Pred njima je samo jedan pozitivni život i jedna pozitivna sadost i bezizrazni smijeh mumija, pjesma čiji glas gubi se u dimu i njihov vlastiti zanos u danju na dno. Oni u vrisuku sopsavne životinje u sebi vide reagiranje na svoje boli i manifestacije svoje volje. Razbijaju čaše da potenciraju u istom. Grle konobara jer ga se u istom momentu i boju. A oni vječno tumačari po postumu i u dekoltovanju grudi mumija. Oni to neosjećaju, ali se smiješe. Smiješe se besvjesno, jer to je navika profesije. Za njih je samo jedan stvar važna, onaje svježa u misli ma kako one bile pijane. Ta stvar je okrugli zidni sat koji će im u izvjesno vrijeme dozvoliti da postanu ljudi. Sve dotle one su igračka za raznoženje drugih i zato su nesvjesno svoja što se događa a njima je oko njih. Jedan pokret glave gستا pomiješa i a podjuma prema stolu. On u tom vidu djelomično ispujanje svojih želja i radi tog osjećaja neskrivenu nadmoć nad ostalim.

Ona se smiješi, značajno stišće mu ruku. Oni joj bježe ravnodušno njegove želje kulminiraju. I dok jednom rukom neprijemito kosu, drugi zataak novca u džepu, on velikodušno svoje konobara.

Mumija ima obijenu kosu, nakarminasne usne, avsienu haljinu. Ona je otmena i nepije rakiju! Traži liker. Koji krak u zlatu bježno pomiješa na cijenu, ali u istom momentu i nestaje. Razbudiše oči ga miluju pogledom i toplo tijelo naslanja se na njega. Ona mu šapće ono što je malo prije šaptala njegovu susjedu, ali potpuno nesvjesno, jer za njenu svijest je samo jedan stvar novca. Sat koji ona dočeka da postane čovjek. Sve dotle njemu je svjedeno šta se događa i šta govori.

Nježno tijelo koje ga peče svojom uznoženom toplotom uslovljeno je kolitnim likera. Njega brzo nestaje iz čašice. Ona s lakim osmehom vraća se na podijum i odlazi za drugi sto. U njemu ponovo lakane osmeh on se zaboravlja. Ona ne vidi ni poklijanja ni oporajanja. Pred njom visi gust sloj isparenog alkohola i sagnenog duvana. Vidi samo maglovite siluete radi kojih ona postaje stvar i igračka i zato njena mržnja ispunja svaki kutić krme.

Podijum se komeša. Lagano zavili vijolice, vrisne harmonika i zatvori def. Def u ruci mumije nadvijaše vae pa i ljudske glasove. Pjesma se otegne široko i mučno se probija kroz debele naalage dima. U njihovim oćima krvlju prelivnim zabljestaji sjaj njihovih vizija. Čudan nejasan bol dade odnekud iz prostora stječe ruku na čaši. Oni ga osjećaju zajedno u ovom zagrižanom mozgu ikako neznaju odakle dolazi. Znaju samo da se javlja odnekud iz dubine arke, javlja se a pjesmom za nećim davno minulim nećim što možda nikada nije ni potojalo. To se zove dert i radi tog i bez alkohola ispred njih nestaje u trobut. Treba da se ugazi, ali ga on još više raspljuje i sve više bježišće se odražuje u njihovim podjuma.

Bit živjeti je dert, čaša, vrisak i razbudi oćamijiv pokret mumije. Sve estalo gubi smisao. Krvavi ispijivak ravnodušno se tare nogom, a bol u

grudima zalijeva se alkoholom kao kakvim likom.

Def hada okolo u ruci mumije i na njeg padaju dinari. Svijesti je još toliko da čaše i za tim dinarom. Neko i neda; nemanje! Ona ga preširo pogleda i ide dalje. On ne vidi tog prezrenja, ali vidi njen mrki pogled i radi tog bjesni. Lupa čašu. Stitnica: deset dinara.

Drugi uslužni daje ali za uzvrat hvata je za bedra.

Onaj drugi sve to gleda i osjećja u tome uvredu samog sebe. To je dovoljno da druga čaša doleti za susjedni stol. A ta čaša je dovoljna da oni drugi postane životinja i s urlikom sruši stol i sve na njemu.

Gušva! Alkohol i nikotin caruju.

Oblaci dima komešaju se ustalasa. Temperatura naglo raste i u jednom momentu dostiže kulminaciju u bljesku noža. Glazba naglo podiće ton pokušavajući da nadvisi njihove životinjske urlike i ljudske povke. Vrlo često ta je glazba i posmrtni marš kakvog pijanika.

Najednom praskat stolicu, urlik čovjeka, tupi udarac o pod, a onda naglo se sve utiša. Iz očiju pojedinika viri strah.

Misao. Smrt, sud, lanci roblja. Sve leti kao bljesak. Sve oči prikovane su čovjeka na podu. U istom momentu on se diže. Oči prelivene krvlju.

Još brže leti druga misao: nije mrtav.

Ponovo postaje životinja, ponovo zaboravlja i sud i lance i roblju. Paralelno s tom mišlju ustremljen pokret i ljudska psovka. Stolica se zavila u zraku, ali u istom momentu uzamla udarac s loda obara i njeg na zemlju.

Konobari i sudije su i izvrtelji.

Nedje glomazne ruke hvataju ga kao vreću i bacaju na ulicu...

Svježe prazničko jutro zateklo ga je bijelja, krvava i priljava prislonjena krak jarka uz tarabu jedne periferijske ulice.

IZ KONJICA:

VJEŠANJE

Prije par dana vješanje su se na ovdanjenom vrskom karstičkom sudu g. Sulejman Džamhar, razbar na simpatičnom estetskim teatrom Komad. — Bilo sretno i bratilo!

PRIJEMKE ZA BAJRAMSKO ZABAVU.

Odbor Jug. Kluba zaključio je da na Kurban Bajram 4. marta održi svoju veliku godišnju zabavu na kojoj će se prikazati izvedbe otisak i šalje Komad. — Muka, Bala, od g. Husejina Džepa. Osim obilnog programa bit će naređeno velika tombola ručnih radova naših vrijednih mladih domaćih djeverjaka. Kao redoslov komada i domaćih zabave je g. Lufibeg Mujkić, apotekar.

Drug.

Čestitaji iz Konjica

SMAJO KOSOVAC
trgovac

ASIM G. NIKIĆ
dvorobzar

TVORNICI FESOVA

Saralevo

GLAVNI ODBOR MUSLIMANSKOG KULTURNOG DRUSTVA »NARODNA UZDANICA«.

Broj 163.86.

Sarajevo, 30. januara 1936.

Svima mjesnim odborima i povjerenicima!

Svima nama je još u živoj uspomeni ličnost nedavno umrlog našeg velikana Dra Safvetbega Bašagića. Ovo sjećanje na Merhuma Safvetbega toliko je jako, da će živiti u nama, savremenici pjesnikovima, do konca našeg života. Međutim djela Safvetbega su od tolikog značaja za cjelokupni život našeg Muslimana u Bosni i Hercegovini, da ona zaslužuju kud i kam najveću pažnju i poštovanje.

Kakogod je rad Safvetbega bio raznovrstan po struci, toliko je on bio plodonosan u velikoj mjeri, da su uspjesi toga rada već sami sobom osigurali slavu ovom toliko važna za daleku budućnost.

Njegova djela su najbolji spomenik ovom velikom sinu Hercegovine. Ovaj spomenik je »aere perennius« — trajniji od mjedi — jer je Safvetbega jednako zaslužan kao kulturni radnik, stvaralac i voljen kao pjesnik i priznat kao nasljednik. Razumljivo je da je kao takav bio pozvan još u života da bude vođa i prosvjetitelj svoga naroda. Ovu veliku ulogu treba da zadržimo rahm. Safvetbega u kraku onjegov smrti, jer je svojim nesahćnim radom za svoj narod i svoju grudu ne to i zaslužio. Neka kao najsvjetliji primjer i učitelj služi svim našim pozmijim generacijama.

Svi ovi uspjesi zažuduju našu upravu, da odamo vidna izraza naše harnosti uspomeni ovog našeg velikana.

Međutim »Narodna Uzdаница« s osjećja pozvanom da to učini i iz posebnih razloga:

Safvetbega je kroz cijeli svoj život bio nosio i ispovjedaše one ideologije iz koje je ponikla »Narodna Uzdаница«. Pored rahm. Hamzalića Anđelića on se može smatrati ideologom našeg društva. Uvijek je iskazivao svoje simpatije Narodnoj Uzdanci. To je on pokazao i u posljednjim danima svoja plodonosnog života. Neposredno pred svoju smrt dozvolio je i ovlasio Safvetbega, da literarno dristvo pitomaca u konviktu »Narodne Uzdанице« u Sarajevu nosi ime »Mirza Safvet« — književni pseudonim pjesnikova.

Svi ovi momenti zažuduju našu društvo, da ova vidna znaka uspomeni na rahm. Safvetbega. Da bi se tom osjećaju dade vidan odraz Glavni Odbor je htio da u času smrti podigne rahmetljivi nadgrobnji spomenik na njegovu mezaru.

Ovo su međutim učinila djeca Merhuma uz saradnju uz saradnju i pomoć nekoliko najboljih pjesnikovih saradnika i prijatelja. Oni su digli jedan lijep i ako skroman spomenik nad mezarom rahmetlje uz Begovu džamiju u Sarajevu, gdje je pjesnik i pokopan. Naše društvo nije smatralo da je rad u ovdanjenju primanja Safvetbega ovim putem zavrio. Ono je trajno osjećaje potrebu da se narodno priznanje i poštovanje Safvetbega ličnosti izrazi u jačoj mjeri. Pri tom se imalo naređito u vidu, da to priznanje bude odraz raspoloženja širokih slojeva našeg naroda, dakle onih, za koje je rahm. Safvetbega radio i djelovao cijeli svoj život. Želja našeg društva naša je odraz u dva pravca. Naša akademski omladnja, koja je napajavana da učestvuje u svim plemenitim akcijama i drugima prednjači, povelja je akciju odmah iz smrti Safvetbega, da se podigne spomenik Safvetbega u Zagrebu. U tu svrhu je kreiran i jedan niš odbor kod Mjesnog Odbora »Narodne Uzdанице« u Zagrebu. Paralelno s tim sazrijevala je misao o podizanju spomenika i kod kulturnog društva »Hrvat aka žema« u Zagrebu.

Kako je Zagreb sa velikim interesom pratio rad za života Safvetbega, to je on jednako zdušno pozdravio i ovu ideju podizanja spomenika Safvetbega u Zagrebu.

Uvrštavajući Zagreb Safvetbega među najveće sinove svoje, čini i pama tim čast, da jednom danu naše sredine podiže vidan znak općeg narodnog priznanja uz ostale velikane Bulbica, Preradovića i t. d. Da bi se ova misao mogla pretvoriti u djelo, potrebna je jedna značajna avota novca. Akciju za sabiranje materijalnih sredstva uzela je u svoje ruke »Hrvatska žema«. Ta činjenica je najbolja garancija, da će ova akcija i uroditi dobrim plodom i mi ćemo, ako Bog da, u našejokorji budućnosti biti oćevidej jednog velikog i monumentalnog spomenika najvećem sinu naših krajeva.

Savjetuje se i govoriti, da je Bosna i Hercegovina kao kolijevka Safvetbega prvenstveno pozvana, da sa svoje strane doprinese svoj obol, kako bi se ovjekovječila uspomena na našega Mirzu.

U tu svrhu ovaj odbor preporučuje ovu akciju svima članovima i prijateljima »Narodne Uzdанице« apeluje na sve prijatelje naše i našeg umnog pjesnika, da ovu akciju zdušno pomognu. Da bi efekat bio što jači, odbor preporučuje, da se u svim mjestima održe sjela ili akademije u počast uspomeni na Safvetbega i tom prilikom okupi što više prilogaca za spomenik Safvetbega.

Skupljanje priloga treba izvršiti na sabirne arke, koji se u prilogu ovoga cirkulara šalju. Ove sabirne arke, kao i novac treba dostaviti Glavnom Odboru »Narodne Uzdанице« najkasnije do 10. marta 1936. Kod aljanja novca treba na novčanjoj uputnici (ili na čeku broj 1378) označiti: Za spomenik Safvetbega Bašagiću.

Sa željom da ovaj apel naiđe na bratski prijem širom svih slojeva našega naroda šaljeimo bratski selam

Tajnik:

Dr. Hifzija Gavran-Kapetanović, v. r.

Predsjednik:

Edhem Mulabdić, v. r.

SREĆKE DR. KLASNE LUTRIJE ZVUKU SU U PROSLAVI MIMOVU 37.000 ZGODIČASTA I 9 PREMIJE PO 200 MILIJONA, 1 MILIJON, 500 HILJADA, 400 HILJADA, 300 HILJADA, 200 HILJADA, 100 HILJADA ITH. Prodaja za novu igru poćma 4. III. 1936. Srećke igraju svakog mjeseca, a cijena im je četvrtina 50 dinara, polovina 100 dinara i cijelo 200 dinara za avuku klasi. Zgodićje i jeftinije prilike za oćbožavanje nema. jer ulovišvi kroz 5 mjeseci mjesecno 50 dinara, možete polućiiti koji gornji zgodičak. Dokazali smo ispiatnom doadašnjeg zgodičaka našim mušterija.

ma i to 6 po 1 milijon dinara i 1 milijon i 200 hiljada dinara, te mnogim manjim zgodičcima od 10 do 500 hiljada dinara, da su srećke najrejetnije kupljene kod Drag. SELAK I KOMP. (vlasnik tvrtke Hasan Omanović, vlasnik) Kralja Petra ul. 11. Beglućke i agrarne obveznice kupujemo najboljem tečajem, a kupone njihove isplaćujemo uvijek.

Pretpiatiite »ISLAMSKI GLAS«

KROZ SEHER - SARAJEVO:

VAKTIJA

Zulhidžđe 1354. (1936.)

Broj dana	Dan	Mart	Služba izlazi	Poslao	Isposlao	Služba izlazi	Isposlao	Isposlao
		1	2	3	4	5	6	7
11	Srij.	4	621	12	12	319	36	445
12	Čet.	5	18	12	12	36	44	33
13	Pet.	6	18	12	12	36	44	33
14	Sub.	7	16	11	21	52	37	28
15	Nedj.	8	9	11	24	54	42	28
16	Pon.	9	13	11	24	54	42	28
17	Utor.	10	11	11	24	54	42	28

„ISLAMSKI GLAS“

Nevladni, kulturno-prosvjetni i informativni list.
Uredništvo i uprava: Vojvode Štefe Obala 7. I.
Čekovni račun Poštanske Stedionice Sarajeva broj 1800.
Broj 22., godina II., dne 4. marta 1936.

BAJRAMI ŠERIF MUBAREK OLSUN

Uredništvo i Uprava: „Islamski Glas“ sele ovajno poštovanim čitaocima kao i oglašivačima da nastupaju dane Kurban Bajrama provedu u najboljem miru i zadovoljstvu sa željom da buduće bajramske dane u većem zadovoljstvu dotečaju.

NOVI PLAN GRADA SARAJEVA.

Sarajevska knjižara J. Studnička, izdala je u vlastitoj nakladi precizno izrađen plan grada Sarajeva. Tehnička izrada plana je vrlo lijepa a klijet je izradila Serijevski cinkografski tločar. Štampan je u štampariji Bosanske Pošte.

KURBANI ZA MERHATE.

Vod nekoliko godina naše vrijedno društvo „Merhate“ uvelo je koristan praksu da o Kurban bajrama apeluje na naš svijet da mu se poklone kurbani, koje ono u svojim prostorijama u svim provincijama šalama oda učini, mome konstantu i postepeno sirotinji dijeli.

Da je ova akcija korisna i plemenita mi je potrebno istaći, kada se ima u vidu kome je prvenstveno dužnost davati kurbanske meso, a da se na ovaj način to meso dobili oni najpotrebitiji i to kroz duže vremena namirni gorviti.

Od kako je ova praksa „Merhate“ uveda, godine se povećava broj poklonjenih kurbana i time „Merhate“ a preko njega ona najpotrebitija sirotinji vidi lijepe koristi.

I ove godine je „Merhate“ apelovalo na svoje članove i prijatelje da mu o nastupajućem Bajramu poklone svoje kurbane pa i mi ovi sa naše strane našim pošt. čitaocima ovo plemenitu akciju preporučujemo.

POKLONITE KURBANSKE KOŽICE „MERHATE“.

Škoro od kako je osnovano naše potporno društvo „Merhate“ svake godine se ovo društvo skupljaju kurbanske kožice, od čega ova naše egidno društvo ima lijepe koristi a to se redi ona naše najpotrebitija sirotinje.

Priredom nastupajućeg Kurban Bajrama povjerili smo ovdje društvo kroz cijelo vrijeme Bajrama skupljaju po gradu kurbanske kožice za „Merhate“, pa i mi sa naše strane preporučujemo i molimo, da se kurbanske kožice poklone „Merhate“, jer će time pomeni ovo naše društvo u širini i povećati najpotrebitiju sirotinju. Svakeone je poznato, da kurbanske kožice treba dati sirotinji, a dajući ih „Merhate“ daju se pravoj sirotinji za koju „Merhate“ znade da je najpotrebitije.

Svaki pojerenik, koji će skupljati kožice imade od društva izdati legitimaciju, za svaku poklonjenu kožicu datus je dati po jedan bilu sa muhamod društva.

Drugi opet povjerilci društva skupljaće i tanka crjevsa a „Merhate“ ih i mola prijatelji, da ta crjevsa sačuvaju i poklone „Merhate“, jer od toga društvo ima lijepog prihoda.

Za svaku poklonjena crjevsa duan je skupljati dati jedan bilu sa muhamod društva.

Kad na organizaciji naše ilimije

Kako smo u prošlom broju izvještali oduku za izradu pravila vjerske i kulturne organizacije naše ilimije, za vrije je rad sa izradom pravila, te se peti dan Kurban Bajrama (u nedjelju 9. III.) održati zajednička plenarna sjednica Upravnih odbora svih stružnih ilimijanskih organizacija. Ova je se sastanak održati u prostorijama društva „Merhate“ u Aleksandrovoj ulici.

Četvrti dan Bajrama održao je se jedine Upravni odbor i udruženja šer, sudica i imama matičara koji će donijeti svoje zaključke po pitanju organizacije velikog ilimijanskog društva. Isti dan i č udruženje muslimana održati svoju javnu skupštinu kasno uveče, donijeti svoje zaključke, te će također donijeti svoje zaključke u pitanju ove velike ilimijanske organizacije.

Pristup organizaciji ilimije

BANIALUČKA ILMIJA PODTVARLJA AKCIJU OKO OSNIVANJA ILMIJANSKE ORGNIZACIJE.

Akcionom odboru za ilimijansko udruženje.

Ilimija grad i sveva Banja-Luke hita, da se zajedno i slobno pridruži Valoj plemenitoj i slamskoj akciji za organiziranje naše ilimije.

Brat! Pridružimo se Vama, Vašem pokretu i skroz našoj organizaciji i želimo da učestvujemo u tom i mi, jer smo spremni sa ovakvu naminu potrebnu iznad svih potreba da štrujemo sa svoje strane sve što možemo.

Hoćemo da se našemo brat u brata, rane u rane, da se zajednički poboljšamo sa se, saditimo svoje interese i poboljšamo naše misleno stanje.

I mi se tvrde našemo, da oćemo našmo na ovaj način naš ilimije našim dananjim tekom stanju.

Razamije se, da se „šujemo“ a tim, da se sa Sarajevu našmo u kade ostare našeg duhovnog, kulturno-prosvjetnog života i molimo da se to našmo vidjeti ilimija skupljene oko „Mirakata“ u Tuzli.

Ovom prilikom Vam se osobito zahvaljujemo, kad ste inicijator ovog časnog djela. Banja-Luka, dne 4. II. 1936.

Pronto, brat, brat! molimo se: H. Hafiz Hamid Muftić, imam i muslim; Hafiz Mustafa Gazić, imam i muslim; Hamdić Sofić, muslim; Hafiz Isat Muftić, imam i muslim; Hfz. Emin Sarajlić, imam; Hfz. Idris Skopljak, mudera i imam; Hfz. Muhamed Piragić, imam i vjerovnik; Hfz. Alija Bekabadić, imam i sinjan muslim; Gubić Hafiz Selim, imam i muslim; Mustafa Alihodžić, imam; Hafiz Idris Kadavil, imam; Hfz. Ragib Tetarić, muftin i glavar vakufskog povjerenstva; Salim Devdić, muslim; Hfz. Mahmut Osmanović, imam i muslim; Cerid Haf. Nasif, imam i muslim.

Kontrola nad prosjacima

Kao što je javnosti poznato naše potporno društvo „Merhate“ prije nekoliko mjeseci pustilo je u promet naročite sadaka kuponove. Ovi kuponovi, koji su davani prosjacima mjesto gotovine, skupljani su u kancelariji društva i tom getilom o svakom prosjaku su sašli potrebni podaci. Kako je ova ova par mjeseci mada se redi svaki prosjak predao kroz kancelariju društva, to mi ti podaci u društvu sarađeni i po naročitim delegatima društva i preko njegovih pododora ispitane stasle svih onih, koji su kuponove podnosili na uvođenje društvu.

Kako smo informisani, ti isvidi se privedo k kraju, pa je kroz kratko vrijeme društvo izdati svim onim, sa koje je ustanovljeno, da su našli probni, a društvo ih ne može dati minimum egzistencije, poslušne vjere onakih i pravne legitimacije sa pružiti. Te legitimacije pored društvene oznake, nosila broj pod kojim je kod društva sarađeni i njegov izni opia.

Kada bude legitimacije izdate, a čemu će javnost biti obavještena, dužnost je našim prijateljima, da sadaka daju samo takovim prosjacima, a druge odbije ili da ih upućuje na „Merhate“.

Na ovaj način, bude li dovoljno razumijevanja kod našeg svijeta, ukoliko se ona mnogobrojna nepotrebitna proljeba po gradu. Društvo „Merhate“ pokazalo je dosta vjere i smisla na ovaj smer, a mada je na građanstvu, da ova akcija pospoma.

Vjerska autonomija je li povratena.

Deset godina teške i očajne borbe sa muslimanima proveći sa šabom da dodu do svoje vjerske autonomije. Ta vjerska autonomija je sticajem političkih prilika bila skrućena, ali zahvaljujući svijesti odopnosti našeg muslimanskog elementa i mudroj politici našeg političkog vode kao i uviđavanju naših muslimanima, je su i muslimani u ovom pogledu kao pravoprasni gradani svoje slobodne zemlje, sa svojom braćom drugoj vjera. Ovo je početak nove ere razvijanja vjerskog života naš muslimana, gdje se naširjam muslimanskim slobodna pruža mogućnost da svoj povudu brigu u opštem dobru svoje zajednice. O novoj udruženje ćemo se opširnije pozabaviti u slijedećim brojevima. Ovo je zaslužan dar muslimanskom elementu naše države pricudom ovog Kurba Bajrama kao posljedica njihove vjerske, političke i nacionalne svijesti.

Jedan smiješan naš običaj

Kod nas se uobičajilo stavljati uz imena pojedinih ličnosti i neku titulu „efendija“, koja je apsolutno nepotrebitna. U starije vrijeme, dok su bile više opreke među društvenim klasama, nekako obilgato donosilo se uz ime i oznaka klasnoga porijekla: bih ili aga, a ko nije bio ni jedno ni drugo, ako je malo zavirio u školu, vezao mu se naslov *efendija*. Ta je riječ grčkoga porijekla (afendos), a znači gospodin. Možda nije ni smiješno ni nepotrebitno stavljati je nakon nečijega imena, ali ako već na pr. pred imenom riječ gospodin (na pr. na adresi), onda je suvišna. Tako na pr. u popisu posjetilaca kakve zabave često ćemo vidjeti g. Mehmed X., g. Mehmed ef. Y. i t. d. U ovakvom slu-

IZ „HURIJETA“.

Ove godine kao i prošle društvo „Hurijet“ će skupljati kurbanske kožice.

Umojavaju se članovi i prijatelji koji su voljni pokloniti kožice da to prijave društvu kancelariji.

Odbor društva „Hurijeta“ organizovao je ove godine zanatko-trgovacki tetaj u kojem će stodi potrebnu teoriju i praktičnu namaznu samostalnu i trgovu i zanatlije, kao i najprije pomoćnici.

Nastava tečaja počet će 13. marta ov. g. Počevaju se prvi oni, koji žele biti članovi ovog tečaja da se prijavu u društvenu kancelariju.

Uplje se vrši svakim danom onim nedjelje od 8-10 i od 14-17 sati najdalje do 10. marta 1936.

Foćo i drugovi

Veletrgovina manufakturne, pomodne i galanterijske robe na malo i veliko

SARAJEVO

Dulagina ulica broj 3
Sarači ulica broj 31
Telefon broj 37-60

Halifa Hazreti Ebu-Bekir

(Svjetlost.)

Kuran je svojim imperativnim na-ručenjem, da muslimani svoje po-slove i sporazumom ureduju (Poglavlje »Suras 88 ajet) postavio temelje de-mokratskom državnom uređenju za-hitijsvujući od muslimana da se toj zapovijedi pokoravaju kao i zapovi-jedi namaza i zabata. Rijetki Hazreti Ebu-Bekirove: »ako se udaljim i skretom ispravite me« ne pokazuju da je taj princip potpuno proveden, jer prema zakonima uzvisenih Božjih riječi »ve emreham šura belneham« jedan posao koji zasijača u interese zajednice može se izvršiti istom na-rod izvanrednog podzdrova i savjetova-nja muslimana na jedan način gdje će biti izražena volja većine. Riječi halifine nam kažu da on želi da oni ispravu kad čovjek skrene s puta a to skretanje može se dogoditi sa-mo nakon što se jedan posao izvrši po svemu samostalnom mišljenju i bu-dućem, priveden u djelo.

Muslimani su izabrali halifu Ebu-Bekira i prepustili mu čitavu vlast da neograničeno vlada. Ako je osjetio potrebu da se s njima posavjetuje i da traži mišljenje i drugih, to bi u-činio. Držao bi se svojih i uputa, ali volju, da ne bi bio ostavljen njemu na volju i da to čini kad hoće. Tako su isto radili i halife Omer i Alija. Sa ovim su se asahabi odrekli svo-jičevog prava, kao su imali u upravljanju sa svojom državom. Bog im je zapovijedio, da se savjetuju sa svojim muslimanima, a narodi i država ne mogu biti demokratski, dok se ne bude taj princip savjetovanja potpu-no poštivao. Ako se taj princip sa-vjetovanja ne bude poštivao, to jest ako bude ostavljen na slobodu vol-ju vladavaca da on konsultuje narod, ne bi to bio savjetovanje, jer narod, čuda ne može biti govora o demokraciji u duhu navedenog kuranškoga ajeta.

I na prijed izloženom vidimo da su se asahabi radijaljahu aham odrekli svojih najosnovnijih prava, izabrali su između sebe jednoga čovjeka. Za-tim su prepustili da samostalno i neograničeno vlada i ako su mu tu vlast dali izborom.

Da su izabirajući halifu dali mu u dužnost da ima poštovati njihovo mišljenje i odluke, ne bi bilo došlo od-liku spora koji su u vremenom na-stali, jer bi vlast bila podijeljena i nadzirana. Uzrok koji je asahabe na-vedo da zadržu ovaj oblik vladavine, jest što oni u tom obliku vladavine nisu osjetili stega apokaliptičke vlasti, kao što su to osjećali narodi pod-činjeni apokaliptičkoj vlasti vladara i vladajućih klica. Za to su i ostavili taj oblik vladavine koji je u historiji jedinstvena pojava i vrlo interesantna u svojoj konstrukciji.

Radi njenog interesantnog sastava ovu vlast ne možemo nazvati apolu-

ističkom, jer na čelu apokaliptičke vlasti stoji čovjek za koga je vrhovni zakon državni njegova volja. Arapska država je imala jedan temeljni zakon na kome se zasnivala, a to je Kuran, radi toga se ta vlast i ne mo-že nazvati apokaliptičkom. Ne može se nazvati ni demokratskom, jer u demokratskom sistemu postoje po dva izbora vijeća ili samo jedno — parlament i senati. — Arapska is-lamska vlast nije bila organizovana na ovom sistemu. To nije bilo ni re-publikanski režim, jer u republikan-skom državnom sistemu se glavni dr-žavni zakon na vrijeme, dok je halifa biran doživotno.

Ukratko vlada asahaba (radijaljahu aham) je bila jedinstvena državna forma, to nije apokaliptizam ni de-mokracizam, nije bila ni monarhistička a ni republikanska državna forma. Uzmek je istan što je Svesmoški Al-lah Svojom vječnom zakonom odredio da se ljudi razvijaju i da napreduju, te da svi društveni i državni život udesavaju prema svojim sposobnos-tima. U tome pravu nisu postavljali ne-kakve norme, kako se to ima u-ređiti, samo je propisano da se ima postojati i primati savjetovanja sa vrhovni zakon u društvenom uređe-nju čovječanstva. Postavljajući taj vr-hovni princip narodima je ostavljeno na volju, da oni sebi određuju državni oblik kakav odgovara njihovim po-trebama i prilikama, pa taj oblik bi-ti i monarhistički i republikanski. Ebu-Bekir radijaljahu aham je u-mro u mjesecu džumadil-ula, trinaes-te godine po hidžretu u šesdeset i trećoj godini svoja nadavne plodnog života.

Narodne umotvorine

DIVOJAČKO CVICE.

Tri divojke cvite posjale
Bromom silom, dolom karafidil.
Navrati se momče neželjeno
Pa poljubi cvite divojačke.
Al' divojke rade ljetošile:
Uvratile momče neželjeno.
Jedna veli: da ga s'edemo!
Druga veli: da ga odvrnemo!
Treća veli: da ga otkinemo!
Al' govori momče neželjeno:
— Nisam silom da ne s'edem!
Niš' nisam hena da ne odvrnem!
Već sam junak da me otkinete!
O sto dno divojačke cvile.

Napisa: Nina Kamenica Kamenica

iz Bos. Krupa.

SVOJA USTA MEDENA.

— Koovčice luhokritičke dušice!
A tako ti svoje bile nošice!
Ti se pri sitim kraljicama kralju
Uključuje svoju bilu koluju.
— Ne starij, se za koluju čovjeka
Opraži se na izvorn dovele.
— Na izvori bistra voda hladna,
Možeš dobiti da očeš mlada!
Očivilaš svoju majku staricu,
Hodi dušo pod moje kabanice!

Kupila ti pet koluja avilnih
Perisana i sakana vunenih,
I još više trubu platna predena
Samo dati mi svoja usta medana!
— Da mi kupiš pet koluja avilnih,
Perisana i sakana vunenih,
Kad bi mog i emakne kupiti,
Opet mene ne bi mog ljubiti.

Od Hadire hasunice Blićević.

Zabilježio: Fejzulah Čavčić.

LUJO ME JE GLAVA ZABOLILA.

Hasanaga njužen konja voda
Ispreo dvora nek Saltanija.
Gledala ga seka Saltanja,
Gledala ga pa mu govori:
— Šta je tebi seo Hasanaga?
Odgovara: ago Hasunaga!
— Prodi me se seko Saltanijo!
Uho sam u Bosni rođio,
Pogodio u majke jedinka,
Ištu moju glavu za njegovu.
Pregovara seka Saltanja:
— Ne budali ago Hasanaga!
U mene su do četiri sine,
Mene tvoja glava zamijenila.
Pa okreni kolj u mostovce,
Gdje joj leže do četiri sine.
Tri puta ih jedna otkrivala,
A u sebi jedna ramijaljala:
Kojega će jedna pregrčiti.
— Ustan Muho najstariji sine,
Tebe daju u svatove zve.
Pregovara Muho u oči:
— Prodi me je glava zaboli!
Na arcu mi: da ga umrijeti.
Pregovara ostarila majka:
— Ustan Muho dragi diti moje!
Sreći glavu bešim burundukom,
A arđas maxim makademom,
Pa hajde daj u svatove,
Pa u tvoj hatar ne ostane.
Leta Muho konda ne ležale,
Sve glave bijelim burundukom,
A arđas maxim makademom.
Pa ga s'ide kondu u podruma,
Da na spretni dno kod jasilca.
S njega kidaš devet bukigja,
Na njeg mada devet dilbarja,
Da mu ovaj kondu ne uredu.
On oči: dno od jasilca.
Ispreo ga u svoju avila
I arđasa a majka ga gleda,
Ispreo sada pa više nikada.
Jasni ga do avilskih vrata,
Pa je za njim vata avilstva
Targoviti i nuz rođakima.
Ode Muho u daljina dvora,
Kad u dvore nigde avata nema.
Već u dvoru tri dilašeta stoji.
Prvi dilašet Muhi govori:
— Rabuhm Alija a dobra junaka,
Kako ga je pregorila majka?
Drugi dilašet Muhi govori:
— Rabuhm Alija panetna junaka,
Kako ga je pregorila majka?
Treći dilašet Muhi govori:
— Rabuhm Alija a obravna junaka,
Kako ga je pregorila majka?
I ja ću ga lakše pregrčiti:
Sahja sine a polsi glava,
Na leteti glava govori:

— Bog ubio svaku staru majku,

Koja volu bratu neho sim!

Zabilježio: F. Čavčić.

(Ovu sam pjesmu čuo od Mehe Sivila,

milnara u Bos. Krupa.)

NA PAZNJU.

U ovom svečanom Bajramekom broju na strani 11. donosimo oglaš fabrike »Merima« Kruševac i molimo poštovane čitače da ga pomno pročitaju, jer je u istom oglašen sapna provokacije kvalitete, o čemu smo sa i sami osvjedočeni, stoga ga i prepo-rucujemo.

Izjava

Gospodinu
Asimu A. Isanoviću,
odgovornom uredniku lista »Islamski Glas«

Sarajevo.

Poštovani Gospodine!
Sa današnjim danom Vas ustupa autorsko pravo na sva moja dje-la koja su izašla u javnosti, te Vas molim da ovu moju izjavu izvolite publikovati u Vamem čl. lista i to u narednom broju, kako bi se pojedini i sva udruženja ili druge ustanove mogle obračunati samo Vama kao au-toru za dozvola prikazivanja svih mo-jih dana izašlih dramskih djela.
I ovom prilikom primite moje iz-raze poštovanja uz m. selam
Dr. H. Šahinović.
U Sarajevu, 24. februara 1936.

BAJRAM MUBAREK OLSUN
žele Vam iz BRČKOG:

IBRAHIM ŠABIĆ, Brčko, Telef. 21.
trgovina mješovite robe, zemaljskih proizvoda i Export roba

RADO S. DIVILJAK, Brčko, tel. 15.
trgovina mješovite robe i
parna pilana Ginja

MIRKO M. MITROVIĆ, Brčko
sektorski trgovina trgovina svinj
članovima muslim jeroispovijesti
Pomona trgovina

JOJIC I PAVLOVIĆ, Brčko

Vlasnik Petro Pavlović Tel. 27.-

REBBIA I MATASIĆ
trgovina kolonijalnim robom
Brčko

MORIC I. LEVI
manufaktura i pamuk na malo
Brčko

JEFTO JANKOVIĆ, Brčko
trgovina mješovite robe
Bos. Samac, Modriča i Odžak

»BATA« BRČKO
da dočekate Bajramske praznike
sa običom »BATA«

DUSAN BUDJEN
gvozdarska trgovina
Brčko

Zapisi u kamenu

O novoj zbirci pjesama B. Didiar.
Hamid Didiar, koji se već afirmisao svo-jim »Arabeskom« i »svoje vlastne mje-ste u naloj savremenog lirici, pojavio se ovih dana, u izdanju Grupa carajevskih književnika, novom zbirskom zbirku, (35 pjesama), pod naslovom »Zapisi u kame-nu«. To je, može se reći, jedna antologija novih pjesme. Baveći se već podgo-prijem, on je autor besbroj zapisa. Ali pri-je ne što se pređe na ocjenu ove njegove zbirke pjesama, potrebno je istaknuti, da je Didiar, iako mlad, priznato i ugledno književno ime u naloj sredini. Uza Kikida (bez sumnje najutjecajnijeg muslimanskog književnika), Hamid, Muradbegović, Joj-ka, i druge, misleći talente, on danas stoji kao dobar prevarnik muslimana u savre-menoj jugoslavenskoj književnosti. I ne samo kao pjesnik, nego i kao pripovjedač, bije sa priče štampane u ponekim našim bolim časopisima i revijama, on je, uglavnom, časopis dobar rezultate. Njegova vrla pri-povjeda, »Kasaba zapisi« koje je i naslovo-tiskana, može se slobodno svrstati u red naših bolih novela, koje su napisane po-lijše rata.

Didiar je — ma da ne definitivno, ali svakako doba vrijeme — likvidirao sa posli-jem, i on će, u buduću, po svojoj po-tili da sav ovaj književni rad postavi po-zi.

Vrlo je zanimljiva avia zbirka Didiar-ovih stihova, kroz koja se opala umjetničko har-moničnost, harmoničnost i emocija; i nje, ta se harmonija ne vidi u avijama, nego u stihovima, ali se vidi jake volje i ambicije, da se sprovede ta harmonija. Didiar je pjesnik od talenta, koji se očituje u jed-nom savčanju i rijetko dikestroj poetici. On nam jasno kaže šta želi, osjećamo unu-tarnju borbu i unutarnji život njegov, ali konstantno dubokom i u sebi samim, njegov pjesnik kao čitajući: ili je prevario, ali jedan bio drugi faktor. No svakako i pri ovom omakama treba istaknuti obilni-je obnavljanje poezije, pa i ako se neke pjes-me neuspjale, ipak je vidi pozitivnu i os-boljan spava, kojeg bi Didiar — shkolko se bude i doba zadržava na poziciji — kultu-rišanjem talenta i izrada, dovođo do uspjeha. U nekim pjesmama ima odlično uspjeha alika, (na pr. »Dve pismo« o snazi koji je danas paco, »Majšino pismo i sečenje na rodni kraj«, »Ti skitnice na bregu«, »Pe-sma o starom kapiku i još neko«, dovođe po svemu doba zadržava na poziciji — kultu-rišanjem talenta i izrada, dovođo do uspjeha. U nekim pjesmama ima odlično uspjeha alika, (na pr. »Dve pismo« o snazi koji je danas paco, »Majšino pismo i sečenje na rodni kraj«, »Ti skitnice na bregu«, »Pe-sma o starom kapiku i još neko«, dovođe po svemu doba zadržava na poziciji — kultu-rišanjem talenta i izrada, dovođo do uspjeha. U nekim pjesmama ima odlično uspjeha alika, (na pr. »Dve pismo« o snazi koji je danas paco, »Majšino pismo i sečenje na rodni kraj«, »Ti skitnice na bregu«, »Pe-sma o starom kapiku i još neko«, dovođe po svemu doba zadržava na poziciji — kultu-rišanjem talenta i izrada, dovođo do uspjeha.

»Ova jeza dolja kao melom,
ko melom na zargelna tela umora:

u grčevitih stvarima mnoge noći smo
— skitnice, avilima, patulji, bez domo-
i oni i lica nepoznata, bogata, iz zalona i
automobila — po morskim banjama i
santanim obalama...
(Orah u dvorištu)

III:
Stari se jeban nasmejao lica ima:
vratom odlične kape takmo se neba.
Hladi, seljače, na alji, dovođo do uspjeha,
seljače, brate, će i kolo, hladi mi daj!
U ogradi konjinih konja su urezle,
i šaga trepti. Gori mrazak. Spavaju ptele.
(Leto)

Ima neznatnih detalja koji su karakteri-
stični u svojoj uspjehu i svojoj uspjehu.
Pjesnik, seljače, na alji, dovođo do uspjeha,
seljače, brate, će i kolo, hladi mi daj!
U ogradi konjinih konja su urezle,
i šaga trepti. Gori mrazak. Spavaju ptele.
(Leto)
Ima neznatnih detalja koji su karakteri-
stični u svojoj uspjehu i svojoj uspjehu.
Pjesnik, seljače, na alji, dovođo do uspjeha,
seljače, brate, će i kolo, hladi mi daj!
U ogradi konjinih konja su urezle,
i šaga trepti. Gori mrazak. Spavaju ptele.
(Leto)
Ima neznatnih detalja koji su karakteri-
stični u svojoj uspjehu i svojoj uspjehu.
Pjesnik, seljače, na alji, dovođo do uspjeha,
seljače, brate, će i kolo, hladi mi daj!
U ogradi konjinih konja su urezle,
i šaga trepti. Gori mrazak. Spavaju ptele.
(Leto)

Neka mi miris svetlog duvana donese
ovalne modre njive hercegovske
zasadene smokvama i stabljikama duvan-
skim,

pe brdina, po brdima, kamennom kriom,
bedom obraslim!

Mirisu voće. Starica majka pomuzla krave
mrkave.

Sad sedi u jednom kutu bogata pokriveno
pješto,

a to je, u njez misli, bogata agninka koda!
Po krovu nabacane daske, krive i prave,
zidovi apleni od pruša...

(Tuga za rodom kućom)

Dakle, sve u svemu: Didiarove pjesme su
vilo plastične i originalne; ave se to pjesme
lirne, autobiografske, nestrane, nezamje-
ljive, a ope tako lijepe. One su pune gro-
znave borbe, patnje, i ipak daleko od
svake bolje sentimentalnosti.

»Zapisi u kamenu« su, bez sumnje, veliki
dobitak za naloj savremenu liriku.

Rasim Filipović.
P. S. — Kajiga, koje je uredio radi od-
bor Grupa carajevskih književnika, je ve-
oma korisno opremljeno. Najbolju staru iz-
radu je misli akademski slikar g. Branko
Štara. Cijena knjižice je 10.— Din., a naru-
čbu se, ili izravno od autora (Rod. »Jug.
Pošte«), ili u Zadrudnoj knjižnici »Pogled,
Aleksandrova 66.

Industrija gvožđa

deoničarsko društvo

ZENICA

Željeznička stanica: Zenica
Pošt. čekovni račun: 6020

Telegrafska adresa: Željezara
Međugradski telefon broj 7

U svojoj fabrici žice i eksera, snabdjevenoj najmodernijim mašinama, izrađuje:

sve vrste žice i to:

svetlu željeznu žicu,
šarenu željeznu žicu,
pocinkovanu želj. žicu,
pobakrenu želj. žicu,
bodljikavu žicu;

sve vrste žičnih eksera i to:

obične žične eksere,
kolarske eksere,
eksere za baglame,
eksere za čoškove,
okovne eksere,
eksere za krovnu hartiju,
eksere za trstiku,
eksere za tapetare,
londonske eksere,
eksere za donove,
eksere za potkovice,
krepinske eksere,
telegrafske spone.

Obučarima,

predajemo u javnost pismo koje je uputio gosp. Ing. Richard Neumann, zet gosp. Hertmanna vlasnika firme Josip Hertman i sin d. d. u Zagrebu, gospodinu Milivoju A. Saviću u Beogradu, Milorada Draškovića ul. 4, kožarskom trgovcu i predsjedniku takozvanog i samozvanog Akcionog odbora protivu „Bate“:

JOSIP HERTMANN I SIN D.D.
ZA TRGOVINU KOŽOM

ZAGREB
 JELAČIĆEV TRG 25
 TELEFON 87 4426
 TELEGRAFSKA ADRESA
 HERTMANŠIN/ZAGREB

CLEARING PROMET KOŽE
POSREDOVANJE ZAGREB 33080

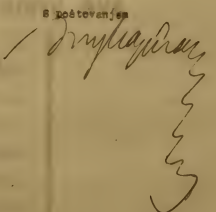
POSREDOVANJE PROMETA KOŽE
ZAGREB

ING. RICHARD NEUMANN
 ZAGREB
 Jelačićev trg 12.

5. juna 1935. ✓

Gosp.
 Milivoje A. Savić
 Beograd.

Kao blagajnik Centralnog komiteta Akcionih odbora
 za zaštitu nacionalne kožarsko-obučarske proizvodnje doznačio sam Vam
 danas na Vaš čekovni račun kod Poštanske štedionice
Dinara 6.000.-- /šest hiljada/
 koji iznos izvolite upotrebiti za Akcioni odbor Beograd.

S poštovanjem

Evo autentičnog dokaza da se za novac kožarske industrije i kožarskih trgovaca organizuju protestni zborovi protivu „Bate“. Sve se to radi u cilju da se održe visoke cijene kože i obućarskog pribora, pa prema tome i obuće.

Bata

Narodna nošnja

Narodna nošnja avakog naroda pa i pojedinog kraja smatrana je svevrijom toga naroda, odnosno kraja. Tvorivina je to naroda, koja je došla kao izras polje prilika i estetičkih osjećaja u vezi sa moralnim nacijama sredine, gdje se ta narodna nošnja pojavila i udomaćila. Raznolikost prilika i potreba pojedinih naroda i krajeva te nazori u moralnim nacijama dali su toliko raznorodnih narodnih nošnji i za muškarci i za ženski pol ljudskog roda. Prilike u prošlosti su bile dosta teške za češći saobraćaj naroda, pa su se pojedini običaji tako prenosili u druge krajeve. Otud je i narodna nošnja pojedinih naroda i krajeva prešla u tradiciju i stalno se njegovala, uasrvala i čuvala kao dio narodne kulture, što se i danas to smatra.

Mijenjanjem nazora na život, mijenja se i kultura, kako duhovna tako i materijalna. Vjera je davala i daje pravac životu. Otud je avaka vjera utjecala na mijenjanje nazora, a tim, i na način življenja. Mijenjanjem vjere mijenjala se kultura. Zar se i danas ne proizvode ogrlica, pa krčevanska, pa islamska kultura? Zar se ne lije ljuti boj u naučnom svijetu, u opravdanosti, valjanosti i rezultatu utjecaja na čovječanstvo tim i kulturne kulture?

U prošlosti teško je tekinove našeg naroda upada i naša narodna nošnja. I ta nošnja je plod vjerskih nazora našega naroda. Ona je davno prestala biti samo kao zakon tijela i obrada od nevršenja i ostalog. Odjevanje je odraz našeg moralnog i kulturnog života, što je došlo iz prošlosti, a smisla naša imovništvo i osjećaja ljepote. Osjećaj ljupčnosti i smisao za ljepotu dopunila nam je naša uzvišena vjera, od čega je došla i praktičnost kao u ostalim nacijama potrebna nam i za naš nošnju.

Primaćući Islam naši su stari pradedovi i njihovi najbliđnjaci prilagodili i svoje odjevanje naučavajući islamu. Neka je odjevanje pristojno, za svako društvo pristupačno, neka je takovo da ne ostavlja nepoželjno vršenje dnevnih dužnosti kao čovjeku i kao muslimanu, a neka nije raskošno i upadljivo da bude povod umišljenosti i okolnosti! To su bila pravila za odjevanje muslimana i muslimanki.

Naš je narod svoju nošnju u tom pogledu pravio i nosio. Naša nošnja nije nešto specijalno naše. To je tvorivina svega našeg naroda. Ma kud nam bilo po svim krajevima, gdje naš narod živi, naša će zajednička kultura u narodnim nošnjama. Mi muslimani smo, po nazorima i učenjima naše vjere Islama, sasvimisli svoju narodnu nošnju, koja se razlikuje od narodne nošnje ne muslimanin. Na to je zbog strogog pridržavanja islamskih propisa, koji naređuju, da muslimani, za svoje dobro, izbjegavaju se, pa i najmanju sitnicu, koja bi u čovjeku mogla izazvati životinjske instinkte i protivrjege, koji bi se mogli čovjeka dovesti u iskušenje u rđavim mislima i u nedovoljnim djelima. Intiman život čovjeka pripada samo dom, ženi - drugarici, i ni gdje više. Na svim ostalim mjestima narod nam djelujevanje našeg mora biti ozbiljan, dostojanstven, trezan i prisrčan, kao što i doljike čovjeku najsvršenijem Božjem stvoreniu. Tako Islam naučava, takove nas mora i prima sebi za dobro i polušine svoje robove, koji će uživati u blagostanju na oba svijeta.

Zato je naša narodna odjeva dovoljno tim zahtijevima. Muskarci je i pretpostavljali na prvi pogled našeg života i duše, da naše žene što je našu ženu predstavljala kao pravu majku, domaćicu i družicu u životu. I danas nam je ugodno promatrati čovjeka, odjevena u narodnoj nošnji, koja na zalost postaje rijetkost.

Jedna od glavnih dobrih osobina te narodne nošnje je to, što je naša narodna nošnja pravljena od tkanina, koje se kod nas, među nama, izradivale što su bile trajne. Tim je narod mnogo uticajno čisto odjevanje, a taj izdatak je ostao opet među nama. Time je potpomogao doba našu radosno kako u stočarstvu i u

slučinim granama, tako i u našem znanstvu.

Sve je ovo bilo u skladu sa uzvišenim propisima Islama: samo odjevanje, nošnja je predstavljala pristojnost, ljupkost, dostojanstvo, štedljivost i radosno. U ta svaštena vremena nije se znalo za mnoge poroke i zla koja se danas događaju.

Od prije tridesetak godina se počelo napuštati narodna nošnja. I to je išlo daleko i gore, dok je evo došlo dotle, da se pravom može smatrati za jedan od glavnih uzroka naše i moralne i materijalne propasti to napuštanje narodne nošnje, a majmunisanje za običajima neumislanim, pa što hoće, pa volje, i nokršćanskog Evrope.

Pojam inteligencije i civilizacije kod nas je izopčan. Mnogi zamisljaju, da evropsko odijelo, suncure, predstavlja efendije, gospodina, a košulje, kao da predstavlja šamur, gospodici i gospodu!

Prenoseći sa ulice tu nošnju u svoje kuće, prenese su i druge stvari i navike, koje idu uz to inteligentije odijelo. Jedno drugo traži i svoje, pa se dotle dotle da nema ni jedan od stotine, a da se ne tuži: "ne može se na kraj". Tako se valjaku ozbiljne efendije i age, a i ne govorimo o onim, koji su i inače okudni i nevoljni.

Zbilja se i ne može na kraj. Ni žena ne uzima u obzir značenje riječi "nema se odakle, a ni muž odnosno otac nije pravovremeno učio sve ozbiljnosti i posljedice evropeiziranja" i "moderniziranja" svega i svoje porodice.

Ove pojave se odrzale najprije po našim gradovima i gradićima, a sad se evo to zlo prenijelo i u naša sela. Mnoge krize brakova i krize porodičnog života posljedice su unošenja te smode u naše domove i onog našeg muslimanin, koji se sad pridesio, da je ovakav način života jedan razlog zahtjeva savremene inteligencije, da se naša žena emancipuje u evropskom smislu. A tome je pravo značenje, neka žena privreduje i udjeluje u javnom životu, da neka pridesio, u taj i takav život. Kad nam tražili mudro, neka žnađe sebi i zaraditi taj trošak. I tako je od idealističkog shvatanja došlo do materijalističkih potreba. To najbolje zavjezi nakadašnjim zagrižim pobornici "ženstvih prava" mislo Islama propis.

Ove pojave su postale ozbiljne opomene. O našoj narodnoj nošnji bi trebalo povesti brigu, dok se još može postiti uporište u popravljajući pogreške.

U kod katolika i kod pravoslavkih se u tom ozbiljno vodi briga. Kod njih je sasvim drukčije. Dok je kod nas "inteligencija" propagator moral i zabacivanja naše narodne nošnje, dok kod Srba, pravoslavkih, "inteligencija" predlaže u čuvanju te tradicije, a Hrvati katolici su već davno uvidjeli svu štetnost toga "moderniziranja" i kod su poduzeli istanoviti rad na savijanju tog zla. Tako je Obraz od 6. III. 1935. donio dopis iz "inteligencije, u kojem stoji: "Prije nekoliko godina bila su vrlo česte vijesti, da se u našim krajevima gubi narodna nošnja, da je na internacionalni duh sve dublje nadano u selo, koje se Obažuje, da se ne može od raznih najezda iz inozemstva. Dakle to moderniziranje je preplavilo gradove pa i zidine i u selo. Pisac navodi kao razlog tome posljedice teških gospodarskih prilika, četina industrijska (fabrička) roba sve je jače potiskivala narodnu nošnju. Pisac podvodi ljubav naroda za svojom narodnom nošnjom, jer "su se s njom taika srca rastajali, ali su moralni, i duša i činjenice, i život našeg svijeta. Samo se mora priznati, da je ljubav kod našeg svijeta za narodnu nošnju dosta popustila a bez za su moralni. Bar to vrijedi za malograđane od prenatih godina. Tome se nije moglo čuditi. Nije bilo niko od javnih radnika i prave inteligencije, da se na to obračunao, pa da je povredena akcija o suzbijanju uvlačenja tih nepotrebnih i štetnih novotarija. Obažuje se rat sa svojim svojima lozim podcijenama, pa se dotle dotle ono što i Obažuje se: posljedice teških gospodarskih prilika."

Ali hrvatska inteligencija učila je teške posljedice koje bi otud mogu nastati. Nije se nikako smjelo dopustiti, da propadne ono, što nam je bila čista i prava. Propadala i potpuno na društva su u svojim rodovima i sudjeluju na svim priredbama narodnog karaktera. — Publikacija kako na selu tako i u gradu shvaćati i poimaše ovakav rad, iako je sa očuvanjem narodne nošnje stvar mnogo teška. Rezultat je takov rad iako, da se ne sumnjivo mogu postaviti, da je zaustavljeno prvo iako i opasno prodiranje iz inozemstva. U gradovima su narodna društva odhula forsirati što je više moguće priborbe i zabave, na kojima se dolazi u narodnim nošnjama.

Eto na taj način rađe hrvatska društva i vjerovatno je, da će uspjeli. "Obzore vidi, sa mnogi građani krajnju kljepe seljačke vrloformine, koje se osim umjetničkih vrijednosti predstavljaju i praktičnu upotrebu. A kako naša društva rađe? Po priredbama naših društava i raznih udruženja dalo bi se zaključiti, iako to nije, kao da su to kakove novotarije, koje su izobele u evropskoj smislu! Dok neka druga srpska, hrvatska i uopće jugoslavenska društva priređuju z. sv. slavenske večeri sa prisustvovanjem u narodnoj nošnji, naša društva i naša inteligencija hoće da priređuje svoje zabave a la Paris! Pože zabave se može u listovima čitati koje bi bile ljepše, luksuznije i modernije odjeveni!

Ta vidimo svaki dan, kako na pr. Ličani, Cragoreci, Šumadinci, Zagorci i drugi nose svoju narodnu nošnju u kralja na kraj države. A mnogi izi novizik u drugom kraju donese svoju narodnu nošnju, pa i od zgrade do zgrade obuču, a tim je prikaže onome kraju, u kojem vjeri svoju dužnost. Ali to je ona prava narodna inteligencija, koja se ne stidi svojeg porok i koja, u svojoj pravom, ponosi i diči sa običajima svojeg naroda i svojeg kraja. Zbilja i mi ne bi tako postupali!

Naša narodna nošnja ima sva preimstva pred evropskom nošnjom, pa i pred našim ostalim krajevima. Izazivao nam razloge, koji diktiraju, da se ovo pitanje uzmemo ozbiljno i kao tradiciju i kao neophodna potreba štednje u našem odjevanju. Vraćajući se uopće našu narodnu nošnju u domaću živu odjevanje i domaću svoju privredu i domaću narodnost. Dvačemo pravu vrijednost našim proizvodima, pa neće biti na milosti tuđeg i stranog kapitala, koji nam oči, u našu robu prodaje pod skupom cijenu. Uprkosu svoju okolinu, da živi od reda i rada i tim se opasno spasi tuđeg utjecaja, koji šteti našoj djelnju. Povratimoćemo onaj dostojanstveni izgled, koji daje ta narodna nošnja. Spasićemo se mnogih sitnica, bez kojih se može teško održati, koje se sad skupo plaćaju, kao potrebu evropskog odjevanja. Povratimoćemo i našu stari kanaan, koji su nam stari odriživali.

Očigledno je u svoju narodnu nošnju, pred svega iznenađeno, inamačmo više islamskih svojstava, što nam je svima glavni cilj života, a to znači: bićemo bolji muslimani i bolje muslimanke.

Ove misli iznosimo pred sav naš narod, a narodci pred njihovu znanost i svjetovne inteligencije, koji živi među svojim narodom, željeći da ove misli ne ostane u zaboravu, nego da se prede na rad u općem interesu našeg naroda. Samo će inteligencija osjetiti u svojim budućnostima sve koristi naš narodne nošnje u svojoj kući. Za naš narodni svijet bi moglo u ovom pogledu naše učitelje mnogo učiniti!

Muntazir.

**BAJRAM MUBAREK OLSUN
ŽELE VAM;**

**„LOVAKI ROG“
Vlasnik LILIAN LEČI, restaurator**

**„LEOPARD“
radiona kožnih proizvoda
Aleksandrova 69.**

IZ ARAPSKÉ LIRIKE:

Urur! Ihni Hizam Ihni Muhansir!)*

TEHAMMELTU MIN AFRAE...

*Svačito od Afre snositi,
Ah više snositi ne mogu
Ko što ne mogu brda
Imati ruka i nogu.*

*Pa Bože, od Tebe molim
Pomoći protiv koba,
Što na zlobu mihi Afre
Snosim u zadnje doba.*

*Ki da u mojim plućima
Piću slatke se krije,
Pa mi izi krijući, toliko
Srca mi žestoko bije.*

Kaja Ihni Zuevich!)*

VE INNI LE EHYENNEVME...

*Želim spavati, makar za to
Vakati ne bi,
Jer se nadam da bih u snu
Tebe sretio.*

*San mi kaže da Te gledam,
Gledam, moje milje;
Ah, pa kako našta sreća
Da na snovi zbilje!*

**) Iz pjesme: Kijana. Umro je iz ljubi-
bavi sa Lebnom.*

*Nekoliko stihova Medunne
Amirije:*)*

VI. EHALLJEJE LA VALLAH!

*Prijatelje, ja ne mogu
Preokrenuti neteležne
Rožje sude glade Lejle,
Niti sude glade mene.*

*Sa njom me je samo kuša,
Dočim nje je drugom doo,
Kako sreća da me s nećim
Oim Lejle prokušao!*

*Nakon druge, rano moja!
Brojiti noći: jednu noću
Dočim prije vječ jekovaoh,
Ali ti nikad ja ne brojah.*

*Kada klanjam okrećem se
Prema stani kuće njene,
Svojim ličim makar bio
Koji klanjač za mene.*

*Od imena ljubim svašta
Što je njemom izlišno,
Ili bliska, ili baka,
U čem bilo njemu šteta.*

EMURRU ALEDDIARI...

*Evo idem pokraj kuće
Kuće Lejle Amiruve
Cijelivam je vrelom unom
Nju i njene dvavore.*

*Moje srce nije ljubav
Prema kući zagrižala,
Nego ljubav prema onoj,
Što je u njoj stanovala.*

VII. EREL KALBU ILLA...

*Ere ere mišta neke!
Oim ljubav Lejli Amirije;
Se'jet je zove majkom Amra
Premda nikom ona majka nije.*

*Kadago je dirnem, rukom
Od vesela hoću mi da kličem,
A na njenoj površini
Gotov laše seleno da nikne!*

**VIII. BEKJA FERHAN
LEJLA...**

*Od vesela zaplakala za Lejlam
Kad veđ jednom končano je vidje
Zaljubljenik, kojino lepostu
Izvan Lejle ne opaža nigdje.*

*On bi nako sreću i gospodstvo
Kakvo mnogom postići se neđe
Kad bi Lejla gledala pa okom,
Kakvim okom i On Lejla gleda!*

*Zaljubljenik od vesela pusti
Vruću snu kada Lejla vidje;
Zaljubljenik, kojino lepostu
Izvan Lejle ne opaža nigdje.*

Preveo: Muhamed Seid Mašić.

**) Iz pjesme: Urur. Umro je iz ljubavi
za Afrom.*

**) Potomstvo Amir Ihni Sa'zanta bilo
je više pjesnika Medunne, od kojih je svaki
ima svoju Lejlu. Od njih je najbliđnjim
Kaja Ihni Muhansir (Ali Kaja Ihni Masi) i
to je pjesnik gorljiv stihova. Za Lejlu je
najprije poludio, zatim podivljas i ko-
zno umro.*

Hazreti Mevlana Dzhalaluddin-Rumi

(Kaddesallah sirruhulhu).

«Svemoguć Allah će slati ome ummetu, na svaku stotinu godina onoga, koji će mu obnoviti vjeru».

Muhammed Resulullah.

Jednaka, između najvrijednijih od ummeta, bio je Hazreti Mevlana Dzhalaluddin Mevlanah Kunijul belh, poznat pod imenom Hazreti Mevlana. On je pir (začetnik) filozofsko-muzikalnog derivskog tarikata Mesnevijsa. U učenim krugovima Istoka i Zapada njegja je najviše popularizirao njegov veličanstven spjev Mesnevijsa, koji je pod Božanskim nadahnućem (ilhamom) pjevao.

Hazreti Mevlana je rođen 6. rebiul-uleva 604, po hidžri u gradu Havarizmu (pokrajina Belh) o ca Hazreti Beahud bin Veleda, poznatog pod imenom Sultan-ul-ulema. H. Mevlana je u vijestnom prenelo, 5. dženazul-errevla 672, u u Konju, gdje mu se i danas nalazi turbe.

Dok je još bio kao dječak, a njime su se zbavale vrlo čudne stvari i još onda su učeni ljudi zaključili da se Hazreti Mevlana bitli veliki čovjek i guru. Priča se da mu na sedm, pred očima Dženabi Dzhalaluddina po javljivale razne spiritalne slike i ahiretali oblici raznih bića, kao mnogobrojna malenkata i duše odabranih ljudi, ispod visokih kubeta. Među spisa njegovog oca, našena je i ova: «Ja sam biljaka. Moji sin Džalaluddin, kad mu je bilo šest godina, igrao se jednog petka na krovu naše kuće sa drugom djecom. Igraajući se tako rekče mu djeca, hajde da poskočimo na krov ove susjedne kuće. Na to im Hazreti Mevlana reče: «To je mudrost i mudro ponašanje, nego akte te junaci, ako u vadin arci-ma ima nečeg ljudskog dječje da polietimo na nebena. I čim ovo izusti, nastade ga između djece. Djeca, uslied njegovog nestanka skamenise se od oduca i u stranu počeo vrzati doznati Hazreti Mevlana. Malo kas ova događaja, upadno izmjenjenje lova i zasjajih oči, stvori se ponovo H. Mevlana među njima. Zaprapačena djeca, drhtavim i uzbuđenim glasima ga pripuštale za njegov nestanak, ali oni nisu odgovorili, jer od sam maloca a vama razgovarao, dočulo neki ljudi u zelenim odijelima i odvedoše me sobom. Provedaše me po cijeloj vasioni i vrlo mi čudne svjetlove pokazake. Kad sam bio u tim azerama, ču da me di dovikivale, te me oni brzo povratise. Istorijski je dokazano, da je Hazreti Mevlana u tim godinama, jeo u tri četiri dana po jedanput. Kad mu je bilo 7 godina, proputovao je sa svojim ocem mnoga mjesta po Istoku, kao Bagdad, Erzinđan, Sam, Haleb itd.

Jednom prilikom, susretna Hazreti Selh-ul-Ekber Muhajjuddin Arebija u Samu na ulici Hazreti Mevlana, koje je bilo istom 6 godina, kako slijedi stopu u stopu, nekog tadanjeg poznatog naučenjaka, i okrenuv se za njim te reče:

«Adžeta, zašudne stvari! Jedan beakrajni okan, ide iz jedne kapilice i Feusubhanallah.

Kad je Sultan-ul-ulema godine 611. po hidžri protjeran iz Bagdada po Sultan Muhajjedin Havarizmanu, na na hukanje tadanje ortodokse uleme, pod vodstvom šahovog hođe Fahrudinij Rasije, koji ga nije mogla prjetiti, jer je Hazreti Sultan-ul-ulema sa llimi-udnom otkrivao njihovo nezanje, Hazreti Mevlanu tada bijaše 7 godina. Na tane samobit Hazreti Alahuddin Šelkukije, preseli se Sultan-ul-ulema, zajedno sa svojom porodicom u Konju, nakon što je protutovao razne islamske krajeve, siroči među muslimanima Ilimullah.

Hazreti Mevlana je napredovao kao rijetko ko u naukama, poučavan od oca, kad mu je bilo 18 godina, očeni ga otac sa Đevher hanumom, kćerkom Havade šerufudin-Semerkandije, od kojeg braka rodi se Sultan Veled bin Mevlana, godine 623. po hidžri.

U petak 19. rebiul-uleva 628. god. plemenita duša Sultan-ul-ulema uz-

digmu se u visoke Božanske sfere Kaddesallah sirrehu.

Nakon smrti oca mu, Hazreti Mevlana nastavi u medresi svoga oca, sa predavanjima imli ahira i uvijek je imao preko šestotina slušalaca. Idući iz medrese kući, zakokruvala ga je tadanja ulema, koristeći se njegovim dubokim vjerskim i umnim razlaganjima.

U svojim četrdesetom godinama života, očiti velika ljubav za tesavvuf (misticizam) te se pridvori tadanjem Arifihulilahu Hazreti sejid Burhaneddin Muhakkikije, od koga je preko deset godina slušao Božansku sakrivenu nauku llimi-udnu. Kada Hazreti Mevlana napusti Konju, kroz kratko vrijeme emri-lilahu, pojavi se u Konji Allahov lu-nak Hazreti Šems Tibrijska i kad ču, kako Hazreti Mevlana ne trpi garibe u poderanim odijelima, to se ovaj — Hazreti Šems — obuze u izderane haljine i pde u asret Hazreti Mevlana, koga susreće jasladi na konju, a zaokrenuv ulemen. Njihov taj sastanak i razgovor, je velikog duhovnog pročišća i nije mjesto, da se o tome po novopistu pise. Inšallah imam namjeru, da o Hazreti Mevlanu izdam poseban knjigu i tom zgodu opisanu tak njuhov sastanak, kako ga čitaju muškeri kitabi.

«Hič čini se još kod čini nekad

Hič aheni hanberi izi nekad

Hič Mevlana našu mudri Rum

Tu muridi Šems Tibrijski nekad»

(Niti jedan čovjek sam po sebi, neko ne bi Niti jedno govde, samo po sebi, čitao maš

ne bi.

Na kenzu, niti Dženabi Mevlana, dok

[Hazreti Šems Tibrijski marid ne bi,

Allahov miljenik i Mušaji Rum ne bi.

Pošto su se sastali onaj Koš ljudi

učinu Tibrijska i Hazreti Mevlana,

zapče svijet da ogovar njihovo po-

našanje. Kroz kratko vrijeme, napusti

H. Mevlana i prelavljanja na medre-

si i inače. Tada se još više umno-

žiše protivnici njihovi. Oni isti, koji

učinu Tibrijska i Hazreti Mevlana,

zapče svijet da ogovar njihovo po-

našanje. Kroz kratko vrijeme, napusti

H. Mevlana i prelavljanja na medre-

si i inače. Tada se još više umno-

žiše protivnici njihovi. Oni isti, koji

učinu Tibrijska i Hazreti Mevlana,

zapče svijet da ogovar njihovo po-

našanje. Kroz kratko vrijeme, napusti

H. Mevlana i prelavljanja na medre-

si i inače. Tada se još više umno-

žiše protivnici njihovi. Oni isti, koji

učinu Tibrijska i Hazreti Mevlana,

zapče svijet da ogovar njihovo po-

našanje. Kroz kratko vrijeme, napusti

H. Mevlana i prelavljanja na medre-

si i inače. Tada se još više umno-

žiše protivnici njihovi. Oni isti, koji

učinu Tibrijska i Hazreti Mevlana,

zapče svijet da ogovar njihovo po-

našanje. Kroz kratko vrijeme, napusti

H. Mevlana i prelavljanja na medre-

si i inače. Tada se još više umno-

«Ovaj grjusni događaj imade na Hazreti Mevlana tragične i bolne posljedice. Zapče bezcilno lutati po pustinjama tugujući za svojim muršidom Hazreti Šemom, vijedi: Šems, Šems, Šems! Kad Alahuddin umrije, otče mu Hazreti Mevlana, nehtjede ići na dženazu već reče: «Lejse minie (nije od mene).

Kako sam u početku naveo, ugod Hazreti Mevlana Dzhalaluddin Rumi je najviše podigla među učeni svijetom, njegova veličanstvena »Mesnevijsa« koja sadrži preko četrdeset i sedam hiljada stihova, te di van »Manevijsa« koji obuhvata skoro preko trideset hiljada stihova.

Obje knjige, govore nu o Božanskoj ljubavi (Akhu) u vidu priča i anegdota u stihovima, koji su napisani sa takvim stilom, da i najveći kritičari nemogu otvoriti usta. Št cije »Mesnevijsa« može se donekle razumjeti iz slijedeće alegorične priče:

«Jedna djevojka izvanredne ljepote i čari, stanuje u jednoj kući. Jedan mladić, koji je čuo za njenu ljepotu, polazi njenu vratima te na ista kuća. Na kucanj, iz kuće se oču glas ljepote djevojke:

— Ko to kuka!

— Ja, sam, odgovori tužno mladić.

— Kad si ti »Ja«, a pošto se i ja smatram »Ja«, to u ovoj kući, nema nješta za dvojicu.

Jadni mladić, tužan i čemeran od ladi i dugo vremena po četrdesa leta ko bez glave. Moći se Allahu di. Š i hrani se samo korijenjem i lišćem. Ovako je trajalo nekoliko godina. Mladic, pošto je silno iznemogao i oronuo od posta i ishaeda, poče ponovo vratima svoje ljubljene i iznova drčućom rukom pokuca na njenu vratima: tak, tak, tak.

— Ko je! — ču se glas ljepote.

— Ti... ti... ti al! — izusti drčućim glasom mladic od silna uzbuđenja zaboravivši samog sebe.

— E, kad si »ti Ja« — onda umri, jer, samo i jednog, u ovoj kući imade mjesta.

•

Svi se uleme-izami jednoglasno slažu u tome, da se priče iz Mesnevijsa i šerifa ne mogu uspoređivati sa nika-

kvim pričama prolaznog svijeta, već su iste tumač skrivene hazne Ku'ani Kjerima. Interesno je to, da se i najčešći protivnici od Ulema-resuma (ortodoksa ulema) izjavljuju po hvalno o Mesnevijsi i tvrde da se izlaganja u njoj, ne protive šeriatu.

Islamski naučenjak, poznavalac obaju pravaca (tesavvufa i ilmi za-hira) Mevlana Šemsuddin Džani, zvani Mevlana Džani, u jednom svom spjevui, govoreći o Hazreti Mevlanu u njegovoj Mesnevijsi veli:

«Ani feridini dženabi ma'veni,

Peo buvur burhan tebi Me-nevi;

Men di dojam der vafai an ali dženab

Niat pejamber veli dżed kitabi»

(On je vladar svoga onoga, bio se nauč-nje je riječi i dova ti je, kao dženab njegovog vladnog stepena da protisak i rasumi njegovu Mesnevijsu. Ja nijesam u stanju da opišem njegovu uzvišenu osobu! Znam da nije pejamber, ali ima svoja knjiga (kitabi).

Selhi-mubarek Hadži Hafiz Husni ef. Numanaghi, pravdiu muftija, kaže u jednom upitan o Mesnevijsi, rekao je li ovo:

«Ne postoji veličanstvenije i ljepše knjige što se u ljudi napisali od Mesnevijsi šerifa.

Mesnevi i šerif, preveden je, i prokomentarisan po nekoliko puta, na sve veće jezike. Po cijelom islamskom svijetu a u centrima Evrope po raznim naučnim klubovima naučavala se i naučava Mesnevijsa. I kod nas u Bosni a osobito u Sarajevu na nekoliko mjesta ista se je tumalila. Zadnji njeni tumači bio je Selhimburek H. Husni efendija, koji je istu u vi-ri i hrani se samo korijenjem i lišćem. Ovako je trajalo nekoliko godina. Mladic, pošto je silno iznemogao i oronuo od posta i ishaeda, poče ponovo vratima svoje ljubljene i iznova drčućom rukom pokuca na njenu vratima: tak, tak, tak.

— Ti... ti... ti al! — izusti drčućim glasom mladic od silna uzbuđenja zaboravivši samog sebe.

— E, kad si »ti Ja« — onda umri, jer, samo i jednog, u ovoj kući imade mjesta.

•

Svi se uleme-izami jednoglasno slažu u tome, da se priče iz Mesnevijsa i šerifa ne mogu uspoređivati sa nika-

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

Ceremonija opasivanja sabije kod turskih vladara

(ili krunisanje turskih sultana)

ISTANBUL ZA NRIJEME FEREDZE I RESEKTI.

Turci su poklanjali vrlo veliku važnost ceremonijama. Svađbe, pogrebi mrtvaca, održavanje sultanova divana — sve se je obavljalo sa velikom pompom i svečanostima. Šta više ove su se ceremonije po narodnom običaju odigrale u tuznoj vršile i na sjefetima (banketima) državnika i imućnih ljudi.

Za obavljavanje sultanovog divana postojale su naročite knjige u koje su se morale upisivati sve potankočine ove velike svečanosti. Kada se je koji strani poklonik primao u audienciju kod sultana i kada ih se samom prilikom u njegovu počast davao dvorski zijalet, morali su naročiti činovnici ceremonijala biti prisutni i u naročitu knjigu upisivati najprije koje je taj poklonik, na kojoj je strani sultana i velikog vezira sjedio, kako je prošao zijalet, šta se je sve govorilo i kakvo je bilo odličje, a zatim ograđaj (turkovi) — od vidokne, zebre i dr. — darivani vezirima i janjickarima agama, u tu je knjigu upisivan ne samo dan, nego i sat ih pojedinosti zijaleta. Također su i činovnici ceremonijala, nakon zijaleta obavljali od pokliska počastna odijela. Šta više tada je ujedno i priključeno vladavine sultana Ahmeda III. priredjen jedan dvorski zijalet, činovnici ceremonijala nije ništa dobio na dar. On je opisao vjerno tok zijaleta, ali je ispod toga opisao dobio:

„Na drugim zijaletima bio je običaj, da se mojoj malenkosti, koji sam bio dodjeljen poklonikarima, dariva čaha i turak sa odijelo, ali ovaj mi nije ništa dobio. Izgleda, da je on na to zaboravio. Zato se zadovoljavam, da ovaj njegov bezobrazni postupak na iljepe protumačim.“

U to doba knjige su ceremonijala bile vrlo važne. Šta više i čuveni hronograf i povjesnik Čelebi zadeo je, a sim, opise svih dvorskih zijaleta, uz koje je ih knjige za ceremonije, a napisao je i posebna djela o ceremonijama. Ali za čudo ni u jednoj njegovoj knjizi nigdje nema spomena o ceremoniji opasivanja sabije turskih vladara.

Svi su turski sultani nakon zasjedanja na prijestolje uz velike i naročite svečanosti pripisivali sabiju. Ali za sultane, koji su stivali u Istanbul, ove su svečanosti vršene u turci Sultani Ejubha.

Carigradski kvart Ejub bio je negda vrlo važan, pošto je bio centar sresce zvanog Haslar, te je u njemu sjedila i kadija. Ljetnikovci sultana i njihovih vezira bili su na morakim obalama Ejuba. Prije to, i s druge strane Zlatnog Roga, bašle i livade oko Kara-Agara, bila su najljepša i najvažnija izletišta.

I u Ejubju je bilo vrlo krhkih izletišta kao Agaesli, Harb-mejdani, Kalamis, kan juvu, Idris-kođk, Krik Sere i t. d.

Osim toga najviši ljudi i državni XVI. vijeka počinjali su na Ejubju, kao Ebus-Sund efendi, Beduz-Efendi, Ali bi Huzir, Vankuli Mehmed efendi, autor Tadut-Tevarih, Sadruddin ef. osvjetitelj Cipa Mustafa paša, Mustafa fin Dical Tevki, Duz-Mehmed, Hissaruddin Ferhad paša, Pertev paša, Diafer paša i Sokolović Mehmed paša.

Med je ne samo dobra, zdrava i slatka hrana već je i lijek za rane, kraste, opekline i čireve na čovječijem tijelu

Pripadom gradnje mekteba u selu Zalažje Kavčiki u septembru prošle godine, postavljali su na četvrt 24X24 cm. otisane boje grođe na odredena mjesta. Tom prilikom našli su je u jednoj od tih boja gomombrani braći dječijama. eka toga teško fizičkog posla, oko prenašanja grada. Koliko sam bio oduševljen u tome teškom poslu i bratstvo i oko znanja grada, 8.60 i 9.60 m. dugacihi, na visoki id, na živace bukve načetviri otisane, id, da sam i ja bio sličan kod šinski radnik.

Šta više i čuveni hronograf sultana Ibrahim, po imenu „Šekerzade, dava je za života svi napraviti turbe na Ejubju. Ali kako je ona kašnjenje progama u Ithrim, nije joj bilo suđeno, da se ukopa u tu turbe.

Ejub je dake mjesto i za zabavu i za počinak. Da se je tu vršila ceremonija opasivanja sabije, počinak od tuda, što su Turci iz pletaja, raskli veliko poštovanje prema Hazreti Ebu Ejub-ul-Enšariji. Prijepimo je pitanje, da li je Ebu Ejub uopće tu ukopan. Za vrijeme bizantijske vladavine, tu se je nalazilo neko khršćansko svetište. Ali Turci vjerujući u vijlijanjski rječino, da ceremonija, odredili su to mjesto i za ceremoniju opasivanja sabije.

Onog dana, kojim bi se imala vršiti ta velika i rječita svečanost, sultan bi došao u Topkapu-Saraje i zauzeo mjesto pod velikom kubbom. Sa druge strane bi se vršile pripreme opeke, a zatim i pripreme rane. I kad ih su rani javili, tu do dolazila on bi do kupke došao do na srednja vrata pred kojim je svijet očekivao carev dolazak. Čim bi se javilo, da je sultan uzjahao konja, svi bi dostojanstvenici pokljali svoje konje i zauzeli ona mjesta, da ga pozdrave gdje se pozdravilo za vrijeme bajrama. Šejh-ul-Islam i Kapetan-paša (admiral) stajali su na lijevoj strani, da izvrše pozdrav. Čim bi se izišao na srednja vrata, čauš bi mu glasio po veliki klicati: kad bi se u klicanje pozdrav stalo car bi rukom odvratio pozdrav i odgovorio mu: „Bismillah“, a čauš bi mu onaj još uvijek glasio: „Bismillah“. Iza toga bi rukom jednim poljubili zemlju, broj ujahali konje i nakon što bi napravili pravilnu povorku, došli bi u aviju Sultan Fatihove džamije. U slučaju da je car izišao za povijet, da će posjetiti Fatihovu turbu, oni bi tu sudećili njegov dolazak.

Kada bi se car pojavio, sjahali bi sa konja i zemlju poljubili. I kroz to vrijeme bi čauš pravili urnebesne aplauze, koji bi trajali, sve dok on ne bi sjahao s konja. Nakon posjete turbi, cijela bi svita opet ujahala na konje i klicanje i aviju ponovo bi odjekivali na sve strane. Iza dolaska na Ejub, car bi u aviji džamije pred „Binek-pašom“ sjahao s konja, a veziri bi ga postrojeno između dvojih vrata dočekali, pred njim zemlju poljubili i u velikoj brzi aplauza ispred njega proslavili i aviju s počinima čim car sjahao s konja.

Sadri-azam bi stajao car sa desne strane uzio ga ispod ruke i a njim došao do turbeta; šejh-ul-Islam bi stajao do Sadri azama. Nakon svršetka ceremonije opasivanja sabije započeo bi povrtak.

Tada bi opet Sadri-azam uzio carev ispod ruke, doveo ga do „Binek-paše“ i nakon što bi ujahali konje, išao bi pred njim. Ako je bilo predviđeno, da se ide do prištaništa „Bostana, onda bi Sadri-Azam pratio carev do tamo pješice. I opet kada bi car sjahovao s konja klicanja bi se ponovila a Sadri-azam uzio carev pod ruku i došao ga u njegovu aviju. Pri carev ulazu u čamac, klicanja bi se ponovila i razlijeđala obalama Ejuba.

S tureklog:

S. Bekenović.

lika, da mi poljaše pola fidiana meda. Mla, mi doneo par fidiana meda. Umas nam rane medom i zavijem čistim rupcem. I nastavimo opet dalje uolaziti grede, dok ih nismo sve unijeli i poradali. Tu sam prislutim džemalijama kazao: da je med najbolji lijek za rane, kraste, opekline i živce. Rano sam svaki dan 2 puta medom masao i previjao, i ništa više samo 10 dana. Završi mi se smetalo, i u iste dane rana popela, nije digna; mogao sam noću rahat spavati, a u danu raditi.

Čitajući naše Jugoslavanske pelariske listove i jedan njemački (Bienenrevier), a onda i razna djela iz pelariske struke, a onda to dade povoda, da u o vreme našim „Islamom Glasile“ iznesem ukratko, što i koliko vjerjeti med ne samo kao hrana, već i kao lijek.

Glasoviti njemački liječnik Dr. Zaina (Zitaj): Čajje između ostalog veli o medu u svojoj raspravi:*

— Za vrijeme rata, kad su se u mnogobrojnim prilikama (koje su, nadam se, ne de više tako skoro pratile), mogla ispitati rana sredstva za liječenje rana, obilna i čista sredstva, koja se uvelike nisu koristila je nam, nigdje nije upotrebljavano kao sredstvo za liječenje rana. Uostalom, i ako je istina, da sam dist med ne spada u rane odnose medicinu, sigurno je, da melem za rane od meda spada tamo. Med je stalno mijeljan naravno sa masnim tijelima i brašnom.

Od prije dvadeset i pet godina je paljivo vršio sam, što je u veli za paljivo vršio. Pošlje rane i povrtak u civilni život, pađe mi jednog dana na pamet ideja, da je u starom poznatom melemu od meda, med onaj sastojak, koji je najzastupljen. Zato ga sam odavupat u dejstva, dodajući mu rane dodatke, koji mogu samo da ograniče njegovo djelovanje. Pošlje toga došlo je do upotrebljavanja meda medu za liječenje rana. Pošlje izvrsnog vremena prešao sam za premanjivanjem rana jednako tinkturam, jer to nije izrazito pomagalo procen liječenja, koji je nastao pod utjecajem meda.

Peto liječenje rana medom ostavlja daleko za sobom sve ostale načine, mođe po vremenju, njega rane, koje su se uvelike koristile za liječenje rana, ujedno je postalo pečko sam liječiti sve kontuzivne i jako napojene rane ispijivom medom. Ja stavljam med na rane, i a njene šupljine, a zatim zavijam. Do potpunog ozlijeđenja povrtke, koje nastaje spontano, ne treba vršiti nikakvu oksidaciju koje, ili povrtke njezina mikura, 24 časa donale sve trčuću rane, koje su se uvelike koristile, a nam, koja je čista i slatka, mogla je sasvim lako razglagati do najmanjih dijelova. I tane, liječne medom, mogu biti zabilježene i sa izvjesnim zadenjenjem kao i svete rane. Ako je moguće miješati zavoj svaka 24 časa, najbolje je liječiti povrtke medom, ali postupak odrađivanja, koje se ispijivom medom.

Poštoje aplikacije meda, pacijent oštećen u polovini slakečava otprilike, ako peckanje, koje ukuro nastaje potpuno, da bi bilo zamjenjeno utokom svježine i umirenja.

Ja sam po ovom metodi liječio hiljade slakečava otprilike ako peckanje, koje ukuro nastaje potpuno, da bi bilo zamjenjeno utokom svježine i umirenja.

Ja sam po ovom metodi liječio hiljade slakečava različite težine, a bez ikakve neugode. Nadalje kaže gr. Čaje: — I sadn ave rane liječim sam medom. Steriliziraju ravno zamjenio sam zavojem sa medom, koji se može upotrijebiti u svima slučajevima. Med nam je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba. Med, koji upotrebljavam, ne podvrgavam nikakvom prethodnom apesijalnom preprisanju; to je bitno vrčan med. Neproziranjem prirodan med je supstancija praktično aspietivna. Dovoljno je izmjeniti zavoj sa medom svaka 24 časa, pa se, na njemu, da je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba. Med, koji upotrebljavam, ne podvrgavam nikakvom prethodnom apesijalnom preprisanju; to je bitno vrčan med. Neproziranjem prirodan med je supstancija praktično aspietivna. Dovoljno je izmjeniti zavoj sa medom svaka 24 časa, pa se, na njemu, da je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba.

Med, koji upotrebljavam, ne podvrgavam nikakvom prethodnom apesijalnom preprisanju; to je bitno vrčan med. Neproziranjem prirodan med je supstancija praktično aspietivna. Dovoljno je izmjeniti zavoj sa medom svaka 24 časa, pa se, na njemu, da je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba.

Med, koji upotrebljavam, ne podvrgavam nikakvom prethodnom apesijalnom preprisanju; to je bitno vrčan med. Neproziranjem prirodan med je supstancija praktično aspietivna. Dovoljno je izmjeniti zavoj sa medom svaka 24 časa, pa se, na njemu, da je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba.

Med, koji upotrebljavam, ne podvrgavam nikakvom prethodnom apesijalnom preprisanju; to je bitno vrčan med. Neproziranjem prirodan med je supstancija praktično aspietivna. Dovoljno je izmjeniti zavoj sa medom svaka 24 časa, pa se, na njemu, da je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba.

Med, koji upotrebljavam, ne podvrgavam nikakvom prethodnom apesijalnom preprisanju; to je bitno vrčan med. Neproziranjem prirodan med je supstancija praktično aspietivna. Dovoljno je izmjeniti zavoj sa medom svaka 24 časa, pa se, na njemu, da je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba.

Med, koji upotrebljavam, ne podvrgavam nikakvom prethodnom apesijalnom preprisanju; to je bitno vrčan med. Neproziranjem prirodan med je supstancija praktično aspietivna. Dovoljno je izmjeniti zavoj sa medom svaka 24 časa, pa se, na njemu, da je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba.

Med, koji upotrebljavam, ne podvrgavam nikakvom prethodnom apesijalnom preprisanju; to je bitno vrčan med. Neproziranjem prirodan med je supstancija praktično aspietivna. Dovoljno je izmjeniti zavoj sa medom svaka 24 časa, pa se, na njemu, da je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba.

Med, koji upotrebljavam, ne podvrgavam nikakvom prethodnom apesijalnom preprisanju; to je bitno vrčan med. Neproziranjem prirodan med je supstancija praktično aspietivna. Dovoljno je izmjeniti zavoj sa medom svaka 24 časa, pa se, na njemu, da je najzastupljeniji i najzastupljeniji nam, kad se uvelike potroba.

Jedini dijelovi rane su inficirani. Rana je obložena medom; pošlje pola sta formira se jedna glatka površina rane. Liječenje je završeno.

2. Slučaj:

Jedna čitilicijelna pala je na krivini. Dobila je povrtke na rukama, nogama i licu. Rane, koje su samim dramskim padom, došle su u samom srednjem zavoj medom. Gubitakovi doša široko ka i povrtke na nosu, obratima i čelu samo su promatane medom; svakič med je pokupljen jednim tamponom. Pola časa dočnje ranjenica se mogla udaljiti, a da ne privlači odviše pažnju prolaznika na sebe. Sutradan su sve ogrobtine bile pokrivena krastom; svraba nije bilo. Dva dana dočnje druge su rane veličinom izliječene.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

3. Slučaj:

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Jedan mladi seljak, pravci studija, stavio je prst u mehaniku stupa. Posljednji članak prsta, čija je kost slomljena, driso se samo na parietu kože. Najprije je pozvane arterije. Ciljeli prst je stavljen u med, a zatim slatku. 10—12 dana dočnje članak je narastao za prst. Istina: unutrašnje grčenje zahvaćalo je nekoliko čitilicijelna, ali je prst sačuvan.

Nas narod kaže: me je hraniti i ljekovati, ljekovi, košice i mladac. Znameniti ljekari i ljekari, a i naše ljekovne kade sad je hrana, koju šeludac najviše prihvaća, te koja najviše prolazi i ka, da hrani naša tijela. Međ ulazi u krv neposredno ne ostavljaajući taloga. Svaka kakav međa je hrana i ljek; posjećuje bolavce, otvorača stalo tijela, a međ i umiruje živac; djeluje na mokat, srce, bubrege, stomak — na sav tijelani sastav. Čovjeku, osoktu u doba razvika, potrebna je veća količina šeludca; otada dolazi narolito kod djece želja za šeludinom. Međ prednjim arim vrstama šeludca želja je toliko povećana. Dječaci je svjati: uleme i inteligencije kao prijatelja našeg naroda, da iskoristimo taj dar Božji, te da međom kao hranom podizmo i jačamo tijelo i duh od najranije mladosti, čineći ga time otpornim protiv zarananih bolesti. U vrijeme zarananih bolesti međ je razkušavaju šeludac, ako za redovno čine usimamo u manjim količinama. Nije lahko našim narodu na selu, narolito brdianu, kad navije bura i međava, dol do ljekara. Zato moro pribjevati domaćim sredstvima, narolito onakim sa međom. Međ je i

osoda dobro sredstvo, koje u težim bolestima održava bolavce od dolaska ljekara. Neosjećaju je, jer ogrijava i dlati is krvi među sokove, vlati osomina čvika, te ublažava povećanu tijelenu toplinu.

Želudac počinna međ i osoda, kad već nikakvu drugu hranu ne može da podnese — kaže iskumni ljekari.

I telija lica sa lakše probavlja, ako se upotrebi među nešto međom, kao što je to poželjno u nekim dravama.

Sušito, kao malokrvni, te mlad ljudi i dječaci, sušito ona, koje stanuju u mudrim i vladnim stanovima, trebala bi svakodnevno primati 2—3 kašike međa i poljesti. Umanjesta, da se u najvećem stepenu malokrvnosti mladosti i dječavosti potpuno održati, silvajući međ i dovoljno čista vandenha.

Nije mi manje razvijanih bolesti grla, pluća i ranih zapaljenja, ako se redovno usimao međ i jao.

Narodna poslovice kaže: Zdravije je najviše bogatstvo na svijetu. Ko hoće to bogatstvo, neka ga čuva.

Fejzullah Ćakir.

Boz Krupa

Mustafa A. Bašić:

Dioaba

(Crtica iz našeg familijarnog života).

U jedan dan se rodiše. U jedan se oženio. Meho i Sule braća, blizanci vrjedili su kao uzor poštenja u ovoj kući. Jasni, a i čaršijska dobrotvorci. Skupa živjeli, radili... Jedne večeri, njihova sičnost kao što su blizanci poklapala se u svemu drugome. Jednako odijeljeno, u jednoj kafani sjedili ti.

Međ otac im se ožetretosa. Iba- det Bogu činili. Posjedovali sve osobine, koje može Bog čovjeku dati. U kući im mlađi Hanisa. Grumen zeleno, ote, samo da je više isana. Zarešile se, da se ženiti neće dok im je života mlađi vate: ote se? Ta da nam ženje majci harat čistete. Majka, ko majka, ona je sve to drugačije ob- ratno shvaćala. Dugo je misliha na ženidbu svojih sinova. Okucala mnoge djevojke, dol do kćerke, koja razočanje našla dvije sestre, radi što bolji čvršće slova u kući. Jedne večeri stara Hanisa odlučno reče:

— Djevojko majko, sinovi moji... Meni su davno noge nad jamom... Kome radiće? Kome štediće? — Šta čekaš, što se ne ženiti.

Meho i Sule se sagledaše.

— Šta šulite? Šta će biti ješenan, neka bude večernja.

— Majko... Još nije ni vakt izišlo, reče Meho.

— Međ je dan Bože, namjeriti se na baksuzu, pa oće kuća u novare, stidljivo će Sule.

— Nebojte se vi djevojko. Ja sam vam našla dvije sestre. Eno u Zaimage Pembe i Hete, daj dva oka da ih se nagledaju. Dvije sestre, ko dvije za gorčinje vije, dva upisa inašaka. Pa ako te i kući, Sule, jo te kuća i poštena. Pa ako te i, Sule, jo te... — u zlatne zvijezde okivala stara u životu.

— Znamo, znamo majko, ali... Ja vam ote rekoh i ja druge ne ču, ne ako begmešite, recite mi i to odmah.

Poslije nekoliko međusobnih pogleda i duljeg oklijevanja, obojica braće u jedan glas tiho prozopataše:

— Hoćemo — majko.

U prvi čvrtak, kad je kakve buke obavije sa dva vjenčanja: dva brata uzeše dvije sestre. U kući je sve vesele, namijano. Stara Hanisa se raspastala od rahatluka. Današnji dan je smatrala najvećim danom u životu.

— Eto, sad je je sve tečmli. Sad ne žalim umrijeti.

Od velike dragosti posadila je svoje dvije nevjeste kraj sebe. Milovala ih je, tepala im kuo djeći i od neke dragosti zaplakala. Mlade nevjeste postidno gledale preda se, ljubile još stariju saku.

Međeni mjeseci prolazili... Počet- verio se tihim starom Hanisi. Ali jednog dana, počelo je nešto podgizati kućni rahatluk Hanin. Mir u njeznoj starijatoj duši najednoma je nestao.

Kad bi bila sama plakala je često. Njezine brzo na lici bile su dublje.

Jedne večeri ljubila azevala glavu jemenjima. Kad su bila sva kućna ču-

ljad za sinom pri večeri, stara Hanisa kao nijeko dijete brzinula u plaš sa škola na silu na svoje svagdanje mjesto.

Cijelu kućnu čeljad, kao da ih bič osim. Svi skočiše na noge upitašvi:

— Šta ti je draga majko?

— Ima tišta, bratru drugarimo an- terije. Ja vam tišta čuvam.

— Nije tišta nešto, draga mamo, reče Meho.

— Kaži, Dina ti.

— Pa eto, kad ste me zakleli, reče u vam... Vi se oženiste, da se bog od, oženiti nećete.

— Majko, majko... zavileše sino- vi Meho i Sule, a njima se pridružiše dvije mlade žene, panušvi po noga- mas staroj Hanisi.

— Kazuj bratru... stogoe će Sule.

— Kako dovodete ove dvije tudice ovjite, reče mi naki pada je ob- ratno... Ove dvije kućke, njima ne reče- no, oteše mi svoje sinove iz mog sr- ca. Pa još me pod noge potupacše e- debausima koje im je bio hile!

— Ota ti plać u kući.

— Ko je kriv na srijedu sa njim! razdera se Meho.

Dvije mlade žene zavileše. Gra- zduji u suzama su ponuvalje:

— Ja vam nijesam kriva...

— Nij bi naki.

— Pred kadjuj, ko je kriv!

— Baci nemi... Nije niko kriv... Ne- mojte se brućit pred svijetom... umi- rivaš ih mati.

— Šta ti je kriv? Jesi li glad- na? Ali te je gočinja osvojila, pi- tao Sule.

— Nije vala ni u tom sve, — od- lazeci u svoju sobu prilupivši za- sa čaršadim vratima reče stara Han- isa.

Poslije male stanke, strogo zapo- vijede obojica braće:

— U sobu, kućke jedne! Ovo je vaš život.

U jednoj, drugoj i trećoj sobi ne do- kašuju jećanje.

Sofra je toga dana ostala ne do- taknuta.

Prva vatra u kući braće Masica se udunu. Ona se upravo prijači, da se poslije pojavi jačim zamahom da svojim strastiim bratim planom sa- vrši najstariju kuću u Hanisi.

Bjedia lica dvije nevjeste došlo su staru Hanisu. Udvaralo joj više nego idje. Cijelu kućnu upravu pre- pustili svojoj novoj majci. Bez nje- zina znanja nije se ni rukao oolao. A ona, po ovom ukusu krojila im haljine i sve to u interesu boljeg reda u ku- či, koja se sa jednim laganim potu- kom poljula.

Jednoga petka Meho je pozvao majku, da ode s njim u magazu, da isabere nešto i nevjestu po skate ha- jina. U dućanu je Meho samio trbu- po trubu basme, kod u Hanisi.

— Ha, ovi meni staro odgovara... Ovu silu Pembi tvojoj Meho, a ovu crvenu basmu Sulinoj Hanis.

Dok je ovi ovi govorili, Sule je je griskao zabina donju usniju, oči- juto.

Poslije večernje povukao se svak u svoju sobu sa novim darovima na po- žnjaku. Otpočeo je u Sulinoj sobi mu-

habet u dvoje. Na dušek u leglu svih dobrih i ružnih misli Hata, Su- lina žena prozbori, upali luz koji će da primedne novu najstariju i naj- fashatnu vatu.

— Ja! Biva meni basmurni ko najmjog cikrangi, a Pembi svila... Vala bič pošteno! A tvoje, ko i nje- govo, u dućanu, u kući...

— Dijeli se! Ova trpiti ne mo- gu! Ja idem baki otke sam i došla. Ja ba budem tudu slušanki! zaku- u oha oha Sulnica.

Sule je jeknuo, kao obodeno i sa- kula se diokla na dječju. Mumlao je nešto za sebe. Cigaretu za cigarat po- pušao. Otpuhivao do zore, dok je Ha- ta tvrdo spavala. Kad je svanulo, Sule je nervozno došla kahvu. Su- le uzimajući finčnu i razli rukov, re- če: — I ti, Sule, da se podijelišmo? Bi- va sve je onako? A?

— Jest Dina mi! Hiljadu puta go- re, Jadani! Vidim ja kome se nosi puder i bakani kričaji. Neću ništa da zborim za eto što me boli.

— Međ je bio. A ti crni jado, dopušto mu da radi šta hoće i...

— Prestani! U redu! Od danas smo druga kuća, ređte reče Sule.

Tako... došeno mnogo rahalniji sam, i kome mi stara kuć sarasak nad glavom svake minute, požurila Hata.

— Ne zbori!

Čuo se sabah. Sule je niz basmake kadrucaz. Ovu put nije majci svrta- tio u čaršadi, da je po običaju polju- bi u ruku.

Meho se zabrinuo što Sule nema u dućanu, a već sunce blizu na ared neme. Tuman je to mišio, kad Sule bahu beo, ali Sule je malo pro- šulje, razgleda po dućanu i reče:

— Burazer! Ja ću se odijeliti...

— Sule! Šta kažeš? Jesi li lud? U čudu će Meho.

Lud nijesam... Meni moje, tebi tvoje je.

— Dobro... Kad drugie ne može biti u redu... reče Meho.

Isti dan tunka jedne dijelila je Me- ho od Sulana. Jedan u jednoj, drugi u drugu stoličicu dila. Oo- jica su miko i nervozno sjedili.

Kapital se preplovlilo. Mušterije o- stale iste. Kupei volili i jednog i drugog podjednako. Da se ne zamjere ni jednom ni drugom u savjetu sa- treću račnuj, gdje ih novi trgovac obijeruje dočeka, uvjeravajući ih u o- svojoj solidnosti, iznoseci greške bra- će Masica. Doo su majstori kući pre- dizivali, stara Hanisa je glasno pla- kajući beo, ali i odlučivala: a k- kim da ostane, da provede zadnje da- ne svoga života.

Odlučila se, da ostane s Mehom.

Otpočeo je novi život u kući i u nedmama. Meho sposobniji radio je bolje. U Sule rafovi linjali. Mržnja prema Mehi rasla. Svaki susret sa rođenim bratom bio je Sul mriži. Za- virio u otrov ljudski, alkohol. U nje- mu tražio utjehu. On mu je omogu- čio da njegov materijalni pad podo- jašim tempom. Zadnje ostake do- čanske roke je zapio. Kod kuće je žena Mele. Bračni život je bio svaki dan nesnosim i svršio se bijegstvom žene ovi.

Kao i uvijek bogali hodao je gra- dom gledajući preda se. Svijet se okretao za njim, govoreći:

— Alahselamet!

Najkasmije je završio u Mehe, svo- ga brata, u dućanu kao njegov sula. Pao mi je pod noge, rekavši:

— Ah, te puste žene!...

Džemila Hanumica Zekić:

Munevera

(Iz prošlosti).

Vitka kao kipuris, njezna kao maj- ski cvijet, lijepe kao vedra nod, bila je Munevera. Pod nadimkom njenih oči- ju mlogi su padali začarani, omadi- jani.

Bila je kćerka vrlo siromašnih ro- ditelja. Kao dječiočica od četiri godi- ne izgubila je oca. Majka joj je otada bila neposredna kao radnica u nekoj tvornici; je te tako djetelo bilo prepu- šteno na odgoj ulici. Od ranog tva- ra po kasno navečer Munevera bi se igrala s djecom, primajući od njih

sve ružne napvike. Već tada se je na- rodu moglo opaziti, da će biti izvan- redna ljepotica.

I mada je prepuštena sarno ulici, Niko se za nju ne brinuo. Majka joj se udala i svu pažnju umjesto na di- jetelo skrenula na muž.

Očuhu se Munevera nije dopadala. S prezmom lica je orela se kadog bi se pojavila pred njim. Jednom pril- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

Ona kao mlada, neiskusna, bezna- lezna, nije ni pomišljala, kakav plan kuje njen gospodar. Rezultat pri- kom rekao je ženi da je ukloni gdje bilo se doma, što je ona i učinila. Na- mjestila ju je kao služavku kod ne- kog aca. Čim je ugojeni gospodin došao lijepe dječiočice, reče joj kao halapljiva zvijer, koja je jedva dočela da se baci na žrtvu, skriptu si- zuma.

To mi, omladini ne gledamo ravodužno. Razumijemo sve to, sposobni smo da nam svoja mišljenja i za to načinih kako sve to se izbjegnje. Trađino savjetu, sporazumijevanju, mišadi smo, saznanj, ambicijom, mudro i dati i stvariti. Svega toga, naštašmo nama. Krivi smo i mi omladini, koji imamo više puta i usliane mozgove, ali krivi st i vi, naši dragi prethodnici, što dokazuju one konkretne činjenice koje sam baš samo saznavao.

Zato omladini treba razumjeti, dati, važni potetrekta, dolaziti u dodir s njom, a ne donositi sud o njevoj i to javno na osnovu svojih uvjerenja i pretpostavki suviše pristrano. U obzir treba uzeti prilike, duh vremena i mnogo što šta, pa to onda objektivno razmatrati.

Mogu samo reći kao omladinac ovo:

— Dragi naši prethodnici, imajte vjere u svoje nasljednike. Omladina u nekoliko greši, ali ona je složna i ne dijeli ni vjeru ni nacionalno o-slijepa. Kao omladini možemo svakog uvjeriti, a naročito onoga koji o nama daje negativan sud, da zaista dajemo pravim putem, potpućujući uz to i principe Islama. Mi ne zaboravljamo da nas je odgojila naša Islamska zajednica, znamo dobro da smo dužni i vjeri i otadžbini i narodu, da od nas očekuju naš narod i Islam pomažu, odanost i korisnost jer će na nama svijet ostati. Trudimo se, da kao napredni omladini štitimo interese svoje rodne sredine, da bi naša naša bio sahranjen i vraćen. Svrhama smo u to da moramo ostati sinovi svojih oceva, samo prilagođeni doba vremena i prilikama, kao što omladini svojim nasljednicima, slobodno gledajte bolju budućnost.

S. A. Rđanović.

KRALJICA BUDI S KRUNISANOM GLAVOM

K nama si došla iz zemlje daleke, S očima punim snaga i vedrine, S osmijehom trešnje rke u te mebe, Zerk i ljepote i slatke i fine.

— Mi si srećmo. Mi se zavoljemo. Dna za tekući poput slatkih snova. Pijan od sreće ja ne znaš da bi besno la carstva zemlje i carstva stihova.

I bješe ljepota. Iliđa u cvjetu Bijelom i žutom, crvenom i plavom I puno sveta. A ti u tom svjetu, Kraljica budi s krunisanom glavom.

Ruku si gladi, ruku Mona-Lise, Spustila meko vrh kose mi guše I tako išli ka reci — dje kize — Gladni vala: te izdravio puše.

— U si čuo, kao dječa, razdragani Naš se hitro u bisernom duhu, Talasi modri, konjci osvedeni, Titrači s nama od ruke do ruku.

No tad ja bijah stao ljubomoran Ne krutiti rečni, na slapove svježe, Zastao je ljube. Pa to ribar oran U svoje sam te ulovio mreže.

I tako, tu sam ribu dragocijenu, Vješt i u manju pravcu ka zalu — Pod miškom mladom, čvrsto [zagrijenu,

Da bi je oteo aliti i korala.

Kad noć je pala, sjeli smo na klupu I ti st, kao kanarinka s grane, Pjevala meke pjesme inostrane, Ja neku našu baškinicu i glupu.

O, čisti dragi, Lastavice male Prenalula što si ka dalekom jugu, Vraći se s nova. Meni, tome drugu, Ne bi si sreću u uzdarje dala.

Jer biće ljepota. Iliđa u cvetu Belom i žutom, crvenom i plavom I puno sveta. A ti u tom svjetu Kraljica budi s krunisanom glavom.

Sait Orhovic.

Prijatelj našeg vjerskog i kulturnog napretka širiti „ISLAMSKE GLAS“ među našom braćom Po-maštine naša štampa, jer tako pomazeš da se širi prosvjeta među muslimanima

Muhamed R. Kerken:

Naš narodni humor

O našem narodnom humoru i umotvornosti vrlo se malo vidi rečena.

To naše narodni blago predstavlja i frazole, najedno sa našim vječnim ljudima. U našem našem čašoplatima pešali se da objavljuju narodne umotvorine u stihovima, a g. Hermann je u svoje vrijeme naše narodne pjesme objavio i štampa u posebnim knjižicama. Vrijednost ovog narodnog blaga izgleda da se kod nas više stvrdi procjenjajući nego li naši ljudi, jer u našim krajevima se često mogu vidjeti Nijemci, gdje među našim svijetom sabiru to narodno blago.

Jedna posebna vrsta tog narodnog blaga, anegdote, kod nas u mnogo raskrsu i u našem se narodnom predstavlja se najvećim zadovoljstvom. Ta vrsta narodnog blaga kod nas je najviše lakorikima i lepi-tama. Bistari humor narodu i filozofija i govo razvilesti i razvedisti čovjeka i u našim časovima života. Sakrivanjem ove vrste umotvorine kod nas se više malo ko bavi. Sarajevski dušnjak „Jugoslavinski List“ prije dvije godine objavio je posebnu rubriku „Anegdote iz Bosne i Hercegovine“ obavesti tom prilikom, da će kod savrši prikupljanje ovih anegdota izdati ih u posebnoj štirci i tako spasi od propasti ove naše narodne dobro. Bista je da ta rubrika još nije izšla.

Kao saradnik te rubrike u „Jug. Listu“ izmislja za izdace ovog lista nekoliko anegdota koje sam u svoje vrijeme iznio i u „Jug. Listu“.

Šta rade Ruđani.

Vijećaradi od ovog postanka vikali su na Ruđo i Ruđana. Nisu se nikada mogli, ni danas se ne mogu toliko jedniti sa drugima. Vijećaradi i Ruđani gdje bi se god sreli, uvijek bi se počeli. Kojičmo, redom ne mogu. Jednom reče rta neki Predan oca u Vijećradu onakim poslom. Od-mah ga jedan Vijećradu, čim je ruđanin otišao u kafanu, zapita:

— Šta rade bukalisti Ruđani?

Ruđanin se brzo smeo i dobio:

— Broje koliko a Vijećradu ima pametnih, pa zabrojuje da ima vama jedne trećine na tako kao i a dvije trećine još bu-dalašija od tebe.

Čorbačije.

Kad je veliki turak vezir Mehmed paš Sokolović sagradio na Brdu u Vijećradu most, napravio je u Vijećradu imaret. U imaretu dobivala se dobra hrana. Ubrzo Vijećradu, pa i on bogatiji, navijale se za imaretski čorbi koje se dijelila dišbe (poslatno). U Vijećradu nije više niko kuhao kod svoje kuće. Svi su se navikli na imaretski čorbi te se sv. Vijećradu razvili dišbe. Počinu da dijeli Budimski dobrihak nije mogao odgovorati potpuno Vijećradu-skog imareta i zato ih prosvu — čorba-čijama.

To ime i danas nosi i nosić ga dok je svijeta i vjeka.

Prvi put na sudu.

Za vrijeme Austrije tužila jedna muslimanka iz noćine Sarajeva, ovome kuzinici kako joj je jedne crkve obio vola koji je bio svezan za njegov plot. Kad je došlo vrijeme suduša presovu i nja i sudac je upita sudac za čemu. Kako joj je bio prvi put da dođe u sud se to mnogo zbunila pa će u zabuni suditi:

— Gospodin žnauc krepo mi sudac uži plotu za četvrtak van.

Lako čete ih pomati.

Za vrijeme turaka vladari, živio je Novog Pašara kapovani sa roba u Sarajeva. Kako nije bilo u to doba željenosti to su morali tjerati roba na konjima putem koji je vodio preko Rindog, Vijećradu, Romanje do Sarajeva. U one vrijeme rama rasbujalahu bande kraljstave sa Romanje i pljačkali su ih. Jednom roba se bio dočakati. Ka-da se u jednom dca trgovci prodali preko Romanje saokaleh i je jednina četa rasbujala, većinom novljaka, pa kako niko znao kako da pomati bogate trgovce obratit se ovom starojini:

Kako to poželjno bi po čemu drugom. Dali je odjanih i to čemu drugom.

Nakon harambaha odgovori:

— Lako čete ih pomati. Ako govore o ženama i seksualnosti to su Vijećradu; njih slobodno pustite. Ako govore o konjima to su sigurno Bogatijaci i njih pustite. A ti sam roba u trgovini te držite. To ti je Sarajlije ili Novo Pašari.

Gut.

Za vrijeme Austrije naš, Svaha u Novom Zagrebu kahano, pa kako je govo mogao, posuve talasati platni mu tasiljulu da ogleda po gradu da se on ogledu znanosti, te se onoga ko mu je govo govorio na-čelnik. Tada kreće na čovjeka čovjek: — Šta bi te i jedni, švabe i drugi ka-banica. Ko je naša naša je turi i boji, pa nika je nani ko svojiti.

Švabe, koji oćio nije naš naš jastik ilao je za talasom vjeli: Gut, gut.

Graf Tisa.

Jednom prilikom voze se mignuto u va-gonu i. klase graf Tisa, pa kako nije po-šli, svakome ho bi u taj vagon niko bi lo zabranjeno pušiti. Stidljivo u vagonu se voze još jedan putnik koji, nametnuto sa-pali cigaretu. Kad je konduktor, koji nije poznavao graf Tisa, uanio u vagon, nije smio spomenuti pušiti, jer se boja da to nije sam Tisa. Tisa ponovo konduktora i na-čelnik da opomene pušača da ovo niko kola za pušenje, što konduktor i učinu. Sa-blažvolji konduktora pušiti odmah baci ci-garetu, ali ni konduktor izdane, na ponovo zapali drugu. Graf Tisa opet posuve kon-duktera koji ućivo prije pušača i opome-nu ga:

— Gospodine, vjeli je zabranjeno pušiti! Predite u drugu pušaču kola.

Pušač ponovo baci cigaretu, ali ni kon-dukter izdane opet zapali. Grofu Tisa to pređe u dovođu prije spazovanja gospo-dini i prali mu svoja vjeli kartu na kojoj je stajalo Tisova ime i čin. Pušač se u-vine govoru, stupa vjeli kartu u nos i baci cigaretu. Kad graf ajede na ponovo zapali cigaretu. U tom unodu konduktor i opet opomene pušača našto mu ovaj izradi vi-zi-kartu na kojoj je stajalo: Grofu Tisa ime i čin. Konduktor se izvime pušaču i pođe, ali ga Tisa kornje i naredi mu da od-mah izbaci pušača, našto mu konduktor zme:

— Ja bi guard njemu ne smijem ništa. On je naš Tisa, najveća vjeliže što je u Ma-garskoj.

Konk se dana narediti konduktor bio je opušten i slatke i opušten sa uvredu go-vo:

Nije čorjak.

Za vrijeme Austrije u jedno mjesto do-lao neki kotarski predstojnik. Mjštani mu pri-ređili slajan doba na stanici. Drišli govo-ri i hvalisan novom prosvjetom. Stari li-bro, koji nije bio včan ovom slajama, upi-ta svoga kumija Tisa:

— Jeli Tiso, kakar nam to čovjek do-lazi?

— Nije čovjek ovog predstojnik — od-govori Tisa.

Mustajbegova hrva.

U staru doba u Foti bješe neki Mustaj-beg, koji bješe veliki hvalisnec. Kad bi pošao u kafanu, uvijek bi namazao krivo-ve lojem, pa bi se onda hvalio kako je do-bro ručao.

Jednog dana dođe Mustajbeg u kafanu i po ovom stanom oblađaju, pojine brijati svu je mazne bokove, kraljevi se jednom ovom kraljevi:

— Eh, ababab, što ti danas mastan brkovi obra. Ama ha, prvi brkovi. Sve malo biu.

U tom unodu Mustajbegov sin lbro u ka-fanu i vjini:

— Baho, baho, kjeđa malka vjeliže što mastan brkove kad u kafanu pođe.

Egavici.

Vještaka Austrijska konjica u jednom po-put blizu Sarajeva. Kad su se vratili i seg-avacine kapetan naredi:

— Sjađite u konje!

Ali na sjađite dva polovica ostade na ko-njima. Kapetan svu ljuti, dočine na one što još jela:

— No što vi ne sjajete?

— Pa vi ste naredili da ajaka a konja a mi smo na kobilama — odgovore oni.

Za dva magarca.

Za vrijeme Austrije pođe neki predsto-jnik sa sinom u lov. Kako je bio spretno mnogo trepao to nias mogi sami imjeti na platinu, nego posuve troju lbro da im on posuje. Tada je klase sa predstojni-škim i sinom mu, stajajući pod taklim teravom. Kad predstojnik ajde kako lbro stajne, okre-ne se pa da mi:

— No lbro, to tape predite takli. Ti no-si se idne magarca.

Ne gospodin spogavati Vallahu sa jednom vje u dočine — odgovori lbro i produži dalje stajati.

Glava glav.

U jednom doba u kafanu vijećaradikom (Dobrom) pošli seljaci da love sačera. Idu a kamao našta na magar, koji do tada

nikad nisu vjeli. Seljaci su se u čudu pi-tali što li to može biti, dok jednom neko ne reče da li je to zodijska majka. Dočavši do ovog zodijskog oni ubija magar i ispeku je na ražnju. Posvru i kadiju da u je-ku mesa od zodijske majke, ali kako kadija nije mogao doći, to on riješe da mu pošalju jagnu. Zaputi se jedan seljak sa glavskom od magar u pokliku i sve ga pred kadiju. Kadija ga upita što je došao, a ovaj mu reče:

— Dragi četviji, ubili smo seljača majku, pa smo ti poslali glavu da je ispeku. Znaš glava vjeliže ide glavi.

Kad sandačikija putuje u svijet

Zaboravili nikada neću taj Sandačik kraviti što caruje u zabudama, što nad njemu ne brik predstava.

Tamo su mi došli ginski raspasano živi pijani u avatovskim dolinama plemu i čežnju kroz svet prozeli.

Boda me ko stane ta dočanje na rei. (O tamo niko nije bio nikom brati) tad kiali se nas ko brave i krave bes strepnja, kolia i strave

bi se raspravati sin drum u novom avatovskom oduku ko svati i drveni janaci.

Boli me ta čežnja šavolita za reku, za zemlju za dan u belome prostirnom svitanju, putujući kao čežnji od sela do grada plemi nam dišepri lepišani poseda, era jada, a život nam pretečak u skitanju.

Kad loto prespe loto šti strane i odvezi se svuž nsi reku šalujem za liradima i debelim okovima za rodum za plodom za vodom za devolom, što mi je ruho avatovsko susama pokopala.

Jutrom nam zalio korita suzana poledniji put sam pomiova nekadašnj

polja zaviravala je majka krikom što prolame i mlekem što me je dajila molila me da poljubim zemlju i travu.

Putujući, tamo je Anadolija... zemlja puta i daleka bode me mima i strepnja tamo čeka da umrem željan za rekam za rodum za plodom

za zemljom što me je krikom do neba da ostaneu svetu.

Ilija Dobardžić.

DŽAMIJSKE RUSEVINE

Tamo daleko, otvrd ružna zora Svobu jutra svoju gjejmica zapoje, le ovih kravarh i mušnjah dana Jedne svete kuće ruševine stoje.

To su ruševine od džamije naše, Koja u prahu i pepelu leži. Nekad se je u njoj Boži Goror vje, A sad od nje svako živo biće bježi.

U svjetskome torku srušile je ljudi I ubiše u njoj starogova imana, Porušile njene zidove prebjale, Te mulara vita sada strši sva.

Strši mulara i turobno glava U daljine plavo i vremena novo, Dokle na njenoj srušenoj terefi Saviža gnježdo neka divlja sova.

A kad noćna blaga obsjornog zaplovi, I prvoje tamo ruševine kraljeve, Tad se u džamije tajni plasi dižu U slavu Boga, u slavu Islama.

Ti se plavi vjri, kako ljudi vjele, le blizine starog imanovog groba. Dok zidine svu nepomnože stoje, Snišavo u slavi davnog, sređnog doba...

Halid Sadi.

Jesi li podmirisao preplatu?

Bajram mubarek olsun žele Vam:

<p>Muslimanska knjižara H. AHMED KUJUNDŽIĆ Sarajevo, Brivadžuk br. 6.</p>	<p>Hadži Uzeir Krečo i sin trgovina kolonijalnom robom Telefon 253. Sarajevo Telefon 253.</p>		<p>M. KUJUNDŽIĆ Trgovina manufakt. i kratke robe Sarajevo, Prestol. Petra ul. 5.</p>
<p>RIFAT BIN SABAN slastičar Sarajevo</p>	<p>»ORIJENT« BRACA ARIFOVIĆ trgovina bombona, čokolade, keksa i t. d. Telefon 758 Aleksandrova ulica Sarajevo</p>		<p>Đ. ASKOVIĆ Trgovina lašni i kofera Sarajevo, Kralja Petra ul.</p>
<p>ESAD PEKUŠA modni muški krojač Sarajevo, Kundurđiluk 20.</p>	<p>ASIM ARSLANAGIĆ Trgovina kolonijalne robe i zemaljskih proizvoda Sarajevo, Telefon 886.</p>		<p>JAKUB IMAMOVIĆ (Berberović) trgovina mješovite robe Sarajevo, Gazi Isahbegova 11.</p>
<p>»VENUS« parfumerija</p>	<p>HASIBOVIĆ I JAHJAEPENDIĆ Trgovina kolonijalne robe i zemaljskih proizvoda Sarajevo, Podkovači 10.</p>		<p>ABDULAH NEZIRHODŽIĆ pomodna manufakturna radnja Sarajevo, Gazi Husrevbegova</p>
<p>VEJSL PLOSKIĆ Sarajevo, Kazandžiluk</p>	<p>SABETAJ D. PAPO Sarajevo</p>		<p>Kafana »Volga« M. MUZUR Sarajevo.</p>
<p>CAMIL TUČAKOVIĆ aščinica Sarajevo, Trgovke ulica 21.</p>	<p>H. MUSTAFA DELIĆ I SIN Trgovina konfekcije Sarajevo, Abadžiluk 26.</p>		<p>KRAMO IBRAHIM Sarajevska aščinica Gazi Husrevbegova 17.</p>
<p>IBRAHIM MUSAKADIĆ sahadžija Sarajevo, Kocičeva ulica</p>	<p>Mjenjačnica i zalagionica MILUTINOVIĆ I RUŽIĆ Sarajevo, Gazi Husrevbegova 20. Brzajavna adresa: »Sarajevo« Telefon broj 312.</p>		<p>Kafana kod »ISMETA« Sarajevo, Kulovića ulica</p>
<p>»ADRVAN« kafana i restoracija Sarajevo</p>	<p>FEHIM RAŠIDAGIĆ trgovina pomodne robe Sarajevo, Aleksandrova ulica</p>		<p>Kafana »Lira« Omer HADŽIOMEROVIĆ Sarajevo, Kralja Petra ulica</p>
<p>Gazi Isahbegova Banja vlasnici PASIĆ I SERDAROVIĆ</p>	<p>VALTER TAUSCH fotografski atelje Sarajevo</p>		<p>FOTO »KORZO« atelje Sarajevo, Kralja Petra 15.</p>
<p>NEDŽIB SADIĆ obućar Sarajevo, Veliki Čurčiluk 28.</p>	<p>»ZLATKA« specijalna trgovina krznom i kož- natom robom, Sarajevo.</p>		<p>Gradska restoracija JURE CARATAN Sarajevo</p>
<p>MUSTAFA DŽINIĆ trgovina galanterije Sarajevo, Veliki Čurčiluk 28.</p>	<p>Restoracija »TONI« preko puta Zemaljske banke Sarajevo</p>		<p>BIFE PRIJAKOVIĆ Zrinjskog ulica Sarajevo</p>
<p>»SLASTIČARNA« »KORZO« Kr. Petra ulica 19.</p>	<p>»NEILKA« Tovarnica tjestenine Ulica 6. Novembra br. 50 Sarajevo, Telefon 1014</p>		<p>RISTO ŠVABO »VAKAT« ćosak Aleksandrova i Predimaret Sarajevo</p>
<p>HASAN HASANBEGOVIĆ trgovina konfekcije Prestolonaslij. Petra ulica 64.</p>	<p>BOZIDAR PETKOVIĆ Sarajevo Aleksandrova ulica</p>		<p>DANIEL I ZADIĆ DANON sarafi Sarajevo, Gazi Husrevbegova 6.</p>
<p>LUDVIG MARTON Staklana</p>	<p>»GEULA« Zadruga za štednju i verezdu Sarajevo</p>		<p>MENAHEM D. SALOM saraf i mjenjač Sarajevo</p>
<p>D. M. C. SUMBUL MONTILJO trgovina manufaktorne robe Sarajevo</p>	<p>»ARON ALBAHARI« veletrgovina galanterije Aleksandrova ul. 24. Sarajevo</p>		<p>ELIŠA A. MUSAFTIJA trgovina manufaktornom robom Sarajevo, Bazarđžani 16.</p>
<p>BIFE kod DREHSLERA</p>	<p>»JADRAN« D. D. Sarajevo</p>		<p>SIMON KATAN Knjižara i veletrgovina papirom Sarajevo, Telefon 459.</p>
<p>MIRKO KONSTANTINOVIC mesar Grad tržnica 31 — Vojv. Putn. 32.</p>	<p>»JAHIEL J. FINCI« trgovina zemaljskih proizvoda Sarajevo</p>		<p>J. & J. NAJER Sarajevo</p>
<p>»SLASTIČARNA« »SABO« Sarajevo</p>	<p>»ZORA« tovarnica bombona Sarajevo</p>		<p>MUSTAFA KYOSO obućarski krojač Sarajevo, Kr. Marije 17.</p>
<p>D. M. KOČOVIĆ i sinovi Sarajevo</p>	<p>MORIC S. M. KABILO I DRUG tovarničko stovarište kože i posto- larskog pribora Veliki Čurčiluk 10. Sarajevo</p>		<p>IBRAHIMAGA PAŠALIĆ specijalna radnja Kralja Petra 24.</p>
<p>MORIC GAON & TOLENTINO</p>	<p>Radio radnja M. MARKICEVIĆ Fihps-radio Sarajevo</p>		<p>Levi »ZLATNI ZUB« trgovina jeftinoće</p>
<p>»NOVI BAZAR« skladište cipela Sarajevo</p>	<p>ISMET NIKAIĆ Trgovina građevnog materijala i zastupstvo »Bohna« crijepa Sarajevo, telefon 136. Bendibaša 4.</p>		<p>S. i M. KOVACINA podrum mostarskog vina Sarajevo</p>
<p>»GUMIJA« Sarajevo</p>	<p>V. KOMARICA zubna ordinacija Sarajevo, Careva obala 10.</p>		<p>»VENUS« parfumerija</p>
<p>Vlada TEOKAREVIĆ Sarajevo</p>	<p>BRACA ALKALAJ kožara Sarajevo</p>		<p>ELIAS A. KAJON I F. BHHM Sarajevo, Kr. Petra ul.</p>

Gradska Štedionica

Općine grada Sarajeva

**Prima uloge na štednju i najkulatnije obavlja i sve ostale bankovne poslove
Za sve obaveze Gradske štedionice jamči općina grada Sarajeva**

Gradska Električna Centrala izvađa sve vrste instalacija svijetla, motora i aparata.
— Vršiti stalnu službu za male popravke danju i noću. — Telefon broj 65.

Gradska Plinara proizvodi i prodaje osim plina koks i katran.

Asfaltna Industrija vrši uz povoljne uslove sve vrste asfaltnih radova.

Gradski vodovod uvađa sve vrste instalacija i priključaka vode uz povoljnu otplatu u mjesečnim ratama.

EDHEM HAFIZOVIĆ I. cipelarska radnja Rogatica, Ustiprača, Sokolac	ALBERT I. ALKALAJ tvorničko skladište kože Telefon 32-68	RAFAEL LEVI međunarodna specijala Sarajevo, Peradovića ul. 3.	Gradska ljekarna Mr. ph. OTTO WEISS, Zenica
AGIL agenturni i komisioni posao		SULEJMAN O. HAJDAREVIĆ trgovina kratke robe Sarajevo, Prestolonas. Petra 29.	MILKA UD. ANTE PERKIĆA restoracija i hotel Mosković Zenica
Kafana »KRISTAL« vlasnici: Braća Hanjalić	Domaća kuhinja NIKOLA ČABRIĆ mjesečni obojama Din 300.— Aleksandrova ul. 39. Sarajevo	VEJŠI KARACIĆ ašindža	MUSTAFA BEGAGIĆ brijačka radnja Zenica, Kr. Petra br. 50
ISMET KOBIJAK Kafana »Bendolina«		Kafana KOD »DRENDŽE« Sarajevo	TEFTEDARIJA RAGIB kuznarija Zenica
DRAGUTIN TODOROVIĆ ugostitelj Miloš Obilića ulica,	UGLJESBA CUCIĆ ugostitelj Sarajevo	ROZMAN IVAN mijekarna	MUHAMED SERDAREVIĆ Južno voće i povrće, Trgovina mješ. robe, staklarije, slatkiša i parfumi
ISIDOR LEVI apoteka kod »Mjeseca« Aleksandrova 1.		Čestitari iz Zenice Svim prijateljima i znancima ABDULAH KAJGARLIĆ, pekar i povjerenik »Islamskog Glasa«	HAMDİJA PASALIĆ brijač Zenica
»JAVA« priziona kafe Sarajevo	JURE CARATAN restoracija Aleksandrova ulica Sarajevo	KASIM IMAMOVIĆ Narodna kuhinja Zenica	Trgovina mješovite robe JOSIP SUK podr. mješ. robe Orašovica
H. IBRAHIM KEMURA trgovina kože Sarajevo		KUZMAN JEPTIĆ ugostitelj Zenica	Trgovina učinjenom kožom i cipe- larskim priborom
HASAGA ZUBCEVIĆ mesni Sarajevo, Gradska Tržnica	»S I K« tekstilna industrija Sarajevo	Prije kafana Tarabar, sada kafana ZENICA SALAMUN LEVI Zenica	Čestitari iz Bos. Krupice JUGOSLAVENSKO A. D. za trgovinu drva u Zagrebu parna pilana u Bos. Krupi
MEHAGA ŠABIĆ Sarajevo	Apoteka DUNDEROVIĆ MAG. PHR.	»B A T A« Cipele i koža d. ž. Zenica	ILIJU L. SMILJANIĆ trgovina gvožđ., farb. špeceraj, robe i građevnog materijala
»FLIGER« frizerski salon Sarajevo	OSTOJA B. ŠOJIĆ Sarajevo	»Tivare« odijela JAKOV OZMO Zenica	ALEKSA M. SENIĆ trgovina mješ. robe, skladište brašna i prodaja soli na veliko i malo.
F. GRAIF trgovina pokućstva	KOSTA ČURKOVIĆ ugostitelj Sarajevo	Zastupstvo Singer mašina SAVO I. KARIĆ, Zenica	Čestitari iz Stoca BAJRO PASALIĆ gostiona »Kod Lovca« Prenosište i dobra kuhinja, Stolica
OSKAR WIESLER Sarajevo	»JOLI« Sarajevo, Kralja Petra ulica	Povjerenik »Croatice« HERMAN LIEBLING Zenica	Pomodna cipelarska radnja CAMIL JAŠAREGOVIĆ Stolica
KAMPUS mavara Sarajevo	NIKOLA DUSPER obućar Sarajevo	HADŽI SALIH BEŠTIĆ I SINOVİ trgovina mješ. manuf. i kratke robe skladište svih artikala DMC Zenica	ALIJA H. MEHMEĐBAŠIĆ trgovina špeceraj, i kolonijal, robe Stolica
SANTO ALTARAC pariški krojač Sarajevo, Aleksandrova ulica	LEON KAMHI Sarajevo	SALAMON A. MONTILJO ugostiteljska radnja Zenica	
ŠTEFI FIEGL Posrednički biro Sarajevo			

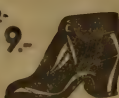
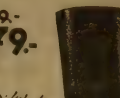
DOLJE CIJENA

SVOJ

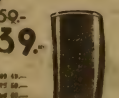
ZIMSKO! OBUCI CARAPAMA

59-
49-

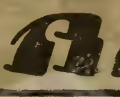
87132-136 br. 71-79

59-
59-
 Modeli 24466-097 br. 71-80
Modeli 24467-097 br. 80-88
Din. 71-80
59-
59-78635-434 br. 35-42
visoko i niski petu59-
79-59-
59-

10037-421 vol. br. 39-41

59-
39-
 Br. 31-33 Din. 49-59
Br. 34-36 Din. 57-69
Br. 37-39 Din. 69-79

Br. 39-42

mladost mu je u cvjetanju, zacement je li-
sko erotičnim u narodne pjesme. U »Uspo-
rnikar nastaje svednja, a šerak. Počinje
da gladi. I sam kaži ovo mi je likvidacija
u sentimentalistu i raslo, a ovaj stodo-
stav manifestacije se u Usporniku, čiji se
plak, nakada, nevjesta, nedovoljan svom
idealizmom stava, bez rasloja protijeljuje
malina, nakada opet lireski odmah čelom.
Karakteristično je da štiti puku samo pje-
smu. Zašto ne pokušati, na primjer. Tu li se
prije idealisti prevario.

Pandilo Kujavac: je iz Hamine škole. Stal-
ma je prirodan odraz njegova dila je-
nog kraja. Za sardala, u Gajetu dno je
pseudomilijevim odraz, jer taj nije bio u
skladu sa njegovim životnim okolnostima.
Da mu se na vremena vratila pažnja na
aktinoma, danas bi to bio dila. Možda je
bolje što je sam nadolazio na to.

Šehović Nasil i Salih Alić: traži isran,
šahid Ahmed zadi sa što su mu palandža
šahid, plaše sa musliman dezin. Mustafa
Grabović napravlje je antropomet.

Šehović Murat: moralo etičkih abvata-
nje Vidovica za rasvjetljenim, anonimnim
pešijerima Družila ili Milica Janković. Strani
su mu sita, framentarna i slabo is-
tašeno.

Završavajući još jednom napomenom da je
potrebno prekriti naša literarna skretanja,
emancipovajući pojedinca da na bazi tigo-
vadi agenti egzotične nase dekadencije,
odnosno i dalje neki botanisti u odma kul-
turnog svijeta. Svi de o nama nešto jedno
pseudomilijevim i biti razdani da savrše
u taj mušlimanski haran, svjetloski ili
etirski stilistički.

Džemil Kravac.

Narodni lijekovi

— Oculum i (vrat) stazan korjen od
šerakio bijelo (Prasium album L) ušet
u polja prepriječije se za uboje.

— Lide i sok od divljice (Verbasum
Thapsus L) mešu se u polja na uboje.

— U rakli rasvjetljenim duhanom obla-
ni se uboji.

— Lide od gavera (Symplum officinale
L) privija se na rano od uboja.

Štaše na sjekirnom glavu od sosa i privija
na nabo.

Rešad Kadid:

Velika noć malog čovjeka

Pisati o životu Memiša, upravo
Memišage Čukundraka, znači isto-
vremeno pisati o stotinama života
mnogih Memiša, Salih, Adema, Ju-
nusa i svih drugih sličnih ljudića na-
šega šehera. Po duši su to dobri, a po
životu i borbi sitni čovječulci. Život
prema njima nije bio tako obzvir i
široke ruke kao na primjer prema
starom Alibegu i drugim, kojim ue-
koliko mahalskih kuća i čaršijskih
dućana što ih posjeduju, daju moguć-
nost da prođu čaršijom i gradom vi-
soko uzdignute glave i s ponosno
prezivrim pogledom prema dinamiz-
ni i ludoj huci današnjice, na koju
se mogu prezivno nasamijati i a ne-
kom gorkom zajedljivošću tiho pro-
spavati: »Kud što poletiš vrat slo-
milu, polakho, lijepi džehennem vam
ne gine! — Ne može to Memišaga
Čukundraka i njegova sitna i po ži-
votu mnogobrojna braća. Kopra se on,
promote, devara i životari nekako,
da svake noći u duboko preko glave
natučenim jorganom maša o »dob-
rom starom vaktue, kada nije bilo
ovako kao danas, kada je bilo sve o-
nako lijepe, tiho, i »s kolajlukome.
Jer treba znati, nije to bilo ni tako
davno, da je Memišaga Čukundrak
on tuje i lijepe života. S koliko bi vam
on bolje i čežnje znao o tome pričati,
i možda bi se pred vama kao dijete
zagradio da ga nije štidi.

Njegov dućančić bio je u samom
srću čaršije gdje je doduše i danas,
ali kolika razlika nekad i danas!
Fah. Otvorao ga je ranim jutrom.
S nekom milinom u duši silazio je
Memišaga niz strme, svjetinom jutro
okupane mahale »vrućao se do Fej-
zine kafane da tu popije rarku (jer
on je bio bez ideje ikog i bešao kao
Fah). Otvorao ga je ranim jutrom.
Polako kito opanku i nanule po pobe-
nim klicinama; pozdravljao se s kom-
šijama, pa se onda kao crv bacao na
posao. Rezo Memišaga mješinu; pod-
bišvo priglavke; krpilo opanku; po tri
klica iz dana u dan uštrao sa svake
strane u nanule, i na pođe naručivao
od Avdage »šembe-žorbu, »male
kolačiče, a petkom i slatko. Mali su i
jednolični bili njegovi prohtjevi i

potrebe, kao što je i on bio. A noću,
odmah iz akšama kad bi spustio čer-
fenak, Memišaga bi se uputio pravo
u Mašinu birtiju. To mu se nije pravo
mlo u grlich upusti. Daleko od toga
da je on bio alkoholičar. Ni govora.
Njegovo se je znalo: frtalj i jedna
deca, i ni za živu glavn više! Sjedne
on u čošak, presamiti nogu preko no-
ge, dva-tri puta smrkne, prevuče ru-
kom preko lica, javi se ponekom po-
znatniku, a onda kao već godinama iz
noći u noć: »Garda Mošo, frtalj, i
mrvicak sira! A kada gazda Mošo
doneso frtalj i spusti ga pred njega s
onim oblatinim: »Bujrum Memiš-
aga!e, on potegne crnu drvenu du-
hansku kutiju, amoka podebela cigu-
ru i duboko rađini. Pošto potegne
par dimova polako nasepe malu čašu,
istruji je za dva, nabode na čač-
kalicu komadić sira, zametzi, i tada
se duboko rađini. Velim duboko za-
mislj, ali sve se Memišaga u stvari uopće
ne zamisli. Prijašle se za čas onoga
seljaka što je ostavio opanke da mu
ih podoni; sjeti se rahmeti Mehaga,
dojčubračnjeg ahaba što onako za
čas bez bolovanja glavom plital; po-
miali na avlijsku kaldrmu što se je
mali pred vratinu udovolji lakvarila, i sve to
Memišaga ogromnom brzinom nje-
njenja u mislima i na čemu se dublje
ne razdrava, da istovremeno po-
bitje tonuti u onu slatku bezbrinot i
prazninu, koja samo na prvi pogled
sliči na neku zamisljenost. I sve je
tuto i beznačajno kao i kretanje, i
obižaji, i sve što se vječno iz dana u
dan ponavlja. I baš ta jednostavnost,
svakidašnjost, ili bolje uzmotlost, bilo
je ono što je privlačilo Memišagi
onaj dragi životni mir i sreću, za ko-
jom je u danas toliko čežnuo. Mali
čovjek imao je svoj mali životni
krug, u čijem je miru i skučenosti
bio srešan. Od gazde Moše Memišaga
bi trezao kući i kad je bilo hladnije
ložio furu, u raspremo se i lije-
gao. Eto, to je bilo ono najznačajnije
u životu Memišage Čukundraka, i
kada bi sliči i njega i mene da vam
nešto značajnije iznesemo, zbilja ne
bi mogli.

A onda je došla današnjica. Počla
je bezobzirno nadirati i načela tiho
Memišagin život, da iz dana u dan
sve lude i bijesomučnije nadirući is-
puni crnim strahom najstraženiji i

najintimniji kut njegove duše, i ka-
da mu je došlo da od strave zadreči,
bilo je kasno. Nastade onoga mira,
nastade životne tišine, i sve se okru-
nu, prevrnu, a zašto?.. Mahale su bi-
le iste kao i prije, čaršija na okraju
mjestu, Memišagine opanke isto su
onako obješene o njegovom čepniku,
on i dan danas ukucava po tri klica
u stranu nanule, a ipak sve je naopa-
ko! Memišagino mal o današnjoj i
životu u njoj dotle su dopirale, ali
dalje nije mogao. Zašto je sve ovako?
taj ključ tajne Memišaga nije mogao
naći, tu se je zastavljao, i obarao svu
krivnju na čaršur i prokletstvo ko-
je ga je kao kazna stiglo. I odbio se
najprije od Moše pa ni da proviri, a
onda htjede da i duhan baci ali nije
mogao, pa počeo oklidati od usta, sa-
mo da se nekako prometne.

Jedne bijele zimke neki saleto je
Memišaga kao mamren u čaršiju. Ko-
liko godina, ni on sam ne zna, nije on
bio tako kasno izvan kuće. Prošla,
davno su prošla ona vremena, kada
je se on pokasno s akšamlukia kući
vrćao. Vrćitalo je te noći nešto crno
i stravično u duši Memišaginjo. Da-
nas je bio najmušniji dan u životu
njegovu. Koliko je dana i neprospa-
vanim noći Memišaga odlučivao o ono-
me što je danas u djelo privao, to on
zna. A to je bio ovako: Čitave dvije li-
hjade povera mu se nabrže, a on ni
prebjehe bare. Dolazio mu je da sam
sebi kidiše, pa se izbezumljen i pre-
strašen kao crv grčio noću pod jo-
rganom. Okle, okle ako draga Boga
znaš — šaputao Memišaga iz noći u
noć. A jednoga dana, izbili mu u du-
čan, pa pošto nitko ne nadio do ne-
koliko nalupa, opanska, kalufa i ne-
što mješine, po kući popiše. Sve što
god je bilo u dvije sobe nakrivljene
Memišagine kuće. A Memišaga Ču-
kundrak odumuje, pravila se pred
samim sobom, i šapatom proklinje
sua u sebi, i nekad, kad je u sobi
onako sam, usudi se pa na glas pro-
guru: »Nosi, nosi, zavrni ti bilo, o-
guli mi koltu o leđa, krmi ti se napi,
ubi me bolan, ubi me!

I drevti dan izas popisa Memišaga
Čukundrak je odlučio. Iza akšama
doveo je Avdaga telata, uveo ga u
kući, i prodava mu serdždu, čilim,
dva savatli duguma, nekoliko tepšija

to ples 1936

i svoje bajramake haljine. A onda mu došlo da završiti kada je Avdaga otišao, ostavivši mu dvadeset i jednu stotinu na danu. Htjeo najprije da za njim potrdi, da vrati sve ono što mu je duša punilo, što mu je bilo i najdraže i najbolje. Učinilo mu se da mu je Avdaga srce iščupao, učinilo mu se da je učinio izdajstvo prema onim dugumima što su mu od starine ostali, ili prema onoj serdžadi na kojoj mu je još rahmetli mati klanjala. Istom vidio, svom duhom osjetivši koliko su mu te stvari bile bliske i draga. A onda se pred njim ispriječili oni hladni uniformisani ljudi sa spjalima u rukama, bez srea, bez duše, bez osjećaja za njegov mir, dugume, materinu serdžadu, njega i sve njegovo, pa se preplatio povukao u mrak sobe i zadržao kao prut. I tada mu nešto teško leglo na srce, kao golem kamen svalio mu se na dušu, počelo da ga guši, i Memišaga se prepao samoga sebe, na vrat na nos zavrnuo vrata, i odahnulo kada se je našao na ulici. A onda mu za čas iskrsla misao: Uvratiti se te noci, poslati toliko godina do Moše, pa makar za čas zaboraviti ono što ga mori, i Memišaga se otiskao niz mahale...

Memišaga Čukundruk sjedio je šćućuren na svom starom negdašnjem mjestu. Gazda Mošo kada ga je ugledao da ulazi lećnu se, a onda brzo dodao: »Oh, dela, dela dragi mo Memišaga!«, i bez ijedne riječi više, kao da je Memišaga sinoć zadnji puta ovdje bio, čak i ne čekajući da poruči, donio mu čaš i mize. Znao je on bolešljivo osjećajući dušu svojih mukljenja. A Memišaga je, šćućuren i kao pošten sjedio, široko uvlačio poznati topli miris birizije, dok mu je i samop potpuno činiti da je juče zadnji puta ovdje bio. Pa sve je juče iznio. Polako je ispio frtalj, a onda naručio čedu. Onda ispio i nju. I smirio se. Nečujan sladak drht prostirao mu iz petnih šila, razila mozgu, i Memišaga naručio još frtalj. Pa onda opet frtalj. I otkrnavo se, ispružio, počeo pogledom milovati po biriziji, osjećajući neku čudnu veselost, snagu, bezbriznost. A sve je bilo

veselo: stolovi, stolice, gosti, čaše, Mošo, dobri rumeni gazda Mošo, i Memišaga viknuo još frtalj. »Hajde gazda Mošo još frtalj, neće se hiljadu godina živjeti ko jašni insan, ko aršale! Ponijte što i kako je bilo, Memišaga Čukundruk se tažno ne sjeća. Zna da je u jednom času, kad mu je snaga, smionost i prieka premda današnjici prekijop, zviznuo praznim frtaljom o Mošin zidni sat na kom su mjesto kazala stajali noš i viljuška, i sat je su jedinom restko otkucuo »tate i ukodio se. Zatim je nede slušao muziku, vozio se u fižakeru, opet slušao muziku i opet se vozio, pio rakiju, čašćavao nekakve pjevačice i opet pio. Onda mu se u mozak urezao nekakav pupak, go, nepokrivljen pupak, pa trbuh i slabine koje su se u vijale, i nekakva topla istočnjanska melodija. I plakao je Memišaga Čukundruk od nekakva ganuća, udarao se u prsa i vikao: »Ovo je Memišaga Čukundruk, što hoćete!? A ljudi su ga slušili, svak se je okolo njega veselo smijao, bio radostan, a smijao se i on, i plaćao. A pupak i trbuh su se i dalje uvijali, dok je Memišaga a časa na čas vikao: »Miješajli!...« Onda su mu za stolom zapjevali: »Sarhoš! Alja drume zatvarase... i tada je Memišaga osjetio beskrajni snagu, pa kao odgovor prevrnuo dugački stol pred sobom i dok je staklo cicalo, a ugnje ga leglo za čaklirski tur, on je još jedinom anašto, što ga je grlo noćno viknuo: »Memišaga Čukundruk je ovooole...« Kako je život bio lijep...

Zora je istom milječila, kada se je Memišaga uz akripuvu smrznutu mahalu penjao kući. Sve je bilo tiho, bijelo, pustilo, ukodeno, samo je Memišaga razdrženih prsa, silan i neustrasiv s časa na čas udarajući se u prsa i podvikujući: »Memišaga Čukundruk je ovo, šta hoćete, hajde ko ima petje?«, kretao ulicom. A blizu samih kućnih vrata ispalja je pred Memišagu žutu promrzlu pećanice, koje mu se evileći i mašući kratkim repićem, počelo umiljujati približavati. Memišaga ga je za čas u duhu gledao, a onda pružio ruke, podigao ga, osjetio lagani topao drhtaj u ru-

kama, ugledao vlagu i čudan bol u pasijim očima, i uz riječi: »Hodi ti bolan svom Memišagi šćene dragole! prigrlio ga na prsa i zamakao u avliju...

A zora, krvava zora je, ušla u avliju vili Memišaginog doma, radajući mrk dan...

Abduzzamović A. Env.

Nama o nama

Otkrenimo se i pogledajmo, čini u oči: moramo konstatovati, ako u sebi imamo čovječnosti, da trulež današnjeg vijeka prelazi sve ostale. Kao da su se svi prošli vijekovi zavjetovali i dali svoj kal nana, da ga mi čistimo, da ga se mi otresemo.

Zaista, zauzeta drugim problemima u dugoj periodu međusobne borbe, Evropa nije stigla da dignu glavu i da se otrese od emrtnih neprijatelja čovječanstva, da ih parališe, da ih smete u njihovim namjerama. Ali srećom privatna inicijativa, u granicama zakonodavstva pojedinih evropskih država, stvorila je stoline društava, sa hiljadama i hiljadima članova, koja samostalno ili udruženo sarađuju na raznim pitanjima zabluda čovječanstva ali sa jedinom istom devizom: živjeti sretno i zadovoljno.

Pokrete, koji razbijaju učvršćene zabluda, pokrete, koji traže nove ljude, oslobođene pokora, žestini strasti, predrasuda; zatim ljudje čvrsta uma, zdrave, duhovno snažne, koji se upotrebljavaju svoje sposobnosti za opću korist, trebamo danas. Oni treba da se stave u službu masi u kojoj caruju razni noroci i nezvoki.

Pogledajmo naša sela, koja su potonula u mraku neznanja. Alkoholi, razna druga zla sa svojim posljedica-ma njih haraju. U seolu se nerado zaslazi, tek samo onda kada treba kupiti ili otketi narodno povjerenje. O njegovoj bijedi i nepovjerenosti manje se vodi računa.

O našim manjim mjestima neće ni govoriti. Ona se sa svojim moralom i dostojanstvom ne razlikuju mnogo od sela. Djevo sam se nedavno na jednoj

prirjedbi u provinciji. Zabava. Publika raznovrsna, ugledni građani, nastavnici, činovnici itd. Program se završio. Načela zabava, Ali na žalost jedan sat nije se mogao, od ove zablode gospode niti jedan primjetiti trijeza. Svi su se zalili demonom alkohola. Sad je tek nastala prava zabava. Pijani glasovi su se čuli gdje tuda. Primjetio sam nekoliko mladih gdje s bolom gledaju sliku mlađice, da im se to samo pričinja.

Takove slike pa i još druge, danas se prikazuju omladini, koja se nalazi u neprikladnim mjestima, kada se krene. Pošto je čovječija duša više naklonjena zlu, naravno pod uticajem svega toga omladina se često gubi u tami i podvrgava se raznim zlim porocima. Treba joj ukazati bolje puteve, koji će je odvesti sreći. Ali putevi su mrštni i kroz njih se teško ide, a teško će se ići sve dođe dok sasvim ne iskrenu najviši neprijatelji čovječanstva: alkoholizam i prostitucija, uz ove još se vežu mnoga ostala zla, koja iz dana u dan meću sve veću zapreku našem kulturnom i ekonomskom napretku.

Srećni će dani ovanuti za omladinu onda kada su stupci naše štampe budu punili sočnim napisima u kojima će omladina nalaziti lijepe podloge za svoje moralno usavršavanje. Nažalost danas vidimo da se stupci današnje štampe punu raznim napisima kriminalnog karaktera, naravno, to ne ide u prilog stvaranja dobrog podmiatka, koji će povesti narodnjoj budućnosti.

Omladina je jaka, ona čini najveće narodno blago i ona vodi računa o svima pojavama, koje se dešavaju u haosu današnjice.

Omladina je čista, nepokvarena, puna plemenitosti i njoj treba ukazati samo staze, koje će je odvesti napredku. Stariji, pokajte nam primjerom bolje puteve!

lokom i dobrom Stampom se najbolje budi duh zajednice U dobroj štampi se odražuje kulturni duh i snaga zajednice.

kao brana među njima, ustadoše u obranu združeno; čisto islamskog učenja i najvjestije rat pristalicama alijepog poveljenja, dovuknuše im: — Kurani, gdje su sastavljeni i izloženi, da vidite te uvišene upite Kurana, koje zahtijevaju od nas da stavimo razum kao mjerilo svemu i da on bude spona između nas i Islama. — Tražite od nas, da vas siljipo slijedimo, a sastavljenosti svakog, koji je takozvano da se sastojbi vašeg jarma u cilju da se direktno spoji sa Kuranom i Hadisom. Mislite, da time čuvate vjeru, a znajte i čvrsto vjerujte da je na laj način rušite. I ako vas i dalje budemo ovako siljipili, nego ideju, Ešsejh M. Abduhu je jasno pokazao, da je sve oim teksta Kurana i pravog Hadisa prokazuje prirode da ne se neimje ničim što je ljudski pripisati ete. Reformom Azhera, čiji je cilj bio omogućiti muslimanima spoznaju čistog i istinskog Islama uklo- niti šerhove, hašije i hamile, udario je temelj islamskoj renesansici i zdao smrtosni udarac zatimljenim takli- da. »Apsolutno je nemoguće govoriti o islamskoj obnovi dok se god u Azheru predaju ova djela. Islamski re- nesansizam o to tako odvojen od napretka koliko i ta djela sa svojim mnogobrojnim komentarima udaljuju od pravog razumjevanja, uzvišenih ideja Islama« — veli na jednom mje- stui Ešsejh M. Abduhu.

Također nastojanja Džemaludin efendi, čija namjera bila je manje važna. Cilj njegovih panslamskih ideja bio je ostvarenje onog uzvišenog islamskog načela »Innemeu minnune ihveteu«.

Razne sekte i pravci u Islamu bilo pravnog ili čistog dogmatkog karak- tera uspjeli su, na jednom vremenu, da se protivstave čistom i istinskom Is- lamu, ali ova se opasnost, koja je opas- no onda ako se oslobođimo takli- da. Njegovo glasio »Urvetul Vuskae, ko- je je izdavao u Parizu zajedno sa Abduhom je navjedi udarac zdan- tih. To je upravo bomba bačena u njegove temelje, čija je detonacija

odjeknula na sve strane svijeta, u čiji se glas sa svom svojom jačinom čuje i dan danas.

To je, dakle, prvi korak borbe na islamskoj obnovi. Ona je bila do- teška kao i sve druge borbe za istinu. Kulturna historija i nije drugo nego zbirka ratova između istine i njenih neprijatelja.

Iako mučeni i progonjeni ta dva pl- anina islamskog napretka uspi- u sa svom nastojanju. Teko je danas i među najkonzervativnijim elementi- ma nađe njihova neprijatelj. Triumf pobjede njihovih ideja krunisan je do- laskom El-Menaga je za rektora Azhe- ra, koji kvaliteto talenta i zdevim mi- zivizacijom Islama, ne zastoje za svoje uvjete, u svom govoru o- držanom neposredno iz imenovanja jasno je istakao da se siljipiti njiho- vim stopama rekašvi ove znamenite riješi: »La ikullidul ilha zabijulv ve dhihulm« siljipio se povodi samo go- lje i neslami.

Da bi to i djelom pobjedovodje prije dvadesetih vremena po njegovoj nared- bi i na njegov zahtjev obrazovan je jedan kolegium, gdje su zastupljeni najbolji pravici (po dva) iz sva čet- iri postojeća mezheba sa zadatkom da se uspije pitašnja imaju rješavati u skladu sa glavnim principom vjere i to ovako:

1. Pitašnja, gdje stranka traži mje- njenje mezheba kojemu pripada, reša- vaše se u okviru dotičnog mezheba, a

2. Pitašnja gdje nije uvjetovan mišljenje mezheba moraju se rješa- vati slobodno bez obzira na pravne škole.

Kolegium je otpočeo sa radom i do- danas riješio nekoliko važnijih pita- nja. Baš ova dva predmet njegova raspravljanja bila su zadatkom da se prevoda Kurana na strane jezike, koje je pripisalo iz Indije. Kako sam obavijestim riješeno je negativno i o tome će kolegium izdati posebno dje- lo gdje će obrazložiti svoje stavove. Ostaje nam još da spomenemo jed- nu najvažniju ličnost ovoga pokreta. Govoriti o pionirima njegovim, a ne spomenuti i čine našeg presvijetlog Džemaludin ef. Čauševića čiji bi prvi zločin prema historiji. I on kao i dru- gi viđi spsa muslimana jedino u vo- šanju ka Kuranu i Hadisu, čiji je to smisla: »Ja odavno zastupam misao da za muslimane nema ništa boljeg, nego da se vrste vreltu« — Kurani, a da se produče stvarstvu. Kad je dia po- Boga poslatim pravu, kojeg su po- čivali svi Božji obradnici kad je »Nammed« i Allah čiji je propovje- dajdo slogu i bratstvo, čemu onda ta doba po mezhebima koji samo slogu kvare.

Na osnovu svega izloženog može se reći da je pokret za obnovu ištihada bio stvar privlačnosti, koja je uspije- la njegovim neprijateljima ništa drugo, nego da mu se pridruže, i da ih inače historija vrlo loše ocje- niti.

Sueški kanal, 5. III. (drugi dan Bajrama) 1936. Husejin.

PODLISTAK:

Kur'an
(Nastavak)

Kuran ističe i utvrđuje da je sve ono što je u njemu objavljeno ljudima omov eroc i blagostanja. To su principi eroc i znanje. Bog, Nadležni, koje stvori i razumjeti samo učeni i razumni ljudi. Kuran kaže:

»To su primjeri koje Mi iznosimo ljudima, a njih ahrvaju i razumje- vaju samo učeni ljudi.« — Dalje: »Zar ti ne vidiš da Bog te oblika ap- katiš i Mi sa tobom. Bog, Nadležni, da dade raznih boja. Po brdima smo iz- veli puteve i staze sad bijele, a sad crvene boje u raznim oblicima, pa i tamno crne boje. Isto tako među lu- dima i životinjama što po zemli ho- de, i među stokom imade raznih vr- sta raznih boja. Bog, Nadležni, da im koji su učeni i koji znaju.«

Iz ovih principa, koje je Kuran us- postavio, a koji nisu bili poznati me- du prošlim narodima, vidimo da Ku- ran naročito ljude upozorava, da se ču- vaju da ne zapadnu u zablude i da tim zabudama ne vjeruju. Bog, Nadležni, da svima svega onoga što će ih odvesti

strampotocno i odabace sve za što ne- imaju dokaza. Prekrvava sve one koji pojedini stvari privlače bez upre- dila i utvrđivanja njihove valjanosti i podobnosti. Kuran za ovakove kaže: »Većina njih alijedi samo nevjerovat- na mišljenja. Mišljenja ne korista ni- šta istinu. Znaista Bog nšto bito on- ra dade. Dalje je utvrđeno da ljudi stv- araju stv- zabudama i da poginju glavu pred nestinama, pa od ovih se ne smije ništa uzeti bez tvrdog i ja- kog dokaza. Kuran kaže:

Ako se ti pokazeš većini onih što su na zemli, oni će te zavesti sa Bo- žijim stvarima. Oni će ti odgovoriti ne- negurime misli. Oni samo lažu.«

Reci: Donosite dokaze vaše, ako ist- inu govorite. Nadalje se u Kuranu u- tvrđuje da je svaki bit odgovoran za ono čime je sebe opteretio, a ako za- to nije imao jasn- brvda dokaza, on- ga se mora osloboditi. Kuran kaže: »Svi koji ste dijela od svih odgovora- ko bude bio učinio nešto što ne bi smio učiniti. U Kuranu se kaže: »Ne alij- deš ono što ne znaš. Jer uši, oči i ar- ce svi će zato biti odgovorni.«

Ovo sve što smo do sad istakali o onim zasadama koje su Kuran uspo- stavio, i koje su u stvari velike baze ku- ranških osnovnih učenja, koje je

Nova godina
Šreški šeriatisti sud u Šarajevu javlja da je nova hidžretaka godina 1355. u utorku 24. marta.

Ovom svečanom prilikom napominje da bi sve vjerske ustanove kao i muslimanski novini trebali biti isključeni vjerskim zastavama, i da se ne ponovi slučaj kao što je bio na Kurban- bajram.

Zašto se omladina udaljala od islama

G. Ibrni Sinan je stavio i otvorio to pitanje. Izazvao je odgovor od G. Ibrni Sinana, na koji je G. Ibrni Sinan odgovarao. Lijepe je to, što se iz re- dova baše naše omladine otvorilo to pitanje. Samo bi još lijepše i po- hvalnije bilo, da se to pitanje sa obe strane blado posmatra i raspravlja i da se utvrdi prava, kao što uzvišeni Islem to od nas traži.

G. Ibrni Sinan ostaje kod svojih tv- rdnji, da su sarkulije udaljile omladi- nu od Islama jer sumija ni do danas nije htjela ili možda nije mogla shva- titi, usljed izvjenih razloga važnost odgoja omladine i one snage, koja u njoj leži. Našim je mišljenjem da je to ova stvar, na kojoj se omladina prepušta samoj sebi. Dalje on daje lekulje navodeći, da su sarkulije pre- sjekli puteve omladini u selo i pro- zvali je otpadnicima.

Kad se ove konstatacije uporede sa poznatim činjenicama iz prošlosti Islama, kao što je iz prošlosti navoda G. Ibrni Sinan sa istinom! Ko se više bori- mo za omladinu i podmladak od li- mijije? Ko je objašnjavao narodu po- stavu savremenog obrazovanja musli- manu? Sarkulije ili selije? Ko je više prednjačio u borbi za islamsko prosvjetljenje i za islamsku pravu, kao što je bio sarkulije ili selije? Otpor prema najezdi kršćanske i tu-đe Austrije predvodila je ilimija — sarkulije! Borbu za islamsku pravu i poštivanje Islama otpočela je opet li- mijija! Poučavali za islamsko pro- svjetljenje i za islamsku pravu i li- mijija je bila i za razvijanju doka- daja opet ilimija predvodi borbu, ra- diom narodom za taj narod! Radi onako kako zna i umije, ali uspijeva! I današnje tekovine i današnje usta- nove, koje djeluju za muslimane, plod su rada iste ilimije.

Ilmija je radila i narodna ilimija i danas i dalje drži se strogo propisa Islama, čuvajući omladinu od kole- kakovih nadržaka i modernih sistema! I bivša i sadanja omladina ide- lise i metanise kolekakovim metoda- ma, nam tuđim, sa cikanama u ru- čici, i sa omladinom došla na- d- narod pokazala se kao neki tuđi elemenat. I mi se slažemo, da djelima treba pokazati svoje nastojan- ja i svoj uspjeh! Novim nacizma na život, primljenim od nemuslimana, novim načinom života omladina je htjela i hoće, da utječe na muslimane.

Ta omladina bivša i sadanja razvi- je se i razvijaće se, da je u nje ža- lje i cilj protivod muslimana u gra- dima savremenog liberalnog lla- ma, a vrši omogu protislamska i od Islama zabranjena djela (ne klanja, ne posti, bludne radnje bez ustura- vanja vrši, opojna pića pija, pa da o mekruhama i ne govori) i na- vna jednoj strani suboparne riječi uperene muslimanima, a na drugoj strani ružna djela bez ikakova štida, otvoreno i javno! I sad ta i takova omladina i inteligencija hoće, da je muslimani slusaju i uvažavaju, dok ona ne vrši ono, što svaki musliman i alman treba da vrši! Musliman po- štuje muslimana, ali musliman ne po- štuje i nije dužan poštovati munafika!

Ako je G. Ibrni Sinan polagao ispit iz istorije, morao je znati još iz dav- ne prošlosti, a da islamski narod je i u prošlosti bio predvodio da materijalna dobra ne održavaju ni narode ni države. Samo moralne kreposti su tvrdi temelj, na kojem počivaju sve zajednice! A da se te kreposti održa- vajuju kod naroda, mora ilimija (istini ljudi) davati živi primjer, pa ilimija i seli u Islem, kako se to danas tretira!

Vjerujem, da će i G. Ibrni Sinan i svi njegovi jednodimljeni priznati gorjvje istine iz sadaneg svojeg zna- nja, a kad ta omladina dođe u na- rod, pokazaše se koliko dobra želi na- prijeti sebi (prema vrsenju islamske dužnosti) i narodu, za koji se još sa- da zalaga. A o spremnosti njihove i kao muslimana i kao nacionalista, zavišće i njihov rad i djelovanje. Dotle će omladina dobro učiniti, ako se posveti nauki i proučavanju lla- ma i detalje, pa da lakšno porad- za narod u Ismu uzvišenog Islama. Tako će najbolje udovoliti današnjim svojim dužnostima, kojim ju je zadu- žio milostivi Allah dž. Š. Neka puste sarkulije na miru, jer bi im se moglo vratiti, u toku njihova života, milo za drago.

Muntazir.
U. Donosimo ovaj inače malo ob- turan činjak jednog vrijednog kulturnog radnika iz naše Krajine. U nap- su ima dosta usude istine i to ne treba da ljudi omladine, nego ona mora svojski nastojati da svoje nedostatke i mane u koliko ih ima ispravi. To je njena dužnost, a to će oni, budi- mo uvjereni sami, svakako i učiniti, jer ona to duguje svojoj zajednici.

Urad Arapa, koji je bio daleko od svake nauke i sretaka, gdje se mu- slmani razvijaju, koji je bio nepu- pućen u društvene propise i zakone, koji je živio u sredini jednog neukog i divljeg naroda među kojim nije bilo nebahe knjige, niti nekog postavljeno- zakona. Hoće li neko moći tvrditi, da je u kućnoj školi, koja je bila i sa- mršenstvom svojih propisa nadmašila svoje ono čime se nauka i učenjak d- vadesetog vijeka pomoe, donio taj Arap od sebe i da knjiga nije Božanskog porijekla, koja je Smergovu Bog ob- javio preko Gemija i Velikog Učitelja od Kurana.

Zar ima koj jačeg dokaza od ova- ga, koji smo istakli, a koji nam tako jasno dokazuje, da je Kuran Božja ob- javna stavljena na sere i jezik Harreti Muhammedu.

Nema sumnje Kuran je jedno tu- do koji nam svjedoči istinitost poslan- stva Harreti Muhammed Alejhisale- va i da je On jedan između onih koji su alati narodima da ih upute na pravi put i letinaku vjere. Kuran nam dokazuje da je On bio najčasniji i najosnovniji između svih poslanika. (Nastavak iz 10.)

Maibi su preuzeli svoje dužnosti

Poslo je uredbe sa zakonskom snagom o I. V. Z. stupila na snagu, Ministar pravde imenovao je naibke kod Vrhovnog vjerskog starješinstva u Beogradu, te naiba za Ulema, medžlis i Vakufsko vijeće u Sarajevu. Za naibke kod Vrhovnog vjerskog starješinstva postavljen je Salih Safet ef. Bašić, profesor šer. sud. škole u Sarajevu. G. Bašić je dužnost naiba preuzeo i počeo sa radom na likvidaciji dosadašnjeg Vrhovnog starješinstva u Beogradu. Prema Uredbi naib je do voditi poslove Vrhovne vjerske vlasti save do izbora novog Reis-ul-uleme. G. Bašić je poznati javni radnik koji se i prije rata u vjerskom životu naša muslimanima istakao, te je biran za člana hodžinskog kurije, kako je jedan i skroman vjerski naib nikad dopustio da bude izabran kao član Ulema medžlis, nego je radije djelovao kao neovisan kulturni radnik u našoj vjerskoj društvenoj sredini. Početkom rata došao je kao profesor na šer. sud. školu te je svojim narodito zgodno i učinkovito djelovanjem na svoje doba odgojno djelovao i njegovi su otaci u njemu ponijeli polazeći iz škole najbolje utiske i dojmove, ajećajući ga se uvijek kao svoga najvećeg dobrotvora i pobornika. Gosp. Bašić je istaknuti dobrotvorli narodnih prava, a naročito se istakao u tome da muslimani dođu i odvrnu svoju punu vjersku autonomiju. U tome radu je pokazivao mnogo iskrenosti i predanosti. Saradivao je i na donošenju ove Uredbe, pa poznavajući ga kao velikog pobornika narodnih prava i pune vjerske autonomije muslimana, uvjereni smo da će njegov rad kao prvog naiba I. V. Z. biti dobitnim plodom i da će se postaviti čvrsti temelji naše vjerske autonomije.

Kakva su djeca, koju ulica odgaja

U današnje doba roditelji vrlo malo pažnje posvećuju uzgajanju svoje djece. Čovjeku se koža najprije smirca i mu se per očima kad prolazi kroz naše pokrajine ulice, jer naiđe na vrlo zlošćane prizore. Djeca, od kojih će tokom vremena postati ljudi, klanjaju se, plaču, zadiraju u prolaznike, i t. d., a roditelji i ne vode računa o tome. Šta se njih tiče što će njihovi potomci biti bezvrijedni, lopovi, pijanice, samoubice, oni ih samo tjeraju ispred očiju na prokletu ulicu. A šta će djete dobiti na ulici? To pitanje i se, pada im napamet. Glavno je da dijete ne smeta po kući. Jadni roditelji, zar će vašem djetetu ulica usaditi u dušu ljubav prema Bogu, vjeri i ljudima. Da li će dijete stići dobar odgoj na ulici, koja je izvor nemoralne i opasne, ili u domu uz lišepu knjižu i krio majčino?

Da ovaj članak pišem, natjeralo me je ovo.

Jednog dana išla sam polagano jednom našom ulicom. Kraj ograde

Gest tolerancije pravoslavnih seljaka

Glamoč, 3. marta 1936.

Ko dolazi u česki dom za našim seoskim svijetovima poznati su. U selima, gdje se loše čuje njegovog karaktera. Ako se malo pozabavi s tim bit će mu jasno, da skoro sve te loše čuje dolaze otuda, što su mu naturene od loših sadvjetnika: seoskih čifte i gradskih naravnih intelektualaca. U selima, gdje se loše čuje njegovog karaktera, kojeg crkveni mračni individui vrše na dušu i karakter seoskog svijeta, seoski svijet je ipak seosko jednu crtu, bez koje se ne može s pravom nazvati civilizovanom čovjekom nitko, makar on izvršio sve fakultete, i makar napisao i stvorio monumentalne djela. Ta crta jest vjerska snježnoljivost i tolerancija.

Za nepokvarenog krišćanskog seljaka musliman nije nečovjek i pogani, kako nazadost mnogi vanjski intelektualci govore i pišu, za njega je i musliman ljudsko biće vrijedno poštovanja, kao i njegove vjerske svjetline.

Fehim ef. Spaho kao naib preuzeo je dužnost u Ulema medžlisu i Vakufskoj Direkciji. Fehim ef. je naš poznati kulturni radnik i jedan od naših najstarijih radnika u ovom polju. Skoro četiri decenija djeluje u javnom životu naša muslimana. Istakao se kao neumoran radnik u svim pravnim društvenim djelovanjima. Po izvršetku šer. sud. škole nekome vrijeme je službovao kod šer. suda u Sarajevu, i kasnije je promijenio službu. Za malajko vladi te iz oslobođenja je nekome vrijeme služio kao načelnik ministarstva, a izata toga je po uspostavi oblasnih skupština bio predsjednik oblasnog odbora u Sarajevu. U više navrata gosp. Spaho je doživljavan kao nastavnik arapskog jezika u gimnaziji. Kao dobar poznavac istočnih jezika mnogo je prevodio iz istočnih literatura na naš jezik te je i danas stalni saradnik »Novog Behara«. Fehim ef. Spaho kao poznat i vrstan činovnik, koji je naročito upućen u pitanja kulturne administracije, i kao usvojstvo te kao dobar organizator u ovom prelaznom dobu će mnogo koristiti svojom spremom kao Ulema Medžlisu, tako i Vakufu, a naročito smo uvjereni da će njegova sposobnost i poznavanje naših vjerskih i vakufskih prilika biti od velike i zamane koristi pri izradi statuta.

Po Uredbi iz naiba u Sarajevu i Skopju postavlja se i našbko vijeće od 6 lica, koje će ovih dana biti imenovano.

Naib u Skopju kao i našbko vijeće bit će u nasuknje vrijeme uspostavljen, pa će se tako postupno početi djelovati nova provizorna Uprava na teritoriju obaja Ulema medžlis, da bi se mogla konačno sprovesti organizacija vjerske Uprave prema novoj uredbi sa zakonskom snagom o IVZ.

malog, dosta zapušćenog groblja, a na kraju ove ulice, primjetila sam bezbroj djece, gdje se igraju. Kad sam im prišla blizu imala sam šta čuti. Psovka pada... pada iz njihovih usta. Paču najvećem svetinje. Boga, dž. vjuz (i nekakvu majku božiju), što ošito dokazuje da ta djeca nemaju pojma o Bogu i islamu. Slušajući ih činilo mi se da propadam od stida u zemlju, što ta djeca nose muslimanska imena. Šta bi rekao neki nemusliman da je bio na tom mjestu?

Mnogo bi bilo bolje da roditelji ne poštuju djecu na ulici, već da im nabave, koju djecu vjersku knjigu, koja će ih oplemeniti i uzdignuti. Dijete je kao mali konjić, koje se puste uzdu... ako pođe krivim putem, ne zaustavi ga lako.

Roditelji! Kućni je odgoj temelj za dalje izgrađivanje. Koje dijete nema dobrog kućnog odgoja nikada neće postati čovjek.

Džemila-Hanumica-Zekić.

se, ako se tu i tamo dogodio štogod, što nije u skladu sa ovom crtom.

Ali kada se ono i dogodi, sigurno i nije u skladu sa navedenom crtom, niti sa seljaku protugalovni ispadni nikli u duši seljaka, nego su, nikli u mračnim dušama individua, koji svoje polaje i eksaltacije zidaju na neslozi ljudi; a to su u mnogo slučajeva, u pravo; ali, koji bi po svom počinu bili dužni da siju ljubav među ljudima bez razlike na vjeru i suzbijaju ovakve i silone pasije.

Jedan gest vjerske tolerancije, koji se je nedavno ovjese desio, dao mi je povoda, da ovo napišem.

U selu Kamenu, nedaleko od Glamoča, imaju 8-9 muslimanskih kuća, a ostale su pravoslavne. Tu inače i stara džamija. Kako je malo muslimana a pogotovo zbog privredne krize, muslimani nijesu mogli tu džamiju uzdržavati, te se je munara smislila. Njihovi pravoslavni susjedni dogovor se, da oni nešto iz vlastitih dobrobiti, a nešto skupljanjem dobrotvoljnih priloga podignu mramaru i džamiju poprave. To nije otalo na samom zgovoru, nego su se ljudi odmah latili posla.

Seljanin Banjac Koko (Kosta) primio se dužnosti, da te dobrovoljno pogru na gradu i selima pokupi, bez razlike, da su to muslimanske ili pravoslavne kuće. U 15 dana nije prošao, ogurano je izvršenje namjerenog posla.

U tom mudrevnom doznao sam, da su svi čestiti seljani videli kamenjskog imana kod je tamo bio u teškim materijalnim prilikama, a znajući, da ovo nekoliko muslimanskih kuća ne mogu pomoći, udarili su na svakom imućnjeg domaćina namet za što daju, na svu škodju svedrsko 3 godine taj namet daval.

Živjeti čestiti Kamena!ani! Svaki im čast i poštovanje na tim čivilizovanim gestovima tolerancije! Neka ova manifestacija sloge među ljudima postoji mnogim načinom i nosiocima obrazovanosti i civilizacije za ugled, da se ne nauči kako se stvara ljudsko društvo, koje mora biti naprijed. Sve ovo što je gore navedeno vrijedi i za muslimansko seljaka, jer nijesu rijetki slučajevi, da su muslimani izdašno pomogli svoje susjede kod podizanja crkve, zvonika i sličnih ustanova, a to sve s draga srca i bez ikakve prinude.

Samo gori slučaj dovoljan je, da opravda moje tvrdnje, koje sam na početku ovog podjela istaknuo u pogledu snježnoljivosti i nepokvarenosti djece seoskog svijeta.

Kada je seljak ovaio snježnoljivost lošem utjecaju pokvarenih elemenata, do koje bi se tek vizije udvoje ova plemenita crta, koja je i pozvao uzgajali i krijeplili!

Poziv na pretplatu

Od 1. januara 1936. godine počela je pretpлата za prvo tromjesečje za »Islamski Glas«, koji izlazi svakoga petka.

Godišnja je pretpлата: Za Raki, Jugoslaviju D 72.— polugodišnja « 36.— tromjesečna « 18.— za inostranstvo godišnje « 120.—

Pretpлата se prima najmanje za 3 mjeseca.

Čin ističe pretplatu list se obustavlja.

Pretpлата se šalje UNAPRED upravi »Islamskog Glasa« u Sarajevu Voj. Stepe Obala br. 7. I. sa tačnom adresom na koju treba slati list, te kod postojećih mjestovih poštenjaka ili izravno na čelovni račun broj 1600.

List se ne šalje nikome, dok se pretpлата unpred ne pošalje ili položi.

Umoljavaju se dosadašnji pretplatnici da tim prije obave pretplatu.

UPRAVA »ISLAMSKE GLASA«

Vojvode Stepe Obala broj 7. I.

VJESTI IZ MOSTARA:

USPJELA ZABAVA »NAR. UZDANICE«.

Drugi dan Kurban Bajrama održana je u »Hirovja« zabava »Narodne Uzdanice«, koja je poslije u velikom broju građanstva, strani i veliki broj drugih građana. Program zabave je bio biran. Još odmah oko 8 sati u veče napunila se dvorana »Hirovja« svijetlom, da se je valjki do morao povratiti, jer nije bilo mjesta. Ovo je zapravo jedna najzupljija zabava, koja je doživio Mostar. Zbog »Narodne Uzdanice« čeno je na svojevo zadovoljstvo himnu od Demetra. Hrvatska Glazba je također izvela svoje tačke u programu umjetnički i savršeno. Šašije su naše nevaljale odavljali prijatno i ocajnice. Posrežnici komedijanske od g. Reima Pilipovića, koji je prustustvo zabavi, izveden je priljubo. Pojedinačno su odobila gluma g. G. Muratović, H. Kaljaj, H. Kalajdžić i O. Čavala. Zanimljivo je bilo i sadovolje. Nagmišnje da je režiser g. Maratović mostarostojao da od nekih diletanata izgradi live, neuzimajući i efektne tipove, ali to nije uspjelo, jer su uloge krivo raspoređene. Uostalom, to nije ni najmanje izgubilo od vrijednosti komedije. Red u sali održavan je u punoj mjeri. Publiku u najednom broju ometa, raspoljena i simpatična. Prema stranom svijetu aranzirani su pokazali svojstva gostoprimita.

Bajramska zabava »Narodne Uzdanice«, omjerila je snagu i pokazala da današnji trubljenici za narod ne prepuštaju ni pred najvećim žrtvama, da se postigne željeni uspjeh kako morali tako i materijalno.

OTKRIVANJE SPOMENIKA RAHM. OSMANU BIKICI.

U putak u 10 sati prije podne otkriven je u Mostaru spomenik na čijem temelju, spomenik rahm. Osmanu Bikici. Pred priuštiti inscenacijama raznih ustanova, prvi je nastupio g. Alija Šefić, imam matiflar, koji je izvršio po programu vjerski obred. Poslije njega govorili su ostali mnogobrojni ni govornici, tako da su svi govori imali pogoju nacionalni i politički karakter. Govorila su na razne načine ispunili ove zabave. Publiku u najednom broju ometa. Među govornicima bio je i g. Dr. Avdo Hasanbegović. Njegov govor 11 sati došao je na proslavu i epilog zahukamo-hercegovački g. Dr. Tihon sa nekoliko svećenika.

Isti dan uveče održana je u »Hirovja« zabava, na kojoj je bio specijalan red i narokiti program, održan današnjicom. Drugi dan u Broškom domu održan je predavanje sa diskusijom. Predavač je bio g. Dr. Mehmed Begović, profesor.

Kako na proslavi nije uzeto uobila mostarski muftija g. Hfa. Ofem ef. Diabić, to je građanstvo njegovo oduševstvo komentiralo. Publiku u najednom broju ometa. Potrebni radni muslimani u Mostaru, te o tom govorom informaciju. Pojavila sam neke vjerske predstavnike i zamoli njihovo mišljenje o ovoj proslavi. Stvar stoji u sljedećem: Islamu, naša vjerska vjera je sveopća i specijalna. To je najviše obilo nakon. Proslava rahm. Osmana je 100 posto nacionalno-politička proslava i vjerski obred i ne mogu se vezati za nju. Plemeniti i saznali Osman Bikici kao brat musliman ima pravo na rahmet i na svaku dovu svoje braće po islamu, ali se vjerski obredi ne mogu unositi u nacionalno-političke obrede i proslave. Naravno zbog toga i muftija g. Diabić nije usao u obred u vjerskom obred. Po mišljenju crkve predstavnici, predstavnici obred je trebao vjerski obred isključiti iz proslave, jer sa mrtve dade ona način i red molitve. Dakle nastup g. Alije Šefić je privatna stvar i on nije pretplativ vjerskog faktora na proslavi.

Inoćni gornje, nama je drago da pred muslimanima i muslimanima, da se osjećaju niti činjenicama u ovome slučaju, tako da bi svijet bar u buduću znao da dijeli avajnost stvar i od vjerskih, a da to komentiramo nije od tog ni vrijeme ni zgodu.

BAJRAM U MOSTARU.

Sveti dan Kurban Bajrama provedeni su među muslimanima na najzupljani način. Sve muslimanske džamije bile su pune naroda. Gređica slijetila također je pokazala radost, jer joj se udijelio i pomogao. Pred čovjekomvornom džamijom podijeljen je kurban. Ova 8-9 kuća, koja je slijetila, koja se upravo otvorela. Inače lijebo vrijeme dala je svim kurbanjskim danima još više života.

O. S. Seifi.

kim ganušen u punom uvjerenju da će ako Bog da ovo djelo odradi do brim plodom, i sa zavjetom da će svoje snage uložiti da se ovo hajvali djelo što prije ostvari i organizacija počne djelovati u našem muslimanskom elementu.

ODGOVOR NA POZDRAVNI BRZJAV SA SKUPŠTINE DRUŠTVA „EL-HIDAJJE“

Sa osnivačice muslimanskog društva „El Hidajje“ upućen je pozdravni brzjav Njg. Velikavšnu Kralju te je predsjednik osnivačkog odbora društva „El Hidajje“ g. Turf Mohamed dobio sljedeći odgovor na taj pozdravni brzjav od kabinetskog kancelarije Nj. Velikavšna Kralja:

Gospodine!

Po nalogu Nj. K. Visočanstva Kneza Nj. Velikavšna, koji je izjavio zahtjeva na rodoljubivim željama kao i izrazima odanosti pomenisim Nj. V. Kralju i Kraljevskom Domu sa osnivačice skupštine vjerske kulturne organizacije „El Hidajje“ u Sarajevu.

Ministar Dvora: Milan Antić.

SKUPŠTINA UDRUŽENJA MUSLIMA.

Udruženje muslimana sa teritorija Ulema Medžisa u Sarajevu održalo je svoju glavnu godišnju skupštinu četvrti dan Kurban Bajrama 7. marta o. g. Na skupštini se uz ostala staloška pitanja raspravljalo i pitanje izmjene statuta društvenih pravila. Sljedećim je otvorio Hasan ef. Hadžić, muslim iz Lukavke, koji je u ovom iscrpnom govoru iznio slanje i položaj muslimana. Na početku svoje govora g. Hadžić je predložio da se poslušaju pozdravni brzjavi Nj. Velikavšnu Kralju, Njegovom Visočanstvu Knezu Njamenski-u da se također izrazi zahvalnost predsjedniku ministarskog savjeta g. Dr. Milanu Stojadinoviću i ministru sudovanja g. Dr. Štefi-u za povraćanje vjerske autonomije. Da bi uveličali skupštinu uputio drugova poželjeti su je korporativno imati matičari i to čitav Upravni odbor imama matičara iz Sarajeva i Novog Pazara. Ova pažnja je na prisutne kupazirane učinila dubok dojam. Na skupštini je izabran sljedeći Upravni odbor: Turčić b. Mustafa ef., Hegić Redžep ef., Gosić H. Ibrahim ef., Malić Radin ef., Fokab Abdulah ef., Fazlić Hfz. Hasan ef., Fazlagić Ahmed ef., Samdžić ef. Sulejman ef., Pirić Muhamed ef., Pirić Ibrahim ef., Pašić Muhamed ef., Tabaković Hfz. Sulejman ef., Gogić Hfz. Ahmed ef. i Korajlić Haki ef. U nadzorni odbor su izabрани: Očić Dž. Mustafa ef., Gogić Šerif ef. i Bogović Salih ef.

Novoizabrani odbor se konstituisao te je za predsjednika izabran H. Mustafa ef. Tukić iz Sarajeva, za podpredsjednika Hegić Redžep ef. iz Burinje, za tajnika Gosić H. Ibrahim ef. i za blagajnika Malić Ragib ef.

14. glavne godišnje skupštine Udrženja muslimana otpočeo je pozdravni brzjav kabinetskog kancelarije Nj. Velikavšna Kralja. Na ovaj pozdravni brzjav je Udrženje od Ministra Dvora dobilo preko predsjednika Udrženja Mustafe ef. Tulića sljedeći odgovor:

Gospodine!

Po nalogu Njegovog Kraljevskog Visočanstva Kneza Njamenski-, čast mi je izjaviti zahvalnost na izrazima odanosti i vjernosti, pomenisim Njegovom Velikavšnu Kralju, Njegovom Kraljevskom Visočanstvu Knezu Njamenski- i Kraljevskom Domu sa godišnje glavne skupštine udruženja muslimana u Sarajevu.

Ministar Dvora: Milan Antić.

Sa skupštine je otpočinu i pozdravni brzjav i Ministra sudovanja u kome se izrazila zahvalnost, da je povraćena vjerska autonomija muslimanima. Gospodin Ministar sudovanja Dr. Mohamed Šahović zahvalio se na podršku preko predsjednika Udrženja, sljedećim pismom:

Dragi prijatelji!

Izkrveno vam zahvaljujem na čestiti i željama poverom objavljivanja Uredbe o islamskoj vjerskoj zajednici.

Primite mahsus salame

Ministar sudovanja: Dr. M. Špaho.

HURIJETOV TEČAJ KNJIGOVODSTVA.

Kod velikog dijela naših privrednika kod trgovaca ili zanatlija osjeća se veliko pomankanje stručne osposobnosti i poznavanje onih najvažnijih predmeta od kojih zavisi dobitak i uspjeh na jedinom privredniku. Na žalost kod nas imamo vrlo malo ljudi u privrednom životu koji su prošli kroz škole za školovanje i dobro stručno nepromisljeni stupili u privredni život. To je jedan veliki nedostatak koji kod njih zanah i napredak naših privrednika i uopće naše privrede. Ovakvog nedostatak bi bezuvjetno morali privrednici iskoristiti da naknadno i da se rizi koji jednako vrlo važan privrednik može biti. Da bi zadovoljili ovaj našeg potrebi naših privrednika naše naučno zanatlijsko udruženje „Hurijeta“ otvorilo je tečaj za knjigovodstvo u ovom smislu. Tečaj je otvoren za ljude kome će se posjetovati i u pogledu knjigovodstva koje je bezuvjetno potrebno kako trgovcu tako i svakom obrtniku. U tečaju će predavati najbolji nastavnici koji su puni praktičnog iskustva i u dobi su za privredni život, a to će tako sigurno i uspjeh biti podpun i zadovoljavajući. Svi naši malici trgovci i obrtnici morali bi se bezuvjetno upisati u ovaj tečaj i tako upuniti svoje privredne obaveze. Žato se treba dobiti kancelarije „Hurijeta“ koji će svakom dati potrebna obavještanja.

IZNENADNA SMRT MEHMEHA D. KURTA

U Banovskoj školi u Prnjavoru u četvrtak 12. o. m. j. u 2 sata po podne preselio je na ahiret Mehmed ef. Kurt. Upravitelj škole u Ljani kod Brijuna.

Rahmetlija je došao u bolnicu na liječenje, ali nakon dvu-dnevnog liječenja bolest se je pogoršala i pri prenosu na preglez rentgenskim zrakama naglo mu je poželio i za nekoliko časaka je umro.

Dženaza mu je obavljena sutra dan uz veliko učešće građana Prnjavora i okolice. Dženaza su prisustvovali i njegovi učiteljske drugovi i drugari, kao i predstavnici vjerske zajednice, a četa i djeca škole i mekteba.

Tom prilikom je održao dirljiv govor učitelj Boka, pa je mnogim prisutnima natjerao suze na oči, ebećajući se njegovih dobrih djela, koja jino avršila i počinu. U tečaju je da je rahmetlija bio jedna čestita četa sa visoko razvijenim moralom.

Neka mu dragi Allah podijeli miru i aza denat. Rahmetulhaki alehij.

JAVNA ZAHVALA.

Ovim putem se najljepše zahvaljujemo svima učesnicima na dženazi našeg milog rahmetlija Mehmeda Kurta, učitelja u Ljani-Prnjavor, koje nam dragi Allah predao istoga iz naše sredine.

Supruga: Munira Kurt, punac: H. Abdi Sabanović, šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Šura: Asim Sabanović.

Jedan ružan običaj

U zadnje doba se uobičajlo je da se vrlo ružan običaj kod nas, da je jedan priručnik priredbama koje priređuju pojedina naša društva, na te priredbe vode i nedorasta djeca. To je jedan vrlo nesgodan običaj, koji se počeo uvoditi među našim i štetan po odgoj same djece. Kad bi sve te priredbe i zabave bile priredive u potpunom i savršenom odgojnom duhu koji bi mogao odgojno djelovati na našu djecu, pa i tada bi se imalo kome šta prirediti, jer je nesgodno avoju djecu ostavljati na takovim priredbama do kasno doba noći. Ali naštažlost na mnogim tim priredbama i zabavama vidimo i takovih stvari koje mogu imati i štetne posljedice i po odrasla, razumije se da ne možemo to štetno djelovati na djecu. Na priredbama i raznim zabavama se uobičajlo upotrebljavaju alkohola, mogu se viditi ljudi u pripitom stanju, a to sve loše utječe na odgoj djece. Mora se poštovati, a osuđiti, da naša djeca, na predbe koje su od više štetne nego što predbe su u najviše slučajeva promašile avoju cilj pa i ako ne nekada postignu izvjesni materijalni uspjeh, moralni deficit je mnogo veći i opasan po razvoj dječjeg duševnog morala. Zato bi rediti morali preokrenuti vid, pašnje avoju dječji i nedopustiti im da prisustvuju ovakvim priredbama. Bila je vrlo nesgodna slučaj prigodom bajramske zabave jednog društva, koja je održavana u prostorijama III. naroda, čime škole, vidjeti nedorasta djeca koja na taj zabavi nijesu mogla biti posebno vijeti niti primiti što bi moglo odgojno djelovati na mlade dječje duše.

ISMAIL HAMID MULIĆ MULIČEV

„REKORD“

NA UMJETNOM DIZOVBREBARSTVO

KBHIC (Sarajevsko)

PRIMORSKA BANOVINA

Poslovna i prometna skola: Varda ulica br. 85.

Radnici: Garibardi

Sve magice stvari iz ruke — Plamena stie, daska, gres, žest — Jemčevni saši znak

Tekući račun kod: FILIJALE ZANATSKA BANKA SARAJEVO.

Cekovni račun 1881 Sarajeva.

Najveći lagan godinama suvoga držanja — Najveće dizevrebah

sko poduzeće te struke u državi — Da dshakake kutije de komplemte Orientalno

sohe. — BEGRAD oktobra 1935. ZLATNA KOLAJNA avseana DIPLOMA Prijatelja

Ujivje na lagoru stajna izložba. Pregled bez obzora na kupnju. Posredstva odje-

lavanje za dječje izradke iz drveća na izložbi. Odlučeno je predmetu sa

praktičnu predmetu te tekarske odjele avoju takovih proizvoda. — Dizevrebahski

predmeti od prvih jeftinik da najukusniji i najprejzniji dizevrebah. Slike u drveću.

Preporočite i tražite avo Muslimanac — poduzeće u kojem saraduju naši muslimani.

Zgoditi raine šete

ZVANICA LISTA

dvaeset prvog valovanja zgoditaka 24% državnog zenta za ratna šteta nove emisije.

Na 21. valovanje zgoditaka lutijske 24% državnog zenta za ratna šteta obavljeno je 5. marta 1938. izvrsima sa za zgoditi

sljedeće saraje i brojevi:

Sar. Br. Zgoditi. Sar. Br. Zgoditi.

6406 282 20.000 5606 678 3.000

6410 16.000 5610 617 3.000

6420 199 3.000 5624 721 3.000

6428 694 3.000 5628 1000 3.000

6437 387 3.000 5640 857 3.000

6439 110 5.000 5648 733 100.000

6457 139 3.000 5649 977 5.000

6466 2.000 5656 5.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

6468 250 5.000 5670 124 3.000

IZ KONJICA:

PREDAVANJA.

G. Ismail Muhić, održao je predavanje o Musti Caimu Caidu, dana 20. II. u Jug. Klubu i pomenu akcija za sakupljanje dobrovoljnih priloga na nabavku dijeta rahm. Mase Caima Caidu, te sakupio lijepu svotu novca.

G. Mismal Begtevir je također održao predavanje o rahm. Osmamu Dikidu, na dan 27. II. u Klubu.

BAJRAMSKA ZABAVA.

Jugosl. Muš. klub na prvi dan bajrama sveće, održao je svoju veliku godišnju zabavu. Kao prva točka programa bila je deklaracija »Očaidi« Hidaletu Muftiću, kojemu je deklarovala Hidajeta Muftić, učiteljica osnovne škole. Potom je obječeno Fikri Hadžiću koji se draga da u kupine, te je bio naređen apšamom i u veliku navlaženje publici morao je još jednu pjesmu izgovoriti. Treća točka je »Hidodni« govio od Dr. Safvetogha Balaigada, kojim je deklarovao Muhamed Pirkić. Četvrta točka seos pjevanje Željko Alaigat.

Peta točka programa je najliči komediji »Musa Baga« koju je izveli članovi Jug. kluba sa puno zadovoljstva. Najbolje je svoju ulogu odigrao Safvet Valjević Muhareba Bala.

Posljedje programa nastalo je narodno vrtanje, također je bila bogata točkom rutne radova naših vjerskih djelatnika. Iako nije bilo mnogo posjetilaca na zabavi, jer su mnogi otišli u Mostar, ipak je uspjeh dosta dobar. Na zabavi je svirao društveni tamburaški škor.

PRIMER ZA PORVALU.

Odbor Jug. Muš. kluba je pred bajram podijelio brašno u tresetast muš. kuća i tim pokazao svoju humanu samost, te mogim utro snaz.

GRADNJA DRAMJE.

Intelektivom konj. vjerskih mještana Seonice area Konjick, pokrenuta je akcija za gradnju dramske. Iako u Seonici postoji još jedna dramska, ali se oni i tim zadovoljavaju. Dramski je se podići u Gerioj mahali, gdje je prije bila stara, koja će svuđiti. Munara će biti u kamena. Društvo se sakupljeni mnogi dobrovoljni priloci. Priloge prikuplja Jusuf ef. Usanović u Seonice. Bilo sretno i halid.

Društvo.

VJENCANJE U MOSTARU.

Prije par dana vjencano je je Zaim Beglerbegović pošt. činovnik iz Sarajeva, za simpatičnom gđicom Siljević iz Mostara. Čestitamo!

Sutradno, o kama su se, tek bio se glavna kapija za veliki ćuprija otvorio. Sv. Krtica napusti Kul Vakuf i uputi se prema Pr. krtica. Izgleda da je bio vjencano zadovoljan, jer su mu podukne oti sjale od sreće, a usta se čitčki ceralo.

III.

Zlatno spranjsko suše bijale vješto otklobo, kad se Kulen Vakufom pronesse glava, da će kapetan Mehmedbeg toka dana zlati sa Prkosu u grad. Među građanima nastalo je namrštanost. Oni su znači kapetanov dolazak ne žele dobru. Na svim lokala mogla se čitati zabrinutost, jer svak je opazio da se nalazi u predvečerju bora. »Nej« je zvijezda potamnjeli, kod Mehmedbeg toka naglo i bez potrebe silazi u grade, kaptalo se u Ibrahizog kuću. »Zašto nas ved« nam se ostavi u kući.

— Da nas nije ko opjankao? umjela se i razgovor Ibrahe, izi očiaka.

Nitko mu ne odgovori. U to pucnu točki ogledi da se kapetan približuje. Sve istakna napred i uputi se ka glavnoj kapiji pokraj velike ćuprije. Svjetlo je sa svih strana vrtalo, jer je kapetanovir riječ, od koje su drhtali.

Glavna kapija bila je klrom otvorena. Velika ćuprija vezala je grad sa drumom, na kom se dizao valjak prašine, iz kojeg se svaki čas okćivalo da ispadne kapetan i njegova pratnja. Uza to veliku fuborila, dok je malo ljeto sunce pebje. Zatlesana prašina približavala se sve više. Sada se već moglo rasatirati i konji i konjaci. Tri su konjanika jahala naprijed, dok su ostali šli u prilično veličnom razmaku sa njima. Među vjerskim umjuranost je rasla, što je konjanici približavali više.

Eto već se prva točka prikazuje ćupriji. Još malo pa će stupiti na nju. Ali najedam-

BIVŠI ZEMJOVLASNICIMA NA RAZMISLANJE.

Zemljovlasnici su nekad bili naš najbolje situirani stališ, koji se uvijek i u svakoj priliki znao se naći u pomoći našim općim društvenim potrebama. Taj stališ je pomagao svim naša društvena ustanova i u svečanom zgodama obilno se je sjecaoni našoj želje trebalo pomoći. Bivši zemljovlasnici su bili regulator u našem ekonomskom životu, jer su imali do nivoje u našoj rođini same maha. Pomoći su gdje god je trebalo poći. Ali stvajan prilika bivši zemljovlasnici, taj nekada naš najbolje stojeći stališ došlo je u vrlo teško ekonomski položaj. Ko je vidio pomagao dana sam treba pomoći. Zato zemljovlasnici da bi popravili svoje je teško ekonomsko stanje dužni su da razmisle o svojoj situaciji i porazgovore sa šta im je dužnost učiniti. U današnjoj se nikakav uspjeh ne može postignuti bez jakog zajedničkog organizovanog rada. Zato i bivši zemljovlasnici moraju da nastoje je popraviti svoj teški ka i to na ekonomski način, ako se svi zalažu u svojoj organizaciji, i zajedničkim radom zaštiti svoje interese. Bivši zemljovlasnici trebaju da povuđu računa i o svojim potomcima i da nastoje osigurati im egzistenciju, te to mogu učiniti samo zajednički radom u svojoj organizaciji. Desetine hiljada bivših zemljovlasnika, to je snaga koja u jakoj svojoj organizaciji može najbolje zaštiti svoje interese.

MERHUM OSMAN EF. BURZIC.

Bos. Krupa, 20. II. 1936.

»Um sa mrenom, a smrt sa vrasom, veli narodna poslovia.

Od ovog kobnog časa, od 18. augusta 1936, kad mi je umrla supruga Nasa, koja je verna volja i a kojom je živio i bio, ka 55 godina i imao 39-toro djece, prva je naša dužnost da se pobor. Ja sam sa punih 6 mjeseci, kako mi planemta i dobra supruga umrla, umrla i on i leže u crnu zemlju. Tražio je i teška kod liječnika, ali to mora biti »vreme« to je i njemu bilo. Umro je 16. februara 1936. u zdravstvenoj bolnici u Banjaluci. Iste dan predao je u Banjaluci svoje prve godine, ustanovljena je »spala trisone marice« i iznemožilo u njemu, te su prepuzili, da odmah ide kući na kućnu njegu i

Štite »Islamski Glas«!

putem ostarele i starijorom braće, koji su shvatali sa kojom, te su spremnim oružjem ustrijelile na na jednoj dionici razvijeno čovjeka, koji je do sada stajao mirno, naslonjen na stablo divljeg kestena. Nastalo je borba. Najednovremeno snagom čovjek se branio od napadača, dok je svjetlina na drugoj strani ušla, ali se nije moglo. Jedna nekome će osvanuti crni dan, i kriv je vama eke. »Jedni ljudi čuše ni kriv ni jedan plašti glavoim.

— Eno, gotovo su ga savladali.

— Ono je Mumin Kuršanji, gar ga ne mogu ni jedan mjesec i potra poredi malo. Strah ga porvalice.

U tom trenutku do morda glava Mehmedbeg sa odlakom pratnjom.

— Šta zar ga niste još avreli, drevni, kad vidje da se njegovi ljudi još bore u se Munibom. Ja ću vam.

Ne dovedi, Parcan, odmah i uzmo mu probu pod glavu. Munima je izšlo da se sa ču očne od napadača i da pokuša svoju namjeru.

— Promašio sam, jeknu Munim, kad vidje da ka Mehmedbeg stoji nepovržen na konju.

Najednopljeni nerfni pokanake sa konja, navališe na njega i avreale ga, pošlije djele i nadojvne borbje, jednoj protiv desetorice.

Na drugoj strani svjetlina je ulazila, djeca su plakala, a Mehmedbeg je likovao.

Sutradan je na došku velike tablje istala na kolac nabijena glava Mamina Kuršanji. Zakrvavljene mu oči gledale su prema Prkosima, dok se na iskrivljenim usnama titrala »tamanstvena riječ klavie, koja je vapila za osvetom.

Ulijevanje. U 16.30 sati preminio je u naručju svog sina Nagla. Otaica je preminuo u mrtvačnici Ba. bolnice, a pokopan je 18. II. po podne. Klanjana mu je džamija pred Ferhadijeva džamijom is izlaza iz grada. Njegovo djetinstvo pratisivao je veliki broj muslimana, među kojima je bilo dosta činovnika i penzionera, njegovih prijatelja i znanaa.

Merhum je rođen 1887. u Kulen Vakufu; te je svrlio osnovnu školu, a u Sarajevu II. razr. gimnaziju. Stupio je 1893. u službu kod optike u Kulen Vakufu, a 10. januara 1908 god. imenovan je političkim kancelistom u kotarskom uredu u Bos. Krupj.

Bio je velikim prijatelji muslimanske pravde i je lijev. bio muslimanske djece iz Kulen Vakufa posloja u gimnaziji u Sarajevu, od kojih su dosta mnogi u državnim služabima i na važnijim mjestima.

Ostavlja im sebe troje djece u Bivota i to: sina Nagla, kćer Zama udatu za Ali ef. Herganogović, Ali, upravitelj u Tuliću, te kćer Devletu, udatu za Aliju Handiću, trgovca u Kulen Vakufu.

Od strane njegove djece, a naročito od sina Nagla i sestrice Ahmeda Čehića, izšlo je da se naplaćuje sa svim, koji vrše lične njegove djezau.

Rahmetlihal! aliji rahmeten vasialh.

F. Čoković.

USPJELA ZABAVA J. O. K. SLOBODE U BOS. NOVOM.

Na 7. marta o. g. održana je zabava Jrg. om. kluba Slobode u Bos. Novom, koja je u svakom pogledu uspjela.

Dilektana sekcija ovog naprednog društva odigrala je balu »Friderike« od G. M. Sabinićevog. Učesnici su nastupili istakli gar. Haasan Krtićević, kao sluga; šefik Bičević u ulogu gradskog načelnika i Halid Čaušević kao amant.

Kako je čit prihod ove zabave bio namijenjen društvu Doma (sekcija) sa izdavanjem stromosne djece — velika sala kluba lakše bila je prepuna.

Narodnice je upalo u oti prisustvo velikog broja muslimana sa sela, što je za pohvaliti. Muslimani malog i velikog Bos. Novog i ovaj se put pokazali da zalista stoje na samostalnoj viaini sa svojom vjersku, jer onakav odziv i oduševljenje organizacije riječak je primjer u drugim našim mjestima.

Posvećenom programu, vlastiti tamb. zbor ovog društva zabavljao je ušestvete ove do kama u noći, koji su se razlili, nosili napjele utiske o muslimanskoj omladini koja sadživaju oro društvo.

D. Š.

GLAVNA SKUPŠTINA »HAJRATA« U PRIJEDORU.

Muslimansko pokopno društvo »Hajrata« u Prijedoru održalo je svoju redovnu godišnju skupštinu na 8. ev. mjes.

Izvršavajući svoje dužnosti, uprava, a naročito izvršavajući društvenog blažajnika g. Haasana Karahodžića, vidilo se da je, društvo, iako je pred dvije godine osnovano, vrlo dobro je napredovalo tako, da danas broj 320 članova je u toj godinu imalo 1378. Din. prihoda.

Uprava su počinjajući izvještaji, podijeljena je razriješila staru upravu i izabrana nova.

U nova upravu je za predsjednika izabran g. Abdulah Karavdić, profesor na ovdavnjoj gimnaziji, a za tajnika g. Salih Radičević, vještojitelj i imao matilar, dok su za ostale funkcije ponovo izabrani stari članovi uprave.

Prijedor, 9. III. 1936.

D. Šehović.

Javna zahvala

Na 8. o. mjes. morao sam po naređenju državnih vlasti sa mojom familijom otputovati u Gorazde radi čišćenja. Kako niti imao posnanaka u ovom mjestu, a hoštili i prenoćišta su bili sasuzi škod velikog pridoklaka gostije, to sam bio mnogo zadovoljan, što da sa svoj silni anijelst sa mojom familijom.

Međutim mnogi su mi od Gorazdana sa kojima sam upravo poudili gostoprimstvo, a ja sam prihvatio poudu, mogla ko lege. gar Zafer ef. Belića, kod kojeg sam ostao tri dana i bio iznenađen njegovim srdačnim dočekom. Njegov gostoprimstvo je se očeojam dužim, da se mojem kolegi ef. Zafer ef. Beliću najednoličnije zahvalim, ka i mojim Gorazdanima, koji su me prijateljski susrećali. Naročito se zahvaljujem Dr. Karamehmedoviću, banovničkom liječniku na velikoj brizi i usuzi, koju je meni i mojoj familiji svrsao u usuzi.

Jezele, 14. II. 1936.

Ketović Abid.

KARAUŁA SREZ TRAVNIČKI.

Uspjela »Rahmetova« zabava u Karauli. Muslimansko pokopno društvo »Rahmet« u Karauli održalo je, u predvečerju zabavu, na kojoj su bili prisutni i gosti. U prvih dan Karaula bajrama. Zabava je otvorila lijepim podrivanjem govora pretajednika društva Mehmed ef. Teneica, imama matifera, a zatim su slijedile prigovori i patriotski deklaracije, koje su odlično izgovorile ušestvete članova. Bilo je i potonje prikazan posorični komad od Bule prje mlste Mlad komu je vrlo dobro izvjele njiste aliti dilaanti, a naročito su se istakli gđ. Sara Mostiljo, gđice Šefik Čaušić i g. Fak Baka Bakić.

Imada, vjerskih djelatnika programa je vavrando lijevoj otjevala nekoliko starih bosanških nevaldiki gđica Dža Imamović iz Travnika.

Zabavu su posjetili pred mušlimanima i pravoslavci i katolici, pa je bilo vrlo društvena priredba pred otaslom, imala karatirvne istakne sloge, ljubavi i bratstva među seljanima.

Zabavu je uveliko uspio posjetom i mnogim posjetivac Dr. Sulajmanbeg Hafizadić od društva za bismu predniskomom g. Hidaletom Arzufovićem i još sa nekoliko prijatelja iz Travnika. Još su zabavu posjetili i delegati Muslimanskog pokopnog društva »Rahmet« u Travniku, te općinski načelnik u Turbetu g. Stojan Banović i dr.

Uz pomoć sekretara kama na podršku državnog sekretara g. Bebića, odobrio je Dr. Hafizadić vrlo dirljiv govor o cilju društva »Rahmet« i uopće o međunobnom potpomaganju, na temu mu trašio »Rahmet« najtoplije zahvaljuje, a kako isto smatra za dužnost, da izrazi toliku zahvalnost i delegatima i vjerskim djelatnicima i još sa nekoliko predstavnika turbečke optine g. Banović i svoj bradi tečajima i ostalim posjetici čima, koji uvelike ovu »Rahmetovu« zabavu.

Priloge za lije i tombola za su mnogi društveni prijatelji, pa im se obor dužnosti i ovim putem najtoplije zahvaljuje.

Ova priredba za selu potpuno je uspjela izvan svagok očekivanja, kako moralno tako i materijalno, te je čit prihod zabave bio oko 2000 dinara. Ovakom ajznom uspjehu najviše su pridionili sećni pretajednik društva »Rahmet« Mehmed ef. Teneić, te sekretar g. Fak Bakić, aliji. Najbolji su sekretar g. Muhamed Patković, učitelj, iakov Mostiljo, trgovac i Osmo Mehić-Nogić, brico, koji su ušli u mmo tihova i artava, da ova priredba što bolje uspjiu, te zaslužuju svaku hvalu.

Karaula, 7. III. 1936.

Član »Rahmet« P.

OKO JEDNOG SPORA NA SUDU.

Mostar, 11. marta.

Pod ovim naslovom izšla je u Bajramskom broju Vašeg glj. lista od 4. marta o. g. broj 22, a u »Vijestima iz Mostara« notica, u kojoj se na jedan vrlo neagradan i neoborotni: ka da ne upotrijebim jači izraz, nađu i jači nena, kas čovjeka i drugog čovjeka desipinisti i vjerski djelatnici, prikazati u ruknom izvještaju. Sve, što bi Val dopinik g. O. S. Seffić bio u spomenutoj notici da meni impatiu, je potpuno neistinito, osim to, da sam ja protiv Th. Nahir Kosiću, sudskog zvanika, podnio aresopostupak protiv njega, ali da je to bilo u moju štetu, a ne u štetu njega, kao što imozi Val dopinik, to je i njemu vrlo dobro poznato, ali to on čini tendenciozno, da bi bar donekle likalo svoj gjujev protiv mene, što je moju tožbu, a zbog istog djela, zbog kojega se i sada vodi krivični postupak protiv mene, izmislilo, pravdomočno na 20 dana sa strogo izvedeno, sa novčanim kazna i na anečenoj svih troškova, i to je dovedeno mu kazna, nakon urađeno upućene molbe za pomilovanje, u cijelosti odložio.

Da više nego nazivno ono, što u ovom dopiniku iznosi g. O. S. Seffić, da je sud dobio zahtjev za otkazivanje svoje optužbe, bi utvrditi, da sam ja navodno ložio, milim, da ne treba ni istaći, jer je notorno, da se ne mogu dovoljnovaljati dokazi istine na ovakove optužbe, ove, kada bi to — Boda našavaj — i postojalo. Njegov neborotni način iznervavanja njega mu silu na čast, a na su se to pola rečima, dokim izreči, ko je u O. S. Seffić i njegov ščenić — on je ovom slučaju okrivljeni — g. Tahir Kosiću, a ko ja.

Omer H. Seffić,

dopinik »Jug. Listac«.

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Dratolol

Godišnja	Din 72
Polugodišnja	Din 36
Tromesečna	Din 18

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7/A

Izlazi svakog petka
Plativo i utuživo u Sarajevu

God. II.

Godifale Dita 120-

27. marta 1936.

Sarajevo

4. Muharrema 1354.

Rukopis se prima ju do
utorka o podne

Br. 24.

Br. 24.

Na početku Nove Godine 1355.

[illegible][illegible]

brake ispunili i svojim novim drugovima, koji su ujedinjeni u bratskoj ljubavi osjetili dolazak velikih i sretnih dana. koji će čovječanstvu donijeti veliki blagoslov i usrećiti ga. U toj donekle mirnoj sredini mogao je Božiji poslanik slobodnije da djeluje, nestalo je onih užasnih muka koje je on sa drugovima svojim podnosio od mekanske rulje. I u toj sredini gdje su mogli u slobodi da žive i razvijaju se, trebalo je sačuvati tu slobodu i širiti istinu

uzvišene vjere Islama. Sada je naš veliki period borbe i rada na pođu dobru čitavog čovječanstva, počevši od razvijanja i jačanja velikih tina vjere koje su trebale da se do ko usade u srca čitavog čovječanstva i da se ajeme njihovo posije diljem čitavog svijeta. Borba je bila teška u toj borbi su sve zapreke savladane, jer su drugovi Božijeg Poslanika, jeđeci Njegov veliki "rimjar izdani u najvećoj borbi, da kasnije pokažu te plodove svoje borbe, a di ih i nakon trinaest i po vijekova pobjeđuju.

[illegible]

ljubav svojih rođenoj braći. Ta i to
 ljubav zabeležena je svakoga i
 koji su to vidjeli osetili su, da dol-
 nov dan, da se ljudi preobraza-
 i da nastupa nov život. Zapre-
 su se krvinj neprijatelji muslimana
 Medini. Židovi a i poganski Arabi
 i bili su protivnici ovog kretanja
 dolazak novih dana i novog vremen-
 da će se u svijetu dogoditi do to-
 nevijena čuda. I ta su se čuda do-
 čula. Da deset godina života rade i
 lovanja veliki Božiji Poslanik koji
 imao jedva 300 drugova kad se na-
 1200. Ili je to bilo 1200. Ili je to bilo
 ogromno čudovište vidio je pred
 bombu ogromno mnoštvo od 1200.
 svojih vjernih drugova, koji je sa-
 za sebe bio veliki pionir i nosio
 ve kulture i preporoda čovječanst-
 U početku desetine godina po Hidra-
 su se pogurali. Arabija počela
 milidantstvo nećiditvina i
 čiji, učenja i postala njihovim pob-
 nikom.

Stoljeća su prolazila, Islam se n-
vijah i napredovao i došao je do to-
likih dana kad se ukazuju novi zn-
jegove nedostižive veličine i zna-
čaja. Učelnost koja je zadnjih stoljeća v-
dala Islamom počela je da se trga-
veliki genije Islama budi se da nov-
i jakim zamahom pokroži još jač-
snagom u život i unese sreću i bla-
stanje u čovječanstvo. U ovim da-
ma teškoj previranju kad čovječ-
stvo luta stramputicama jedna

Usprkos tomu što Islam i teoretski i praktički zagovara obnovu, riječ »reform« postala je među muslimanima obilježje raskolništva i znak istupanja protiv vjere. Hoće li se, da kaže, da je neko heretik i otpadnik od Islama veli mu se, da je »reform« . Pogotovo, ako bi se neko usudio da propovjeda ideje reforme, smatran bi bio, u najmanju ruku, neprijateljem muslimana i Islama.

Ovakve takav smisao reformi? Držimo, da ne bi bilo ni potrebno o tome govoriti, jer krivo poimanje Islama i obratno tumačenje njegovih uzvišenih načela je karakteristična odlika nas današnjih muslimana kao i velikog broja ranijih generacija. Ali pošto je negiranje reforme i obnove u islamu u jasnoj opreci sa njegovim učenjem, to će biti dobro ako pokušamo bar ublažiti tu našu grešku i naći tomu jedan kompromis.

Ne znam kako i odakle odlazi među muslimanima - posve pogrešno mišljenje, da reforma u Islamu znači iznenađujuće, da je to nešto što se traži i zagarovani reformu znači po njihovu mišljenju isto što i zabijati, da se Islamu ukoni sa pozornosti života, jer da je isti protivio svoje vrijeme i više ne može biti regulator života. A je li tako? Je li tako? Odgovaram: i jest i nije. Jest, jer ono što mi danas rađam i ono nam čemu smo, nema ništa za jedničko sa pravim islamom, nego je zapokon u prav i isijao. Ili je to nešto što je bilo, ali propovijedanje nerada, letargije, učenje da je vjera i nauka dva nepomirljiva neprijatelja i da nezanje temelji budeta, apatencija od svakog javnog delovanja, povlačenje sa svih polja, i to je ono što je islam, ali smo nazvali islamom i tako to trebalo izmijeniti.

Nije, jer čista nauka Islam i njegovo pravo učenje ne trpi promjene i ne podleži zakonu mijene. Što je stvarno to ostaje kao takvo uvijek, jer nema razloga njegovoj promjeni. Sve promjene bile u svjesnom ljudskom životu ili u prirodi nezavisno od nas, imaju samo jedan cilj, a taj je usavršavanje. Proces prirodne selekcije (selectio naturalis) nije ništa drugo nego stalne promjene u gornjem smislu.

Principi i učenje Islama, u čiju sa-
jedna ideja Islama hvata čvrste temelje i ukorjenjuje se u dvjestotinama
ako mnogi to ne osjećaju; neopadajuć
progrsa i napredka koji nema i ne
dovoljava da se ide natrag nego na-
mo traži i zahtijeva da se mora ići
dijelom. Ali muslimani i jugoslavci,
kao najzajaprdiji dio jedne žake kon-
pakcije muslimanske zajednice mo-
ramo u sebi ojetiti snagu i veličinu
islamskog duha i njegovih velikih
djela. U ovom slučaju, muslimani i
dinu, treba da svi dosledno jedan
veliki zavjet da ćemo slusati iština-
Islama, da ćemo slijediti odredbe nej-
gove i da ćemo se boriti da iz svoje
zemlje i iz svoje države izvedemo
kao su strani Islama i koji koče na-
predak i razvitak muslimanske zajed-
nice. Nae naka već vruća i topla te-
ma, koja se odnosi na muslimanske
Bogata i velikih država, treba da

vršenost ne sumnja nijedan iole pametan čovjek, ne mogu, dakle, biti predmet izmjene i dopune, jer bi to demantiralo njihovu apsolutnu savršenost ili bi značilo svijesno i voljno vraćanje natrag, što opet dolazi u sukob sa svim zakonima socijalnog razvika.

Nameće nam se sada pitanje, šta je smisao reforme u Islamu?

[illegible]

I zbilje je Islam u velikoj potrazi za kome. Ljudi pojedine frakcije, koji su se razdvojili zbog različitih stavova za postignuće svojih Bžnih ciljeva unijeli su u nj bezbroj čuđnih stvari i htjeli, da od te Božanske mudrosti nasprave "Hiljadu i jednu noć". U prvotki redovi u pravodu onaj običaj, koji je bio u pravu, a koji je u njima sa svojim budističkim gledanjem na život i zagovaranjem nirvane, zamalo što ljudsku misao ne upraviše stazom, koja ne harmonisira sa naukom o Bogu. Uzalud pokušati alinost njegovih uzvišenih nauka, da ne budu u njih sledbenicima, svi ti negativni i razorno djelujući elementi ne moguće od njega načiniti ono što su načiniti od kršćanstva i drugih religija. No, da se ne razdvoji od nje, da se u njima čistu nauku ubaciti tumači, koji treba čistiti.

[illegible]

ИСЛАМСКИ ГЛАС
MOSLIMISCHES WOCHENBLATT
HEBDOMADAIRE MOSLIMAIN

KROZ ŠEHER - SARAJEVO:

VAKTIJA

Muharem 1355. (1936.)

Broj dana	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Ok	Nov	Dec
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1
2	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2
3	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3
4	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4
5	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5
6	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
7	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7
8	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
9	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

„ISLAMSKI GLAS“
Nesvršeni, kulturno-prosvjetni
i informativni list.
Uredništvo i uprava: Vojvode
Stjepa Obala 7, I.
Cekovni račun Poštanske stic-
nice Sarajeva broj 1600.
Broj 24, god. II, dne 27. mar-
ta 1936.

DEZURNE APOTEKE

Ove nedjelje imaju dežurstvo sli-
jede apoteke:
Rondović, Vojvode Stjepa obala i
Besarović, Aleksandrova ulica.

— * —

IZVANREDNA GLAVNA SKUPŠTINA NA UDRUŽENJA ZEMLOPOSJE- DNJKA.

Radni odbor udruženja zemljopos-
jednika na zahtjev članstva udruže-
nja zakazalo je izvanrednu glavnu
skupštinu na dan 19. aprila 1936.
Detaljni program skupštine će biti
naknadno u našem listu objavljen.

ZAHVALA MINISTRA PREDSED- NIKA DRUŠTVU „EL-HIDAJEŠ“

Društvo „El Hidajese“ sa svoje omni-
vacke skupštine uputilo je pozdravni
brojaj gospodina predsjednika mini-
starskog savjeta i čestitku na sret-
nom spasenju, pa je dobilo sljedeći
odgovor:

„Gospodin Turku Muhamed, pred-
sjednik verske kulturne organi-
zacije muslimanskog sveštenstva „El
Hidajese, Sarajevo.

Gospodine predsjedniče!
Po nalogu predsjednika ministar-
skog savjeta g. Dr. M. Stojadinovića,
čast mi je zahvaliti Vam na izraz-
nim simpatijama, poredenim na-
lihi događaja koji su se 6. o. mj. odig-
rali u Narodnoj skupštini.

Izvolite primiti, Gospodine [Pre-
sjedniče] uverenje o mom osobitom
poštovanju.

Šef kabineta.

HAFISKA DOVA U BEGOVOJ DEAMILJI

U utorak 24. marta proučena je u
Begovoj džamiji ova ikindije namaza
hafiska dova na jedan vrlo svečan na-
čin. Ova dova bila je time svečanija,
jer je proučena upravo na novu go-
dinu. Mladić Asim Pušina navuče je
napamet Kurana a. š. pred H. H. Smail
ef. Fazlićem, koji je, inače, prema
svojim sposobnostima dosada učinio
velikih usluga muslimanskom evje-
nadašnja, a to je, da je, koliko
je u stanju pomagao islamu i muslim-
anima u disto vjerskom pogledu. Pa
u ovaj mladici, koji je inače obzirom
na svoje stanje bio žrtva ulice, naučio
je Kuran pred H. H. Smail ef. nau-
zau, jer ne zna ni čitati ni pisati.

Begova džamija bila je puna evje-
ta, koji je bio čitao druzet ovom li-
pom islamskom manifestacijom. Ne-
koliko natih hafiza i karija prouči-
lo su po asere a onda je mladi hafiz uči-
nio hatmu, iza čega je opet H. H. A-
kif ef. Handilović pročitao.

Ujor svečanosti su prisustvovali
između ostalih g. Salih ef. Mutapčić,
Muhamed ef. Dizdhar, H. Ali ef. Aga-
novi, H. Mujaga Memherić i još
mnogi drugi.

Daj Bože, da se ovakove i slične is-
lamske svečanosti budu što više kod
nas priređivale.

Bivši zemljoposjednici u B. i H. i pravo na život

Kroz četiri stoljeća vladavine Os-
manlija pa i ranije u Bosni i Herce-
govini naša su dijelovi žrtvovali sve
snage svoje i živote svoje, da bi po-
tomcima svojim osigurali sretnu bu-
dućnost na svojoj rođenoj grudi.

U tom radu su nastojali da do naj-
veće mjere budu sačinjavali zakon
svojih pravde.

Koliko god su vodili borbu za osi-
guranje budućnosti za svoje potomke
na svojoj grudi, toliko su se isto sta-
rali i brinuli kako a moralne tako i
a materijalne strane a svojim sugrađ-
anima drugih vjera.

To su činili iz osjećaja socijalne
pravde i kao zemljoposjednici, stali
bili su na zemljoposjednički, koju su
naslijedili od svojih predci. Zastupali
su uvijek pravdu i kod njih je vlada-
lo mišljenje: hoću da živim, zato feš
i ti živiš.

Ovakim načinom društvenog života
izdržali su i odhranili se mnogim te-
škim udarcima i nepodacima, koje su
ih tokom njihova života pratile te je
njihova društvena zajednica sve pod-
nosila, da sačuva i obezbijedi svoj za-
jednički život i da ne dozvoli svoje e-
konomsko propadanje i proletarizo-
vanje.

Su mogli to sve u životu izdržati
i otkloniti udarce na živote i imetak,
niti trebalo mnogo mudrosti ni pa-
metovanja. Radili su pravdom i po-
šteno sa dobrom voljom poštujući na-
čelo jednakosti, odhranili su se svim
tim odricima. Borili su se u uvje-
nju, da se plodove njihovog rada už-
iše njihovi potomci, kojima su u na-
sljedeće ostavili svoj svoj grudu.

Takvim radom kroz život svoj i
svoje društvene zajednice stekli su
puno pravo na život i opstanak u
svojoj domovini na svojoj djelatnoj
to im pravo pripada po svima Božjim
i ljudskim zakonima i to je pravo to-
kom vremena prešlo i na njihove po-
tomke.

Poslije našeg ujedinjenja u Bosni i
Hercegovini otmah se je pristupilo pri-
ještavanju agrarnog pitanja u kolik-
oj se mjeri pripada, Tim se je ovaj
poštić on, što se je svojevremeno
postiglo u drugim kulturnim država-
ma, t. j. da zemlja pređe u vlasništvo

onoga tko je istinu obrađuje a grun-
tovan vlasnik da država plać za
zemlju pravedno odštata.

Kroz prećih 17 godina nakon uje-
dinjenja, donešeno je nekoliko zakona
o likvidaciji agrarnog pitanja u Bosni
i Hercegovini.

Prilikom donasajanja tih zakona bi-
li zemljoposjednici bio je stekao uvjere-
nje, da će donešeni zakoni biti objektiv-
ni i pravedi i da neće njihovom
stalešu kao starosjediocima a njho-
voj domovini, a na njihovoj zemlji u
pitanje dovesti pravo na život.

Posljedice rješavanja agrarne re-
forme u Bosni i Hercegovini dove-
le su na pitanje opstanka bivših zem-
ljoposjednika (preko dvije stotine hilja-
da duša) na njihovoj grudi, od kojih
je imao svako koristi u njegovoj do-
movini.

Poziv na pretplatu

Od 1. aprila 1936. godine počima
pretpлата za drugo tromjesečje za
„Islamski Glas“, koji izlazi svakoga
petka.

Godišnja je pretpлата:
Za Kralj. Jugoslaviju D 72.—
po godišnjicu a 36.—
tromjesečna a 18.—
za inostranstvo godišnje a 120.—

Pretpлата se prima najmanje za 3
mjeseca.

Čim isteče pretplatni list se obu-
stavlja.

Pretpлата se šalje UNAPRED upra-
vi „Islamskog Glasa“ u Sarajevu Voj-
Stjepa Obala br. 7. I. sa tačnom ad-
resom na koju treba slati list, te kod
postojehih mjesnih povjerenika ili is-
ravno na čekovni račun broj 1600.

List se ne šalje nikome, dok se
pretpлата unapred ne pošalje ili po-
loži.

Umoliavaju se dosadašnji pretplat-
nici da čim prije obnove pretplatu.

UPRAVA „ISLAMSKOG GLASA“
Vojvode Stjepa Obala broj 7. I.

Zašto se među nama širi prostitucija?

Sve nerasne u životu su urok pos-
tovenog neznanja. Neznanje nije ara-
mota, ali nehotjeti znati je najveća
sramota.

Zašto je Bog stvorio ovaj svijet,
dali kako tako opstati i da pesimisti-
ci ne zna se, ali vidi se da ovaj svijet
je opatiji po nekom utvrđenom za-
konu. Prirodnom Zakonu koga je
uspostavio Svevoguć Stvoritelj svje-
tova.

Bog je životstvo postavio da živa
prirodom i dao mu putstvo (Kitabe) da
bi u unaprijed bio život i vrdac
svog rođ, dao mu je dva nagona, ko-
jima mu se omogućava njegovo održa-
nje, a to su: hranjenje i množenje.

Da dva nagona i vede čovjeka, na-
predku ili nazadku, sredi ih nesreći,
a to u posjednici i jači. (Većina psi-
hikih poremećaja nalaze uroke u njemu).

Kakogod moramo da znamo kako
se ne hranimo, tako isto trebamo
znati kako se i množimo. Neznane-
će često se otruju hraneći, kao n. pr.
čovjek zme letim, biljem, alkoholim
pima i t. d. Tako isto neznanje ko-
je tjera nagon množenja često se
otrugu kao n. pr. veneričnim bolestima,
koje nastaju kao posljedice pro-
stitucije, nerazumog zadovoljavanja
pohobn nagona.

Da smo vidimo kako naš ženski
podmladak živi.

Ide u kino, a filmovi puni ljubaka-
ni i raskalšenosti, što izaziva eksi-
sualne protijevje. (Danas je cilj no-
vace, a dali će film dovesti razoriti to
se ne pita).

Čita romane, i to one u kojima
ima pikantnih i pustolovnih događaja.
O tome — da bi čitale poučne stvari,
jer danas su potrebni majkom, i
uzimaju na se najčasniji dužnost —
o tom nema ni govora.

Ima još, kao društveni razgovori,
pornografske slike, hrana, piće i t. d.
što mnogo doprinosi prostituciji.

Mora se biti za spomenem šetališta
(Korza), tefeferi, zabave i t. d.
Šetališta kao i ostalo nastala su sa
ciljem da se duševno odmore i ojev-
ti, kanije su nastala ljubavna upo-
znavanja, i danas postepeno počela su
se preobraćivati u ljubavna tržišta.

Vidimo po tržištima da se neka li-
ca vjeruju da bi prodavacim izmakli
ili ukrali robu. Ta se lica toliko pre-
tvaraju i utvaraju, da steknu povje-
renje, koje kasnije akupo stane. Ta-
ko im na današnjim šetalištima ima
hijep betu slatkiš i lica koje se utva-
raju i pretvaraju, da bi zadovoljili
drugi nagon. A kada se doda da je
današnja djevojka nepučena, jer joj
je dovoljno reći: »Pa to je moderno,
to se i u Parizu radi«, ona lako po-
staje trgovac.

Šetališta, tefeferi, zabave i dalje,
nebi bili toliko štetni kad bi bila upu-
ćena omladina i pravilno odgojena.
Ali pitam, ko će ih upućiti? Majka u
svoju vremenu života je zatvorena i
dosta ih je tek saznao šta je ljubav
i nakon vjenčanja, što ne da,
je o tome podučila i djevojku uči ti-
ca lačnom i iskavrenom životu.

I ovo nemanje iskorišćavaju za-
vodnici, koji često znaju i opiti alko-
holnim pićem, ako ne mogu dobit la-
žima i pretvaranjem.

Najveći urok da se razvija pro-
stitucija — biljda. Djevojačka bez
nadzora i bez sredstava pođe tim
opasnim putem i uništi svoju buduć-
nost i sreću.

Takoder mnogo se širi prostitucija
kod fabričkih radnika, kao i kod slu-
žavki i žena za dojerjavanje, a ne-
kada i iz bijede.

A što je najopasnije, jest društvo.
Truhla jabojska iskvari u korpi ota-
le, tako i pokvarena djevojka kvari
svoje drugarije.

Ali svemu se može našati lijek, pa i
tome, što je naša radijalna i politič-
ka. Stvarima ženaku djevu treba amje-
steti u sirotišta, koja treba podizati
i isgrađivati. Na ajevanima nekih
ženaskih društava riješeno je, da po
utoru stranih ženskih društava ne-
će više raspravljati o tadm manama
da bi valjalo prikriti svoja, nego o
odgoju djece, jer hiljade kako ma-
ške tako i ženske propada na ulici.

Otac u borbi za opstanak radi ci-
jelni dan za kora hiljeba, da bi ih is-
hranio. Ali „majka“ ostavlja djecu na
ulici, jer kod N. kazuju svoje, čije se
neko ajele da ispravaju ruglu X. Y.,
jer je rodila nezakonito dijete.

M. J.

IZVANREDNA SKUPŠTINA muslimanskog kulturnog i humanog društva „Bristavac“

Nadzorni odbor muslimanskog kul-
turnog i humanog društva „Bristavac“
zakazao je izvanrednu skupštinu koja
će se održati u nedjelju 29. III. u 9
sati prije podne u društvenim prostori-
jama sa ovim dnevnim redom:

1. Izvještaj nadzornog odbora o sa-
zivju skupštine.
2. Izbor perovode i dvojice verifi-
katora.
3. Izbor upravnog i nadzornog od-
bora.
4. Eventualije.

4. Pristup na skupštinu imaju svi čla-
novi „Bristavca“. Članovi koji su sa
zaostatkom sa članarinom mogu istu
uplatiti na dan skupštine.

POSTAVLJANJA I PREMJEŠTAJ SERIATSKIH SUDIJA.

Ukazom Kralj. Najsvetlija postavi-
ljen je Muhamed Kulenović, pen-
zionisan g. sudija u Sanaki Most
za areosk šerijatskog audiju 5 gru-
pe.

Sulejman Kulenović šerijatski
sudija iz Sanaskog Mosta premješten
je sreskom šerijatskom sudu u Ze-
muni.

OSNIVAČKA SKUPŠTINA NOVOG MUSLIMANSKOG UDRUŽENJA.

U nedjelju u 10 sati prije podne
održae se osnivačka skupština novog
muslimanskog udruženja u prostori-
jama hotela Gazi na Bašarsrij. Cilj
ovoga društva jest podizanje
muslimana sela i grada na svim polji-
ma moralnom i materijalnom života.
Za ovu skupštinu vladu među muslim-
anima veliki interesovanje, te se o-
čekuje brojaj posjet na skupštini.

Iz kola trezvene mladeži „Rad“

Veliki uspjeh bajramske zabave.

Dne 5. marta o. g. kolo trezvene
mladeži „Rad“ održalo je svoju baj-
ramsku zabavu koju je u svakom po-
glavju uspjela. Posjeta je bila vrlo ve-
lika i raznolika, a naročito se zapazio
mladi svijet, koji je ovom pri-
likom manifestovalu uvjerenje trezve-
njačke ideale.

Zadaci školske omladine.

Pod ovim nazivom je održao u pe-
tak dne 20. o. mj. predavanje brat
Halid Buljina ef. VIII. raz gimnazije
u prostorijama društva Trezvenosti.
Predavanje je bilo vrlo dobro po-
sjedeno, a po svršetku se razvila živa
diskusija u kojoj su učestvovali omla-
dinci pokazujući mnogo interesova-
nja.

Osnivanje sekcije.

U kolu je nedavno osnovana muzič-
ka sekcija, koja će u prvim počeci-
ma pokazuje plodnog rada. U njkra-
će vrijeme pristupile su osnivanju
dileantske i turističke sekcije.

Da završimo

Do sad sam prikazao prva dva glavna izvora Islama: Kura-an i Sunnet, pa mislim da sam i dokazao ono što sam u tom pogledu tvrdio, a što su mi osporavali gospoda stružnjaci. Preostaje mi još da izložim i potona dva i ako sproveda ipak vrlo važna izvora islamske vjeronauke — Idžna Kijas. Time završavam prvu seriju naših pitanja koje sam nagovjestio kada sam otvorio diskusiju po njima. D idžihadu fikh (šeriatskom pravu) i drugim važnijim problemima, posaću kasnije.

IDŽMA.

Pošto se je islamski svijet proširio a njegove životne potrebe umnožile tako da se društveni odnosi i sporovi među ljudima nisu mogli brzo i pravilno odvijati sa samim Kur'anom koji je postavio osnovne temelje dru-

Krajinje je vrijeme da se Islam pr
glasi javnim dobrom svih musliman
a ne samo jednog staleža i njegovih
pojedinaца koji su samo sebi privo
jili pravo da govore pa i trabunja
o vjeri i vršljaju po onome u što s
dovoljno ne razumiju.

[illegible]

Uz ovo, ko još poznaje i arapski jezik, može i sam shvatiti Kur-an i bez posredovanja Taberija, Zimahserija, Razija, Bjezavija, Nišabursija Hazina, Kašanija i t. d. umrlih 810 588, 606, 691, 728 741 godine po hidžretu.

Pretprijava
God. rje. . . Din 72—
Polugod. rje. . . Din 36—
Trojmes. . . Din 18—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7/1.

God. II. Pretprijava za ispraznjenje
Odstoje Din 120—

3. aprila 1936. Sarajevo

11. Muharrema 1355.

Izlazi svakog petka

Platio i izdavao u Sarajevu

Br. 25.

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

ISLAMSKI GLAS

MUSLIMSKES WOCHENBLATT

HERZOGTUM BOSNIEN

God. rje. . . Din 72—

Polugod. rje. . . Din 36—

Trojmes. . . Din 18—

Priskupljanje naših privrednih snaga

Mi muslimani smo prije okupacije Bosne i Hercegovine po austrijskim vlastima, imali vođu, ali ne u privrednom životu naše domovine. Kod nas je bio jedna doba izgrađen kadar spremnih i dobrih privrednika u svim pravcima privrednog djelovanja, i privreda je zahvaljujući tom čestitom i valjanom kadru privrednika napredovala i razvijala se na opće dobro zemlje i zajednice. Po okupaciji u našem privrednom životu nema više onog čama i snage. Privredni život među nama i u koliko ga ne nestaje, ali postaje stacioniran i nepokretan. Bile su nam bili poljednici koji su davali jačeg zamaha privrednoj aktivnosti, u koliko je takovih bilo pokazivali su veliki i zamjerljivi rezultati. Ali općenite privredne aktivnosti nije bilo. Osim toga naši privrednici svijet nije se mogao lako da privrće novim prilikama, koje su u jednom utale dah i svaki polet. Očeta sloboda po čiji mnogi je zbunjivali i njihovu pažnju obraćala na drugu stranu, mjesto da ta pažnja bude upućena poslu i radu.

Veliki Svjetski rat je u tom pogledu napravio veliki prokret. Naši privrednici svijet je zatekao u jednom nezgodnom položaju, nespreman da uđe u borbu i da iz svog privrednog života crpi punu korist. Nijedni grijesi su ne počeli svetiti i nepoznavanje naših privrednika novih načina privredne djelatnosti našlo je našoj privrednoj veliki i ogromni štetu. Naši privrednici podmladak nijesmo spremali stručno da bi se tako spremni mogao posvetiti svome zvanju. Bila je jedna teška zabuda da su u privredni život obično stupali oni, koji nisu mogli na drugim poljima da se plasiraju. Može se bez pretjerivanja ustvrditi da ni u našoj privredi nemamo skoro ni kakvo stručno spremniji ljudi, a u koliko imamo dobrih privrednika, to nije posljedica njihove stručne spretnosti nego naročito prigodnog dara i privredne tradicije pojedinih članova naših privrednih porodica. U posljednjem hodu, u doba velike konfuzije i naši privrednici su prilično teško upijali akciju, ali su pobrali slabe plodove svoga rada. Uzrok je tome opća dezorganizacija naših privrednika, individualna i pojedinačna rad a u mnogo slučajeva dolazilo je i do iznenađenja među istim privrednicima. Ova je jedna nova konstatacija, jer poznata je činjenica da je u prošlosti među našim privrednicima povjerenje bilo najzastupljenija crta njihova. Poslije rata među našim privrednicima je nestalo povjerenje i to ni u svemu radu bili bez kompasa. Ovakv nedostatak se jako osjeća i on vrlo loše utječe na razvitak naše privrede. Privrednici su svjesni toga abnormalnog stanja i vjeruju pola, to je im put kojim se smije ići i da ovaj rad vodi našu privredu podnožju ruini. Zato vidimo i potvrditi iz krugova naših privrednika, da se među privrednicima počne razvijati ideja solidarnosti i da se razvije i čvrsto međusobno povjerenje, koje treba da postuži kao osnovicu jednoj jačoj i aktivnoj djelatnosti naših privrednika. Ovakv rad treba da se što jače organizuje, da ta ideja prođe u sve krugove naših privrednika i kako bi se mogla povesti jedna planska akcija za ojačanje i podizanje naše pri-

vrede kao preduvoda za jačanje i snaženje naše zajednice.

Doznanja bezbrojnost i nehalj u ovom pravcu kao vidimo, ergo nam se osetiti i propustiti su nam momenti koji su bili u stanju da našu privredu dovedu u bolji i sretniji položaj. Naša privreda, može napredovati samo onda ako među našim privrednicima ideja solidarnosti i zajedničke suradnje uhvati što dublji korijen. Na takav način se može očekivati ozdravljenje i jačanje privrede i to je jedini put i način da dosadnje greške ispravimo i da postavimo čvrste temelje budućem radu. Privrednici mogu zaštititi svoje interese i unaprijediti ih samo zajedničkom suradnjom na svim područjima privrednog života. Naročito privrednici moraju da poveru obilježnu važnu o svim privrednim ustanovama, preko kojih se mogu danas zaštititi interese pojedinih grupa i staleža. Naši privrednici moraju da poveru što veću pažnju našoj djelatnosti svojih institucija kao zanačkih i trgovačkih komora i da tu ispolje svoju snagu i svoj konstruktivni duh te u Elavoj borbi dokažu svoju sposobnost i čvrstoću privrednoj zajednici i privrednom djelovanju. U većem interesovanju i posvećivanju pažnje svojim staleškim organizacijama i institucijama naši privrednici će dokazati i svoje kvalitativne sposobnosti kao i svoju brojčanu snagu kojom će zaštititi i branjena snaga mora da dođe do većeg i jačeg izražaja i da tako po svojoj brojnoj snazi i jačini našu zajednicu podigne i jačine i da tako pone zaštitu svojih prava, jer su samo na taj način mogli zaštititi svoje interese i podignuti svoj ugled.

U toku meseca aprila provode se izbori za Zanačku Komoru i Trgovacku industrijsku Komoru. Pri ovim izborima naročito naši privrednici moraju da pokažu što jače interesovanje i da svi do zadnjeg pristupe izborima birajući one i onakove ljude, koji će htjeti i umjeti da zaštite interese i prava naših privrednika. Prema dosadašnjim interesovanjima i ponašanju se može očekivati da će ovaj put privrednici podnožju razumijevati da se do zadnjeg izvrše svoju stalešku dužnost i time dokažu svoju stalešku svjesnost. Svakom našem privredniku treba da lebdj pred očima činjenica, da se samo zajedničkom suradnjom i međusobnim pomaganjem osigurati i obojbedni sebi i svojoj zajednici. Upravo u sretnu budućnost našu zajednicu moramo istaknuti da tu briga oko unapređenja interesa naše privrede ne smije da bude časovnica i da se samo u izvjesnim slučajevima pojavi, nego ta briga oko podizanja naše privrede mora biti konstantna. Naši privrednici moraju da se poveru u jednu kakvu i čvrstu celinu, da budu jedni za druge i da se međusobno suradnjom i međusobnim poverjenjem mogu postignuti uspeha, pa će istom onda, razvijajući međusobno poverenje, udovoljiti svojim potrebama i pružiti jamstvo za bolji i uspešniji razvitak svoj i svoje zajednice.

Pitanje muftija

Nakon uredbom o I. V. Z. se u svakom autonomnom kojem je poverena vjerska autonomija našim muslimanima, dokumtu je ustanova muftija i muftijstva, koja je kod nas do sada, a naročito od stupanja na snagu zakona o I. V. Z. iz 1910. g. postala jedna čisto birokratska ustanova, kroz koju su nepotrebno prolazila razna aka vakufskih pojavnostava, da ih sprovede višoj vjerskoj ili vakufskoj vlasti i da ih popratil ili ne popratil sa svojim predlogom. Taj birokratski kancelarijski posao odzice je toj ustanovi svaku mogućnost da se poveriti svojoj pravnoj zadaći i njeno djelovanje je bilo ograničeno samim Ustavom.

O ovom pitanju je bilo govora i u ovom istaknu. Bilo je nekih, koji su se zalagali za održanje i očuvanje ove ustanove, dok su drugi predlagali i dokazivali njenu nepotrebnost za nas i naše prilike u kojima mi živimo, ističući pri tome materijalne izdatke, koji su da se izvršavanje tih ustanova i slabe koristi koje od njih I. V. Z. ima.

Po ovom pitanju je napisao i jedan odlučil članak u Glasniku Vrhovnog Starješinstva I. V. Z. u broju 2—3. od 1936. gosp. M. Handžić, koji je o ovaj članak napisao prema inspiraciji naših izvjesnih krugova i prema avome ličnom mišljenju. Ističemo, da je članak pisan u prepotentnom tonu, izabacujući iz vida mnoge stvari i predpostavljajući tu pilažiju kao osnovno vjersko pitanje, na kome da se mora zasnivati čitavo vjersko uređenje.

Neosporno je činjenica da su muftije u vjerskom životu muslimana igrali vrlo važnu ulogu. Neosporno je, da muslimanima trebaju ljudi koji će rješavati vjerska pitanja i poučavati muslimane u tim pitanjima. Muslimani takovih ljudi moraju imati. Ali ti ljudi, koji su vršili tako važnu i častnu zadaću nijesu uvijek i svugdje nosili taj naslov muftije. Glavna zaduženost muftija je bila izdavanje vjerskih i šeriatiko-pravnih pitanja i muftije su bile u neku ruku i pravni savjetnici čije su riješenja imala i izvršnu snagu, jer su ih se izvjesni šeriatiko organi kadije — morali pridržavati. Dakle muftije nijesu bili nikakvi administrativni organi, nego organi koji su svojim moralnom autoritetom čuvali šeriatiko-pravni poredak i vjersko-moralni život muslimana. Ovakav položaj muftija je bio kod nas prije okupacije Bosne i Hercegovine po Austriji.

Dolaskom austrije u naše krajeve izmijenjena je struktura naše vjerske uprave. Na čela vjerske zajednice kao vrhovna vjerska vlast je postavljen Elav-ulema sa svojim savjetom, dakle Ulema Medžlis. Reis-ulema je po ovom zvaničnom djelovanju izdavao i fetve. Dakle on je uistinu bio muftija i ako nije nozao naziv muftije. Ovo je muslimanaka zajednica prihvatila i ovo je dobilo u svom

sankciju u autonomnom statutu. Na osnovu kuranakog principa vje emmuh šura bejnehum muslimanal su taj naziv dali avome vrhovnom vjerskom glavaru, koji je u ostale dužnosti imao i tu dužnost da izdaje i fetve i da u tom pravcu nadzire i rad muftija, koji su tada mogli da izdaju fetve. Uz Reis-ul-ulemu i Ulema Medžlis po okupaciji Bosne nepostavljeno je i šest muftijstava, ali je njihov djelokrug proširen i oni su postali ministarstvom nadziru vjerski organi svoga područja, a stajali su pod nadzorom Ulema Medžlisa. Po ustavu IJ.V. muftije i muftijstva su postale birokratske kancelarijske ustanove, dok im konačno nije Ulema Medžlis potpuno odzice pravo izdavanja fetve i to pravo sebi pridržao. Dakle kako vidimo, muftije su kao takovi još mnogo ranije prije donošenja ove Uredbe izgubili svaki razum i jer su njihove glavne atribute prenele u Ulema Medžlis. Vje je interesantno da su one donkle dali inspiraciju za pisanje spomenutoga članka g. Handžića oni krugovi, koje su baš muftije u njihovim osnovnim dužnostima još mnogo njele hirivati. Od čitavog zvanja muftijskog ostalo je samo ime.

Gosp. Handžić kaže, da su halife bile ubižavaju između uleme imenovati jednog ili više muftija da bi oni izdajali fetve, da se tako ne bi svako uplazio i izdavao fetve. Pa u pravom se moramo pitati a kakav je zadatka Reis-uleme i članova Ulema Medžlisa? Ta zvanja može da zauzima samo ulema i pošto je to samo vjersko tijelo sa zadatkom da vodi brigu o vjerskoj napretku muslimana, on koji zauzima tu položaje po avome pozivu vrše i dužnosti muftija. Istina možda je bilo simpatičnije da je mjesto Reis-ul-uleme uzet naziv velikog muftija, a mjesto članova Ulema Medžlisa muftije i mjesto Ulema Medžlisa muftijstvo, ali ovi nazivi su određi. Oni su za nas isto tako vjerski i politični, pa i dragocijeni od avome mjesto političnog. Zato ovaj nadmožujući, što se tiče vudužbi naša ljudi, koji bi vršili dužnost iftas, tome je vudužbu udovoljeno postavljanjem reis-ul-uleme i članova Ulema Medžlisa.

Mora se priznati da je na položajima muftija, bilo velikih i istaknutih narodnih boraca, koji su stili na narodne interese. Sigurno bi to onako veliki duhovni činili i kad ne bi zauzimali i politični položaje. Zato istaknuti, da je naročito od okupacije bilo i takvih muftija, koji nisu zadovoljavali avome visokom pozivu.

Izdavanje fetvi bez ikakve povrede ma i jednog formalnog vjerskog propisa, mora se u svakom slučaju izdajati, kako je to još Ulema-medžlis nedavno učinilo i to pravo nam se, a odzice ga muftijama. Drugo je pitanje reprezentacije i da li je to u današnjim teškim prilikama nasušna potreba. I. V. Z. kažu, da muftijstvo u Travniku i Bihaću i ako su ti, bila dva najstarija muftijstva, a naročito ono u Travniku, nije se nikako našao da ustane u obranu tih muftijstava. Tada je njihovo okidanje obratnjano potrebom šijehstva, da bi se mogle druge potrebe I. V. Z. jače

promicati i unaprijediti. A je li današnje stanje u tom pravcu bolje i jesu li se financijske prilike I. V. Z. i ekonomsko stanje muslimana popravilo i poboljšalo. Sigurno je da odgovor ne može biti pozitivni. Ako ovaj pitanje razmotrimo sa finansijske strane, dolazimo do jednog interesantnog zaključka, da se na području Ulema-medijasa u Sarajevu troši znatno veće svota za održavanje multijstva, nego za davanje vjerske obuke po osnovnim školama. Onda nije ni malo čudno kada jedan šeriatisti sudija ispitajući mladenštvo imanske i islamske šartove, čuje porazne riječi, da je na pr. Muhammed alejhesalam — menasah — Božji sin. A takih koji nemaju ni pojma o najosnovnijim vjerskim stvarima nema kod nas stotina, nego se njihov broj penje i na desetine hiljada i to bez malo pretjerivanja. Pa sad stavimo ruku na srce! Prihvatilo sebi da li su muslimanima potrebiliše multijstva, kao reprezentativne ustanove, ili je potrebno i tu sumu od pola milijuna i više upotrijebiti za unapređivanje osnovne vjerske nastave. Da li je prede da se jednoj destituti ili recimo stotini ljudi isda koja fetva, ili je prede da se nekoliko hiljada naše djece, buduće naše uzdanice, početi u najosnovnijim vjerskim stvarima. Kako sreće da smo mi to pitanje na opće naše zadovoljstvo riješili i dali djecu osnovenim potrebama vjerskim znanjem, pa da onda mogemo voditi računa i o reprezentaciji. Ali danas moramo svu pažnju posvetiti pitanju opće vjerske obuke i čuvati etatno da okupu, te omogućiti da u svakom našem selu ljudemo imali po jednog čuvara i učitelja vjere, jer ćemo samo na takav način osigurati budućnost Islama.

Kaže se kako multije nemaju šta raditi, da im treba neka posla. To bi vrlo vrlo lako bilo riješiti, ali malo dobro situirani da možemo te ustanove da izdržavamo. Ali tu nadzorni vlast koji bi multije vršili mogu zgodnim uređenjem džamatski medijasa i vakufskih povjerenstava vršiti i ova i ta i tu po pacim uspjehom, ali to za jedinicu ne stoji nikakvih materijalnih žrtava. Zaista je o ovom pitanju bolno raspravljati, ali se mora voditi računa o faktičnom stanju stvari.

Prvi krak se mora istaknuti da je vrlo zgodno kad g. Handić isporučuje ustanove multijstva i šeriatških sudova i i toga izvali jedan dolašani zaključak. Multije i šeriatške sudije po svojoj pravnoj zaštiti ne mogu se isporučiti istom načinom, ali čini se da sudija kao Reis-ul-Ulema priznate su međunarodnim ugovorima, a oim toga odnos i uređenje šeriatških sudova su regulisani našim temeljnim državnim zakonom i vjerskim zakonom o šeriatiskim sudovima. To je g. Handić morao imati u vidu, pa da ne pravi onako teške omaski.

PODLISTAK:

Kur'an

(Nastavak)

Načini učenja Kur'ana.

Muslimanima je poznato da se Kur'an može učiti na više raznih načina prema raznim naređenjima arapskog jezika. Kur'an se može učiti na četiri načina raznih načina. Od tih je jedan način, koji su rasirili u većoj mjeri i poznati među Arapima, tri su načina koja su pojedinci propovijedali, a postoje još i četiri načina, koji se smatraju, koji su poznati, ali su im neznajevim načinima, te se ne upotrebljavaju. O ovim poznatim načinima učenja Kur'ana pozitivno se zna da su ih prenijeli sigurni i pouzdani ljudi u velikoj mjeri, te da je tope nemoguće vjerovati, da bi oni nešto u svojim kazivanjima iskrivili. Ti sigurni i autentični načini učenja Kur'ana dospjeli su sa potpunom sigurnošću u ove naše dana. Načini učenja Kur'ana koji su do nas doprišli po učenju i pripovijedanju izvan pojedinačnih kazivanja, ali pripovijedanja. Izimni načini učenja su, koji nisu u skladu sa pravilima i principima na kojima se razvija uče-

Svečano otvorenje džamije u Maurovićima

Preko 4000 učesnika — Govor izaslanika sarajevskog naiba

U petak 27. marta na svečan način je otvorena novoizgrađena džamija u selu Maurovićima kod Banja Luke u srećnom vjerskom. Ranije je tu bila stara i trokna džamija koja više nije mogla da služi svojemu veliku svrhu pa su po izvršenju sejalni Maurovići i okolnih sela iz vlastitih sredstava podigli novu džamiju. Sakupili su 15.000 dinara u gotovu novcu a onda su besplatno dali čitav materijal i radnu snagu. Ovom svečanom otvorenju kao izaslanik sarajevskog Naiba prisustvovao je H. Ali ef. Aganović koji je kao izaslanik naših otvorenju ovu džamiju i predao je na čuvanje mjesnom džamatskom medijisu. Prije otvorenja

Islamsku svijest i islamske načelje. Lijepa izjava g. Aganovića su sa sobom donijeli zadovoljstvo od mnoštva prisutnika. Iza vaza je govorio g. Kenjović o promjenama u I. V. Zikao i o velikoj važnosti koje će te promjene imati na buduću razvijenost muslimanske zajednice. Ovoj velikoj i svečanij vjerskoj manifestaciji prisustvovalo je 4—5 hiljada ljudi iz vjerskog, iseljskog i fojnjskog okruga. Počleje vaza nastalo je veliko narodno veselje koje je prošlo u najvećem miru i narodu i narodu raspoloženju kao to samo biva kod ovakvih velikih muslimanskih svečanosti. Kasno se svijet u najvećem raspoloženju razlazio svojim kućama ponosivši najbolje uške sa te velike svečanosti, koji su još jednako zadovoljni među jednim vjerskom bratstvom

Doček i proslava Nove Godine 1355. u Brčkom

Na 23. o. m. j. u 8 sati na večer je održano kulturno i potporno društvo "Islahijette" održalo sjelo u svom prostorijama u svrhu dočeka nastupajuće Nove Godine 1355, i da se nam priklonom manifestacijom islamsku svijest kao njen istorijski značaj. Mnogo brojna posjetioci braće muslimana i sestrice muslimanki učinila je taj vjerski skup veličanstvenim.

Sjelo otvorio je predsjednik društva g. Dr. Abdulhalil Ruknija, gradski izaslanik, koji je tom prigodom održao verna diržljiv i lijep govor, naglašavajući potpunu savremenost Islama i važnost ovog dočeka godine te da je ovo prvi put u Brčkom da se muslimanski svijet brojno odazvao da svojim i bratki dočeka ovaj lijep noć i da je proslavi na svaštoshodan način. Primjećuje pak da dočelevanje ranijih ovih mubarek dana koji su dosli i prošli čisto neprikladno, da je većina opaziva na mudrost ovog se odaziva koji dokazuje da nastupajući blagdan i povlači zaista jedna veliku paralelu.

Konstatuje da, unatoč svih pasivnih pojava i pogoršanja u svemu da je stupila jedna aktivna i pozitivna pojava, koja se odaziva čitavom islamskoj svijesti što je naročito važno istaknuti za dane sadašnjice.

Pun uvjerenja da je učmalosti i i targari koja je spatala zadnjih stoljeća da islamski svijet, doša kraj i da ciklus novog doba, nastaje, počinje, nastaje. Zato naročito ispoljava način da je to jedino moguće polučiti asocijacion na muslimana putem kulturno prosvjetnih društava koja da potpomognu i stupamo u njih, kao je naš lipeji uzor "Islahijette" koji pružimo i korisno moralnom i materijalnom potporom.

Naibov izaslanik H. Ali ef. Aganović džamije g. Aganovića je podržao predsjednik vakufskog povjerenstva u Visokom g. Azabagić

Prije samog dana otvorenja džamije g. Aganović je održao jedan prigodan govor u kome je polovio poitvorenost seljana i zalivalo im u tom velikoj islamskoj poitvorenosti. Prije ezana ušlo je u džamiju Kur'an a. H. H. ef. Kenjović, koji je ujedno klanjao i prvi džamiju da potvorenosti džamiji. Po izvršenju džamij namazu održao je vaz g. Aganović. Kako je bila prisutna velika masa svijeta, za je održan pred džamijom. U vaz je g. Aganović istakao ulogu džamije u zajedničkom životu muslimana. Naglasio je da je džamija ono mjesto odakle mora da se razvija i učvršćuje međusobna ljubav i podpomaganje kao i sloga i bratstvo među muslimanima. Naročito je istakao da potvorenosti džamije kao simbola islamskog bratstva i ljubavi treba što jače razvijati

Ovim smo htjeli da istaknemo pravu stanje stvari i ovu pojam, na da raspravljajući to pitanje ovu stvar postavimo na svoje mjesto.

sigurno i netačno. Objave riječi su utvrđene tradicijom, pa nema jedne prednosti pred drugom, jer imaju svoju utvrđenu tradiciju. Skupnom tradicijom se utvrđuju stvari koje ne mogu biti ostavljene na sudu i izjavi, nego su promjene koje ostanu navedene nepromjenljivo kao n. pr. tegljenje vokala, prevoj, ublažavanje "hemze" i slično.

Svi su učenjaci saglasni da nije dopušteno učiti Kur'an na načinima koji nisu priznati i usvojeni, pošto nema dokaza da bi tim načinom bilo dopušteno učiti, jer kad bi to spadalo u Kur'an onda bi bilo i utvrđeno skupnom tradicijom. Pošto nemamo takvog dokaza, onda je apsolutno zabranjeno po tim načinima učenje Kur'ana u namazu.

Boži. Polanik je rekao: "Ovaj Kur'an je objavljen na sedam raznih načina. Učenjaci ovu tumače da je to sedam raznih načina, koja se ne razlikuju niti u oprečnu, nego su jedinstvena i saglasna značenja. Po mišljenju ovih učenjaka nije dozvoljeno da se u Kur'anu neka riječ ili koji dio Kur'ana ne prenaruče, da je Kurajevski, ne bi poznati. Ovo svoju tvrdnju temelje na Beđim Riječima: "Mi smo poslanike stali

Po završetku svog govora — predavanja — g. Dr. Bukvića je prisutnim izrazio čestitku i zahale im nastupajuću sretnu novu godinu.

Očekujući da će ovaj mjesec u jedan čas i aplauzima uvrstiti čestitku svome mnogovoljnom i poštovanom predsjedniku sa šavim nam mnogo ljeto!

Zahim je H. H. Husein ef. Hasan-efendić u ovom govoru prikazao u vrlo izrazitim crtna značaj ovih mubarek blagdana, napomenuvši historijske prijetnje starih naroda prije Islama, dok još nisu poznali kalendarskih godina i njihovo računanje vezali su prema vjerskim događajima u životu na godinu rata, suze, go-đe bolesti, žalosći, gladi, veselja itd. te koji se znah avakom prilikom nastupa proslaviti na vrlo primjeran način.

Poštoje navedenih, deklariramo je pjesmu "Da su stari ljudi" koji Der-ferić, optičnik izaslanik koji je sam autor, čijom sadržinom daje odgovor na kritiku ateizma protiv muslimanskih omladinaca, kojom je vrlo oduševio slušaoca. Pošto je završeno predavanje objeavo je student musliman g. H. Kadrić, koji nam je predstavio u pratnju gitaru g. Šefika Kukulca koja je učinio dubok utisak na mladenčasta srca i prisutne, pa mu je izraženo najduže priznanje.

Na toga nastupilo je opće veselje i razdragano se se zabavljalo do kasne u noć.

Ovom prilikom zapaženo je naročito, koliko je poštovan i mnogo voljen predsjednik društva g. Dr. H. Bukvića koji je svojim interesiranim radom za dobru i bolju i nađu predstojni i polučio vidnih uspjeha, koja će ga objeokovjetiti u srcima i uspomene ne samo nas muslimana, nego i sveukupnog građanstva.

Husein Jerković.

IZ ZENICE.

U nedjelju u jutro 29. prollog mjeseca, preselila je na širet majka našega povjerenika Abdulhaka Kašar-lica. Merhuma je isti dan pokopana uz veliko učesće građana Zenica.

Tim povodom umjeleni smo da našega povjerenika, da izmirena u svim, koji učestvovala na dženazi, a naročito se zahvaljuje g. Kašidu Brajčiću, Ahmedu Begagiću, Ibrahimu Arnautu i Mehmedu Begagiću, koji su se našli i pricili u pomoć. Neka je svaka duša u miru.

Rahmetli majci našega povjerenika. Uprava šefi firdeski aza džemat, a porodići sarbi džemli.

Rahmetullahi alejha.

"ISLAMSKI GLAS" je jedini muslimanski sedmični list u našoj državi, koji trebaju svi muslimani čitati i pomagati.

samo sa jezikom njihova naroda da bi im protumačili i objasnili. Kurajevski su obavili oko Cabe i vaza arapska plemena su dolazila k njima radi hodočaća. Oni su slusali njihova naređenja i izabrali su iz svakog naroda najlijepi dječaci. Tako su se svi predstali a uz to su poznavali i vasa ostala naređenja svojih sunarodnjaka. Kao potvrda da se pod ovih sedam načina misli na sedam naređenja sa jednakim značenjem su i riječi: "Mi smo poslanici koji su objavljeni na sedam raznih načina, koje se ne razlikuju niti u oprečnu, nego su jedinstvena i saglasna značenja. Po mišljenju ovih učenjaka nije dozvoljeno da se u Kur'anu neka riječ ili koji dio Kur'ana ne prenaruče, da je Kurajevski, ne bi poznati. Ovo svoju tvrdnju temelje na Beđim Riječima: "Mi smo poslanike stali

način misle da se pod ovih sedam načina misli na naređenja sedam arapskih plemena i to: Kuraj, Kajs, Temim, Huzaj, Esed, Huzaj i Kinane, jer su ta plemena bila u susjedstvu plemena Kuraj.

Način se da i to sedam arapskih naređenja sa raznim riječima, koje vasa imaju slična značenja. To se potkrepljuje sa ovim riječima Božjeg Poslanika: "Meni je otkazano da poučavam svako plemu u njegovom namaz"

(Husein Jerković)

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretpiata	Godišnja	Din 72:—
	Polugodišnja . .	Din 36:—
	Trimestralna . . .	Din 18:—

Uredništvo i uprava: Vojvode Strpe Obala

God. II.	Preplate za inostranstvo Godišnje Dje. 120:—
----------	---

10 aprila 1936. Sarajevo 18. Muhar

Izlazi svakog petka
Plativo i utuživo u Sarajevu

Rukopisi se primaju do
utorka u podne

Br. 26

Šeriatsko pravo⁷[illegible]

Kako se vidi u definiciji nema sro nikakve razlike između zapadnoevropskih i istočno-islamskih pravnika. Ali postoji jedna bitna razlika u postanku ova dva prava. Dok su sva evropska prava baziraju uglavnom na starom rimskom pravu, koje je djelo ljudskih ruku, dotle je za islamske prava izvor u samom Bogu (š.). i Njegov Poslanik. To se dakle može reći samo za one pravne norme

*) Podetkom ove školske godine otvorena je u Sarajevu šestnaestopredmetna akademija u rangu fakulteta i time je drava naša bila jednako velikoj potrebi naših muslimana za visokim školom. Dugo je prije nas bilo u Bosni i Hercegovini i druge daleke i bliske zemlje, što nas muslimane nije moglo puno da zadovolji, nad nam se pruža prava da se naučavamo svim potrebim za našim manovstvom u našoj domovini, a nam je iher-Sarajevu koje postaje mjestom ove visoke škole, našim centrom jugoslavinskih muslimana. Donesimo predavanje o pravih jednog studenta ove visoke škole i to je titao u ovom godinu, gdje je bio naš profesor sa ker. pravo gov. med. Prv.

koje su sadržane u Kur'anu i hadisu, a koje se stručno nazivaju »šer'a«, za razliku od onih pravnih norma, koje su ostavljene halifi (zakonodavcu), da ih sam može uspostaviti u duhu vremena i prilika, ali ne smiju doći u koliziju sa prvim. Te se pravne norme nazivaju »kanune (zakon).

Predmet šeriatskog prava su vanjske manifestacije spolno dozrelog svjesnog, odnosno pametnog čovjeka.

Pravo je potrebno ljudskom društvu, jer kad ga ne bi bilo, vladala bi među ljudima sila, ova bi izazivala drugu silu i tako bi išlo do iskorijenjenja ljudskog društva. Prema tome je šer. pravo svrha obezbjeđenje sretnog i mirnog života na obadva svijeta.

Šer. pravo (šer'a) se crpi iz Kur'ana i njegovog tumača hadisa, analogije (kijas) i saglasnog rješenja islamskih pravnika jedne epohe (idma). Ova posljednja dva argumenta osnivaju se na Kur'anu i hadisu i oni mogu biti izvori samo onda, ako o dotičnom pitanju nema ništa rečeno u prva dva vrela. Nu kako šijie ne priznaju mnoge hadise, tim se šer. pravo dijeli na dvije velike grane:

1. Pravo, koje se pored Kur'ana zasniva i na hadisu, odnosno sunnetu zove se sunnetsko (tradicionalističko) i

2. Pravo, koje ne priznaje sunneta zove se bid'atko (rešufistik). Tradicionalista pravo dijeli se na hid'atko i irak'ko. Ove dvije vrste mnogočemu se diferenciraju. Hid'atko pravo razvijalo se u kolijevci Islama. Njegov centar je Medina. U njemu se hadi sa velikom pomnožnom čuvali. Irak'ko pravo razvijalo se u općine koje su uopće rasko kao domovina hid'atka. Irak'ko pravo razvijalo se u sunneta, ali disa odnoso sunneta (daru sunneta), jer je u njoj Muhamed (a. s.) proveo deset godina kao poslanik Boga. Prirodno je da se ovo (hid'atko) pravo i ostvaja najviše na hadisu. Prestavnici ove pravne škole nazivaju se tradicionalistima (ehul hadi), a to su ljudi koji su se odmah nakon islama hamad šafii sin hafiz, Malik je alavio u svoje doba kao najvijeće poznavalac hadisa. Njemu su dolazili učenici ljudi iz cijelog svijeta, da slušaju nje-

grova predavača. U ovom slavnom djelu *Almuvejt*a – u položaju je on temelje svoje gaucavanja, a ovo djelo zauzima prvo mjesto u nauci Islama – uopće, bez razlike mezebea. Ono se ubraja u „Buharije“ i „Muslima“ među najpoznatija hadiska djela.

Mesopotamijci (Irak) je udaljenost od Hidazida i njegovih klanova, ali i danas ni rasvijati onako, kao u Hidzazu. Radi toga su se pravnici ove škole najviše oslanjali na razum (rej = racio) i analogiju (kijja) pa su proizveli „rationalistima“ (ehjur rej vel kijja). Prestavnik ove škole je Ebu Hanife Numan sin Sabitov. Oni su manje oslanjali na hadis radi toga što su bili ratnici koji su u Iraku bili ratnici i vojnici, te njemu mogli da se have, hiedukom, u jednom

Međutim je Ebu Hanife bio ipak veliki muhadis, samo su njegovi vjeti, koji se odnose na pripodijevanje hadisa vrlo strogi i teški. On nije hotimično napuštao hadise, nego ih je kritički posmatrao i dovodio u vezu njihov sadržaj sa onim što je Muhammed (a. s.) radio. Ako je imao i najsigurniji hadis, on ga je odbacivao.

ako je znao, da je pjevanje ^u svome životu nekada nešto uradio čudnije, nego što sadržaj hadisa veći. Da je Ebu Hanife bio mudrih i u hadiskoj nauci najbolji je argument, što su njegove nazore uvećili muhadisi i njegov se mezhb među muhadisima razirio više nego i jedan drugi. Ebu Hanife je napisao hadisku zbirku "Muamed", i ubraja se u hafize hadisa. (Hafiz je onaj čovjek, koji zna 100.000 hadisa na izust.) On je zahtijevao da ravije (prenosila) njegovog hadisa budu pravici, a sam je rekao: »Kad bude hadisi vjerodostojan i istinit, to je moj pravica.

Pored svega toga moramo priznati, da Ebu Hanife nije muhadid onoga kalibra, kao što su prestavnici drugih pravnih škola, a to iz tri razloga:

1. Hadis se nije sastavljao u zbirke za života, razariti peigamberova, iz razloga da se poslije ne bi identifikovalo sa Kur'anom. Na polju hadiske nauke počelo se raditi tek u doba halife Amer ibni Abdul Aziza, dakle u početku drugog stoljeća po Hidžretu.
2. Ebu Hanife je umro 150 g. po H., a svi veliki muhadidi živili su poslije njega. Prema tome, on nije znao za mnoge vjerodostojne hadise, za koje su oni znali.

2. Irak je daleko od Hidžaza, saobraćajne prilike nijesu dozvoljavale brzo miješanje ljudi, a između života stanovnika Iraka i stanovnika Hidžaza bila je ogromna razlika.

3. Iracka kultura je baštinjena od mnogobrojnih starih kulturnih naroda, kao Kaledejaca, Asiraca, Perzijanaca i Bizantinaca. Njihovi običaji i životne prilike, bitno su se razlikovale od onih u Hidžazu. Radi toga su pravnici u Iraku udešavali i pravne norme prema svome milicia-u, narodnim običajima i okolnostima.

U šeriatskom pravu razvile su se tokom vremena mnogobrojne škole, od kojih su četiri uspjele, da se očuvaju do dana današnjega. Te četiri škole jesu:

1. hanefijska, 2. šafijska, 3. mali-
kijska i 4. hanbelijska.

One se tako zovu po imenima svojih osnivača. Imami Azam Ebu Hanife potječe iz jedne vrlo ugledne perzijske porodice, koja je stanovala u Iraku. Rodio se 80, a umro 150 god. po H. Imami Šafi'ja se rodio 150, a umro 204 po H. Imami Malik se rodio 90 (94), a umro 179 po H. Imami Ahmed se rodio 164, a umro 241 po H.

Osim je četiri škola razvila se uz njih i zahrijska pravna škola, koje ne priznaje analogiju, kao seriatsko pravi argument. Oni se uglavnom daju, a citata Kur'an'a i hadisa, te idžma'a, te prestanka je njihov David Imbi A. i umro 1840 u Bagdadu u 88 godini života. Medutim, u ovom slučaju, kao i haridžija i šijaka, ili se držala samo izvjesno vrijeme u pokrajinama, gdje su oni vladali, ili je učenici najviše priznali, te je danas sasvim nestalo. Šijasko pravo bazira se na napadaju nekih pejmabereh, drugih imama, i drugih mudžrima, i drugih imama. Njihovi mudžrimidi mogu nešto završiti, što je inače dozvoljeno i obratno. Zahrijska pravna škola bila se jedno vrijeme počela širiti u španiji, preko slavnoga mudžrima, ali je uhiatirana. Imbi Hasma, koji je proglasio šijasko pravo, i njegovim, ali je brzo došlo u sukob sa

prestavnikom ove škole Davud ibni Alijom. Malo iza toga doživio je on istalni sijasko, jer ga je gro objektivnih islamskih učenjaka zamrzio i zabranili su restoriranje i prodavanje zahirijskih pravnih djela po zemlji. Taku je sudbinu doživio zahirijsko pravo, a šijsko se održalo samo u Perziji, gdje su šiije većinom i nastanjene. U Perziji je i danas šijsko pravo službeno.

Četiri pravne tvrdnje škole temelje svoje pravno na spomenuta četiri seriatsko-pravna argumenta. Hanefije su dodali 'istihsane' kao peti, argument, a Malikije 'amelu ehli Medine' se. Ovo je običajno pravu, u koliko se ti običaji stanovnika Medine odno se na običaje, u kojima su se oni ugledali na hazreti peygambera. Seriatisti su u ovom slučaju razlikovali običaje koji nose u opreci sa samom vjerom. U svome pravnom djelovanju Ahmed ibn Hanel se držao ovih pet pravila:

1. Prije svega on se striktno držao citata Kur'ana i hadisa, ne obzirajući se hoće li i kim doći u sukob.

2. On se držao decizija (fetva) ashaba, te, ako je našao jednu deciziju koju je izdao neki peygamberov drug, a nije našao na suprotno riješenje drugih drugova, za njega je to zakon.

3. Ovdje dolaze različito riješene decizije raznih ashaba. U tom slučaju on se držao one decizije, koja je najbliža Kur'anu i hadisu.

4. Na ovom mjestu dolaze hadisi sa nepotpunim senedom (mursel) i slabim, nepouzdatim hadisi (daif). On je i ovakvim hadisima davao prednost pred analogijom.

5. Ako nema ni jedne od gorepomenute četiri stvari, tek onda dolazi samostalni idhtihad.

Hanefijska pravna škola raširena je na cijelom teritoriju bivše turske carevine, u Egiptu i Prednjoj Aziji, u Indiji i Iranskim državama, izvan Perzije, u Kini i Centralnoj Aziji, te u Južnoj Arabiji (Jemen). On je najraširenija pravna škola.

Šafijski pravac raširen je u Donjem Egiptu, Hidjazu i Jemenu, nešto u Indiji, u Harasanu i Turanu, te na Indijskom arhipelagu. Malikijski pravac raširio se na Magribu (t. j. Sjeverna Afrika osim Egipta. Ovdje se ubrajala i Španija dok su u njoj vladali i bili muslimani).

Hanbelija je bilo u okolici Bagda-
da i u Centralnoj Arabiji. Danas su
skoncentrisani na visoravni Nedžad u
Arabiji.

Najveće zasluge za raširenje hanefijskog pravca stekli su Ebu Hanifetu, učenici Muhamed i Jusuf. Ovaj posljednji bio je vrhovni kadijaš u Bagdadu, a Ebu Hanifa je bio glavni službeni mezbah u Bagdadu. Oni su bili najviši islamskih dvorova, te su se učenici Ebu Hanifitov: družili sa kalifima, mnoga su djela napisali i vodili disputa-cije sa šafijiskim pravnicima. Oni su u dijaletici bili pravi stručnjaci, da im nije bilo ravni u svemu do sada. Šafijski pravci, koji su se pojavili odmah na drugom mjestu, nisu imali dosta uspjeha natjecali sa hanefijima u izdavanju decizija i pisanju djela. Malikov mezbah se raširio među beduinskim Arapima Sjeverne Afri-ke, jer je u njima i njihovim životima najviše najbolje odgovarao. Radi toga su se u njima raširili.

Važan kongres muslimana u Poljskoj

Ovih dana je u Vilni održan veliki kongres poljskih muslimana prilikom 10-godišnjice imenovanja gosp. Jakub ef. Sinkijevica za muftiju. Na kongresu je govoreno o svim reformama, koje su do sada učinjene za napredak i kulturni razvoj poljskih muslimana, a domete je zaključak, da se prošire i učvrste veze sa muslimanima svih zemalja. Tom prilikom je Jakub ef. Sinkijević ponovno izabran za muftiju Poljske. Iza toga je osnovano jedno muslimansko društvo, koje će imati za zadaću, da širi islamsku kulturu u

Poljskoj i da radi na zbliženju i upoznavanju sa drugim islamom i istočnim narodima. Zaključeno je, da se izdaju i tri revije, kao organi ovog društva, u kojima će se poljsko-bosanski tražiti sva islamska pitanja. Pri koncu domete je zaključak, da se nekoliko muslimanskih študenta pošalje na visoku islamsku školu Diyah-ul-Azhar, da izučavaju arapski jezik i šerijatsko pravo, da nakon svršavanja mogu koristiti svojoj muslimančkoj zajednici.

Širitelj Islama u Pragu

Prag, 3. i 11. III. 1936.

Pod gornjim naslovom ovdašnji list "Česke Sloves" od 31. marta je do nosio noticu u kojoj veli, da ovih dana dolazi u Prag Dr. S. M. Abdulah, koji veće duže vremena boravi u Berlinu. Njegovom zaslugom — piše pomenuti list — prešlo je u Njemačku nekoliko stotina Nijemaca na Islam, a ostalo ga podignuto je i džamija u Berlinu. Povodom gornje notice obratio sam se na g. Dr. Briciusa, člana nadzornog odbora Muslimanske općine u Pragu, koji mi je izlazio u susret i rekao sljedeće:

Boravak Dr. S. M. Abdulaha u Pragu

(Od našeg specijalnog dopisnika iz Praga.)

Prag, 3. aprila 1936.
Kako je već poznato čitaocima "Islamskog Glasa", dolazak g. Dr. S. M. Abdulaha, urednika Molesmische Revue-a u Berlinu u Prag bio je određen za četvrtak 2. aprila.

Dječak na stanici.

U Masarikovoj ulici oko 15 sati došli su predstavnici muslimanske općine u Pragu, na čelu sa predsjednikom g. Gafurom Langom iz Debra, sa u Pragu i g. direktora H. M. Abdulaha Brikusom, članom nadzornog odbora spomenute općine.

U 15.57 sati, je g. Dr. Abdulah, kojega je sa kratkim ali toplim govorom pozdravio g. Lang, a zatim je visoki gost odvezen u stan g. Brikusova, gdje mu je priredena zakuska, jer će g. Dr. Abdulah — za vrijeme svoga boravka u Pragu biti gost Muslimanske vjerske općine.

Predavanje u sali kafišane "Leovree".
Istoga dana je g. Dr. Abdulah održao je predavanje u sali kafišane "Leovree" sa temom "Poljski žene u Islamu".

Prije početka predavanja, koje je počelo u 20 sati, g. G. Lang upoznao je prisutne sa temom predavanja i dao riječ g. Abdulahu, koji je na njemačkom jeziku održao apomenu predavanje. Posjetioci predavanja bili su većinom odabranja publika iz naučnih krugova i javnog pražnog života, da lije ljudi koji su imali interesa za razna pitanja Islama i svi predavanja primili su velikim interesovanjem i odobravanjem predavača, koji je pokazao neobičnu spremu u svome pozivu.

Posjeta kod g. Dr. Abdulaha.
Danas oko 8.30 sati bio sam primljen od g. Dr. Abdulaha, u stanu g.

»Na 3. aprila zadržao sam se u Berlinu u Prag g. Dr. Said Muhamad Abdulah, urednik berlinskog "Molesmische Revue" sa ciljem, da u Pragu održi predavanje o muslimančkoj ženi, a zatim prođu za Austriju i na Balkan. U Jugoslaviju će posjetiti Sarajevu i Skoplje. Na ovom putovanju održat će više predavanja sa raznim temama.
Kako sam mogao saznati od strane ovdašnje muslimanske općine sprema se srdačan doček g. Dr. S. M. Abdulaha. M. M.

Brikusima koji mi je u nevezanom razgovoru izložio svrhu svoga putovanja. Moja je želja — veli g. Dr. Abdulah — da sve ovdašnje muslimanske vjerske zajednice u pojedinim centrima Evrope dođu u što tješnji dodir tako, da bi u zajednici moglo što uspješnije raditi na tom velikom i častnom putu — širenju Islama.

Napomenuti je, da je uistinu postojala potreba zajedničke saradnje, jer sve muslimanske vjerske općine nisu imale potrebnog kontakta, koji bi im osiguravao koji uspjeh. Ima mnogo takvih momenata u životu jednog milionskog poltvača, treba mnogo energije mnogo razumijevanja i studiranja da bi se svi mogli koristiti iskustvima i spoznajama stečenim u primjenjivom slučaju. Ima mnogo takvih momenata u životu jednog milionskog poltvača, treba mnogo energije mnogo razumijevanja i studiranja da bi se svi mogli koristiti iskustvima i spoznajama stečenim u primjenjivom slučaju. Ima mnogo takvih momenata u životu jednog milionskog poltvača, treba mnogo energije mnogo razumijevanja i studiranja da bi se svi mogli koristiti iskustvima i spoznajama stečenim u primjenjivom slučaju.

Pri kraju razgovora veli g. Dr. Abdulah: »Povrću brat muslimanin u Jugoslaviju da se veselim na njihovo poznanstvo i na moment, kad im budem mogao isporučiti pozdrav mojih zemljaka — indijah muslimana».

Na 4. aprila drži g. Dr. Abdulah drugo svoje predavanje u Pragu sa temom: »Fatalizam i slobodna volja u Islamu».

Na 5. aprila ujutro putuje u Beč, dalje u Zagreb, Beograd a u Sarajevu bi mogao biti oko 10. aprila. M. M.

Ismet A. Tabaković, Sarajevu:

Elegična sjeta

Reči Bosna noću tužno šumi
Roči došlo, reci dragi dijete;
Zašto ovi tili bosanski drumi
Jecaju u krilu elegične sjete?

Zašto zvijezde noćas nemirno se kreću,
Kao da žele doći k tužnoj zemlji saš?
Kao da spuste na njno svoju tihu sreću
Koji ovdje ljude neće nikad naš?

Zašto noćas tužno tako jeca ova,
I otpada lišće sa umornog granja;
Zašto tako čužno šumi zefira s krova
I krlik umirućih snova i sjećanja?

Zašto moja duša veće je asavim sloda,
A srce moje zašto tvrdo je ko kam;
Zašto mladost moja u svemu tuga
I zašto sam, draga, je ostao sam?

Amamdmani narodnog poslanika Ismelbega Gavran-Kapetanovića

Za isplatu šuma, šikara i begluka

Prije stupanja na snagu ovogodišnjeg budžeta za 1936./37. godinu narodni poslanik g. Ismetbeg Gavran-Kapetanović, podnio je niz amandmana Narodnoj skupštini sa obrazloženjima, da ih Narodna skupština, kao hitne usvoji. Neki su amandmani djelomično, a neki u cijelosti usvojeni, dok su neki zabaceni.

U želji, da naše poštovane čitaoce sa tim amandmanima upoznamo, zamolili smo narodnog poslanika g. Ismetbega Gavran-Kapetanovića, da nam o tome nešto reče za našu javnost, pošto ovo pitanje interesa veći dio naših čitalaca.

Gosp. Gavran-Kapetanović napravljuje je odavno našim željama i dao nam nekoliko svojih amandmana u prepisu, za koje je tražio, da ih Narodna skupština usvoji.

Poslo su ti amandmani od velikog interesa za bivši samostalnoski svijet, to ćemo ih nekoliko po redu, sa odobrenjem gosp. Gavran-Kapetanovića objelodaniti.

AMANDMAN

Financijskom zakonu za budžet-sku 1936./37. godinu narodnog poslanika Gavran-Kapetanovića Ismetbega.

Iza §-a 35a dodaje se § 35b.

§ 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona, koji se odnosi na agrarnu reformu Bosne i Hercegovine od 12. avgusta 1933 god. nadodaje se:

»Ovlašćuje se Ministar finansija da u sporazumu sa Ministarstvom poljoprivrede odijeli jednu emisiju 6% agrarnih obveznica sa prvim kuponom od 1. aprila 1934. godine u visini od 155 milijuna nominalne vrijednosti».

Obrazloženje:

Prema konačnom ustave, tje-nja agrarnih vlasti utvrđeno je da je potrebna gornja suma za konacnu likvidaciju pomenog predmeta.

Ovaj gore citirani amandman je primljen dogledno, to je po njem uneseno u ovogodišnji budžet za isplatu suma od 50 milijuna dinara.

AMANDMAN

Financijskom zakonu za budžet-sku 1936./37. godinu narodnog poslanika Gavran-Kapetanovića Ismetbega.

§-a 12, dodaje se tačka 13, koja glasi:

»Ovlašćuje se Ministar finansija da u zajednici sa Ministarstvom poljoprivrede izda četvrtu emisiju 6% agrarnih obveznica do visine od 218 milijuna dinara nominalne vrijednosti u svrhu definitivnog okončanja svih nedovršnih i neizplaćenih likvidacija likvidiranih sporova, koji se razvijaćaju u smislu propisa Zakona od 3. decembra 1923. godine, odnosno Zakona o izmjenama i dopunama Zakona, koji se odnosi na agrarnu reformu u Bosni i Hercegovini od 12. avgusta 1933. godine».

Obrazloženje:

Ozbiro 1919. provodi se agrarna reforma u Bosni i Hercegovini. Bilo je budućkom uredbom od 12. maja 1921. godine privedene su vrhama agrarne reforme i zemlje, koje su bile predmet prisvajanja, razdijeljene, a poznate su pod nazivom »beglučke zemlje».

I ako je prošlo već 15 godina, kroz koje vrijeme je stalno provedena agrarna reforma na beglučke zemlje, nije do danas okončana. Ovi sporovi nalaze se bilo u stariju raspravljajući, bilo pak u stanju očekivanja ispla-

te oštećen za likvidirane sporove. Usljede takovog stanja još uvijek postoji u Bosni i Hercegovini jedan provizorijski u agrarnopravnim odnosima, koji treba čim prije ukloniti u interesu normalnog ekonomskog razvoja našeg tečaka, a i bišeg zemljovlasnika.

Ovaj cilj polubiće se tim, ako se u budžetu za 1936./37. god. predvidi svota u visini od 218 milijuna dinara 6% agrarnih obveznica normalne vrijednosti, čime će se likvidirati jedno pitanje koje je teško tretiralo naše privrede.

Ovaj podneseni amandman je djelomično usvojen te je u ovogodišnji budžet unesena suma od 100 milijuna dinara za isplatu begluka.

Odlomci iz Muallake

— Izrael Kaja ibni Hadž ef-Kindi —
Izrael-Kaja je najviši arapski plemić predislamske periode. Rodio se oko 600 g. po Is. a. z. Radi rodu poznata otac Hadž ibni Haris otera ga od sebe. On se tada odmetnuo u rabinizma, a kad je plemić ubio, vrać se nazad. Kamije je morao ići u Carigrad, gdje je širio nauku vjerno pod zaštitom cara Justinijana. Otvoran je u Ankari 53. prije Hrista.

Najpoznatija mu je pjesma »Muallake«, koja je ujedno i jedno od najljepših djela arapske poezije. U njoj pjesnik opjeva častovite ljubavne zgode sa svojom drugaricom Unesom. Dosuđeno u prijevodu prva dva odlomka ove skladice:

U prvom odlomku pjesnik dolazi na njegu, gdje mu je prebavala drugarica i tu plače od žalosti, a u drugom opjeva njenu ljepotu.

«O, stanite moji druzi, da, plačemo na spomenu
mu među draga moja,
»Gdje se našip odrežava!« ova, jeste traži
stojte,
slako je vjstar bježi sa sjevera dave, a

Stade družiti, govarat mi: »Nemoj da te
bije tugaa,
A moj lijev je samo suza iz mog oka preli-

Tuga meni pomeh dave. Na'pade mi sveg
tugaa poštenje.
Huvejrie ljubiš darva, Unmi Rebeab, druge
njene,

Kad isjutra u Me' selu probude se ti divje
žene,
Svaka od njih na sve strane mirisat bi dah

Kao vjstar, koji meni bajni miris karamfilu
prodi,
Otkide se biotra suza, te popriak kajaa,
grudi:

»O, Fatima, nemoj tako, milostiva male baš,
»Kako lešiti ubiti me, učiniti lo barem ljepše,
»Kako lešiti, što narediti, učiniti suprotno».

»Tvoje čili gledale su na div strjelice uspane,
iše pogode moja arca komadice razapetane».

Ah, tanka je ona staza, bježi liše glasih
grudi,
Kao jeke divilje moja na hem tava bježi
Takovu je njena baš, koja hrani vodu čistu
Se izvora nemućnog, iz crnog jež oko blista
Zarka ljubav gazilina, kad mladunčad svoja
gleda.

Ona strija liče svoja, nikome ga vidi ne da.
Na vratu joj gazilom najvši naki gledi
stoji

A kome jeli rane liče, koje čerit najvši bježi
Njeni njezni predali su, kojim ona dom dijeli,
Kao dave miravahor, i' ho oni čerit bježi.
Ovjetiljeje nam oboč, ašakaa misu sa

Se svjetlija u čelji pobojnoga srećnika.
Nostalo je već kod lijev zabuda od ljubavi.
Ali moje srce neće od tebe se na razati.
Sve dušmanke naše areče obdace same je od
nosa,

Koji su me poznavali i kerit radi tebe.

Prevo: Halid Baš.

1) Isplatu radi jednokratno sljedeći: Ismetbeg Dehula, Halilaga, Bilo pak u stanju očekivanja ispla-

KROZ SEHER - SARAJEVO:

VAKTIJA

Muharem 1355. (1936.)

Broj dana	Dan	Apol			Poseba			Mendaja			Surova salani			Jedja			Suroak		
		Surova salani			Poseba			Mendaja			Surova salani			Jedja			Suroak		
		s	m	s	s	m	s	s	m	s	s	m	s	s	m	s	s	m	s
18	Pet.	10	5	12	1	3	23	6	33	8	14	3	20						
19	Sub.	11	14	1		44													
20	Nedj.	12	17	1		44													
21	Pon.	13	10	0		45													
22	Utor.	14	8			45													
23	Sri.	15	7			46													
24	Bet.	16	6			46													

ISLAMSKI GLASE

Nezavisni, kulturno-prosvjetni i informativni list.

Uredništvo i uprava: Vojvode

Štampa Obala 7, L.

Čekovni račun Poštanske Stedionice Sarajeva broj 1800.

Broj 26. Godina II., dne 10. aprila 1936.

DEZURNE APOSTEKE.

U nedjelju imadu desetero sljedeće apostoke:

Finč. Aleksandrova ulica i Levi, Baščarlija.

POSTAVLJENJE JE NAIBSKO VIJEĆE U SARAJEVO.

Pri zaključku lista saznali smo, da je postavljeno sarajevsko naibsko vijeće.

U to vijeće ulaze gr. Muhamed ef. Dizdarević, direktor G. Husevbegove medrese u Sarajevu, Muhamed ef. Tufo, profesor šeriatске sudске škole u Sarajevu, Hidajet ef. Kulenović, sudija Okružnog suda u Tuzli, Dr. Hamid Hadžićević iz Gračanice, Osmanbeg Osmanbegović iz Drenovca i Omerbeg Rivanbegović, vijećnik iz Stoca.

PREDSTAVNICI ZADRUGE "MISIR" POVRATIŠU SU SE SA SVOGA PUTOVANJA.

Kako je poznato našoj javnosti, krajem mjeseca februara predstavnici zadruge "Misir" gr. Šemudin Sarajlić i Mirhat Medović u društvu sa gr. Serifom Vrančićem i Sulejmanom Nanićem, oduputovali su u Egipat i blizu Istoka, radi upoznavanja tamošnjih privrednih prilika i stvaranja privrednih veza naših predstavnika sa tamošnjim privrednicima. Ovi su dana su se vratili gr. Šemudin Sarajlić i Serif Vrančić, pa ćemo u sljedećem broju donijeti prikaz o tom putovanju od gr. Šemudina Sarajlića predsjednika zadruge "Misir".

IZ UDRUŽENJA ZEMLJOPOSJEDNIKA ZA KRALJEVINU JUGOSLAVIJU.

Odbor udruženja zakazao je javanrednu glavnu skupštinu na dan 19. aprila 1936. godine u 10 sati prije podne u prostorijama društva "Hurijet" Bendbasia ulica (bivša Kirsahna),

1. Isplata štupa, šikara, pašnjaka i beglika, te produženje roka za podnošenje prijava za tu isplatu.

2. Isplata još neisplaćene rente od kmetovskih selišta.

3. Revizija učinjene isplate za kmetovska selišta.

4. Isplata obješkata na kmetovskim selištima vrsti mukl nearetnina.

5. Izbor novog odbora.

6. Eventualije.

Pozivaju se svi bivši zemljoposjednici iz Bone i Hercegovine, koji su organizovani u navedenoj pravici, da se na ovaj poziv, dođem oni iz provincije, koji se još nijesu organizovali, da se odmah organizuju i priste na skupštinu, jer će se na istoj donijeti važni i odlučni zaključci o daljem radu oko likvidacije agrarne reforme u Bosni i Hercegovini.

Sarajevo, 4. aprila 1936.

Odbor.

Privremeni organi vjerske samouprave na radu

Sastanak sarajevskog i špiskopskog naibskog vijeća očekuje se polovicom aprila pod predsjedanjem glavnog naiba iz Beograda

(Jedan razgovor sa sarajevskim naiбом g. F. Spahom).

Odlukom zastupnika ministara pravde je naib u Sarajevu i Skoplju. Time je privremena organizacija naše vjerske uprave u cijelosti uspostavljena, te će sada poslovi poći normalno da teku. Ovim prilikom je urednik našeg lista posjetio sarajevskog naiba i sa njim razgovarao o tome da mu u kraćim polozima iznese, da smjernice budućeg rada naibskog vijeća kao i način poslovanja u našim vjerskim institucijama. G. Spaho je u razgovoru izjavio da do sada nije bilo vijeća, nije moglo da dođe do izražaja niko djelovanje nove privremene uprave, ali da se sada da će taj rad u buduću poći jačim i vjisljim tempom. Administrativna strana poslovanja u Ulema medlisu, izjavio je g. Naib, da se ne može u punoj mjeri da se izvrši, jer nije posao velik, a nema sila koja bi taj posao moglo redovno obavljati. Zato je on mišljenja da je bilo potrebno postaviti još koju honorarnu silu, kako bi se posao mogao normalno razvijati, inače u Ulema medlisu postavljaju se jedna osoba za koje se u buduću postao voditi normalno i na potpuno zadovoljstvo vijećnika, da ova ustanova zadovolji svim onim potrebama kojima treba da služi.

Što se tiče rada u Vakufskoj direkciji po izjavi g. Naiba u od njegovog postojanja, ali da se u buduću kve promjene u radu nego se posao odvijao po dosadašnjem načinu rada, ali kad naibsko vijeće počne sa svojim radom, onda će i tu doći do izmjenskih promjena, kako bi ova ustanova mogla da što korisnije posluži interesima Vakufa i islamske zajednice.

U daljem razgovoru g. Naib je izjavio da će glavna dužnost naibskog vijeća u početku biti donošenje bu-

dieta I. V. Z. do konca godine 1936. Pošto se Naib sigurno nada da će kraja ove godine biti uspostavljena vjerska organizacija i sva vjerska i vakufska tijela kako ih predviđa Uredba sa zakonskom snagom o I. V. Z. G. Naib je izjavio da će se narodo što živo raditi na tome da se ustav odobri prije odredjivanja zakonskih izvosa, da bi se što prije narodu dala mogućnost da na vjerske i vakufske položaje dovede ljude avoga povjerenja i da vjerska samouprava počne normalno funkcionirati. Zato Naib miali da nije potrebno u ovaj razgovor doneti izdat budžet nego samo dotle kad će moći biti uspostavljene zakonom predviđene vjerske i samoupravni organi.

Na pitanje kada će se početi na izradi statuta, g. Naib je izjavio, da će se u izradi statuta početi posao aprila, ali da se statuti neće donijeti prije kraja godine. U Beogradu pod predsjedanjem prvog Naiba da donesu budžet kojim će se obezbijediti materijalne potrebe prvog Naiba, a onda će se na tom sastanku uglediti i glavne smjernice na kojima će se izraditi Statut IVZ. Pri kraju je Naib izrazio svoju puru nadu da rad naibskih vijeća teći što bržim tempom i da će se svakako uspostaviti organi vjerske samouprave mnogo ranije nego za zakonom predviđeno.

Poznavajući agnost, strahun spremu kao i poitvornost Fehim ef. Spah, uvjereni smo da će ovaj hralji posao ako Bog da napredovati na opće zadovoljstvo svih naša i da će koristiti toga rada po budućnost naše zajednice biti od naročite koristi. U tom vjerjenu i naš podrška u budućnost prvog Naiba Naib Naib u Sarajevu koji će sve svoje sposobnosti staviti u službu ovog velikog i visokog zadatka. Bilo u hajrom.

Probuđena staleška svijest naših zanatlija

U nedjelju, 5. aprila, održani su izbori za Zanatlijsku komoru. Ovim prilikom morano se zadovoljstvom iskustati da su muslimani zanatlije u punoj mjeri pokazali svoju stalešku svijest kao i to da umiju i da hoće voditi brigu o svojim staleškim potrebama. Pored toga što su zanatlije muslimani pokazali svoju stalešku svijest, pokazali su da umiju i ispravno nacionalno mišljenje, pokazali su da su svim naporima svoje radne grupe da te grupe vole i ljubav da su se s njome razali i da hoće da razvijaju ljubav i vjeru u punoj brateškoj sloji i ljubavi sa svojom staleškom braćom drugih vjera. Muslimani zanatlije u zajednici sa svojim vjerskim staleškim drugovima i prijateljima, koji su imali u jednu zajedničku listu u kojoj su došli do izražaja brateški osjećaji kao i pravilno shvaćena misao da sve vjere trebaju po svojoj snazi biti dostupljene i da su muslimani najzdraviji nacionalni element ove zemlje koji su imali svoje radne grupe i koji su čuvali. Nekuismo je bilo podnezanje da je ta lista "naprednih zanatlija" neka konfessionalna lista i da u njoj ne dolaze do izražaja nacionalni momenti. Takva tvrdnja vjislva intimitne narodne osjećaje muslimana zanatlija kad se u javnosti strana hoće da kaže da su oni "nacionalni element". Na izborima za Zanatlijsku Komoru od 5. aprila muslimani zanatlije su dostojno pokazali da imaju stalešku svijest, da je ta staleška svijest u njima probuđena, ali su dokazali da imaju i vjislvu nacionalnu svijest koja je mnogo dublja i izraženija nego bi to neki htjeli da predstave i prikažu. To najbolje svjedoči i sama lista naprednih zanatlija sa nosiocem g. Edhemom Dizdarevićem, gdje je faktički utvrđeno da ova lista amo naprijed listu zili jer ako pogledamo na sastav same liste, vidjećemo da su bratski bila raspodjeljena avo mjesta na kandidatskoj listi između naših plemena i vjere. Moramo poštati da ipak i za-

ga kao i međusobno razumijevanja trgovaca i jednakog gledanja na njihove staleške interese. Prema jedinstveno predloženoj listi iz tvorila odajek Trgovacke komore od muslimana ulaze sljedeći vijećnici: Kretić H. Uzeir, Bičakčić Mahmut, Kurić Raaim svi iz Sarajeva, Ahmed H. Mehmedagić (Brčko), Mehmedalija (Konic), Hasan Sijerčić (Tuzla), Edas Oruč (Visoko), Imam Šestić (Zenica), Abdulah Vareniković (Travnik), Salih Pašić (Zvornik), Mujaga Pašalić (Srebrenica), Pašo Tufekčić (Visegrad), Mustafa Hadžiahmetović (Rogatica). Kao zastupnici narodne zastupničke skupštine, ali i članovi vijeća, g. Sijerčić Hamdija, Alibeg Džurđić, Edhem Foto iz Sarajeva, Pašić H. Hasan (Tuzla), Mahmut Kenosić (Tuzla), Armatović Bahtija (Zenica), Sudžuka Safet (Foča), Šehabić Idriz (Zvornik), Velišević Jusuf (Bratunac) i Hakibeg Teškerdžić (Rogatica).

DJEVOJKA KOJA ŽIVI POVUČENO DA LI SPADA U PROŠLI VJEK?

Danas, kada su mnogi skrenuli u putu istine i bescilno lutajući od nemila do nedraga, danas kada se opatito i u narodnim krugovima, danas kada neke djevojke, buduće matke poerku i padaju u kandije zavodnika i ovakim prilikama, teško je ne vjeze

ono svojije, U to dođe H. Ebu Bakir bîd-
dik, se još mnogim sabahima i sjede Has-
reti Resulu a desne strane, a svi drugi po-
sjedaju u kruga (halke). Hazreti Resulul-
lah, započe žik'ir činiši što i ostali ohañi
prihvataše. Dok su bili u tom položaju na-
stalo kod njih sež, istadše na sema. Vi-
dijeh, kako imenada Hazreti Resulul-
lah po prima Hazreti Imami Aliju.

»Kad ovo vidjeh, rekoh:

— Do današnjeg dana, bio sam protiv-
nik i manjici, ovom sovrijekom poslovanju.
Etagfirullah. Kajem se i povrtaam se na-
trag.

— Ja šejhi Hamedani — reče Muham-
med Mustafa, okrenuvši mu svoje mukabli
nurani lice — tako mi Onoga Allaha, ovo
je okretanje haka.

Nadajne u ljaljahi Ulumue stoji:

»Od veličaka, jedan kaže:
»Šejhi Hazreti Muhammeda a. v. (erifi-
ni) kad kažu sanjahu, to znači da slijedu vide

i rekoh mu:

— šta kažu za sovrijaki sema.

— Ako se prilikom sema-a, bude i Kur'an
ušlo, onda je kaži — odgovori mu H. Mu-
hammed a. v.

Ehli-vedid su ljudi, koji su se utopili do
hemmlja u Bokarsku ljubav. Mehekabli
Imam H. Ahmed bin Hamed posuo je
hadisi šerif od H. Imami Alija pa ka-
že: ovaj hadis kojeg sam naveo dokazuje, da
je dajia rak (svi svrhu muzičkih instrume-
nata plesati), ljudima tajfibelat-hatima (o-
bahana, koji su stigli svojom čistom umi-
slonom, ovom unutarnjom iskušanku bîti).
Kada nekome dođe od Allaha ševk (rasu-
bita miljenosti) i bez vida je pravo i u-
njestu raka da čini t. j. da u vjerakom u-
nom plesu. Osobito se treba čuvati, da se
ne pušlu i ne ruše oni, koji se smatžuju
ehli-vehid (mu'nimni) i ehli-kibla (ljudi
koji se okreću kibli). Njih treba ostaviti na
mir i još halimnije je, ne dirati u njih. Njho-
vo stanje znači oni, koji budu, ka-
»Menem iszak lem ja'irfa (Ko nije okasio,
sema).

Jednom zgodom, upitan Šejhimbarok
Hadi Hafiz Husni efendija u derviškom
luljanju prilikom Žik'ira, odgovorio je o-
vom alegoričnom crticom: Prokaze je H-
reti Resulul-ah jednog dana sa sabahima
Evo jednu ulicu, ogledalo jednog muslima
— A'rahja — pred vratima jedne kuće, ka-
ko je uljta, znanosno pjevajući. Na upit sa-
bah, zašto se ovaj ljalja, Dženabi pejam-
ber? H. efendija blago se osmjehnulo.

— A, kako da ne se ljalja, kad pjeva svoj
ljaljasej.

Imam i hafiz hadisa Ebu Fadi Muham-
med bin Zahir bin Ali b. Makdasi r. a. tv-
rđi: »Je slušanje svirke (kao i čovjeka
druge) dostojno i pošto hadisa
miljenje onih koji tvrde, da je svirka i
sema haram. Sa mnogim hadisima dokazu-
je, da je dozvoljeno prilikom Žik'ira upotre-
bljavati dufve i ovome slično, dapače tv-
rdi, da je sunnet slušanje dufa.

Šejh Abdulgafar El'Kusi (turski veliki
ulama, kao Tahire Esferi) El'Edharije, od
koga pripovijeda, kaže je njemu — Eld-
hariji — kazivao pri Ebu Fadi Muhammed
El' Makdasi ovo: »Nema razlike između ulu-
saka (svetara) i slavljenog glasa te
pjevanja svakomršim pica. Pošto je do-
voljeno, slično pjevanje pice Andelija, i
svako pitije pjevanje i to niko nije
zabranio i je slušanje svetara i ovome slič-
nih instrumenata, dozvoljeno. Ovakvo stoji u
kijabhu Sunani Sarafija.

Ebu Hadim El' Akalanli El' Esved, jedno-
me od poznatih velika, bio je vrlo drago,
slušaći svirku i očajao se ugodan. Napio se
nudeći kije, pokijugao one, te, tjerao je
da slušanje muzike zabranjeno.

Mnogi evlija-i-sani, naglasili su kijabhe
u muzici, pobijajući protivnike iste. Dapače ih
je bilo, koji su bili i sami, pravi mastori
u muzici kao što je Mevlana Džalaluddin
Rumi, koji u svojoj veličanstvenoj Meane-
viji prvu riječ posvećuje na (jedna vrsta
muzičkog instrumenta) te šejhi Šibba
Ratija i drugi.

Ljudi koji zabranjuju muziku, spadaju
neostupno u slijedeće tri grupe ljudi: 1.)
Ili ne poznaju hadisa (tradicije); 2. Ili ni-
ježu ono, što je seif (velika prošla ulema
dovoljna); 3. Ili su kamena raka pa nemaju
osjećaja te za to i zabranjuju. Da se, niho-
vo zabranjivanje sima, opovrgne, dovo-
ljuje je kao dokaz, slijedeći hadisi-šerif, koji
se nalazi u hadiski širbi Buhariji, a pri-
povjeden od Hazreti Alija i drugih. H. A-
lija kaže: »Alejhissalam i ja gledali smo u
mesfidu, kako nekoliko Abesinaca rak's
(plesati u svirku) čine. Među ovim bijahu
od sabaha Alija, Diafer i Zejd bin Haris r.
zahum.

Dni Hadif El' Nejlm, u ovom Kijabhu
»Fetavae veli, da je Hazreti Resulul-ah svo-
jom šutnjom, odobrio rak.

Po šejh Izzeddin bin Abdusselam koji se
smatra od velike uleme, a tako i prema
dokazivanju najmanjimih šerifa, dopu-
šten je pristupostu mesfidu-sakru, gdje
se sema čini.

Od prošlih velika tvrdi se, da je sema,
nekoj skupini ljudi zasigurno farz, a nekoj
sunnet a nekoj bîd'at (novotarija). Farz je
na havas, (ljudi koji imaju dušev. naje-
daja); sunnet je na mukhibe (koji vole a
bîd'at je gediim.

Velikost islama, ali Džalaluddin Šul-
tana, u ovom Kijabhu Fetava, govoreći o
derviškim ritualima kaže: »Ako se tesavru-
fu (ovjeku ljalje) koji kada bude obav-
lao Žik'ir pridržali i ples (raka) ili sileno,
može to biti od žete niti se to njima može
poreti, jer to upućuje na utičke onih, koji
primstavaju tomu činu.

Prije nego budem citirao pojedine fetve,
da savršim jež u muzici, sa umnim triaga-
nom Šejhimbarok H. Husni efendija, koji
je jednom prilikom rekao: »Kada bi postojao
uvršeniji bîd'at od žik'ira i namaza, to bi
bila muzika. Takvo isto, kad bi postojao veći
haram od kafi i ulivanja karmine, to bi
haram bilo muzika. A ovo kaže: Ako nekog
slušanje muzike ponuka, da mu se akullah
poveća, tad je slušanje pravi bîd'at. A ako
pogod slušanje muzike ponuka, da mu se
straš poveća, tad je slušanje muzike jed-
nom od najvećih harama. Kaddessallahu
srruhul saiz.

Povjelo nebrojeno fetvi o žik'irullahu i
nazirno njegovo obavljaju. Ovdje se citi-
raju samo nekoliko od njih, izdatih od dvo-
vice javno-prinatih najvećih šeriatko-
pavniha kapaciteta (za cijelo vrijeme), kao
su Turci dâli Hâfiet u svojim rukama.

1.) Zemblili Alaeddini Aliji-udl Efendija,
poznat pod imenom Zemblili Ali Efendija,
koji je neprekidno raka dvadeset i šest go-
dina zaslužio šejh-ul-Islamatu čast sa vrie-
me vladavine Sultan Bajazida drugog.
Zvezat Sultan Selima i Kanani Sultan Sa-
lejmana, a poslije, napustio tu najveću čast
i pridvorio se Hazreti Šejh Muslihuddini
bin Vefa-u.

2.) Bhus-Suud-ul-Amadi, rođen 896. po
hidiri, poznat pod imenom Muftij-u-šeka-
tije, koji je kroz trideset godina obavljao
žik'ir-ul-Islamatu čast za vrijeme Sultan Sa-
lejmana i Selima.

Evo nekih njegovih fetvi:

Pitanje: Žik'ir ako rekne: mekruh je,
glavno žik'ir činiši, kijafir je svaki onaj, ko
se bude u halak-žik'ir, i kije je to ko u-
čini da mu je odmah žena pušena. Prema
tome, da li postoji kijafir onaj čiji te
savruti, koji se bude u žik'iruljiljui?

Odgovor: Ne postaju kijafiri. Zene im
se ne pušaju. Tevbe treba da učine oni,
koji rekne da su kijafiri.

Aliji-udlEfendia.

Pitanje: U nekim fetavama stoji, da je
ehlu, halal ko se to ehli?

Odgovor: Žik'ir su ehli, muslimani.

Aliji-udlEfendia.

Pitanje: Pripadnici sovrija, žik'ir čine
na nogama i vrteći se oko sebe. Dâle, na
osnovi šerijata, koji to halal bi haram?

Odgovor: Dâle je i halal.

Aliji-udlEfendia.

Pitanje: Pripadnici sovrija ako budu
žik'iruljiljui glasno stojići i vrteći se oko
sebe, da li je to šeriat dâli?

Odgovor: Dâle je.

Aliji-udlEfendia.

Pitanje: Ako bi sovrijaki pripadnici
uslii fetvu od Muftije svoje vremen, da je
halal glasno kaži Žik'ir činiši, pa Zejd
to zaslužio te rekne: »Ne vrjedni val tedar-
ru. Povrno je fetva dâli i nije odlošten
na osnovi Kijabha. Mekruh je u halak-
Žik'iruljiljui, glasno Žik'ir činiši. Ko god se bu-
de u Žik'iruljiljui i dervan činio, tad je
halal i treba mu ponoviti vjeru. Te sa
ovakim i ovome sličnim riječima ubje-
de mu muslimane fi i muftija. Dâle je hal-
kal-žik'ir, po šeriatu ili mekruh. Kako
se oduka, iduše protiv onoga koji as-
tvedu da je mekruh i onoga, koji rekne, da
je ovaj kijafir, koji se bude u Žik'iruljiljui
— ljaljo — i dervan činio?

Odgovor: Onome, koji rekne, da su
kijafiri, njemu pripada kijafir i treba mu
istigfar i tevba, a ako ne bude vjerovan,
treba mu haddi-šerif (šeriatka kazna) i
njegovo se svjedocanstvo nikad neće pri-
mati. Njega je u tom slučaju obavez-
o gramni grijeh i treba mu tevba i istigfar
da bi se u dâle povratio.

Aliji-udlEfendia.

Pitanje: Pripadnici tarikat, t. e. ehli
tevhid koji po mesfidima i raznim mjesti-
ma, dervan (okruženi sa) sik'irul-ah
dâle, da li je to halal?

Neki Alah dâle i a svap upile, ovo o-

govore:

»El ilmu indallahu teala.

»Dženabi Allahovi je znanje jedan bes-
krajni okean. Šeriat je obala toga okeana
a mi smo obitavali njegove obale. Meš-
ihim su romici tog beskrajnog okeana.
Mi sa njima nejmamo rasprave.

Elafik Ebus-Suud.

Kad sam pročitao, gornji napis, jedno-
me »dervitizim«, reče mi: »O bre, brate,
previde si dugo otisla! Da ti ja kažem, o-
nako, jednog skupluka fetvi. Kad bi napri-
jez tako bilo, kako ulama-reum i njego-
ve prištate tvrde, onda bi azadili i spom-
njanje Allaha dâ, po muzeinima sa mu-
nare, mekruh i haram. Isto tako, učene
mukabele i šerata, po mesfidima i mas-
kulima, te, imamovo glasno učenje Kur'an
Kjerima prilikom fajcijskog i sabahskog na-
maza, bilo bi mekruh i haram. A da ne
govorimo o raznim tegunijama i izva-
dnja gisova, te primanja ševrija kojima sa
taj posao, Allah dâ, i dovijuje: »Veleste-
ru bijsati semene kalien... A bre, brate!
Žik'iruljiljui se brani upiti onima, koji to bez
šehidje rađe, a onima, koji sa šehidje to
rađe, to je sevap. Znaš kako je! Ako se ne
dâše šehidje, nije halal!

Braću mu'nimni! Fetve su dva dvojice
Islamskih Allahovih neprikosnovne, jer ih se
prijavljuje upi šeriatiki sudovi na svijetu
a i naš. Kao muez je, jaeno, da su ova dvoj-
ice, još bolje znali da crpe iz Kur'an Kje-
rima i Hadis-hisfa pufisim me'le. Pa i
kad i naša naša ulema, koja hoće da vas-
pravila o ovim pitanjima, bude stigla na
vismu zavedenih veličih učenaka, onda će
je se istom moći primati pravo da auto-
riativno o ovim pitanjima raspravlja i da
je svoje odluke, koje bi mogle biti privrat-
ne.

»Lelad naš ha izamni, bi kijufi kije-
mikim. Femen ha'e fe'f'j'm, ven men
eas fekfijfjir. Ibi dâ.

Napomena: O ovo je temi bit op-
širnijeg govora, u posebnom kijufi.

*) Literatura: »Bilencica o predavani-
ju šejh H. Hafiz Husni efendije, travnič-
kog muftije. Mir'at-ul-Meknide od Šejh
Mehmed Rati, iLibhus-Sakib alel mu-
kijiri El'kijli dâstabi od Šejh Muharrom Mi-
trovićijir i »Medineta, vriednog nar-
javskog ševrijika, rahmeti Ali ef. Fagina.

ISMAIL HAMID MULIĆEV

„REKORD“

NA UMJETNOM DREVOREBARSTVU

IGORJE (Harcogovinu)

PRIMORSKA BANOVINA

Poslovnica i prometno skladište: Varda ulica br. 85.

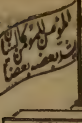
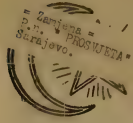
Radišnica: Čaršija 11.

Sva moguća vrsta drva — Plemenito drvo, daska, grede, čokl Jamčevni sač. znak

Tekuci račun kod: FILIJALE ZANATSKA BANKA SARAJEVO.

Čokolni račun 181 Sredstva.

Najveći lager godinašnja sušenog drveta. To je naša snaga. — Najveće drevorebar-
sko poduzeće te struke u državi. — Od dahanku kutije do kompletne Orientalne
mabe. — BEGRAD oktobra 1985. ZLATNA KOLJANA svečana DIPLOMA primanja.
Ustav na lagaru stajala ispitiva. Trećeg br. odbrve na kupnju. — Predsjednika odje-
ljenja za izdaje Igrazke iz drveta na malio velika. — Odjeljenje kojim predmeta za
prekjučnu potrebu te tovarsko odjeljenje (siv tovarskih proizvoda. — Drevorebar-
predmeti od prošlih letina do sadašnjosti. — Najvećeg drevorebarstva u državi.
Preporučuje i tražile ovo Muslimaneko poduzeće u kojem narađaju nam muslimani.

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

ИСЛАМСКИ ГЛАС
MUSLIMISCHES WOCHENBLATT
HERAUSGEGEBEN VON MUHAMMAD

Pretplata	Godišnja	Din 72—
	Pologodnja . . .	Din 36—
	Tromesečna . . .	Din 18—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7A.

Izlazi svakog ponedjeljka
Plativo i plativno u Sarajevu

God. II.

Preţul la export: 1200
Godolin Dina 1200—

20. aprila 1936

Sarajevo

28. Muharrema 1355.

Rukopisi se primaju do
četvrtka o podne

Br. 27.

Br. 27.

U borbu protiv prostitucije

Podimo svi na delo

Prostitucija je najstrašnije, društveno zlo, koje podgrizla temelje ljudskog zajedništva, uništava sreću mnogom članu te zajednice i ubija ljudski ponos i dostojanstvo. U tom opasnom slučaju nepoštenja se nikakvi ljudi ne mogu izmamiti. U svakom slučaju čovjek se nije spasio i od svoje ne životinje. S tim ružnim dijelom čovjek doprinosi da ga strasti vode, a napusta rasputa, taj najveći der Bežiji. Od čovjeka postaje ne životinja, ne životinja, jer se najviše od životinje udara ne, jer se najviše od životinje oskvrnjiva čistoću žene, tog velikog emaneta Bežiji, koji Sveumogći u životu odredi veliku zadaću i dužnost majke, koja mora po volji Bežiji biti majka. To opako zlo ruši sreću i mir mnogih porodica, a istom kakvu nevolju dovede onoj jedinici koja je u svojoj najboljim danima posmrtna i prodala svoje tijelo bezdušnom pokvareniku, koji je u običajima i zakonima čini dani puni stradanja i nevolje, čineći tu bijednicu kad u njih nastane mlađenackih čiti, a kako su onda ognjene one protuše što ih ljudima nazivaju, što prezirno odajuću te nepoštenja, koji su običaji i zakoni, koji su izgubili ljudski ponos u kojima je uništen svaki osjećaj dostojanstva. Ustanu je to sudbina, gorka je to istina, da se andeoski čisti ljudi, da su toliko pokvari, da u sebi više i ne osjećaju čovječanskog poziva, da se ne mogu vratiti u običaje i zakone, da zamre osjećaj ljubavi. Od bića komu je Sveumogći Bog podario sve sposobnosti da je uzdigne do andeoske do brote, da postane pravi melek, postaje je zvijer u liku ljudskom, pravi bestija, koji je izgubio ljudski ponos. Bežiji biljeva srdžba, gnjev i prokletstvo Njegovu.

Prostitucija je uz alkohol najopasnija zlo, koje bježi ljudsku zajednicu. Osjećaj ponosa i dostojanstva u čovjeku koji je razvijen, koji je najviše razvijen, a samim tim i najviše sramotan i najviše griješ čovjekov. Islam u svojim vjetoj savremenim zasedama čuvajući dostojanstvo čovjekovi, komu Smerogod Allah najviše gospodari, čuvajući dostojanstvo čovjekovi, koji su opako dijelo, kojim se unizuje čast i dostojanstvo čovjekovi. Zabrana prostitucije je blada spuda u najstrožije zabrane, za što su u Kur'anu najviše zabranjeno. Zabrana prostitucije, zabranjena i traži od čovjeka da svo svoje djelovanje podvrgne razumu, da strasti i pohote koje svojim djelovanjem mogu uništiti čovjekovu zajednicu, mogu uništiti čovjekovu zajednicu. Ustupite mjesto hlovanjem razboru, kojim treba da čovjek rasuđuje i odbaci sve što mu vjera i razbor kaže, da je po čemu štetno, a prihvatite ono čemu je po čemu koristi, da ču podignuti njegov ljudski ponos i opleniti dušu njegovu.

Kako je Islam zaveo najstrožije odredbe protiv prostitucije a onda uveo visoke moralne zasade u ljudsko društvo, prostitucija se pod tim teškim zabranama kao i snažnim moralnim zasadama među muslimanima nije mogla razvijati niti se u muslimanskoj sredini udoliti. Sa svojim visokim

[illegible]

bi li muslimani u našim krajevima, ali im je nedavna pobjeda od oba strana i užane more, u našoj zemlji, a bile je nepoznata ta opasna i otrovna biljka. Čuvati običu, čuvati nevinnost i poštenje kao muškarca tako i žene, a bile je najvjetita dužnost svakog muslimana. Svaki je musliman bio svijestan velike Rožije zabrane, kao što je bio i svaki kršćanin, ali su se, zbog buduću ozagno dila budale. Majke i očevi su budno pazili na svoju djecu, na taj način od Boga im darovali vjeli amant. Nastojali su da ga odgoje u čistosti, u poštenju, da u njemu razviju očaj ljudskog ponosa i dostojanstva, da u njemu razviju ljubav prema Bogu, prema njegovoj porotvoru, a najviše prema njegovoj porotvoru. Roditelji su vodili brigu kako će njihovu djecu čuvati svakog grijeha, i ta je briga bila općenita, svi su se brinuli za jednog a jedan za sve. Nastojali su da i oni napokvareniji koji su bili nakičniji uzi u opsepnama popričve se sa svojim djecom, ali su se općenito brige i poneki pojedinci koji je bio napokvareniji uzi nije se usudio vao da to učini, on je pod pritiskom ove opće javne brige morao zatimiti svoju strast i tako se čuvati općim posljedica. Tako su naki očajni djedovi radili i vodili u brizi svoje naki kake, ali su se i oni dostojančana svoja postila i čisti dostojančana svoje zajednice, a onda čuvati i visokio podignuti čast čitave zajednice. I oni radići tako učinili su veliko djelo, sačuvali su čistu porodicu.

Tako radiše naši očevi i djedovi. Ali mi kao da smo zaboravili na uzvišene zapovijedi Svevmoćućeg Allaha, kao da smo gluhi i nečujemo njegovih zabrana. Vidimo šta su naši očevi radili, ali kao da smo oslijepili da nečemo da vidimo u kakav smo

[illegible]

namučeno, nema prilike da svoje djecu i po nekoliko dana vidi, a ka-
mo li da vodi brigu o njihovom odgo-
ju i upućivanju na pravi put, ot-
manju te svoje djevice lošem uticaju
ulice i pokvarena društva. Zato p-
rikladno i u skladu s običajima i
zauzbuje računa šta se u njihovoj
kući i porodici dešava, da nastoje da
pogreške isprave kako bi se makar
donedle omanu opasnom zlu moglo sta-
ti na put. Ali i zajednica mora da
povede najobzbilnije računa o ovim
teškim problemima i teži zajedni-
čkim otjecima zajednici i društ-
va. Šan moralni vrlot i kaljužu. Zato
prema onim velikim riječima nasega
poslanika Muhammeda a. s. »Kulju-
km rain ve kuljułkm mes' ulun an
rejaitjine« — dužni smo i svi pve-
dome računa i da se najobzbilnije po-
bore kako ćemo ovom zlu stati
u fruču.

Mačke i očevi!

Vodičračuna o svojoj djeci, mi-
slite na njihovu budućnost, mislite na
budućnost i razvistik zajednice, znaj-
te da va suja djeca veliki amanan koji
vam je Bog darovao kao da ću ba-
čena i odgajana da bi ih razvijem sa-
vjesti i duha. Iako nekog djeteta ima
puno, dostojanstvo, skromnost, nevi-
nost, čednost i t. d. Znajite da vi
anoste najveću odgovornost za odgoj
vase djece, zato posvetite i najveću
brigu njihovom životu, budno pazite
na njihovu budućnost, jer ako im
žrtvu za svoju djecu, jer će vas radi
toga stignuti dvostruka nagrada: do-
bri zahvalnost vase djece koju ste
usrećili i velika nagrada velikog
Allaha. Ali ako ne izvršite vašu veliku
ku dužnost, budite sigurni, da će zato
biti dvostruka kazna: kazna za nečis-
tostivo vase nesrećene djece i stra-
šna kazna u vječnom životu. Kidat će
Vam se srce od boli što si radi vase
ga nehaja djece vase nesrećena ba-
čena u veliku propast. Neka vašim
djetetom bude stalo za svoju buduć-
nost i za ljubav. Izlaze oni što va-
m je raminuše, va djetu vašu.

Braço i sestre

Dužnost je svih nas da svim sila
na nastojimo odvrnati se ovom opa-
komizu. Zato savjetujem i živom ri-
ječju a kad treba i prijekorom, na-
stojte da se ovo zlo iz naše sredine
istrijebimo. Ako za to ne bude
sestru koji pođu ovom lošim puta-
na teške posljedice koje nastaju od
toga opavnog djela. Odrastajte iz
svoje sredine svakog onoga na koga
savjeti i prijekor nemogu da djeluju
kao da je zlo iz naše sredine iz-
bije obraz, čest i dostojanost naše
zajednice. Kao muslimani i musliman-
ke budimo svjesni da čemo se moći
održati samo onda, ako iz naše sre-
dine istrijebimo onaj korov koji uni-
štava našu zajednicu. Ako se ne
je napojnisti i najstrašniji korov
koji zajednici podgriza temelje i uni-
štava je. Preimno se i shvatimo sa-
težinu situaciju u koju nas ovo zlo
dozvede. Ako se ne odvrnemo od
zivan rad, da ovo zlo ne i dalje ra-
kilo naše zajednici i drugu našu braću
i sestre povlačilo u strašni ponor
iz kojega se teško više spašava. To
je naša primarna dužnost, o kojoj
trajno treba poduzeti akciju. Ako
je ozbiljno se prihvatio posla da
ovu kugu iz naše sredine istrijebi-

Zar smo dotle došli?

Neozbiljni napadi i podmetanja ilmiji

Ima nekoliko godina, kako se bezobzirno napada ilmiya. Nekad razlog bio je, najviše bez razloga. Zbog njegove, ov napadači su tako česti i raznovrsni, da se dade zaključiti, da je to po nekome sistematskom planu. Ne postoji kod nas formalna organizacija za rad protiv ilmije, ali su napadači tako udeseni, da bi se mogli razbježiti, da su organizirani i postoje. To vrijedi za vanjske, pa smatrača naših prilika. A za nas, poznavace prilika, to ne postoji, a to je baš ono, što pogoršava situaciju.

I usmeno i javno, preko lista, u prijevodu među muslimane odvratio, ubija se čak i mržnja muslimana protiv i prema ilmiji «Ne biraj nijedno hodože», kraljica je koja se ubacuje stalno među muslimane. «Za hodože je samo džamija» a ne tiče se njega drugi, vanjski život. Čak te taj labor ne treba ni džamijati, kraljica je koja se polena tuđa za naš rad na vjersko-prosvjetnom polju. A kad prilike idu sve gore i gore, apeluje se na «hodože» i savjuje se na njega sva odgovornost baš od onih, koji te kraljice ubacuju među muslimane. Na pr. jedna od najprijeđenih osoba svih muslimana, imam, propagandni Početak je u hodože, kao zvaničnik potpuno vjere. Ali hodože nije za odbor, i to bez njega treba da bude. A šta će biti, kad je većina u džamiatom medijulu onih, koji baš tu naviku imaju. Ako hodože džamijati, to je kao da se u džamiji, gdje je najviše, najdaljeg mjesta, uzme na nišan taj porok i pozove muslimane, da to zlo suzbiju, ima pred sobom njemu nasleđe odobrnice, koji mogu povesti ilmiyu i uspeti protiv takvog hodože!

Dalje: imamo sarukilja, koji su stiklo, koja ostaje među narodom, i po dobrenju, održavaju vazove po džamijama. U nekih je, kao pravilo običaj u vazu napasti iste hodože, čijom dobitnom sjedi na čursu i čijim će zagovorom slobodi putni troškovi! Ne napadaju se oni viši, nego ova stikla koja ostaje među narodom, kao što među narodom žive i dijele!

Pa taj bezbroj javnih napadača te od omladine, «jeljne rade» te od «javnih radnika» koji bi «urešili ovaj narod, da im hodože nijesu zakrleže sive puteve i načine!

Što je najposlije tim postupcima, naši listovi stoje otvoreni kao

svako pokretanje lista i njegov prosperitet ide baš preko tih istih «suvremenih hodože». I svaka druga akcija, koja je namijenjena baš muslimanima, uspeva je preko hodože. A kad se ustallja, palba je okrenuta na hodože i oni se proglašuju otpadnicima, izdajnicima i alično. To je zato, jer ipak hodože nastoje, da sva akcija urodi plodom, korisnim po naredak ilama.

Sad dolazi pojava, koja se rdavo tumači i koja se baš hodožama osvjeđuje.

Ova razorna akcija tih raznih elemenata, kojima je cilj ubiti ugled ilmiji i narod otrgnuti od te ilmije, tj. uvesti ga u krug liberala u europski svet, što značeno, ta akcija trpeljena je od iste ilmije. Ali su to i razna udruženja ilmije, ali svako to udruženje koji i dopušta, da se cio stalez napada, ponižava, i potvrdni rad ilmije bagatelise!

Ova razorna akcija imat će u dogodno vrijeme vidljivih posljedica za sva naš vjersko-prosvjetni život u organizativnom smislu. Ili, jer je riječno nebratstvo, moralno i pravno nerazbitno, pa će se na koncu to stanje odraziti i u društvenom životu muslimana.

Svi prijatelji napretka muslimana su kod ilmije uvijek nalazili na odgovarajuću potporu a sarandji, pa je ovako radeći sadli se da će ovi retci našli na razumijevanje kod tih lakrdnjivih propovednika unaprednja muslimana. Nadležni forumi staleških organizacija treba da povedu računa o ovim pojavama i da ih suzbiju istim mjerama, kojim se pojavljuju.

Istinski muslimanski listovi treba da ova razorna akcija s svoje strane onemoguću v vlastitom i opštem interesu.

Svaki sarukilja u općem interesu kao i u svome, treba da motri: kretanje i propovedanje takovih narodnih predika, koji su svakakvi, koji hoće ostići naš narod, koji su svoje strane na grbaču hodožina. Ko napada nosioca ideje, taj napada i samu ideju.

To je pravilo priznato kod svakog, pa nek bude priznato i od nas.

(Ne smjehod reći «svaki pripadnik ilmije», jer nije etje ni to u moditi).

Muntazir.

Omladina govori...

Današnjoj se omladini serviraju mnogobrojni problemi i pitanja da ih ona sama rješava i da na njih odgovara.

Razmišljanja i upoznavanja ovakvih pitanja važna su za savremena mlada čovjeka, naročito za to što su se uslovi života bitno promijenili i što se zahvleji, koje današnji život stavlja na čovjeka, koji tek pojine da je to razlika od života u prethodnih vremena. Život je postao toliko razgranat i razvijen da traži mnogo okretnosti, preciznog rada i sposobnosti od svakog pojedinca koji hoće da napreduje i nešto uradi na ovom svijetu. Tempo današnjeg života je takav, da čovjek se mora mnogo stroji nego prije, i radi toga je baš potrebna veća duševna izdržljivost njegova. Savremeni mladi čovjek da bi stekao uslove za napredak i da bi se odrazio na površini, mora da vodi računa o svim faktorima, koji su mu potrebni da u ovom svijetu, koriste svoje sposobnosti i pokuša vrijednost koju u njemu leži. On treba da vodi računa o svim problemima koji su mu danas postavljani i da punom parom neokrećući se ni dno ni lijevo, odlučno stupi na posao kroz živo organizovano sredinu.

U ovo doba kada se odigrava gigantska borba između velikih zabudala, o kome dublje čovječanstvo štetu i novih naučnih istina, koje hoće da upute život tokom zdravog razvika, omladina treba da zna da joj je najveća dužnost da učestvuje u odbrani naprednih ideja, koje će je odve-

đuje. Istina poneki zalutaju, ali su to maleni brojevi.

Dakle kako je sama sebi pripušte na ipak vidimo dobre rezultate stvaranja omladinskog muslimanskog narasta, koji se od današnjeg razvija sve veće intelektualne sposobnosti u službi kulturnog i ekonomskog napretka naše zajednice.

Na omladinu se ne smije vikati i predbacivati joj javno da odstupa od ilama. Čemu onda polemika zašto se omladina ne udaljuje od ilama? Omladina se ne udaljuje od ilama, nego jedino na danas preživljavajući ove teške borbe nastoji da se što apretnije spremi i da se stavi u službu uzvisenim islamskim principima. Istina je što g. Lisaludin konstatuje da rad savremene omladine nije zasnovan na širokim osnovama. Šta je nedovoljno organizovanje i nedovoljno poznavanje naših muslimanskih omladine leži pravi uzrok onih neznatnih brojeva zalutalih omladinaca. Današnji vrijeme otkriva sve te činjenice i skrajnje je doka da bez takvih oklijevanja i udaljenja od ilama, omladina krene akcija sa vjerskom integritetom i sa puno više elana nastavi zajedničku borbu izgrađujući sjajnu budućnost muslimanske zajednice.

Mi omladina ne želimo da vodimo polemiku o tome ko je kriv da smo omladina od ilama tako daleko napredak u svakom pravcu. Ako bismo tražili sve te uzroke otičemo daleko i na taj način će se stvarati još veće razvaline između vjerske i svjetske integritete. Te su razvaline baš do sada bile najveći uzrok izostanka našeg islamskog odgovaranja od islamskih principa. Ne, mi to ne želimo, nego hoćemo: Konstruktivni rad svih anapa islamske zajednice upućen ka dobru svih nas.

Pred donošenje vakulskog budžeta

Ovili zadnjih nekoliko godina preko naše štampe i naše, na sve neznatnije stvari pažnja se obraća, pa i govori, a o najvažnijem problemu života egzistencije vjerskog uzgoja islamske mladeži, o mektebu i muslimanima naprijed. Dosadašnja uprava IVZ je učinila nekoliko postupa sa muslimanima, a s time i napravlja nastavu vjeronauke u mektebima. Sve drugo je bilo preče od toga. Kad se prvi vakufski proradnik najprije se osigurava plaća «ogro» i to plaća i po vrhu lančijem, u vrijeme dokle plaća, pa tako muslimanima kao i ne, ne dođe ni na rvice, a onima koji ne rade ima puno i previse. Ovo je zbilja jedna žalostna i sramotna činjenica, da muslimi, od kojih se traži, da rade od jutra do mraka nemaju ni hleba i tako pored toga, ne mogu se predati na svetili svome radu. Ta činjenica ne samo da škodi muslimanima, nego na štetu početne vjerske obuke, porazno djeluje na vjerski uzgoj islamske mladeži i tako škodi svima muslimanima. Zar nije ponižavajuće i na sramotu muslimana, da se muslimi rade zadovoljavaju izvršenom pozivu, a zato je plaćen sa svega 300 dinara mjesečno. Može li se on za pristojno obiti i hraniti sebe i svoju familiju. Krivinom bivših vakufskih proradnika, koji su namili u ovakvo bijedno stanje, da njima vjerska nastava, jer u našem vakufu je postalo sve preče od mekteba i muslimala. Oni se izgovaraju, da su dobro platili 300 matičara, ali treba znati, da je u mektebima 95 posto nastava na arapskim muslimanima, koji nisu matičari. Ima pojedinaca, koji misle, da može zadovoljiti ona dva stas sedmičnom vjeronauku u osnovnim školama i bez mekteba. To nije tako, jer ako su djeca bez mekteba polja u školi tako nauče, da im stas sedmičnom, pa mnogo puta ne znaju ni kelime i hodože.

Samo nekoliko gradskih muslimala, koji su plaćeni iz prihoda samostalnih vakufa zadovoljni su, ali tih je vrlo malo procent. Pozvani su se do sada sa muslimala i mekteba sloba binulni, a naravno i sli stas sedmičnom, i to neposredno od njega dane, kada će naproć okružujućih bode dane, kada će narodna volja do ovog izražaja doći. Narod bode vjerski praznik, koji je namijenjen za vjersku prosvjetu, a imaju

Doeta je bilo vikanja i na sarukilje i na one, koji skidaju fasove, nego sada treba da svi zajednički pokazuju djela koja nose opće korist.

Necu se osvrnuti mnogo na napia g. Ibn Šida, nego ću samo da upozorim napredan omladinac koji dadebko nosi u srcu savremenu islamsku nauku, noće ni pomisliti, a kamoli odlučiti da radi pojedinih neumjenih prigovora sa bilo čije strane okrene deza ilama. Omladina se nesmije govoriti, da ilama, pa ni ona, koja vidi da je njena borba vezana sa mnogim životima.

O tome da li su zatvoreni putevi omladini na selo ne treba ni govoriti. Naprednoj omladini koja želi da pruži svoju iskrenu saradnju proletu dužna islamskim osjećajima izvješt o otvoreni putevi na selo i uvjerem se da će biti selo osuđevljeni svaki u njenim naprednim radom. Samo omladina treba biti taktična i nastojati da ni najmanje ne povredi one tradicionalne seobe običaje na kojima se zasniva socijalni život plemena. Omladina treba da bude opretna, a dio sredini pruža se najbolja prilika omladini da učini svoju svetu dužnost i da našu islamsku zajednicu konačno oboruži jakim narastajem koji će biti uvjeren spreman da položi najveće žrtve za uzvišene islamske dužnosti.

Putevi na sve strane su nam otvoreni. Naša zajednica, naše selo različenih ruku oklejuju na. Na omladini je da izvrši svoju veliku zadaću koju joj ovo doba nalazi ali pri tom neka joj obojava puteve svjetlo ilama, jer samo ona će nesmetano na putu doći kroz mrakne hodnike današnjice.

Enver A. Abdzaimović.

i samostalni vakufi, koji su određeni za mektebe na vakfi, bi se to kao nekada centraliziralo i isključivo na mektebe trošilo, to bi zadovoljilo vjersku prosvjetu, a subvencija može ostale potrebe IVZ, potpuniti. Od našeg vjerskog priroda, koji je namijenjen u svoju svrhu se muško sirišije izdriže, a kanli se osnovati i žensko, te žen, sva medresa. Ova su sirotišta i ove medrese od velike potrebe nama, ali neka se one izdrižavaju iz drugih sredstava. Sirotišta i poji je namijenjeni siroćim siroćim izvrgnute bijele ulice, koje mi to našim očima gledamo, i mi bi trebali svi da tome pristeknemo u pomoć, da u tu svrhu osnujemo humanu društva, koja će izdriživati ta sirotišta, a ne da to svaljujemo na vakufe. Sirotišta i poji je namijenjeni u povse druge svrhe. I zar se ne bi moglo u Gazinu vakufu provesti biološka štednja pa da može taj vakuf i svoju medresu izdriživati.

Muslimali se uzdaju u Svemogućeg Allaha upri su oči u sedanju vjersku upravu, koja učini i povieruje muslimanskoj naroda da će poboljšati biološko materijalno stanje muslimala, a time će pomoći vjersku početnu obuku i tako doprinijeti najveću korist islamskom miletu.

10. aprila 1936. Lukavac.

H. H. muslim.

Ur. — Dajući mjesta ovome članu, vidimo vrijednog i valjanog muslimala. Vjerujemo da će se u buduću posvetiti veća pažnja ovom zapostavljenom staležu i početnoj vjerskoj nastavi, koja se nalazi u teškim i nepovoljnim prilikama.

TRAŽIMO AGILNE OSOBE.

U svim krajevima naše Kraljevine gdje obitavaju muslimani tražimo agilne osobe, koje će nam naći 5 novih prelatpatica za naš list. To nam nam treba, jer smo do sada dobili samo naš list besplatno kroz 3 mjeseca. Od tih novih prelatpatica potrebno je ukupiti po 18.— dinara za tromjesečno prelatpata i sve ukupno na naš broj 1600 listova, a na polofin čije napismenosti i predznaka, zanimanje i politična i društvena stanika kao i svoje ime kao skupljača.

Besi podmirio prelatpata?

KROZ ŠEHER - SARAJEVO:

VAKTIIJA

Muharem 1355. (1936.)

Broj	Dan	April												Maj												Junij												Julija												Avgust																																												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
28	Pon.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
29	Utor.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
30	Srij.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
31	Čet.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	Pet.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
2	Sub.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
3	Nedj.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
4		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

»ISLAMSKI GLAS«

Novinarstvo, kulturno-prosvjetni i informativni list.

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7.

Cekovni račun Poštanske Stedionice Sarajeva broj 1600.

Broj 27. godina II., dne 20. aprila 1936.

DEZURNE APOTEKE.

Za vrijeme od 18. do 25. ev. m. imaju noćno dežurstvo apoteke Grospić, kod katedrale i Dračić Alija, Novo Sarajevo.

»ISLAMSKI GLAS« GE IZLAZI TI PONDJEDELIKOM.

Uprava našeg lista rukovodena nekim imenima u upravi, riješila je da u buduću naš list izdaje pondjelikom u mjesto petka.

Nalomo poštovane naše čitatelje i pretplatnike, da ovo uvažite.

OTPUŠTEN INKASANT NASEGA LISTA.

Dosađajući naš inkasant i raznašać HAKIJA SMADIĆ, otpušten je iz službe sa danom 16. o. m.

Mole se sva gospoda pretplatnici iz grada Sarajeva, da ovo prije ka nama poštom najprije uplate, jer otpušten inkasant. Smadić nije više ovlašten skupljati pretplatu ni oglaš za naš list sa danom otpušta.

Istodobno saopćujemo gospodi pretplatnicima, da su dosadašnje priznanice za plaćanje pretplate izmijenjene, te će novi inkasant uz legitimaciju potvrđenu od uprave lista, sa novim priznanicama skupljati dužnu pretplatu.

TRAZI SE AGILAN INKASANT.

Uprava našeg lista traži agilnog inkasanta za grad Sarajevo za skupljanje pretplate i oglaš. Za namjenu inkasanta treba položiti kauciju od 1000 dinara.

POVRNA SHVACANJA PRETPLATNIKA.

Kako smo to još u prošlom broju navijali da ćemo list svima onim poslovanim pretplatnicima obustaviti, koji nam najprije nisu dali 10 o. m. ne budi izmirili dužne pretplate, a i onima koji ne budu obnovili pretplatu za II. godišnji kvartal (april, maj, jun) to je uprava bila prisiljena djelovati takovim neurednim pretplatnicima list obustaviti. Međutim su oni, koji nam stigli uređenice od pojedine grupe pretplatnika, da im nije trebalo list obustavljati, jer da su oni u stanju taj dug podmiriti ako i preplatu za redoviti kvartal poslati. Ovo shvatanje pojedine grupe pretplatnika je počinjalo rati toga, što uprava bas zavis od tih pretplata, da bi mogla uvršćanje kod hiljade pretplatnika, na koji način će onda uprava moći izdati pretplatu i izdati za to. Zato je ovo shvatanje neke grupe pretplatnika pogrešno i molimo ih sve bez razlike, da nam pretplatu, iako dužnu tako i za ovaj 2. godišnji kvartal pošalju na naš ček broj 1600, kojega smo u list ubacili na početku ovoga mjeseca.

M. selam UPRAVA.

KONTROLA UVOZA ROBE IZ INOSTRAINSTVA.

U Službenim Novinama objavljeno je rješenje Ministra finansija o namjenu kontrole uvoza robe sa uvoz robe iz inozemstva.

Bivšim zemljovlasnicima

Od našega ujedinjenja pa do sada, mi smo bivši zemljovlasnici prepustili da se o našoj sudbini, a na našoj starini brinu drugi, dočim mi sami o tome smo najmanju brigu vodili. Ne čemo odgovarati na onima, koji su do sada o naša briga vodili i brinuli se za naša životna zakonika prava, da nam se priznaju i da se za naše zemlje koje su uzete pod avaru agrarne reforme plate, dočim koja odgovara njoj vrijednosti da nam tako bi, da osigurana egzistencija i budućnost u našoj prodavini.

Dani i godine su prolazile, a mi smo uvijek bili na istom te smo tako iz dana u dan padali i padamo u jedno bezizlazo ekonomsko stanje, tako da smo došli do toga da nam je otežan život za našoj grudi radi toga, što mi sami jednaput ne povedemo ozbiljno računa o svojim potrebama i zajedničkoj stvari se ne pobrinemo, da o bezbježnino sebe i svoje potokme.

Počimo osada tako pa čemo orzo razumjeti i dijeliti, da smo mi do sada srijali sa našom djecom u ponori i u propasti.

Radi ovoga navlaćemo na sebe prokletstvo ne samo naših potokma, nego i naših djedova, koji su se borili i brinuli i nijesu prestali ni pred najvećom opasnošću, nisu se bojali na rječnima da nam namenu i atenu naše zemlje da nam ih ostave, kako ne bi mi njihovi nasljednici po Božijim i ljudskim zakonima dospjeli u teške životne prilike, koje moraju stignuti svagako ko ne zna cijeliti to veliko dobro.

Za to probudimo se i otkrismo se letargije u koji smo zapali okupčujući, da se za naša stečena i zakonom priznata prava breme drugi. A pogotovu oni, koji ne trpe od te teške ekonomske bolesti, koje lare naš bosanacko-hercegovačke zemljovlasnici.

Sada nam kao najzadnje sredstvo preostaje, da i mi jednog istinski u jednoj svojoj organizaciji porinimo da zaštitimo i očuvamo svoja osnovna prava i slobodu, koje lare naš bosanacko-hercegovačke zemljovlasnici.

Sada nam kao najzadnje sredstvo preostaje, da i mi jednog istinski u jednoj svojoj organizaciji porinimo da zaštitimo i očuvamo svoja osnovna prava i slobodu, koje lare naš bosanacko-hercegovačke zemljovlasnici.

Stoga svi bivši zemljovlasnici u Bosni i Hercegovini bez razlike na vjedu Vašeg bivšeg posjed, bez razlike na Vaše partijsko i političko opredjeljenje koji do sada nijeste organizovani, pristupite u svoju organizaciju, koja će jedino i istinski da vodi brigu o Vašim životnim pravima i opstanku na Vašoj zemlji i na Vašoj grudi.

Sarajevo. Edhem Šahinagić.

PREMIJESTENI.

Ukazom Kr. Namjenika premješten je Abdullah Buzjaković, sudija VI. pol. grupe i Buzjaković za starješinu sudu u Kijuzu.

Azema Huremović sudija VII. pol. grupe Okr. sudu u Tuzli za sreskog sudiju u Bijeljini.

U izlazu radnje

H. Mustafa Delić i Sin

Abadžik 26.

izložene su na vrh odijela, ibegerici, trčenci i svakršni štofori, zato ako ste namuili kupiti gornje stvari ne propustite priliku da se od oete u gornju radnju pregledati robu i cijene.

Širite »Islamski Glas«!

Odgovor »Nar. Uzdancu«

»Muslimanska Svijeste, koje izlazi u Sarajevu od mjeseca marta o. g. navlažuje od prvog ovog broja na »Narodnu Uzdancu«, a plove bez razloga. »Narodna Uzdancu« postoji tek prvih 15 godina, a imala je tri predhodna izdanja. Radi se za nešto, pa ne pripada je apoklito nepotrebnosti i neumnjama svaka navala na nju pogotovo od strane javne štampa, koje je u prvom redu porvata da pošilja izjavu istih ciljana. Radi se za nešto, da napadaji nijesu upereni na instituciju nego na ličnosti, koje je vode i reprezentuju. Ali pitanje je, je li i u tom slučaju oportuno bas radi same institucije napadati i osobe, koje su u instituciji i onako privremeno.

Ako su mjesni odbori li glavni odbor ili možda pojedini članovi tim odbora po mišljenju »Muslimanske Svijeste« učinili kakvu nepravdu, oni imaju na sebi svaki međusobno kolektivne štine, koje su ih birale i one su jedine kompetentne da ih pozivaju na odgovornost.

Druga je stvar, što su napadaji »Muslimanske Svijeste« na glavni mjesni odbor, koji je onako indirektno i na »Narodnu Uzdancu« plove neostova. Nije glavni odbor onaj, koji »Narodnu Uzdancu« uvlači u politiku, nego upravo sama »Muslimanska Svijest« hoće na silu da uvlači »Narodnu

»Muslimanskoj Svijesti«

Uzdancu u politički vrtlog, kad je ovačito bez potrebe izaziva i skreće sa njezine linije, koje se ona po svojim pravdini drži.

Zavlađujući našu padu na predjedni mjesni odbor u Foči također je neosnovan. Predsjednik mjesnog odbora u Foči g. Dr. Džemilj Gavran-Kapetanović nije uključio neke članove »Narodne Uzdancu« po ovom čiji nego su oni vanjski ljudi članovi društva u smislu 10 i 11. Pravila.

U pogledu prigovora što na Kurban Bajram nije priredio zabavu »Narodne Uzdancu« u Foči, razlog je medu ostalim taj, što je mjesni odbor »Narodne Uzdancu« u Foči tokom ove društvene godine održao ista manje nego bas priredio (stjelo, mevlud, teferić, zabavu) i tim doprinio »Narodnoj Uzdancu« izrazitoj dosti prirodi.

Na temelju ovih činjenica konstatujemo samo to, da »Muslimanska Svijest« piše o »Narodnoj Uzdancu« na temelju netačnih podataka i za to Glavni odbor u buduću treba obratiti pažnju na svoje pisanje »Muslimanske Svijeste« sve dotle, dok ona ne promijeni način pisanja o »Narodnoj Uzdancu«.

Strajevo 15. IV. 1936.

Iz kancelarije Glavnog odbora »Narodne Uzdancu«.

Merhemica medrusa treba popraviti

Ljubav našega seoskog svijeta prema vjerskim naukama je vrlo velika i široka, ali se u našim muslimanskim predajima, povesi, punu pažnju i odobri potrebni kredit da bi se mogla adaptacija izvesti. Ovom prilikom iskreno pažnju našekom vjedu na strano rješeno stanje Atmedjan medrese, koja je svojim varijantim izgledom prava naša srnolna, pa bi bezuvjetno bilo skrajnje vrijeme da se ta srnolna ukloni i da se na onom prostoru mjestu podigne nova zgradna zgrada, koja bi mogla koristiti ljudima, koji su se u ovoj medresi učenjima, da se na onom prostoru podigne zgrada za internat i učionice šariatske gimnazije, pa bi ovo ideju treba po mogućnosti privesti u djelo, jer bi se tako došlo do jedne lijpe reprezentativne zgrada, koja bi u to bilo i rentabilna. Time bi se zadovoljila jednoj veličnoj našoj kulturnoj potrebi, a novac koji bi se u tu svrhu utrošio, donosio bi sigurno vakufu od govorajućih prihod.

Roditelji, na oprez!

Ulica, taj negativativni faktor u vaspitanju omladine, počela je, na žalost, da vrši svoj kobni uticaj i na dobar dio naše djece omladine, koje je, bar do sada, bila zaštićena od nje ga u roditeljskom domu i pod roditeljskim nadzorom. Današnja sredstva sve više tzv. »semanopovne djece omladine«, koja je pogrešno shvatila tu riječ »semanopovne«, doživljava se i takve postupke kojih se svaki čovjek, koji ima imalo morala u sebi, mora da se odvrati. Imamo, imamo i naše djece omladine, koje je u svojoj raspuštenosti bacila pod noge obraz i ponos i spustila se skoro na nivo uličnih djevojčica. Nije rijedak slučaj da čovjek, proležeć noću ulicom, vidi našu zlatnu mladić kako se vrti rukav pa čak da i nešto gore.

Prije par dana bili smo nas nekoliko svjedoci jednog žalosnog slučaja: jedna mlada muslimanka, iz bolje porodice, nije se zadovoljila samo tim što je im 9 sati u veći zrak pod ruku sa svojim kavalirom, koji je, uzgred budu rečeno, i novjerac, nego se dolje zabavljala da se čak i njim ljubi.

Kakvi su to roditelji, koji su je pustili da se do toga bez nadzora kaskadi ulazima? Ili ona zna da je i šta je on, na što on smjera, i šta će biti poslije od nje.

Nazalost imamo još mnogo sličnih primjera kao što su ovi: Jedna učeničica, muslimanka, zabavljala se sa jednim učeničkom Travničkog bogoslovja, je, a njim ide u šetnju tuda. Kod nje bar nije zabuda po srijedi, ona zna

ko je on, isto tako, kao što zna i jedna naša muslimanka, koja se zaljubila u poslovođu (filijale Braće Sulejmanović (u Husen Kapetana u) koji je jevrejin. I ona je otišla tako daleko da je tome jevrejinu dala svoju fotografiju sa posvetom: »Za uspomenu svom ljubljenu S...«

I ovaj S, ide tako daleko, da i pored opomena nekih muslimana, dolazi tog djevojci da svira serenadu pa čak i u sred bijela dana napušta radnju i dolazi joj pod prozor. (Ovom prilikom ne možemo, a da ne prigovorimo Braći Sulejmanović, koji su to učinili, ali se, sobnih naših mladih ljudi, koji sjele besposleni, zaposlili jednog jevrejina.)

Da ne bi više zauzimali prostor cij. lista iznositi slične slučajeve naše sramne sa najboljom namjerom poručimo: Na oprez roditelji, kucnuo je dječak, ali nećete njega dječak niti, očuvajte bar onaj što se da sačuvati, da nbi postije kaupci se i erog obraz proklinjać svoje vlastito potokstva.

MAJKO! Razli se drugi od kafe...

Neka sine! Ali služi put pazil

Hoću majko!

Sada treba istu takvu šolju kupiti, jer je ta šolja ova najdraža, Ali gdje da je kupimo?

Za zadnem majko gdje. U trgovini »Kristale u Saradima« pred vratima Begove džamije. Tamo sam video istu takvu šolju kada sam jednom sa babom kroz Saradima prolazio...

Da zaključimo

Iz završene serije članaka o izvornima Islama, potrebno je da izvedemo i neke opšte zaključke, da bi još bolje upotpunili pitanja koja sam pokrenuo.

Svi mi vjerujemo i saglasni smo u tome, da Islam onakav kakav je sam po sebi i po svojoj suštini, nije smetnik i neprijetnja i razlog mržnje, nego što je vjera i pomaže taj napredak i ako do toga zaključka dolazimo na razne načine.

Napredak i razvitak to je neumitni zakon prirodni (umetnički ilahije) koji je u svim svijetima bio i bit će. Otvarajući diskusiju po tome pitanju ja nisam ni išao za tim da se utvrdi ono što sam napredno znao, da se je konstatovati. Ja idem za jednim drugim, mnogo važnijim i dalekoštim ciljem, a taj je, da se utvrdi, da li je savremeni napredak i razvitak zapreka Islamu? To je težište moje akcije, koje treba da se osvijetle; to je čvor svih pitanja koji treba da se definišu riješi.

Ali vidimo da ljudi što više napreduju sve manje religiozni postaju, što se bolje usavršavaju u svome znanju i približuju svevažnijem idealu — Bogu, sve se više odalečuju od onog Boga, njegovog zakona, kojeg im otkazuje i objavljuje njegovo odabrani pejmamberi.

To je činjenica koju ne može osporiti nitko. To smo opazili i prije ovih i na svakom koraku. To vidimo i danas kada se u svim vjerskim krugovima, da bi bili mogli kazati da amo opšti vrhunac napretka i razvika, kulture i civilizacije svetla. Ta pojava narodište je vidna kod savremenih muslimanske inteligencije. To priznaju i muslimanisticima, ali prilikom razgovora, pokazujući pri tome kao primjer inteligenciju drugih vjera, koje su bagatelizirale svoju vjeru i svoje suradnike, tako se to dešava kod nas muslimana, koji smo na putu progressa mnogo više od drugih.

Kada je sadak tako, šta bi tek imalo slijediti kasnije kada postignemo viši stupanj kulture i civilizacije koji je neminovno?

Što je dakle razlog tome? Kao već vidimo svoju mora i to ima neki uzrok.

Na pitaju našu našu ulemu a naročito one, koji se prave toliko važni i pametni a čute kao zaljevni nalazeći svoju mudrost jedino tome, da im se ne dade pojava gledati na neke izlovene visine, koji imali dorastati niko, ne spustajući se na teren općih života kao da ih se i ne tiče ništa, što se zove sa Islamom i muslimanima.

Znači, na našu ulemu, koja ima mnogo ličnu apofrofrazu. Tu spadaju i oni koji su popularni u čaršiji, kao i oni koji su mimo njenu volju dolazili do visokih i odgovornih položaja za to barem plaća za sitne dnevne poslove ne razbijajući glavu o neodoljivost Islama i krupnim brigama muslimana.

Pitanje dakle uvijek izreda, da li su ipak slobodno i samostalno i nezavisno od svih subjektivnih predrasuda razmišljali i utrocinama pomenutih političkih ljudi, koji su imali u mislima sasjedamo sa svim čulima svojima? Ako jeste progovoreti i recite javno svoje mišljenje, ako za Boga znate pa nas lišite spašite od briga i zabluda. Ja i ako nepozvan, ipak o tome razmišljam. Pretpostavljam, da poznati muslimani dolazim do samog početka Islama i prvog vijeka islamske historije, koja je do u tuzine poznata u čemu treba i tražiti praputnju, pa dolazim do prvih zadaka.

a. Sama Božja objava Kur'an shvaćena je pogrešno kao svezanje koje može zadovoljiti pored vjerskih i avestale zemaljske potrebe ljudske, individualne i socijalne, materijalne i moralne.

2. Ulozi Muhameda a. s. u objavi Islama date je više značenje nego što nam po Kur'anu pripada. Pored vjerodostojnosti (sidka) pouzdanosti (emana) čistoće i neodgovornosti (mura'at) i to se mora primati sa svojim Božijem poslanikom i sahih vahin, što se o Muhamedu a. s. pripisuje i nepogrešivost nasuprot osnovne islamske parole (kelime shahada) koja nam to osposrva navodeći na prvom mjestu kao Boga i Boga (ahad), koji nije može biti nepogrešiv kao do-

vijek u svojim ljudskim djelima, a tek po tome kao Božijeg poslanika (resulullah), koji je u tom drugom svojstvu potpuno nepogrešiv, savršeno pouzdan i nedostižan.

Radi toga Muhamed a. s. se smatra najkompetentnijim tumačem Božije objave a njegova biografija (silsi ri) neprivatna i javna i neslužbena, ali savršena, svjetlosna i neizpridno je u svim vremenima i svim razgovorima; uvijek improvizirani odgovori na sva moguća zapitivanja, koja su mu postavljana; sve što je uradio i rekao pa bilo to uslovljeno potrebama misli i vremena ili ne, pa čak i ono što su drugi radili a ne; je on preutno odobravao; sve to što nije blagovremeno i kulvahalno zabilježeno nego što je prepušteno drugima da prenose sa pokoljenja na pokoljenje kao predanja i vremena ili u vidu usmenog prepričavanja, što je sakupljeno tek u drugim i trećem stoljeću Jaz Pejgambere, sve to skupa što se smatra sastavnim dijelom vjere i drugim glavnim izvorom Islama.

U ovom vremenu razvojem na često puta i kontradiktornim pređanjima kao glavnom izvoru Islama, svim kasnijim mufesiri, mudžtehid i fakih nali su nemno uporište za svoja suprotna stajališta. Kao posljedica toga pojavilo se koliko mudžtehid i mudžtehid (tefrika) koji je postao glavno što u Islamu. To je došlo zbog toga, što u izdama i kijas nije primijenjen parlamentarni princip većine, a u izdama metod akademске rasprave i uzajamnog poštovanja.

Solidan pravni poredak je temelj na kome se zasniva napredak svake društvene zajednice, a potpunost red i jedinstva u šeriatokom pravu nema. To obrazložilo problem jasnije i konkretnije.

Iza pripadnika drugih jednočastičkih vjera hrišćana i židova muslimani su mnogo zastupali u kulturi i civilizaciji. To je fakt koji priznajuemo.

S druge strane po onome što je suština vjere — po svojoj dogmatici (akaidi) i morala Islama je najsvjetlija vjera. Po tome Islam bi trebao da bude najsvjetlija vjera a musliman najsvjetliji čovjek. Međutim stvarna situacija je sasvim obratna. Istina sad i muslimani napreduju progressivno i brojno, ali opore. Oni, koji su se rodili kao muslimani rijetko napostaju svoju vjeru i svoju islamsku zajednicu. Pored toga mi vidimo i drugih i ako rijetkih ipak utjelbljivih pojava, da po neki osimoljati inteligentni evropeolci ili japanaci priigrli ideju Islama i prelazi u kirolo vjerske zajednice muslimana.

Ne i pored toga opšti rezultati ostaju nepovoljni i daleko od toga da nas zadovolje. Kvantitativno rastemo, kvalitativno još gubimo i opadamo.

Nominalno ostajemo muslimani, ali stvarno se odmećemo od Islama i u stalnom je porastu broj takvih odmetnika, — parav u porastu je našim materijalnim priporocima. Zašto? Jer, muslimani ne znaju svoje vjere, ispituju tu pojavu obično odgovarajući i kažu: zato se mu muslimani ne drže svoje vjere i što strožije ne primjenjuju propise islamske.

Ja pak polazim sa suprotnog stajališta pa kažu: zato što se mu muslimani i previse strogo drže one forme koja je data Islamu a premo njegove suštine i što ga primjenjuju pogrešno.

3. a. je bio najaktivniji Božiji poslanik. On se nije zadovoljio samo sa pasivnim i akademskim pripovijedanjem islamske nauke, nego se je poborilo u za njeno proširenje preko vjerske države vlasti. Islam je namijenjen životu i radu, a ne samo cijeloj kući zemaljskoj; a Muhamed a. s. nije mogao dopjeti na sve strane. On je namjenio Arapijama da budu nosioci islamske nauke a njihovoj državi da bude pokornici Islama. Svi, koji je želio usvojiti, morali su, da je često puta potrebno upotrebiti i

silu, jer cijeli opravdava aredatov. Da bi Arapi i arapska država mogli udovoljiti toj historijskoj ulozi svojoj, trebalo im je dati stalnije zakone i solidniji ustroj, konstituciju i društvenu organizaciju.

Za to je trebalo pronaći djelokrug Islama i na ona područja društvenog života koja ne spadaju u isključivu domenu vjere. U stalnom pravnom poretku Islama leži i kulturni razvitak islamske civilizacije, a njezino kasnije dolazanje. Isto tako i tajna napredka današnjeg kulturnog svijeta na zemlji teba tražiti u njihovoj društvenoj organizaciji i pravnom državnom poretku koji stalno usavršava, dok kod muslimana i ono što je osnovno ustroj i ono što je iz toga davno izvedeno i induktivno i deduktivno, ostalo je stalno i nepromjenljivo. No kulturno prelučstvo zapada nad istokom nije dakle ni rasne ni vjerske ni političke prirode nego po svom suštinskom karakteru. Savremeni Japan i današnja Turska najbolji su primjeri za to.

U kulturnom svijetu legistavica, koja propisuje zakone, sudstvo koje ih primjenjuje i egzektivka koja ih izvršuje strogo su razdijeljene, a njihova međusobna odnosa, kod muslimana sve je to pomiješano. U šeriatokom zakonodavstvu muslimana nisu ni poznati mnogi pravni termini kao na pr. akcija, promulgacija, publikacija, solennis editio legis itd. Sve je koncentrisano je u jednom te istom krugu.

Mi grubino vrijeme prepriču se o teimolokom značenju mnogostepinim arapskih riječi i aitom strelinom nadmudrivanju; rekla, kazala u islamskoj literaturi, ali izgubili čit cebe i i zasjenili svijetlo veljok Islama.

Kako se vidi bolest muslimana nalazi se u njihovom pravnom poretku, a ne u nekom moralnom. Bolest Islama je bolest pravna i politička, a ne u svojim psiholozijama, po kojem je pitanje duže diskusija i u islamskom Glaseu između vrijednih intelektualaca naših.

Glavna izdavačka akaida (akida) jena je jednostavna a islamski moral je realan nasuprot kršćanskim dogmama koje su komplikovane i kršćanskog morala, koji je fantastično idealan, ali neostvariv. Osnovna misao Islama sama po sebi je vrlo jednostavna, ali ona se mora da se razvija i u drugim svijetom. No historija pokazuje, da Islam u koliko se je razvio i proširio, nije to postigao samo svojom vlastitom idejnom snagom, koliko dravnog vladu muslimana.

Razlog je tome što Islam u svom drugom po mudžtehidima prebrenom stanju zasjecia i u suverena prava ljudi i državljana. To je najviše zapreka širenja Islama. On nastoji da narodima u njihovoj službi i vjerno prema Bogu nameće samo arapski jezik i plamo kao da je haša i Bog arapskog porijekla i mnoga arapska običajna i lokalnim prilikama diktovanu im prava koja su dobila šeriatok akciju. Osim toga ovakav Islam ljudi, stružnjaci islamske vjeronauke i šeriatiki pravnici išli su samo za tim da prošire dužnosti i skuće prava muslimana. U tom pravu očiti su tako daleko da su postavili naročite štandove, koji su imali da se islamski pravni porok okretati, jesti, piti, odijevati i obnaviti, obhoditi i pozdravljati itd. Bez prethodne dozvole svojih dužobnih ljudi ne bi smieli prodružiti ništa. Ono što je najgublje u islamskoj civilizaciji, to je to što je musliman po principu za onaj svijet. Po ulemi propisana forma to je osnovno, a suština Islama (ahkal) aspredno.

Naravno, da se protiv takvog sintezarskog bina svjetovnog pametnog i običajnog svijetla, a kada se je jedanput pobuni ona ne buni samo protiv bogozlova, nego često puta i protiv samog Boga i vjere, u te je time radi, pa e to isto bezbožnika i bezvjeran, ali u svade među muslimanima i inteligentima.

Vjera je prije svega odnozu između Boga i čovjeka. Svrha je vjere da ojača etičku prirodu čovjeka, da budi i njeruje sve karakterne krepoti i moralne vrijednosti. Vjera i druga kategorija islamskih odredaba dogmatič-

ka i molitve (itihadat i ihadat) koji je osnova utihadisa Kur'anom, regulišu odnos između Boga i čovjeka, pa i između ljudi i naroda, pa i između ide u priroci ljudi i naroda, pa i između ništa na da dodamo ni da oduzmemo.

Svrha vjere postizava se trećom kategorijom islamskih odredaba moralom i ponašanjem (akhlak i adab), koje regulišu odnos između sa realne a propisi ponašanja budućnosti.

Tjelena i duševna čistoća i zdravlje, skromnost, darežljivost i poštovanost, zadržana uzajamnost i solidarnost, socijalna pravda u društvu, sloboda svijesti i savjesti, moralna i politička sloboda, bračstvo među narodima i to su budućerodne vrline i velike moralne zasade Islama. Tome se samo što ne bi imao šta prigovoreti, nego sam uprav odusjevljen i ponosan što pripadam vjeri koja to ispo-

Preostaje nam još jedino četvrta kategorija islamskih odredaba a to je (muamelat) pravni šeriatok propisi koji regulišu društvene i poslovne odnose među ljudima.

Ono i jest glavno težište pre-

poranih pitanja.

Ja smatram, da je to suvereno i prirodno pravo naroda i država, ljudi i državljana i da to ne spada u nadležnost vjere. Međutim osnovni princip šeriatokog prava postavljaju su samim Kur'anom odnosno Bogom, a ono pak što je postavljeno Kur'anom (kaže se) mora ostati stalno a muslimanima ne preostaje drugo nego da se u granicama tih pravnih principa stajese. Pošto je Muhamed a. s. radijio Kur'anom, a Kur'anom postavljao Božija, kakvu bi svrhu imali šeriatok pravni principi, ako bi se smjeli molilaziti? (pita se).

Da odgovorimo na sve to? U prvom periodu Islama šeriatok pravni principi imali su to još kakvu veliku i blagovremenu svrhu za muslimane Boga i Pejgambere, za pobjedu Islama.

Treba imati u vidu da Arapijše gdje se je rodio i preživio Muhamed a. s. da Arapij među kojima je djelovao i objavio Kur'an, imali su konstantno kao nisu poznavali nikakve autoritativne državne vlasti. Oni su živjeli patrijarhalnim plemenitim životom u međusobnoj bezpozornoj borbi i ljeteljivanju i nisu poznavali drugih pravnih principa. Islam, žena je to bila posve bespravljiva.

Prva vlast i javna ustrojstva koja se je pojavila među Arapijima, bila je islamska bogobozna općina. Ona je bila u isto doba i zakonodavna općina i izvršna i sudbena vlast. Bog je bio vrhovni zakonodavac i sudbena i mekeci njegovi orijenti, džehenem jedina kazniona, a Kur'an jedini zakon i ustav. Premda tome je sam uvjeren, da šeriatok pravni principi, koji su nali mjestu a Kur'anu, imali karakter pravnih i naredbi, ali koji su bili naročito tada kada kao Arapi prelazili iz primitivnog plemenitog u organizovani nacionalni život i pravni državni poredak.

Historijski vrijednost tih prelasnih nariadenja za prvu epchu Islama i prvih muslimana osporiti se ne može, ali aktualna može. Za primjer uzmiemo samo poligamiju i laki razvod braka, što po šeriatokom zakonodavstvu nije još uvijek zabranjeno, ali je to za onaj prikladan i vremena i tadani mentalitet Arapa, koji ipak nije mogli okrenuti iz barbarstva u krajnju civilizaciju, kada čovjek može sasvadiati i sam sebe, pa makar i opletati se Kur'anom. Šeriatok pravni principi su muš i muslimani svoje zakite žene i sa više žene činiti se može, a za najmanju alicnu i izgovor razvjenčati se, dok žena toga prava nema pa makar bila i najplemenitija a musliman najplemenitiji.

Pređ šeriatokim sudom svjedokanstvo jednog muškarka vrijedi koliko dviju žena. Zhog zlaupotrebe ovoga prava i danas mnogi muslimani aprobaćuju muslimanke i odguraju ih u prostituciju.

Nisam ja prvi, koji osporava aktualnu vrijednost šeriatokog prava u onajmijen stacionarnom stanju. Telesne kazne za redarvene i kriminalne prevare (kad i kosa) jama se

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretprijava Godišnja ... Din 72—
Polugodišnja ... Din 36—
Trimestralna ... Din 18—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7/1.

God. II. Pretprijava za izvještno
Godišnje Dje 120—

27. aprila 1936. Sarajevo 5. Sfera 1355.

Izlazi svakog ponedjeljka
Plativo i uživo u Sarajevu

Rukopisi se primaju do
četvrtka u podne Br. 28.

Uloga razuma u islamu

„Radi kao da ćeš živjeti uvijek,
Moli se Bogu, kao da ćeš umrijeti sutra“.

Mustafa El-Meragi.

„Ako su sve stvari tačne, u što niko ne sumnja, i pozivaju spoznaje istine, što bi moglo potpunoj islamu i raziti njegove principe.“

Mustafa El-Meragi.

Ibn Rušd.

Neoprostiva je pogreška smatrati Islam religijom u njenom običnom smislu. Vjera, koja smatra ovomezi život svestvom za postignuće vječnog preskrobnog života ujedinihiv dobi i jednog i drugog, nemoguće biti takvom. Propali, koji nalažu, da se cilj (ahiret) može postići služeći se pravom moralnim i poštenim sredstvima (dijevič pošteno) ne mogu biti samo vjerskog karaktera u religijskom smislu. Već time je Islam udalčio svjetla ahireta oviznom o areč ovog svjeta dovoljno je naglašeno, da on nije samo nauka o smrti, nego je isto toliko i nauka o životu.

Riječi Svemogućeg: »Ne zaboravi svoja udjela na ovom svijetu, kao i riječi Velikog Učitelja: »Radi kao da ćeš živjeti uvijek, moli se Bogu kao da ćeš umrijeti sutra« i »Najbolji je onaj koji ne otačava ahiret zabavljajući dupleknom, a niti obratno, nego uzmira i otud i ovdje, zato su nam najveći argumenti.

Iz toga jasno proizilazi, da Islam ne zapostavlja ništa, što može udobnosti ljudskog života služiti, a prava je anomalija misliti, da on ima neprijateljski stav prema naučnim istinama. Zar vjera, koja je ljudski razum, spasilav ga inkvizicije, gdje je bio osuđen na smrt, digla nada sve i proglašila ga mjerilom svega, može biti neprijatelj nauke, toga ploda razuma. Zar Islam, gdje je gošlo sintetičko u sredum — ispitaj pa vjeruj, a ne »Credum ut intellige« — vjeruj pa ispitaj — ali ako to ispitivanje dovede do protivnog čeka te lomada, nije najveći saveznik nauke, pa ako će te još kasnije on je van nauke.

Nekoliko sljedećih načela Islama liče dovoljno da nam objasne položaj razuma u njemu, a ujedno i njegov stav prema nauki.

1. Dogma dogmi u svim nebeskim i zemaljskim religijama (koje nisu po Bogu podložne) je vjera u Boga. Islam kao najuzvišenija vjera ima i najavrsniji polazni o Bogu. Spoznaja i vjerovanje u tu vječitu i apsolutnu inteligenciju su svim njenim svojstvima po Islamu zasnovano se jedino na razumu. Islam kategorički zabranjuje od svojih pristalica, da Boga moraju samo razumom spoznati i doći do tačnog uvjerenja. »Islamski su učesnici — veli M. Abdullu — složni u tome, da vjerovanje u Boga prethodi vjerovanju u poslanstvo, i da je nemoguće vjerovati pjezambima prije nego Boga. Iz toga slijedi, da se spoznava Svemogućeg ne može uzeti iz »poslatih

knjigaz jer je nelogično i upravo apsurdom vjerovati u nebeske knjige prije nego li vjerovati u postojnost onoga, koji ih je poslao.

Nemoguće nam je ovdje citirati sva Kuranska ajeta koja potiču na razmišljanje o prirodi, njenim zakonima, njenom postanku itd. (Tantavi Džehiri poznati Islamski filozof i jedan od savremenih komentatora Kurana u svom djelu »Enniramu veli Islame, veli, da takovih ajeta ima 850.

2. Drugi princip na kom počiva Islam je zdravo i logično ispitivanje. To je jedino sredstvo čistog vjerovanja. Veći jedan dio »Ehil Susetn«: »Svaki je čovjek, koji tražiti istinu u potprijehlo sve svoje umne sile spašeni, pa i ako umre prije nego upozna istinu u uvjetima, da se ne bude zadovoljio sa sumnjom.

3. U nauki o izvornima berjatkologa prava kao i u dogmatički poznato je pravilo i primljeno od strane svih mezheba: »Ako dođe u sukob sva Kurana ili hadisa sa razumom, potpuno se po zahtjevu razuma, a tekstu se mora dati amiko, koji nije u oprečnosti sa zdravom logikom razuma.

4. Islam zadužuje samo punoljetni. Iz toga se jasno vidi, da on omšti samo sa razumom. Uvaženi i priznati islamski autoritet Seifuddin Eb-El-Hasan El Amed i u svom djelu: »Muntehesul fi ilmi usul« na strani 94, 1 dio, 29 poglavlje veli: »Islamski udružni svih frakcija potpuno su složni u tome, da su sve vjerske dužnosti vezane za razum i prema tome bude li neko lišen razuma postaje neuračunljiv i ne snosi nikakve vjerske odgovornosti.

5. U »Islamskom Glasu« je bilo govora o iditihadu i tamo je rečeno da je on jedna od imperativnih vjerskih dužnosti socijalnog karaktera. Ovdje nam je reči o obzirnom na temu o kojoj pišemo samo to da je ustanova iditihada u Islamu najjači argument, da je Islam aninon razuma i nauke i da su nerazdvojni. Iditihad nam — pravilo ahaćen — jasno svjedoči, da u Islamu postoji samo jedan autoritet, a to je autoritet čistog razuma. Poznato je pravilo kojeg su islamski učesnici, jednoglasno primili i koji spađa među nužne vjerske dužnosti, to je prema tome ko bi ga zanijekao ne bi bio više musliman, da je svaki musliman dužan raditi i postupati o onom do čega ga dovede naučno ispitivanje. — »Iditihad ala kull mučid« među nužne vjerske dužnosti, to je iditihadulhu. Božansko svjetlo, koje je Svemogućeg odlikovao ljudski rod i učinio ga gospodarom svega po postavivši ga svojim zamjenikom na zemlji, ne smije se utruiti. Ono mora da sija i osvjetljuje puteve, koji su za njega.

A sada da baciemo jedan letimičan pogled na historiju Islama, da vidimo ima li tamo dokaza za našu tvrdnju, kao i to da budemo na čistu sa praktičnom važnošću gornjih principa. Prije svega nam je konstatovati, da je pokret, kojeg je izazvao Islam na svim poljima ljudske djelatnosti, kao i rezultati do kojih je došao ostao

Politička situacija

Vlada i javno mnijenje

Svi ljudi Slaveni a naročito takozvani prečani, koji su živili pod tudim okupatorskim jamom, želili su svoje oslobođenje i ujedinjenje sa svojom braćom iz Srbije u jednoj novoj slobodnoj i nezavisnoj svojoj državi. Ali u aktu oslobođenja i svoga političkog ujedinjenja, zalagali su se za uspostavljanje jedne države, koja ne bi bila samostalna država, pa i njeni državljani Srbijanci bili su u boljem položaju od svoje braće iz preka. Srbijanci su bili u savezu sa onim državama koje su htjele da nas oslobode, a prešli su bili zarobljenici onih sila, koje su bile okupirale i Srbiju, pa htjele da i nju podjarme. Dake zasluge pojedinaca u aktu našeg ujedinjenja, realiziraju se u njihovom posebnom položaju u kojem su se slučajno našli nalazili. Rat je pokret masu u kojem pojedinca upravlja jedna država i elementarna snaga, pa su izuzetno rijetko onaj volje, koje se takoj snazi i ratu i poboljšavaju do osupri. Oni koji su bili otuđeni odju, imali su težnju da posmatraju nepokoj i razdruženje mnogih herojskih i patriotskih podviga. No kako bilo blagodružju oružju Sbjancana, pasivno rezanje predstava ratnoj svoji sverzika, očajnici su pakli planovi naših neprijatelja, i spašeni smo svi.

Neposredno iza ujedinjenja mi smo se počeli pripremati u tome čija je za sluga viša u stvaranju naše nove države Jugoslavije. Srbijanci su to pripisivali svojoj oružju. Hrvati i Sloveni svojoj otpornoj jugoslavenskoj svijesti i dobroj volji, a muslimani Božnjaci svojoj rasnoj snazi i svojoj historijskoj ulozi kojom su branili Balkan od germanizacije. Elem svu bih zaslužni i vi za htjeti da evjenčaju glavu aureolom slave i da se okite nekim trofejima. U tu svrhu ozivilu su mnoge ratne i historijske uspomene, koji bi trebale da budu u prošlosti zapečaćene. Pored organiza-

dije Narodne Odbrane, Crvenog Krila i Jugoslavenskog Šokola, u kojima bi mogli da nadu ništa svi, pojavili su se drugi razna udruženja ratnika, četnika, dobrovoljaca i aradskih mučenika itd. pravih i krivih, odlikovanih i neodlikovanih. Na taj način mnogi plemići očajali koji bi trebali da budu u duši i srcu skriveni izumisljeni su na dobi i javnu dražbu i tako izloženi profanaciji. Po ugledu na svoje starije, ni mladi nisu mogli mirovati i nezapaženo oostati. Stvorena su mnoga omladinska udruženja sa raznim patriotskim ciljevima, pa su se počeli baviti politikom i starateljstvom skrbi za državu, i pozvani i nepozvani, i čašni i nečasti, i umni i bezumni. Ovima su se pridružili razni politički dileti, sarlatani i demagogi; mladi obrazovani zanečaji i stari učeni ali ukloeni akademici, koji situaciju posmatraju odozgo i nemaju nikakve veze sa stvarnim stanjem i praktičnim životom. Svi skupo stalno su zavodili narod i trovali njegovu javnu mnijenje. U se radili i to se ču tako daleko da se nije štedilo ništa, ni dom ni škola, i da su se zanemarivali mnogi konstruktivni radovi. Kod nas još uvijek ima ljudi koji nisu na čistu s time, da je naša Jugoslavija nova država, nego smatraju da je to tobožnje li proširenje neke ranije države u kojoj i dalje trebaju da traju i na snazi ostanu stare otrgane metode, utopijske abstraktne teorije te stereotipne pseudoakademске formule o državnom i narodnom jedinstvu. Vlastodršci koji su do sada upravljali zemljom, više se brinuli o izbornoj geografiji, aluacijam partijskim a raznimajima i nadglasavljem nego narodnim blagostanjem. Pošto ovake vladu nisu imale dovoljno osnova u narodu i njegovom istinskom jamu mnijenju, tražile su podršku i uporišta u pomenutim udruženjima i vještackim formacijama koja su im to i davala, ali im i svoju volju i svoje interese nametali, preko svojih ekspoznatu i nekih narodnih poslanika koji svoje mandate duguju više nji-

do danas jedinstven u historiji, a takav je bez sumnje i ovaj savjetek. Tamo u pustini udaljenoj od svakog kulturnog utjecaja sa drugim narodima, gdje nije postojao nijedan preduval za duhovni razvoj po današnjem materijalističkom učenju, koji smatra ekonomski momenat osnovnog ljudskog napretka, javila se čovjek umisliti, potpuno nepismen i za posve kratko vrijeme stvara čudesu. On se javlja pored pustinijskih pilidivih beduina kod kojih nije postojala ni mogućnost da preko noći stvara materijalne stvari, ali i stvara Hazreti Omer, kojeg vapaji njegove kćeri, koji je htio živu zakopati pred samo poslanstvo Muhamedu a. s., ne mogose ni najmanje razustiti, postaje pošilje nekoliko dana čovjek koji za boravka sebe i svoje pa postaje idel svog vrhna.

Tu svoju silu konstruktivnu moć Islam pokazuje svagdje i van granica Arapskog poluočeta. I najjači tadanji narodi ne mogose mu se suprotstaviti ili bolje rečeno ne htjedose, jer ono što im je Islam nosio bilo je samo dobro za njih.

Ne prođe ni par godina, a već ljudski život dobiva posve drugi oblik, ži-

vojni ideal se iz tembeja ismijenjuje; ljudski razum potpuno je oslobođen iz okovima; postaje potpuno slobodan. Bagdad, Kordova, Kairo i drugi centri sa svojim čuvenim univerzitetima i visokim naučnim zavodima postaju najveći zaštitnici slobodne misli i žarišta nauke. I naučni pokret u Evropi potpuno u cijeloj kulturnoj historiji pod imenom humanizam i renesansa nije ništa drugo nego plod islamskog sveopšteg preporoda.

Prema tome principu, načela i ideje, koji su bili u stanju izvršiti preporod čovječanstva kakvog historija i savremnjim stranicama nije zabilježila, nemogu imati za cilj samo spremanje čovjeka za ono što je izvan domaćaj domaćeg života, niti mogu biti lišeni zakona čistog razuma.

U ovom slučaju, a što je sa današnjim muslimanima? Vidimo ih svagdje u pozadini. Na taj prigovor odgovaram riječima Džemaludin Afganija: »Ako mi sadašnji muslimani hoćemo da dokažemo veličinu Islama, moramo primati prije svega da mi nismo njegovi pravi pripadnici«.

Cairo, Semmunesim, 13. IV. 1936. Husejin.

Budjenje Palestine

Neredi i sukobi između Arapa i Jevreja u Jaffi i Tel-Avivu — Na granici Palestine pojavljuju se Beduini da nastupaju sa Arapima protiv Jevreja — Glavni komesar poslao vojničke odrede na granicu da onemogući ulaz Beduina u Palestinu — Iseljenici nisu mogli da se iskrcavaju — Jevreji smatraju otvarati zalih munijske — Očekuje se napad na Jerusalem — Neredi predskazani pred par mjeseci — »Vreme« o nemirima.

Kairo 22. aprila. Pololaj u Palestini sve je ozbiljniji. U Tel-Avivu iseljenje je u jučer cijela, jedna četvrt nastala iz jevrejske. Naredni vrhovnog komesara, koji je kao što je javljeno od londonske vlade dobio neograničenu vlast hitno se koncentrirao u četete oko Jerusalema, Haife i Tel-Aviva. Narodito se zamašne mere pozduzevanje oko Jerusalema, pošto su dobivene obavještenja da se spremna pokušaj napada na glavni grad. Istine. U tom napadaju bi sudjelovalo nekoliko hiljada ljudi.

Kairo, 22. aprila. Objavljeno opasno stanje u Palestini znatno je uticalo na odlašanje razdraženih duhova. Ne miri i dalje traju ali ne u dovolj mjeri kao do sada. Pojedini Jevreji koje je objavio sa apel na stanovništvo koji vajdu ga na red i mir. Jučer poslali pokopa poginulih žrtava. Ponovno je došlo do sukoba, kojom je prilikom ranjeno desetak osoba.

Kairo, 22. aprila. Arapi su održali u Jaffi veliki sabor i odlučili da objave otprilike štrajk na neograničeno vreme. Vlak na pruzi Tel-Aviv-Jerusalem napadnut je na otvorenoj pruzi.

Jerusalem, 21. aprila. Jučerašnji dan osvanuo je pod opasnim stanjem. Ulice Tel-Aviva pune su vojnika i patrola kretane na sve strane. Na istaknutim postovima postavljani su mitraljezi. Odrasli iseljenici kojima se tražilo po rejonu, koji vodi iz Jaffe u Tel-Aviv radi održanja reda.

Dva parobroja, koja su jučer izjavila stigla u Jaffu sa jevrejskim naseljima nimala nisu mogli da iskrcavaju putničke i su upućeni u Haifu, odakle će iseljenici biti voćem transportovani u Tel-Aviv. Voz će biti pod oružanom pratnjom.

Jerusalem, 21. aprila. Visoki britanski komesar za Palestinu sir Arthur Wanchope izdao je naređenje, kojim se jevrejskim poliprivrednim kolonizacijama dozvoljava da otvore započete kućne i munijske radnje, koje se nalaze kod njih. U naređenju se preporučuje da se munijska upotrebljava samo u najkritičnijim trenucima.

Prema naređenju visokog komesara Jaffa je stavljena pod vojnu opasnost. Grupe su opkolile Arapi i nije dozvoljeno da se jednom licu koja se nalazi u varoši. Stijene je vojna krizna.

Jučer su sahranjene žrtve nedjeljnih sukoba.

Prema naređenju visokog komesara Jaffa je stavljena pod vojnu opasnost. Grupe su opkolile Arapi i nije dozvoljeno da se jednom licu koja se nalazi u varoši. Stijene je vojna krizna.

Jučer su sahranjene žrtve nedjeljnih sukoba.

U novom vremenu i prostitucija je uzela maha, nu, ona se nevidi. Najmanje je Muharem muzejin vid, koji gleda samo u negriješno... Tu strahnu pojava on mi ne spoznao, pa da se ne nadi, da se još sive dade popravit. Muharem muzejin je pak u svojoj sredini ne radi sebe, nego radi drugih. Ta, za njega je svedeno njegovo življenje, on vješto misli na svoja djela i njegove težnje su, da se što više Bogu umili. U umrijeti, to bi za njega bio najviši dar, on se toga ne plaši.

U novom vremenu i prostitucija je uzela maha, nu, ona se nevidi. Najmanje je Muharem muzejin vid, koji gleda samo u negriješno... Tu strahnu pojava on mi ne spoznao, pa da se ne nadi, da se još sive dade popravit. Muharem muzejin je pak u svojoj sredini ne radi sebe, nego radi drugih. Ta, za njega je svedeno njegovo življenje, on vješto misli na svoja djela i njegove težnje su, da se što više Bogu umili. U umrijeti, to bi za njega bio najviši dar, on se toga ne plaši.

Kairo, 21. aprila. Pololaj u Palestini sve je kritičniji.

U Tel-Avivu izgorio je jučer čitav jedan krak, nastao je nastup Jevreja. Po nalogu vrhovnog komesara, koji je kao što je već javljeno, dobio od vlade u London neograničena ovlaštenja, hitno se koncentrirao trupe oko Jerusalema, Haife, Jaffe i Tel-Aviva. Narodito su zamašne mere pozduzevanje oko Jerusalema, pošto su dobivene obavještenja da se spremna pokušaj napada na glavni grad Palestine, u kome će učestvovati nekoliko hiljada ljudi.

U prvom komesar sazvano je na konferenciju vođe ličnosti mandatske uprave.

London, 21. aprila. Javljuju se u Jerusalema: U cijeloj Palestini vlada mir, ne izuzimajući ni Jaffu.

Jedan palestinski arapski list predlaže, da se što prije uputi u London izaslanik predstavnika svih palestinskih arapskih organizacija, da izjednači neposredno britanskom ministru kolonija zahtjeve palestinskih Arapa. List dodaje da u sadašnjoj međunarodnoj situaciji britanska vlada mora da usvoji arapske zahtjeve. U ovom leži čitav smisao navede, koji su jevrejski javni radnici mjeseca prošli.

Jerusalem, 22. aprila. Jučer je došlo do ponovnih sukoba u Haifi. Vlasti su odmah upostavile red. Arapi su na nekoliko mjesta u Tel Avivu pokušali izazvati nerede, ali su bili spriječeni.

Carigrad, 22. aprila. Listovi javljaju, da je ponovno nastupio pokret kod nacionalista u Siriju. Oni su veoma nezadovoljni što, francuska vlada, koja još nije odgovorila na njihove zahtjeve, već uputila pet novih bataljona sa artiljerijom u Siriju i Libiju. Poštoji bojan da će izbiti novi sukobi.

Pod naslovom »Palestina u plamenu« donosi beogradska »Vreme« ovaj napis:

»Krvavi incidenti, koji su izbili u Jerusalemu i Jaffi, mogu se smatrati samo ponavljanjem ranijih incidenta između Jevreja i Arapa, iako u mnogo obličin formi. Prije nekoliko godina dogodilo se pomalo slično oko »šida plaća« u Jerusalemu, koji je tada novim sticajem sudbine vjerska svetinja Jevreja kao i Arapa. Iako je incident zbog ove vjerske dvostruke svetinje izgledao samo vjerskog karaktera, zapravo je bio politički. On se vratio u svoju prastariju, ili bar da vjerati jedan mali dio svoje siromašne braće, našao je i ovdje na velike prepreke. Uostalom, ni jedan mirniji

Misl na ove pojave odgovori bi nesjen kuranskih ajeta.

Danas je star i nepomirljiv. Od kamo je povišen iz svoje sredine, mnogo se toga preispituje... On to ne vidi, možda i ne osjeća. Sve kada bi i izlazio, silip je njegove oči ugusnute su. Tek dobro i blaženo lice predstavlja su, u jednoj dobro. Od prijatelja, koji ga obilaze traže razjašnjenje o životu ljudi u čaršiji.

U ovom vremenu i prostitucija je uzela maha, nu, ona se nevidi. Najmanje je Muharem muzejin vid, koji gleda samo u negriješno... Tu strahnu pojava on mi ne spoznao, pa da se ne nadi, da se još sive dade popravit. Muharem muzejin je pak u svojoj sredini ne radi sebe, nego radi drugih. Ta, za njega je svedeno njegovo življenje, on vješto misli na svoja djela i njegove težnje su, da se što više Bogu umili. U umrijeti, to bi za njega bio najviši dar, on se toga ne plaši.

U ovom vremenu i prostitucija je uzela maha, nu, ona se nevidi. Najmanje je Muharem muzejin vid, koji gleda samo u negriješno... Tu strahnu pojava on mi ne spoznao, pa da se ne nadi, da se još sive dade popravit. Muharem muzejin je pak u svojoj sredini ne radi sebe, nego radi drugih. Ta, za njega je svedeno njegovo življenje, on vješto misli na svoja djela i njegove težnje su, da se što više Bogu umili. U umrijeti, to bi za njega bio najviši dar, on se toga ne plaši.

U ovom vremenu i prostitucija je uzela maha, nu, ona se nevidi. Najmanje je Muharem muzejin vid, koji gleda samo u negriješno... Tu strahnu pojava on mi ne spoznao, pa da se ne nadi, da se još sive dade popravit. Muharem muzejin je pak u svojoj sredini ne radi sebe, nego radi drugih. Ta, za njega je svedeno njegovo življenje, on vješto misli na svoja djela i njegove težnje su, da se što više Bogu umili. U umrijeti, to bi za njega bio najviši dar, on se toga ne plaši.

U ovom vremenu i prostitucija je uzela maha, nu, ona se nevidi. Najmanje je Muharem muzejin vid, koji gleda samo u negriješno... Tu strahnu pojava on mi ne spoznao, pa da se ne nadi, da se još sive dade popravit. Muharem muzejin je pak u svojoj sredini ne radi sebe, nego radi drugih. Ta, za njega je svedeno njegovo življenje, on vješto misli na svoja djela i njegove težnje su, da se što više Bogu umili. U umrijeti, to bi za njega bio najviši dar, on se toga ne plaši.

narod ne bi mogao da gleda mirno kako dolaze stranci, koji sve više uzimaju njegovu zemlju, oslanjajući se na svoja velika iskustva i, iznad svega, na veliku materijalnu potporu svojih bogatih suplemenika iz cijelog svijeta.

Velika privredna kriza, koja je obuhvatila čitav svijet i narodoito izvanredni postupak, koji je pao u dio Jevrejima u Njemackoj, dali su u posljednje vrijeme pojačani podstaci useljavanja Jevreja. Posljednjih nekoliko mjeseci prikupljali su Jevreji cijela svijeta, a narodoito Jevreji u Engleskoj i Americi, dobrovoljne priloge radi kolonizacije 60 hiljada Jevreja iz Njemacke u Palestini. Radi se na prikupljanju sume od 800 milijuna dolara za taj cilj.

Svojom radošću uspjeli su Jevreji, da u tom svijetu stvore velika bogatstva, u prvom redu ogromnim plantacijama pomorandja, koje su za kratko vrijeme postale poznate u cijelom svijetu kao cijenjeni artikuli. U svim se raspekima gradovima su zatvoreni svi dućani osim u Jerusalemu, U Nablu su su stupili u strajak i sveučilištarci.

Kairo, 22. aprila. Prema noćasnjim vijestima iz Palestine, jučer je u palestinskim primorskim gradovima vladao mir dok su na večer izbili novi neredi.

Veće grupe Arapa iz obližnjih sela pokule su u sumrak prodirli u Tel Aviv u poredgrađe Hatekvu, ali je policija odbila napadače.

U Haifi su izbili novi neredi jer su Arapi navali na one arapske trgovce, koji su iz Haife išli u Jaffu, da ih se vrate. Vrhovni komesar Palestine pozvao je arapske pravke i zamolio ih, da uđu na masu, da se smire. Vojne su vlasti počele protjerivati preko granice veće grupe Beduina, koje su u zadnje vrijeme bile prodirle u Palestine.

Sa Kavkaz

Čudo od kruške... »Vegetativna kruška, koja izrasne iz cvijeta, nego iz lišta.

U sjevernom Kavkazu se je od najdavnijih vremena poklanjala naročita padnja vinogradarstvu i voćarstvu. Obojito su na velikom ghaui razne vrste šetfalijs, šilva i kruška, koji se podgajaju u Gagitstanu, te se to voće na tržištima zapadne Evrope plaća vrlo skupo kao najcjenovite stolo voće. O velikom razvoju voćarstva i vinogradarstva na Kavkazu pisali su i znameniti evropski putopisac kao Spenser, Bell i dr.

Ali od svih vrsta voća, koje se tu podgajaju, najvrjednija je jedna vrsta kruške, koja je otkrivena u voćnjacima i vinogradima šumovitog predjela, Adige na obalama Ornog Morsk. Ovo je takozvana »vegetativna kruška, koja je narodoito metodom odgajanja proizvedena. Nije sin plod, nase — što je zaista čudnovato — ne izrasta iz cvijeta nakon oplodnje, nego prosto i direktno iz lišta voćke.

Praktična vrijednost ove vegetativne kruške jeste ta, što se ona po kakvoći i ukusu ne razlikuje ni najmanje od obične kruške, a što je najvažnije ne može joj prijetiti ni opasnost od vjetrova i mrazova, koji u Sjevernom Kavkazu često puta nanose velike štete rasadnim voćkama.

Zaista je karakteristično, da unatoč velikim naporima stručnjaci voćarstva na Zapadu nisu mogli proizvesti jednu voćku, koja daje plod bez cvata.

A eto, na suprot tomu, primitivni br-

Dardanelsko pitanje

Francuska prima turski zahtjev.

Paris 23. aprila. Francuska vlada uputila je ovih dana turskoj vladi odgovor na njen zahtjev o remilitarizaciji dardaneljskih tjesanaca. Odgovor će biti u nečelu povelja.

Francuska vlada za počnu pregovora, da se zadovolje zahtjevi ankarškog kabineta, koji je odgodeo za nekoliko dana iz razloga što je Flan-

diu prije toga da konzultira sve države potpisnice Lausanečkog ugovora od 1923. godine, osim države Istočne Evrope.

Sofija, 23. aprila. Havaš javlja: Si-nodski »Mir« komiteta historije, sa podokupin remilitarizacije dardaneljskih tjesanaca. List vidi, da je pitanje očigledno bit riješeno povoljno za Tursku. Na osnovu toga list raspravlja važnost toga rješenja sa gledišta Bugarske i naglašuje, da bugarska prisustva u Osmanskom carstvu u prvom redu od režima na tjesnacima.

List se nada, da će vlada umjeti da izradi potpunu slobodu za bugarsku trgovinu.

Carigrad, 23. aprila. Rumunjski poslanik u Ankari. Piloti, otpuovao je u Bukurešt. Njegov put u Bukurešt je bio, je kako se čini, bez ikakvih važnih taktičkih ministarstva vanjskih poslova u Bukureštu.

TESKA BOLEST KRALJA FUADA I

Prema vijestima iz Kaira, bolest kralja Fuada I. je veoma teška. Posljednji biltn izdat od njegovih 10 liječnika kaže, da je krvarenje preda, temperatura stacionirana, a da je još sprovedo potpuno mirno.

čani na Kavkazu prije mnogo vremena su uspjeli, da proizvedu jednu takvu voćku.

Ruski list »Molot«, koji izlazi u Rostovu, iznosi ovu vijest javlja, da se je započelo razmatranjem ove čerkeske kruške na sovjetskoj poliprivrednoj stanici u Soči.

Ismet A. Tabaković, Sarajevo:

Slutnja

Kad se vrbe na groblju svijatu i tuče i jecaju, jer jesem monotonu slute; Kad gavrani grackuju vazduhom kruše I kad vesele i tužne pjesme šute — ja slutim smrt!

Kad umiru ruke umorne i svele I kad očaj u duši moglo se niže; Kad pahulje snijega iskreno žele Da mi čuju dušu, ikolo biše — ja slutim smrt!

Kad madrigali veseo šumi u dolu I ka dšerše vjetrov prepun je gaj; Kad pastirске frule u sjajnoj moli Pjevaju da svemu blizu će kraj — ja slutim smrt!

I kad osjetim gorčinu zadnje daha U drugina svojim što lede se već; Umriječtu kod, bez smrtnoga straha, A rodnini kraj sebe još tiho ću reć: ja slutim smrt!

IZRADA
NAJMODERNIJEG
»NAPJEŠKAJA«
U STOLARIJI
FAIK KULENDER
SVE NAPUĐIBE IZ RAVNA NAKULANTINJE

Sarajevo, 40 u dvorištu Aleksandrova

Širite „Islamski Glas“

Pozorište boluje

— I muslimani su nezadovoljni za našim pozorištima. —

I.
Naslov ovoga članka je tužan, ali istinit. Za pozorišnu publiku — onu koja je književno obrazovana — davno je jasno, da je naša plemenita Tajila posljednjih par godina silna bolesnik koju tina, izgura, kao nekada čuveni »bolesnik« u Bosporu. Da, boluje baš ona draga i ljupomorno voljena nevjesta — Pozorica. Ali ne iz razloga pomanjkanja materijalnih sredstava za održanje egzistencije, već iz činjenice, što se je i suviše išlo za stajanjem »kao zvanog« svrška u jedinstvu. I to je poistovjetio potpuni efekat, reko bi »poslovna bilanca« bila aktivna, a ne pasivna — uprava Pozorišta je u tom pravcu ulagala maksimum svojih napora i merkantilne sposobnosti. Gosp. Janušević, kao poduzetnik trgovački duh, energično i aktivno financirao postojanje je da svoj težuju krunice sa uspjehom. To mu se ne može osporiti i sa time gosp. Upravnik imi se da podiči. Ali nameće nam se nužno i opravdan pitanje, da li se uloga te visoke i neobično važne institucije sadrži u samiraju svojih teorezora ili u širenju kulturne i prosvjetne i kultiviraju naše sredine?

Danas, kada se u dnevnoj štampi Sarajeva, Zagreba i Beograda vodi jedna grozničava kampanja protiv našeg Pozorišta u vezi sa nedavnim moralnim i umjetničkim krahom njegovih aktivnosti, istinito nam da je nemoguće da se imaju ući u okvir i na ne sugestije. To se diskusija ne može smatrati potpunom, ako u njoj ne bi učestvovali i naši muslimani kao brojčano najjači dio građana ove varoši. Vođenjem našeg Pozorišta, njegovom sudbinom, reformom ili reorganizacijom, uključujući i finansiranje, ali pod jedinstvenim mjerom kao i naši suradnici. Dapače, zbog specifične intelektualne i ekonomske situacije u kojoj se nalazi muslimanski element — mi smo, s obzirom na tu okolnost — stavlja, tangirani i jačom mjerom. To an i govori, koji su u glavnom diktovali pojavu ovog članka. Nis ne interesuju ližni sukobi i mi im ne pridajemo nikakvu važnost. Ono što je u našem očima primarno i značajno, to je načelnu polemika o tretiranju postavljenoj pozorištu u koliko je taj problem pogledan po našoj zajednici. G. Janušević je kao sebi samom i svojoj neoporno i spreman i pošten. Ali kao upravnik pozorišta dokazano je, da on nije pokazao potrebnu okretnost. Može da je taj fakt prirodna posljedica teškoća sa kojima ima da se bori je u našem pozorišnom uprniku u jednoj neobičnoj sredini koja je naša zajednica. Iskustvo nas uči da su upravnici pozorišta u sličnim položajima znali, da je to izgovor konsekvencije i da se povuku, ustupajući mjesto svoje drugom neispisanim snagama, sa višom garancijom uspjeha i normalan rad Pozorišta. I to je u glavi naših G. Januševića doveo pred svršen čin, on ipak, kako nam izgleda ne želi da se koristi skromnosti svojih prethodnika, nego se grečito dži svojega položaja i temperamentom ophranje, što je krivo i neprimatno. U našem pozorišnom uprniku, mi se ne bavimo pozorišne upravnike, mi se bavimo naravno uz javnost i njenu objektivnu kontrolu nad radom Pozorišta u pravu.

II.
Politika, sa kojom se je do danas pozorišna uprava bavila u odnosu prema publici iz muslimanskog reda, bila je lišena razumijevanja želja i kulturnih potreba te publike. Iz godine u godinu, iz ramazana u ramazan prikazivani su za islamski element na pozorišnoj bini komadi bez ikakve vrijednosti, što je najgori i neprofitabilni komadi bez ikakve umjetničke repertoara, da bi se zamijmlili sa novim, nego su prikazivani uvijek isti onako izvažani i otrnati, da je to komedija išla na živce svima kojima je mozak na ovom mjestu. U mjesto istih, suvremenih, poučnih i socijalnih komada koje »Tovariš« i »Crveni miks«, »Mister Dolare« i mnogi drugi — našoj publici je acervirana šadravska pjesma i topovska pucnjava, kao da živimo u prošlom stoljeću

Svečan i dirljiv isprataj

šeriatskog sudije iz Novog Pazara

Premijelajem g. Hfe. Ibrahim ef. Ridanovića, šeriatskog sudije iz N. Pazara u Sjenicu, muslimani podmišnje rezove deševskog i štištavkog izgrubili su jednog od svojih najboljih autoriteta i prijatelja. Istom danu vide njegov neumorni rad od neparnih šest godina i sami primaju da bez dobiti svoje nam solidne organizacije. Željni savjeta, napreda i rada, muslimski muslimani se vrlo nadim izvestima, nađu otišli svoje vjele i dobrovoljno. Iako nema nikakvi islamskim manifestacijama, kad se

i sa to ukale potrebu, oni su odmah spremni. Kao primjer koji je na dan 12 aprila o. g. sadivio cijeli Novi Pazar i okolice, imamo svečani isprataj pomenutog šeriatskog sudije, izveden na do sad nepametan način među ovdječim muslimanima.

Prije nego što pređemo na tok samog isprataja površno ćemo pogledati vjersko-prosvjetni rad ovog zaslusnog činovnika.

Oko 1930. god. Ridanović potvrdio je šeriatskim sudijom u Novom Pazaru, gdje je primio dužnost i prethodnika Sr. vakufsko-mešihskog pojestvstva. Odmah je počeo raditi na podizanju ovdjećih vakuških objekata. Za ove kratkog vremena njegovog boravka, pojestvstvo je podiglo deset modernih dućana u ovom gradu i izabodilo velik broj isprata na ovom mjestu. Njegovim inicijativom su podigli čitavim Altan Alema jednu vrlo lijepu mešitu u Novom Pazaru. Napravili su mešitku i u selima: Ribarici, Dobru, Žirici i Polozici. Podignuta je džamija u Ribarici, a popravljena su u Tutinu, Radučevu i Beokuru. Krupa svih podignutih objekata jest vjersko-šeriatski dom »vaz« Islamske Unije, kojeg je pojestvstvo pomoću samoga vakuške direkcije sazidalo na svoje vlastito zemljište u ovom gradu, o čemu je već ranije pisao V. G. e.

Dva najveća islamska objekta tzv. »Radet« i »Veliko groblje« priloženo su ograđen bodiškavim fionom za vremena g. Ri-

danovića. Vaino je napomenuti da groblje »Radet« u veličini od 15 ha ranije nije davalo nikakvih prihoda, ali nastojanjem g. Ridanovića ne samo da je oživuao od uspracija, nego je time i velika korist vakufu pridonio.

G. Ridanović kao predsjednik podokora »Gajreta« također je mnogo sardivno. Za vrijeme njegovog rada ovdječija Gajretova džamija, koja upućivala je svoj rad inicijativom g. Ridanovića je obnovio u Novom Pazaru Muslimanske dobroćvorno primjenom brzinom.

Da bi se dostojno odakli ovome zaslužnom i nepredviđenom Hfe. Ibrahim ef. na dan njegovog odlaska shvati svi novopazarski muslimani bez ikakve pripreme i potstrebali poteli su se okupiti oko 12 sati kod islamskog doma, odakle će u 2 sata i polu krenuti. G. Ridanović na ovom danu u Sjenicu. Zapele je velik broj muslimana, koji su imali kao Gajretov tambarakli šlor. G. Ridanović oduševljen ovakvim brojem svećih vjernika odjekli i prijatelja, sa nekakvim toplim riječi kao prvi govornik sa balkona i/ili ustavio zahvalio je su pristutim. Svima muslimanima podukao je da ostane u što lipešim odnosima sa muslimanima drugih konfesijski. Zanim su su pristutni, jerzadi i sam oči u vidu počak opušitali su se. G. Ridanović sam razgovarajući: »Šteta ti put dragi hafiz Ibrahim ef.«

Pošto ovaj dirljivog oporotke, nekoliko primih autobusa najuglednijih građana pratili su auto svog nezaboravnog šeriatskog sudije dok kojeg su — ugređ budi rečeno — službeno mnogo varuvali.

U selu Polozici, udaljenom 10 km. od Novog Pazara, pred novopazarskim mešitetom sa najuglednijim džamijama dočekao je g. Ridanovića i ostale pratilce predjednik medidil g. L. Čorović. Ispred ovog džamata predjednik se je oporotio sa g. Ridanovićem, pa je između ostalog rekao i

svojim gledištem doprineo na taj aktuelni teren neke konkretizosti koje zajedleacu u naš kulturni život. I mi ovom prilikom i sa ovoga mjesta tražimo i zahtijevamo da se ovdje pozorišni sistem prema nama radikalno preinai i prilagodi našim realnim potrebama. Da se u buduću imaju skitni sa ramazanaskog repertoara iživani i staromodni komadi, a da se zamjenju sa novijim savremenim i boljim, da u tom pogledu prije ramazana ili bli drugu praznika pozorišna uprava ima da se konzultuje i savjetuje sa istaknutim i nezavisnim intelektualcima iz muslimanske sredine i da se u sporazumu sa njihovim intencijama nam predloži korisnoroš radu. U prvotnom slučaju mi ćemo i usvojiti i pismeno uvjeti i vazda nastojati da svaku nekorisnu akciju ausijebimo i nećemo biti mirni sve dotle dok Pozorišna uprava ne urazumi da su i naše potrebe ispotivne potrebama i drugih naših sugrađana kojima ćemo u svakom datom momentu boriti rane uz rane za ono, od čega zavisi narodni napredak. S. Orhovac.

Op. ur. — Blislaži se sa stavom kolega je u objektivnoj kritici rada Uprave našeg pozorišta zauzela sardivarska štampa, napomenjano, da bi sme solidarno sa slugevinskim Vjestom i »Sagom« i mi vratiš recenzijalke karte, ali nama nikada nisi slana karta ni jedna, u obliku naše islamske narotici zamolbi, bili bi nam dodijeljena po kola izobilja.

ovo: »... i sgrada u kojoj se nalazimo, plod je vrsnog rada — dragi Hfe. Ibrahim ef.«

Poslije g. Čorovića govorio je g. Adil ef. H. Ahmetović, trgovac i potpredsjednik Povjerenstva iz Novog Pazara. On je u glavnom rekao:

»Muslimani grada Novog Pazara i okolice anali su i umjeli čimniti vas dragi predjednik! Vaj lišenoš prepoznati rad krunasao je dobrom i školi za primjer svih muslimana. Vi ste radili sa slaga na muslimanima. Vi ste radili sa slaga na muslimanima i pravoslavcima. Da ste kod svih omiljeni i postovani, dokazuje današnji svečan isprataj u Novom Pazaru i doček ovdje u Polozici. Vi idete i istom zagrljaju u isti zagrljaj naše brade Sjenicu. Mi se sa bome u duh nastavlamo, mešitom naš Sjenički privodimo svom dočeku. Iako se ujedaklo od nas, vaju djele ostala sa vjedinu zjednotu. Vrijedna omdinara nastavice rad po Vainim direktivama.«

Govornik dalje nabavja svo podignute zgrade, mešitke i džamije sa vrijeme uprave g. Ridanovića u vakufu. Vjerovatno da je bilo ljudi, koji nisu odavno pa ni u teškim momentima saplakali, ali ovoga puta svak je morao glasno plakati, pa je ovaj šokoladno vrlo tužan i lijep.

U ovom dirljivom momentu poslije g. H. Ahmetovića, govorio je šeriatsko-muški pripravnik g. Osman Hasanović. U najkraćem potomina istaknuo je rad g. Ridanovića da prije dolaska u Novi Pazar. Napomeno je njegova zapasama predavanja još kao člaka Mekijeb-nvaha, njegov rad kao nastavnik vjerskoga na Utješkoj školi u Mostaru, krenu korakom u Gostu sa egzistencijom (1927.) i njegova energična predavanja u Caplini. Narotičo je podukao nezapaćenim čapliniku manifestaciju od 4. septembra 1932. (prilikom svečanog polaganja kamena temelja mešitke i minarata), na kojoj je u primstvu ogromno broje hercegovačkih muslimana rekmo i ovo: »Ovu ocijlu u svoje vrijeme porve je šeriatski sudija u Caplini sa vrijeme svojeg savjetovanja g. Hfe. Ibrahim ef. Ridanović (vidi »Jug. List« od 7. IX. 1932.). »Kako videti — nastavljajući Hfe. Ibrahim ef. — naš predjednik povjerenstva i šeriatski sudija nije se pokazao vjernihom samo u Novom Pazaru, nego je takav i ranije bio. Kao učesnik na ovom impasnom isprataju svi se ovdječiji teškim, ali obitno šer radu sa g. Ridanovićem, ali obitno šer radu sa g. Sjenicu kao savjetni dio novopazarskog Sandakija, gdje će vjerovatno suradivati kao kod nas i samlji prvobitnici. Ausvojimo da ne bar time utijelimo! Za našu zajednicu je šteta da njemu vjernih članovi — kakvih danas hvala Bogu imamo — ne dođu u vjele islamskih mjesta. Vjernim da čete i zaslužim da u Novom Pazaru ne bi imali svu što mi danas ima da g. Ridanović ni do ovog vjele Mortara o sve krajnje. Sa ostalom gospodom suradivamo predak sa mnogo turovitih klasara dot je udario solidne temelje današnjeg zajednici ovdjećih muslimana. Sjetite se naših vakufskih dokara i vjersko-prosvjetnog rada. Obitrom na njegovom radu kao i krenuće u primstvu i slobodnom kretu bez ikakvog pretrivanja g. Ridanović agadu u rad najiskratiji šeriatskih sudija. Pred konazni oporotak sa rijim dajemo nam riječ, da po njegovom odlasku nedemo i ne samljimo krenuti od zajedničkog rada i međubne palniti. To od nas zahtijeva i usvjetni Karan (odjeljenje) hafiz L. e.

Na avriliš izmenden ovakvih isprataj zahvalio se je praticezna a narotičo g. H. Ahmetović ispred ajemskih muslimana g. Hfe. M. Abidović, što i oni Sjenicu amaturu nezadovoljnim dječim Novog Pazara i što im balje diki i svome novopazarskim muslimanima, kome je primen ostavio doček u Sjenici.

Teklin bolom u duši sagrio se je i oporotio g. Ridanović sa svim prisutnim, a potom krenuo na novu dužnost u Sjenicu. Novi Pazar, 16. aprila 1968. Pomenisti.

NJEGA STAJSKJE KOZE.

Stajajko koji najviše škodi vlnaga. Zato je potrebno da bude stalno u čistom i suhom prostorkom. Ostavljanje na groj pod kozom, da joj bude toplije, ne izdrži. Ako se vaju udruži da imnu vjedinu dobra ajena ili dobro odgajajuće pice. — »Poljopriv. Glasnik«.

— Zemlja —
P. n. uređništvo
PROSVJETA
Sarajevo — Bine Milut. ul.

Ispravnik

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretprijava: Godišnja . . . Din 72—
Polugodišnja . . . Din 36—
Trimestalna . . . Din 18—

God. II.

Pretprijava za inostranstvo
Godišnje Din 120—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 71.

5. maja 1936. Sarajevo 12. Sefera 1355.

Izlazi svakog ponedjeljka
Platilo i štampao u Sarajevu

Rukopisi se primaju do
četvrtka o podac

Br. 29.

Halid Seldeck:

Muhamed, pionir općega progressa i njegova pouka u XX. vijeku.

Kada pogledamo mnogo stoljeća unapred i mislimo kako se postepeno razvijala moderna obrazovanost, nužno dolazimo da zaključka da je prije 1300 godina nastupio moralni zastoj. Nalazimo gdje opadaju velike i plemenite civilizacije, carstva se međusobno razdiiru, a vjera je postala stereotipna i njen se izgubio izgubio. Mjesto pravoga duha došao je formalizam koji je služio kao plašt ambiciji i razuzdanosti. Prije toga vremena pojavio se veliki čovjek koji su pokušali da očisti vjeru i odgoja čovječanstva. Nalazimo, njihovi su neposredni najbližnjici zaboravili na unutrašnji smisao njihovih riječi i zadržali su samo formu. Svijet je došao do stadija kada je Poruka bila nužna da očisti vjeru i odgoja čovječanstva. Nalazimo, njihovi su neposredni najbližnjici zaboravili na unutrašnji smisao njihovih riječi i zadržali su samo formu. Svijet je došao do stadija kada je Poruka bila nužna da očisti vjeru i odgoja čovječanstva. Nalazimo, njihovi su neposredni najbližnjici zaboravili na unutrašnji smisao njihovih riječi i zadržali su samo formu. Svijet je došao do stadija kada je Poruka bila nužna da očisti vjeru i odgoja čovječanstva.

Arabijska je izgledala zarobljenička zemlja. Ona je ležala izvan velikih carstava: perzijskog i rimskog, koja su se borila za vlast. Arabi su bili izgovor i njihove su karavane putovale hiljadima milja kopnom, dok su brodovi po moru plovili sve do Kine. U ovom trgovačkom poasi oni su se osposobili da donešu svijetu novosti Istoka i Zapada, i imali su jednu agenciju koja je bila jedinstvena, to je koje su hađije dolazili daleko iz cijelog svijeta. Narod je bio podijeljen na plemena i plemenske organizacije koje su se često međusobno borile, ali nisu se mogle nazivati nacijom u modernom smislu riječi.

Odojedać jedne trbušne pozave su redoviti, i imali su električnu razliku. Ratujući plemena obustavile svoje evade i stopile se u novu narodnost. Povik je jeknuo i odjeknuo kroz ravnice Azije stižući do Kantona u Kitaju i na zapadu preko Afrike do franakskih poljana. Nova Era se rodila. Nova Poruka je dana čovječanstvu, to kao ždni smrtnici živući u pustini ljudi poerakše lakomno novu i postadoše novi ljudi.

Muhamed (komu mir bude) nije bio učitelj samo za Arabe. Bilo je drugih učitelja prije njega, ali njihovo učenje bilo je obično ograničeno na njihovu zajednicu. Muhamed (komu mir bude) posjedao je u korjenu uku nacionalizam i rasnu predrasdu i rekao je: »Ja nisam izaslan nego kao blagoslov svjetovima.« Tu se rodio novi pojam, da je došao Učitelj čije riječi vaze za cijelo čovječanstvo i koje njegova naučavanja sačinjavaju trajni blagoslov za čovječanstvo kroz vasa vremena.

Danas živimo u XX stoljeću, kako se često kaže, i moramo da bržno proučimo prilike koje su nas na ovaj, i da ispitamo je li neko preovladalo naše današnje teškoće i unaprijed se pobrinuo da ih savlada. Danas

šujemo mnogo u radu i kapitalu, i o borbi za egzistenciju. Muhamed (komu mir bude) mogao bi jasno da razumije teškoću koja je u stanju da poljupa zemljom i da izazove revoluciju. On je kazao izvjesne rečenice koje bi, kada bi ih ljudi slušali, pomogle čovječanstvu u njegovim današnjim neisplativostima i dale svijetu više sreće.

Najveće prokletstvo na svijetu danas jeste kamatništvo. Dogovoreni kamati na kapital izazvali su stanje u poslovisma u kojim se čovječanstvo muči pod raznim takacijama i davanjem od novca. Novac je postao sredstvo razmjene u periodu poslije neposredne razmjene robe, te je postepeno novac postao sve i za sve za neke pojedince koji su pozajmljivali novcane svote kao glavnici i tražili visoku kamatnu stopu. Hiljade i hiljade upropašene su guljenjem kamata, a tamnice su ispunjene i prepunjene dužnicima. Novac se postepeno nagomilao u rukama maloga broja, koji se drž zadržava da živu raskomnim životom, dok siromasi skapavaju.

Muhamed (komu mir bude) posjedao je u korjenu ovu ako zabranjivati kamatništvo. Kamatogod da su mu slimalni došli oni su donijeli sa sobom duboko ukorjenjenu mržnju na kamatništvo, i da su samo drugi sljedili primjer muslimana u ovom obliku, svijetu bi bila zaštićena nečuvna bijeda. Imali smo veliki svjedok rat, te su milijoni poboljšani u izdatke za vojku i nasoružanje. Zajmovi su aklopljeni pod sve moguće uslove te danas svijet pati na dva načina: prvo, uslijed glemlih poreza, koji su potrebni da se plate kamatnici, koji su uslijed trgovačke depresije koja je nastupila uslijed nestašice sredstva razmjene novca.

Jednomu drugomu zlu stao je na put Naš Veliki Poslanik (komu mir bude) kada je rekao: »Monopol je u Islamu nezakonit. Tu se ne griješi za kupljivanje tržišta, služiti se vještačkom nestašicom bilo koje artikla u svrhu da se na silu prozvoati dizanje cijene. Nacije su ustanovile tarife u svrhu da zaštite svoje vlastite proizvode rada, ali to je zlo kada su se tvorničari složili i sastavili »struše ili »ringe« koji ih se oposobio da svako dignu cijenu i tako zadire za se monopol. Tako danas čovječanstvo pati i od toga, a riječi Muhameda (komu mir bude) traže zahtijevati naizgled neposredne nečade.

Dalje od toga je došlo. Postoji jedna obvezna taksa za svakoga muslimana, »zekat«, koja, ako je u redno sabiru i administriraju, treba da ima kao posljedicu ukidanje siromaštva uopće. Već i zekat od samih bogatah bio bi znatna svota, dok bi prikupljan od svih muslimana nahranio siromake i zaštitio ga od kamatništva, ali bi vjerskim i odgojnim zavodima dozvolio da otvore širok vrata čovječnosti bez brige za finansijal-ka pitanja.

Sa svojom duševnom pronizivošću on je imao dokaza radnikove nevo-

lje on je rekao: »Dajte radniku njegovu platu prije nego je njegov znoj suh.« U mnogim izrekama on je veličao rad, i mi možemo da po istini danas kažemo da je on bio prvi radnički vođa, kojega u tom smislu mogu da koriste sljedeći naši današnji poslovi ljudi.

Ropstvo je postojalo stoljećima, a niko još nije kazao ni riječ protiv te rđave prakse, dok on nije definitivno izjavio da je osloboditi roba zaslužno dobro djelo. »Hranite robove a hranom koju vi jedete, odijevajte ih odijelom koje vi nosite, i na tražite da vrše jedan zadatak pored svojih sila — tako glasi slobodno prijevod njegovih riječi. Robovi su bili ratni zarobljenici, koji su pali u ruke neprijatelju poslije borbe, a njihov udeo u svakoj zemlji bio je stvarno bijedan. Muhamed (komu mir bude) govorio je glasno za oslobodjenje robova, te smo kasnije u islamskim zemljama imali dinastije koje su vukle porijeklo od robova. On je to pozvao pravi put svijeta, ali je trebalo mnogo stoljeća da se u Evropi i Americi pojave ljudi koji su ustali u prilog robovima. Nesvjesno, ako hoćete, Zapad je sljedio Muhamedovo učenje, i danas je ropstvo ukinuto.

On je znao, nesumnjivo, da je ljudska priroda sklonu da prenebregne zakonjediti dok se ne učini da spovede zakon za uvijek. On je, do sljednjem, pridignuto stanje roba dozvoljavajući brak a rohom. Danas mnogo slušamo o klasi i o kasti, a često se ljudi čene samo u svojem uskom krugu. Naš Veliki Poslanik (komu mir bude) digao je roba do jednakosti s drugima, te je Islam oborio sve kastinake i klasne razlike.

On je posjedao u korjenu plemenak i porodični ponos pošto je rekao: »Prestante da se hvastate svojom razom, jer u islamu svi smo sinovi Ademove. On je praktički radio da pokaže da je Crnac jednak Arapinu, a Bili, čiji je zvoni glas pozivao narod na molitvu, bio je crnac koji je danas posvuda postovao od muslimana svih zemalja. Danas mi kušamo da udružimo nacije vještačkim sredstvima, poput »Društva Naroda«, dok je Muhamed (komu mir bude) domio čovječanstvu učenje koje je bilo dokuino uske narodne granice, razliku po bili ili klasi, potaknulo narodnu razliku, razliku među sobom, i šajru krh ženidama, te tako ujediniilo čovječanstvo kao jedan narod.

Čovječanstvo, a ne samo narodnost, bilo je letimtivo njegova propovijedanja, i on je rekao: »Najbolji među vama je onaj od kojega je najviše došlo razlika među vama.« Tako je oglašila jedna nova nota, to nije bilo mnogo ranije nego je učenje bilo primljeno od Afrikanaca, Azijata, a onda i Evropljana, te se osvojila muslimanska nacija koja nalazi kuću na svakom dijelu globusa. Musliman ne može da zari nesuslimana, nego misli o njemu kao o čovjeku kojega treba pozvati da se priključi velikoj porodici Islama — toj čudnoj svijetskoj bratovštini s milijonima članova. Sveti Kur'an zahtijeva one koji nisu muslimanski vjeroispovijesti o vjnim jasnim riječima: »U religiji ne amije biti prinude. Islam zabranjuje je nemogućivost i proganjanje, i tako je Muhamed (komu mir bude)

najviješio na ovom svijetu nove pojam o religiji. Sveti Kur'an mora da danas bude blagoslovljen od milijuna kršćana, jevreja itd., jer on kaže: »U istinu, da Bog nije odožio naslije jednili ljudi drugima, crkve, hramovi, sinagoge i mešete, u kojima se pominje ime božije, bile bi zapreke.« To jasno pokazuje da vjerske zgrade drugih vjera moraju da budu zaštićene od muslimana, kao da je njihovo vlasništvo dobro, protiv nasilja i razaranja. Musliman je, dakle, čuvar svih religija, i svih vjerskih zgrada.

Mnoge su rane smatrane da je porod kćeri sramota za njih, neke su ih zakapale žive, druge su u njima postupale grubo, sastavile se da ih zovu po imenu. Naš Veliki Poslanik (komu mir bude) bio je prvi pobornik ženskih prava. On je zabranio da se sa ženom dugo surovo postupa i zaštitio je siročad. Ranije od njegova vremena sa ženom se postupalo prezirno, no Sveti Kur'an određuje jasno: »Vi imate prava na vaše žene, a vaše žene imaju prava na vas. I kada se po zadnji put obraća narod, on ga podjeća na njegove dužnosti, prana robovima i kade: »Fasite da se žene obuvaju u pravima koja su im dane. Islam je prije 1350 godina da oženi prava na pojeđ svojevine, dok je u mojoj zemlji Engleskoj istom g. 1881. prihvaćen zakon o vlasništvu udatih žena (The married Women's Property Act) i tako je Engleska opet nešto uzela od Islama. Sveti Kur'an izjave pažljivo zakon o naslijeđstvu, po kojem muskarci i ženska imaju svojinu. Evropa je kopirala Islamske kasanje, no još i danas evropski zakon stoji ispod Islamskoga u toliko što dopušta svakom da razbaštini ženu, sinove i kćeri potpisujući oporuku koja prepušta njihov novac i posjed stranim licima. Islamski zakon naprotiv zaštićuje porodicu protiv pakosti, li hira jednoga pojedinca. Zena danas duguje mnogo Muhamedu (komu mir bude) i zato mora da malo studira o Islamu koji je porijeklo emancipacije u naše dane.

U ljudskoj prirodi postoji prilična mekoća, to znači, ima ljudi koji gledaju a visoku na one koji se bave trgovinom. Naš Veliki Poslanik (komu mir bude) bio je i san trgovac, te je oplemenio ovaj poziv. I na ovom polju opet on može da služi kao primjer za savremenoga trgovca, jer je bio vodu svojih trgovina brzo i uspješno. Trgovac je životna potreba za zajednicu, koja bi patila i stigloda do propasti bez njegova rada. Trgovina je dakle plemenita radnost, a oni koji se njom bave moraju da se bave i u vid stopama Zadržnj i Najvećeg od Poslanika poslanih čovječanstvu.

Treba nam danas dobro upravljanje u našem porodičnom životu, te i u tom opet nalazimo primjer u Muhamedu (komu mir bude), jer je on bio vodu svojih trgovina brzo i uspješno. Trgovac je životna potreba za zajednicu, koja bi patila i stigloda do propasti bez njegova rada. Trgovina je dakle plemenita radnost, a oni koji se njom bave moraju da se bave i u vid stopama Zadržnj i Najvećeg od Poslanika poslanih čovječanstvu.

Smrt kralja Fuada

U času, kada je htio vidjeti potpuno slobodan svoj narod,

U ovim odsudnim časovima kada život Egipt potpuno gigantsku borbu za svoju nacionalnu slobodu i punu državnu samostalnost nesele narodnog kralja, koji je uveličan čino nam svojom mudrom politikom vodio Egi-

pat njegovoj punoj slobodi. Kralj Fuad umro, taj veliki ljubimac svoga naroda, kada je trebao da konačno vidi potpuno slobodnog Egipta, koji je pod njegovom vlašću koraknuo velikim brzinom napretku u svima pravcima. Egipt oplakuje svoga velikoga kralja, koji je svojim neumrlim djelima svoj narod zadužio. U jednom od sljedećih brojeva ćemo se osvrnuti opširnije na život i rad velikog merhuma.

svakog muslimana, muslimkog i ženskog. Musliman je potpuno upoznao od svake zemlje, gdje je vladao, i u svim zemljama su bili osnovani koleži koji su naučali svaku vrstu znanja, tako i historiju, filozofiju i t.d. U Španiji (koja je bila muslimanska zemlja za preko 700 godina) studenti iz cijele Evrope sjedili su bok uz bok bez razlike rase i religije i učili su se, od učestnosti jednog muslimanskoga profesora, a onda su se tračali u svoje zemlje da se upoznaju civilizacije. Ako danas istaknemo znanje Zapadu, to nije tudinsko znanje, to nije evropsko znanje, nego je to rezultat učenja muslimana Evroplji, i mi možemo da ga izakujemo kao iako, bez sumnje napredno i isavršeno po istodu više stoljeća. Muhamed (kojemu mir bude!) nalazi svakom muslimanu da stiče znanje priprepo je put za moderna otčrka, i svijet će jednog dana u potpunosti upoznati dug koji on duguje muslimanima prve stoljeća, prokora Islama, koji je očuvao taj predak. Neka su tvrdili da religija stoji u sukobu sa znanostu, ali Islam naprotiv po izričitoj zapovijedi Naege Velikog Poslanika (komu mir bude!) jeste religija znanosti i njanja, jer su to dijelovi religije u njenom pravom smislu. Današnji Univerziteti jesu djeca Univerziteta osnovanih od muslimana, bas kao što i Profesor danas nosi odjel koji se nosili muslimanski Profesori u staro vrijeme.

U XVI vijeku u svakoj zemlji, postavlja vas da zajednično neko vrijeme da proučite život i značaj Čovjeka, koji se digao da donese čovječanstvu mnogostruko blagostanje sam pokušao da vam ih predloži. Učenje Muhameda (kojemu mir bude!) ima danas isto toliko života u svijetu i prirodi kao i trinaest stoljeća. Stari problemi žiru još uvijek e nama, a Islam vam pruža rješenje. Muhamed (kojemu mir bude!) došao je za mir, progres, i sreću čovječanstva, i on ima svoje Učenje koje moramo ponijeti danas, u XX vijeku, u svaku dio ovojega svijeta. Jer, ako ga pravo shvatimo i radimo po njemu, oće Učenje donijeti svjetlost onima koji se nalaze u tami, nado onima koji su počeli okajati, ari, sreću i mir onima koji su rastužili i ožalošćeni. Neka se narodi udine u poljovaru učenja Islama, i mi možemo da na budućnost gledamo rado. Kako se mi klanjamo Jednom Stvoritelju, dovoljno nam da pružimo jedan drugomu ruku da bi smo isto tako isgradili Jedno Čovječanstvo. (The Minaret, Bombay, broj 1, 1936).

Jedan odgovor, koji je otrovnijsi od otrovnih gasova

Društvo Naroda i Abesinija.

13.000 Abesinaca poginulo od gasova.

Dok se umekša sroz bogataša siromah može umrijeti. Ovo poslovanje možemo danas primijeniti u odnošajima Abisinije i Društva Naroda.

Dok se umekša sroz Društva Naroda, voze Abesinije nestati. Kada je Italija vidjela da otpor Abesinaca neće moći savladati ni brojem vojnika, ni oružjem, ni modernom laičkom, obratila se je na otrove plinova. Otrovnih plinova ima raznih vrsta; ima ih koji uplakuju, guše, truju, peku i kervaju, ali i maske prolaze. Kod Abisinaca, koji idu bosonogi i golopetli naravno da nema ni protuplinskih odijela ni maska. One maske, koje abisinace nose prave na primitivan način od pamuka i zavojica, ostaju kao igračka naprama no-voizumljenim otrovnim plinovima. Zato su bljedni Abisinici morali podijeti pred ovim užasnim i nečovječnim oružjem, kojim treba da se stidi evropska civilizacija. Do sada je poginulo 13.000 abisinskih vojnika od otrovnih plinova, a broj onesposoblje-

nih i u narodu umrlih i ranjenih, samo je Bogu poznat. Pošto je jedina nada Abisinije Društvo Naroda, ona se na njemu oklanja tako ka mir, tako i za otrovne plinove ali odgovor se Društva sastojao samo u pravim riječima i obećanjima. Sazivane su sjednice, formirani odbori, vođeni pregovori, debate i istrage, objelodanjivani napori ureći i to se vršilo neprekidno dok se je najzad donio jedan zaključak, koji se je sastojao od jednog savjeta ili pravije jedne blage opomene ratujućim strankama, a taj famozni zaključak sastojao se od ove rečenice:

„Imadine na umu, da trebate voditi rat saglasno međunarodnim ugovorima.“

Bez sumnje, da je bijedna Abisinija, koja je pomoć za svoj spas očekivala jedino od Društva naroda, ovaj odgovor našla mnogo otrovnijim i mnogo zašugljivijim od otrovnih plinova Italije.

»Džumhuriete.

Italija i savez arapskih država

Vojni i diplomatski ugovor između Iraka i Hedzaza je od iračkog parlamenta odobren.

Od zadnjih dana učinjeni su važni koraci, da se ostvari jedinstvo i politički i vojni savez između arapskih

da vrše vojne pripreme, a za druge, da sklapiju saveze i sa drugim arapskim nezavisnim državama. Osobito je Imama Jemena uplašila činjenica, što je Italija od njega tražila da joj privremeno ustupi luku Moha na Crvenom Moru, kako bi mogla tu hijeti i ngovajati ranjenike, u mjesto da ih šalje u Rodos ili Italiju.

Jemen je već do sada na obale Crvenog Mora izbacila šestdeset hiljada vojnika i depozirao tamo milijardu dolara benzina za kamione i ostale vojne prevozne mašine. Ako Italija potpuno osvoji Abesiniju, ona će biti prva između evropskih kolonijalnih država, koja će među svojim novim podanicima imati najviše Arapa-nu-muslimana, pošto je više polovina abisinskog stanovništva muslimanme vjeroispovijesti. Tako će Italija sa Eritrejom, Somalijom, Tripolisom i Brijarijom uz osvojenju Abisiniju, osnovati jednu veliku kolonijalnu arapsku carstvo. Oni predjeti Abisiniji koji su nastanjeni pravim Abisinicima, mogli bi ostati ili potpuno ili polovično nezavisni. Grad Harar je sa svojim dijamnima, medresama i univerzitetima, jedan od prvih među arapskim gradovima. On je grad centar abisinskih muslimana. U Iraku smještanje Italije na zapadnim obalama Crvenog Mora i njeno osnivanje jednog muslimanskog kolonijalnog carstva, od istočnih obala Crvenog Mora, pa do Isana naguralo je sve arapske zemlje da stupu u savez sa zajedničkim državama. Da ove vojne pripreme i savezi arapskih zemalja, nisu upereni protiv Italije, Engleske, koja je saveznik Iraka, ne bi ovome dovoljila, da sklapiju vojne ugovore sa Sudbijom i Jemenom.

»Džumhuriete.

U obećanoj zemlji

U Palestini se između Arapa i Jevreja krija na potoku lije. Obećana je zemlja postala zemlja pokolja i ubistava. Krvari gradovi i Siriji. Ove borbe i ubojstva, koja se nakon Sirije događaju u Palestini, dokazuju da naši prijatelji Francuzi i Englezi nemaju visoke spremne za upravu. Pobune u Siriji pokazuju, da tamošnji muslimani, ali malo zadovoljavaju sa mandatom Francuske i Engleske opet tako čvrsto drži mandat, da izgleda da ga nikako ne želi napustiti; naprotiv ona neprestano odašilje nove snage u Siriju. Citajući novine brozajve o krvavim događajima u Palestini, mi prostro uvjrdamo da je ovim zemljama, mnogo bolje upravljalji i labavo Otomansko Carstvo, nego li danas Francuzi i Englezi. Kada su ove pokrajine u otimaćini pobjednika nakon svjetskoga rata,

htjeli povjeriti mandatima Engleske i Francuske, uvijek se je isticalo, da Turci ovim zemljama velika znali upravljati i sa suverenitetom. U vrijeme Lloyd Georja je olakao u vrijeme markala Allenleija, što je spasio Palestinu ispod turskog yjarmaka. Šta više u engleskim je knjigama palestinska vojna nazvana »Zadnjom Križarskom Vojnom«.

Spisatelji ovih za kršćanstvo avetih predjela, dobavivši tamo strane Jevjere, poslali su njemu vješte borbe između Arapa i Jevreja. A Turci bi upostavili jednu prudu upravu. Kada su naši vojnici pod mandatom Fahrudin Bega, junaci branili Jerusalem protiv Engleza, stanovništvo je ovog grada na turske vojnike iz jedne tragedije izjavilo, nam, da se sadanjem tragedijom i ovim ovih, koji su u svjetskom ratu te vještine činili od srca naslijemio, ali to nam ne dozvoljava naše vjetoštvo i naša turaka plemenitost.

»Džumhuriete.

Talijansko-abesinski rat

Pakt Lige Naroda na opasnosti, izjavio je »New-Lister«.

Londonski časopis »New-Lister«, organ t. zv. nacionalno-liberističke stranke, kojoj je vođa Ramsay Mac Donald, koji redovno pise uvidnike u tome glasilu, pripio je u posljednjem broju članak o posljednjima talijansko-abesinskom ratu. Članak se misli, da je izvodić pisac Mac Donald, pa je članak izrazio jak odjek u britanskoj javnosti. U članaku se u glavnom veli ovo:

»Neka samo tripti ugled Pakta Lige Naroda zbog sigurnog osuđenja se talijansko-abesinskog rata. On je naprotiv jako oštećen i ugled Francuske i Velike Britanije. Mada Antantica bi u ovom slučaju više naginjala Britaniji učenju se sa njom, ali Sredozemni učenju se sa njom. Nema zemnog mora bi veoma oslabio. Na smijemo preći ni preko gubitka reputacije, koju bi izgubili u dominionima i kolonijama. Neka nam dakle bude dovoljno priznati, da nam prijete ozbiljno opasnost, ponizanje. Ne želimo izjaviti, da je za to krivi i britanji Lavalu ili Flandina. Ako ne uspijemo, mi nećemo uspeti zato, jer je naš valasita odluka bila slabija nego valasita Italije. Musolini je imao ovdje mnogo razloga za svoj postupak, a svijet nema odvažnosti, da je dokaz. Ducey nam poznate vanjskim vladama, nije državnička forma opreza. Britanska javnost nije bila u nijednoj fazi razvoja dovoljno obavještena o položaju u istočnom dijelu Sredozemnog mora sa svim stvarnom uspjehu sankcija. Nije dana toliko definicija onoga što smo mislili po izrazu kolektivna sigurnost. Da li to zbilja znači, da će Velika Britanija uvijek izbjegavati priključiti se, radi zaštite Pakta Lige Naroda, ako Italija ne uključi i Ekvador, ne izjave za takove nje? Ili to znači, da će Velika Britanija pristupiti primjeni sile, ako joj se pridruže još barem dvije veljivosti? Ili to znači, da se neprestane neodređenosti britanskih upravljalji, koje je britanska javnost uzimernena i neželjena je situacija. Neka nam je dovoljno nadati se, da će prije li, maja biti učinjen neki pokušaj, da se razjasne tehnolo ustanove ciljevi britanske politike i da se uključe oni koji vjeruju, da će Francuzi biti izdati novu vladu, koja će u ime Francuske provesti skroz Liginu politiku. Nemajmo se zavaravati ovim iluzijama. Govor koji je održao Paul Boncour, Višnji Vijećnik Naroda daje nam poticaj, da vjerujemo, da će francuski političar u sadašnjim okolnostima zauzeti prema Italiji drugačije držanje, nego spremno i zbužno hvalestan. Zato nije vjerojatno, da će Vijeće Naroda biti u stanju da promijeni sadašnju politiku polovičnih mjera. No neka barem britanska delegacija ne kuša sakriti stvarnost poraza«.

Ugovor o prijateljstvu između Turske i Egipta

Uklonjene su zapreke, koje su onemogućivale ovaj ugovor. —
Pregovori će kroz kratko vrijeme započeti u Ananki.

Kairo. — Da ojača vanjski položaj Egipta ministar predjednik Ali Mahir Paša, počeo je alijedni među opsežnu pomirljivu politiku. Osnova

Kemal Ata-türk.

je poanštva u Tokiu, Stokholmu i Oslau. Sa nekim je državama započeo pregovore o zaključenju ugovora prijateljstva.

Između tih ugovora za Mahir-pašu je najznačajniji ugovor o prijateljstvu između Turske i Egipta. Da ovaj ugovor nije već do sada potpisan, uzrok je bila neka pitanja o podnašnju i pravnim poslovima većinom pravi naravi. Ali nakon što je proučio dosje spisa o ovom ugovoru, Pahir-paša se je uvjerio, da će se lako odstraniti svi uzroci, koji su onemogućili potpisivanje ovog ugovora. Otvrdne novine glasno javljaju da će pregovori skoro započeti u Ananki.

Ali Snuodova država Hidžaz do sada nije bila priznata od strane Egipta, jer egipatska vlada nije htjela da sa Hidžazom upostavi političke odnose, radi toga, što su hidžaski činovnici prilikom Hadisa, egipatskih hadžijama u Meki i Medini pravili neke poteškoće. Ali Mahir Paša jednim brzojavom je ponudio Kralju Suudu, da pošalje u Kairo jednoga zastupnika, što je hidžaski kralj najsurjeteljije i učinio, poslavi u Kairo Fuaad Hama Bega, načelnika Ministarstva Vanjskih poslova Hidžaza.

I tako su pregovori o upostavljanju političkih veza između Egipta i Hidžaza započeli na 25. o. m. j.

»Džumhuriyet«.

Konferencija Egipta i Engleske

Povodom uskrasnih praznika za neko su vrijeme bili prekinuti pregovori između Engleske i Egipta. U službenom saopćenju o prekidu ovih pregovora reklo se je:

»Konferencija, koja su nastajevila na bazi iskrenosti i obostranog povjerenja, morala su biti prekinuta — isto kao i za vrijeme Kurban-Bajrama, prilikom nastupa uskrasnih praznika. Iata će se nastaviti u četvrtak 16. aprila«.

Ali nedvojbeno je, da je zategnuto dvajdesetogodišnje u ovim pregovorima mnogo popustila. Međutim još je nemoguće odrediti u koliko su se ta gledišta približila i ako neki tvrde, da su se ta oprečna gledišta, mimo avaka očekivanja pomirila i da će se ti pregovori s uspjehom završiti. Javi na mišljenja i Engleske i Egipta drža, da su naprama današnjem međunarodnom položaju interesi obiju država istovjetni i nalaze se na istom putu, ističući, da treba dati novu formu ovim dosadašnjim 50-godišnjim

neprirodnim odnosima. Prema jednoj verziji Egipćani su primili ponudu Engleza u pitanjima obaveštenja kopna, zraka i mora. Konferencija, koja se je sastala na 16. aprila, počela je proučavati primjenu ovih načela. Vidjećemo, hoće li se ta primjena podudarati sa nezavisnošću Egipta. Prema jednoj nepovjerljivoj verziji, govori se da je i za ova iznada na jedna formula.

Ali se je u zadnje vrijeme počela opažati nezadovoljstvo u egipatskoj štampi. Novine koje pripadaju Vafistima, koje su je prekinuti pregovori, vode inkuljavno između Sir Lampona i Nahaas Paše i štaka se delegati koji pripadaju drugim strankama ne pripuštaju sjednicama konferencije. Nahaas Paša, da mi miru javno mišljenje pozvao ave delegata za ovu konferenciju u Zagorani-saraj, je izložio im za pregovaranje, koja je vodio sa Sir Lamponom. Govori se, da će se o dosadašnjim konferencijama izdati i jedan pomunike, koji će objasniti mnoge tačke ovih pregovora.

Kapitalom zakupljenim po 1 groš

Svjesni Egipćani podižu fabrike

Jedinstven primjer fabrike fesova. — Stopama Egipta idu i Sirija i Palestina. — Nešto o našem putu po bližem Istoku.

Sa delegacijom zadruge »Mistre u zemlje bližeg Istoka posao sam i ja, ne tajeti, sa mnogo oduševljenja za ono, što sam očekivao da će vidjeti i doživjeti u blizini svojih susjednih neputnik gosp. B. Sarajlić iznio je u »Islamskom Glasu« svoje utiske sa toga puta, koje je kao dobar privrednik i teoretičar sa rijetko dobrom vještinom prikazao. Naši prijatelji širom domovine znadu, da to nije sve, pa pokušaj njihovim sugovornima, ovo i mene, da iznesem neke momente, koje sam kao praktičar zapazio na našem putu.

Dok su gg. Sarajlić i Mešinović proučavali mogućnost uspostave prirodnih odnosa sa ovim zemljama, čijim se stanovništvom nadamo, moji se rad krećao drugim smjerom. Napominjem drugom, da sam sa rezultatima mog rada zadovoljan. Istina, sa Egiptom ja nijesam pravio nikakvih poslova, jer Egipt ima svoju fabriku fesova, pa je visokom stopom zauzima i nemogućno usvojiti ovoga artikla sa strane.

Ono što Egipt čini, za posmatrača sa strane, izvan je ljudske moći, ne-što divovskog. Vještina i usorad rad na svom poljima, ni najmanje ne zaostaje za planskom organizacijom zemaljske privrede i podizanjem domaćih industrija. Neću ondje izmisliti primjere, gdje su angažovani krupni domaći kapitali, kakovih Egipt ima u jakom broju. Istaknuću jedan veličanstven primjer gdje na stvaranju velikih putova sudjeluje upravo isti, kao naš najbogatiji čovjek.

Našim prijateljima Egipćanima, koji se prošir i zadržati egipatski Fellah, niklo pod mudrim vodstvom svjetskih narodnih pravaka. Ovo je samo jedan od njih pozitivnih rezultata zajedničkog rada na kojemu suraduju i taj svjetski i udruženi Egipt: Egipt broji stanovništvo od 15 miliona, a zauzima ni se u ogromnoj većini. Pes je u Egiptu nacionalni i zvanični kapa, koju nosi građanstvo, činovništvo, vojska i policija. Radi toga je Egipt morao da uvozi iz Evrope 2—3 milijona komada fesova godišnje. Ta okolnost ponukala je nacionalističke egipatske promakle, pa su obrazovali posebnu fabriku fesova, za podizanje domaćih fabrika fesova, mjesto da se ogromni kapitali godišnje za ovaj prebitak daju u ruke strancima. Na njemu stalo da istisnem, da su oni podigli fabriku fesova, nego želim da naročito podvučen na d i u kako je podignuta nova velika fabrika. Odbor za podizanje ove fabrike imao je za predsjednika šefa maršica, stitnih polikaravina, čija je vrijednost 1 groš (naših 25 kot.) i ove prodavao građanima u korist narodnog fonda za podizanje fabrike. Ove su maršice rasprodali većinom njihovi daci i na taj način sačuvali cio kapijal, da su nemaleno podigli svoju veliku i modernu fabriku fesova, milijunskog kapaciteta, koja danas podmiruje cjelokupnu potrebu Egipta.

Kako je pored toga država velikim zahtijevanim carinama nemogućnija uvoz ove robe sa strane, to ova fabrika sa velikom zaradom plasira svoje produkte. Ovim kapitalom, čiji je početak 1 groš, pomoću solidarnosti naroda i dobre uprave, moderni Egipt je u najkrajnje vrijeme imati još nekoliko čisto nacionalnih tekstilnih fabrika, i na taj način zemlju osloboditi od ovimostri strane industrije.

Divovske za djela, koja stvara svijet i solidarnost Egipćanaca, pa u isti čas, dok Egipt stoji na pragu njegove potpune državne samostalnosti, na svijetu nemamo ni samostalnosti i njegova privredna samostalnost. Dok na jednoj strani Suezskog kanala Egipt izgrađuje svoju političku i privrednu samostalnost, na drugoj strani toga čuvenog i važnog kanala Palestina i Sirija polaze stazama svjetske samostalnosti i narodna svijet i opća domovina svijeta općim zajedničkim avom većeg razmjera, a brojni fabrički otkazi, koji se dižu nad Šamir-fervom, čiji su vlasnici sami muslimani, vještici su buđenja bližeg Istoka.

Serif Vranić.

Halma u Vranduku

Dirljiv pogled na svečanost. — Veliki broj učesnika.

U subotu 25. pr. mj. proučena je hatna dovja 19-oroce učenika ariban mekteba u Vranduku uz veliko učesće mještana Vranduka i Zenice. Radnja se, da je bilo na ovoj svečanosti blizu 800 osoba među kojima je bilo dobar dio muslimanskog ženskijna.

Divan je bio u pogledu na ovu vjersku svečanost. Sva su djeca bila lijepo obučena, a naročito su se isticala ženska djeca, koja su bila jednako obojena i od odijela i od ukrasne sa čemberima i crvenim šaržama.

Naročito je bio dirljiv momenat, kad su djeca ušla izašnje iz kasfide, što je kod prisutnih izazvalo suze na oči.

Nakon što je ova vjerska svečanost objavljena, počelašma su djeca i novcem darivana. Ovo čašćenje i dijele nije izvršio je sam dječiji muallim Sulejman ef. Imamović, kojem su roditelji djece zahvalni da su im djeca pod njegovom upravom toliko napredovala u vjerskoj nauci, da su sva djeca ušla i svršla hatma sa vrlo dobrim uspjehom.

Takoder je još na prošli bajram proučena hatna dovja 87 učenika ovog ariban mekteba. Ova svečanost od danas nije objavljena u štampi, jer iz mjesta Vranduka riješe dopisnička lista, te se to sada iznosi.

Ponovno ističemo da sva zaaluga za dobar uspjeh u nauci pripada Sulejman ef. kojemu se mi mještani Vranduka najvrdajetnije zahvaljujemo na njegovu trudu i nastojanju za dobar uspjeh djece u vjerskoj nauci.

Kajs.

IZ KONJICA:

GRADNJA ELEKTRIČNE CENTRALE U KONJICU.

Ovih dana otpočeli su radovi za podizanje električne centrale u Konjici. Na rijeci Ljuto, blizu čijeg se usta iz Centrala odnose ču se voditi električna struja, za Konjicu grad, udaljeno oko 5 km. tako da će Konjica kao Brg da dobiti električno svjetlo na jezen na kojemu se je odavno radilo. Izgradnju centrala je preuzeo g. Ing. Joip Grčić iz Zagreba u vlastitoj riječi i uzeo je koncesiju na 40 godina.

JEDNO VESELIJE.

U našeg sugrađanina g. Ismaila Mušića, ovih dana nalila mu se čiji Zuleha. Po njemu obrazlo je u nas odpravku petkom sjajne tje je en savro muslimanske tje i je djevoja. Pored mnogobrojnih naših hazuna i hanumica prisustvovala je vasa Jug. Mušić. Kluba i uvalili veselo. Veselo je trajalo od podna do kano u veter. Orakovo se veselo je nas odavno ne pamti. Pjesnici odiasu i veser sa veseljia, otisli su mošci u sobi prijaštan otisk i raspoloženje.

Mi želimo g. Ismailu da mu bude novo rođenje sretno i haini.

Deng.

DA SE KONSTATUJE.

U št. Glasa br. 27 od 30. aprila istisao je dopis iz Konjica i u četvrtom retku »događio se« je pogrebno ime Refik Hadhihamović što treba da stoji Refik Hadhihamović, te molimo da se ispravi.

Ur.

NOVI ČLAN UPRAVNOG ODBORA AGARNE BANKE U BEOGRADU.

Na zбору akcionara Agarne privilegovane banke u Beogradu izabran je za člana upravnog odbora g. Alija Odobadić, trgovac i pojedini iz Bjaluke.

Poziv

svim organizacijama »Hrskog Radića, župnici i općinski uredima, nekim starješinama (knesovima, muktarima), ravnateljima svih osnovnih, građanskih, srednjih i stitnih škola.

»Hrvatski Radić« u cilju, da se sa razne privredne grane iz redova naše mladine odavali što veći broj privredarstvenih, sposobnih, čistitih i energičnih mladica, izdao je i ove godine u velikoj nakladi d za letaka: »Sinko, kojim ćeš putem?« namijenjen dječicima, koji svrstavaju osnovnu (pučku) školu u god. 1936. te:

»Na kraćem životu: upućen gimnazijalima, realcima, spolovima i trgovcima, poljoprivrednicima i građanskim školama, kao upuću svima onima, koji bi se mogli oditi ču da uđu u praktična — privredna zvanja.

Preporučeno je da taj letak u Mo većem broju dade u ruke onima, kojima je namijenjen i mi se je toga obrađano na gore spomenute, da nam o m a h jave, koliko im primjeraka letaka treba.

Letaci se dostavljaju posrema besplatno, tako da obo koji nima nikakvog troška, već je potrebno samo malo dobre volje i po-dijeliti ih i pomoći našoj mladici i ovisnom narodu.

Sredinija Uprava »Hr. Radića, Zagreb, Lorkovićeva ul. 1.

Poziv na pretplatu

Od 1. aprila 1936. godine počela je pretplata za drugo tromesečje za »Islamski Glas«, koji izlazi svakoga ponedjeljka.

Godišnja je pretplata:
Za Kralj. Jugoslaviju D 72.—
polugodišnja « 36.—
tromesečna « 18.—
za inostranstvo godišnje « 120.—
Pretplata se prima najmanje za 3 mjeseca.

Čim ističe pretplata list se obustavlja.

Pretplata se šalje UNAPRED upravi »Islamskog Glasa« u Sarajevu Voj. Stepe Obala br. 7. L. sa tačnom adresom na koju treba šlati list, te kod postojećih mjesnih povjerenika ili izravno na četvrti broj broj 1600.

List se ne šalje nikome, dok se pretplata unapred ne pošalje li po-kli.

Umoljavaju se domaćinji pretplatnici da čim prije obave pretplatu.

UPRAVA »ISLAMSKOG GLASA«
Vojvode Stepe Obala broj 7. L.

Podupirite „Islamski Glas“!

Sada nastaje možda pitanje kako to da izvedemo, pošto to nijesmo odmah učinili nakon ujedinjenja našeg.

Odgovor je na to jaasan i odlusan, jedino kroz svoju stasleku organizaciju kojoj su fala Bogu temelji udareni pa i ovaj put još ako propustimo svoju sudbinu u ruke drugih da za nas rade, onda kakikad nam budu rezultat toga kada sami smo krivi u posljedice toga našeg nehaja ćemo sami i snovati.

Imade izvrsne gg. koji su pogode u agrarnom reformom kojima je za sada dobro (nekoliko ih), a i takih koji uopće nijesu tangirani agrarnim pitanjem na prigravaraju, da se je utvrdilo razjedinjenje na skupštini nekada politički okrenulo, radi što su neka gg. akupitirani prigodom debate diskutovali o našim životnim pitanjima (agrarnom pitanju) i rekli ono što ih boli i što im ne može rane da zasjeli. Sigurno iz neznanja ili hotimičnog nerazpoloženja, imaju o Udrugu svoje semjovljanje, skoro pogrešno mišljenje i informacije, te im ovome prilikom preporučujemo, da je Udrugu potpuno politički neovano i da je čisto stasleko Udrugu koje za zastupa samo socijalnu pravdu kod riješavanja agrarnog pitanja u B. i H. što su u dužnosti i pravila Udruga propisuju stav II. § 2. istih. Prema tome Udrugu nije ni partijski opredijeljeno.

Sarajevo. Edhem Sahinagić.

U izlogu radnje

M. Mustafa Delić i Sin

Abadžluk 26.

izložene su na vidu odijela, iberegiri, trenčeoti te svakovrsni štofovi, zato ako ste našli kupiti gornje stvari ne propustite priliku a da ne ode u gornju radnju pregledati robu i cijene.

O reorganizaciji osnovne vjersne nastave

U ovim odsudnim časovima, kada ne popravljamo, srodje i reorganizuje unutarnji život nas muslimana, želio bih kao muslim ali skromnog iskustva, da iznesem svoje poglede o pitanju vjerske nastave u mektebima, a u interesu njenog unapređenja i normalizovanja.

Kakom se je pisalo i govorilo, govori se i sada i treba da se i dalje. Jer, avi se slažemo u tome, da mi sami želimo, da od svoje djece izgradimo poštene, savjene, pametne i inteligentne ljude, a to isto želi društvo i država kao šira zajednica. I ta gradnja zove se odgoj, čiji su graditelji roditelji i učitelji. Djetetu je prvenstveno potrebno dati, taj odgojni znanat, pa onda druge za vjelo potrebne znanate. Neće ih biti tako, ako će nam djecu odgojati policajci po zatvorima i stražari po kaznionicama, a od takvih nema koristi nikog.

Kao nas muslimane da se govorilo ova osnovno pravilo: djeca najprije pohađaju mekteb, gdje dobivaju početo vjersko-moralno vaspitanje. Uloga dake mekteba je vrlo velika. Ali oni u današnjem svom roku ne zadovoljavaju i to za trebaju da se preuredi. Ono, što najviše u selici je jednaki uređenje agrate sa mektebima za klupama, tablama i dr. Tu naša sramota treba već jednom brisati i zato bi svakako trebalo osigurati sretasta. Treba imati na umu, da baš selicima i njihovoj djeci trebaju uređeni mektebi sa sposobnim učiteljima, jer tu što dobije u vjersko-moralnom odgoju to im je sve i to noce kroz cio život. Većina seoske djece neće ili pravije ne mogu poći na daljne školovanje ili znanate, gdje bi se nastavilo sa odgojem, pa neka bar to imaju uredno i temeljito. Na koncu i oni su ti članovi Islamske

zajednice, koji plaćaju vjerski prizer, a koji je najpotrebni i najpravilni: je utrošiti u ove svrhe.

Dalje, da bi mektebi bili uredni i dostojno ispunjavali namijenjenu zadacu, treba da padnu na teret centralne vakufske uprave. To je i lošije ako se misli preurediti i srediti vjersku nastavu, jer ovako je prepunost svakom da se ovaj izriče, a gdje je više baba klava sa djetetom.

Upravama mekteba treba kao što je to i prije bilo dati pripadajućeg godišnjaj pauzu, koji je i inače minimalna, i neka ga one troše u svoje najbitnije potrebe. A ovako je mekteb pripadnik nikome ili na milost i nemilost pojedinca.

Što se tiče pohađanja mekteba, moralo bi se uzakoniti da one budu obavezno za muslimanima djecu po mogućnosti od 7-9 godina života, pošto i za mekteb trebaju djeca a ne bi s tim eksanili u osnovnu školu.

Uostalom to je i prije bilo tako i samo bi se vratili u život ono što se u praksi pokazalo kao dosta dobro. Tako bi se uvele i stalne semestrane ocjene djece kao i svjedodžice na koncu godine, što je jedan vrlo dobar pedagoški metod za bolji uspjeh pred ostale praktične svrhe. Bez obavezno pohađanja mekteba nema uspješnog razvoja radi toga, što manjkaju dva principa: svrhu i sadržaj. Mnogi roditelji labavo vode tu brigu oko polaska djece, kao ona iud i kud iud, pa ili su zabavljani suviše polum i svakodnevnim borbom za kruh, ili su baš nehalni.

Ali treba znati da većinu našeg svijeta predstavlja sirotinja, te da tu ne mogu pomoći obvezatni propisi o pohađanju, jer ne može djetet boro i dog dolaziti preko zime u mekteb, a da i ne govorimo o nabavi potrebnih udia. To je ono, što ih uvijek i sada onemogućava rad u mektebu. Ali to ne može biti razlog, da se od svih mektebske uprave ludo nužno osnovne potporni fond za najsiromašnije učenike, u koji bi se kupili dobrovoljni priloz narodo prikloni mektebskih svečanosti, kao hatime, mevlidi i sl. a koje bi na što svagdašnji način trebalo manifestovati.

Svakako bi se uređenije provode-nje svega toga trebalo povratiti mektebne odbore, gdje bi članovi mogli biti određeni iz desetakih medfisa.

To bi se sve moglo urediti posebnim propisima za mektebe.

Šta da se odsvrmeno na onu gradioštelu mudri i mudri, ali i dan, nas nateleme, vjerovatnije.

Ko su oni, kakova je njihova uloga? Rekosmo, da je uloga mekteba vrlo velika, a uloga onda muslima (vjeroćudni) je pogotovo važna, jer oni su oni, čija uloga se sve kreće, oni su ti, koji će sve to u djelo sprovesti, oni su ti, koji udovoljavaju prvom slovu uzvišenog Kur'ana, i s'kre' (uči) i oni su čuvari vašeg štata, kako glasi hadisi: 'Švi ste svi dobri i svi ste odgovorni za svoje selo'.

Dalje, njihova se uloga temelji na pravom sludu Kur'ana i na tome riječi Muhameda a, pa može li se o njima ne voditi računa i mogu li biti oni sporedni? Ne, Oni su prvi i pravi službenici Islamske zajednice, njegovi pioniri i najbliži podstega se svih građana u državi. Oni su po svojoj potpunoj službi misionari Islama i islamskog morala, kojeg kalame na mlade još uo razvijene djece djece naše.

Zar ovo nisu mogli znati svi blazveni predavaci? Ovi se službenici nikada nisu mogli izostaviti iz kruga tih propisa i kaogod što im je u životu dodijeljena prvenstvena uloga, tako im je trebalo dodijeliti i tamo. Ako ikome njima je mjesto tamo.

I oni isto tako trebaju da budu svi na budžet centralne vakufske da bi se moglo i pojačati njihovo materijalno stanje, koje je vrlo bijedno i miserno.

Oni da u muslimanskoj dužnost ne vjere mnogi i imamski uli ne tjeraju kakav znanat kao zemli ili ne tjeraju bili bi onemogućeni raditi. Dakle, muslimanska služba nije im glavna služba, a to znači kralj za osnovnu vjersku

Najbolji stručnjak.....

vrlo će teško ustanoviti greške u materijalu. Uslijed toga pazi on na znak kvalitete „PALMA“, koji uživa povjerenje čitavog svijeta

PALMA

GUMENE POTPETICE
JUGOSLAV PROIZVOD

Dobijaju se kod svakog osiguravajućeg društva

nastavu. Kako je to najčitanije zanimanje, ono mora biti najvažnije i to za dostojno nagradeno. Samo tako se njima može omogućiti svjestan, tačan i predan rad u njihovoj časnoj misli i samo tako možemo imati sređenu osnovnu vjersku nastavu. Sređiva imaju, oni se pronaućad i to u vjeli i razumijevanje, jer oni su ideal od svega drugog. Poželjno bi i idealno bilo kad bi muslimali bili samo i ništa drugo kao što su učitelji samo učitelji.

No to bi kod nas zasad bilo nemoguće i to toga, što ih nemamo stvarno gostruće. Ali za kratko vrijeme ispunice se i ta praznina. Gazi Husrevbegova medresa je u prilici mogućnosti da zadovolji ovaj potrebi. Jer, kad se traži stručna sprema sa kaletjenjem divilhi biljki i liječenje i njemu stoke, a nije potrebna ništa veća sprema za kaletjenje i njegu mladih djetilhi duša.

Još ostaje da napomenemo, da je današnji nastavni plan dosta suhoparan. U njeg bi bilo nužno unijeti više aluakalog i akaidskog gradiva kao zgodno i razno gradivo šiva za čitanje u visem razredu.

A kada to bude sve tako onda neka ih slobodno inspicira prosvjetni inspektor ali ne svakakog, nego samo stručno kvalifikovan i istaknut sa svojim pedagoškim radom tog struci.

Tako stoke, a nije potrebna ništa višon pitanje i služilo bi nam na diku i pouos.

Mi se nadamo, da za sve ovo pitanje današnji ljudi na položaju vrhovne vakufsko-mearifске uprave i da će nastojati da liječe ove naše rane i zadovolje osnovnim potrebama muslimana.

Banja Luka.

Salih D., muslim.

Ur. — U osnovnoj vjerskoj nastavi u danas vidimo jedan veliki nedostatak. Naša djeca iz osnovne škole ponesu vrlo malo ili skoro nimalo znanja iz vjere. Ovom pitanju nove vjerske samouprave vlasti moraju da posvete veliku pažnju. Radi toga o ovom članku jednog uglednog i čestitog muslimala dajemo mjesto, pa ćemo se u buduću na ovo pitanje češće osvrnuti. Istina ovo nije tako jednostavan i sret problem, koji se može preko koljena prelomiti, ali o njemu treba prvenstveno povesti računa, pa radi toga i zajednica mora biti spremna na više materijalne žrtve, jer bez finansijskih sredstava se ovo pitanje ne može povoljno riješiti.

Iz Ljubškog

O ZAPUSTIŠTENJIMA HAREMA.

Naš harem predstavlja pravu kulturnu sramotu za muslimane u Ljubelkom. Bez ograde i na otvorenom mjestu izložen je dječurđi i nevapijanim elementima, koji ga onosićavaju. Medutim ovo št nam je rekao osigurov Gradišky pogrebno društvo u Ljubelkom.

— Gradsko pogrebno društvo je trdilo 1929 god. od Vakufskog povjerenstva u Ljubelkom i Vakufske direkcije u Sarajevu, da se izvrši uređenje harema. U tu svrhu je vakufsko povjerenstvo oduzelo od muslimana pobiranje prihoda od vrta sa harema i odredilo, da Njazi Lalici, da on kao muvelija, polje trave i polje razno povjerenstvo. Sa svih harema u Ljubelkom i okolnosti prihoda od trave, da se dosad mogao

haremu sa najboljim sidom ograditi, pa čak i popadale njane popraviti, kao i druge potrebne popravke izvršiti. Muslimali iz Ljubelkog traže, da se odmah pristupi popravi harema.

NOVO POKRETNOST.

Članovi Vakufskog povjerenstva gg. Muhamet ef. Muhić, penz. ef. sudija; Ali ef. Orman, predjednik odbora i Salihaga Džaverević iz Vitine, amjenici su, a na njihova mjesta postavljani su gg. Mustafa ef. Cerić, vjerodostojni; Ibrahim Gjurić, trgovac i Salih Nović, učitelj. Od starih su ostali gg. Balaža Lalici i Ibrahimaga Jakić, trgovci. Medutim nam je g. Balaža Lalici izjavio, da iz narolihih razloga ne može učestvovati u radu novog vakufskog povjerenstva.

Sa-m.

VIJESTI IZ MOSTARA:

KONSTITUISANJE NOVOG VAKUFSKOG VIJEĆA.

U utorak 23. aprila sastali su se u prostorijama Vakufskog Povjerenstva novostavljani vijećnici u okviru konstituisanja. Ovaj sjednici su prisustvovali gg. Ibrahim ef. Ribica, Hasan ef. Nametak, Salih ef. Ribica, Ibrahim ef. Voljević, Ibrahimaga Labaković, a od starih gg. Salih ef. Urošević i Mustahab Arapčić. Nakon govora g. Uroševića, prešlo se na izbor predjednika i potpredjednika. Sjednica je jednoglasno izabrala za predjednika g. Ibrahim ef. Ribicu, industrijalca, a za potpredjednika g. Hasan ef. Nametka, tajnika muftijstva u penziji.

Novi predjednik g. Ibrahim ef. Ribica potječe od najuglednije mostarske porodice, te je u javnom životu muslimana uvijek igrao veliku ulogu. Poznat kao prijatelj istine i kao pravi dobrotvor, njegov labor u gradu Mostaru primljen je sa općim simpatijama.

Njegov zamjenik g. Hasan ef. Nametak poznat je u životu kao rijeđak narodni radnik sa odličnom spremom. Kao tajnik Muftijstva g. Nametak je u svom poslovanju pošliio za dobro muslimanane zajednice dugi nase godine. Tako je poznato, da je g. Nametak i javno predstavnik, koji je u prošlosti dno više odličnih radosti, koji su g. Nametka istuzvali i jakim na peru. Inače je kao obrazovan i plemenit počinio u mostarskom društvu svagdje odlično primljen, te je i on jedna velika garancija, da će rad našeg Vakufa u buduću biti na onaj kvaliteti štava naša zajednica. — Ostali članovi konstituisanog povjerenstva poznati su kao poslojaci i ugledni ljudi, te novom povjerenstvu u buduću radu želimo najbolji uspjeh.

ODLAZAK PRETSJEDNIKA G. ČIŠICA

U ZAGREB.

Nemadamo je u Zagreb odputovao g. Huga Čičić, predjednik odbora, jer mu se sin našao u sjednici sjednice. Njegov sin je prije nekoliko vremena oboio našu vjelu, jer je morao podržati operaciju, pošto nije bio njegov stanje teško pogorlalo.

ODGOBEN PRETRES G. TAHIROV KO-SOVIĆU.

Zamoljeni smo od g. Tahira Kosićević iz Mostara, da povodom njegova spjesta sa Omerom H. Predmeti tudje je kleveta.

U ponedjeljak 17. aprila ove godine odbran je po trudi put na srećnom doći u Mostar javni usmeni pretres Tahira Kosićevića, sudskog savjetnika u penziji, a na tužbu Omera H. Sefića, dopinika Jugoslovenske države i poslovođe pokopnog društva Harača.

Na ovom pretresu raspravljao se dokaz istine, pa je okrivljeni Kosićević u sudski zapisnik izjavio sljedeće:

Kriv nijesam, a primajem da sam sa Omerom H. Sefidu rekao da je lopov, dok ostale inkriminacije nisam rekao. Izjavljujem da sam to Sefidu rekao pod suglasnošću njegovosti, koje je izvršio u društvo Rahmet, te iz okolnosti, da je meni kao dugogodišnjem sudskom službeniku bilo poznato, da je Omer H. Sefidu osuđen po okružnom sudu u Mostaru iz br. 772 na dva mjeseca zatoka tamnice zbog slične krađe, te osuđen okružnog suda u Sarajevu iz br. 175-19 na 6 mjeseci zatoka tamnice također zbog slične krađe, u koju svrhu sa prvu kaznu prilaže sudsko uvjerenje, a za drugu molim sud da dobavi navedeni spis. U svoju obranu nemam više ništa da kaznem.

Poslije toga saslušano je 8 svjedoka. Advokat g. Dr. Nikolić tražio je da se osuđen preda, a okrivljeni Kosić je stavio predlog, da se od društva Rahmet sataži revizorski nalaz, u kojem su navedene osuđene radnje, koje je izvršio poslovođa Omer H. Sefidu. Sud je osuđen revizorskoj obrani, te je zaključio, da se taj revizorski misli dobavi od Rahmeta, nakon čega će se ovaj proces okončati. Pretres je vodio sudija g. Milan Dugić.

STRANCI U MOSTARU.

Ved od nazad mjesec dana posjeta strancima u našem gradu je obilna. Stranci iz raznih zemalja pri putovanju u Dalmaciju, zadržavaju se kod nas po nekoliko sati. — Svakodnevno se stizaju aparatima razne znamenitosti grada, dok neki umjetnici mijenjaju slikanje. Pa i pored tih posjeta, naša čaršija nema baš nekakvu korist, jer se propagandom još nije uspjelo, da se Mostar toliko reklamira, da bi te posjete bile smisljenije, kako bi time nozile i materijalno korist našem gradu. Zato bi općina trebala da u tom pogledu uzme u obzir da se to postigne, a to je moguće, jer je Mostar u ista jedno mjesto u kojem sa strani svijet ima dovoljno interesnosti.

O JEDNOM ZAPUŠTENOM TURBETU.
Preko puta šarifa džamije u Luka ulici nalazi se u malom haremu jedno kramo turbe pod kojim poliva jedan najznamenitiji Mostarac, veliki naučnjak i domoljub Mehmed efendi Eljahić svani šehid. O ovom velikom Mostarcu napisana je čitava literatura, pa je njegov rad i život opširno opisan pored Dr. Bakagita i naš sugrađanin g. Ali ef. Nametak, profesor i književnik.

Kako rekoh, to je turbe podigao i da na i ono je po ovom obliku i izgledu prava umjetnost, obzirom na vrijeme u kojem je rađeno, ali na žalost ono sa danas nalazi u zapuštenom stanju zbrnalo u trnje i korov. Zato svakoga u duši kada prođe ispred turbe ovog vrijednog našeg šarifa i vidi toliku zapuštenost. Ja mislim, da se ta zapuštenost i naše strane ima smatrati našom nesadnjašću, da smo i toliko daleko otišli, da nismo paljivi ni prema svojim velikim sinovima, kojim se ponose muslimani u čitavom svijetu. Malim trudom i troškom čestito bi se, da se turbe dovede u red i tako učinila jedna povalna stvar i sa Mostar, a i svakoga ko se navrat ovim divnom turbetu. Onako izloženo u jednom stanju, to je prava sramota, pa mislim, da će novo Vakufsko Povjerenstvo o tome povesti računa, pa pored ovoga i sve druge važnije spomenike dovesti u red, na čemu će im građanstvo odati i priznanje i saživljavanje.

O. S. Sefidu.

SMIJENJENO STARO I POSTAVLJANJE NOVOG VAKUFSKOG POUČENSTVA U TEŠNJU.

Dodanašnji članovi vakufsko-mešihatkog povjerenstva u Tešnju gg. H. Mehmedbeg Ajkanović, Fuad Dervić, Asiraga Mujčić i Muharemagha Bukvić su smijenjeni, a na njihova mjesta postavljeni gg. Bedirbeg Džonić, Haki ef. Korajić, Uzeir Galijašević i Ahmed Halil.

IZRADA
NAJMODERNIJEG
NAMJEŠTAJA
U STOLARIJI
FAIK KULENDER
SVE NARUČBE IZVRŠAVA NAUKULANTNJE

Sarajevo, Aleksandra 40 u dvorištu

IZBOR PRESJEDNIŠTVA TRGOV. INDUSTRIJSKE KOMORE U SARAJEVU.

Poslo je na teritoriju Trgovacko-industrijske komore za izbor članova nove uprave bila predložena samo jedna lista, to prema statutu nije ni došlo do izbora, koji su bili raspisani za 25. aprila ove godine. Jedinstvena lista je objavljena izabranom. Mora se istaknuti kao vrlo povalna i značajna činjenica solidarnosti svih privrednika bez obzira na vjeru i pleme, koji su ispravno shvatili potrebe naše privrede. Ističemo da su muslimani trgovci ovom prilikom pokazali svoju pravu snagu te su prema svojoj brojčanoj snazi dostojno predstavili u ovoj svojoj najvišoj sudebnoj ustanovi. Na dan 27. i 28. aprila o. g. novo izabrani članovi komore su održali svoju plenarnu sjednicu na kojoj je izabrano predsjedništvo. Od 50 članova komore, muslimana ima 18, koji su najbolje zastupljeni u trgovinskom odeljku sa 13 članova od 23 koliko ova sekcija broji. Za predsjednika je izabran g. Dr. Dušan Jefanović, a za prvog potpredsjednika g. Asimaga Hadžišabanović. Za potpredsjednika trgovinske sekcije je izabran g. Emed Oruč, trgovac iz Višokog, a za potpredsjednika ugostiteljske sekcije g. Asim Uzunović.

MUSLIMANI U ORAŠJU ZASLUŽUJU JAVNU ZAHVALNOST.

Od izlaska našega lista pa sve do danas ni u jednom mjestu u našoj Kraljevini nisu utko poštivnosti muslimani za našu muslimansku štampu koliko su to mještani našeg muslimanskog Orašja kod Bosanskog Šamca. Njihova velika svijest, koju pokazuju prema našoj muslimanskoj štampi na naše se priklonili i mi im evu putem javnosti izričemo veliku hvalu na njihovoj poštivnosti oko podizanja i potpomaganja naše muslimanske štampe.

Časopisi i publikacije

»NOVI BEHAR«. Dobili smo 20. broj »Novog Behara« koji je izašao 16. aprila. Ova naša ugodna revija kao i obično dostiže vrlo zgodno i lijepo gradivo za našu porodicu, pa je najtoplije preporučamo. U ovom broju se nalaze slijedeći radovi i publikacije: A. Adil Cokić: Muhajiddini Arabi; Amina Nametak: Jedna anonimna priča; Narodne umotvorine, Sule: Pet kila umma. Male priče i dosjetke. Lirika. Rehad Nuri Güntekin: S usana na srce. Pregled i dječji prilog.

Jesi li podmirio pretplatu?

Borba protiv povišenja cijena!

U Sarajevu je kaldrmija na gotova odijela povišena na

Din: 40.- po kg.

Ovo povišenje kaldrmije znači, da bi se imale cijene sa Din: 100.- do Din: 120.- po odijelu povišiti. Ovo povišenje pada i na odijela od Din: 120.-, dok se luksuzna odijela čiji se štof uvada iz Engleske i koja odijela stoje preko Din: 1.000.- ne terete kaldrmijom.

Mi ćemo se proti takove socijalne nepravde sa svim sredstvima boriti, koja su svakom građaninu zakonom dozvoljena.

Budući da smo naše Skladište u Sarajevu snabdijeli sa dovoljnom količinom robe, to smo u mogućnosti prodavati konfekciju u našoj prodavaonici u Sarajevu uz dosadanje cijene.

TVAR OD DIJELA

Promjena u sreskom vakufsko-mehtariskom poverenstvu u Konjicu

Primo-predaja agendi.

Nedavno su podnijeli ostavku na članstvo u ovaškom sres. vak. mear. poverenstvu alijedna gospoda: Derviš ef. Buturović, šeriatki sudija; Jusuf ef. Mutvelić, voditelj zemljišnih knjiga; Avdaga Prohić, trgovac; Hamzaga Hadžićević, trgovac. — Ostavka je urađena a na njihovo mjesto imenovani su alijedna: g. Rustem ef. Rustemović, muderis; Ragibaga Prohić, trgovac; Begatašević Zimbinog, Agić Omerbeg i Jusufaga Krzumić, trgovac.

Danas je izvršena primopredaja u sres. vakuf. mear. poverenstvu. Ovom prilikom felimo da iznesemo rad i uspjeh poverenstva koje je ostupilo, jer da su na taj način donosili zadovoljenje i poštenje, a drugo da na nove članove apeliemo neke nastavu sa započetim radom još jata.

Od godine 1930. do danas u navedenom poverenstvu imjeli su se u pored navedenih i to: Smalbeg Kosevica, trgovac; Dr. Ibrahim Gervanović, muderis; Hamid ef. Džambur, trgovac; Salimaga ef. Kizima, šeriatki pripravnik i Alija Hinić, tešak iz Jahlanina.

Pogled na muslimaninzi di Konjica.

Od naredne godine, odnosno od dana od knd su ovi počeli upravljavati našim vakufima izvršili poslove I. V. Z. našega sresa, osetilo se ne još novit: kretanje na bolje u vjerskim i vjensko-prosvjetnim stvarima.

Kuhalo se na sve strane da se popravila i prodise, davate su mnoge kućane inicijative i pokretane naše akcije, kojima se liho sa poboljšanjem i preporodom. Mnoge akcije ostvarane su; neke su ostale nedovršene; ali su na dobru putu da se ostvare, dok neke propale, jer nije bilo razumjevanje, niti kod naroda niti kod viših vlasti, čemu smatrali njihove akcije i uspehe jedne navesti.

Gore navedeno poverenstvo samo je pokrenulo i izvelo:

upravu sa već erasni zahtev od rijeke Neretve, koji od ove godine mora biti Tekijsku džamiju i dobar dio grada Konjica, tako to ga je ova počela praviti i popravljati upravo pred lanjsku katastrofu poplavi Neretve, inače gora naravno džamije i dobar dio Konjica bio bi nam priklon po općem primanju poslied li barom znatno oštećen.

II. Inicijativom, bodrenjem i podpiranjem navedenog poverenstva izvelo je u našem sresu i to:

I. Napravljena je džamija s mektebom u selu Čehurčina sahirom akcijom. Ovo je od velike važnosti kad se zna da su Čehurčevići udaljeni od Konjica 20 kilometara u zahtom planinskom kraju a u njihov udal-

ženosti nama mektebe, džamije niti škola.

2. Podignuta je veličanstvena minara u Jahlanu bez ikakve pripomoći od strane vakufske direktije. U istom mjestu započeo se praviti mekteb sa stanom i kancelarijom na imama, veoma lijepa građevina, opet o trošku i pomoći obitelji i nasikoro će se dovršiti.

3. Započeto je zapola dovršena mekteb sa stanom sa minara u selu Gvatičevu, iako veoma lijepa građevina, pomoći i trošku obitelji. Ovo selo udaljeno je od Konjice 35 kilometara i u centru je mual. selo sa oko 300 mual. domova, gdje do sad nije bilo mekteba.

4. Pokrenuta je također akcija za gradnju mekteba, sa stanom i kancelarijom, sa imama u selu Goranina gdje je sjedište imamata, a gdje do sad nije bilo ove ustanove. I ova akcija ima dobar izgled i sigurno je da će se ovog ljeta još ostvariti.

Ukratko je i akcija za skupljanje priloga za popravak džamije u selu Senici čija akcija je ostala uspjela jer je već skupljeno oko 20.000 Din. itd.

Nije uspjela njihova akcija (tako je imala dobar izgled za ostaranje) podpiranja veoma potrebne mektebeke zgrade od vjele u Konjici i uspostavljanje mual. džeh. zabitavica. Ovo mi nije uspjelo, jer to nije konvencionalno ispodizavanje na sebi im smeli, jer nisu udaljeni na dobru razumjevanje sa svih vlasti.

Eto to su našinji podvizi i uspjesi ostupajućeg poverenstva. Manje uspehe i radove ne smatramo, jer bi naseli mnogo prostora.

I gore izloženog se vidi da je rad bivšeg poverenstva bio vrlo veliki i obilan. Uzme li se u obzir da ovaj rad i uspeh pokazuje na dobru najveće ekonomske krize, on viško otkazuje i prestativa nam se u društvo koju vrijednosti.

Imajući ovo, mi se ostupajućem poverenstvu ispod islamskog šijetstva ovog sresa najviše zahvaljujemo i na novo poverenstvo apiliramo da kretno stopama bivšeg poverenstva nastojeći da ga nad-

*Listonoša.....
prolazi dnevno oko 7.650
stepenica. Ovaj ogromni napor
moguće je samo ako nosi*

PALMA
GUMENE-POTPETICE
JUGOSL. PROIZVOD
Dobivaju se kod svakog poštarskog majstora!

MEHRUM ING. OSMAN ČIŠĆIĆ.

Prilje nekoliko dana umro je u Zagrebu, gdje je i bio i hranjen merhum Osman Čišković, inženjer šumarske part. direktorij šuma u Banjoj Luci.

Merhum Osman je sin uglednog mostarskog građanina i sadašnjeg predsjednika općine g. Husage Čiškica. Merhum Osman je ostavio ovu dolnu sumu i naposljetku svojih mlađanaca, kćer, kad je sa svojim sposobnostima i svojom jakom energijom mogao da mnogo koristi svojoj zajednici. To je bio miran, staložen i izgrađen čovjek, jak intelektualno, pun smislivosti i želja da posluži svojoj zajednici i da joj svojim radom pomogne. Reditelje ga sa sve vrline čestita čovjeka a naročito njegova prirodna skromnost. U društvu je bio naročito rado viđen i od svakoga poštovan, te je znao stići simpatije svih sa kojima je dolazio u dodir.

Bog nadari rahmetlju naka Slemogudić i Bog nadari firdevsi aka džematom, a njegovoj porodici asri-džemli.

ODLIKOVANJE G. DRA SPAHE.

Nj. V. kralj Karol II. odlikovao je ordenom rumunjske krunice II. stupama ministru i g. Naumovića generalnog direktora željeznice ordenom.

maši u radu i uspjesima te dokaze da je dostojno poverenja i naroda i predpostavljenih vlasti.

Jednomoj naka je velika hvala svim članovima vak. mear. poverenstva u Konjicu na čelu sa Derviš ef. Buturovićem, a novom poverenstvu felimo da bude na pravom putu i koristi islamsku zajednicu. Bl. hlaj. Gradjanin.

Uobičajeni rad u jedinom pravilnom vidi se kadkad u ulicama. Stoji ča je uvijek fekvaj sa Palma gumimim potpeticama — kaži mođu dobar tračci.

Jedan naš zaboravljeni pjesnik

Dne 12. rujna 1932. godine pred pravom 24. jeseni ovog života baš tuberkuloza u nisku život Mustafa Iskendera Bahtjarijevića. Javnosti o tome nije ni slova zabilježila. »Islamski Glas« nese se prvi odličen pjesnik. Njegov je učen vama tragik. Mustafa je jedan od mnogobrojnih pastorka Sudbine. Rodio se u Taslidži 1909. g. gdje mu roditelji iz Bojne pogodbe, na moguču trpiti teror tadašnje austr. ugar. menarije. Inače vodi porijeklo iz Jujka. Kasnije njegova obitelj preseli u Vardar Vakuf. Njegov otac Hadža Vardarović nije na hipoj sadržati u Taslidži pošto se ga skupirale srpske trupe. Hifa Dervišbeg bio je veoma obrazovan. Svršio nauku u Carigradu 1902. g. Mustafa je po mračni um Iskenderbaga Kulenović iz Boje. Petrevica koji je bio vrlo uspehna ličnost. Osebito ina Džabčeva pokret. Bio je dočelnik i na Bieč.

Nakon svršetka osnovne škole Mustafa dolazi u Sarajvo u šeriatku gimnaziju. Iz trećeg razreda izlazi, i u Tuzli se upisuje u istom osnovnu naučnu školu. Tu je propejovao. Još u drugom razredu. Svoje umovne povratke je samo vama prijateljski Mustafa Džabčević, sada apsestiraju (filozof). Ovaj ga uposi na Radovana Jovanovića tadašnjeg gimnazijalskog profesora i književnika. Jovanović je na nake njegove pjesme iskreno lajkao. Mo. To ga ohrabljuje. I od tada njegove pjesme nisu rijetko u Novom Bazaru pa i u »Glasnici«. (Bio je pitomac

Gajdžetova konvika.) U to vrijeme izdale i svoju zbirku pjesama »Golubica«, potpomognuto od tadašnje tuzlanske oblasne skupštine. 1906. g. završava nauku. Ima u vještici dobi jedan zadržak koji se kasnije ispolji u tuberkulozu. Dolazi knji na prasnog učitelja. Slike materijalno stanje ubrzo njegovo bolest. Pada na postelju. (Zadrage gotopostupno prići mu meštar Bakir i amidi Esadbeg — sadašnji načelnik Vardar Vakufa).

»Golubica« ima dva dijela: »Suse« i »Strijeme«. U Susana otkriva nam svoju patetiku erotsku dohu. (Bio je neretno zaljubljen u Bianku Alizanc sad. pravu). Gajk akrostihova. To je svakog stih vira tojvaki koji ljubi, a nije ljubljen. On izgara od ljubavi. Bosanski Rimeo. Sres krvari. Ili. Prestati će vakuro knjiž. Geane i pogled zbog pregledne čežnje za njim. O njemu sres kame kame.

Nekim dade, Beo, ti si arce hlijem. Evo liest mi kome je šarkop pjesma! Pjesnija je mnogo obilati di. Ima i vjerovjerskih izdaja. Strjel se krvi. Otkiva ih demoi rata. Zaboravljeni na Boga. Na demoi rata je plemenito. Diješale prestre crno. Ne smatra ga čovjekom. Zvijerzki Postupak prema njemu; ali črnog dervisi Crnca stropi od bijelog zavola. Pjesnik se moći Vilijem sa njima.

*) M. Džinić mi je i ustupio podatke o pjesniku.

O, vrela sanja i dobrote silne!

Rok Ti nice pada pred Tvojom moći i smoli Te skromno, da dobrotom Tvojom Ademova pisme otvori si čiti.

Bodoljivije pisme su dosta dobre. Dobro namre. Iskrene. Topla. Svoj narod nuka da se provjerjelo. Da tuzni i beznačajni asomli kraji. Iako je Gajdžetov pitomac ipak pjeva i Udaljeni. Na srecu mu leli nasrećak njegova roda: muslimanske sredine.

Zanosi svjetlo naka Ti kaži, bojom deli stanak napetosti podi noma i je prije islamskom rodu vještito stanje, kad traba prodi.

»A nam pšere (Oci), »Majci« i »Pradedu« su usreli svinjovjednost i nještino. Teklo je čovjek biti. Osebito u danšnjosti. Otac ga opominje da ne rekuje demona. Svršeno. Pjesnik je personificirao počinjanje čovjeka.

Nastaje dobročudni ljubljari. Kako nam se srecu doima pjesma o njihovim junakima! Krajina je krvava haljina, a pjesnikov pradjed tipični prestatnik heroj-krajinika. Žali za ranom smrti materijem. U sviježje je okrenu. Ponvi se to vaje lezu od Kulina Sme.

... i da si knžeo na zemlji bila; ljubije srecu no što je vila (poezika našeg Kulina bana), čija je krvica i tebi dana.

smrt tih naših mučenika. Teoma sentimentalna i čustvena balada. Krvata potrebni momenata i heroizma slavnih mučenika. Zrinjke vernaših odliče svoje Katarine zadržati post kije.

On kuje i na torzu da otklona 9 sati; čas je došo, da savrše domovina i. Hivra!

Bahrijeriv se je ogledao i na socijalnoj. Lari, i ne bi uspehja. Za obične umetničke neraznate motive on odlično sapisa. Alkoholi, mišići ljudskog rodu. Kšeri ušice njegove roblje. Njih avrile peštre. Pjesnik na. Žna da nisu skrivale svoje sadbine. Žna da nvisne stradanje. Radniski Gorak je njegov broj. Blijedna obitelj. On ima svoje izkijze: lena i alkoholi.

Tu je ono nedjeljnogv mnoja dati. Aveti stradanje. Joja tih podnoio vabi; tu je i geubni žena, poljupce brati; tu je on otrovno piće odpravke za rabi.

Poput Krasnjevića on nam razotkriva si-Mavio svijeta. Izrasli pesimista. Organizirani čovjeku um ni izbilna ne može riješiti. Tada Brijuni.

Bahrijeriv, iako je tako mlad umov nje je neraznata pojava u našoj literaturi. Ima vrlo lijepih stila. Širokogrudni ideja. Njega vjeka istina nije bogzna kako ujedljivo niti znašne, ali je iskrena i topla. Na njega su utjecali M. Gasim Četki, Mirza-Savet pa Krasnjevići. Haranahid. Modiste taj osječaj nije tako i ka bi moguestištiti njegovoj osobnosti.

R. B. Jakbi.

PRAVILNIK ZA DZEMATSKO IMAME.

Bivši Ulema Medžid bio je izradio pravilnik o dužnostima imama-madžlisa, koji je sada po našom vijeću usvojen. Prema tome pravilnik dužnosti džematskog imama su sljedeće: 1) da vode matice, 2) da vode autonomnu statistiku, 3) da vrše hitabuke i vaiku dužnost po mogućnosti u glavnoj džamiji svoga džemata, 4) da predaju vjeronaučnu nastavu u škola i mektebima. Nastavničku dužnost dužni su da vrše u mjestima do 1000 muslimanskih domova maksimum 24 sata sedmično, u mjestima preko 1000 muslimanskih domova Banja Luka, Bihać, Bos. Gradiska, Mostar, Rogatica, Visoko, Goričani, Zenica, Bijeljina, Tuzla i Zvornik — po 20 sati maksimum sedmično. U Sarajevu su obolodni nastavnici dužni. U slučaju da su plaćeni od samostalnih vakufa odnosno sreskih povjerenstava neće im se plaća posebno isplaćivati, nego će se plaćati kod vakufske direkcije kao djelomično pomoć za plaću.

NOVI DOBROTVO »NARODNE UZDANICE«

U vasieta merhum Ibrahim ef. Završio je profesorsku službu u školi, škole dobio su opomenućno ef. oskrbivene merhumove gg. Dr. Šaćir ef. Sakić, direktor Šerijatske sudske škole i Muhamed ef. Pašić profesor Šerijatske gimnazije u Sarajevu, »Narodne Uzdanice« 5000 dinara i došli im iznos polući Glavnom odboru »Narodne Uzdanice« u Sarajevu, Zahvaljujući glavni odbor gg. Sikiriću i Pašiću na ovom pažnji prema »Narodne Uzdanice« upisuje merhum Ibrahim ef. Završio je u svoje velike dobrovolje re u želju, da mu Bog ovo dobro djelo u svap upiše i nagradi ga firdevsi ala džematom, amin.

DAJTE IM KRUHA.

Pod govorom kvalovom izasao je jedan članak u »Hrvatskoj Tribuni«, koja izlazi u Dubrovniku kao poljumećnik. Ovaj članak u cijelosti prenosimo radi njegove važnosti, jer smatramo da je i kod nas u Sarajevu malo ili nikako nema računa o našem mnogobrojnim članovima koji čekaju za poslenje, a nemaju od čega da žive, dok se u većini slučajeva zapošljaju one osobe, koje su bar donekle zbrinute i čestitije.

Članak glasi: »Da li se u ovom gradu itko bavi pitanjem, od čega upiše žive oni koji su zbog pomanjkanja rada, izgubili mjesto ili ga nakon svršene škole i danas niti uspijeva naći? Ne radi se o jednom ili dvojici, nego o desetak, stotine mladih, koja strada kraj sposobnosti, školskih kvalifikacija i volje za radom. Prošetajte ulicom i brzo ćete se uvjeriti da govorimo istinu.«

Nije na nama da rješavamo u kardinalnim konturama krizu kao ekonomski pojavu općeg svjetskog značaja. Ali zato svi prema prilikama i mogućnostima možemo u našoj sredini doprinijeti sanaciji sadašnjeg ekonomskog stanja. Potrebno je samo više socijalne solidarnosti na što u sebičnosti koja u pojedinim slučajevima uzimlje neravnotežu zamah. Govorimo o on, koji se nalaze na položaju za kojeg se rješavaju pitanja namještanja. Za sanaciju ekonomskih prilika društvo ima pravo i dužnost da od svakoga traži odricanje i žrtvu. Ne može se više i ne smije i prijaviti, da se daje kod namještanja prednost karjeristima sa više stečene dvije ili tri plate, jer je to provokacija za našu jednu omladinu, koja se bori za gol život i komad kruha. Revizija ovih odnosa u ljudskom društvu je diktat ne samo vremenit i prividne socijalne solidarnosti već i našeg morala na koji se u prvom redu pozivamo. Događina sa raspoloživim radnim snagama čeka da zaradi komad kruha, doli ne može biti govora da društvo po četvrti ili peti put ubije svoje u ovom situiranu gospodu.

Omladina sklapa, u tome se sudi toliko cinizma, neka pred ovom pojavom zatvori oči ili okrene glavu. Toliko za danas.

GRADNJA MUSLIMANSKOG DOMA U TREBINJU.

Duboka svijest i socijalni osjećaji

Malo je mjesta u našim krajevima, gdje su socijalni osjećaji među muslimanima tako razvijeni kao što je to u Trebinju. Sam geografski položaj ovoga mjesta kreće Herozovine prijavio je u ovom slučaju na okretan rad, prof. dubokim međusobnim pomaganjem. Sam uređaj i čistoća ove kasabe zadivljuju svakoga posjetioca upozoravajući ga na najljepše karakteristike stanovanja. Stanovnici Trebinja su većim dijelom muslimani u gradu.

Kada sam doznao da se pored toga što su većina građana muslimani, u Trebinju nalaze samo dvije džamije to me je iznenadilo u prvi mah. Međutim kada sam vidio dostojno održavanje ovih islamskih bogomolja onda sam promijenio svoje prvašnje mišljenje. Ove dvije džamije svojim izgledom uljepšavaju ovu varoš i posjeditelj se dive njihovom dostojnom izgledu.

Narodito je za istači to, da se u ovim džamijama nalazi kasica na kojoj je ispisano:

»Brate, daruj svoj priloz za napredak muslimana.«

U ovu kasicu vrijedne džematište ulažu prema svojim mogućnostima svoj priloz. Ključ se nalazi kod imama i novac se vadi od vremena do vremena, kada se ukaže hitna potreba jedne ili druge muslimanske zajednice, Ali ako neko nam ne predstavlja za uložiti, onda se nađe u ovoj kasici. Ako neko ostane bez krova naše pomoć u ovoj kasici ili ako stranac slučajno nađe, a zadesi se bez sredstava, tada mu pomoć iz ove kasice. Na ovaj se način odvija hitan rad na ovaj po gradu radi sakupljanja. Ovaj gaest je neobično plemenit i neka posluži za primjer ostalim vjernicima islama.

Narodito me je zadivilo, kad mi je jedan od uglednih građana u nevažnom razgovoru rekao: ovo.

Nedavno smo pokrenuli akciju za podizanje reprezentativnog doma muslimanske zajednice u Trebinju. Do sada smo već sakupili potpuni novac. Izgradnja bi prema procjeni iznosila oko 150.000 dinara. Taj novac smo sakupili između sebe. U ovaj bi se dom smjestile sve muslimanske institucije. Tako bi naša ženska struktura, naša društva, imala dostojnu zgradu. Dom bi bio vlasništvo vakufa a služio bi u spomenute svrhe. Ovih dana se očekuje početak izgradnje.

Zaku se ožan sa minare. Akšam. Moj prijatelj mi bratoli tako ruku i reče: Idem u džamiju. Allah amanet! E. A.

AKADEMIJA DRA BASAGICA U MOSTARU.

U broju 28 »Islamski Glas« od 27. aprila o. g. donio je dopisnik iz dobara vijest o Akademiji Merhum Dra Basagica, koja se je održala u »Hrvocu«. Akademija nije bila na žalost ni malo svečana, jer je bilo svega u ogromnoj »Hrvocje« dvorani 35 osoba. To nije ništa neprimjavano, ali radi namediti dra Savetbega Basagica od strane Mostaraca, negu ne zadovoljstvo Mostaraca a ličnooku koja je vodila ovu akciju, jer bi ta ličnost, da je došao ovaj svijet koji cijeli Basagićev rad, a napravom malobrojni da je svijet radi ne došlo. Suro zato je ova akademija neuspjela. Da su bi drugi pokretali ove akcije i da su pridružio priredili: navrh Veleži, Mostarci bi pohitili da odaju svoje poštovanje velikom našem rahmetliji. Gdje se govori o nekoj spomen-ploči. Gdje se ova postavi? Zanimaju nam muslimanima Dom? Jesmo li ga kad upijeli podići?

Mostar će znati da se dostojno odaju rahmetliji Savetbega Basagica, ali samo kad drugi ljudi, u koje Mostarac ima, povjerenje, mogu potražiti akciju.

RAZRIJESEN DUŽNOSTI — Na osnovu disciplinske presude Muftijstva u Sarajevu, razriješen je dužnosti džematskog imama Hasan ef. Deljanović iz Deljašne srezasajevskog.

Uredba

sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o islamskoj vjerskoj zajednici u Sarajevu Jugoslavije.

(Nastavak)

§ 10.

Sve državne vlasti koje po svojoj nadležnosti pokrenu krivični postupak protiv kojeg islamskog vjerskog službenika, dužne su odmah da o tome izvještavaju nadležnu Ulema-medžlis, kao o konačnoj odluci koju budu donijele na tom predmetu.

§ 11.

(1) Sva ona lica koja po nadležnom postavljenju vrše vjersku islamsku službu, nisu obavezna vršiti lično one javne poslove koji su protivni njihovom vjerskom pozivu i ugledu.

(2) Njihove prinadnostne, koje primaju na osnovu svojih funkcija, izuzete su od pljenidbe u istoj mjeri kao i plate i ostale prinadnostne državnih službenika.

(3) Građani islamske vjere u Kraljevini Jugoslaviji, među koje valja ubrojiti i učenike svih škola, ne smiju se nagovarati ni prisiljavati bilo na koji način da učestvuju pri vjerskim obredima koje druge vjeroispovijesti. Da li neka obred ima obilježje nemuslimanske vjere, mjerodavno je mišljenje nadležne islamske vjerske vlasti. Na osnovu tog mišljenja donosi odluku Ministar prosvjete.

§ 11a.

Zastava Islamske vjerske zajednice je zelena sa bijelim polumjesecom i petokrakom zvijezdom u sredini.

§ 12.

Islamska vjerska zajednica podmiruje svoje potrebe:

- 1) prihoda svojih vjerskih i vakufsko mezarifskih dobara i fondova;
- 2) vjerskih takamsa;
- 3) dovođenjem priklada i vasijetima;
- 4) eventualnom pomoću samoupravnih tijela;
- 5) stalnom državnim pomoću iz § 8a;
- 6) vjerskim pripremama iz § 14.

§ 13.

(1) Za sve avarizirane i oštećene vjerskih i vakufsko mezarifskih organa plaća se samo ona taksa koju plaćaju mezarifsko tijelo, posebnim pravilnikom od Ministra pravde u sporazumu sa Ministrom finansija. Ova taksa na-

plaćuje se u koriat Islamske vjerske zajednice.

(2) Na podneke vjerskih i vakufsko mezarifskih vlasti za sve te avarizirane ne plaća se ni državna ni samopravna taksa.

§ 13a.

(1) Javno sakupljanje priloga za vjerske, prosvjetne, humane i opšte korisne svrhe polloženo je opštem državnim zakonodavstvu.

(2) Za dosad uobičajeno javno saopćenje priloga u gornje svrhe ograničeno samo na svoje sjednice i mjesto na treća mjesecima vakufsko mezarifsko džematu niti sreskom povjerenstvu odobrenje uprave vlasti.

(3) Za sakupljanje priloga po školama potrebno je odobrenje nadležne školske vlasti saobrazno postojećim školskim zakonima.

(Nastavak će se.)

NOVI POJEVERNIK NAŠEGA LISTA U MOSTARU.

Uprav našega lista postavila je za pojevernika u gradu Mostaru g. Hafiz Salih Puzić, vjeroučitelja.

Mole se sva gospoda preplatnici, u Mostaru da kod istog uplate kako zaostala lista i redoviti preplatnici.

Gospoda preplatnici, koji budu novac šalili našim čedom, molimo ih da odrekne od čeka sačuvaju i prilikom počete našega pojevernika izmjenjiti, pokazu, radi saglasnosti književnih.

TREBATE LI ZA KUĆU

čau za vođu, flašu, tanjur, kašiku, vijelužu, nož, soknik, šolju za crnu i za bijelu kafu ili za čaj, filžan, tabačice ili ma vrlo umjeren staklarski stvar, uz koju dječije cijene sve to možete kupiti kod:

Trgovine »Kristak« u Sarajevu prema vratima Begove džamije. Vlasnik:

AHMED MESINOVIC I DRUG.

U izlogu radnje

H. Mustafa Delić i Sin

Abadžić 26,

izložene su na vid uložice, ibercigeti, trenketi te svakovrsni štofori, stvari koje se namući kupiti gornje stvari preporučite prilika a da ne odete u gornju radnju pregledati robu i cijene.

IZRADA
NAJMODERNIJEG
NAMJEŠTAN
U STOLARIJI
FAIK KULENDER
SVE NARUČBE IZVODIŠA NAKU-
LANTINE

Sarajevo, Aleksandrova 40 u dvorištu

Uprava Gazi Husrevbeg Vakufa u Sarajevu

Broj 500/1936.

OGLAS

Uprava Gazi Husrevbeg Vakufa u Sarajevu traži za svoju šumsku upravu u Todinom hanu (srez Teslić, vrbaška banovina):

a) jednog šumskog upravitelja za samostalno upravljanje šumom sa kvalifikacijom po čl. 132. Zakona o šumama. Mjesečna plaća Din. 1500 (jednu hiljadu pet stotina dinara) i mjesečno tri prost. merka neputanog bukovog ogrjevnog drveta u šumi na panju;

b) šest čuvara šuma (lugara) sa kvalifikacijom po članu 135. Zakona o šumama. Mjesečna plaća Din. 800 (osim stotina dinara) stan u Din. 150 (sto pedeset) i imo stanišne i mjesčno dva prost. merka deputatnog bukovog ogrjevnog drveta u šumi na panju.

Nastup službe pod a) i b) imati da uslijedi najkasnije 15. juna 1936. Na selidbeni troškovi imenovano osobe nema pravno.

Reflektanti se poituju, da svoje proglan taksiarne molbe sa preklipima svojih dokumenata uz poziv na svoje oglaš dostave upravi Gazi Husrevbegova Vakufa u Sarajevu, Muždžetići broj 11, najkasnije do 30. maja 1936. do 12 sati u podne, jer kasnije dostavljene ponude neće se uzeti u obzir.

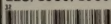
Sarajevo, dne 1. maja 1936.

Mutevelis: Mutevelić, v. r.

НАЦИОНАЛНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА БИР

A sb
228/1935/1936

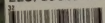
4041378.1-12

CORESS 4

НАЦИОНАЛНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА БИР

A sb
228/1935/1936

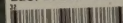
4041378.P1

CORESS 4

НАЦИОНАЛНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА БИР

A sb
228/1935/1936

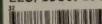
4041378.14-30

CORESS 4

НАЦИОНАЛНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА БИР

A sb
228/1935/1936

4041378.P2

CORESS 4

